

Universitat Autònoma de Barcelona

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ

Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat

*La gestió i la comunicació
de l'accés a les universitats
de Catalunya*

Jesús M Prujà i Noè

**Memòria de Tesi Doctoral
presentada per aspirar al grau de Doctor**

Director: Dr. Marc B Escolà i Pons

Tutor: Dr. Mario Herreros Arconada

Setembre 2003

**A la meva dona i als meus fills, Sara i Pere,
recordant la família que ja no hi és.**

Vull agrair l'esforç de tots els qui que m'han ajudat, en especial a Maria Roser Trilla i Prujà pel seu assessorament lingüístic, i l'estímul dels qui m'han animat que no han permès que ho deixés a mig camí.

ÍNDIX GENERAL

INTRODUCCIÓ. PLANTEJAMENT DE LES HIPÒTESIS.....	1
I L'OBJECTE D'ESTUDI	9
1 La conceptualització de l'objecte d'estudi	9
1.1 El concepte de gestió	13
1.2 El concepte de 'comunicació'	25
1.2.1 Elements i paradigmes de l'acte de comunicació	28
1.2.2 Models de comunicació	30
1.2.3 Comunicació en els mitjans de masses.....	47
1.2.4 La comunicació corporativa	49
1.3 Dimensió pública de l'objecte d'estudi	53
2 L'enfocament teòric i metodològic.....	60
2.1 La perspectiva analítica i els posicionaments teòrics	63
3 La metodologia aplicada	68
3.1 Les fonts de documentació i informació.....	69
3.2 Les fonts de la recerca empírica.....	73
II LA GESTIÓ DE L'ACCÉS A LES UNIVERSITATS CATALANES.....	77
1 Els antecedents històrics de l'ordenació universitària espanyola.....	77
1.1 El model de la Llei Moyano (1857)	77
1.2 El model català	84
1.3 El model franquista (1943).....	91
2 L'accés a la universitat com a problema de gestió pública	94
2.1 La Llei Villar (1970).....	105
2.2 La transició política a la democràcia (1977)	108
2.3 La regulació de la democràcia (1981).....	113
3 La dimensió catalana del problema de l'accés a la universitat.....	115
3.1 El Manifest de Bellaterra (1975)	115
3.2 La creació del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC)	117
3.3 L'acotament del problema de l'accés universitari	119
3.4 El desenvolupament institucional del CIC.....	123
4 La coordinació universitària com a repte de gestió	127
4.1 La reforma universitària postconstitucional.....	127
4.2 El replantejament del sistema d'accés.....	134
4.3 La modificació de la normativa espanyola d'accés	138
4.4 La participació de la Generalitat de Catalunya	143

5	La preinscripció i altres processos unificats i centralitzats	148
5.1	L'operativa gestora inicial	150
5.2	La conflictivitat social i jurídica de la gestió	155
5.3	El desplegament d'un model de gestió	162
5.4	El Comissionat d'Universitats i Recerca (CUR)	171
5.5	L'Oficina de Coordinació i d'Organització de les PAU (OPAU) a Catalunya	178
5.6	La Comissió d'Accés a la Universitat dels Més Grans de 25 Anys	186
6	La intrahistòria de l'Oficina de Preinscripció Universitària (OPU)	193
6.1	Les seues	194
6.2	Les competències	199
6.3	Els comandaments	201
6.4	Els serveis tècnics	203
6.5	Els recursos humans	207
6.6	Els equipaments	210
7	L'Oficina de Preinscripció Universitària com a sistema d'acció	213
7.1	Els processos	213
7.1.1	Les convocatòries i l'oferta d'estudis i places	213
7.1.2	Les sol.licituds, l'assignació de places, la matriculació i les notes de tall i d'accés	217
7.1.3	La difusió, les reassignacions i els mecanismes de seguiment i control	225
7.2	Els mecanismes de coordinació	236
7.2.1	La Comissió de Preinscripció	240
7.2.2	La Comissió Tècnica de Preinscripció	242
7.3	L'abast territorial	244
III LA COMUNICACIÓ EN L'ACCÉS A LES UNIVERSITATS CATALANES ..		249
1	Organització institucional	251
1.1	Confecció del qüestionari	253
1.2	Composició del qüestionari	262
1.3	Estructura de l'informe	264
1.4	Anàlisi de les dades	267
1.5	Les respostes de les universitats	269
1.5.1	Descripció de la unitat / òrgan de les universitats catalanes que es dedica a la comunicació / informació amb el públic extern	269
1.5.2	Recursos humans i materials	276
1.5.3	Competències i objectius en què intervenen les unitats / òrgans de comunicació / informació	287
1.5.4	Valoració o grau de satisfacció general del rendiment de l'organisme	297
1.6	Anàlisi valorativa global	300
1.6.1	Descripció dels òrgans	300
1.6.2	Recursos humans i materials	304
1.6.3	Competències i objectius en què intervenen les unitats / òrgans ..	320
1.6.4	Valoració o grau de satisfacció general del rendiment de les unitats / òrgans	331

2 Memòries: l'exposició institucional	333
2.1 Descripció física de les memòries	336
2.1.1 Universitat de Barcelona	337
2.1.2 Universitat Autònoma de Barcelona	338
2.1.3 Universitat Politècnica de Catalunya	338
2.1.4 Universitat Pompeu Fabra	339
2.1.5 Universitat de Lleida	340
2.1.6 Universitat de Girona	341
2.1.7 Universitat Rovira i Virgili	342
2.1.8 Universitat Ramon Llull	342
2.1.9 Universitat Oberta de Catalunya	343
2.1.10 Universitat de Vic	343
2.1.11 Universitat Internacional de Catalunya	344
2.1.12 Memòria del curs 1997-98 del Sistema Universitari Català	345
2.2 Descripció del contingut d'accés de les memòries	345
2.2.1 Universitat de Barcelona: Contingut d'accés	347
2.2.2 Universitat Autònoma de Barcelona: Contingut d'accés	354
2.2.3 Universitat Politècnica de Catalunya: Contingut d'accés	357
2.2.4 Universitat Pompeu Fabra: Contingut d'accés	358
2.2.5 Universitat de Lleida: Contingut d'accés	362
2.2.6 Universitat de Girona: Contingut d'accés	365
2.2.7 Universitat Rovira i Virgili: Contingut d'accés	368
2.2.8 Universitat Ramon Llull: Contingut d'accés	369
2.2.9 Universitat Oberta de Catalunya: Contingut d'accés	371
2.2.10 Universitat de Vic: Contingut d'accés	373
2.2.11 Universitat Internacional de Catalunya: Contingut d'accés	380
2.2.12 Memòria del curs 1997-98: Sistema Universitari Català	382
2.3 Descripció i anàlisi comparativa	383
3 Impacte institucional en premsa escrita	405
3.1 Confecció de la bse de dades (BD)	407
3.2 Descripció dels Camps del Registre de la BD	414
3.3 Anàlisi i valoració dels camps dels registres	426
3.3.1 Anàlisi i valoració de les publicacions	426
3.3.2 Anàlisi i valoració de les freqüències d'aparició	437
3.3.3 Anàlisi i valoració dels redactors	441
3.3.4 Anàlisi i valoració del gènere periodístic	452
3.3.5 Anàlisi i valoració de la font de la informació	455
3.3.6 Anàlisi i valoració de la Institució / Organització a qui fa referència la publicació	457
3.3.7 Anàlisi i valoració de les informacions en català	462
3.3.8 Anàlisi i valoració de l'acompanyament gràfic	470
3.3.9 Anàlisi i valoració dels motius	474

3.4 Comparacions i relacions entre els diferents camps.....	482
3.4.1 Publicació	482
3.4.2 Data.....	495
3.4.3 Institució / Organització	507
3.4.4 Gènere periodístic	512
3.4.5 Redactors	515
3.4.6 Font	517
3.5 Resum de les notícies de l'any	522
 IV CONCLUSIONS	 529
1 Conclusions pel que fa l'organització institucional	529
2 Conclusions pel que fa a l'exposició institucional	536
3 Conclusions pel que fa a l'impacte institucional en premsa escrita	546
4 Conclusions generals.....	557
 V BIBLIOGRAFIA	 565
 VI LEGISLACIÓ	 585
 VII ANNEXOS	 625
1 Les universitats de Catalunya (breu història).....	625
1.1 Les universitats públiques de Barcelona	626
1.1.1 La Universitat de Barcelona	627
1.1.2 La Universitat Autònoma de Barcelona	632
1.1.3 La Universitat Politècnica de Catalunya	637
1.1.4 La Universitat Pompeu Fabra.....	643
1.2 Les Universitats públiques de fora de l'àmbit metropolità.....	647
1.2.1 La Universitat de Lleida	648
1.2.2 La Universitat de Girona.....	651
1.2.3 La Universitat Rovira i Virgili.....	654
1.3 El reconeixement legal de les universitats privades	659
1.3.1 La Universitat Ramon Llull.....	661
1.3.2 La Universitat Oberta de Catalunya	666
1.3.3 La Universitat de Vic.....	669
1.3.4 La Universitat Internacional de Catalunya	673
2 Quadre d'universitats espanyoles per any de creació o reconeixement	677
3 Acrònims i abreviatures	679
4 Acrònims i abreviatures informàtiques	682
5 Origen legislatiu de la terminologia d'accés	683
6 Panoràmica estadística.....	694
7 La tramitació de les instàncies el 1997	706
8 Breu esment al personal que ha contribuït directament a l'accés a Catalunya.....	708
 ÍNDIX DE TAULES I FIGURES	
Taules	711
Figures.....	714

INTRODUCCIÓ

PLANTEJAMENT DE LES HIPÒTESIS

La memòria doctoral que es presenta és el fruit d'una convergència d'interessos professionals i intel·lectuals. Efectivament, qui la signa ha estat treballant en la gestió de l'accés a les universitats catalanes des de mitjan dels anys vuitanta i, com sovint succeeix, la responsabilitat sobre una tasca de tanta transcendència social acaba per traspuar més enllà de l'estricta dimensió laboral.

Com moltes altres persones que han seguit un camí similar, es constata, en primer terme, que una activitat més o menys permanent i actualitzada d'estudi, documentació i reflexió, duta a terme en l'àmbit professional i amb un clar objectiu aplicat, genera una gran informació que, conjugada amb l'experiència executiva, esdevé la base de les successives propostes de millora tècnica i normativa de la gestió. Però també s'evidencia que aquesta tasca de "gabinet tècnic" presenta les limitacions pròpies dels seus mateixos objectius. La naturalesa operativa i funcional de memòries, informes i altres fonts de recerca i documentació administrativa fan que la seva reconeguda utilitat resti vinculada a l'eventual camp decisor que va motivar la seva generació.

La publicació, l'any 1996, de la tesi doctoral de J. López Calvo sobre l'organització i funcionament del Govern espanyol,¹ del qual ell era secretari tècnic, esdevingué un fet influent sobre el present treball. Amb el rigor de la seva factura metodològica i la seva inequívoca voluntat científica, aquell treball demostrava, un cop més, que no totes les iniciatives de generació de coneixement sorgides des de la inquietud professional havien d'acabar forçosament empantanegades en el descriptivisme. Ben a l'inrevés, aquella tesi, com d'altres de molt més recents, per exemple la del mateix vicepresident del go

¹ La tesi fou defensada l'any 1995, a la *Universidad Complutense* de Madrid, i publicada amb el títol *Organización y funcionamiento del Gobierno* el 1996.

vern espanyol Rodrigo Rato (2003), revelen que tot l'aixovar d'informació i experiència obtinguda a través de l'exercici professional pot esdevenir un sòlid fonament sobre el qual bastir una proposta de recerca científica perfectament homologable. El reconeixement d'aquesta evidència és el que obre la porta a iniciatives intel·lectuals que, assumint la necessitat de superar les restriccions de la missió i el mètode professional, tinguin com a pretensió categoritzar una gestió com un objecte d'estudi i sotmetre-la a la corresponent anàlisi científica sistemàtica, per tal de donar resposta a hipòtesis que contribueixin al progrés general del coneixement.

Evidentment, no es pot negar pas que en aquest canvi de dimensió continua operant la inicial motivació professional. En aquest sentit, es podria afirmar que la vocació científica s'alimenta d'un compromís amb la responsabilitat que, en molts casos, i aquest n'és un, esdevé un repte de millorar el procés gestor. En altres paraules: aquest treball no és només un exercici acadèmic per a l'obtenció d'un grau, ni tampoc una diletància motivada pel desig d'establir una asèptica distància en relació a les activitats ordinàries. És la suma transitiva de l'experiència acumulada, la informació disponible, i la que s'ha d'aconseguir, la voluntat de millorar la gestió i la possibilitat contrastada de desmuntar-la i reconstruir-la sota paràmetres científics, que en el seu moment va donar com a resultat l'inici d'un procés doctoral que finalment s'estendria durant set anys.

L'elaboració i defensa, durant el curs 1997-98, del voluntari treball de recerca,² fou el punt d'inflexió d'aquest procés d'investigació. En aquell treball només s'estudiava la preinscripció universitària, però categoritzada ja com un procés inserit dins la política pública d'ordenació universitària, i abordada a partir de nous instruments metodològics de mesura i avaluació. Però aquest primer pas de la recerca va tenir encara un fruit potser més significatiu: la generació d'informació empírica pròpia i autònoma de les fonts administratives ordinàries.

² Titulat "L'accés a la universitat: Anàlisi de la gestió i la comunicació d'una política pública", i presentat sota la direcció del Dr. Antoni Noguero en el marc del Programa de Doctorat organitzat pel Departament de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona per al bienni 1996-1998.

El plantejament inicial de la memòria de tesi va presentar els seus trets primigenis a partir d'aquesta experiència. El títol de la que fou primera inscripció,³ l'any 1999, indicava una dimensió conceptual de l'objecte d'estudi (la política pública) i una perspectiva analítica (les estratègies de relacions públiques), que, amb el decurs de la recerca, es veuria redefinida fins a la present configuració, acotada ja sobre la gestió de l'accés a les universitats catalanes i la comunicació per ella generada. Seguint les recomanacions més clàssiques, però també de més modernes,⁴ després de decidir el marc que sempre pressuposa un títol, pertocava el plantejament de les hipòtesis corresponents, la demostració de les quals és la principal raó de ser de tot plegat.

L'enorme sobredemanda de places viscuda per la universitat catalana a mitjan dels anys setanta va convertir l'accés a la universitat pública en un problema de transcendència social i política. L'augment progressiu de l'oferta, fins arribar a la reconeguda i blasmada "massificació universitària", fou sens dubte la més important reacció dels poders públics davant del problema, però no pas l'única.

Universitats i administracions, en aquest cas la Generalitat de Catalunya, es van veure obligades a racionalitzar la gestió de l'accés i a articular formes de comunicació que fessin possible una assignació eficaç i eficient dels sempre minvats recursos. L'esforç de coordinació que això va comportar va donar com a resultat una reorganització operativa dels processos, basada en la cooperació dels diversos actors i la unificació completa de la gestió universitària de l'accés.

Fruit d'aquest esforç fou la creació de l'Oficina de Preinscripció Universitària (OPU), que en el seu decret (D) de creació fou adscrita al Departament

³ "La política de l'accés a les universitats catalanes i la seva incidència en la premsa durant el 1997. Estudi de les diferents estratègies de relacions públiques", inscrita al mateix Departament de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

⁴ Des d'Umberto Eco (1992) i la seva popular obra: *Como se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura*, fins a les més modernes instruccions de Jordi Colobrans (2001): *El doctorando organizado: la gestión del conocimiento aplicada a la investigación*.

d'Ensenyament⁵ i al capdavant de la qual foren nomenats, a proposta del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), un Coordinador i un Cap de l'OPU, essent les seves actuacions regulades per una ordre (O) del mateix departament,⁶ on restaren establertes les funcions i atribucions que hauria de dur a terme l'OPU, les seves delegacions⁷ i el personal al seu servei.

En principi, doncs, la resposta al problema social en el pla de la política pública i de la seva articulació gestora fou ben evident. Això no obstant, hom sap que una condició imprescindible per aprendre és adonar-se que hi ha coses que no es coneixen i que es volen o es necessiten saber.

L'estudi que es presenta s'adreça a comprovar una hipòtesi general que és l'element basilar de tot el treball: que el sistema universitari català té una percepció positiva de com s'ha afrontat el problema de la gestió de l'accés a la universitat i que els mitjans de comunicació corroboren aquesta percepció, malgrat l'aparent insatisfacció de la demanda ciutadana. En d'altres paraules, una demanda social objectivament insatisfeta, troba davant seu uns actors públics objectivament satisfets de la seva resposta i capaços de transmetre la seva satisfacció als mitjans de comunicació social.

Per això s'afirma que, fruit de la consideració clau que les universitats catalanes tenen del control de la funció comunicativa per part dels òrgans superiors, les unitats universitàries dedicades a la relació amb els públics externs presenten una bona planificació estratègica, utilitzen moltes de les tècniques disponibles i disposen de personal professionalitzat en la comunicació, i especialment en el periodisme, el qual, per dur a terme la seva tasca amb la màxima eficiència possible, separa molt clarament els públics interns dels externs als quals s'adrecen, cosa que genera, a gestors i rectors, un alt grau de satisfacció.

⁵ D 159/1990, de 20 de juny, pel qual es crea l'OPU (DOGC de 13 de juliol de 1990).

⁶ O 20 de juny de 1990, per la qual es determinen les actuacions a l'OPU i les funcions del seu personal (DOGC de 13 de juliol de 1990).

⁷ Segons el D, l'OPU tindrà la seva seu a Barcelona, però podrà establir oficines delegades a altres poblacions catalanes per donar el servei més proper possible a tot l'estudiantat, com així es va fer per l'O de 10 d'octubre de 1990, per la qual s'estableixen delegacions de l'OPU en diverses poblacions de Catalunya: Girona, Lleida, Tarragona, Manresa, Vic, Mataró i Tortosa.

Certament, tal i com és raonable esperar, en un projecte de recerca d'aquestes característiques, els elements que s'afegeixen en el procés d'investigació permeten plantejar hipòtesis complementàries. En aquest cas, l'emergència de les universitats privades, desconegudes en el sistema universitari català abans del 1991, va representar una desagregació important en el sistema operatiu unificat de la gestió de l'accés, però al mateix temps va permetre plantejar una subhipòtesi prou significativa: que la naturalesa pública o privada de la institució universitària, no comporta una diferència substancial en la comunicació de la posició institucional davant el problema de l'accés.

Per altra part, l'estudi de la gestió i la comunicació de l'accés a la universitat permet constatar evidències en forma de subhipòtesis, com és el fet que els mecanismes que les institucions utilitzen per arribar als mitjans de comunicació i als alumnes demandants són diversos (cosa que comporta l'anàlisi de les unitats de gestió, denominació, característiques, ubicació orgànica, recursos, funcions, etc.). Per altra banda, a més de les universitats, en la política d'accés hi intervenen altres actors i factors (com ara el Districte Compartit, d'un notable ressò públic, com es pot comprovar mitjançant l'impacte en la premsa), que en gran part s'articulen a través de tècniques de relacions públiques en el funcionament de les institucions. Així mateix, hom constata la presència de periodistes especialitzats en aquest tipus d'informacions al servei d'alguns dels mitjans de comunicació, cosa que en principi hauria d'incidir en la quantitat i qualitat de la recollida de la informació d'aquests mitjans, i la seva certa, correcta i entenedora recollida i transmissió de la comunicació.

Hi ha d'altres subhipòtesis vinculades per la seva naturalesa institucional. La primera d'elles és que la unificació operativa de la gestió de l'accés, on les universitats són lògicament més rellevants que el CIC, fa que les coincidències en la comunicació/informació amb els mitjans entre les diferents universitats, amb independència del seu àmbit territorial, siguin superiors a les divergències, i que els diferents actors institucionals coordinin les seves accions comunicati

(DOGC de 19 d'octubre de 1990). La creació de la delegació de Tortosa fou materialitzada l'any següent, però mai no fou formalitzada jurídicament.

ves (separant clarament, per exemple informació i publicitat). Així mateix, l'esmentada unificació genera una homogeneització de les polítiques sobre l'accés de cada universitat, enteses com el conjunt de criteris decisors en aquest àmbit, així com de la diagnosi dels problemes (com és el cas de la davallada demogràfica de la demanda). La temporització de la comunicació universitària de l'accés és fruit, igualment, de la unificació del procés de gestió, la qual, com es demostrarà, afavoreix la normalització de la llengua catalana en aquest àmbit de comunicació social.

Per tal de comprovar empíricament les hipòtesis i les subhipòtesis, i seguint l'estructura canònica de la recerca doctoral, s'afronta la restricció més decisiva en qualsevol investigació: la delimitació conceptual de l'objecte d'estudi, que comporta una categorització analítica clau i un enfocament teòric determinat en la recerca. En el nostre cas, l'exigència consistia en una presa de posició teòrica i metodològica sobre la gestió pública i sobre el procés de la comunicació, posant de relleu els principals corrents de pensament al respecte i llurs aportacions i utilitats per a la recerca proposada.

Exposades així mateix la perspectiva analítica i la metodologia, el nivell de l'anàlisi i la naturalesa de les fonts de la recerca empírica, l'itinerari de l'estudi continua amb una sistemàtica reconstrucció diacrònica del context universitari català i espanyol des de les seves arrels històriques més pregones, amb l'objectiu de facilitar al lector una comprensió exhaustiva de l'evolució institucional viscuda davant el problema del darrer terç del segle XX.

Tot seguit, l'estudi aborda les tres dimensions objectives a través de les quals es pot demostrar la realitat de l'accés en l'àmbit intrauniversitari: el qüestionari, les memòries universitàries anuals, i, finalment, les informacions publicades en la premsa. El conjunt de les tres dimensions ha requerit accedir a una sèrie de fonts d'informació de naturalesa ben diversa.

El treball ha precisat de certes restriccions materials al redós de l'objecte d'estudi. Primerament, les territorials: el treball se centra únicament en el sistema universitari català, cosa que comporta l'exclusió de la *Universidad Nacio*

nal de Educación a Distancia (UNED), ja que no es considera que aquesta sigui pròpiament una universitat catalana.

En segon lloc, les funcionals: de les diverses possibilitats metodològiques s'ha optat per l'elaboració d'un qüestionari *ad hoc*, amb l'objecte d'indagar i analitzar l'organització institucional de les universitats en relació a la funció que duen a terme amb el públic extern, qüestionari que ha estat adreçat als òrgans funcionalment responsables de la gestió a les onze universitat catalanes. En aquest mateix sentit cal contemplar l'estudi sistemàtic de les memòries institucionals com un mitjà de comunicació corporatiu responsabilitat dels mateixos òrgans.

La tercera de les restriccions metodològiques ha estat la temporal. La necessitat d'analitzar l'impacte en la premsa de les informacions universitàries relatives a l'accés va reclamar una delimitació temporal, essent l'opció elegida l'any natural de 1997, que es va preferir a l'acadèmic, atès que és un termini que aporta molta més claredat, i també perquè per a l'objecte d'estudi no era necessari el curs com a unitat de temps.

Finalment, com és pertinent, l'estudi clou amb l'exposició de les conclusions sobre les hipòtesis de la recerca empírica, seguides de la bibliografia i la legislació acabant amb els annexos amb una breu història de les universitats i diversa documentació de referència, així com un índex de taules i figures.

L'OBJECTE D'ESTUDI

1 La conceptualització de l'objecte d'estudi

L'objecte d'estudi és la gestió de la comunicació en l'accés a les universitats durant l'any 1997. Abans, però, de presentar aquelles definicions conceptuals i metodològiques en què es basa, cal prendre en consideració la delimitació d'aquesta matèria.

Per accés s'ha entès la regulació sobre aquelles matèries relacionades i/o vinculades als aspectes socials i públics que permeten que l'actor, el ciutadà, esdevingui alumne universitari. D'aquesta normativització, òbviament, sorgeixen una sèrie d'organismes i ens amb competència en la matèria, o bé es van crear per realitzar un servei concret dins d'aquest àmbit d'actuació pública. L'altre extrem d'allò que s'ha entès per accés, és la vessant operativa que forma part i posa en pràctica aquest procés; aquella que tradicionalment es vincula amb la gestió de l'òrgan públic que la duu a terme, dirigida a la consecució de les funcions o dels objectius específics.

L'estudi, com tot allò que busca descriure fenòmens històrics, conté referències al que es té el costum d'anomenar "el domini dels fets". Això obstant, si s'observa més detingudament el tipus d'organitzacions presents en referència a aquests dominis, es veurà que estan dominades per l'especificitat de la disciplina des d'on s'ha iniciat l'estudi. És per això que, abans de continuar per l'especificitat de la disciplina, s'exposen tres aspectes de l'estudi que permet la delimitació de la matèria que té com a nota característica el fet de ser un procés. Aquests aspectes són el component històric, el component jurídic i el component ideològic, i conjuntament permeten acotar l'actuació dels ens públics en relació amb el tema sobre el qual recau la gestió de la comunicació. Aquesta delimitació, que es desenvolupa a la segona part, s'exposa a continuació per oferir els criteris que han portat a tenir en compte aquests tres components.

El **component històric** diferencia el treball d'altres possibles aproximaci-

ons a l'objecte d'estudi, sempre dins de l'esfera de les ciències socials. Una aproximació històrica implica tenir en compte el valor temps com una de les variables essencials de l'elaboració de l'anàlisi. En aquest sentit, els antecedents en l'ordenació universitària espanyola i el desenvolupament institucional del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), com a resposta al problema de l'accés, dins una dimensió específicament catalana, ofereixen les bases per encarar el tema de la gestió de la comunicació, aquella que és desenvolupada pels ens competents, així com permeten organitzar els fenòmens i activitats que des d'aquests es gestionen. Aquesta dimensió temporal es presenta com a essencial, ja sigui per l'elaboració de les activitats i gestions, ja sigui per la seva necessària utilització a l'hora de realitzar els estudis concrets i empírics, ja que ajuda a conèixer i delimitar les actuacions.

L'any 1997 coincideix amb el primer any de govern del Partit Popular a l'Estat espanyol, i el moment en què el Parlament de Catalunya reconeix dues universitats privades. El primer d'aquests aspectes no té conseqüències importants en l'àmbit d'estudi, ja que la dinàmica es troba vinculada amb el passat immediat i no pas amb la projecció d'aquelles polítiques que anys posteriors el nou "*gobierno*" anirà instaurant. El segon aspecte aporta un canvi substancial, ja que introdueix més àmbit privat en l'anàlisi del regiment de la cosa pública, com és l'accés a les universitats catalanes.

Component jurídic. El problema de l'accés des d'una dimensió catalana i la coordinació universitària com a repte de gestió, fa insistir en el context jurídic que el regula, des del qual cal situar la matèria concreta que aquí s'estudia. Aquesta dimensió implica reforçar l'atenció necessària vers els principals aspectes jurídics de l'organització administrativa competent. La justificació d'aquest fet és raonable: aquest treball s'ocupa principalment, encara que no exclusivament, del regiment de la cosa pública, per la qual cosa es desenvolupa en un terreny de lleis i reglaments. Si no s'és capaç de controlar-lo mínimament s'està minvant la credibilitat de l'estudi. Es troben en una situació que interrelaciona elements diversos: legislacions, cultures i estructures, totes elles en constant evolució. El condicionament jurídic en el procés, i la regulació de les competències dels diversos òrgans implicats, circumscriu totes les actuaci-

ons que es relacionen amb aquest àmbit.

Component ideològic. És impossible conèixer l'abast d'aquest procés si només es té en compte el context històric i el sistema normatiu que l'inscriu. Per comprendre'l globalment en tots els aspectes, és essencial conèixer aquest context, en la mesura en què la gestió d'una cosa pública, a més d'aplicar una operativa dels objectius marcats per la política, és en si mateixa part actuant d'aquesta política. Com s'exposa a la conceptualització de la gestió, cal considerar la naturalesa política d'aquesta, ja que li és transferida a la matèria concreta que es treballa, i l'accés apareix així en tot el procés com a una política pública⁸ amb entitat pròpia i diferenciada de la resta.

A més de conèixer el context institucional des del qual es gestiona aquesta política, s'ha de considerar que la majoria d'institucions universitàries i els organismes administratius competents en la matèria evolucionen i transformen les seves relacions fins arribar a processos unificats. És, doncs, des d'aquesta vessant que es pot entendre determinades actuacions que es donen a l'àmbit territorial i polític de l'estudi, entenent així que no a totes les comunitats autònomes (CA) que componen l'Estat s'actua de la mateixa manera.

Dins de la gestió de la comunicació es qüestionen els plantejaments de planificació i d'anàlisi de les pràctiques comunicatives al servei de les institucions. No cal dir que un factor essencial d'èxit de tota organització és el domini de la informació: d'aquella que circula a través d'ella, d'aquella que existeix en-

⁸ A continuació s'esmenten quatre definicions que comparteixo: "Les polítiques públiques són, en bona part, unes aproximacions concretes i particulars per a solucionar problemes concrets, cosa que comporta la formulació de diversos programes d'actuació específica dels poders públics." (Subirats, 1994).

"Conjunt de teories sobre el govern de la societat i d'activitats pràctiques relacionades amb la gestió dels afers públics." (López-Nieto, 1989).

"Les polítiques públiques impliquen una acció del govern. Són el resultat de la seva gestió. Per tant, suposen les accions concretes de l'Administració sobre la societat. Per altra banda, no s'ha de perdre de vista que una no - política, una no - acció és també una manera de gestionar un Estat. Per tant les polítiques públiques es realitzen constantment." (Rodríguez Fernández, 1995).

"Les polítiques públiques ens remeten a l'actuació dels poders públics, dels quals es deriven uns productes i uns processos a través dels quals es generen uns resultats sobre la societat. La pràctica administrativa suposa identificar un problema i presentar una solució associada." (Castro, 1995).

torn d'ella i d'aquella que produeix. L'interès d'aquest domini ha estat assenyalat per disciplines com les ciències de la informació i de la comunicació, però també per aquelles que tenen, entre d'altres, la gestió com a objecte d'estudi, com per exemple la ciència política⁹ o l'administració i direcció d'empreses. És possible cercar la informació des de diferents punts de vista, segons l'objectiu que se li vulgui donar. L'estudi delimita aquest àmbit i analitza la gestió de la comunicació en l'accés interrogant-la des de tres dimensions: la de l'organització encarregada d'aquesta funció, l'exposició institucional que d'aquesta es fa i l'impacte en premsa escrita.

A partir de l'exposat fins al moment, s'esdevé del tot necessari conceptualitzar prèviament el mot gestió, atesa la tradicional ambigüitat que l'acompanya. Malgrat la generalització del seu ús en un nombre cada cop més elevat d'àmbits, que van des de la quotidianitat personal, fins la més complida disquisició jurídica, els intents de fixar una definició teòrica coherent no han estat tan nombrosos com calia esperar (Delage, 1983).

És per aquesta raó que l'estudi s'enceta amb la determinació conceptual de l'objecte d'estudi, en un intent de fixar-ne les bases que permetin afermar, en una segona instància, l'enfocament teòric i metodològic que li és pertinent. Aquest plantejament es fonamenta també, d'una banda, en una autoexigència d'interdisciplinarietat i, de l'altra, en un cert alienament, seguint la tesi d'Escolà (1994), amb l'escola francesa de Ciència de l'administració encapçalada per Jacques Chevalier i Daniele Loschak, que propugna la integració de la lingüística com una font de coneixement auxiliar d'aquesta ciència (Chevalier y

⁹ La disciplina té diverses definicions: "L'expressió Ciència Política pot ser usada en sentit ampli per assenyalar qualsevol estudi dels fenòmens polítics i les estructures de poder d'acord amb criteris objectius d'anàlisi. En un sentit més estricte, la ciència política cobreix un camp d'estudi bastant delimitat, amb una tradició investigadora pròpia: tradicionalment, s'ha ocupat dels fenòmens de poder i de l'Estat, com a principal objecte d'estudi." (Aguilera de Prat, 1987).

"La Ciència Política estudia la realitat administrativa, la seva estructura interna i la legitimitat del poder. S'ocupa de la representativitat de les autoritats administratives, dels mecanismes de control o de la relació amb altres poders estatals." (Castro, 1995).

Una de més genèrica és la definició de Kelsen: "L'objecte de la Ciència Política és la política, l'activitat destinada a establir i mantenir l'ordre social, especialment l'Estat. Descriuint els fenòmens relacionats, el científic polític ha de prendre en consideració els valors que els homes pressuposen en les seves activitats però sense implicar-se en aquests valors perquè en cas contrari no s'estaria realitzant ciència sinó que s'estaria produint ideologia." (Capo, 1990).

Loschack, 1986), en base a reflexions anteriors sobre la mecànica del manteniment del sistema d'acció - dominació a través de la comunicació (Catherine & Thuillier, 1969).

1.1 El concepte de gestió

La paraula catalana *gestió*, de la mateixa manera que *gestión* en castellà, *gestione* en italià o *gestion* en francès, deriva del verb llatí *gero*, el significat del qual ja és caracteritzava per una extremada polisèmia, herència que ha estat transmesa a la seva descendència. La gestió sovint és presentada com una ciència nova a remolc de moltes altres disciplines (economia, sociologia, psicologia, ciències polítiques, etc.) de les quals agafa els seus conceptes, resultats teòrics, mètodes i tècniques. La gestió, d'aquesta manera, sembla desenvolupar-se en estreta relació a les aportacions de les ciències humanes i socials. És per això que és possible trobar un ampli ventall de diferents posicionaments entorn de la substantivitat de la gestió en l'administració pública. Aquests, des d'un extrem, afirmen que l'administració pública és única i diferent a les organitzacions privades, o bé, des de l'altre extrem, afirmen que la gestió pública no és més que una modalitat menys eficient de gestió empresarial. Dins aquesta diversificació de teories, s'ha de tenir en compte que sovint es comparen no més una part dels elements que en conjunt informen la gestió.

El camp de la lingüística com a font de coneixement auxiliar de la ciència administrativa ens permet delimitar el concepte de gestió que serveix de fonament al present estudi. Abans de continuar amb una anàlisi etimològica, es fa del tot necessari atendre algunes de les concepcions que ha adquirit la gestió, per tal de delimitar aquells aspectes que no poden obtenir resposta des del camp de la lingüística.

Pel que fa a la taxonomia que s'aplica a la gestió, des d'un punt de vista jurídic, el plantejament clàssic de la teoria dels serveis públics a l'Estat Espanyol ha considerat com a un dels seus capítols el problema de les "formes de gestió", que avui està mancada d'utilitat. Això últim, no priva d'exposar la categorització realitzada per la doctrina clàssica, a fi de designar com s'entén aquesta des del Dret Administratiu espanyol i d'assenyalar els camps científics que avui desenvolupen aquests aspectes. En tot cas, cal dir que allò que s'examina en aquestes "formes de gestió" és l'estructura dels serveis públics, quina organització, pública o privada, pot desenvolupar-los en cada cas, i sota

quin règim jurídic (Santamaría, 1998).

Des d'aquesta perspectiva, la teoria de les formes de gestió apareix per al Dret Administratiu recollida en el Decret de 17 de juny de 1955, pel qual s'aprova el Reglament de Serveis de les Corporacions Locals, perdurant fins als nostres dies, i reproduïda, amb alguna petita variant, per l'article 85 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local. Aquesta teoria tradicional es basava en la distinció de tres blocs de forma de gestió: la directa, la indirecta i la mixta.

La gestió directa és l'execució dels Serveis Públics per la pròpia administració titular que n'és. La gestió indirecta comprèn tres modalitats: concessió (de serveis públics), arrendament i concert. I per últim es troba la gestió mixta. Aquesta expressió no es troba ni en el Reglament ni en la Llei. Des de la doctrina, amb aquesta expressió es comprèn les modalitats de gestió interessada i societat d'economia mixta, així com, en algun cas, la gestió mitjançant consorci.

Aquest plantejament clàssic ha quedat obsolet per aquelles disciplines que analitzen i estudien la gestió emprada per l'administració pública, ja que no acull algunes de les qüestions importants a l'hora d'analitzar la gerència per part de l'administració. L'estudi de les formes de gestió directa va pretendre en el seu dia suplir d'alguna forma l'anàlisi que avui es duu a terme en la teoria de l'organització, que en aquella època era desconeguda en els nostres manuals de Dret administratiu. Pel que fa a les formes indirecta i mixta es redueixen a un conjunt de qüestions que, en termes jurídics estrictes, pertanyen al dret dels contractes públics.

Com ja s'ha esmentat abans, pot considerar-se l'accés a la universitat pública, i així s'ha entès en aquest estudi, com a una política pública. Aquesta manera d'entendre'l no ve determinada només pel fet que es preguin decisions en la implementació de la política prèvia que regeix l'accés a la universitat, sinó que aquesta naturalesa política també ve definida per la concepció d'allò que en aquest estudi s'entén per gestió.

Com exposen Gomà i Subirats, s'ha de recordar que no es pot acceptar la idea que la gestió de les administracions públiques pugui fer cas omís de

l'entorn polític en què es mou, o tan sols entendre'l com a limitació estructural que només afecta les fases no estrictament tècniques del procés gerencial. Tal i com diu Brugué, “si l'administració pública no és un simple instrument executor, sinó que també és un espai de conflicte polític, llavors la gestió pública ha d'incorporar aquesta dimensió en el seu treball diari, i (...) aquesta incorporació (...) ha de donar expressió als valors democràtics del sistema polític on s'ubica” (Gomà y Subirats, 1998, p. 31).

La preocupació per la implementació de les decisions que conformen les polítiques públiques ha estat i continua essent un dels elements claus en l'anàlisi i en la investigació sobre l'actuació de les administracions. La implementació de polítiques, allò que forma part integrant de la seva dimensió operativa, requereix l'articulació d'organitzacions i la gestió de recursos humans, orientats a convertir els objectius en resultats i en impactes tangibles, generadors de valor i (re)distribuïdors d'oportunitats i beneficis socials, l'anàlisi dels quals no pot ser cercat per la perspectiva jurídica.

En aquest sentit, des del anys vuitanta existeix, a la literatura acadèmica, un acord bàsic al voltant de la consideració de la modernització de les administracions, és a dir, el canvi del model burocràtic cap a esquemes més pluralistes i postburocràtics, com a una de les dimensions claus en la reestructuració de l'estat del benestar. Aquest canvi hauria d'incorporar factors estructurals i actitudinals i hauria de projectar-se, tant cap als aspectes interns de producció de serveis, com als aspectes externs de la relació amb persones i col·lectius receptors d'aquests serveis.

Dins d'aquest panorama, durant els últims anys s'ha experimentat molt sobre una possible “gerencialització” de les administracions, aspecte que ha generat una literatura específica sobre el “*management*” aplicat a aquestes institucions. Al llarg dels darrers anys s'ha anat imposant a Europa un canvi d'orientació del model de gestió pública en funció dels criteris desenvolupats pel “*new public management*”. Aquest concepte s'insereix en un context caracteritzat per les noves i creixents demandes de serveis públics i per les importants restriccions pressupostàries derivades de l'ajustament del model de

l'Estat del Benestar, del procés de convergència cap a la Unió Econòmica i Monetària i, actualment, del compliment del Pacte d'estabilitat establert en el Tractat de la Unió Europea. Aquest esforç tendeix a incorporar criteris empresarials en la gestió pública en virtut dels quals els ciutadans esdevenen "clients" (OECD, 1995a).

En aquesta fase actual del procés de transformació de les funcions públiques de l'Estat, en la qual el govern no és l'únic actor dominant, la governació pública treballa per exercir una influència significativa en els processos socials a partir d'un sistema de xarxes integrades per una multiplicitat d'actors amb gran varietat de recursos: legals, tècnics, cognitius, financers, etc. Amb aquest marc general, el concepte de gestió pública no pot limitar-se només als aspectes d'organització i d'administració, sinó que ha d'incorporar una dimensió externa, és a dir, la de les relacions amb el context econòmic i sociopolític (Morata & Hanf, 2000).

En qualsevol cas, sempre s'ha dit que un dels elements claus en aquest camí de "gerencialització" seria una clara i específica determinació dels seus objectius. Això no obstant, les organitzacions públiques no acostumen a tenir objectius definits de forma unitària i concreta. En l'administració, com a qualsevol organització complexa, la lluita per les competències i els recursos és tant o més significativa que les polítiques a implementar. Els mitjans, aconseguir una organització potent, arriben a ser més rellevants que els propis fins. Tot això fa difícil de definir responsabilitats i controlar tasques.

Des del camp de la implementació, la lògica gerencial posa al davant la realització dels objectius, pressuposant que un cop establerts per l'àmbit polític, el gestor desenvoluparà les seves capacitats tècniques, per aconseguir de la manera més eficaç possible, els millors resultats.

Des del camp del *management* en sentit genèric, s'atribueixen a vegades els problemes de la gestió de les polítiques públiques a la política. Si la gestió és la que pot oferir bons resultats, seria la política la que frustraria aquesta possibilitat. Aportacions recents, que treballen des de la perspectiva del *management* en la seva aplicació concreta a les administracions, han intentat trencar

amb aquestes assumpcions prèvies. Parteixen de l'acceptació del fet que l'entorn en què treballen aquestes administracions és essencialment de naturalesa política, i recullen allò que està plenament acceptat en la teoria de les organitzacions, és a dir, la naturalesa també política d'unes organitzacions en què conviuen persones i grups, amb interessos i recursos diferents, que competeixen entre ells, per posicions de poder o protagonisme. En altres paraules, el problema no és tan sols una qüestió d'organització i de gestió interna, sinó també d'actuació externa i de participació en les decisions (Irnes et al., 1994).

Seguint aquesta tendència, alguns politòlegs (Gomà y Subirats, 1998), proposen la gestió pública com a paradigma emergent que accepta la "politització" del marc en què es desenvolupa, i l'anàlisi de polítiques, més orientada a facilitar la consecució de resultats, com a aliats naturals, sobretot si es distingeix, com proposa Metcalfe, entre els nivells "micro" i "macro" en la gestió pública.

"El nivell micro s'aproparia a la gestió d'una organització o servei concret, amb el qual la capacitat d'imitació del sector privat podria ser major, encara que persistissin certes limitacions generals i continués existint la necessitat d'articular la política i la gestió en aquests context específic" (O'Toole, 1989). Però seria "en el nivell macro on la innovació, i per tant els elements distintius amb la lògica del *management* en general, són majors. No es tracta tant en aquest nivell de fer coses a través de les persones que componen l'organització, com d'assolir, articular i aconseguir la cooperació entre organitzacions, darrera d'un o varis objectius estratègics definits com a comuns" (Gomà y Subirats, 1998, p. 32).

La gestió pública, superant d'aquesta manera el marc tradicional del *management* centrat en la planificació, organització, direcció i control d'una unitat organitzativa, assumeix així la tasca de desenvolupar noves i diferenciades capacitats que permetin tractar els canvis estructurals en aquest nivell interorganitzacional.

Fetes aquestes consideracions prèvies per poder donar resposta a la naturalesa política que assumeix la gestió en les administracions, s'exposen algu-

nes consideracions etimològiques que, a més de complementar l'abast de la gestió, permeten delimitar-ne un valor intrínsec a partir de la seva anàlisi etimològica. La lingüística, com a font auxiliar, ens permet apuntar algunes de les causes d'aquesta ambigüitat que rep la gestió, a partir d'una primera aproximació etimològica que té en compte la seva genealogia. En un segon moment, a partir d'una comparativa entre les definicions de gestió i *management*, l'anàlisi lingüística ofereix la possibilitat de cercar els límits de la seva identificació, tot apuntant algunes conclusions.

Des d'una aproximació etimològica el verb llatí *gero*, a banda d'un ús genèric molt semblant al modern *gestionar*, i que el convertia en acceptable per designar un gran nombre d'accions humanes consistents en "portar, o conduir alguna cosa", presenta paral·lelament una significació més específica: executar, dur a terme o conduir una empresa o un afer. Aquest significat compta amb molts exemples en la literatura llatina, especialment en les obres de Ciceró i de Cèsar (Gaffiot, 1934), i és a partir d'aquesta dada que es pot assenyalar un segon element de gran importància: la relació de *gero* amb la cosa pública. En la gran majoria dels exemples constatats, l'ús del verb en qüestió, es reserva als afers col·lectius, en especial a les campanyes bèl·liques, i quan fa referència a l'esfera privada, manté sempre un caràcter de relació interpersonal, amb l'exclusió d'accions estrictament individuals.

El verb *gero* presentava una complexa etimologia (Bassols, 1983), que va teixir diversos lligams semàntics, entre ells el de la cosa pública. Fins i tot alguns autors han vist un parentiu etimològic entre els termes *gero* i *rego*, tot apuntant que aquest vincle s'explica pel fet que *gero* pot haver-se originat per metàtesi consonàntica del verb *rego*, 'regir, governar', que seria més antic perquè deriva de *rex*, 'rei'. Aquesta hipòtesi, tot i la dificultat de demostració, trobaria suport, entre d'altres elements, en l'ús sinonímic que d'ambdós verbs fan alguns autors, com ara Virgili o Tàcit, entre d'altres.

Una atenta observació de l'ús de *gero* en els afers públics, permet assenyalar un fet diferencial respecte a *rego*: mentre que aquest s'identifica directament amb l'autoritat política, aquell presenta un caràcter comissarial i prefec-

tural, del qual és un bon exemple el seu ús constant en les campanyes militars (Escolà, 1994). En l'àmbit jurídic, aquesta distinció es fa palesa des dels primers comentaris al *Digest* i, molt especialment, a la cèlebre *Lex Regia*, on s'itera el principi *Salus publica suprema lex* ('el bé públic és la llei suprema'), tot recordant que aquesta llei es basa en el poble (*Lex est quod populus jubet atque constituit*, 'la llei és allò que ordena i institueix el poble'), i que, en conseqüència, el legislador procedeix en qualitat de *gerens vicem* ('en funcions', o exercint unes funcions, d'altri). Aquesta expressió arrelaria profundament en la tradició literària medieval, tant en llengua llatina com en catalana i marcaria decisivament el seu ús posterior fins ben entrada la contemporaneïtat (Hauf, 1983).

Ara es deixarà perfilada una definició de *gestió* a partir del seu valor i d'acord amb els trets esmentats que seria **gestionar**: és aquella acció humana consistent a conduir o dur a terme una empresa o afer per encàrrec o comissió d'altri, que és el qui dota l'actor de capacitat decisòria en l'execució i li exigeix responsabilitat sobre els resultats.

El concepte de gestió i el concepte *d'administració* són objectes sovint d'una certa sinonímia, tant en la parla quotidiana, com en els registres més tècnics del llenguatge. Aquesta tendència es remunta també a Ciceró, el qual, referint-se a certs casos dels serveis públics, com ara les aigües, parlava d'*administrar* com a sinònim de regir o gestionar. Aquesta confusió, en menor o major mesura, es troba en altres autors llatins, però la seva transmissió posterior seria mínima, pel fet que la paraula llatina *administratio* s'avenia a limitades ambigüitats, atès que no és altra cosa que un substantiu verbal del verb *administro*, el significat del qual és 'obrar sota les ordres d'altri', és a dir, 'servir'.

El caràcter subordinat de l'activitat administrativa no es va qüestionar fins a l'actual era contemporània. En l'època medieval, un exemple ben proper seria el de Francesc Eiximenis, que en el seu famós tractat *Regiment de la Cosa Pública* de 1383, considerat, per alguns, el primer text de la ciència política catalana (Viera, 1980), en cap moment fa servir la paraula "administració" com a sinònim de "governació". Més tard, en ple segle XVIII, la subordinació pròpia

del terme *administratio* apareix en el vocabulari jurídic dels primers Borbons espanyols, on és traduïda per *manejo* (Anes, 1978), paraula que deriva de *manus* i que implicava, en aquell context estamental, una condició inferior o servil.

L'evolució de l'activitat productiva al llarg dels dos darrers segles comportaria un redimensionament de la figura dels administradors i, de retruc, del mateix concepte d'administració (De Miguel, 1993). A poc a poc, el mot es va deslliurar de la seva càrrega de subordinació, i es va transformar en una apel·lació cada vegada més tècnica i neutral. El resultat fou que el verb va deixar d'emprar-se com una acció de servir i de forma progressiva el seu valor es va centrar en "l'exercici d'un càrrec, ofici o dignitat".

La mutació del concepte administrar va tenir una decisiva culminació l'any 1916 amb la publicació de l'obra de Henry Fayol, *Administration industrielle et générale*. És en aquest tractat clàssic, on la paraula *administració*, adquireix un significat que trasbalsa radicalment el seu valor. Segons Fayol (1994, p. 5), dins les organitzacions humanes es desenvolupa una "funció administrativa" que té encarregada "la direcció del programa general d'acció" i de la qual desenvolupa catorze principis que deixen molt clara la seva doctrina. En conseqüència, l'autor defineix administrar, com una activitat consistent a "preveure, organitzar, manar, coordinar i controlar". Aquesta definició no contempla ni servitud ni subordinació de cap tipus.

Cinc anys abans de la publicació del llibre de Fayol, l'enginyer nord-americà Frederick Winslow Taylor havia publicat la seva cèlebre obra titulada *The Principles of Scientific Management*. Aquesta obra fou el referent de Fayol per abordar el tema des d'una perspectiva més global i racionalitzada que la taylorista (George, 1974 i Wren, 1972). El fet és que Fayol va emprar la paraula *administration*, com l'equivalent francès del mot anglès *management*, en comptes de *gestion* o de *direction*,¹⁰ el que va provocar uns efectes confusos que

¹⁰ L'obra de Taylor fou traduïda al francès el mateix any de la seva aparició (1911), amb el títol *La direction scientifique des entreprises*. La traducció de *management* per "direcció" no va resultar del tot satisfactòria ja en el seu moment, atesa la restricció semàntica que comportava, i diversos autors, Fayol entre ells, la van rebutjar sense optar per *gestion* a causa de l'allunyament que aquest mot observava respecte no sols de la vida productiva, sinó també de l'organit-

continuen.

El vocable anglès *management*, com l'italià *maneggiare*, o el nostre *manejar*, té també el seu origen en la llengua llatina i deriva de *manus* (mà). La diferència anglesa és que el seu verb ha bastit un valor intrínsec particular que l'assimila al valor de *gero*, tot diferenciant-lo substancialment, de la resta dels derivats moderns de *manus*, fins al punt de desvirtuar-ne qualsevol traducció literal. Aquest valor denotatiu se centra en la idea de responsabilitat de l'actuació humana, i parteix d'un sentit originari que s'expressaria com 'deixar en mans de', o 'tenir entre mans', mentre que en la resta de llengües, ha mantingut amb més intensitat el sentit paral·lel i menys figurat de l'expressió, fer amb les mans, que no es vincula amb la idea de responsabilitat, sinó amb la relació directa entre l'obra i l'autor, cosa que fonamentaria l'ús estamentista apuntat en el barroc hispànic.

Així doncs, aquesta derivació anglesa de *manus* venia a substituir en certa manera els derivats de *gero*, verb que no va arrelar a la llengua en qüestió. Una demostració es troba en la definició primera de *management* del Webster's Dictionary, que és la pròpia d'un derivat de *gero* en el sentit més genèric: "*The conducting or supervising of something (as a business)*" (*La direcció o supervisió d'alguna cosa, com un negoci*). Aquesta definició contempla l'esquema del valor de gestió, tot i presentar una concreció limitada. En la tercera edició d'aquest mateix diccionari, es recull una accepció especial del mot que, segons De Miguel (1993), parteix de la definició de Fayol d'*administration*, i és la següent: "*The executive function of planning, organizing, coordinating, directing, controlling and supervising any industrial or bussines project or activity with responsibility for results*" (*La funció executiva de planificar, organitzar, coordinar, dirigir, controlar i supervisar qualsevol indústria o projecte de negocis o activitat, amb*

zativa en general, en bona part a causa del seu ús jurídic. La traducció posterior espanyola, certament influenciada per aquestes consideracions, va optar per traduir *management* per *administración*. El resultat ha estat que tant en francès, com en espanyol, i català, la traducció de *management* per direcció, només s'empra en aquells casos en què el contingut material del concepte fa estricta referència a les tasques directives. Exemple d'això seria l'obra de Henry Mintzberg: *The Nature of Managerial Work* (1973), traduïda a l'espanyol com *La naturaleza del trabajo directivo* (1994), i publicada, significativament, dins una col·lecció intitolada "*Gestión*" i formant part d'una sèrie de cinc obres denominada "*La Teoría de la Política de Gestión*".

responsabilitat pels resultats).

Davant d'aquesta evidència, es pot afirmar que Fayol, malgrat fer servir un terme que li resultava impropï en la seva llengua, va esdevenir l'autor d'una primera definició descriptiva, des del punt de vista de l'organització, del concepte anglès *management*.¹¹ Una definició que, tot i ser qualificada de "conflictiva" per Kooiman & Eliassen (1987), s'ha conservat com a referència indiscutible. Ara es pot procedir a la consideració comparativa de les definicions aportades d'aquest concepte i del de gestió, per cercar-ne els límits de la seva identificació.

El seu entroncament en l'origen, reforça obertament la coincidència. La seva significació primera i genèrica és idèntica: "conduir", i en ambdós casos no es tracta pas d'una conducció manual de coses, sinó d'empreses o afers, és a dir, d'activitats humanes. És en aquest punt on les traduccions literals de *management* deixen de tenir sentit. Així, per exemple, la paraula *manejar*, traducció literal a l'espanyol, es fa servir en algunes variants americanes d'aquest idioma per a indicar la conducció material d'un vehicle, i només en un sentit figurat i del tot arcaic, s'acceptaria aquesta paraula per designar activitats directives o, de govern.

En un segon terme, gestió i *management* coincideixen en la nota de responsabilitat sobre l'acció endegada i en els seus resultats, com també en el caràcter executiu dels actors, entès com el propi de persones dotades de comandament. La descripció dels continguts inherents al *management*, són la clau de la conflictivitat assenyalada, cosa que no només no representa cap contradicció, sinó que són del tot coincidents amb la descripció material de gestió a partir del seu valor. Això no obstant, cal advertir que no es desprèn d'aquest valor una delimitació del contingut de la gestió a les tasques directives o de comandament, tal i com la tradició mintzbergiana pressuposa del *manage-*

¹¹ En la traducció anglesa del llibre de Fayol, obra de C. Storrs, apareguda el mateix 1916, la paraula *administration* fou traduïda, amb l'aquiescència de Fayol, per *management*, de forma que el títol de la publicació anglesa fou *General and Industrial Management* (Londres: Isaac Pitman & Soons). En espanyol, en canvi, la traducció ha estat sempre la literal en totes les edicions de què tenim notícia.

ment (Mintzberg, 1994).

De tota manera, la convergència d'ambdues construccions conceptuals no és perfecta. Primerament, el concepte *management* mai no ha tingut un caràcter de comissari tan explícit com el que *gestió* assumeix per la seva genealogia, i encara que aquest es dedueixi de la responsabilitat exigida, això no el fa pas inqüestionable com a definició. En estreta relació amb l'anterior apunt, es troba en la concreció moderna del concepte *management* una desvinculació de la cosa pública, fet que el diferencia notablement de *gestió*, tot i que aquesta no es pot considerar una de les seves notes definitòries. De fet aquesta divergència pren un especial relleu a partir del caràcter privat i vinculat al món productiu que des d'un primer moment sembla assumir, de forma explícita, el concepte *management* (Escolà, 1994).

Ambdues divergències no constitueixen una prohibició per identificar ambdós conceptes sobre la base de les notes definitòries que els són comunes, ja que no resulta raonable argumentar una contradicció en els seus termes. S'entén que la conceptualització que s'ha fet fins ara de *management* des de la Teoria de l'Organització i de l'Administració ha seguit una tècnica descriptiva que mai no ha qüestionat el valor del concepte *gestió*, tal i com ha estat oportunament exposat, tot i que ja es pot considerar correcte parlar de sinonímia entre ambdós conceptes, atès l'arrelament de l'anglicisme en la nostra llengua.

De la mateixa forma que a la llum de les argumentacions exposades no es considera acceptable traduir *management* per 'administració', tot i els nombrosos exemples de la generalització d'aquest fet (Koontz y Wehrich, 1993), assumir 'gestió', com l'equivalent més apropiat de *management*, de cap manera implica una assumpció automàtica de les construccions teòriques nascudes a l'empira d'aquest concepte anglòfon,¹² sinó únicament del seu valor comú,

¹² A banda de les nombroses teories sobre el *management* desenvolupades al llarg del present segle, el concepte en si ha estat també sovint objecte de reflexions més o menys aprofundides. De totes elles, caldria destacar per la seva persistència la idea de *management* com a racionalització, molt present sobretot entre tractadistes francesos influenciats per Fayol, com ara R. Priouret, J. Boissonnat o el mateix O. Géliner (Ducos, 1972). A partir d'aquesta idea, es

com ja s'ha especificat.

En aquesta línia, cal advertir que quan s'assenyala una gestió pública com l'objecte del seu estudi, no significa, com s'ha exposat, una adhesió automàtica al *public management approach*, si més no tal i com s'ha teoritzat des de la passada centúria (Perry & Kraemer, 1983). Tampoc comporta l'assumpció d'una condició concreta del qualificatiu "públic", i encara menys, una especificació dels seus límits. És per això que tot seguit es procedeix a desgranar aquests elements que han de cosificar¹³ (Álvarez, 1971) l'objecte d'estudi a partir de les conceptualitzacions considerades.

va bastir un construcció teòrica del *management* com una "racionalització de la gestió" diferent de la gestió mateixa. És aquest un plantejament que es troba implícit o explícit en la majoria dels defensors del *public management approach*, i que fa molt difícil una conjugació teòrica amb aquests posicionaments de tesi.

¹³ És refereix al procés pel qual l'existència acaba essent un instrument, segons la filosofia existencialista de Heidegger, Jaspers i Sartre.

1.2 El concepte de 'comunicació'

La paraula 'comunicació' prové etimològicament del terme llatí "*Communicatio, ionis*" que es tradueix com 'comunicació, participació', o 'acte de comunitat' (Benito, 1982). D'aquest origen Aranguren (1967, p. 20) deriva la seva definició de comunicació a una "posada en comú", entenent per comunicació tota transmissió d'informació feta mitjançant l'emissió, la conducció i la recepció d'un missatge.

No obstant aquesta definició, la paraula comunicació cobreix un camp semàntic tan ampli que es fa necessari distingir les diverses dimensions de significació. Hi ha tota una sèrie d'accepcions possibles per a la paraula 'comunicació': un procés natural universal, que assoleix la seva màxima complexitat en l'ésser humà vivint en societat; un conjunt de pràctiques i tècniques que configuren "l'art de comunicar"; un sistema institucional format per organitzacions socials que facilita la circulació dels missatges o els produeix sistemàticament; i una ciència que estudia i investiga els fenòmens que es produeixen en els diversos camps. Aquests camps semàntics en la realitat pràctica no són ens separables. El procés de la comunicació normalment s'efectua mitjançant les "arts" i la tecnologia de la comunicació, una conversa telefònica, un periodista redactant una notícia, etc., i aquesta tecnologia és utilitzada per les institucions de comunicació per produir els seus missatges i fer-los arribar al públic que els rep. La ciència de la comunicació descriu i explica com funciona tot això, intentant poder-ne preveure els efectes i les tendències.

Un dels símptomes de la maduresa d'una disciplina científica és preguntar-se sobre la seva identitat, és a dir, sobre el seu estatut científic enfront a d'altres disciplines. Les *Ciències de la Comunicació*, situades en el context de les Ciències Humanes i Socials, constitueixen un encreuament de desenvolupaments conceptuals que en els darrers anys han passat de ser un camp d'estudi subsidiari a convertir-se en una ciència específica.

El que es vol acarar és: com es pot atribuir a una disciplina la categoria de ciència? o què és una metodologia científica? Per a respondre a aquestes qüestions, caldria remetre's a la història de la ciència, o millor encara, a la re-

flexió filosòfica sobre la història de les metodologies científiques. Tot seguit s'exposa sumàriament algunes de les concepcions a aquest respecte que resumeixen els intents de donar-hi resposta.

Una concepció molt popularitzada de la ciència des del segle XVII fa d'aquesta una activitat cognitiva sòlidament basada en l'experiència. En la seva versió més simple, l'empirisme centra el seu esquema metodològic en la pràctica inductiva: a partir de l'observació de casos particulars, el científic pot arribar a formular lleis i teories d'abast general que permetin l'explicació o predicció d'altres fenòmens. Aquesta posició s'identifica amb el positivista clàssic, segons el qual la ciència avança cap a teories cada vegada més eficaces i precises, mitjançant el contrast de les hipòtesis científiques i l'acceptació d'aquelles que foren millor verificades. Com explica Hempel (1978), aquest contrast ha de realitzar-se a través de prediccions deduïbles de les pròpies hipòtesis.

Aquest plantejament ha estat objecte de fortes crítiques, entre d'altres, per part de Karl Popper (1990), qui ha assenyalat que, una vegada s'ha formulat una llei general per inducció, la verificació absoluta no pot tenir mai lloc en la mesura que les possibilitats de contrastació dels enunciats amb la realitat són innumbrables. Tot el pensament de Popper gira al voltant d'aquesta idea: si una teoria vol aconseguir l'estatut de científica, ha de posar-se en perill de *falsació*, per tal que un experiment pugui enderrocar-la. Cap coneixement que no assumeixi aquest risc podrà ser considerat com a científic. El *falsacionisme* de Popper ha tingut un gran rendiment en la metodologia de les ciències, i és utilitzat específicament en els camps de les ciències humanes i socials. Una de les crítiques més eficaces contra el inductivisme i el falsacionisme és indicar que l'observació depèn de la teoria: no existeix una observació de fenòmens independent d'un marc teòric des del qual es proposa l'observació.

L'hermenèutica gadameriana ha subratllat la clara realitat d'aquesta constatació, per exemple quan s'estudia el fenomen comunicatiu des d'una perspectiva històrica: en la investigació del passat, l'investigador no pot desprendre's de tota una xarxa de prejudicis (Gadamer, 1977, p 333).

No lluny d'aquests postulats, el pensament de Thomas S. Kuhn ha tingut

un fort ressò entre els filòsofs de la ciència. Enfront a la concepció de Popper, Kuhn incideix en la complexitat estructural de les teories. Les teories d'un paradigma, durant un període de ciència normal, desenvolupen mecanismes de defensa que permeten mantenir-se a recer de les refutacions. Una ciència madura s'organitza al voltant d'un únic paradigma acceptat per la comunitat científica, que es comporta com a "manual" de supòsits teòrics i lleis, d'eines i tècniques de treball. D'aquesta manera, la ciència madura estableix una mena de treva en el qüestionament dels fonaments amb la finalitat de permetre el màxim desenvolupament de les possibilitats del paradigma, fins que les anomalies detectades i els nous problemes plantejats forcin la comunitat científica a entrar en període de crisi, que convulsi els fonaments i desemboqui en un nou paradigma científic, amb una visió nova de les coses. L'enfocament de Kuhn, que resulta suggerent per comprendre l'evolució de les ciències de la naturalesa en alguns moments històrics, no és fàcilment aplicable a altres camps del saber com és el camp de la comunicació (Marzal, 2003).

La metodologia de Lakatos intenta superar el relativisme de Kuhn i, suposa un retorn a les posicions de Popper, mantenint la concepció de les teories com a sistemes globals resistents a la *falsació* immediata. Deia Lakatos (1974, p. 53) "on Kuhn i Feyerabend veien canvis racionals, jo predic que l'historiador podrà provar l'existència del canvi racional". La història de la ciència es reconstruiria en termes bàsicament racionals: les diferents teories científiques proposen programes d'investigació, la validesa progressiva dels quals depèn de la seva heurística positiva. Lakatos assenyala que un programa d'investigació és progressiu quan el seu desenvolupament teòric és capaç d'anticipar el seu desenvolupament empíric, i admet que poden existir simultàniament programes d'investigació rivals. En aquest sentit, la concepció històrica del progrés científic de Lakatos resulta valuosa per descriure l'avenç en el coneixement en disciplines socials, que és un dels objectes d'aquest d'estudi. Un dels atractius d'aquesta metodologia és la seva concepció interdisciplinària, és a dir, oberta a diferents camps del coneixement científic.

En el context actual, no es pot acceptar una concepció rígida del que és el coneixement científic o la ciència. Alan F. Chalmers (1993) ha assenyalat que

la proposta de Lakatos oculta la creença en l'existència d'un mètode científic atemporal, i ignora que la ciència pot entendre's com un tipus de pràctica social.

Algunes reflexions tòpiques en el camp de la filosofia de la ciència, han portat a constatar com la concepció del saber científic ha anat evolucionant cap a posicions cada vegada més obertes i flexibles. En cap altre moment de la història del pensament ha existit tanta cura, en els estudis científics i investigacions, per definir els objectes i les metodologies científiques en les investigacions del camp de les ciències socials. En l'actualitat és perfectament legítim afirmar l'estatut científic d'aquestes disciplines. En els apartats següents s'examinarà amb més deteniment les característiques d'aquesta disciplina, ja que per poder afrontar la gestió de la comunicació en aquesta recerca, caldrà analitzar-la en tots els seus aspectes, com a fenomen humà, social i tecnològic. Això portarà consideracions sobre la naturalesa de la comunicació, ja que del concepte que s'adopti dependrà, en gran part, l'orientació que es doni sobre el seu ús a l'objecte d'estudi.

1.2.1 Elements i paradigmes de l'acte de comunicació

Des d'un punt de vista tècnic s'entén per comunicació el fet que un determinat missatge originat en un punt A arribi a un altre punt B, distant de l'anterior en l'espai, o en el temps. En aquest sentit, la comunicació és un procés que implica la transmissió d'una determinada informació. Els elements que apareixen en aquest procés són (Lasswell, 1948b, i citat en Arceo, 1982, p. 65):

Codi. Sistema de signes i regles per a combinar-los. És arbitrari i requereix d'una organització prèvia.

Canal. Mitjà físic mitjançant el qual es transmet la comunicació.

Emissor. Persona que s'encarrega de transmetre el missatge. És qui codifica el missatge.

Receptor. És a qui va adreçat el missatge la comunicació. Desxifra i interpreta els signes escollits per l'emissor, és a dir, descodifica el missatge.

Missatge. El contingut a comunicar.

Context situacional (situació). Les circumstàncies que envolten un fet és el context en què es transmet el missatge i que contribueix al seu significat. La consideració de situació del missatge és sempre necessària per a la seva adequada descodificació.

La importància que rep cadascun d'aquests elements de la comunicació i el paper o funció que juguen en tot procés comunicatiu, és diferent segons l'aproximació teòrica de la qual es parteix. En funció d'aquestes teories el concepte de comunicació es modifica i transforma, sobretot pel que fa a l'àmbit concret en què aquest és aplicat. És per això que a continuació es recullen alguns conceptes bàsics de la Teoria de la Comunicació, i en concret, aquells que exposen d'una manera general la relació comunicativa i els seus límits. Es partirà de tres models històrics que es consideren pioners en la delimitació d'aquest concepte.

La comunicació entesa com un transport d'informació en l'espai i el temps, des dels centres de producció fins als emplaçaments de consum, on el procés comunicatiu acaba.

La comunicació entesa com un acte d'intercanvi d'informació, entre els diferents agents implicats, l'emissor i el receptor, on la informació no acaba en arribar al receptor, sinó que va i retorna, entre els dos.

La comunicació com a participació dels agents en la construcció de valors socials i significats, com a indret de representació i formació de les ideologies, com acció compartida. En aquest model, l'aspecte central és la formació de la consciència social, dels vincles que formen els límits d'una cultura, dels símbols compartits, o la negociació dels significats socials, a través de la participació en actes comuns.

Aquests tres paradigmes¹⁴ s'han desenvolupat en aquest mateix ordre, tot

¹⁴ La paraula *paradigma* prové del grec. Originàriament era un terme científic, i actualment s'utilitza més aviat per definir un model, teoria, percepció, assumpció o marc de referència. En un sentit més general, és la manera que tenim de veure el món; no pas segons el nostre sentit de la vista, sinó segons la percepció, la comprensió i la interpretació (Covey, 1997). No obstant

i que no van patir un procés evolutiu en el qual un desapareix quan sorgeix l'altre, sinó que conviuen dins de la Teoria de la Comunicació i cap d'ells pot donar-se per definitivament superat. Són essencials en els processos comunicatius, i s'han de veure des d'una perspectiva integradora ja que es necessiten i es complementen entre sí. A més, entenen de forma diferent el paper dels participants en l'acte de comunicació i la seves relacions. Per exemple, en el primer, és l'emissor o productor, el que imposa al receptor els seus interessos, desitjos, etc. Al contrari que en el segon, que el paper fonamental en l'acte de comunicació l'acompleix el receptor, ja que és l'encarregat d'interpretar el missatge rebut segons les seves pròpies coordenades culturals. Finalment, en el tercer, tant els productors (emissors), com els consumidors (receptors), tenen la mateixa importància, ja que impliquen i assumeixen relacions de poder socialment constituïdes.

1.2.2 Models de comunicació

En virtut de ser un procés universal, la comunicació ha estat estudiada per totes les ciències socials. D'aquí que es pot trobar diversos models de comunicació, cadascú imbuït dels conceptes i característiques de les diferents ciències que els van crear. Analitzar i entendre un acte de comunicació no és dir què són l'emissor, el canal o el missatge, sinó quin paper hi juguen aquests elements, s'han de tenir en compte tots ells i la relació que s'hi estableix. Un repàs als diferents models, no tan sols equival a una exposició històrica cap a l'enriquiment del concepte de comunicació, sinó que mostrarà la interrelació entre els diferents paradigmes.

aquesta definició, un paradigma és un model o patró acceptat pels científics. És el que els membres d'una comunitat científica comparteixen, i, reciprocament, una comunitat científica consisteix en persones que comparteixen un paradigma. Kuhn (1970), per la seva banda, des de la primera redacció de *The structure of scientific revolutions*, ha admès que, en un principi, va utilitzar el terme "paradigma" en un sentit ambigu. En la Postdata distingeix un sentit general del terme, com a "matriu disciplinar", i un sentit estricte, que reemplaça per "exemplar". Així doncs, per una part es troba amb el sentit sociològic, ampli, on es refereix a la constel·lació d'acords de grups. I per altra, amb el sentit restringit, entès com exemples compartits. De tota manera, un paradigma sempre serà prou imprecís i obert com per permetre intents detallats de compaginar millor la natura.

Els investigadors acostumen a xifrar l'inici de la Teoria de la Comunicació en l'obra de Lasswell (1948b), concretament en l'article titulat "La formula de Lasswell", on descriu l'acte de comunicació a partir de les preguntes "*qui diu què, en quin canal, a qui, i, amb quin efecte?*" que donaran pas a un estudi en profunditat sobre l'acte de comunicació (citada en Mattelart, 1997).

Investigadors de molt diverses tendències han anat treballant sobre aquesta teoria, d'una manera crítica. Cadascuna d'aquestes preguntes, a més de descriure l'acte de comunicació, es refereixen a un element d'aquesta. La pregunta *qui diu?* es refereix a l'emissor o comunicador; *què?* fa referència al propi missatge; *en quin canal?* remet al mitjà a través del qual el missatge arriba; *a qui?* Lasswell es referirà al receptor mitjançant el terme audiència, ja que aquest autor té per objecte d'estudi les comunicacions de masses. La clau d'aquesta manera tan particular d'entendre l'acte comunicatiu es troba a la pregunta, *amb quin efecte?* Per assolir un resultat determinat que respon als seus interessos ideològics, socials, econòmics, etc.

Per a aquest autor, el receptor té un paper fonamental, ja que l'acte comunicatiu és creat per l'emissor amb la finalitat de suscitar una resposta en l'audiència, només s'hi consideren aquells que estan orientats cap al receptor. Això no obstant, el missatge pot ser que estigui orientat cap al receptor, per la pròpia intencionalitat de l'emissor, o bé sigui el propi receptor qui s'orienti fins al missatge. Tanmateix en el cas de les obres d'art, aquestes no tenen per què estar necessàriament dirigides cap al receptor, sinó que seria el propi receptor qui determina si hi ha o no acte comunicatiu, segons si entén o no aquesta obra. És per això que s'ha d'utilitzar la paraula *emissor* i no comunicador, com diria Lasswell, ja que hi pot haver un emissor que en realitat no estigui comunicant absolutament res. Aquest autor va dotar d'un marc conceptual a la sociologia funcionalista dels mitjans de comunicació que, fins al moment, només incloïa una sèrie d'estudis monogràfics. Així, segons ell, el procés de comunicació compleix tres funcions principals a la societat:

"a) la vigilància de l'entorn, manifestant tot el que podria amenaçar o afectar al sistema de valors d'una comunitat o de les parts que la componen; b) re-

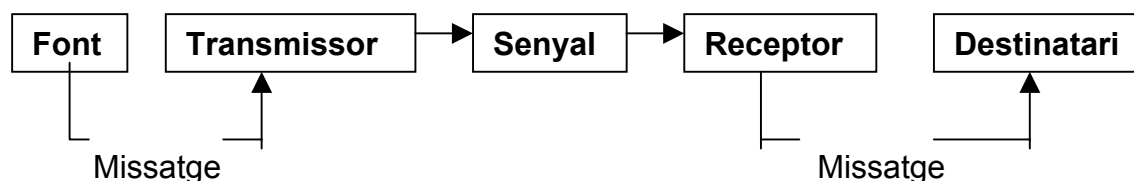
lacionar els components de la societat per produir una resposta a l'entorn; i c) la transmissió de l'herència social" (Lasswell, 1948b).

Finalment, del model de Lasswell es poden extreure certes evidències quant al concepte de comunicació: és una relació entre emissor i receptor, es posa en marxa per un emissor amb intenció comunicativa i com a conseqüència de l'anterior, compleix adequadament la seva funció quan respon a la funció per a la qual l'emissor la va posar en marxa, és a dir, quan coincideixen allò previst o allò que va voler dir l'emissor i el que ha passat o el que ha estat interpretat pel receptor.

Lazarsfeld i Merton afegeixen una quarta funció a les de Lasswell: "l'entreteniment". D'aquesta manera, es fa més complexa la concepció de l'acte de comunicació, es distingeix la possibilitat de disfuncions, així com de funcions latents i manifestes. Aquests autors determinen les funcions com "conseqüències que contribueixen a l'adaptació o l'ajustament d'un sistema, i les disfuncions com les molèsties" (Lazarsfeld & Merton, 1948, en el mateix llibre o es publica la teoria de Lasswell, on Bryson L és el compilador. També estan citats en Mattelart, 1997). Les funcions impedeixen que les disfuncions precipitin la crisi del sistema. Aquests autors també es classifiquen dins la sociologia funcionalista.

Tanmateix, part de la teoria va ser posada en dubte per psicòlegs, sociòlegs i educadors que van prestar atenció a factors diferenciadors en la recepció de missatges, com l'edat, el sexe, l'entorn social, les experiències passades i la influència dels pares.

Hi ha la teoria dels Models Físics que es resumeix amb l'esquema de Shannon i Weaver (1949) següent:

Aquests investigadors van atendre als aspectes tècnics de la comunicació, estudiant, entre d'altres, la capacitat del canal per transmetre els senyals que componen el missatge, la despesa d'energia requerida per a aquesta transmissió, l'eficàcia dels aparells que xifren i desxifren la informació, etc. La comunicació és entesa com un procés, on una font emissora selecciona determinats signes d'un repertori (alfabet), organitzant amb ells un missatge (organització seqüencial), que és transmès mitjançant l'emissió de senyals o estímuls físics a través d'un canal electrònic o mecànic. Els senyals són rebuts per un mecanisme receptor, que també els descodifica o desxifra i reconstrueix els signes dels senyals. Així, el missatge és rebut pel destinatari. En aquest esquema, el canal és l'eix de la comunicació. A l'esquerra de l'esquema, apareixen representats els processos de producció, i, a la dreta, els de recepció. Els senyals passen des de l'emissor, que és l'origen de la informació, fins al receptor, que és el(destí).

La relació entre l'emissor i el receptor segueix el model de Lasswell, però aquest model és més complex que l'anterior. En primer lloc, en el "què es diu", es distingeix entre el missatge pròpiament i el senyal que es transporta pel canal. Això resulta enormement important, sobretot en les comunicacions de masses, on adquireix característiques pròpies. A causa de les especials condicions d'aquestes formes de comunicació, la mediació tècnica no només determinarà aspectes claus de la forma del missatge, sinó també l'organització de la producció i les condicions en què es reben. És fonamental i imprescindible en les comunicacions de caràcter massiu, la comunicació de masses, fent possible que els senyals es converteixin en missatges i que aquests arribin, a mitjans com la premsa, el cinema, la ràdio o la televisió.

Per als autors, l'emissor ha de produir i xifrar, és a dir, codificar el missatge, i el receptor ha de rebre'l i desxifrar-lo, és a dir, descodificar-lo. Per tal que existeixi comunicació, l'emissor a més de produir una informació, ha de "donar-li forma" i el receptor, per la seva part, quan li arribi en forma de missatge, ha de ser capaç de reconstruir-la. Un dels conceptes que va introduir a l'estudi de la comunicació, i que va influir en èpoques posteriors, va ser el de "codi". El concepte de codi apareix definit, en els estudis de Teoria de la Informació, com

el conjunt de regles que permeten transformar el missatge en senyal i viceversa.

El concepte de 'codi' ha estat clarament objecte d'abús, i s'ha volgut portar a tants camps diferents entre si, que s'ha tornat imprecís. En fer referència al codi es pot al·ludir a qualsevol sistema capaç de relacionar allò conegut, o present, amb allò desconegut, o absent, a través d'unes regles d'estímul – resposta, o d'uns costums perceptius. Per tant, s'entén per codi un sistema ordenador d'acoblements presents i reals amb un sistema d'estímuls adquirits i latents. És un dispositiu capaç de crear estímuls condicionats a través dels quals provoca automatismes que possibiliten la interpretació de les comunicacions que són transmeses.

En definitiva, Shannon i Weaver van dissenyar una nova teoria sota el nom de Teoria Matemàtica de la Comunicació (1949). Aquesta va influir en les anàlisis de la comunicació i va repercutir en l'estudi estètic i en l'anàlisi de l'art com a fenomen comunicatiu (Moles, 1975). Tanmateix, deixen de banda moltes de les característiques humanes del procés, ja que no estaven interessats en els aspectes psicològics de la comunicació, com tampoc ho estaven en els dinàmics. El seu model fou exclusivament i explícita desenvolupat per a les telecomunicacions, per l'estudi dels equips tècnics i no per els seus destinataris humans. D'aquí que les ciències socials, en no posseir models propis, haguessin fet una extrapolació dels seus conceptes físics a la comunicació humana i social, amb la greu conseqüència que tota la conceptualització inicial de la comunicació fou impregnada per l'orientació mecanicista del model.

Els models mecanicistes tendeixen a presentar la comunicació com un fenomen neutre, sense intencionalitat manifesta, fora de transmetre fidelment un missatge i sense una relació evident amb l'estructura social en què aquest procés es desenvolupa. A més, aquests models privilegien la font dels missatges, donant la impressió que ella és la creadora del missatge. Situen el receptor en una posició passiva, com a objecte de la influència persuasiva, o informativa de la font. Aquesta situació de superioritat de la font sobre el receptor, que es desprèn subliminarment del model, fou acceptada durant molts anys sense aixecar

reaccions negatives. La concepció del procés de comunicació com a línia recta entre un punt de partida i un punt d'arribada va impregnar les diverses escoles d'investigació (Berlo, 1960 i Schramm, 1954).

Cal esmentar un altre concepte de la teoria de Shannon i Weaver: l'anomenada font de soroll. Aquests autors entenen aquest concepte, com tot allò que fa que el senyal rebut no sigui el mateix que l'enviat pel transmissor. El soroll és quelcom inevitable en la comunicació. Un receptor pot estar rebent un missatge però a la vegada li arriben una altra sèrie d'estímul d'altres fonts d'informació. El soroll és, en la majoria de casos, un senyal perfectament estructurat, fins i tot podria ser més estructurat que el propi missatge, la recepció del qual pertorba. Per això, es parla de "font de soroll" de manera paral·lela a la "font d'informació" que seria l'emissor original.

La diferència entre soroll i senyal, no pot buscar-se a les característiques del propi missatge sinó en les condicions d'una acció comunicativa concreta, que posen els agents. Serà la relació entre aquests i els interessos que els mouen el que fa la frontera entre soroll i missatge. Un senyal pot ser soroll per a l'emissor, i a la vegada, pot no ser-ho per al receptor, i això depèn dels nombrosos factors explicats, com per exemple, els interessos que mouen a un i a l'altre. El receptor intenta afavorir la comunicació des del seu propi punt de vista, i ho fa oblidant-se de tota la resta. Això, però, destrueix els interessos de l'emissor i anul·la la comunicació, sepultant el missatge entre una massa de sorolls. Així, el *zapping* pot ser soroll per a l'emissor i no ser-ho per al receptor, que l'altera a propòsit. Això explica com la comunicació no és moguda per l'emissor sinó que és fruit, en moltes ocasions, de l'enfrontament entre l'emissor i el receptor, a causa dels interessos desiguals d'un i altre.

La teoria de la informació fa referència amb el terme soroll essencialment als senyals externs que s'introdueixen en el procés comunicatiu. Sembla ser que la teoria de Shannon concep el soroll com quelcom que afecta al canal, per exemple les interferències però també és un fenomen que afecta també als terminals, és a dir, que s'introdueix alterant la comunicació en el moment de la producció i en el de la recepció.

Umberto Eco (1981) defineix el soroll com la perturbació que altera la comunicació física del senyal. També es pot parlar de l'anomenat soroll semàntic, produït per problemes en els processos de codificació i descodificació: és un tipus d'alteració del significat propi del missatge que pot donar-se tant en el moment de la seva elaboració com en el de la seva recepció. Podria ser que l'error fos del propi emissor, que ha emès malament el missatge, i per això aquest no arriba de manera clara al receptor, de forma que el compregui, o també pot ser un error del receptor, concretament en la forma de com l'interpreti. El soroll, majoritàriament, s'intenta evitar mitjançant una sèrie de mecanismes, que a la vegada, garanteixin la correcta relació comunicativa. També pot donar-se el cas en què el propi soroll s'incorpori a l'acte comunicatiu. Un exemple, és quan es vol distreure l'audiència amb una intoxicació, o amb una infoxicació,¹⁵ o la censura, a causa de la mutilació d'una de les parts per qüestions religioses, morals o ideològiques, que trenquen amb el missatge original que es volia transmetre.

En els mitjans de comunicació de masses, la relació comunicativa es defineix, essencialment, dins del marc d'un sistema cultural que estableix unes relacions de mercat i unes relacions de poder. Aquestes relacions culturals i socials marquen les desigualtats existents en les comunicacions dins de les diferents cultures (Shannon & Weaver, 1949).

Un altre aspecte a tenir en compte és el concepte d'entropia¹⁶ de Wiener (1948), com a element del procés de comunicació. El 1948, any en què apareix la primera versió de la teoria de Shannon, el seu ex professor Nobert Wiener publicà *Cybernetics or Control and Communication in the Animal and Machine*. En aquesta obra, l'autor veu l'organització de la societat futura sobre la base d'aquesta nova matèria prima en què aviat consistirà, segons ell, la informació. A més del desig de veure l'adveniment del nou ideal de la "societat de la informació", aquest autor crida l'atenció sobre els riscos de la seva perversió.

¹⁵ El centre de terminologia Termcat ho defineix com: excés d'informació que pot provocar en el receptor la incapacitat d'assimilar-la.

¹⁶ Segons Wiener (1948), es pot entendre una magnitud que mesura el grau d'informació no aprofitable segons el nombre de respostes possibles.

L'entropia és la tendència que té la natura de destruir tot allò que es troba ordenat, i a precipitar la degradació biològica i el desordre social. La informació, les màquines que la tracten i les xarxes que es creen, són les úniques que poden lluitar contra aquesta tendència a la distorsió possible que pot viure qualsevol procés de comunicació per causes naturals.

Per a Wiener, "la quantitat d'informació d'un sistema, és la mida del seu grau d'organització" i "l'entropia és la mida del seu grau de desorganització; una és l'inrevés de l'altre" (citada en Mattelart, 1997). Així, la informació ha de poder circular, ja que la societat de la informació només pot existir a condició d'haver-hi un intercanvi sense obstacles.

També hi ha els models psicològics representats per la psicologia dels efectes (Hovland, 1959). La necessitat d'estudiar en profunditat el procés de comunicació de masses s'estableix arran de l'exigència política que s'imposa als EUA en finalitzar la Segona Guerra Mundial. Aquesta exigència política pretenia convèncer la població, o grups socials determinats, de la conveniència d'acceptar com a positiva una determinada idea. Aquest autor va definir la comunicació interpersonal com "una situació en la qual un individu, el comunicador, transmet, en un context cara a cara, estímuls, en general símbols verbals, per modificar la conducta dels altres individus." (citada en Rodrigo, 2001).

Hovland va introduir la necessitat d'estudiar tots els factors que poden influir en qualsevol procés comunicatiu, per aconseguir l'efecte persuasiu més alt possible per modificar una conducta. Els estudis que realitza donen pas a un nou impuls progressiu de l'esquema conductista simple "estímul - resposta", ja que es comença a donar importància a l'estudi dels factors que influeixen en el receptor del missatge, com a aspecte clau per aconseguir un resultat òptim. Aquest estudi sorgeix de la necessitat de conèixer els índexs de rendibilitat i eficàcia dels missatges.

Com comenta De Moragas (1981, p. 63) "aquests estudis sobre la seducció responen a les necessitats polítiques de la propaganda que es desenvolupa, especialment a les etapes prèvies i en el mateix desenvolupament històric de la Segona Guerra Mundial, on en aquesta matèria es converteix en una ne-

cessitat de primer ordre”.

El model de Berlo (1960), que fou difós profundament a Amèrica Llatina, a partir de la publicació del seu llibre “*The process of communication*” per la *Agencia de Desarrollo Internacional*, utilitza els elements bàsics de Shannon i Weaver (font, missatge, mitjans i receptor), però en destaca algunes de les característiques psicosocials. Va produir un altre model que tracta d’establir una relació entre els processos de comunicació, aprenentatge i comportament: “l’objectiu fonamental de la comunicació és convertir l’home en un agent efectiu que li permeti alterar la relació original que existeix entre el seu organisme i el seu medi circumdant. L’home es comunicaria, llavors, per influir i afectar intencionalment els altres” (citada en López, et al., 1995).

Com que el propòsit de tota comunicació és produir una resposta específica en els altres, cal que la persona que es comunica utilitzi el missatge apropiat per expressar aquest propòsit. Si el coneix bé, serà capaç d’aconseguir una comunicació, a la vegada eficient i efectiva. Malgrat que aquest propòsit no és sempre conscient o és oblidat, difícilment es podrà deixar de comunicar. Encara que el propòsit sempre existeix, de vegades la comunicació fracassa en el seu intent d’afectar i influir l’altre. Bàsicament, aquests fracassos es deuen a dos motius: 1) al desconeixement dels propòsits, o a l’hàbit rutinari de comunicar-se, 2) a la interpretació errònia de la resposta que la persona vol provocar.

Ara bé, perquè hi hagi comunicació no n’hi ha prou de tenir el propòsit d’influir, sinó que també cal emetre un missatge que sigui rebut per l’altre. Es pot distingir aquí entre receptors intencionals i no intencionals. Els intencionals són aquelles persones específiques sobre les quals s’intenta influir. Els no intencionals són totes aquelles que són afectades pel missatge, fins i tot quan no formen part del propòsit original d’aquest. Són aquests últims receptors els generadors dels “mals entesos”, ja que són afectats en forma diferent a la que es pretenia.

Aquest model de Berlo suposa que la comunicació constitueix un procés, en què els elements comunicatius s’interrelacionen en forma dinàmica i mútuament influent. En aquest procés, no es pot identificar un principi o final que

sigui estable i constant a través del temps, no es pot aturar arbitràriament en un moment donat del temps. Es poden distingir els components següents:

Font de comunicació: correspon a una persona o grup de persones amb un objectiu i una raó per comunicar.

Codificador: correspon a l'encarregat de prendre les idees de la font i disposar-les en un codi.

Missatge: correspon al propòsit de la font expressat d'alguna forma.

Canal: correspon al medi o portador del missatge, al conducte per on es transmet el missatge.

Descodificador: correspon al que tradueix el missatge i li dóna una forma que sigui utilitzable pel receptor.

Receptor: correspon a la persona o grup de persones ubicades a l'altre extrem del canal i que constitueixen l'objectiu de la comunicació. Si no existeix un receptor que respongui a l'estímul produït per la font, la comunicació s'ha esdevingut.

Aquests conceptes són inherents a tot procés, ja sigui una conversa entre dues persones o una conferència. El caràcter particular i les relacions que s'estableixin entre els diversos components, dependrà del context en què té lloc la comunicació. En la comunicació interpersonal acostuma a coincidir la font amb el codificador, així com el descodificador amb el receptor.

També parla del concepte de fidelitat referida al grau en què el comunicador ha aconseguit afectar, segons el seu propòsit, el receptor. El soroll afecta la fidelitat, ja que introdueix distorsions. Eliminar-lo augmenta la fidelitat i, per tant, l'efectivitat de la comunicació dependrà de la mesura en què es pugui aïllar el soroll.

Introdueix el concepte del *feedback*, o retroalimentació, proposada també per Shannon. Les conseqüències de la resposta no només actuen com a recompensa per al receptor, sinó també com una retroalimentació per la font. Aquesta és la tornada a entrar del missatge modificat a la font, és un moviment circular. És a dir, una font de comunicació descodifica el missatge que ha rebut,

i torna a ser col·locat dins del seu sistema. En el procés de comunicació humana, la retroalimentació constitueix un factor que ajuda a augmentar la fidelitat en transmetre els missatges i a millorar. També permet a la font verificar la comunicació, en descodificar els seus propis missatges i assegurar-se que els ha codificat d'acord als seus propòsits. En cas contrari, pot corregir-se, enviant un missatge més precís. Suposa una influència mútua entre la font i el receptor, cadascun codifica els seus missatges i descodifica els missatges de l'altre. Modifica l'actitud de l'emissor i del seu missatge posterior, de manera que la comunicació compon un cercle que es corregeix i s'alimenta a si mateix.

La font utilitza la reacció del receptor com a verificació del seu missatge i com a guia dels seus missatges futurs. Permet que la font controli el tipus de missatge que envia al receptor. Quan la font rep una retroalimentació que indica que ha provocat la resposta desitjada en el receptor i que aquesta és gratificant per ell, continua produint el mateix tipus de missatge. Si indica que el missatge enviat no ha provocat l'efecte esperat podrà, eventualment, canviar de missatge.

És possible distingir les diferents situacions de comunicació, per la facilitat amb que s'obté la retroalimentació. En la comunicació de persona a persona aquesta és màxima, bàsicament per la proximitat física entre la font i el receptor, i per la varietat de canals de comunicació disponibles. En els mitjans de comunicació de masses, televisions, diaris, ràdios, etc., en canvi, la probabilitat d'obtenir-ne d'immediata és molt menor. Constitueix un dels factors fonamentals a l'efectivitat del procés de comunicació, ja que permet que la font, a partir de les respostes que rep, controli i precisi els seus missatges per assolir el seu propòsit original.

Un dels models sociològics més coneguts és el del matrimoni Riley (1961), que presenta la comunicació com un fenomen social que passa entre persones, però sense oblidar que aquestes són membres de grups primaris, els quals, a la vegada, són part d'estructures socials majors que constitueixen segments del sistema social global, és a dir, de la societat.

Això no obstant, va ser Schramm (1954) qui va popularitzar un model re-

lacionat amb els mitjans de comunicació de masses, en el qual ens diu que, encara que la clientela immediata dels mitjans siguin individus, cadascun d'aquests està connectat amb un grup, o amb diversos, els quals poden ser grups primaris, com la família o els amics íntims, o bé grups secundaris, com els formats pels companys de feina o d'escola.

Un emissor, el mitjà de comunicació, que té al seu poder una sèrie de dades, obtingudes per diverses fonts, emet aquestes dades mitjançant canals propis de comunicació de masses, a un públic ampli i heterogeni. Aquests missatges idèntics són rebuts, prèviament, per una sèrie de líders d'opinió que, els difonen a la resta de receptors que es troben al seu voltant més proper. Aquest sistema es retroalimenta constantment, ja que l'emissor rep els efectes de la seva comunicació. Però es pot parlar tant de comunicació de masses, com de comunicació interpersonal. S'utilitza la parla, el signe, el gest, la imatge, l'exhibició, la impressió, la radiodifusió, la pel·lícula i tots els signes i símbols per mitjà dels quals els humans procuren transmetre significats i valors a uns altres éssers.

La semiologia, com a ciència, neix amb el lingüista suís Ferdinand De Saussure qui, el 1916 en el seu *Cours de linguistique générale* (2002), ja parlava d'una ciència general dels signes, o "semiologia". Paral·lelament, el lògic americà Charles S. Peirce elabora una teoria general dels signes, la "semiòtica", en terminologia de Ch. Morris, que és sinònim de semiologia. En qualsevol cas, aquesta constitueix una teoria general dels signes, i, consegüentment, la ciència mare de la comunicació. Així, segons Roland Barthes (1971), "la semiologia té per objecte tots els sistemes de signes, sigui quina sigui la seva substància i els límits d'aquests sistemes: les imatges, els gestos, els sons melòdics, els objectes i els conjunts d'aquestes substàncies –que es poden trobar en ritus, protocols o espectacles– constitueixen, si no "llenguatges", almenys sistemes de significació". És una disciplina tan àmplia té tres branques diferents: la sintaxi, que estudia les relacions formals entre els signes, la semàntica que estudia la relació existent entre els signes i els seus referents i la pragmàtica, que estudia la relació entre els signes i els seus usuaris o intèrprets (Morris, 1946).

El model proposat per Jakobson (1960) fa referència primordialment a les comunicacions verbals, no obstant i això, però, l'objecte d'aquest model era l'anàlisi dels textos poètics. Va ser el primer lingüista que va fer servir el terme "estructura", l'any 1929, mentre que Saussure feia servir el mot "sistema". Descobreix i sistematitza les regles de funcionament del llenguatge. Així, l'esquema de tota comunicació presenta sis elements constitutius que responen a sis funcions: el destinador determina la funció expressiva, el destinatari la funció conativa; el missatge, la funció poètica; el context determina la referencial; el contacte, la fàctica que tendeix a verificar si l'escolta del destinatari continua establerta; i el codi, la funció metalingüística que tracta del llenguatge pres com objecte.

Per tal que un missatge enviat per un emissor arribi correctament al seu destí, necessita un context o referent, que ha de ser susceptible de ser captat pel receptor i ha de tenir capacitat de ser verbalitzat, un codi comú a ambdós, almenys de manera parcial, i finalment, un canal de transmissió i una connexió psicològica entre el parlant i l'oient que permeti als dos entrar i romandre en comunicació. Entorn al missatge incideixen diversos factors: el contacte, el context i el codi.

El contacte fa referència a tot allò que permet establir i mantenir la relació entre destinador i destinatari. Aquesta funció correspondria al canal, així, si aquest falla el missatge també falla, i, per tant, no arribarà al destinatari. Jakobson, referint-se també sobre aquest punt, va insistir sobretot, en el vincle psicològic que havia d'existir entre els parlants, ja que, encara que el canal físic estigui obert i en condicions, i, a través d'ell, el missatge circuli sense interferències, si el receptor no vol comunicar-se, si es tanca psicològicament, la comunicació no es produirà o no es mantindrà. Això s'agreuja encara més quan es vol difondre un missatge massivament, ja que ha suposat un esforç econòmic i una organització de la producció. En aquest cas, ha de ser elaborat pel gaudiment d'aquesta massa que consumirà el producte, perquè, en definitiva, això és el que determinarà la rendibilitat del mateix. Tot recau, doncs, en el grau d'acceptació que tingui entre el gran públic.

Jakobson introdueix també el concepte de 'context', que és el referent

dels signes. Un missatge és un conjunt de signes i a través d'ells l'emissor intenta dir-nos quelcom. De vegades no s'estableix cap comunicació perquè el receptor no entén el context al qual els signes al·ludeixen. Per tal que existeixi comunicació, el receptor ha de ser capaç de reconstruir l'anomenat context de referència, que inclou una reconstrucció del lloc i del temps on se situen aquests signes. En els mitjans de comunicació de masses, les circumstàncies en les quals es construeixen els missatges poden ser molt diverses pel que fa a una simple comunicació emissor - receptor, i aquestes no sempre són conegudes adequadament.

Com ja s'ha comentat amb el model mecanicista de Shannon i Weaver, a partir dels anys quaranta la teoria matemàtica de la comunicació aconsegueix un paper vinculant en la dinàmica de transferència de models científics propis de les ciències exactes. És en aquest moment que la noció d'informació adquireix definitivament la seva condició de símbol calculable. Els estudis i treballs d'Abraham Moles són un exemple il·lustratiu del desenvolupament epistemològic de la teoria de la informació, essent com és un dels científics que més ha contribuït a la consolidació del coneixement informatiu aplicat a les ciències humanes.

Moles (1975), defineix el terme 'comunicació' com tota relació intersubjectiva de l'individu amb el seu medi. En aquesta obra definirà també 'missatge', i ho farà entenent-lo com un grup finit i ordenat d'elements de percepció extrets d'un repertori i encaixat en una estructura. La base de tot acte de comunicació és la percepció; tot missatge és un fenomen perceptiu. Els missatges es classifiquen normalment atenent al canal sensorial pel qual es perceben, i es distingeixen entre: visuals, auditius, tàctils, olfactius i gustatius, o aquells que suposen una combinació d'aquests. Els límits perceptius estan definits pels anomenats llindars de percepció:

- a) Llindar de sensibilitat: per sota d'un límit, el sistema receptor es torna insensible.
- b) Llindar de saturació: per sobre d'un límit, el sistema se satura i no percep variacions d'excitació, senyals.

c) Llindar diferencial: perquè es percebi variació a l'excitació, aquesta ha de sobrepassar certs valors, entre els quals el sistema no percep canvis.

d) Llindar relatiu: variació cultural i ideològica de percepció, entre les persones o els grups respecte als mateixos estímuls.

Atenent a aquests límits, Montes (1981) va fer la següent classificació distingint els diferents llindars dels sentits:

- Llindar absolut: és la capacitat del canal determinada pels límits superior i inferior de la captació de freqüències pròpies d'un sentit.

- Llindar diferencial: seria l'establiment d'una gradació d'estímuls perceptibles d'acord amb les freqüències límit, però depenent del sentit i de la magnitud.

- Llindar relatiu: determina com perceben, davant els mateixos estímuls, determinades persones o grups, segons quina sigui la seva cultura i la ideologia.

Malgrat tot, els límits físics de la percepció varien, i un dels factors que fan possible aquesta variació és si aquest estímulo que es percebrà és important en el nivell psíquic del subjecte preceptor. D'aquí la interdependència entre el físic i el psíquic, a més les capacitats, actituds i problemes del subjecte receptor jugaran un paper fonamental fins i tot a nivell inconscient. No s'ha d'oblidar el fet que no tot el que es percep ho és de manera conscient. Lorenzo (1988) diu "que la capacitat del cervell per a registrar, processar i transmetre la informació de l'exterior és inesgotable en la captació conscient". La veritat és que tots els estímuls arriben de forma automàtica, i una altra cosa ben diferent és que aquesta informació arribi de manera conscient.

Des de la modernitat, diversos científics i, fins i tot, filòsofs tan il·lustres com Newton, Descartes o Kepler han estudiat els processos perceptius, i molt especialment l'origen d'aquests. L'aportació fonamental la donaria Helmholtz (1876) al demostrar de manera definitiva que els processos perceptius tenen lloc en el cervell on es processa la informació que arriba a través dels sentits en forma d'impulsos nerviosos. A més, la percepció és un fenomen cognitiu sem-

blant al coneixement. Aumont (1992) ve a dir que no tothom veu les coses de la mateixa forma i no se centra en els mateixos llocs de l'objecte que s'està percebent. Això ho denomina consignes particulars.

Percebre, és a més, reconèixer formes en els estímuls visuals complexos. El reconeixement suposa uns patrons adquirits en un procés d'aprenentatge, en el que allò nou es confronta amb allò ja sabut. En aquesta confrontació hi intervenen multitud de factors relacionats amb la cultura, l'experiència personal i fins i tot la història psíquica del subjecte. Gubern (1977), al fer referència sobre tal punt, considera que quan es percep quelcom, se li intenta donar un sentit, un significat per a després inserir-lo amb congruència en el nostre mapa de connexions conceptuals i afectives.

Quan es parla de comunicació de masses, l'autor més característic de la perspectiva crítica nord-americana és Herbert I. Schiller. Aquest autor es preocupa de buscar els motius i les causes que es troben darrere dels mitjans de comunicació, i, com que aquests manipulen l'audiència. afirmava que "l'agenda de la investigació en comunicació, últimament està forçosament determinada per les necessitats articulades de les nacions, classes, races i pobles oprimits" (citada en Rodrigo, 2001).

Herbert Blumer (1969) en la seva teoria de l'interaccionisme simbòlic defineix tres premisses que expliquen la interpretació que experimenten els actors de qualsevol procés comunicatiu: "La primera és que els humans actuen respecte les coses sobre la base dels significats que aquestes coses tenen per ells. La segona és que el significat de les coses deriva, o sorgeix, de la interacció social que un individu té amb els altres actors. I la tercera és que, aquests significats s'utilitzen com un procés d'interpretació efectuat per la persona en la seva relació amb les coses que es troba, i es modifiquen a través d'aquest procés".

Jürgen Habermas (1981), en la seva *Sociologia de l'actuar comunicatiu* diu: "L'acció i la interacció ja no s'enfoquen només com a producció d'efectes, sinó que s'analitzen com a associades a trames d'intercanvis simbòlics i de contextos del llenguatge. Les actituds, les opinions que donen suport a l'acció,

no poden explicar per elles mateixes la realitat” (citada en Mattelart, 1997, p 96). Rogers i Kincaid (1981) diuen: “La comunicació és un procés en el qual els participants creen i comparteixen informació per tal d’arribar a una comprensió mútua.” (citada en Mattelart, 1997, p. 108).

Mucchielli (1995) introdueix una diferenciació entre els conceptes “informació” i “comunicació” que es barregen en molts casos a l’hora de definir el concepte de comunicació. La informació és el contingut del missatge i la comunicació és “la relació que es produeix al prendre aquest contingut i donar-li forma per poder expressar-la” (citada en Rodrigo, 2001)

Enric Saperas (1998, p. 49) afegeix la comunicació com element de la sociabilitat humana. “La comunicació constitueix l’element creador de la sociabilitat humana. S’inicia la cultura i la humanització de la naturalesa quan apareix la capacitat de comunicar. En altres paraules, el món social pot ser comprès com el resultat de la qualitat de l’ésser humà de referir-se simbòlicament al món que ens envolta, de posar idees en comú i d’interactuar a través dels diversos dominis del llenguatge”.

Segons Denis McQuail (2000), el terme “massa” connota un gran volum, àmbit o extensió, mentre que “comunicació” es refereix al fet de conferir i extraure significats i a la transmissió i recepció de missatges. Cita la definició de comunicació de masses de Janowitz (1968): “La comunicació de masses inclou les institucions i tècniques mitjançant les quals uns grups especialitzats utilitzen aparells tecnològics: premsa, ràdio, cine etc., per difondre continguts simbòlics a públics de molt àmplia naturalesa, heterogenis i summament dispersos”. L’aspecte important que McQuail afegeix a la cita és que es considera la paraula “comunicació” amb el sentit de “transmissió”, segons el punt de vista de l’emissor i s’hauria de contemplar en tots els sentits del terme com les nocions de respondre, de compartir i d’interactuar.

1.2.3 Comunicació en els mitjans de masses

Fetes les consideracions anteriors sobre el desenvolupament històric del concepte de comunicació i els models científics que el desenvolupen, aquí es

fan una sèrie de precisions sobre alguns dels elements que componen el procés de l'acte de comunicatiu.

Segons Real (1989), l'expressió 'comunicació de masses' es refereix a la pública, ràpida i fugissera a través d'una complexa organització corporativa, dirigida a una audiència nombrosa, heterogènia i anònima. Les característiques fonamentals serien: la font és institucional o col·lectiva, el canal multiplica els missatges electrònicament o mecànicament, els receptors estan diversificats, i la retroalimentació estaria restringida.

La creació, distribució o responsabilitat del missatge es troba associat a una institució, amb una organització corporativa generalment complexa i sòlidament estructurada. Dins d'aquesta organització les diferents funcions acostumen a estar dividides en diferents individus, o grups especialitzats que treballen dins de l'organització o per a ella, cosa que permet una organització industrial de treball. L'emissor ha d'aconseguir informació a partir de diverses fonts de notícia, algunes internes al mitjà, com és el cas dels corresponents, i altres externes i independents, com per exemple de les agències o els gabinets de premsa. Segons el periodisme tradicional, l'emissor ha de separar la funció de font d'informació i la d'elaboració del missatge, o redacció.

Els mitjans de masses intenten sota diverses formes de presentació simular les condicions pròpies de la comunicació interpersonal, ocultant així el caràcter col·lectiu i impersonal de la comunicació. D'aquesta manera, es fa que el missatge sigui més proper al receptor, a la vegada que se'l pot integrar millor en el context privat, típic d'aquests mitjans: l'àmbit de la relació interpersonal i de la conversa.

Segons el model de Shannon, la font és separada dels mitjans tècnics necessaris per transformar la informació en senyal. Això no obstant, no es pot admetre en considerar els mitjans de masses, ja que el vincle comunicatiu no es pot establir en aquests, sinó que és a través d'una sèrie d'elements tècnics com són els transmissors i receptors artificials que multipliquen i transporten els senyals en l'espai i el temps. El fet de poder comptar amb els mitjans tècnics atorga a la comunicació de masses la seva capacitat de relació amb

l'audiència. La tècnica, a més, condiona l'emissor i suposa una xarxa de subjectes i funcions imprescindibles tant per difondre el senyal, com per elaborar el missatge. La complexitat d'aquesta xarxa variarà segons els mitjans, però no és exclusiva dels audiovisuals.

L'audiència dels mitjans és nombrosa, dispersa i heterogènia en els seus gustos, interessos o capacitats d'interpretació. La recepció està relacionada amb la dispersió de l'audiència i per això, es produeix una separació entre el context de recepció i el d'emissió, no hi ha contacte directe entre l'emissor i el receptor i aquest fet provoca conseqüències. El discurs d'un emissor no serà el mateix en totes les situacions i contextos, ja que dependrà de la persona a qui vagi dirigit el missatge. Quan es transmet un missatge intentant que aquest sigui vàlid per al major nombre possible de receptors, de situacions i de contextos de recepció, es troba davant del fenomen dels mitjans de masses.

El terme comunicació de masses pot resultar erroni en un doble sentit: en primer lloc, perquè l'audiència no és una totalitat social, i, en segon lloc, perquè aquest terme suggereix un destinatari dels missatges mediàtics passiu i indiferenciat, i no és així. Generalment, els mitjans es dirigeixen a sectors concrets del públic, depenen del seu abast territorial (local, comarcal, nacional, estatal, internacional), de la qualitat o tipus d'aquest (corporatiu), o dels seus hàbits. Un determinat missatge pot estar dirigit a un públic més reduït del que realment el veu. La definició de l'audiència es fa en funció d'una doble dimensió: el públic del missatge, com a consumidor de comunicació, i el que pot oferir a determinats anunciants. Es pot distingir, doncs, entre el públic al qual el mitjà es dirigeix i l'audiència del mitjà.

1.2.4 La comunicació corporativa

Ja que la gestió de la comunicació que aquest estudi contempla és aquella que té per objecte l'accés a la universitat, és del tot necessari comentar algunes consideracions sobre l'especificitat d'aquesta, que completarà aquells aspectes conceptuals i d'organització que es contempen a l'hora de realitzar la seva anàlisi. Per això s'ha de tenir en compte la dimensió de la comunicació

corporativa, que per a Salerno (citat en Galan y Tornos, 2002, p. 174, i a Olías, 2001, p 277) té per objecte “fer participar als ciutadans d'estats d'ànim, o fer compartir valoracions pròpies de l'ens públic emissor del missatge, que els desitja traslladar una imatge positiva de la seva pròpia existència i funcionament”.

Aquesta comunicació s'adreça a un públic destinatari que no es defineix com a consumidor de productes (com passa en la publicitat o màrqueting directe), sinó com a interlocutor social. Si per a la publicitat les empreses es comuniquen amb públics externs, ja que aquests són, o poden arribar a ser, els “seus” consumidors, amb aquest altre tipus de comunicació, les institucions es comuniquen amb el públic extern i intern, en funció de l'activitat social i productiva que duen a terme en l'àmbit ciutadà. Per a Piñuel (1997, p. 93) a aquest tipus de comunicació li correspondria una designació pròpia, ja que la relació que manté amb el receptor és diferent: “si la publicitat i el màrqueting directe es poden anomenar “comunicació de producte”, a la corporativa se la podria dir “comunicació de productor”, ja que per a aquesta el “productor” o la “corporació productora” es compromet personalment com a entitat social davant dels interlocutors que en el mateix àmbit, l'activitat social productiva, es troben”.

Com comenta aquest autor, la interacció comunicativa que s'estableix en funció d'aquesta personalitat, com a entitat social, exerceix una mediació en aquells processos que persegueixen un ajustament social entre productors i ciutadans al voltant de relacions, valors i activitats que els comprometen en la seva qualitat d'interlocutors, o agents, socials. Aquest compromís, però, agafa una tonalitat diferent segons si el públic destinatari és intern o extern a la institució. Per això que s'ha de diferenciar entre aquestes dues classes d'interlocutors a l'hora d'acarar l'anàlisi, ja que en funció de l'òrgan encarregat de la comunicació dins d'una entitat, interessarà comptar amb la relació que s'estableix amb el públic destinatari intern, i en funció de la matèria específica del nostre estudi, amb el públic extern.

La comunicació corporativa també s'ocupa de la interna, ja que als interlocutors tenen relacions socials de producció, i no de consum; els públics interns comparteixen una mateixa identitat social, mentre que pel que fa els públics

externs, cadascun d'ells té la seva. “La comunicació interna és el patró dels missatges compartits pels membres de l'organització; és la interacció humana que succeeix dins de les organitzacions i entre els seus membres” (Kreps, 1990, p 24). És per això que els missatges interns i externs no poden compartir el mateix tarannà. Per als externs, les relacions tenen com a terreny propi el sistema social, les prestacions, on l'entitat és una més entre les altres, mentre que, per als públics interns, el terreny d'aquestes relacions és la pròpia organització. En aquest sentit, l'escala de les prestacions que l'entitat ofereix als externs és exclusivament una escala social: deures, drets, compromisos que s'ajusten a les lleis, etc., mentre que l'escala d'aquestes prestacions per al públic intern és també una escala personal: aspiracions, motivacions, actituds, etcètera.

Entre els procediments amb què compta la institució per relacionar-se amb el públic extern, hi ha el de la relació amb la premsa, que és un instrument àgil, ja que les possibilitats que ofereix per ajustar-se a un públic determinat són importants, a diferència, per exemple, de l'informe anual, o la memòria institucional, que es publica per a tothom qui ho vulgui.

D'entre els dispositius de comunicació interna cal diferenciar aquells que són permanents: tauló d'anuncis, bústia de suggeriments, missatgeria electrònica i senyalitzacions; dels de periodicitat regular: *house organ*, carta al personal i notes informatives; els de freqüència ocasional: audiovisuals per a ús intern, reunions, seminaris o comissions, videoconferència, entrevistes individuals, jornada d'acollida, visites i celebracions; i aquells purament esporàdics: reclamacions al superior. L'anàlisi de la comunicació interna que estableix una mateixa institució consisteix en una auditoria, que s'ha d'entendre com l'estudi i informe consegüent que tracta d'identificar les necessitats cobertes i les insatisfetes en matèria d'informació i comunicació, a fi d'elaborar o millorar l'estratègia de comunicació interna (Piñuel, 1997).

Pel que fa als dispositius de comunicació amb el públic extern, a part de les edicions d'opuscles, fulletons i prospectes, l'entitat compta amb la memòria anual i amb els mitjans de comunicació de masses. En aquest estudi s'analitza

sobretot la memòria anual i la premsa, aspecte pel qual se n'exposen a continuació algunes consideracions.

Quan una institució ha de fer front a un volum regular i important d'activitats d'interès general, s'imposa la creació d'un servei o gabinet de premsa que, en alguns casos, és substituït per o es troba emmarcat en el departament de comunicació, que té entre les seves tasques privilegiades de comunicació externa, la de la relació amb la premsa. Per a institucions com les que l'estudi analitza, el manteniment d'una relació amb els periodistes permet cobrir objectius a llarg termini, com és el d'oferir una imatge pública conforme a la desitjada en la seva estratègia de comunicació, o almenys, permet afavorir judicis positius cap a la institució, susceptible de generar moviments d'empatia o comprensió. I a curt termini aquestes relacions permeten difondre gran part de la informació útil que vol transmetre l'entitat. A més dels contactes regulars amb els periodistes, mantenint-los informats personalment o mitjançant comunicats de premsa, la institució pot decidir reunir-los en una conferència de premsa per fer pública una informació important o, simplement, per comunicar resultats periòdics sobre alguna activitat. Com és obvi, el fet de transmetre una informació no en suposa l'aparició en els mitjans de comunicació de masses, ja que aquesta decisió és exclusiva del mitjà, o dels seus periodistes.

Aquestes relacions tenen un doble sentit: de la institució cap a la premsa, i viceversa, per la qual cosa, és fonamental conèixer tot allò que es diu en els mitjans, especialment sobre els problemes d'actualitat que afecten directament o indirecta la institució. En darrera instància, del que es tracta és de conèixer l'agenda i l'esdevenir de l'escena pública, on diàriament es representa la actualitat social, i l'organisme pot ser un protagonista rellevant si hi apareix.

1.3 Dimensió pública de l'objecte d'estudi

En estudiar la gestió de la comunicació en l'accés a les universitats catalanes, s'adverteix la recent emergència d'una dualitat relativament desconeguda abans de 1990: la presència d'unes universitats de titularitat privada al costat de les públiques.¹⁷ Aquest fet obliga a delimitar la dimensió pública, en contraposició a la privada, i els efectes sobre el contingut de l'objecte d'estudi.

La condició "pública" d'una gestió, no afecta la naturalesa d'aquest concepte. S'entén aquí, seguint a Baena del Alcázar (1990), que en la relació entre l'organització de l'administració pública i les organitzacions en general, s'assumeix una singularitat qualitativa i diferencial de la primera respecte a les segones, basada en la titularitat formal del Poder que detenta.¹⁸ Aquesta lògica seria raonablement extensible mimèticament al camp de la gestió.

En primera instància, s'entén l'administració pública com una organització i un sistema d'acció (Crozier & Friedberg, 1977), del qual la gestió pública en seria materialització. Però no es pot considerar que això impliqui una determinació o condicionament absolut per part de la singularitat de l'organització d'aquest sistema. La configuració del contingut material d'una gestió pública no es troba subjecta al determinisme de cap regla universal en funció de la titularitat del Poder, o d'un model ideal weberian, d'organització burocràtica, ja que, si fos així, no s'observarien les acusades diversitats que ofereix la realitat. Aquest contingut es caracteritza per la seva obertura, en la mateixa mesura que així es pugui qualificar el de la gestió privada. La classe diferencial de l'organització no determina, sinó que condiona de forma variable en ambdós casos. Només un prejudici irreflexiu pot dur a defensar que el mercat atorga més llibertat per a conduir una organització, o que totes les privades segueixen un mateix patró gestor.

¹⁷ Certament, en la història universitària catalana, com en la resta d'Europa, existiren universitats vinculades a entitats canòniques, però no pervisqueren fins la contemporaneïtat. Això no obstant, centres universitaris de titularitat eclesiàstica, o para eclesiàstica, sorgiren a partir de mitjan segle XX i foren adscrits acadèmicament a les universitats públiques (ESADE, Blanquerana, Abat Oliba, etc.), que anys més tard esdevindrien l'arrel de futures universitats privades catalanes. D'aquí que la dualitat només pugui afirmar-se com a relativa.

¹⁸ Baena del Alcázar il·lustra aquesta relació, comparant-la amb la que s'estableix entre el gènere i l'espècie. No es creu que aquesta comparació pugui ser aplicada a les concepcions

Tant les organitzacions públiques com les privades s'adeqüen a les circumstàncies. En un i altre cas es troba una necessitat d'adaptar les possibilitats que ofereix l'anomenada "tecnologia organitzacional" (Brown & Moberg, 1990), a les exigències canviants de les organitzacions respectives.¹⁹ És en aquesta consideració que es fonamenta el rebuig a plantejaments com ara el de "la necessitat d'introduir el *management* en la gestió pública", o l'invers sobre "el perill de la burocratització en la privada" (Gelinier, 1966). En aquesta conceptualització no hi ha lloc per a plantejaments com el de Whorton & Worthley (1981), que debatien sobre si era realment possible conjugar el *management* amb la cosa pública, tot i que aquell era una creació de l'organització científica del treball productiu.

Sovint les exigències particulars de cada tipus d'organització creen les seves pròpies tecnologies, per aquest motiu és freqüent la tendència a confondre tecnologies amb organitzacions. Aquesta suposició, que, en èpoques anteriors a l'anàlisi de les organitzacions, arribava a la distinció de gèneres en procediments i tècniques concretes, actualment és percebuda com una transformació en el marc més sofisticat d'una idea d'adscripció de gèneres, en funció, no ja d'una tècnica individualment considerada, sinó de la combinació resultant del conjunt de tècniques que singularitzen i atorguen identitat a una gestió. Aquestes tècniques són adoptades en funció de les exigències i condicionants organitzatius, de tal manera que es pot deduir que l'administració pública és un sistema d'acció que es materialitza en una gestió pública que ell ha conformat amb els seus condicionants. La gestió, com a conjunt, ha de participar del gè-

que aquí es tenen en compte, tot i que es comparteix la idea subjacent.

¹⁹ Un excel·lent exemple d'això és l'Església Catòlica, una organització específica i complexa en tots els sentits que des de principis de la dècada dels anys seixanta ha dut a terme una sistemàtica anàlisi de totes les tècniques de gestió al seu abast, per tal d'adequar-les a les seves específiques exigències institucionals. Aquests estudis, encetats per A. Spencer, director del Centre de Recerca Sociològica del Cavendish Square College, amb el seu informe no publicat *The structure and organization of the Catholic Church of England*, ben aviat foren utilitzats per reconeguts teòrics, com ara el mateix A. Etzioni, que identifica l'Església Catòlica com un model perfecte d'organització complexa, o J. D. Mooney i A. C. Reiley (Escolà, 1994), que la contemplaren com un exemple de "*scientific management*", per no parlar del propi Weber, que molt abans ja havia estudiat aquesta organització per a la construcció d'una tipologia de les autoritats legítimes (Ducos, 1972). També Peters y Waterman (1994) la posen com exemple de pocs nivells jeràrquics, amb només cinc: el seglar, el sacerdot, el bisbe, el cardenal i el Papa.

nera pública d'aquella (Metcalf y Richards, 1989).

Aquesta conclusió seria inatacable si es considerés que la gestió pública és tota la materialització de l'administració pública com a sistema d'acció. Si no és així, i aquest és el cas, el discurs perd una seqüència lògica i es torna incoherent, ja que no és possible argumentar la condició de gènere pública d'una simple agregació de tècniques organitzatives que, individualment considerades, no admeten aquesta categorització.

La tecnologia de l'organització s'assumeix aquí com un dels gèneres de la moderna tecnologia (Álvarez, et al., 1993), que els seus recursos són a l'abast de tot tipus d'organitzacions, i la seva adopció no depèn només de la qualitat de l'estructura (la concreció de la qual és difícil de consensuar, tant en l'àmbit públic com en el privat), sinó de factors en constant evolució (Mitcham, 1989).

La condició de pública d'una gestió no implica, en aquesta tesi, una naturalesa diferenciada de l'organització en què es concreta. El punt de partida no és una anàlisi comparada dels continguts de les gestions específiques, sinó el propi concepte i la seva possibilitat constitutiva. D'acord amb allò que s'avançava, s'ha de fer constar en aquest punt que l'estudi d'una gestió pública no presuposa una determinació teòrica ni material de l'àmbit públic. Aquesta afirmació implica que l'àmbit públic no és possible d'identificar per la presència o absència de gestió pública. La determinació d'aquest àmbit és una decisió estrictament política, i la seva explicitació normativa són les lleis i reglaments que de forma continuada intenten concretar allò que en cada moment i lloc és considerat d'interès general, o de necessitat pública.

Aquí es veu la diferència entre la posició del jurista i la de l'estudiós. Mentre que al primer li és donat extrajurídicament el concepte de públic, el segon no rep una informació precisa del seu camp de recerca a partir de l'àmbit públic definit. Però ambdós especialistes tenen l'obligació de conèixer els elements de la decisió política que constitueix l'àmbit públic, sense sedimentar-los en conceptes operatius propis, però el jurista disposa de la possibilitat d'establir categories fonamentals sobre l'àmbit públic i convertir-lo en objecte de construccions científiques *a priori* (Villar, 1980).

Aquestes construccions jurídiques bastides a l'emparedament del problema de l'àmbit públic han tingut en la doctrina administrativa la idea de servei públic com la seva noció basil·lar. La dificultat dels juristes per acordar una categorització des del principi de servei públic ha provocat, d'una banda, renunciacions a l'empresa basades en la consideració del servei com una simple justificació teleològica del poder (Garrido, 1960), i, de l'altra, un seguit de teoritzacions fonamentades en les notes d'aquesta tècnica jurídica. De totes aquestes teoritzacions definitòries, l'edifici construït per la doctrina francesa és el més interessant per a l'objectiu que es vol, ja que és en el seu desenvolupament on s'observa el debat més agut sobre la presència de la gestió pública com una de les notes pròpies del servei públic.

La doctrina gal·la havia assumit la noció de la gestió privada dels serveis públics, com una preada deixa del segle XIX,²⁰ però això es va resistir sempre i amb arguments diversos a posar el servei públic sense la nota de la gestió pública. En la seva formulació, l'Estat no era més que una federació de serveis públics organitzada i controlada per uns governants que qualificaven de simples "gestors dels assumptes de la col·lectivitat" (Duguit, 1953). D'aquí el seu interès per conjugar una teoria que permetés l'agregació d'ambdós elements. El resultat fou una conceptualització dual de servei públic, formal i material (Bréchon-Moulènes, 1974), caracteritzat per la seva finalitat (satisfacció d'una necessitat social) i pels seus mitjans (actuació pública organitzada de persones i béns). Aquesta dualitat s'intentà superar en més d'una ocasió, essent la definició que la conjuga feta el 1963 pel Consell d'Estat francès: "*un service public était toujours une activité d'intérêt général géré par l'Administration*" (un servei públic és sempre una activitat d'interès general "portada" per l'administració).

Aquesta afirmació va obligar els juristes a interpretar *géré* en un sentit no literal, ja que en cas contrari era evident el risc d'una contradicció en la jurisprudència d'aquest alt òrgan francès. La resposta es va articular en tres fases.

²⁰ Aquesta noció fou introduïda pel Consell d'Estat francès l'any 1873 amb el seu *Arret Blanco*, que juntament amb l'*Arret Terrier* de 1903 i l'*Arret Thérond* de 1910, foren la base per a la creació d'una doctrina administrativa del servei públic a França, que tindria un enorme ressò arreu del món (Escolà, 2002: p. 17 - 18).

La primera fou advertir que gestionar no implica execució material del servei ("portar" la guerra, no significa forçosament prendre part a la batalla, venia a dir). La segona seria assenyalar que els organismes executors dels serveis públics estaven investits de prerrogatives pròpies del poder públic. I tercera, l'administració atorgant d'aquestes prerrogatives disposa d'un dret de tutela sobre aquests organismes, concretat en diverses fórmules jurídiques, que serien la concreció del seu guiatge o gestió (De Laubadère, 1967).

La doctrina espanyola es faria ressò de les conclusions franceses. A través de García Oviedo i Martínez Useros (1968), defugiria una categorització rígida de servei públic i es limitaria a l'enumeració del seus propis elements, la qual cosa va dur a la realitat les diverses maneres de gestió. La seva resposta fou qualificar-los com "expressions diferents de la garantia que s'ha d'adoptar per assegurar l'interès públic que afecta l'exercici d'una determinada activitat", i tot seguit entroncar amb la tesi francesa dient que "...per tant, en aquestes maneres de gestió s'adverteix un desenvolupament evolutiu, que parteix de la unitat, d'una forma de garantia absoluta per arribar a admetre un mínim d'intervenció" (Villar, 1980, p. 85).

Aquesta solució jurídica de vincular servei públic amb gestió pública incorporant la potestat de tutela de l'administració com un contingut de la gestió situat en el nivell superior, va tenir molta força expansiva fins a finals dels anys setanta. El dret comparat oferia exemples molt realistes en el plantejament de la relació entre ambdós conceptes i la delimitació de l'àmbit públic. Un d'ells era la solució molt original creada per la doctrina alemanya: l'*Anstalt*,²¹ i l'altre era el concepte anglo-saxó de la *public utility*. Però aquests exemples no esdevindrien, ni en el cas espanyol, ni en el dels sistemes que haguessin adoptat la doctrina francesa del *service public*, la font doctrinal per a la revisió del tema (Esco-

²¹ El concepte d'*Anstalt* es va objectivitzar a finals del segle XIX, com un conjunt de mitjans reals adreçats a l'actuació pública. La posterior evolució doctrinal el configuraria com una organització burocratitzada, entesa com l'Administració "indirecta" o mediata, que engloba les persones jurídiques del dret públic. Actualment, l'*Anstalt* és concebut com un tipus d'organització gestora, no sempre dotada de personalitat jurídica, però sí de capacitat i de competència. L'Administració i els seus òrgans propis (*Behörde*) conserven la potestat de regular l'*Anstalt*, que actua com l'aparell apolític per a la prestació de serveis (Escolà, 1994).

là, 2002, p. 17 - 23).

Aquesta revisió ha tingut el seu origen en el pensament administratiu italià, que va formular la distinció que contraposa la funció pública, que seria la forma superior de l'exercici de la sobirania de l'Estat, als serveis públics, que són activitats de producció de béns o serveis pels poders públics. La titularitat, la gestió i l'execució de la funció pública correspon necessàriament a l'Estat, cosa que no succeeix amb els serveis, que es classifiquen en funció de la utilitat generada entre *uti singuli* i *uti universi*, assenyalant que només els primers configuren una activitat de l'administració com una prestació als particulars. A partir d'aquí, els autors italians reflexionen sobre la possibilitat de definir un àmbit públic, dins de la delimitació política, a partir d'aquesta distinció, que comprendria la funció pública i els serveis públics *uti singuli*, restant al marge d'aquest àmbit la resta d'activitats dels poders públics. Es va concloure que no era correcte identificar un servei públic en funció de si la llei concreta una concessió, una autorització, o una forma determinada de gestió; i que tampoc resultava acceptable observar la naturalesa d'un ens com a base per a l'afirmació o negació de la qualitat de servei públic i de la seva activitat.

De la reflexió italiana s'apunta la conclusió de Pototschnig (1964), segons la qual l'àmbit públic es pot determinar pel criteri d'assumir l'activitat, és a dir, que l'esmentat àmbit es construeix amb activitats sobre les quals hi ha una reserva de titularitat expressa per part de l'administració, de tal forma que si aquesta deixés d'executar-se per part del titular privat, l'administració, automàticament, n'assumiria la gestió directa.

S'entén que la gestió pública no pot constituir *per se* un criteri de delimitació de l'àmbit públic, ni tampoc un element de categorització del servei públic, a causa de la doble circumstància a què es troba sotmesa: la política i la tècnica. Es considera que la presència, o absència, de gestió pública en una activitat pública, no es pot vincular a un criteri de cap tipus, sinó que adopta arreu un caràcter de subordinació pel que fa a la decisió política que la genera.

En aquest estudi, el contingut de la gestió pública és concebut com una configuració evolutiva donada des de l'esfera de la decisió pública. Aquesta

configuració presenta dificultats a l'hora d'intentar seleccionar uns criteris a partir dels quals diferenciar allò que és del que no és gestió pública. El debat sobre el servei públic dins la doctrina administrativa és un punt de referència molt apropiat per emmarcar-lo. Es vol exposar quins són els criteris que s'han adoptat per bastir un contingut de gestió pública i els arguments justificadors.

En primer lloc, s'accepta el postulat italià que la naturalesa pública de l'ens gestor no implica servei públic, es pensa que hi pot haver gestió pública malgrat l'absència de servei públic. És a dir, no tota gestió desenvolupada per un actor públic s'ha de considerar gestió pública, però no es contempla la gestió pública en activitats no gestionades per un actor públic.

En segon lloc, s'entén que no es pot considerar com a gestió pública, aquella activitat on l'administració es manté totalment al marge de l'execució. En termes més concrets, aquest criteri implica l'exigència d'una mínima participació en l'execució per part de l'actor públic, que l'investeixi de la qualitat de cooperador necessari per a l'execució.

En tercer lloc, es deixa de banda la distinció entre funció pública i serveis públics. No es considera que la titularitat de l'administració tingui com a conseqüència una gestió directa de l'activitat. En això s'adopta una perspectiva diferent a la de la doctrina exposada, que no es pot considerar com una simple actualització basada en les privatitzacions d'activitats que s'observen en l'actualitat, com per exemple: els serveis penitenciaris, de seguretat, o de recaptació fiscal, sinó com una no acceptació d'un contingut essencial i irreductible de la gestió pública. En altres paraules, seria possible un buidat total del contingut de la gestió pública sense que això comportés la desaparició de les estructures polítiques d'una col·lectivitat.

S'entén també que no existeix una metodologia per captar el contingut de la gestió pública, ja que és polimorf, cosa característica del concepte de servei públic. No és una assumpció arbitrària, sinó que possibilita una denominació operativa en un contingut, on els diferents elements es regeixen per finalitats, que evolucionen particularment en un marc comú, a partir del qual es basteix la proposta de contingut de l'objecte d'estudi.

2 L'enfocament teòric i metodològic

L'anàlisi d'una institució pública des d'una perspectiva institucional permet evidenciar-la com el resultat d'una configuració històrica i social. Aquesta perspectiva conforma una aproximació d'ordre essencialment macro-sociològic, el qual precisa complementar-se amb una anàlisi que faci possible destriar els fenòmens micro-dimensionals que tenen lloc dins la mateixa organització pública, és a dir, l'anàlisi de la gestió pública.

L'anàlisi de la gestió pública és propiament una anàlisi de les organitzacions (Mayntz, 1990 i 1994), substantivitzat pel vincle politològic que la caracteritza. És precisament aquest doble lligam organitzacional i politològic que atorga a aquesta anàlisi una posició privilegiada, atès que ofereix els instruments necessaris per a l'estudi dels mecanismes interns, les conductes individuals i col·lectives, així com les relacions formals i informals que s'estableixen entre individus, grups i òrgans, a través dels quals la institució pública compleix les funcions que li són assignades.

En aquest punt cal recordar que l'administració pública com a tal és una abstracció de natura complexa. Les gestions que assumeix les executen concretament i material unes persones amb unes vivències subjectives que només parcialment corresponen al rol objectiu que "ministra" l'aparell públic. Aquest aparell, que segons el principi clàssic de la unificació política només pot ésser únic i unit, des de la perspectiva de l'organització adquireix una configuració marcada pel pluralisme. Essent així, les motivacions dels actors participants, les seves formes de relació interpersonals, interorgàniques o intergrupals esdevenen un factor capital per a la comprensió de fenòmens institucionals de més gran abast.

Cal advertir que aquesta delimitació de l'anàlisi de la gestió pública no qüestiona la fluïdesa i porositat de les demarcacions internes i externes de les organitzacions (Crozier & Friedberg, 1977). És per aquesta raó que el plantejament d'aquesta tesi no s'ha reduït a l'estudi de la sala de màquines de la comunicació institucional universitària o, com també s'acostuma a dir, de la cuina de les polítiques públiques. Des de la perspectiva de l'organització no es dubta

de la impossibilitat de fer abstracció del sistema social global, amb l'objecte d'esporgar el funcionament intern de la institució pública. No hi ha cap organització que funcioni *in vitro*, amb independència de la societat que l'envolta i que és la portadora de les estructures, les jerarquies i els valors dels quals participen els membres de tota organització. S'assumeix la perspectiva de les transaccions *input-output* entre l'organització i l'entorn i s'afirma que una anàlisi de gestió pública no pot desvincular-se de la política (Katz & Kahn, 1966). Aquesta afirmació, que pot semblar innecessària a principis del segle XXI, exigeix un clar advertiment quan s'estudia la burocràcia universitària, considerada tradicionalment, i avui encara més, com una organització poc impermeable als canvis de la societat que l'empara.

L'anàlisi de la gestió pública no es limita als aspectes formals i procedimentals de l'organització universitària que condueixen a una descripció estàtica de la realitat. La present anàlisi considera vàlida i operativa per al cas universitari el model mecànic de Burns i Stalker (1971) per a l'anàlisi dels equilibris entre el funcionament intern d'una organització pública, en aquest cas burocràtic-procedimentalista i l'evolució del seu entorn econòmic i social, qualificable, en una línia molt general, com a estable o poc turbulent en la seva progressió de creixement. S'entén que l'entorn universitari des de 1945 ha viscut moments tan diversos que hom pot afirmar que les quatre tipologies d'Emery i Trist (1964) s'hi han succeït en el temps, però sense forçar el perfil estable que manifesta el període vist en conjunt.

Això no obstant, la trama causal que, segons aquests autors, constituïa l'entorn per a l'estructura interna de l'organització universitària i per a les seves relacions amb la societat, no és acceptada aquí com una imposició unilateral i determinant, sinó que, d'acord amb les aportacions clàssiques de la teoria francesa de l'organització (Gremion, 1970; Crozier & Thoenig, 1977), s'entén que hi ha una relació d'influència recíproca entre actors relativament autònoms, de forma que l'entorn estructura l'organització de les universitats i aquestes estructures a la vegada l'entorn.

Aquesta posició resulta especialment adequada per a l'estudi de la gestió

de la comunicació, pel fet que afirma una clara correlació entre el grau de tancament a l'entorn per part de la universitat, especialment la pública, i el seu grau de jerarquització i centralització, la qual cosa implica reconèixer la relativitat de tota obertura o tancament, i obliga a tenir present en l'anàlisi l'estructuració de l'entorn, tradicionalment considerat per l'anàlisi de les organitzacions com un tot sense unificar ni homogeneïtzar, situat davant de la institució universitària que està consolidada.

2.1 La perspectiva analítica i els posicionaments teòrics

El plantejament general de la present tesi parteix de l'assertió de Renate Mayntz (1994), segons la qual d'una organització pública poques coses es poden dir amb exactitud, de forma que els plantejaments analítics han de referir-se sempre a un objecte concret d'estudi. En aquest cas, el model de gestió que s'analitza constitueix un objecte d'estudi que només revela les seves especificitats a partir del moment en què és examinat en el marc d'un conjunt més ample i general, i comparant-lo amb altres alternatives possibles, o reals, que dibuixin els seus límits. Això significa que l'argumentació de la tesi precisa desenvolupar constantment i en la forma més general possible, aquelles posicions teòriques que vertebrin l'anàlisi, per aconseguir una validesa aplicativa que pugui traspuar-se més enllà del model de gestió de la comunicació universitària. És a dir: per aconseguir que les proposicions analítiques siguin vàlides per a una generalitat d'objectes concrets, i no només per a un únic cas específic.

Això no vol dir pas que la perspectiva analítica sigui la pròpia d'una exposició comparativa sistemàtica, en la qual l'exemple de la comunicació universitària adreçada a la gestió de l'accés esdevindria una simple referència concretitzadora. Aquesta possibilitat no és contemplada aquí perquè es considera estèril per a l'anàlisi de la gestió pública, en atenció al grau d'abstracció que normalment exigeix, així com pel parany del descriptivisme que comporta. Una comparació sistemàtica, si es vol comprensiva i al mateix temps, concreta, reclamaria un plantejament hipotètic diferent. Per aquesta raó, no es contempla cap comparació sistemàtica dels diversos models de conduir la comunicació universitària, únicament, per tal de posar de relleu les peculiaritats del model universitari català, es fa ús de referències eventuais a d'altres realitats veïnes.

La perspectiva de la present anàlisi és dual perquè en l'anàlisi de la gestió de la comunicació es fa ús del concepte sociològic d'organització aplicat a la pública: aquesta és una organització i té una organització (Escolà, 2001, p. 27). A partir d'aquí es pot adoptar una perspectiva sistemàtica, ja que es considera que la universitat, pública i privada, constitueix un subsistema o sistema parcial dins la societat que l'empara, anomenat sistema educatiu. Però si interessa

analitzar l'organització que té, aleshores es pot adoptar una segona perspectiva, que seria l'organitzativa, en què s'analitza la gestió a partir dels òrgans, o tipus d'òrgan, que conformen l'organització del sistema universitari català.

Quan s'exposa el bastiment del sistema universitari català, com una construcció històrica i social, generadora d'un perfil institucional propi, així com quan es delimita l'àmbit de la gestió pública d'aquest model, la perspectiva analítica adoptada és la sistemàtica. En canvi, el micro-sistema de l'organització administrativa, la gestió de personal, i els processos executius, s'aborden en una perspectiva netament de l'organització.

A tall de síntesi, des de la perspectiva sistemàtica es plantegen qüestions que no són idèntiques a les plantejades en perspectiva organitzativa, encara que l'objecte d'estudi no difereixi. La sistemàtica s'empra per a l'anàlisi de les característiques estructurals del sistema administratiu com un tot, així com per a determinar les relacions amb d'altres sistemes parcials de la societat, molt especialment amb la política. En canvi, l'organitzativa permet interrogar-se sobre les característiques orgàniques i les seves tipologies, o sobre les formes de relació entre persones i òrgans.

La gestió, ja sigui pública o privada, és una activitat humana agregada i transitiva. És a dir que, en una organització, les seves característiques no s'esgoten en una acció única i central, sinó que són mantingudes en altres instàncies orgàniques i funcionals prèvies a l'execució material. En altres paraules: no només l'organització en conjunt és conduïda, també els òrgans, individualment considerats, ho són, o ho poden ésser. Precisament, l'abast i caracterització d'aquesta autonomia en la gestió per part dels òrgans, és la que permet contrastar les diferències modèliques entre una o altra organització pública, i fonamentar així supòsits explicatius de molt variada índole relacionats amb els graus de tancament o obertura i les seves correspondències en centralització i jerarquització.

Herbert Simon (1957) explicava que a mesura que una persona s'eleva en una jerarquia centralista, la seva tasca esdevé més decisional i menys executiva. Vist així, i assumint que la gestió és una activitat decisòria sobre l'execució,

resulta raonable pensar que els nivells de l'anàlisi a adoptar, dependran dels factors jerarquia i centralització. Aquesta lògica, que no es qüestiona, ha generat brillants reflexions a l'entorn de la decisió en l'organització, amb les quals s'ha aprofundit en el coneixement dels problemes de la racionalitat de les eleccions, de la programació, de la comunicació, de la innovació, avaluació, etc., dins els processos de decisió (March & Simon, 1958 i Cyert & March, 1963).

Aquesta aportació, sumada a la d'altres nombrosos autors que durant els anys setanta intentaren conjugar les anàlisis decisionals clàssiques amb les de les organitzacions (Callon & Vignolle, 1976), ja sigui per la via d'identificar les teories de la informació i les de l'organització (Roig, 1970), o per la via de traslladar esquemes informàtics als sistemes polítics i administratius (Mehl, 1977), no aconseguiren més que una integració parcial: a la pràctica, l'anàlisi decisional ha conservat la seva perspectiva autònoma i específica, a l'igual que l'organitzativa, que roman centrada de forma prioritària, en el funcionament intern de l'organització, mentre que el decisional continua privilegiant l'estudi de l'acció interna dels sistemes i les seves relacions amb la resta d'elements de l'entorn (Chevalier y Loschak, 1986, p. 148).

S'entén que totes les formulacions teòriques i analítiques que propugnen un estudi politològic o sociològic centrat, en termes generals, sobre les relacions entre la decisió política i la seva consegüent gestió administrativa, compten amb un nivell analític auxiliar, que és el de la gestió pública, que no es priva de consignar la seva especificitat política.

Fetes aquestes constatacions, cal que sigui explícit i concretat quin és el nivell analític propi de la gestió pública, i quins són els criteris emprats a assignar-lo a l'objecte d'estudi. En primer lloc, la distinció entre els nivells de tractament micro i macro propis de la Teoria de l'Organització, no observen una correspondència estricta en l'anàlisi de la gestió pública. Així, per exemple, un nivell d'anàlisi microsociològic aplicat al personal públic serveix per conèixer les conductes individuals, actituds o formes de comportament i els seus factors determinants. Aquesta informació és indispensable per plantejar una gestió de personal: però és una condició necessària i no suficient. Aquesta només s'a-

consegueix quan la dimensió del nivell analític és transversal a la dimensió de les perspectives. És així com es pot formular, en el lloc corresponent, explicacions sobre la gestió de personal en conjunt.

El nivell macro implica un ús dual. D'una banda les qüestions es relacionen amb les característiques internes dels subsistemes educatiu i administratiu, o de cada una de les administracions o universitats considerades, individualment, com un conjunt. De l'altra, les relacions tractades són les externes, aquelles que condicionen des de l'entorn una gestió pública concreta o tota ella en conjunt. Aquesta doble orientació en l'anàlisi de gestió pública és inevitable, pel fet que tant una administració pública, educativa en aquest cas, com una universitat és concebuda com a sistema parcial dins la societat que forma el sistema global, però, al mateix temps, l'especificitat política d'aquestes organitzacions fan que sigui un sistema d'acció que es dirigeix fonamentalment cap a l'exterior.

La darrera de les dimensions analítiques és la que fa referència als posicionaments teòrics en l'anàlisi de la gestió de la comunicació, que han estat exposats en ocasió de les conceptualitzacions dutes a terme en les parts precedents del treball. Per aquesta raó, se'n parla breument, però és necessari recapitular per donar un perfil més complet al tema.

L'anàlisi de la gestió de la comunicació universitària, especialment la de la pública, s'entronca amb la sociologia de l'administració en el fet que distingeix com ella, i com la Teoria de l'Organització més moderna, entre el posicionament d'un funcionalisme sistemàtic i teòric, i el més historicista i fenomenològic, que té com a eix teòric la idea de poder i el conflicte que li és inherent, essent un enfocament molt propi del materialisme històric.

Aquests posicionaments teòrics no tenen un mateix interès cognoscitiu, ni parteixen de plantejaments similars, raó per la qual la seva atenció científica s'adreça a aspectes diferents de la realitat estudiada. És per això que es consideren ambdós, com a complementaris entre si, però parcials i incomplets si s'assumeixen de forma isolada. L'anàlisi de la gestió pública precisa d'un enfocament teòric científic-social, i com a tal s'entén aquell que aporta un fona-

ment sistemàtic a l'enfocament tradicional de la ciència de l'administració, és a dir, que supera el pragmatisme immediat d'aquesta, el seu procediment prescriptiu i la seva visió formalista de la gestió, incorporant una preferència teòrico-cognoscitiva que comporta la formulació d'afirmacions sobre relacions de causalitat amb un fonament empíric, així com un interès pels processos reals de la gestió, abans que per les seves estructures normatives.

Quan s'analitza la gestió pública, ja sigui la comunicació o qualsevol altra, des del posicionament teòric científic-social, succeeix que amb independència de la perspectiva analítica que s'empri en el tema concret, que els problemes que sorgeixen són sempre els mateixos: la qualitat de la gestió i el poder de decisió. En realitat, però, ambdós problemes no es poden dissociar, com les dues cares d'una mateixa moneda.

El concepte de gestió, tal i com ha estat conceptualitzat aquí, no contempla la disquisició fonamental que anima la problemàtica fins ara exposada. La definició de gestió no implica la del gestor. Totes les decisions sobre la gestió pública: el seu àmbit, les seves formes, els seus procediments, les persones que hi treballen, pertanyen a l'àmbit polític i només a ell. La seva sobirania incontestable impedeix una construcció de criteris delimitadors que permetin enriquir un concepte de natura instrumental com aquest. La capacitat decisòria pròpia de tota activitat gestora és sempre susceptible d'arrogació política, i la determinació de la seva qualitat és sotmesa sempre a criteris discrecionals d'origen polític.

3 La metodologia aplicada

L'anàlisi d'una gestió pública determinada forma part de l'anomenada Ciència de l'Administració, i aquesta, per la seva qualitat de ciència social, precisa d'aportacions provinents de la investigació empírica, que donin suport i nodreixin la reflexió teòrica i li permetin de progressar. Aquesta tesi vol contribuir a l'enfortiment d'aquesta dinàmica, i per aquesta raó es vol, en aquest punt, fer-se ressò de la problemàtica que envolta la recerca sobre l'administració pública en general. Així doncs, tot seguit s'examinen les opcions metodològiques emprades i les diferents tècniques d'investigació, a partir de les quals s'intentarà mostrar la dificultat específica que acompanya la recerca administrativa: les complicades relacions entre l'administració i els seus investigadors, encara que aquests en formin part, com és el cas.

S'apunta també que aquí les tècniques són considerades com els instruments d'investigació per a la recollida d'unes dades que es volen adaptades o vinculades, tant a l'objecte de la investigació, a la perspectiva analítica, com al nivell d'anàlisi, però sobretot a l'enfocament teòric. I és així perquè és innegable que qualsevol tria d'una tècnica d'investigació mai no resulta neutral, atès que, d'una banda, condueix a seleccionar un contingut determinat i condiona la forma d'observar-lo, i de l'altra, perquè la tria se subordina a les hipòtesis de partença de la investigació.

En els següents epígrafs no es tractarà el conflictiu debat sobre les tècniques d'investigació, ja que no és aquest el lloc per desenvolupar-lo i, a més, compta amb una extensa bibliografia especialitzada. L'estudi es limitarà només a fer les indicacions que són preceptives, en un treball d'aquestes característiques, sobre les dues grans fonts de dades per a l'anàlisi de la gestió pública i les tècniques que han estat emprades.

3.1 Les fonts de documentació i informació

La documentació,²² entesa en el sentit modern, com un objecte material transmissor d'informació, en aquest cas, no només esdevé una font sobre la realitat estudiada, sinó que presenta un interès en si mateixa, en funció de les seves característiques peculiars.

L'arxiu del CIC, que és una de les fonts basilars de tota la recerca, ha estat bastit progressivament seguint la marxa del desenvolupament administratiu de l'organisme, sense que cap criteri d'ordre arxivístic s'hagi imposat fins la data actual. La responsabilitat de la custòdia i dipòsit d'aquesta documentació, tan desconeguda per a la recerca, recau legalment sobre la Secretaria de l'organisme.²³ Això no obstant, còpies de les actes de les seves reunions, són consultables a les diferents universitats, íntegrament, però, només a la Universitat de Barcelona (UB), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), que són les úniques existents des de l'inici del CIC, i també a l'arxiu del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya fins la separació d'aquest del Comissionat d'Universitats i Recerca (CUR). Així mateix, des del CIC es van fer còpies d'una part important de les actes que foren distribuïdes i enquadrades, fins i tot, durant una època, se'n

²² Segons la norma ISO 9000:2000, a l'apartat 3.7.2. s'entén per document: "Informació i el seu mitjà de suport", essent la definició d'informació aquelles "dades que posseeixen significat" (apartat 3.7.1.). No obstant aquesta definició, "l'Orientació sobre els requisits de documentació de la Norma ISO 9001:2000, Document: ISO/TC 176/SC 2/N 525R, Març 2001" assenyalava alguns dels objectius principals de la documentació d'una organització, independentment que tingui o no implementat un Sistema de Gestió de Qualitat formal;

a) Comunicació de la informació, com una eina per la comunicació i la transmissió de la informació. El tipus i l'extensió de la documentació dependrà de la naturalesa dels productes i processos de l'organització, del grau de formalitat dels sistemes de comunicació i de la capacitat de les persones per comunicar-se dins de l'organització, així com de la seva cultura.

b) Evidència de la conformitat, evidència que allò planificat s'ha portat a terme realment.

c) Compartir coneixements, amb la finalitat de difondre i preservar les experiències de l'organització. Un exemple típic seria una especificació tècnica, que pot utilitzar-se com base per al disseny i desenvolupament d'un nou producte.

Finalment, cal esmentar que els documents poden trobar-se en qualsevol forma o tipus de mitjà. La definició de "document", en la Norma ISO 9000:2000, apartat 3.7.2, ofereix els següents exemples: paper, disc magnètic, electrònic o òptic, fotografia i mostra patró.

²³ Per disposició de l'art. 2, apartat 3r de la L 26/1984, d'19 de desembre, de Coordinació Universitària i Creació de Consells Socials, refermada per l'art. 6, apartat 3r de la L 15/1998, de 28 de desembre, del CIC.

féu una revista. Cal assenyalar també que l'Oficina de Preinscripció Universitària (OPU) compta en el seu arxiu d'una fotocòpia íntegra de les actes del període dels anys setanta i vuitanta.

Sens dubte, l'accés a la documentació del CIC permet la reconstrucció sistemàtica i qualitativa dels processos decisoris que intervingueren en el desenvolupament de la gestió de l'accés a les universitats catalanes, així com de la seva comunicació. Això no obstant, la recerca va necessitar de fonts quantitatives sobre les que referenciar les descripcions.

Les memòries del Departament d'Ensenyament han estat la font d'informació per documentar les dades de la demanda de places universitàries de primer curs, però també les Estadístiques de l'Ensenyament Universitari, elaborades per aquest mateix departament mentre fou competència seva, després passaren al CUR. Les dades de l'Oficina de Coordinació de la supervisió del COU i d'organització de les PAAU a Catalunya (OPAU) han estat també molt útils per tal de conèixer les xifres dels aprovats de secundària no professional, Batxillerat, COU i PAU.

Pel que fa a l'oferta de places, els anys en què no s'han publicat en cap recull estadístic, s'han sumat les places que apareixien publicades al BOE de les universitat públiques, i s'hi ha afegit, en un inici, les de la universitat privada Ramon Llull (URL), que ha facilitat les del 1992 al 1994. Cal afegir que consultant les diverses fonts es troba, que en alguns casos, abans de 1992, no són coincidents. En aquest darrer cas, s'ha agafat la font que ha semblat més coherent, que en la majoria de casos ha estat la de la institució més propera a les dades que es volien aconseguir.

Les dades relatives al conjunt del sistema universitari espanyol, han estat fornides a través de canals institucionals, com són el *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte* (MEC), els serveis d'Estadística i de Centres i Ensenyaments del *Consejo de Universidades*, o el mateix *Instituto Nacional de Estadística* (INE), que recull anualment les dades universitàries. Cal anotar en aquest punt que l'accés a les dades no sempre resulta fàcil, ja sigui pel deficient tractament, o per la falta de recursos esmerçats. El cas és que s'ha d'advertir la necessitat

d'una sistemàtica reelaboració de les dades obtingudes a partir d'aquestes fonts, ja que la coordinació i la coherència no es poden pressuposar.

Altres dades complementàries, de caràcter demogràfic, social i econòmic, han tingut fonts diverses, però molt consolidades, entre les quals destacarem el Servei d'Estudis del Banc Bilbao Biscaia Argentaria, o l'Anuari Estadístic de l'INE, a nivell espanyol, i l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) i els propis departaments de la Generalitat, per a les dades específicament catalanes.

La informació no documental de la tesi ha estat obtinguda fent ús de les conegudes tècniques *en viu*, és a dir: el sondeig, l'entrevista i l'observació directa participant, o no. La tècnica de l'entrevista ha estat emprada per obtenir d'informació sobre dades de fet, però també com a comprovació de les opinions i de les actituds reals dels funcionaris exposades per la documentació i literatura a l'abast. Les entrevistes han estat el recurs que ha permès una comunicació realment fructífera.

Tant és així que no es dubtarà a afirmar que ha estat, a través de les entrevistes, abans que per qualsevol altra via, on s'ha conformat el sentit de la present tesi. Aquesta afirmació duu a comentar el vell tema del conflicte entre els investigadors i els gestors públics, la incomprensió i la desconfiança que genera una relació en la qual una part és objecte d'estudi i difícilment es poden compatibilitzar els respectius objectius i interessos davant la recerca.

En aquest cas, aquesta desconfiança conflictiva fou superada mercès a la condició de funcionari d'una organització pública que implica tot el món universitari català. Presentar-se davant dels diferents interlocutors en qualitat de company ha demostrat que comporta la desaparició dels recels inicials i la concessió d'una certa confiança pel reconeixement del càrrec ocupat.

Cal recordar que els professionals del sector públic, normalment, viuen en el convenciment que l'administració no és aprehensible per aquells que no en formen part, alimentant així el mite de la impossibilitat d'un estudi des de l'exterior d'un observador objectiu, amb l'argument que només l'experiència atorga el coneixement sobre els fenòmens de la quotidiana gestió de l'administrador públic. Aquest escepticisme, que bé es podria anomenar negació, deriva també

d'una incomprensió més fonamental encara: la incompatibilitat radical entre el llenguatge i les categories de pensament, els conceptes i les formes de raonar dels funcionaris, i dels acadèmics, respecte dels investigadors (Chevalier y Loschak, 1986, p 153).

Normalment, aquesta dinàmica se supera quan la pròpia administració està interessada en una millora de la seva gestió i aquesta necessitat és sentida i assumida pels seus funcionaris. Aleshores l'investigador és vist com un mitjà capaç d'oferir solucions i la seva posició canvia substancialment, cosa que es podria dir que ja ha passat.

En les entrevistes, es volia contrastar problemàtiques comunes de gestió de la comunicació, amb l'objecte de demostrar als interlocutors la companyonia assenyalada. Aquest esquema es revelà efectiu en la generació del clima de confiança necessari, fins al punt que la majoria dels entrevistats no dubtaven de trencar l'inicial distanciament i reserves personals i acabaven convertint-se ells en els entrevistadors.

D'aquesta manera, informacions que potser haurien estat obviades o expressades sense cap mena de matís il·lustratiu, van ser transmeses amb cordial facilitat i amb documentació explicativa. Aquesta relació tan fluïda fou entesa pels interlocutors com la d'un intercanvi professional, i la condició acadèmica i doctoral de la recerca era considerada com un fet eventual i secundari, relativament habitual entre els funcionaris superiors del món universitari.

3.2 Les fonts de la recerca empírica

La tècnica del sondeig és normalment emprada en les ciències socials en general, i per a l'anàlisi de gestió pública en particular, essent en aquest cas una continuïtat en la tradició. La constatació que les memòries institucionals de les universitats resultaven de contingut insuficient per a la recerca, va motivar, el 1997, l'elaboració d'una enquesta adreçada específicament a les persones que estaven al capdavant dels òrgans que es dediquen a la comunicació i informació amb el públic extern de cadascuna de les onze universitats catalanes.

El resultat del sondeig per enquesta fou prou homogeni pel que fa a la col·laboració personal i institucional. Com s'explica, la tècnica emprada requeria l'avinença dels responsables de la comunicació universitària, però també dels respectius rectors, als quals s'adreçava una pregunta de l'enquesta. Per altra part, cal assenyalar també que totes les universitats catalanes existents participaren de l'enquesta, sense que calgui esmentar diferències significatives, ni en relació a la seva naturalesa jurídica de pública o privada, antiguitat o situació territorial. En qualsevol cas, s'ha de considerar aquesta font de la recerca com a oficial, és a dir, com a expressió de la comunicació institucional universitària, tot i que la relació personal i els vincles de coneixença amb bona part dels actors, puguin afegir una plusvàlua en la qualitat de la informació obtinguda. No es va poder fer així amb el CUR per les raons que s'expliquen.

Oficial i corporatives cal considerar també les diverses publicacions que, en format paper, editen quasi totes les universitats catalanes, les quals han estat un referent informatiu d'especial interès en la recerca. Així, la UB publica *UB Comunicacions*,²⁴ la UAB publica *L'Autònoma*,²⁵ la UPC *Informacions UPC*,²⁶ la

²⁴ El primer número va aparèixer l'abril de 1991. L'any 1997 va treure onze números ordinaris més alguns de monogràfics, com per exemple sobre temes de seguretat i salut laboral. Es reparteix gratuïtament entre el professorat, personal d'administració i serveis (PAS) i persones determinades amb les quals la universitat hi manté relació, i que, a més, estan en una BD específica a aquest efecte.

²⁵ Edició mensual, llevat de l'agost, nascuda el maig de 1986. L'any 1997, el mes de febrer, va editar un monogràfic sobre la millora dels serveis. Es reparteix entre el mateix públic que el de la UB.

²⁶ L'edició també és mensual, llevat de l'agost, va néixer el maig de 1989. La distribució, segons les seves paraules, "és pel campus i les escoles i arriba a tot el professorat i el PAS, als

Universitat Pompeu Fabra (UPF) publica *Àgora UPF* i *Notícies UPF*,²⁷ la Universitat de Lleida (UdL), *La UdL Informa*,²⁸ la Universitat Rovira i Virgili (URV), *Papers de la URV*,²⁹ que és la primera que esmenta que es reparteix entre els mitjans de comunicació, la URL, *La URL Informa*,³⁰ la UVic, *Campus UV*,³¹ també esmenta que es reparteix entre els mitjans, i, finalment, la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), *Campus Virtual*.³² La Universitat Internacional de Catalunya (UIC), juntament amb la Universitat de Girona (UdG), eren les úniques que el 1997 no tenien revista. La UIC, que acabava de ser reconeguda pel Parlament el setembre de 1997, va treure el número 0 de la seva publicació mensual,

punts d'informació, biblioteques de la UPC i a les associacions d'estudiants. Per correu a tots els socis de l'Associació d'Amics de la UPC, a les biblioteques, a totes les universitats espanyoles, al CUR, als diferents òrgans de govern autonòmics, partits polítics i empreses que tenen relació amb la universitat". Cal fer constar, com a fet interessant per a aquest treball, que a tots els números s'hi ha trobat alguna notícia sobre l'accés.

²⁷ *Àgora UPF* va néixer l'abril de 1996, i se'n van publicar quatre números durant el 1997, un per trimestre. És més una revista de projecció a l'exterior i cultural, que no pas d'informació interna. *Notícies UPF*, en canvi, és més un butlletí informatiu mensual, que en la seva primera època va veure la llum el juny de 1990, tot just creada la universitat, i va desaparèixer quan anava pel número 62, el febrer de 1996. Va reaparèixer en la seva segona època, amb la mateixa capçalera, el setembre de 1997, amb un número per mes, en total quatre durant aquest any. Segons les paraules del representant de la universitat. "és més per al consum d'un públic intern".

²⁸ Va sortir l'octubre de 1993. Es distribueix exclusivament entre el personal de la pròpia universitat. El 1997 va publicar vuit números.

²⁹ Es va fundar el juny de 1996, encara que tenia un precedent d'abans, el d'un butlletí molt més senzill que havia anat funcionant des del 1993. De la seva tirada de 6.000, 4.000 es reparteixen amb una tramesa personalitzada entre el professorat, el PAS, els representants dels estudiants i també perquè els agafin lliurement les persones que visiten els centres propis i adscrits. Els altres 2.000 restants són per a les institucions, els centres de secundària, les empreses que col·laboren amb la universitat, els punts d'informació juvenil (PIJ) i els mitjans de comunicació.

³⁰ El primer número va sortir el febrer de 1994 i corresponia al període gener - març. És la publicació d'aquest tipus amb la segona tirada més gran, 15.000 exemplars, després de la UOC. El 1997 va treure 3 números (13, 14 i 15), amb la curiositat que el número 16 consta com a gener / març de 1997, quan en realitat és del 1998.

³¹ Abans que canviessin el logo per UVic, el primer número va sortir el mes de novembre de 1990 i el nom original és *Campus. Full informatiu de la Universitat de Vic*. Treu 10 números anuals, el juliol i l'agost no surt. A tots hi ha notícies sobre l'accés. Segons les seves paraules "la distribució és interna: a bústies, guixetes, departaments, taulells, recepcions, etc. I la distribució externa: trameses de correus diverses, com a estudiants de la UVic, exestudiants, alumnes de postgraus i mestratges, escoles d'idiomes, rectors d'altres universitats, mitjans de comunicació, biblioteques, centres de secundària, persones interessades, empreses amb convenis de pràctiques, punts d'informació juvenil, organismes oficials, etc".

³² És d'aparició semestral i va començar el març de 1995, una mica abans del seu reconeixement. El segon número és el del març de 1996, i el tercer d'octubre del mateix any. El 1997 també va aparèixer el març i l'octubre, l'envien a estudiants professors, institucions, etc. És la revista d'aquest tipus amb més tiratge de Catalunya: 20.000 exemplars.

Newswic, el juliol de l'any 2000, l'1 va sortir el setembre amb una tirada de 700 exemplars. A finals del 2002 fou substituïda per una edició electrònica de difusió interna i de periodicitat setmanal anomenada *Newsletter*.

De la resta de fonts publicades que han estat emprades en la recerca empírica, especialment pel que fa a la premsa escrita, se'n fa relació en l'apartat corresponent, fent-hi constar l'àmbit territorial, l'idioma principal, la tirada i la difusió reconeguda.

II

LA GESTIÓ DE L'ACCÉS A LES UNIVERSITATS CATALANES

1 Els antecedents històrics de

l'ordenació universitària espanyola

La primera articulació general de l'ensenyament en tres grans etapes fou establerta per primer cop a Espanya pel duc de Rivas, l'any 1836, a través d'un reial decret (RD) que instaurà una primera ensenyança, que començava als sis anys; una segona, ja anomenada batxillerat; i una tercera, desenvolupada en institucions de caire superior o universitàries.³³

1.1 El model de la Llei Moyano (1857)

Aquest model fou consolidat dues dècades més tard a través de la llei més influent sobre la universitat espanyola contemporània: l'anomenada Llei Moyano de 1857,³⁴ fruit d'un rar consens entre progressistes i moderats que li va proporcionar una notable estabilitat en el temps. Aquesta llei va ordenar els diferents nivells educatius, diferenciant l'ensenyament universitari com la formació superior del sistema.

D'acord amb el disseny del ministre Moyano, l'ensenyament universitari s'impartia en facultats, escoles superiors i escoles d'ensenyament professional.

³³ Sobre els orígens històrics de la universitat espanyola contemporània vegeu la monografia de Peset, M. & Peset, J. L. (1974).

³⁴ Llei (L) d'Instrucció Pública, de 10 de setembre de 1857. Claudio Moyano era el Ministre de Foment amb competències educatives i la seva llei de 1857 regulava exhaustivament tots els nivells d'ensenyament al territori espanyol, imposant un model únic, des de l'ensenyament primari fins a l'universitari. També regula les acadèmies, biblioteques, arxius i museus.

Es conservaren les universitats ja existents,³⁵ implantant-se un sistema de demarcacions territorials al seu voltant, dels quals cada Universitat seria el centre rector. El centre d'aquesta articulació era Madrid, i les nou demarcacions restants corresponien a les universitats de Granada, Oviedo, Salamanca, Santiago, Sevilla, València, Valladolid, Saragossa i Barcelona. El districte de Barcelona comprenia no sols les províncies catalanes de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, sinó també les Illes Balears.

Així mateix, aquest ordenament legal decimonònic va abordar la qüestió de l'accés a l'ensenyament universitari. En aquells moments, el centre de l'interès normatiu era la determinació del nivell d'estudis exigible als aspirants. La solució fou l'establiment d'un pluralisme adaptat a la tipologia de centres i estudis oferts.³⁶

Les facultats universitàries establertes per la Llei Moyano eren de sis tipus: de filosofia i lletres, de ciències exactes, físiques i naturals, de farmàcia, de medicina, de dret, i de teologia. Els ensenyaments a les facultats habilitaven per obtenir el títol de batxiller, llicenciat i doctor (art. 32). Al costat de les facultats, la Llei Moyano va instituir altres dos tipus de centres: les escoles "superiors", que impartien estudis d'enginyeria³⁷ (camins, canals i ports, minera, forestal, agrònoma, industrial), belles arts, diplomàtica, i de notariat; i les escoles "professionals", dedicades als estudis de veterinària, professorat mercantils, nàutica, mestratge d'obres, aparelladors, agrimensors, i mestres de primària. A diferència de les facultats, la Llei no determinava una titulació d'accés a aquestes escoles, sinó que va deixar el seu desenvolupament a reglaments posteriors (art. 27 i 28).

³⁵ La Llei Moyano contemplava la creació de noves universitats a través d'una llei i exigia com a requisit un mínim de 3 facultats i un màxim de 7.

³⁶ Per accedir als ensenyaments de les facultats s'exigia el títol de Batxiller en Arts. En canvi per l'ensenyament a escoles superiors i escoles professionals, es remetia a reglaments posteriors.

³⁷ La Llei va donar la possibilitat d'atorgar el títol d'enginyer, no només a l'Escola Central del Reial Institut de Madrid, sinó que va estendre aquest dret a les Escoles Professionals de Barcelona, Gijón, Sevilla, València i Vergara, encara que, llevat la barcelonesa, les altres al poc temps van deixar de funcionar per manca de mitjans.

En el model Moyano, les universitats, escoles superiors i professionals depenien absolutament de l'Estat, sense la més mínima autonomia institucional. Per començar, la dependència financera era total: l'Estat percebia les rendes dels establiments i les matrícules i era qui assumia l'execució de tota la despesa pressupostada. Però la centralització envaïa també els àmbits estrictament acadèmics, regulant minuciosament el programa de cada estudi, l'inici i l'acabament dels cursos, les pràctiques que s'han de realitzar, etc., o prohibint expressament la simultaneïtat dels cursos acadèmics exigits per a cada carrera, així com les permutes i les dispenses d'estudis.

La direcció política i administrativa d'aquest subsistema educatiu corresponia al Ministre de Foment, que disposava d'una Direcció General d'Instrucció Pública per a les tasques executives i d'un Consell d'Instrucció Pública per a les consultives. L'articulació territorial es completava amb les Juntes d'Instrucció Pública provincials presidides pel Governador,³⁸ d'una banda, i els districtes universitaris de l'altra. Al capdavant del districte universitari hi havia el Rector, nomenat pel Rei, que disposava d'un Secretari General, nomenat pel Govern, per a la gestió dels serveis, i d'un Consell Universitari com a òrgan d'assessorament. Així mateix era el Rector qui proposava al Govern el nomenament dels degans de les facultats universitàries entre els seus catedràtics. El control ministerial abastava tant el professorat³⁹ com l'alumnat, sobretot si pretenia incorporar-se des d'altres països.⁴⁰ Únicament la catolicitat universitària –

³⁸ Formades per un diputat provincial, un conseller provincial, un representant de la comissió provincial d'estadística, un catedràtic de d'Institut, un membre de l'Ajuntament, l'Inspector de les escoles de la província, un eclesiàstic delegat del Diocesà i dos o més pares de família nomenats pel Governador. La funció d'aquesta Junta era informar al Govern sobre casos del seu àmbit competencial, la promoció de millores, la supervisió de l'administració dels establiments d'ensenyament públic etc. Els Governadors, els Alcaldes i els delegats del Govern, tenien atribucions sobre l'ensenyament.

³⁹ Els a requisits generals per ser professor eren: ser espanyol i justificar bona conducta religiosa i moral (art. 167). Els que exercien en els establiments públics eren nomenats pel Govern o els seus delegats. Els professors podien exercir, al mateix temps, altres professions "honroses" que no perjudiquessin l'exercici de l'ensenyament, però la qualitat de professor era incompatible amb qualsevol altre càrrec públic. A més, un professor d'un establiment públic no podia exercir a un establiment privat, eren càrrecs incompatibles. Els professors que gaudien de prebenda eclesiàstica rebien només la meitat del sou corresponent (art. 176). Els Catedràtics dels establiments públics sostinguts per l'Estat tenien reconegut el dret a jubilació i pensió, les seves vídues i els orfes tindrien dret a pensió.

⁴⁰ Per a la incorporació era necessària una autorització especial del *Gobierno*. I per

del tot inqüestionable –⁴¹ restava en mans extraministerials.⁴²

El panorama en el curs 1859 – 60 és de 1.024.882 alumnes en l'ensenyament bàsic, més del doble d'alumnes en l'educació primària, encara que sovint havien d'abandonar l'ensenyament per posar-se a treballar al camp o a la indústria. A la secundària arribaven uns 20.000 alumnes i 6.000 a la universitat, d'aquests 3.755 anaven a la facultat de dret (Tuñón de Lara, 1972).

La *Revolució de setembre* va donar lloc a un sexenni revolucionari (1868-74) en el qual va haver-hi intents de renovar la universitat. El Decret de 21 d'octubre de 1968, va introduir nous plantejaments, entre els quals val la pena esmentar la declaració de neutralitat política i religiosa de la universitat, la llibertat acadèmica del professorat i la llibertat dels alumnes a estudiar on i amb qui volguessin, creant-se així la figura de l'alumne lliure, que tan sols s'havia d'examinar en tribunals de l'Estat per obtenir els corresponents graus. També la Llei de 24 de juliol de 1973, sobre la regulació del treball en els tallers i la instrucció en les escoles dels nens obrers d'ambdós sexes, també coneguda com a Llei Benot, que és el nom del ministre que la va elaborar, és una aspiració del programa de reformes republicanes, i és la primera disposició protectora de rang superior que es fa a l'Estat Espanyol (Pont y Iniesta, 2002, p. 224). A-

convalidar o homologar estudis realitzats a l'estranger s'havia d'acreditar una bona nota i la igualtat de temps i extensió dels estudis realitzats respecte els espanyols. Els graduats estrangers que volguessin exercir la seva professió havien de demanar habilitació al *Gobierno* per treballar temporalment a l'Estat Espanyol.

⁴¹ La universitat espanyola decimonònica heretà la presència de facultats i estudis de teologia, així com el manteniment de matèries obligatòries com el Dret Canònic al programa de la llicenciatura de Dret.

⁴² L'Església Catòlica mantenia el seu *nihil obstat* sobre els llibres de text de Religió i Moral Catòlica (art. 87, 92 i 296). Però gaudia també d'altres prerrogatives de control sobre els ensenyaments i la vida acadèmica en general, atès que la llei obligava a les autoritats civils a vetllar el lliure accés de les autoritats eclesiàstiques als centres, de forma que "*Quan un Prelat diocesà adverteixi que als llibres de text o a les explicacions dels professors s'emetin doctrines perjudicials a la bona educació religiosa de la joventut, donarà compte al Govern; qui instruirà el corresponent expedient, escoltant al Reial Consell d'Instrucció pública, i consultant, si ho creu necessari, a altres Prelats i al Consell Reial*" (art. 296).

Això es confirma a Peyrí (1899?), aquest autor va escriure una biografia d'un estudiant de medicina de finals del segle XIX, en ella es diu "*Según la Constitución, el Obispo tiene acción vigilante sobre la Universidad; los libros de BUEN habían sido colocados en el índice, y el Obispo dio parte a la superioridad, que le suspendió de empleo y sueldo; dio su última lección en la Universidad y dijo: Huelo a cadáver, pero el cadáver no soy yo, es la Ciencia y la Libertad de Cátedra.*" L'error o el desconeixement és esmentar la Constitució, però l'interessant és el fet.

questa vol afirmar la conveniència de la intervenció de l'Estat en l'ensenyament.

Però amb la *Restauració borbònica*, l'hostilitat política vers la legislació del sexenni revolucionari posterior a 1868, acabà per convertir-la en efímera (Fernández, 1968). El ministre de Foment del Govern de Cànovas, Manuel de Orovio Echagüe, que venia a fer desaparèixer qualsevol esperança de modernització i autonomia, i que ja s'havia destacat el 1867, per intentar frenar des del Govern, la difusió d'idees modernes a través de l'educació, promulgà el Decret el 26 de febrer 1875, de restabliment de les condicions "moyanistes". La reacció a aquest Decret va provocar la creació de la *Institución Libre de Enseñanza* el 10 de març de 1876 (Jiménez-Landi, 1996 i Pont y Iniesta, 2002), per alguns considerada com la "Universitat Lliure espanyola" (Lladonosa y Porta, 1998).

La dictadura de Primo de Rivera, curiosament, va dur a terme una iniciativa descentralitzadora, com fou la concessió de personalitat jurídica i capacitat d'obrar a les universitats (1926), a més de restaurar els Col·legis Majors i reorganitzar les facultats, mesures aquestes últimes que la Segona República s'encarregaria de revisar a partir de 1931.

En línies generals, podem apreciar que durant aquest període històric, el sistema universitari espanyol va veure néixer una sola universitat pública, la de Múrcia, l'any 1915, i dues d'eclesiàstiques: Deusto (1886), i la Pontifícia de Comillas (1892). Així doncs, l'oferta universitària espanyola al final del període era l'expressada en la Taula 1.

Taula 1. Universitats espanyoles fins el 1939

Núm.	Universitat	Any de creació
1	Salamanca	1220
2	Valladolid	1292
3	Complutense de Madrid	1293
4	Barcelona	1430
5	Saragossa	1474
6	Santiago de Compostela	1495
7	València	1500
8	Sevilla	1505
9	Granada	1531
10	Oviedo	1608
11	La Laguna de Tenerife	1792
12	Deusto de Bilbao	1886
13	Pontificia de Comillas	1892
14	Múrcia	1915

La Taula 2 posa de relleu la relativa estabilitat evolutiva de la universitat espanyola anterior al règim franquista, en la qual destaquen percentualment els anys 1926, 1927 i 1928, abans del crac, a causa del creixement econòmic i demogràfic generat per la neutralitat espanyola durant la primera guerra mundial. S'ha calculat l'índex 100 a 1930 per reflectir clarament els increments dels anys anteriors molt per sobre la mitjana.

Taula 2. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1917 - 1939)

Curs / Anualitat	Alumnat matriculat	%
1916-7/1917	23.586	66,03
7-8/1918	23.660	66,24
8-9/1919	23.403	65,52
9-0/1920	23.508	65,82
0-1/1921	23.080	64,62
1-2/1922	25.690	71,93
2-3/1923	27.800	77,83
3-4/1924	29.650	83,01
4-5/1925	31.561	88,36
5-6/1926	39.719	111,20
6-7/1927	45.463	127,29
7-8/1928	41.229	115,43
8-9/1929	33.557	93,95
9-0/1930	35.717	100
0-1/1931	33.633	94,16
1-2/1932	31.095	87,05
2-3/1933	30.788	86,20
3-4/1934	34.490	96,56
4-5/1935	29.249	81,89
5-6/1936	54.336 ⁴³	152,13
6-7/1937	54.336	152,13
7-8/1938	54.336	152,13
1938-9/1939	54.336	152,13

⁴³ La xifra és una mitjana estimada d'universitaris matriculats (més de dret que no pas de fet) durant els quatre cursos acadèmics afectats per la guerra civil.

1.2 El model català

A finals del S. XIX s'està configurant el catalanisme polític, que es plasma amb la redacció i aprovació de las Bases de Manresa de 1892. Interessa destacar el que esmentava sobre l'ensenyança pública, “*en sos diferents rams i graus, deurà organitzar-se d'una manera adequada a les necessitats i al caràcter de la civilització de Catalunya. La Universitat Catalana serà, doncs, l'alt objectiu dels catalanistas universitaris*”, en paraules d'Enric Prat de la Riba i Sarrà.⁴⁴ Lluís Domenech i Muntaner,⁴⁵ en el seu discurs pronunciat en 1898 a l'Ateneu Barcelonès, s'havia referit a la necessitat de fer autònoma la Universitat Catalana (Costafreda, 1996).

El canvi del segle XIX al XX, va comportar que es fes visible als ulls de la burgesia catalana la incapacitat del sistema polític de la Restauració i, per tant, de l'oligarquia terratinent i financera en el poder, per aplicar les reformes necessàries que calien per modernitzar l'Estat. Al costat d'aquest context polític, es van desenvolupar moltes iniciatives en la lluita per l'Autonomia, una de les quals va ser convocar el Primer Congrés Universitari Català (1903). Era la renaixença de la cultura i la grandesa del poble català, que pensava que l'esplendor d'un poble ve donat pel seu nivell cultural i intel·lectual, essent la universitat el medi que es creia necessari assolir aquest avenç, ja que aquesta encara venia regida per la Llei de 1857 (Balcells, 1998). Un altre motiu venia del fet de no haver aconseguit que la UB acollís els ensenyaments de dret, llengua, literatura i història pròpies (Puig, 1977).

En la convocatòria s'exposa que la universitat centralista de l'època no compleix la seva missió, ja que tot ve de Madrid, de manera que totes les iniciatives pròpies neixen mortes. Així doncs, es proclama la necessitat d'una autonomia universitària que s'hauria de convertir en la Universitat Catalana. Per això el 31 de gener de 1903 es constituí aquest Congrés, on es va definir com

⁴⁴ (1870 – 1917) Polític, doctor en lleis. Fundador de la Lliga Regionalista i autor del llibre La Nacionalitat Catalana. President en diverses ocasions de la Diputació de Barcelona i en constituir-se la Mancomunitat de Catalunya el 1913 en va ser president.

⁴⁵ (1850 – 1923) Arquitecte, historiador i polític. Catedràtic el 1975 director de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona el 1901. Va presidir diversos partits polítics.

havia de ser aquesta universitat. Havia d'utilitzar l'ensenyament lliure i un mètode integral trencant amb el monopoli centralista de l'Estat. La llengua catalana seria l'oficial, i per treballar a la universitat havies de ser català. A més, estaria regida per un Claustre de professors on també tindrien representació els alumnes, els quals podrien estar exempts del servei militar. El Congrés va finalitzar el 2 de febrer, amb l'assistència de 1.280 congressistes (Porta, 1998).

Per tot això, i pel seu gran interès, ja que algunes de les seves conclusions encara serien vigents avui dia, es passa a reproduir un extracte del document:

“PRIMER CONGRÉS UNIVERSITARI CATALÀ

Convocatoria:

La grandesa y esplendor d'un poble están en proporció ab son nivell intel·lectual. Els pobles basats en les conquestes, en la hegemonia comercial, en el manteniment de grossos eczèrcits son pobles transitoris, son pobles cimentats en fals y qui cauen al mes petit trontollament; mentres els qui's basan en el cabal del llur saber y en la cultura de llurs ciutadans, duren y permanexen y estan destinats a ésser els senyalers de la civilització en la marxa cap al progrés. Per axò quan un poble com el nostre, després d'un llarg decaïment. Vol renàixer, déu atendre avans que tot a la vida intel·lectual y posantse en vies de donarli major desenrotll y expandiment.

Però aquest tan necessari avens del intel·lecte nacional sols pot conseguirse per medi de L'Universitat. Cert es, no obstant, y cosa ben sabuda, que aquesta Institució qui té d'ésser la educadora de les generacions qui demà haurán de dirigir la nostra Societat, y en la que ab el pacient conrèu de la veritat, cercan els joves catalans la ciencia enfortidora de llurs esperits, desgraciadament no compleix pas la seva missió, ni la complirà tampoch mentres segueixi organitzada com en l'actualitat. El centralisme qui en tots els ordres socials es signe de descomposició y de mort, descomposa y mata la funció educadora social, y en tant es axò veritat que fins els elements mes contraris a l'autonomia de les regions reconeixen, y n'están convensuts, que cal descentralisar la ensenyansa, que es indispensable deslliurar de les Universitats d'aqueixa tutela que sofreixen.(...)

Avui tot déu venir de Madrid y axò fa que totes les iniciatives naxin ofegades. En la nostra Universitat per molt poderosa que siga la bona voluntat dels catedràtics, tot resta encarcerat y rutinari: en ella ja no s'hi crien pensadors com en les d'avans: les colles de jovent qui sota ses voltes s'axoplugan no'ls porta altra aspiració que la de posseir un títol acadèmic. Y després, un colp acabada la carrera se trovan que no saben res , puix lo que en la pràctica es per demés necessari han d'estudiarho encare.(...)

No obstant tenint en compte que'ls ideals del actual nacionalisme europeu fa alguns anys que aquí se concretaren en un criteri positiu, y que per tant tenim ben determinats els principis generals del particularisme català, y que, per més sort encare la unànima acceptació qu'han tinguda els hi dona una mena d'infalibilitat; clarament se compendrà que sols pretent aqueixos principis –que referits a Espanya en diem de Regionalisme- com a punt d'esguart en la materia, podrèm anar després ben guiats quan tractèm de determinar lo que haja de ser l'autonomia de aquesta Universitat que, no demostrada encare la necessitat de que sia Barcelonina, nosaltres comensèm a dirli Catalana. (...)

... axís se complexi prompte aquella profecia, ab la que conclou l'història de nostre pensament y en la que resúm el Il·lustríssim Doctor Torras y Bages l'ànima entera de la seva monumental obra: “*Lo dia que la Universitat sia de debó Catalana, comensará la renaixensa de Catalunya.*”

Barcelona, 15 de Desembre de 1902.(...)

L'extracte de la resta es reproduïx reduït per la gran dificultat de consulta que ofereix, ja que només es troba a l'edició original, i a la de la còpia reduïda de l'original del llibre "Primer Congrés Universitari Català. 1903" publicat el 1905, a Barcelona l'any del seu centenari el 2003.

"Acta de constitució

En la ciutat de Barcelona a tres quarts de sis de la tarde del dia 31 de Janer de 1903, y en el Saló de la Reina Regent del Palau de Belles Arts, se constituí el primer Congrés Universitari Català (...)

Després de la Presidencia, llegí una espressiva y encoratjadora carta, que s'havia rebuda de Monsenyor Juli M.ª Carselade du Pont, Bisbe de Perpinyá. La lectura d'aquesta carta fou coronada ab aclamacions y xardorosos aplaudiments.(...)

Barcelona, 31 de Janer de 1903.(...)

Conclusions definitives aprovades pel Congrés. Tema 1er. La Llibertat d'ensenyansa.

Conclusions:-1ª Els drets dels ciutadans y les obligacions dels pares envers els seus fills, presuposan la eczistencia de la llibertat d'ensenyansa.

2ª Per tant l'ensenyansa será completament lliure; les contrades y municipis deurán sostenir escoles, però no tindrán monopoli de cap mena.

4ª Reconeguda y definida per la Constitució del Estat espanyol y per la Lley d'Instrucció pública la llibertat d'ensenyansa, cal que desapareguin les lleys adjectives qui destrueixen aquest principi creant un monopoli odiós en benefici del Estat y de sos funcionaris.

5^a Un dels medis mes necessaris pera derrocar el monopoli esmentat, es la immediata creació de Tribunals d'eczaminadors.

Tema 2n. Organisació de la Universitat Catalana. (...)

C. L'Universitat Catalana, no residirá centralisada en un medi urbá. Pera cumplir com deu ab el seu projecte distribuirá els Estudis Generals per diferents indrets de Catalunya ab el próposit de situar l'ensenyansa en llocs naturals y ambient social qui per llur qualitat sían elements homogenis ab la modalitat dels Estudis Generals. (...)

G. El mètode d'ensenyansa que s'usará a L'Universitat Catalana será el mètode integral, ab tots els avensos científichs y pedagogichs reconeguts com de positiva valua.(...)

2^aB. Els Estudis Generals seràn regits per un Concell o Claustre constituït pels professors normals, pels professors agregats y per una representació del còs escolar. Aquest Concell elegirá el degà de l'Estudi General. El degà haurá d'esser professor ordinari.(...)

2^aG. Sempre que's crega convenient se podrán nomenar pera'l càrrech de professor normal, individus estrangers.

2^aH. A més del nomenament dels professors normals, els estudiants intervendrán en l'elecció dels delegats pera'l Concell Universitari y en la determinació de certs acorts generals que's puntualisarán, usant els estudiants del dret votar que se'ls hi concedeix, y que'l farán valdre en la forma que's ficsi. Elegirán també'ls escolars els seus representants estudiants qui hagin de formar part del Concell del Estudi General.(...)

3^a A. L'Edat mínima pera ingressar en la ensenyansa encarregada als Estudis Generals, será de catorze anys.

3^aB. Cada Estudi General determinarà'l plà d'ensenyansa respectiu, qui haurá d'esser evolutiu partint dels coneixements generals indispensables.

3^aC. Hi haurán als Estudis Generals ensenyanses complementaries qui's referirán a les ciències y coneixements que tot no essent directament necessaries, cal sían considerades com indispensables pera la complerta cultura y perfecta ilustració del individu. Aquestes ensenyanses seràn valuades com de la metexa importancia que les especials.

3ª D. A tots els Estudis Generals hi haurán càtedres d'ètica, estètica y lògica, en el concepte modern d'aquestes disciplines, qui serán obligatories pera tots els estudiants y s'ensenyarán també pel mètode integral. (...)

3ª G. S'afavorirán els eczercicis corporals, les escursions higièniques y instructives, y'l cultiu de les arts, sobretot de la música, pera expansió y major cultura de l'esperit.

Tema 3er. Necessitat de dividir y especialisar les carreres, evitant les ensenyances enciclopèdiques. (...)

Conclusions: -1ª Cal crear carreras constituïdes pels coneixements qu'entre sí tingan més conexió.

2ª Cal, dintre d'aquestes carreres, marcar després de curta però ferma base general, punts ficsos, certs ordres d'estudi, veres especialitats, que per lo concret, en sí puguin tenir cada un d'ells un desenrotllo més ample y detallat.

3ª Ingressat l'alumne a L'Universitat comensará per un període en el qual estudiará integrament els coneixements fonamentals de la materia.

4ª Seguirá a n'aquest període un altre d'especialisació en que s'estudiará pràctica e intensament una de les branques de la carrera. (...)

Tema 7é. Estensió universitaria y Universitats populars. (...)

1ª L'Universitat trassará un plá d'estensió de ses ensenyances, qui respongui plenament a les necessitats y eczigencies de les classes qui, per llurs ocupacions o manca de medis, no poden disfrutar dels seus beneficis, (Obrers, dependents de comers, dones en general, etc.). (...)

CONDICIONS GENERALS DE LA ENSENYANSA

6ª Será lliure. El professor esposará ab tota llibertat la seva doctrina. Li será proibida tota propaganda política o religiosa.

7ª Será popular. Sense permetre que la ciencia perdi res de la seva dignitat y puresa, procurará ferse la ensenyansa de la manera més simple, acomodantse en lo possible a la naturalesa y capacitats del auditori. Les classes y conferencies tindrán el caràcter de converses familiars.

8ª Será pagada, com a garantia de sa bona fe y llegalitat. Avans de comensar els treballs en un centre, aquest avensará o garantirá els cabals necessaris pera publicacions, paga dels professors, gastos de viatge, lloguer d'aparells y llibres, etc. Aquests gastos serán reduïts al mínimum, sense el qual la ensenyansa no podria decorosament acceptarse ni oferirse. Els cabals bestrets o garantits se reembossarán després dels alumnes per medi d'una matrícula. Convé organisar Cooperatives pera aquèts fins. (...)

10ª L'Universitat enviará eczaminadors a tots els centres que'ls demanin, anque aquèts no hagin seguit els cursos de l'Estensió.

11ª També creará classes per correspondencia ab condicions análogues a les precedents, y ab eczamen final si's demana. (...)

Secció II: Autonomia Universitaria. Apartat A.

Constitució autonòmica de la Universitat Catalana, derivada dels principis del regionalisme, que deuría aplicarse'l día que's plantegi en sa integretat aquest sistema, tal com s'ha formulat a Catalunya.

Tema 1er. Relacions ab el Poder Central y ab les demás Universitats espanyoles. (...)

Tema 2on. Idioma.

Conclusions: La Llengua oficial de L'Universitat Catalana y de l'Ensenyansa a càrrech dels Municipis o de la Contrada, serà la catalana.

Axó, no obstant, no ha d'impedir que s'usin altres idiomas sempre que les necessitats de l'ensenyansa ho reclamin.

Tema 3er. Personal docent y administratiu.

Conclusions: 1ª Pera formar part del personal docent de L'Universitat catalana s'ha d'esser català (es a dir, català propiament dit, valencià, balear o rossellonés) de naxensa o

per virtut de naturalització. Axó no obstant, podrà prescindir-se d'aquesta condició sempre que les necessitats de l'ensenyansa o la conveniencia de L'Universitat ho eczigeixin, podentse en aquest cas nomenar professors no catalans (...)

4ª El personal administratiu ha d'esser català, organisantse en cada cas segons les necessitats del Estudi General.

Tema 4rt. (...) 2ª El Poder Regional sols intervindrà en la instrucció primaria (...)

Tema 5nt. Conclusions:- 1ª Hi haurà en tota Catalunya una sola universitat constituïda per la federació dels Estudis Generals (...)

Tema 6é. Servey militar dels estudiants (...)

Conclusions:-1ª El servey militar pera'ls estudiants de qualsevol centre docent de Catalunya serà voluntari. (...)

Tema 7é. La Instrucció Pública com a servey retribuit; aplicació del sobrant de la retribució.

2ª Atès el caràcter de l'instrucció primaria, haurà de donarse gratuïtament als qui no puguin assolirla en altra forma, l'ensenyansa superior y al facultat serà també gratuita pels qui no posseint medis de fortuna, demostrin llurs aptituds d'una manera adecuada.

3ª La retribució de l'Instrucció Pública se compondrà de dos factors: a) La remuneració directa per part dels individus qui la frueixin o sigan, alumnes oficials, essent gratuita la metexa pera'ls alumnes lliures. b) Una subvenció que podran concedir les entitats administratives corresponents segons el grau d'ensenyansa.

4ª Cas d'eczistir sobrants de la retribució d'Instrucció Pública haurán de dedicarse a millorar el servey que donguin aytals sobrants, crear noves laces gratuites en la ensenyansa superior y de facultat, subvencionar les escoles pràctiques d'agricultura, arts y oficis, industria y comers y les de ensenyansa lliure o estraoficial. Jamay dits sobrants podran aplicarse a altres càrregues ni constituir una nova font d'ingressos.

Tema 8é. Organització gremial de L'Universitat pera intervenir en la formació de les Corts. (...)

Conclusions:-1ª L'Universitat Catalana, tindrà representació en les Corts, adoptant pera axò l'organització gremial necessaria (...)

Apartat B. Tema Únich.

Conclusions: Se considerará autònoma l'Universitat Catalana quan tinguda la ensenyansa com una funció social y essent lo mes independent possible, y compatible ab el actual sistema, del poder central, tinga prou llibertat pera establir, si ho creu convenient, la seva organització sobre les següents bases (essencials pera l'eczistencia de dita autonomia universitaria):

1ª La Llengua catalana serà la oficial de L'Universitat.

2ª El personal docent y administratiu serà format unicament per catalans, en la forma admesa en el Tema 3er. de l'apartat anterior.

3ª La Universitat catalana disposará la forma de sa organització, ses ensenyanses y plans de les metexes.

4ª Determinará la Universitat tot lo relatiu a sa administració econòmica."

Amb un enfocament renovador, entre d'altres coses, es planteja fugir de les lliçons magistrals, s'afirmava que el professor tenia l'obligació d'estimular, exercitar, i dirigir les activitats dels alumnes amb diàlegs, treballs personals, treball en laboratori, etc. (Riera, 1995).

Entre d'altres, participaren en els diferents debats, personatges com: An-

toni Gaudí, Àngel Guimerà, Frederic Rahola, Josep Torras i Bages, Josep Carner, Francesc Cambó, Narcís Oller, i d'altres ja esmentats. El resultat més concret va ser la creació dels Estudis Universitaris Catalans, que naixien fora de la universitat, i amb la voluntat de ser una universitat catalana paral·lela a l'oficial.

El segon Congrés Universitari Català va tenir lloc del 14 al d'abril de 1918 a la casa de la ciutat, per la prohibició de l'autoritat militar de celebrar-lo a la universitat. L'organitzava l'Associació d'Estudiants Catalans. Era president del Congrés el catedràtic August Pi i Sunyer i al capdavant de la comissió organitzadora Josep M Batista i Roca⁴⁶. Pere Domingo i Sanjuan⁴⁷ hi presentà un ponència sobre el dret dels estudiants i Francesc Layret i Foix⁴⁸ sobre la catalanitat de la universitat. En aquesta ocasió es planteja la reforma de la Universitat oficial des de dins i amb tres objectius: catalanitzar-la, modernitzar-la i aconseguir la seva autonomia. També es reivindicava que la Universitat de Barcelona pogués impartir el grau de doctor, i que s'afrontés la renovació de la universitat mitjançant la creació d'estudis tècnics. No és d'estranyar que el moviment renovador catalanista agafés com a referent universitari el model de W. Von Humboldt, pel dinamisme, l'interès pel progrés científic i l'ideal de llibertat. Aquest segon Congrés va servir per crear l'Escola Industrial, com a centre d'ensenyament tècnics als diversos nivells.

En algun dels textos es va arribar a explicitar la missió social de la universitat, declarant "que no serà una universitat de classe, ni la pobresa no podrà constituir un obstacle perquè hi arribin tots aquells que puguin haver profit del seu ensenyament (Estatuts de 1919). El 1919 una comissió permanent presenta un projecte d'universitat catalana autònoma signat per 26 catedràtics, i es començà a veure la necessitat de crear els estatuts de la Universitat Autònoma, que van ser aprovats l'any 1933 (Porta, 1998). Aquesta comissió plantejava un

⁴⁶ (1895 - 1978) Historiador, etnòleg i polític, exiliat al final de la guerra civil.

⁴⁷ (1896 - 1979) Biòleg. Va ser professor de la Universitat Autònoma de Barcelona (1933). Visqué uns anys a l'exili. El 1970 va ser president de l'Institut d'Estudis Catalans i de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona el 1971.

⁴⁸ (1880 - 1920) Advocat i polític d'idees republicanes, va ser regidor de l'Ajuntament de Barcelona i Diputat, defensor dels treballadors, especialment del sindicat CNT. Va morir assassinat a la porta de casa seva.

ideal que recollís totes aquestes inquietuds i intentés canalitzar-les a través de la pròpia Universitat. En un inici es proposava que el rector fos elegit pel Claustre general, per un període de cinc anys, renovable per un sol cop. L'Estatut final va establir que la permanència del rector en el càrrec durarà tres anys i podrà ser reelegida la mateixa persona. N'era el president del Patronat Pompeu Fabra i Poch,⁴⁹ i el Rector Pere Bosch i Gimpera,⁵⁰ el qual el va succeir Jaume Serra i Hunter,⁵¹ va funcionar poc temps ja que va ser suspesa de l'octubre del 1934 al febrer del 36. Posteriorment va començar la guerra civil amb la victòria de les tropes franquistes. A la introducció de la Llei Catalana d'Universitats⁵² es fa esment de tot aquest procés.

⁴⁹ (1868 – 1948) Enginyer industrial, gramàtic i lexicògraf, es dedicà a l'estudi del català. Catedràtic de química a Bilbao de 1911 a 1920 i de la UB el 1932, empresonat el 1934, s'exilià el 1939 França. Va publicar una gramàtica i el Diccionari General de la Llengua catalana.

⁵⁰ (1891 - 1974) Prehistoriador i arqueòleg. Professor a la UB des del 1916. Exiliat a Mèxic el 1939.

⁵¹ (1878 – 1943) Filòsof, va començar aconseguir la seva primera càtedra a Santiago de Compostel·la, per després venir a Barcelona. Diputat al Parlament per d'ERC. Es va exiliar.

⁵² L 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (LUC) (DOGC núm. 3826 de 20 de febrer de 2003).

1.3 El model franquista (1943)

La següent fase històrica en l'ordenació de la universitat espanyola s'inicià amb la llei franquista de 29 de juliol de 1943. Segons el preàmbul d'aquesta llei, l'influx napoleònic liberal havia dut la desorientació i la inestabilitat total al sistema tradicional espanyol, i la reforma de 1857 només fou externa i centralitzadora, però no havia actuat sobre l'interior del problema. L'ideal falangista d'una universitat corporativa es va traduir en iniciatives d'índole molt diversa, com ara la restauració de col·legis majors obligatoris a cada universitat,⁵³ o la creació del servei espanyol del professorat d'ensenyament superior de la Falange Espanyola Tradicionalista i de les J.O.N.S., o de la direcció de formació religiosa universitària, a banda dels cursos obligatoris de formació política i d'exaltació dels valors hispànics, que l'alumnat haurà de superar obligadament.

Però a efectes organitzatius allò que cal retenir de 1943 és, en primer terme, l'ombra continuïsta del model Moyano. Les universitats públiques continuen essent 12, i conserven la personalitat jurídica atorgada per la dictadura precedent.⁵⁴ Els Rectors i els Secretaris Generals continuen com a òrgans unipersonals de govern i administració dependents del Govern.⁵⁵ I l'Església Catòlica va veure reconeguts de nou els seus tradicionals drets docents. Només les reformes de les funcions docent i de recerca⁵⁶ i la nova estructura de professorat⁵⁷ representaren modificacions dignes d'esment. El règim econòmic contem-

⁵³ Tot estudiant ha de ser adscrit o residir en un Col·legi Major; només el Rector pot dispensar l'obligatorietat de residir-hi (art. 27). Aquesta iniciativa intentava recuperar fórmules medievals de control integral de la comunitat universitària (que en algunes tradicions han perdurat fins el segle XXI).

⁵⁴ Es confirma l'existència de 12 universitats amb personalitat jurídica pròpia. Per crear una nova universitat (art. 10) és necessària una llei. Cada universitat tindrà un mínim de 3 facultats, existint-ne un màxim de 7. Al voltant de les universitats es creen districtes. Pertanyen al districte de la Universitat de Barcelona les mateixes províncies de la llei anterior.

⁵⁵ El rector és l'únic òrgan individual directiu, és nomenat i cessat per Decret del Ministeri d'Educació Nacional. El personal administratiu està dirigit per un Secretari General, cap directe per sota del Rector, i es crea la figura d'un Oficial Major amb funcions de gestió acadèmica i disciplinària.

⁵⁶ La funció docent es reforça amb una ordenació i ampliació d'òrgans facultatius; s'imparteix formació per exercir determinades professions, a més de la formació pròpia de cada facultat. La funció de recerca es reorganitza per mitjà de càtedres i facultats, amb enllaç amb el *Consejo Superior de Investigaciones Científicas*.

⁵⁷ El professorat de les universitats es classifica en quatre tipus: els catedràtics numeraris,

plava una tímida autonomia financera, amb una sorprenent crida al mecenatge (art. 84 - 100), més eclesiàstic que no pas empresarial.

Tanmateix, la singularitat més acusada fou la instauració de la denominada "Justícia Social Universitària", un règim de protecció pels escolars "capaços i sense recursos" i una assistència sanitària pels escolars malalts.

Pel que fa a l'accés a la universitat, l'ordenament franquista el condicionava al compliment dels 16 anys d'edat, en primer terme, a l'obtenció del títol de Batxiller, en segon, i a la superació de l'examen d'ingrés a cada facultat en tercer lloc. Finalment, encara, l'alumnat havia d'aportar un dictamen sanitari satisfactori per poder formalitzar la matrícula. L'accés el resolvia el Rector i, en cas de denegació, l'alumnat podia recórrer davant el Ministre d'Educació Nacional. Precisament, aquest ministre era qui determinava la capacitat de cada universitat i el nombre màxim d'alumnes per facultat.⁵⁸

Taula 3. Universitats espanyoles (1940 - 1962)

Núm.	Universitat	Any de creació
1	Salamanca	1220
2	Valladolid	1292
3	Complutense de Madrid	1293
4	Barcelona	1430
5	Saragossa	1474
6	Santiago de Compostel·la	1495
7	València	1500
8	Sevilla	1505
9	Granada	1531
10	Oviedo	1608
11	La Laguna de Tenerife	1792
12	Deusto de Bilbao	1886
13	Pontifícia de Comillas	1892

que formen part d'un cos de funcionaris de l'estat, al qual s'hi accedeix per oposició realitzada a Madrid, juntament amb els catedràtics extraordinaris, nomenats per Decret ministerial, els professors adjunts de facultat, els ajudants per a classes pràctiques, clíniques i de laboratoris i, per últim, els professors encarregats de la càtedra o el curs, en qualsevol òrgan o servei universitari.

⁵⁸ Quedaren excloses d'aquesta Llei (Disposició final i transitòria 14a) les escoles especials d'Arquitectura i Enginyeria i les escoles de formació de les seves professions auxiliars.

Núm.	Universitat	Any de creació
14	Múrcia	1915
15	Pontificia de Salamanca	1940
16	Navarra	1952

La lenta progressió de la demanda universitària durant el període 1940-1962 que expressa la Taula 4, explica en part el fet que el règim franquista durant aquest període no creés cap universitat pública, de forma que les dues úniques incorporacions al sistema pertanyen a la iniciativa eclesiàstica: la Pontificia de Salamanca (1940) i la de Navarra (1952), amb seu a Pamplona i impulsada per la Prelatura de l'*Opus Dei* tal com es pot veure a la Taula 3. S'ha optat per calcular l'índex 100 a la meitat del període per poder observar més clarament el que s'està exposant.

Taula 4. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1940 - 1962)

Curs / Anualitat	Alumnat matriculat	%
1939-0/1940	33.763	63,19
0-1/1941	34.669	64,88
1-2/1942	37.672	70,50
2-3/1943	41.764	78,16
3-4/1944	39.400	73,73
4-5/1945	40.426	75,65
5-6/1946	42.597	79,72
6-7/1947	46.926	87,82
7-8/1948	49.980	93,53
8-9/1949	50.303	94,14
9-0/1950	51.633	96,63
0-1/1951	53.434	100
1-2/1952	58.143	108,81
2-3/1953	59.580	111,50
3-4/1954	58.666	109,79
4-5/1955	57.030	106,73
5-6/1956	62.215	116,43
6-7/1957	64.281	120,30
7-8/1958	62.985	117,87
8-9/1959	63.787	119,37
9-0/1960	62.105	116,23
0-1/1961	64.010	119,79
1961-2/1962	68.476	128,15

2 L'accés a la universitat com a problema de gestió pública

La massificació de l'ensenyament superior és un problema que, en el conjunt del món occidental, presenta dues etapes geogràficament i cronològicament ben diferenciades. La primera etapa va començar als Estats Units d'Amèrica a finals dels quaranta. Durant els anys cinquanta va traslladar-se a Europa Central i de l'Est primer, per arribar finalment a Europa Occidental, on va fer-se sentir amb més força entre el 1965 i 1975.

Després d'aquest punt àlgid vingué una davallada, seguida d'un nou procés de massificació que s'inicià una dècada després, a mitjans dels vuitanta, quan torna a donar-se una tendència molt pronunciada i ascendent en el nombre d'estudiants universitaris (Neave, 2001, p. 77).

A l'Estat Espanyol, però, el model evolutiu internacional no es va reflectir tan exactament. De fet, només es va viure una única etapa de massificació, si bé més perllongada. Així, si el creixement universitari entre 1940 i 1962 fou gradual i lent, com exposa la Taula 4, a partir de 1963 l'acceleració seria continuada. La Taula 5 mostra l'evolució de la matrícula universitària espanyola fins el restabliment democràtic de 1977. L'índex 100 s'ha posat a la meitat del període com un indicador més que ajudi a la comprensió.

Taula 5. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1963 - 1977)

Curs / Anualitat	Alumnat matriculat	%
1962-3/1963	78.306	46,44
3-4/1964	85.148	50,50
4-5/1965	92.983	55,15
5-6/1966	105.370	62,49
6-7/1967	115.590	68,55
7-8/1968	129.296	76,68
8-9/1969	150.054	88,99
9-0/1970	168.612	100
0-1/1971	194.854	115,56
1-2/1972	210.441	124,81
2-3/1973	251.866	149,37
3-4/1974	275.300	163,27
4-5/1975	324.094	192,21
5-6/1976	349.471	207,26
1976-7/1977	427.763	253,69

Aquesta explosió de la demanda va trobar en el règim franquista una primera resposta l'any 1968, amb la creació de les universitats públiques del País Basc i les autònomes de Barcelona i de Madrid. Poc després, l'any 1971, es crearien les politècniques de Barcelona (avui de Catalunya), de Madrid i de València, com a institucions superiors especialitzades que en alguns casos reunien centres i estudis preexistents. Un any més tard, el 1972, les creades foren les universitats públiques de Cantàbria, Còrdova i Màlaga, així com la UNED, a qui atorgaren el monopoli de l'ensenyament universitari no presencial. Finalment, l'any 1973, es va crear la Universitat d'Extremadura, la darrera del període tardofranquista, com es pot observar a la Taula 6.

Taula 6. Universitats espanyoles (1968 - 1977)

Núm.	Universitat	Any de creació
1	Salamanca	1220
2	Valladolid	1292
3	Complutense de Madrid	1293
4	Barcelona	1430
5	Zaragoza	1474
6	Santiago de Compostel·la	1495
7	València	1500
8	Sevilla	1505
9	Granada	1531
10	Oviedo	1608
11	La Laguna de Tenerife	1792
12	Deusto de Bilbao	1886
13	Pontifícia de Comillas	1892
14	Múrcia	1915
15	Pontifícia de Salamanca	1940
16	Navarra	1952
17	Autònoma de Barcelona	1968
18	Autònoma de Madrid	1968
19	País Basc	1968
20	Politécnica de Catalunya	1971
21	Politécnica de Madrid	1971
22	Politécnica de València	1971
23	Cantàbria	1972
24	Còrdova	1972
25	Màlaga	1972
26	Nacional d'Educació a Distància	1972
27	Extremadura	1973

La continuada evolució a l'alça de l'economia espanyola des de principis dels anys seixanta explica, en part, la progressió de la demanda universitària i el seu sosteniment. En la Taula 7, s'exposa aquesta evolució del Producte Interior Brut (PIB) (Tamames, 1991a, p. 381) a preus de mercat, prenent 1979, com a número índex que és quan es van notar plenament els "Pactes de la Moncloa".⁵⁹

⁵⁹ Aquests eren un acord entre el "Gobierno" i totes les forces parlamentàries de l'època, per intentar arreglar l'alarmant situació econòmica, que possiblement fos el punt més feble de la transició. El redactor del document base és Enrique Fuentes Quintana que va fer seva la frase d'un polític republicà de 1932 "o els demòcrates acaben amb la crisi econòmica, o la crisi econòmica acaba amb la democràcia" (Calvo Sotelo, 1990 i Prego, 1995). El 25 d'octubre de 1977 ho firmen els partits, i el 27 són aprovats al Parlament. Els efectes van ser positius en més d'un

Taula 7. Evolució del PIB espanyol (en milers de milions de ptes. corrents)
(1965 – 2000)

Any	% d'increment a ptes. constants	PIB (en milions de ptes. corrents)
1965	6,3	1.402.220
1966	7,2	1.626.686
1967	4,3	1.842.052
1968	6,6	2.079.630
1969	8,9	2.381.185
1970	4,2	2.629.859
1971	4,6	2.967.992
1972	8,1	3.483.419
1973	7,8	4.199.415
1974	5,6	5.142.844
1975	0,5	6.138.200
1976	3,3	7.266.386
1977	2,8	9.219.912
1978	1,5	11.284.995
1979	0	13.201.116
1980	1,3	15.167.972
1981	-0,2	17.144.800
1982	1,6	19.722.635
1983	2,2	22.531.766
1984	1,5	25.519.539
1985	2,6	28.200.885
1986	3,2	32.323.992
1987	5,6	36.143.972
1988	5,2	40.158.739
1989	4,8	45.044.128
1990	3,6	50.145.195
1991	2,3	54.927.320
1992	0,7	59.104.986
1993	-1,2	60.952.584
1994	2,2	64.811.535
1995	2,7	69.780.058
1996	2,4	73.743.261
1997	3,9	77.896.586
1998	4,3	80.467.576
1999	4	83.483.607
2000	4,1	87.580.872

sentit entre ells el de la inflació, que va acabar l'any amb un 26,4% contra les previsions que eren d'un 80%. L'any 1978 l'índex de preus al consum (IPC) va ser del 16%. Fuentes va dimitir abans d'hora per la frivolitat amb que es van prendre les reformes a curt termini els ministres econòmics (Carr, 1983 i Morán, 1992).

A partir dels anys 60 hi ha una certa obertura exterior que fa que hi hagi avanços importants en el creixement, cal tenir molt en compte l'ajuda dels USA, plans de desenvolupament, etc. La proximitat dels països desenvolupats fa que vagi creixent el turisme i la inversió. Les taxes de creixement (sobretot es veu en l'evolució a preus constants) són molt importants, i no es tornen a aconseguir més (sols van ser superades per Japó i Grècia).

A partir del 75 hi ha un cert alentiment per la crisi del petroli encara que a l'Estat Espanyol es triga a prendre mesures, entre l'octubre de 1973 i juny de 1977 es van fer vuit "paquets" de mesures de política econòmica per fer front a la depressió (Tamames, 1991a, p. 492), cosa que fa que hi hagi molta inflació i un fort endeutament. L'entrada a la Comunitat el 1985,⁶⁰ primer, i més tard a la Unió Europea el 1992⁶¹ amb el tractat de Maastricht que fixa un nou model institucional i una nova denominació, UE, va fer que hi hagués estabilitat i un creixement important, encara que més moderat que el comentat abans. Hi ha l'excepció de l'any 93, que amb preus constants, el creixement és negatiu, es pot observar que gairebé és el mateix PIB en pessetes corrents que l'any anterior. Però a partir d'aquest any l'augment es manté positiu.

"En el cas de relacionar la despesa en educació superior respecte al PIB de Catalunya, segons el PIB per càpita de l'Estat, la situació de Catalunya l'any 1998, d'acord amb les dades publicades per l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OECD) seria de l'1,25%, És a dir, Catalunya estaria en una situació superior als països europeus del nostre entorn i es trobaria per sota dels països escandinaus, de Canadà i dels Estats Units. Si la relació es fa en funció del PIB específic de Catalunya, la situació fóra de l'1,03%: on Catalunya es trobaria per sobre d'Itàlia, Bèlgica i Japó, però per sota de la resta

⁶⁰ Tractat d'adhesió de Portugal i Espanya a la Comunitat Econòmica Europea. Tractat realitzat a Lisboa i Madrid el dia 12 de juny de 1985, ratificat per Instrument de 20 de setembre de 1985. (BOE d'1 de gener de 1986). (Autoritzat per a l'Estat Espanyol per la Llei orgànica (LO) 10/1985, de 2 d'agost, d'autorització per a l'adhesió d'Espanya a les Comunitats Europees).

⁶¹ Tractat de la Unió Europea. Tractat de 7 de febrer de 1992, ratificat per Instrument de 29 de desembre de 1992. (BOE de 13 de gener de 1994, DOCE de 298 de juliol de 1992).

de països”.⁶² Aquesta situació es pot veure clarament en la Taula 8:

Taula 8. Percentatge de la despesa en educació superior respecte el PIB el 1998

País	%
Itàlia	0,84
Bèlgica	0,91
Japó	1,02
Catalunya⁶³	1,03
Alemanya	1,04
Portugal	1,04
Espanya	1,11
Suïssa	1,11
Gran Bretanya	1,11
França	1,13
Països Baixos	1,18
Catalunya ⁶⁴	1,25
Noruega	1,51
Dinamarca	1,53
Finlàndia	1,67
Suècia	1,67
Canadà	1,85
Estats Units	2,29

Font: OECD, 2001, i per a Catalunya: Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats Recerca i Societat de la Informació (DURSI), 2002.

Els factors generals assenyalats com a determinants en aquesta explosiva evolució de la demanda universitària espanyola dels darrers quaranta anys del segle vint, han estat sens dubte els vinculats al progrés de les condicions materials del país: l'augment de la riquesa, de la renda i de la població que feren possible l'augment de la demanda, però també n'hi ha d'específics i no menys determinants:

⁶² Es pot aprofundir a: Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. (2002).

⁶³ PIB específic de Catalunya.

⁶⁴ PIB per càpita de l'Estat.

1. L'augment absolut i relatiu de la població escolaritzada en el batxillerat, especialment la femenina (el 1967 eren només un 25% del total, mentre que el 1977 els dos sexes estaven equiparats),

2. El cost tant baix de les matrícules, subvencionades seguint una tendència a la gratuïtat universal proclamada pel mateix preàmbul de la *Ley General de Educación* (LGE).⁶⁵

3. La conversió dels estudis universitaris en una alternativa a l'atur que començava a expandir-se amb la crisi, a més de la percepció social sobre les expectatives de trobar feina que esperaven als titulats,

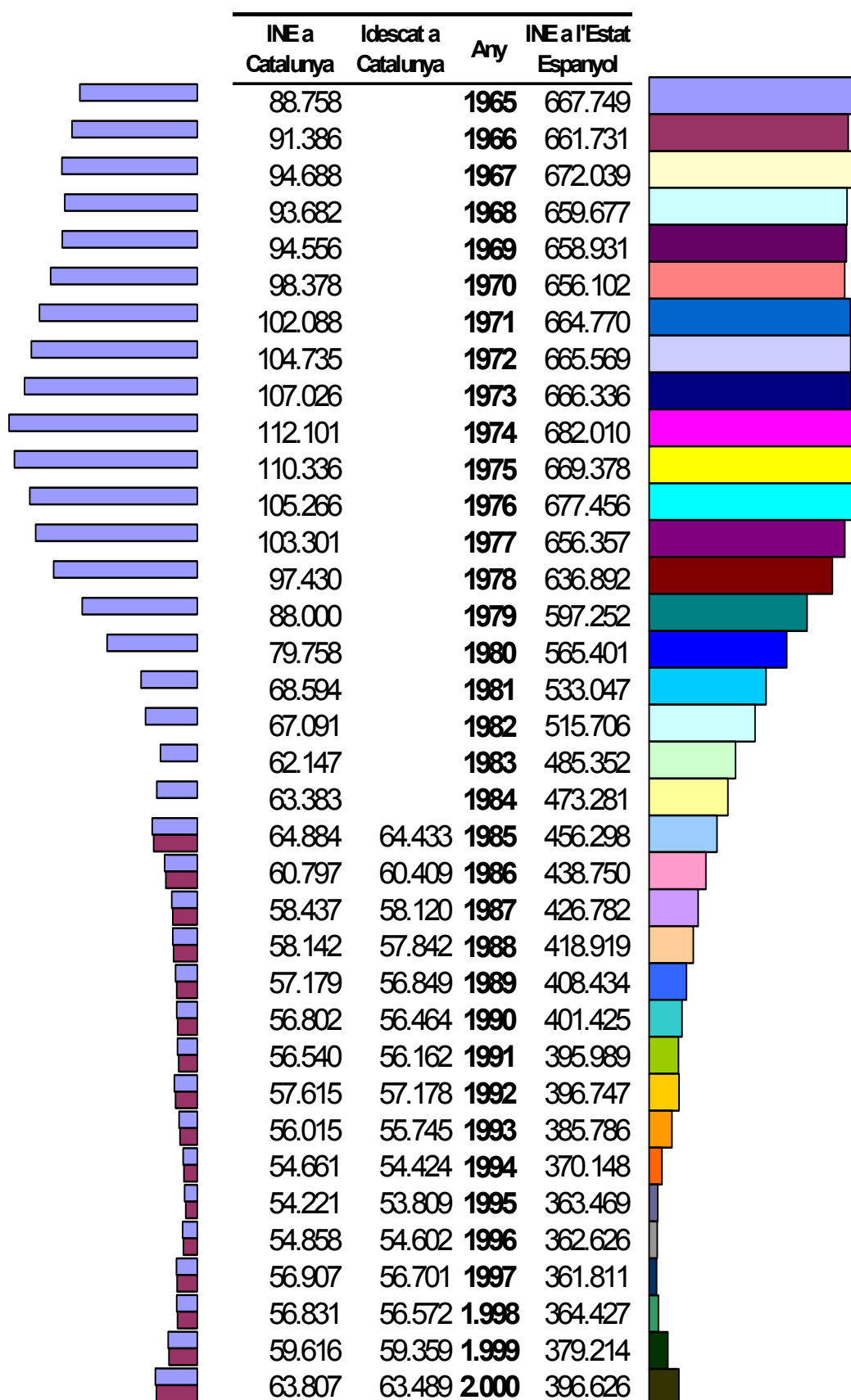
4. La relativa dispersió geogràfica dels centres universitaris generada durant aquests anys, que facilitava i abaratia els costos de desplaçament de l'alumnat,

5. La nova possibilitat d'accedir a la universitat a través de les proves d'accés per a persones sense la titulació exigida i que fossin més grans de 25 anys.⁶⁶

En la Taula 9 es pot observar l'evolució de la natalitat des del 1965, factor bàsic per a l'augment de la població ja esmentat.

⁶⁵ “Lo primero que hay que decir de la reforma educativa actualmente en marcha es que ha elevado considerablemente las expectativas sin poder satisfacer la demanda. Resultado: la gente tiene ahora más posibilidades educativas, pero se queja más de ellas. Los padres empiezan a pensar que “ahora todos los hijos van a estudiar... y gratis”. La expectativa ha generado un cierto optimismo inicial. Son de esperar en este terreno fuertes tensiones y frustraciones. (...) Uno de los temas centrales de la reforma es la escolaridad obligatoria y gratuita hasta los catorce años. Con ello se recoge un deseo general de la población, como se demuestra en los datos de la encuesta a las amas de casa y cabezas de familia. No sólo eso sino que la actitud dominante tanto en 1966 como en 1970, es que la edad de la enseñanza obligatoria debe sobrepasar los catorce años. La frustración es clara, puesto que las autoridades de la reforma educativa se han concedido de cinco a diez años para llevar a término el objetivo de la obligatoriedad (que no puede cumplirse si no es gratuita) hasta los catorce años, y es dudoso que en 1980 se dé una tasa de escolaridad del 100% en quince y dieciséis años de edad” (De Miguel, 1973: 28 - 30).

⁶⁶ LGE art. 36.3 “Tendrán también acceso a la educación universitaria en cualquiera de sus formas los mayores de 25 años que no habiendo cursado los estudios de Bachillerato superen las pruebas que reglamentariamente se establezcan a estos efectos a propuesta de las Universidades.” L'any següent aquest article va ser desplegat per l'O. de 26 de maig de 1971, “por la cual se regula el acceso a los estudios universitarios de los mayores de 25 años”.

Taula 9. Nascuts vius a Catalunya i a l'Estat Espanyol (1965 – 2000)

En la Taula 9 es parla de nascut viu,⁶⁷ perquè és un terme demogràfic molt concret que no permet dubtes. A partir de 1985, a Catalunya es tenen les dades dels dos organismes encarregats de recollir-les: l'INE i l'Idescat que no coincideixen. Les dades són sempre superiors les de l'Institut estatal, amb una franja que té com a diferència màxima 451 nascuts el 1985, i un mínim de diferència de 206, el 1997. Anteriorment a 1985 les dades només eren recollides per l'INE.

Es pot observar que el nombre de naixements a Catalunya va anar creixent fins l'any 1974, i després va anar baixant cada any, excepte els anys 1984, 1985 i el 1992 de les olimpíades, fins arribar al mínim de 1995, i a partir d'aquesta data, sembla intuir-se que els naixements es mantenen amb una certa recuperació. De 1975 a 1990 es produeix una davallada molt forta, si el 1975, any de la mort del general Franco, se li dona l'índex 100, el 1990 és d'un 51,48%, i, el sostre mínim és el 1995 amb un 49,14%, i després comença a pujar fins el 57,83% de l'any 2000.

En canvi a l'Estat Espanyol el 1990 és d'un 59,97%, però continua el decrement fins arribar al gairebé 54% del 1997, on comença la recuperació arribant a un 59,25% el 2000. D'aquestes dades es pot inferir que encara que puguin ajudar a millorar la qualitat de la docència, amb un increment de la *ratio* professorat / alumnat, també poden minvar molt els pressupostos disponibles d'aquestes institucions.

⁶⁷ Es defineix, el terme, nascut viu: com el fetus amb figura humana i que viu 24 hores separat del sinus matern, d'acord amb el que esmenta el Codi Civil espanyol. Això va ser així fins el 1975. A partir d'aquest any, canvia la definició segons el que reflecteix la classificació internacional de malalties, en la seva novena revisió, a partir d'aquesta data, i en l'actualitat, en termes demogràfics, s'entendrà per nascut viu: l'expulsió o extracció completa del cos de la mare d'un producte de la concepció, el qual després d'aquesta separació, respira o manifesta qualsevol altre signe de vida, amb independència de la durada del període de la gestació, o del període que visqui.

De tot el que s'ha dit, s'ha de tenir en compte que es tenia la percepció de la universitat com a "terra de llibertats" i que aquesta atreia molt a la joventut que tant desitjava un espai per desenvolupar-se sense lligams. Per altra part, l'evolució de l'oferta universitària espanyola i catalana, en termes de places, estudis, centres i universitats, reflecteix també els salts quantitius provocats per la transformació econòmica i social del darrer terç del segle XX.

Aquesta dinàmica evolutiva va convertir l'accés a les universitats públiques en un problema de dimensions socials,⁶⁸ que reclamaria el disseny d'una política pública capaç d'esmoreir el conflictiu desajust generat pel progrés del país.

L'aflorament històric del problema de l'accés a la universitat pública espanyola a mitjan dels anys setanta fou fruit d'elements objectius, de naturalesa econòmica i demogràfica, previsibles i planificables en bona part.

Però existiren també elements de naturalesa cultural i sociològica que contribuïren a aguditzar el problema d'una sobredemanda que no semblava racional a alguns analistes.

⁶⁸ "La reorganización del sistema de enseñanza universitaria no debe detenerse en las fantásticas cifras de incremento de población estudiantil que se va a duplicar cada media docena de años, incluso en un momento de crisis en que las otras magnitudes económicas se alzan en pendientes sumamente moderadas. El hecho es que el volumen absoluto de estudiantes superiores es todavía bajo para un país como el nuestro, y más bajo aún para las expectativas de seguir estudiando de mucha gente, que no deben ser truncadas. El principio más aceptable en las actuales condiciones es que todo el mundo que quiera seguir una carrera universitaria puede hacerla, pero no necesariamente en el centro que elija" (De Miguel, 1979, p. 7). En un altre apartat s'esmenta que "la matrícula universitaria se pueda seguir duplicando cada siete años" (1979, p. 14). I, més endavant: "Las previsiones avanzadas deben considerarse como realmente mínimas. Lo más probable es que antes de concluir el decenio de los años 80 se supere la cifra del millón de estudiantes, es decir, el triple de la matrícula existente en los momentos de la crisis económica de 1973" (1979, p. 17).

Un cèlebre informe sociològic del moment (Martín-Moreno, y De Miguel, 1979) destacava la percepció social imperant davant la universitat, entestada a considerar-la com una via segura de promoció personal i social i no pas com la “fàbrica d’aturats” que ells creien, i no deixaven d’afirmar coses com ara que “*a corto plazo y aun en el más optimista de los supuestos, el paro y el subempleo universitario van a continuar*”, o que “*el número de titulados universitarios en paro va a crecer de modo inexorable durante los próximos años*” (1979, p. 5, i es repeteix a la p. 19 i a la p. 82), en un intent de fer pública la migrada garantia d’èxit que comportaven els títols universitaris.⁶⁹

Sia com sia, aquestes veus, prou populars aleshores, no van tenir cap ressò efectiu sobre la demanda emergent del cos social espanyol de la transició.

⁶⁹ Els mateixos autors aclareixen després que això és només una sensació, ja que no tenen dades per comprovar-ho. Una possible explicació a aquest problema la donen ells mateixos, esmentant que només el 16% de tots els funcionaris són titulats superiors, essent especialment important la categoria dels diplomats, sobretot els enginyers tècnics, que aboquen molts pocs titulats al mercat de treball. O sigui que gran part del problema plantejat és culpa de l’Administració.

2.1 La Llei Villar (1970)

Tot i que l'expansió de la demanda universitària presenta el seu punt d'inflexió l'any 1963, a efectes d'anàlisi històrica de l'aflorament del problema de gestió pública considerarem l'inici de la dècada dels setanta, amb l'aprovació de la *Ley 14/1970, de 4 de agosto, General de Educación y Financiación de la Reforma Educativa*,⁷⁰ coneguda també com la Ley Villar (de José L. Villar Palasí, ministre responsable del projecte), com el referent jurídic - públic basilar.

En el seu preàmbul, la Llei Villar deixava ben clar el que pretenia: *“El sistema educativo nacional asume actualmente tareas y responsabilidades de una magnitud sin precedentes. Ahora debe proporcionar oportunidades educativas a la totalidad de la población para dar así plena efectividad al derecho de toda persona humana a la educación y ha de atender a la preparación especializada del gran número y diversidad de profesionales que requiere la sociedad moderna...”*.

La Llei Villar afegia: *“El período de Educación General Básica, que se establece único, obligatorio y gratuito para todos los españoles, se propone acabar en el plazo de implantación de esta Ley con cualquier discriminación y constituye la base indispensable de igualdad de oportunidades educativas, igualdad que se proyectará a lo largo de los demás niveles de enseñanza. El Bachillerato unificado y polivalente, al ofrecer una amplia diversidad de experiencias práctico-profesionales, permite el mejor aprovechamiento de las aptitudes de los alumnos y evitar el carácter excesivamente teórico y academicista que lo caracterizaba, siendo de esperar que cuando las condiciones económicas del país lo permitan, también llegue a ser gratuito. La enseñanza universitaria se enriquece y adquiere la debida flexibilidad al introducir en ella distintos ciclos, instituciones y más ricas perspectivas de especialización profesional...”*

Aquest ordenament tardofranquista mantenia previsibles trets centralistes, com ara la potestat governamental *“de elevar a las Cortes los proyectos de Ley*

⁷⁰ La reforma a la que feia referència el seu títol no era altra que la ja referida *Ley de Instrucción Pública* de 1857, més coneguda com a *Ley Moyano*.

de creación, de autorización para la creación o de supresión de Universidades, así como de Facultades y Escuelas Técnicas Superiores que no estuviesen situadas en la misma ciudad donde tiene su sede una Universidad" (art. 4.c), i també tradicionalistes: *"Los rectores de las universidades gozarán del tratamiento y honores tradicionales y ostentarán la condición de Procurador en Cortes"* (art. 77.2).

La novetat més significativa fou, sens dubte, la creació del Curs d'Orientació Universitària (COU), programat i supervisat per la universitat a la qual donaria accés.⁷¹ La Llei Villar ordenà un sistema que s'implantà en dissortada sintonia amb la gran crisi econòmica del 1973, i que a l'Estat Espanyol coincidiria amb el declivi i l'extinció del règim dictatorial i la posterior transició democràtica del 1976. En aquesta dècada és quan comença a eclosionar l'expansió d'aquesta demanda. La Taula 5 mostra el gran salt entre el 1963 i 1970, any de la Llei Villar, i entre aquests i el 1975, any de la mort del dictador.

La Llei Villar, en el seu article 36, encomanava a la iniciativa de les universitats l'establiment de criteris de valoració per a l'ingrés als diversos centres, prèvia autorització del MEC. Quatre anys més tard s'aprovaria la Llei 30/1974, de 24 de juliol, sobre las proves d'aptitud per a l'accés a la Facultats, Escoles Tècniques superiors, Col·legis Universitaris⁷² i Escoles Universitàries. Aquesta llei reconeixia com una de les mancances de l'ordenació Villar la insuficient garantia en l'accés a aquests estudis dels pitjor dotats econòmicament, *"(...) ya no se trata de seleccionar un número restringido de alumnos, sino de reconocer a todos aquellos que están capacitados para iniciar dichos estudios,..."*. Això explicaria la rotunditat de l'article 2: *"en ningún caso habrá número predeterminado de aptos ni nuevas pruebas para el ingreso..."*. Però finalment implantava la popularment anomenada "selectivitat" per a l'accés a la universitat (pública i pri-

⁷¹ El Curs d'Orientació Universitària (COU) sobreviuria dins el sistema d'accés fins la total aplicació de la vigent Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu.

⁷² Els Col·legis Universitaris eren centres docents adscrits a les universitats destinats a impartir els ensenyaments corresponents al primer cicle de l'educació universitària. S'havien d'establir, en principi, en localitats que no tinguessin els corresponents estudis, però també en cas contrari, si així ho aconsella la demanda de la localitat o de la seva zona d'influència. Estaven regulats pel Decret 2551/1972, de 21 de juliol, sobre l'ordenació del col·legis universitaris.

vada). Segons el legislador, era necessari trobar un mitjà per garantir uns coneixements mínims en els alumnes que accedien per primer cop a la Universitat.

En la mecànica del nou sistema selectiu es va determinar que cap exercici fos eliminadori, i que en la qualificació global es tingués en compte l'històric acadèmic de l'alumne.⁷³ Posteriorment (O de 9 de gener de 1975) s'establí un mecanisme de puntuació que combinaria els factors fins obtenir una qualificació amb la mitjana aritmètica.

A l'introduir aquest mecanisme l'any 1975 va quedar modificat parcialment l'article 36 de la Llei 14/1970, abans esmentada. L'article 3 de la Llei 30/1974 afegia que el Govern, a proposta del MEC, establiria proves d'aptitud específiques per a l'ingrés a les escoles universitàries, però aquesta possibilitat mai no va ser desenvolupada. Les PAAU s'aplicaren per primera vegada el juny de 1975, sobre l'alumnat que volia accedir a les facultats i escoles tècniques superiors universitàries el curs 1975-76.

⁷³ La qualificació dels exercicis fos entre el 0 i el 10 sense ésser apte l'estudiant que no aconsegueixi una mitjana de 4 punts; un cop assolits aquests 4 punts, es farà la mitjana aritmètica amb les qualificacions globals dels cursos de Batxillerat Superior (5è i 6è), i el de COU. Aquesta mitjana final, calculada segons la R de la *Dirección General de Universidades e Investigación* de 29 d'abril de 1975, havia de ser superior a 5 per a accedir a la Universitat. La nota mitjana de l'expedient, si les qualificacions eren quantitativament expressades s'obtenia aritmèticament, i si era qualitativa s'aplicava una conversió (Suficient = 5.5, Bé = 6.5, Notable = 7.5, Excel·lent = 9 i Matrícula d'Honor = 10). Si un alumne convalidava un curs, aquest no es tenia en compte per fer la mitjana. S'atorgaven quatre convocatòries per superar aquestes proves i no es considerava consumida una convocatòria si l'alumne no es presentat a cap exercici.

2.2 La transició política a la democràcia (1977)

Però no serà fins després de les primeres eleccions democràtiques de la transició espanyola, el 15 de juny de 1977, quan el Govern de centre-dreta decidí abordar l'emergent problema universitari, en un intent de superar la paràlisi provocada per la transició política i constitucional.⁷⁴ La resposta a la pressió social proposada per l'aleshores *Ministro de Educación* que ho va ser del 1977 al 1979, fins que aquest any va passar a Cultura, Sr. Íñigo Cavero, fou el RD 2116/1977,⁷⁵ amb data de l'endemà de la inauguració de les noves Corts Constituents.

El preàmbul d'aquest text reglamentari és certament revelador. Deixa clar que el dret d'iniciar estudis universitaris va estretament lligat a la capacitat funcional de la universitat, ja que s'ha de garantir que els centres funcionin dins les seves disponibilitats i amb els mitjans materials i personals necessaris i per això autoritza al MEC per fixar la capacitat màxima de nou accés de cada centre universitari.⁷⁶

Però el cert és que les competències del MEC per a fixar la capacitat màxima gairebé s'empraren només per ordenar els estudis de Medicina. Tot això fent compatible el fet que el que superi les proves té la prerrogativa d'iniciar estudis d'aquest rang.

Aquesta declaració inicial permet intuir una estratègia política basada a evi-

⁷⁴ Les primeres eleccions democràtiques del postfranquisme tingueren lloc el 15 juny de 1977, les darreres havien estat el 16 de febrer de 1936 guanyades pel Front Popular. Quaranta-un anys després la victòria fou per la *Unión del Centro Democrático* (UCD), encapçalada per Adolfo Suárez, exministre del darrer Govern del general Franco i President del primer Govern del Rei *Juan Carlos I*. El seu partit va aconseguir 165 escons d'un total de 350, i 6.309.517 de vots d'un total de 18.278.085. Ell seria l'encarregat de formar un nou govern en minoria i de pilotar el procés d'elaboració d'una Constitució democràtica, que seria aprovada el desembre de 1978. El següent partit més votat va ser el *Partido Socialista Obrero Español* (PSOE) amb 118 diputats. El 22 de juliol de 1977 s'inauguren les noves *Cortes Generales*. (Colomer, 1990; Gysling, 1978).

⁷⁵ RD 2116/1977, de 23 de julio, sobre el acceso a las Facultades, Escuelas Técnicas Superiores i Colegios Universitarios (BOE de 20 d'agost de 1977).

⁷⁶ L'autorització a favor del MEC sorgeix de l'article 56.2 de l'esmentada *Ley General de Educación* del règim anterior. Aquesta llei contemplava una *Junta Nacional de Universidades* com a òrgan assessor en matèria de planificació universitària. Però la mateixa llei general (art. 139) va permetre crear un *Consejo de Rectores* amb la tasca de coordinar les possibilitats reals del sistema universitari. El resultat fou una confusió i una inoperància notables, essent la prova d'aquesta realitat la inexistència de qualsevol ordenació o programació universitària anterior a

tar l'aparició de nous conflictes o la intensificació dels vells, en uns moments històrics prou intensos en si mateixos.

Taula 10. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles i catalanes (1978 - 1985)

Curs / Anualitat	Alumnat matriculat a l'Estat Espanyol	%	Alumnat matriculat a Catalunya	%
7-8/1978	406.485	92,07	96.209	92,42
8-9/1979	415.107	94,03	99.729	95,80
9-0/1980	423.911	96,02	98.703	94,82
0-1/1981	441.473	100	104.097	100
1-2/1982	507.212	114,89	105.287	101,14
2-3/1983	647.850	146,75	111.975	107,57
3-4/1984	791.237	179,23	120.250	115,52
4-5/1985	853.337	193,29	129.152	124,07

En la Taula 10 es pot observar clarament que a l'Estat Espanyol i a Catalunya la matrícula no evoluciona de la mateixa manera. Quan a l'Estat sempre va en augment, a Catalunya en un curs fins i tot es decreix. Quan l'augment de l'Estat és molt considerable, en els 5 darrers anys gairebé es duplica, el català, en el mateix període, només augmenta una quarta part.

L'evolució que no es pot aturar de la matrícula universitària durant aquests anys de la transició fins l'aprovació, l'any 1985, del nou model universitari sorgit de la democràcia, va obligar els poders públics a una nova ampliació de l'oferta, tal com mostra la Taula 11. Les cinc noves universitats foren públiques, i entre elles cal destacar per proximitat històrica i cultural, la de les Illes Balears, puix va representar la desvinculació d'aquests territoris insulars del sistema universitari català.

la transferència de les competències a la Generalitat de Catalunya.

Taula 11. Universitats espanyoles (1978 - 1985)

Núm.	Universitat	Any de creació
1	Salamanca	1220
2	Valladolid	1292
3	Complutense de Madrid	1293
4	Barcelona	1430
5	Saragossa	1474
6	Santiago de Compostel·la	1495
7	València	1500
8	Sevilla	1505
9	Granada	1531
10	Oviedo	1608
11	La Laguna de Tenerife	1792
12	Deusto de Bilbao	1886
13	Pontifícia de Comillas	1892
14	Múrcia	1915
15	Pontifícia de Salamanca	1940
16	Navarra	1952
17	Autònoma de Barcelona	1968
18	Autònoma de Madrid	1968
19	País Basc	1968
20	Politécnica de Catalunya	1971
21	Politécnica de Madrid	1971
22	Politécnica de València	1971
23	Cantàbria	1972
24	Còrdova	1972
25	Màlaga	1972
26	Nacional d'Educació a Distància	1972
27	Extremadura	1973
28	Illes Balears	1978
29	Alacant	1979
30	Cadis	1979
31	Lleó	1979
32	Castella - La Manxa	1982

Això no obstant, l'efecte esmorteïdor de la declaració del D Cavero no podia defugir el fons del problema, de forma que l'apartat segon del preàmbul ha de justificar la veritable raó del decret: *“Este derecho básico debe ser concordado, sin embargo, con las posibilidades que ofrece la capacidad real de cada uno de los centros y establecimientos existentes en la universidad española (...). En caso contrario se correría el riesgo de que, por rebasarse sus posibilidades docentes, no se pudiera garantizar en alguno de ellos una formación efectiva adecuada,*

mientras otros permanecerían infrautilizados. (...) Se impone, pues, (...) distribuir racionalmente el alumnado que haya superado las pruebas de aptitud entre los diferentes centros y establecimientos universitarios, sin nuevas pruebas selectivas.”

Pel que fa al contingut d'aquest primer RD, cal tenir present, en primer terme, que és una norma preconstitucional i, en conseqüència, anterior al reconeixement constitucional tant de l'autonomia universitària com de l'autonomia de les nacionalitats (Tamames, 1985). És en aquest context que cal entendre les declaracions del apartat tercer del preàmbul, on diu: *“La realización de esta distribución del alumnado con derecho a seguir estudios universitarios exige, por razones obvias, considerar a toda la universidad española como un sistema coordinado y solidario. La autonomía universitaria no puede ser un pretexto para eludir la esencial responsabilidad de dar enseñanza a todos los españoles que hayan demostrado sus aptitudes para acceder a la universidad. Por otra parte, es al Estado a quien incumbe la responsabilidad de asegurar una utilización óptima de todo el sistema universitario.”*

L'articulat comença per deixar clar que per accedir a estudis de cicle llarg calen les PAAU,⁷⁷ i els qui les superin *“tendrán derecho a un puesto escolar en la universidad española”* sense necessitat de noves proves. Després aclareix que l'ingrés es farà tenint en compte les preferències dels interessats. Ni per a les PAAU ni per a les proves d'accés per a més grans de 25 anys, no hi podrà haver-hi un nombre predeterminat d'aptes.

Afegia que els alumnes havien d'expressar en la seva sol·licitud l'ordre de preferència dels centres. Els centres foren obligats a admetre a tots els alumnes de nou ingrés que ho sol·licitessin (complint les condicions reglamentàries), llevat de les facultats de medicina quan, a criteri de la universitat, no fos possible l'admissió de tots els sol·licitants.⁷⁸

⁷⁷ El que ara s'esmenten com a estudis de primer i segon cicle: llicenciatures, enginyeries i arquitectura o les seves corresponents equivalències.

⁷⁸ En aquest cas, però, s'obligava als centres a utilitzar el màxim de la seva capacitat per a admetre alumnat de primer curs, però podien excloure de l'oferta les places dels repetidors i dels més grans de 25 anys que hi haguessin accedit, i aplicar els criteris següents: 50% de les

Qualsevol resolució que s'adoptés per aplicar aquests criteris s'havia d'exposar públicament a les facultats corresponents, amb un breu resum dels motius que la fonamenten i que, per descomptat, hauran de complir la Llei de Procediment Administratiu. També es derogà l'article 4 del Decret 3514/1974, que deia que no hi podien haver proves posteriors ni un nombre predeterminat d'aptes i que es podia demanar el trasllat. Es pot afirmar, doncs, que aquesta vegada la política governamental no fou una revisió dels mecanismes legals heretats per regular l'accés a la universitat.

places es reservades per als qui aprovessin les PAAU el mateix any a la universitat on els corresponia estudiar (o no tinguessin l'estudi en la universitat on han aprovat), i l'altre 50% per als qui la seva sol·licitud d'ingrés no va poder ser atesa l'any precedent, tenint en compte l'aprofitament acadèmic dels estudis que han realitzat i les PAAU. Les possibles vacants s'afegien al percentatge anterior. Els casos d'empat eren resolts tenint en compte dades objectives, tretes dels expedients acadèmics dels alumnes.

2.3 La regulació de la democràcia (1981)

Abans de l'aprovació d'un nou model universitari, que no arribaria fins 1985, sota la majoria parlamentària socialista, i abans també de transferir les competències universitàries a les comunitats autònomes, el Govern de la UCD va intentar afrontar el problema de l'accés i la resposta fou, un cop més, de caire normatiu.

El 13 de novembre es va aprovar en el RD 3451/1981,⁷⁹ pel qual es modificà el RD 2116/1977, regulador de l'accés als centres universitaris públics del Estat Espanyol, signat pel Ministre d'aleshores Sr. Juan Antonio Ortega y Díaz Ambrona. Aquest es presenta com hereu de l'altra però aprofitant la valuosa experiència adquirida en l'adjudicació de places.

Només modifica l'article 4 del RD anterior, o sigui, l'accés a les facultats de medicina. Comença per garantir la continuïtat dels alumnes de primer matriculats en anys anteriors i amb dret a prosseguir els estudis, després els que han accedit superant les corresponents proves de més grans de 25 anys.

A continuació fixa la distribució de les places de la següent manera: 50% es reserven per als que aprovin a les universitats on els correspon estudiar el mateix any, o no tinguin l'estudi en la universitat on han aprovat. Fins aquí és igual que l'anterior.

El que canvia és que reserva, el 40% (abans el 50%) per als que la seva sol·licitud d'ingrés no va poder ser atesa l'any precedent, essent requisit imprescindible haver aprovat totes les assignatures de les quals s'hagués matriculat en un altre centre, i per a l'accés es tindrà en compte l'aprofitament d'aquests estudis i el resultat de les PAAU.

Un 5% era reservat per aquells alumnes que tinguessin les PAAU i fossin de països que haguessin signat un conveni de cooperació cultural, científica i tècnica (una novetat).

⁷⁹ RD 3451/1981, de 13 de novembre, que modifica el RD 2116/1977, de 23 de juliol, sobre accés a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 8 de febrer de 1982).

I un últim 5% (altra novetat) era reservat per als ja titulats universitaris, donant preferència, en primer terme, als que tinguessin un nivell acadèmic inferior sobre el superior; en segon terme als que tinguessin una titulació més afí, a judici de la Junta de Govern; i, finalment, als més joves davant dels més grans. Aquest darrer criteri, si més no, és curiós i molt discutible. Al final afegeix que totes les places que no es cobreixin amb la resta de percentatges aniran a parar al 50% inicial. Amb aquesta modificació es va permetre que molts estudiants àrabs i sud-americans poguessin estudiar amb una nota de 5 en estudis com ara Medicina o Arquitectura, on per la via ordinària calien notes força més altes.

Aquest mateix any, però uns mesos abans, havia aparegut una Ordre⁸⁰ on es determinava, per primer cop, que per accedir als Instituts Nacionals d'Educació Física calien proves d'aptitud. Per poder realitzar-les era necessari haver superat el COU. Aquestes tenien dues parts: la primera de caràcter general "encaminada a comprovar la possessió de la cultura bàsica suficient i a ponderar la capacitat de raonament de l'alumne", i la segona d'aptitud física. Els alumnes que haguessin superat les PAAU estaven exempts de la primera.

A l'Ordre de l'any següent,⁸¹ ja apareix que també es poden presentar a les proves els que hagin superat l'accés per a més grans de 25 anys. Aquest conjunt normatiu estatal va bastir un marc per a la gestió de l'accés que traspuaria més enllà del model implantat l'any 1985 i que vinculària, en gran mesura, els plantejaments catalans un cop assumides les competències universitàries previstes per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

⁸⁰ Ordre (O) de 16 de juliol de 1981, sobre proves d'aptitud per a l'ingrés en els Instituts Nacionals d'Educació Física (BOE de 18 de juliol de 1981).

⁸¹ O de 29 de juliol de 1982, sobre proves d'aptitud per l'ingrés als Instituts Nacional d'Educació Física (BOE de 9 de novembre de 1982).

3 La dimensió catalana del problema de l'accés a la universitat

El ple restabliment de l'autonomia política del Principat de Catalunya va arribar l'any 1980, però la transferència de les competències en matèria universitària al Govern de la Generalitat de Catalunya trigaria fins 1985. Aquest compàs d'espera no va significar, ni molt menys, que la comunitat universitària catalana restés al marge de tota iniciativa, ja sigui operativa o reflexiva, en relació al greu problema de l'accés a la universitat.

3.1 El Manifest de Bellaterra (1975)

L'herència universitària deixada pel règim franquista al Principat de Catalunya foren tres universitats públiques: la primera i més gran de totes era la UB, creada el segle XV però restablerta el XIX després del tancament felipista del 1714; la segona en ordre de creació era la UAB, ubicada al Vallès, i creada el 1968, l'any de les turbulències estudiantils; i la tercera era la Universitat Politècnica de Barcelona, que més endavant esdevindria “de Catalunya” (UPC), creada el 1971 amb seu central a Barcelona.

L'oferta universitària catalana combinava centres i estudis propis d'aquestes universitats, amb d'altres d'adscrits que tenien com a titulars entitats privades i públiques (normalment ens locals),⁸² localitzats per tot el territori català i també de l'illa de Mallorca.

Fruit d'una diada universitària celebrada a Bellaterra l'11 de febrer de 1975, en la que una assemblea de professors va aprovar un document, redactat per una comissió designada per la mateixa assemblea, anomenat la “Declaració de principis per una universitat nova” més conegut com el “Manifest de

⁸² Les Diputacions provincials, en especial la de Barcelona, eren titulars de diversos centres universitaris de caràcter tècnic, hereus, en alguns casos, de les iniciatives de la Mancomunitat de Catalunya (1914-1921). També alguns ministeris del Govern central, com ara *Sanidad* o *Trabajo*, eren titulars d'escoles d'Infermeria o Graduat Social (que després transferirien a la Generalitat de Catalunya).

Bellaterra”, que entre d’altres coses deia:

“1. ... La política universitària és només un aspecte de la política cultural i d’ensenyament global, i no ha de proposar-se la reproducció de la ideologia ara dominant sinó de la seva superació lluitant per l’eliminació de la divisió social del treball i en particular de la separació entre el treball manual i intel·lectual.

2. La universitat ha de ser un organisme públic i popular, amb autogestió interna i amb un control d’aquesta autogestió per part de la societat...

3. La Universitat als territoris de l’actual Estat espanyol serà estructurada sobre la base del caràcter plurinacional d’aquests territoris. Tenint aquests territoris el dret a l’autodeterminació i, en tot cas, a la pervivència de les seves cultures exigint el conreu i l’esbatanament dels seus drets culturals específics, la Universitat haurà de tenir en compte aquestes exigències...

5. En el desenvolupament de la seva funció docent, la Universitat tindrà en compte la inserció de l’estudiant en una societat concreta i en el temps present. En conseqüència, l’ensenyament serà pràctic alhora que teòric, tècnic alhora que científic, concret alhora que abstracte i sintètic.

8. La Universitat, a Catalunya, serà nacional catalana...

17. ... La competència i el rendiment són condicions sine qua non per a la permanència dels professors...

19. L’accés a la Universitat és obert a tothom, sense distincions socials, econòmiques, polítiques o ideològiques. Això comporta una organització de l’ensenyament primari i secundari que faci possible la desaparició de barreres econòmiques i socials. L’accés a la Universitat no exigirà més que la demostració d’un grau de maduresa cultural suficient, si bé es presumirà que la possessió d’un títol de grau mitjà comporta aquesta maduresa. La permanència en els estudis dependrà del rendiment.

20. Caldrà establir un sistema de beques, organitzat de forma que garanteixi la igualtat de condicions de tots els estudiants.”

Evidentment aquest manifest, que és difícil d’aconseguir, va aixecar el debat, i en alguns casos el rebuig, entre els diversos sectors de l’Espanya franquista de l’època, ja que era una manifestació d’una voluntat rupturista amb el tradicional uniformisme del sistema universitari espanyol. Però allò que el Manifest de Bellaterra va posar de relleu era la voluntat d’establir un sistema universitari català propi.

3.2 La creació del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC)

El 23 de juliol de 1977 (el mateix dia en que fou aprovat el RD 2116/1977), fou convocada a Bellaterra (seu de la UAB) i de manera informal, una reunió entre representants de les tres universitats catalanes amb l'objecte de crear una Comissió Gestora del que hauria d'ésser l'embrió del futur CIC. Cinc mesos després, el dijous 3 de novembre, fou celebrada la sessió constitutiva d'aquest organisme⁸³ a la seu del rectorat de la UB, a Barcelona.

Les Juntes de Govern de les tres universitats havien aprovat prèviament el document elaborat per la Comissió Gestora sobre la naturalesa del CIC,⁸⁴ on quedava establerta la funció d'informació i coordinació de l'organisme, així com els mecanismes de participació i representació institucional.⁸⁵ L'evidència de les urgències del sistema universitari es fa palesa en el fet que s'aprofités aquella mateixa constitutiva, no sols per a debatre els problemes que genera l'accés a la universitat, sinó per aprovar la creació d'una comissió específica per a l'estudi de la problemàtica de l'accés a la Facultat de Medicina.⁸⁶

La Comissió Gestora havia considerat que les funcions de coordinació assignades al CIC requerien d'una freqüència de contactes, per la qual cosa

⁸³ Arxiu Administratiu del CIC: Acta de Constitució del CIC de 3 de novembre de 1977 (sense numerar). La sessió fou presidida pel Rector en funcions de la Universitat de Barcelona (UB) Excm. i Mgfc. Sr. Joan Obiols i Vié, amb l'assistència de l'Excm. i Mgfc. Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Sr. Josep Laporte i Salas, de la Universitat Politècnica (UPC), llavors encara de Barcelona, Excm. i Mgfc. Sr. Julián Fernández Ferrer, els professors Prats i Muñoz de la UAB i Marsà i Torrent de la UB, excusaren la seva presència els professors Bosser i Ras de la UPC per causa d'una vaga del personal docent de la seva universitat.

⁸⁴ Les "Notes sobre la Constitució del CIC" estableixen en el seu apartat 4.A, dedicat a la "Naturalesa del Consell", que: "Es tracta d'un òrgan estrictament universitari. No és cap òrgan polític car els universitaris tenim deures d'actuació però cap legitimitat política democràtica. No és doncs una prefiguració de la futura Conselleria o Secció de la Generalitat per als afers universitaris, la creació provisional o definitiva de la qual sols pertoca avui a l'Assemblea de parlamentaris i al Parlament de la Generalitat en el seu moment. D'ací prové la composició i responsabilitat estrictament universitària d'aquest Consell, cosa que no treu, ans al contrari, la més estreta col·laboració amb la comissió corresponent de l'Assemblea de parlamentaris. Aquest és precisament el sentit de la trobada tinguda el passat dia 2 d'agost i de les negociacions conjuntes que hom preveu amb el MEC."

⁸⁵ S'acordà una representació paritària amb el Rector, dos professors i un estudiant per cada universitat; en total dotze membres.

⁸⁶ S'acordà que aquesta comissió estaria integrada paritàriament per representants de les dues facultats implicades (UB i UAB): els Degans un professor de cadascuna d'elles i un representant dels respectius Instituts de Ciències de l'Educació.

acordaren la celebració trimestral i rotativa de les sessions als rectorats de les tres universitats. D'aquesta manera es forçava la institucionalització progressiva d'un veritable fòrum vertebrador de la política universitària a Catalunya. Aquesta estratègia es revela també en la voluntat d'obertura del CIC, constatada ja en la segona sessió, vers altres estaments socials i, molt especialment vers l'estudiantat.⁸⁷

El següent esglaió d'aquest bastiment institucional arriba amb la participació de les autoritats educatives de la futura administració autònoma catalana.⁸⁸ Apareixen ja les inquietuds sobre el futur de l'idioma català i la seva presència a la universitat. Es plantegen també les relacions amb la *Universidad Nacional de Educación a Distancia* (UNED), creada aquells anys setanta pel Govern central, i que assolía ja un gran arrelament a Catalunya, sense disposar cap vincle amb les institucions catalanes. I preocupava també la presència dels estudis de Medicina de la UAB a la Ciutat de Mallorca, un territori culturalment proper però constitucionalment vedat per a qualsevol institució pública de la Catalunya autònoma.⁸⁹

Però la revisió de les actes de sessions del CIC de 1978 posa de manifest que la seva implicació política i institucional no el deslliurava de complicades problemàtiques tècniques, ja siguin relatives a proves i condicions d'accés o a la mateixa definició de l'oferta final de places per estudis i centres. En qualsevol cas, hom pot afirmar que a finals de 1978, el CIC és ja, de fet, el nucli ordenador del sistema universitari català.⁹⁰

⁸⁷ L'Acta de 9 de març de 1978, de la reunió del CIC, fa constar la insistència de la UAB en l'ampliació del CIC. L'Acta de 15 de març de 1978, de la reunió del CIC, deixa constància d'uns "problemes d'imatge" del CIC, de dificultats a l'hora de comunicar el seu objectiu institucional, que aconsellarien una ampliació dels seus components, tot i que finalment s'acorda "respectar-ne l'operativitat i no alterar, de moment, la composició; procurant, això sí, que es completi amb la participació d'alumnes de les Universitats que encara no n'hi tenen".

⁸⁸ La Generalitat de Catalunya fou restablerta formalment com a administració del Principat l'any 1978, però la seva eficàcia material no arribaria fins l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de 1980. En aquesta etapa preestautària o preautonòmica, el Conseller d'Ensenyament i Cultura de la Generalitat de Catalunya que assistí a la sessió del CIC fou Pere Pi-Sunyer i Bayo, acompanyat del seu Director General Francesc Noy i Ferré (Acta de 30 de juny de 1978 de la reunió CIC - curiosament redactada en castellà).

⁸⁹ Acta de 20 d'octubre de 1978, de la reunió Consell Interuniversitari de Catalunya.

⁹⁰ Acta de 23 de desembre de 1978, de la reunió del CIC, on s'especificuen acord relatius a

3.3 L'acotament del problema de l'accés universitari

Però ordenar el funcionament del sistema universitari era una tasca que exigia en primer terme afrontar la crisi de la sobre demanda de places. A primers de 1979, les reunions del CIC tenen com a pal de paller el problema de "l'accés d'alumnes": les actes ens parlen de 40.000 alumnes de secundària aspirants a plaça universitària per al curs 1979-1980, una xifra molt superior a la d'anys anteriors; de centres universitaris catalans en situació crítica (medicina, psicologia, biològiques, químiques i les escoles normals de magisteri), i que s'albira, en alguna d'elles, el col·lapse; és en aquesta sessió del CIC de gener de 1979⁹¹ quan les universitats catalanes acorden recuperar el mecanisme de preinscripció per a l'accés de l'alumnat, tot valorant de forma molt optimista la seva implantació en èpoques anteriors. El resultat és l'acord de constitució d'una comissió específica dedicada a aquests temes. En el futur, totes les sessions del CIC inclouran l'accés com un punt invariable de l'ordre del dia.

El treball d'aquesta comissió del CIC és, de fet, el d'acotament del problema, i al llarg de les seves preocupacions descobrim amplades i alçades ben sorprenents. Així, per exemple, sorgeix el problema de les falsificacions dels documents acadèmics de l'alumnat, plantejat en termes de recórrer a una normalització de formularis i procediments si és que es pretén realment assegurar l'accés a la Universitat en termes de justícia i d'igualtat. Per altra part, la solució de la limitació de places, o *numerus clausus*, quedà clarament desestimada per imperatius legals, llevat de l'excepció de medicina.⁹² És, però, també el moment en què es fa constar l'altra cara del problema: la qualitat acadèmica de l'alumnat que vol accedir, un problema de solució molt més complex que no pas les exigències de capacitat física dels centres.

les determinacions de places, en especial les referides a ensenyaments amb molta demanda, com ara els estudis de Magisteri.

⁹¹ Acta de 31 de gener de 1979, de la reunió del CIC.

⁹² Acta de 5 de març de 1979, de la reunió del CIC. El Sr. Laporte, aleshores Rector de la UAB, exposà la necessitat de redistribuir alumnat entre les facultats de medicina de la seva universitat (amb una demanda menor) i la facultat corresponent de la UB, així com l'aplicació de les mesures legals de limitació d'accés a aquests estudis.

L'organització del CIC avançà molt durant 1979. El Govern català s'implicà materialment en el procés instituint com a òrgan administratiu propi una Secretaria permanent amb funcions de coordinació executiva.⁹³ Al mateix temps, el CIC s'assegurava que els diversos centres actuessin d'acord amb les normes d'accés pactades, i per fer-ho les universitats s'obligaven a convocar, a través dels rectors, els degans i directors responsables dels centres per tal de facilitar la comunicació i la coordinació. Aquestes reunions s'articularen en tres grans blocs científics: lletres, econòmiques - dret i, finalment, ciències aplicades. El fruit d'aquestes esforços de coordinació havia de ser la millora dels procediments i la previsió fiable de les necessitats dels cursos a venir.⁹⁴

Un dels principals procediments a coordinar eren sens dubte les Proves d'Accés a la Universitat (PAAU). Veient la problemàtica que generaven, el febrer el CIC acordà que les línies fonamentals d'actuació, organització i supervisió d'aquestes, fossin decidides conjuntament per la UB i la UAB, ja que només aquestes dues universitats les podien dur a terme, atès que la tercera, la Universitat Politècnica, no tenia encara adscrit cap centre de secundària a efectes de PAAU.⁹⁵ En una ordre apareguda en 1979,⁹⁶ ens trobem per primer cop parlant de les PAU l'expressió "qualificació definitiva", definida com: "la mitjana obtinguda de fer la mitjana de la puntuació dels tres exercicis realitzats a les PAU, i la mitjana de les qualificacions globals de l'alumne en els cursos del batxillerat del pla del 1975 i del COU". L'acotament del problema avançaria amb el debat sobre les beques i ajuts a l'estudi.

⁹³ El Conseller Pi i Sunyer va nomenar per aquest càrrec a Maria Lluïsa Fabra, i així ho va comunicar als membres del CIC durant la sessió del 14 de maig de 1979 (el nomenament d'aquesta persona no ha estat constatat).

⁹⁴ Acta número 1, de 14 de maig de 1979, de la reunió del CIC (tot i que aquesta no fou ni la primera sessió ni la primera acta – n'hi ha 10 d'anteriors -, amb ella s'inicia la sèrie numerada correlativa d'actes de l'organisme. Cal fer esment, per altra part, que és en aquesta sessió quan es fa el primer esment del problema dels Ajudants Tècnics Sanitaris (ATS), graduats en formació professional que reclamaven l'accés als estudis de la diplomatura d'Infermeria.

⁹⁵ Acta número 10, d'11 de febrer de 1980, de la reunió del CIC. El Rector de la UPC, Sr. Gabriel Ferraté, va refusar en aquesta sessió la possibilitat d'adscriure "un parell" de centres de secundària a la seva Universitat per raons d'oportunitat, però fa constar, això sí, el seu agraïment per l'oferiment.

⁹⁶ O de 9 d'octubre de 1979, per la qual es regulen els exercicis i la seva qualificació de les proves d'accés a la Universitat (BOE de 15 d'octubre de 1979).

El mecanisme centralitzat de gestió administrativa des de Madrid resultava ja aleshores molt insatisfactori, i les universitats es veien impotents davant les queixes de l'alumnat. El CIC acordà, en ple desenvolupament de la seva coordinació, crear una comissió *ad hoc*,⁹⁷ amb l'objectiu de presentar una alternativa al sistema de beques.⁹⁸ El tema perduraria durant aquell 1980, any del restabliment complet de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el qual el CIC comença a veure la solució a aquest problema en la transferència al nou Govern català de la política de beques i ajuts a l'ensenyament superior.⁹⁹ El tema esdevindria durant els anys següents un dels principals actius de la reivindicació universitària catalana, aconseguint el CIC una veritable unitat d'acció dels grups polítics catalans al seu voltant.¹⁰⁰

El 17 de desembre del 1980 va assistir per primera vegada al plenari del CIC, el M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley (Miravitllas, 1992, p. 142), 115è President de la Generalitat de Catalunya (Mir, 1981, p. 91), i 5è des de la Segona República, elegit pel Parlament de Catalunya el 24 d'abril, amb 75 vots a favor contra 59, i amb el 27,7% dels vots (Balcells, 1992, p. 211).

⁹⁷ Acta número 12, de 12 de maig de 1980, de la reunió del CIC.

⁹⁸ Acta número 15, de 16 de juliol de 1980, de la reunió del CIC.

⁹⁹ Acta número 17, de 17 de novembre de 1980, de la reunió del CIC.

¹⁰⁰ Acta número 21, d'11 de maig de 1981, de la reunió del CIC. En aquesta sessió es va aprovar un document, "fonament per a una interpel·lació al Govern sobre la política de beques", que havia de servir perquè els representants dels partits polítics catalans a les *Cortes Generales* de Madrid, fessin preguntes al Govern sobre aquest tema. Durant els vint anys posteriors, amb tema les beques es van produir molts pocs canvis, els diners i les directrius les posava el Govern central i les universitats només recollien les sol·licituds i les informaven.

En aquesta sessió s'acordà fer pública una declaració en la qual es diu que el CIC *“considera indispensable que els traspassos de les universitats catalanes a la Generalitat es produeixin sense més dilació i amb el mateix sostre autonòmic que els assolits als altres nivells de l'ensenyament, d'acord amb el que estableix l'article 15 de l'Estatut de Catalunya, que atorga a la Generalitat competència plena per regular i administrar l'ensenyament en tota la seva extensió, graus i nivells, modalitats i especialitats”* (Albertí, et al., 1994). El nou President electe agrai el manifest, al temps que plantejà la seva visió de l'estat actual del món universitari català.¹⁰¹

¹⁰¹ Acta número 18, de 17 de desembre de 1980, de la reunió del CIC. Pujol mostrà la seva preocupació per l'orientació del estudiants i el desig de no contribuir a “augmentar la frustració de tants joves, que acaben una carrera que no tenen possibilitat d'exercir”, comentari molt punyent en aquells moments i que va generar la intervenció dels diferents membres sobre el tema.

3.4 El desenvolupament institucional del CIC

Però el desenvolupament institucional del CIC a principis dels anys vuitanta no es va limitar al restablert Govern de Catalunya, sinó també vers els governs locals del Principat. Formalment, aquestes relacions començarien a teixir-se a partir dels nous programes d'extensió universitària, veritable estandard de la Universitat oberta i democràtica que hom reclama en aquells moments de transició política. Aquests programes, adreçats en la majoria dels casos a la gent gran, foren duts a terme per les tres universitats catalanes i coordinats per les comissions i grups de treball impulsades des del CIC per tal de trobar el necessari suport logístic i econòmic en els ajuntaments – sobretot el de Barcelona – i altres ens locals.¹⁰²

L'acotament del problema, contemplat ja bàsicament com un desajust radical entre oferta i demanda de places, agreujat tant per la manca de política universitària i de planificació com per la concentració de preferències socials sobre alguns estudis, provoca decisions conflictives. A començaments de juliol de 1981, el CIC acordà que en l'accés a les dues facultats de medicina de Catalunya només es tingui en compte l'ordre de qualificació obtingut en les PAAU pels aspirants, deixant de banda qualsevol consideració del seu expedient acadèmic anterior.¹⁰³ Per altra part, la realització de proves específiques (a més de les PAAU) per a l'accés a ensenyaments concrets era clarament il·legal, i la UB les feia per a l'accés als estudis de Belles Arts, fet que provocava inquietud en la resta de membres del CIC.¹⁰⁴

El resultat de les PAAU de 1981 no fou precisament satisfactori, fet que es deixà sentir en les posteriors reunions del CIC. Després d'un ampli debat,

¹⁰² Acta número 19, de 30 de gener de 1981, de la reunió del CIC. Consta aquí la primera proposta de formació universitària per a la gent gran tramesa per l'Associació Coordinadora de l'Ancianitat.

¹⁰³ Acta número 22, de 8 de juliol de 1981, de la reunió del CIC. Aquest acord seria ratificat en la sessió del CIC de novembre d'aquell mateix any.

¹⁰⁴ El Rector de la UB, Sr. Badia, les justificaria en la sessió de novembre del CIC basant-se en les restriccions de l'espai disponible, però admeté la necessitat de revisar-les quan fou interpellat per un representant de la UPC que li recordà, no només la seva il·legalitat, sinó el fet que exigissin dels alumnes uns coneixements i aptituds que no formaven part del currículum de la secundària, fet que comportava el trencament del principi d'igualtat d'oportunitats.

s'acordà "constituir una comissió amb el triple objectiu de millorar tècnicament les proves, mecanitzar-ne els resultats i estudiar les valoracions massa extremades per part d'alguns centres docents, donant-ne compte, si es cregués convenient, a la inspecció".¹⁰⁵ La situació s'havia complicat perillosament i tothom al CIC semblava ser-ne conscient. Això pot explicar que només un més després, el Director General d'Universitats (DGU) de la Generalitat de Catalunya anunciés que la comissió per a l'estudi de les PAAU s'havia reunit ja dues vegades, i que s'havia fet pública una nota de premsa sobre les seves activitats. Així mateix, la comissió proposava la modificació de les PAAU i la introducció de la llengua catalana, que aleshores iniciava la seva normalització social i oficial.¹⁰⁶ Això no es va produir fins el 1983, com s'explicarà posteriorment.

En termes generals hom pot afirmar que la tardor de 1981 fou un moment d'especial efervescència en la conflictivitat universitària. La pressió emergent de la demanda social sobre un sistema que tot just començava a coordinar-se el feia trontollar. Sovint la voluntat d'harmonitzar drets i deures, desitjos i realitats, de racionalitzar i donar satisfacció alhora, generava documents com aquest que transcrivim íntegre tot seguit:

"Adscripció d'alumnes a les universitats

Després que tots els presents expressin llur punt de vista que el sistema d'adscripció actual és insostenible i injust perquè provoca que tant els Instituts de Batxillerat com els Centres privats adscrits a la Universitat Autònoma de Barcelona es buidin d'alumnes de manera que només quedin en aquests centres aquells estudiants que no tenen mitjans per escapar-se'n, i atès que tothom coincideix en què - malgrat que per ara és impossible perquè la Universitat Autònoma es quedaria gairebé sense alumnes- l'ideal seria poder deixar en llibertat els estudiants perquè triessin la Universitat on volen estudiar, es van perfilant durant la reunió les opcions següents:

Realitzar una preinscripció de tots els alumnes d'acord amb els estudis que vulguin fer donant-los opció de triar d'universitat. Una vegada analitzats els resultats de la preinscripció, si la proporció de 2 a 1 no s'assoleix es faria un sorteig que tindria la finalitat de distribuir els alumnes d'acord amb l'esmentada proporció.

Realitzar un sorteig anual de centres, vinculant per als seus alumnes, a fi de distribuir-los entre ambdues Universitats perquè es mantingui la proporció de 2 a 1.

¹⁰⁵ Acta número 23, de 28 de setembre de 1981, de la reunió del CIC.

¹⁰⁶ Acta número 24, de 2 de novembre de 1981, de la reunió del CIC. En aquesta reunió es va acordar, a proposta del Rector de la UAB, Sr. Serra, dedicar una sessió sencera del CIC a la planificació territorial de l'ensenyament universitari. Les sessions extraordinàries que sobre aquest tema realitzaria el CIC serien l'embrí de la futura Comissió de Programació, òrgan de gran transcendència futura en el mapa universitari de Catalunya.

Obrir un termini de lliure inscripció per a les Facultats d'ambdues Universitats en el ben entès que els alumnes que no càpiguen a la Universitat de Barcelona hauran d'anar a la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest cas es respectarà l'opció dels alumnes que han triat la Universitat Autònoma de Barcelona i el sorteig es farà exclusivament entre aquells que han triat la Universitat de Barcelona.

En totes aquestes opcions cal tenir en compte que es podria respectar o no el principi establert en altres ocasions pel Consell Interuniversitari de Catalunya en el sentit que - exceptuant Barcelona i cinturó industrial - a la resta de Catalunya els alumnes vagin a una o altra Universitat d'acord amb la proximitat de la seva residència als centres universitaris existents.

Barcelona, 20 de novembre de 1981”

Sens dubte, aquest document del CIC és important pel seu reconeixement d'alguns problemes (segurament exagera respecte de la demanda a la UAB) com per les solucions que apunta. Sembla clara quina seria la situació ideal: la possibilitat d'elegir lliurement; però com que això no és possible, s'opta per cercar un sistema “objectiu” de selecció: l'atzar,¹⁰⁷ que funcionaria per a l'elecció del centre universitari d'aquells que no volguessin estudiar a la UAB (també s'utilitzaria aquest mètode per a l'adscripció dels centres de secundària a la universitat corresponent). Però sobretot és interessant perquè apareix per primer cop en un document públic i repetidament la paraula “preinscripció” lligada a la universitat.¹⁰⁸

Un segon document, sense datar, ni incorporat a cap acta del CIC, que recull els criteris del document anterior, amb algunes modificacions, establint terminis i donant-los-hi una forma més jurídica, sembla haver estat una proposta de resolució mai no publicada, suposem que per un informe jurídic contrari (les competències per a la seva aplicació eren qüestionables), que pel seu interès també es reproduïx literalment:

“1.- Resolució de la Direcció General de Batxillerat reestructurant les adscripcions de Centres als Instituts de Batxillerat segons criteris de proximitat geogràfica. A la ciutat de

¹⁰⁷ L'atzar no és una opció aliena a la tradició catalana. Històricament la trobem emprada en ciutats medievals per a l'elecció de síndics i de gremis (el mateix Raimon Llull l'aconsellava vivament). Forma part de les tradicions medievals i religioses, però també és present en les administratives. La destinació del servei militar era l'exemple clàssic, però també la trobem en l'adjudicació d'habitatges de promoció pública, en l'assignació de places escolars, o en els mecanismes d'oposicions a la funció pública.

¹⁰⁸ Cal deixar constància, però, que en les primeres actes del CIC ja s'havia esmentat en idèntic sentit.

Barcelona també s'aplicaran criteris de proximitat.

2.- El Departament d'Ensenyament distribuirà els Instituts de Batxillerat entre les Universitats de Barcelona i Autònoma de Barcelona. Aquesta proposta que adjudicarà doble nombre d'alumnes a la Universitat de Barcelona que a la Universitat Autònoma de Barcelona, serà la que determinarà l'adscripció dels alumnes de cara a la coordinació del C.O.U. i a la realització de les P.A.A.U., que les Universitats Catalanes realitzaran de forma coordinada, tal com ja va acordar el C.I.C. Aquesta distribució atindrà a criteris de màxima eficiència en la coordinació del C.O.U. i realització de les P.A.A.U.

3.- També s'establirà una relació de comarques o zones en les que els alumnes tindran dret preferent a cursar estudis en determinats Centres Universitaris a causa de la proximitat o la facilitat d'accés, La Direcció General de Batxillerat vigilarà especialment el creixement d'alumnes adscrits a aquests Centres.

4.- Anualment els Rectors disposaran que els Degans o Directors de Centres existents tant a la Universitat de Barcelona com a la Universitat Autònoma de Barcelona acordin uns percentatges de distribució dels alumnes que es prescriguin, atenent a criteris objectius de capacitat i de professorat. No més tard del dia 31 d'abril, els Rectors presentaran aquesta distribució a la Direcció General d'Ensenyament Universitari; en el cas que en algun Centre no s'hagués arribat a un acord, els percentatges seran determinats per la Direcció General d'Ensenyament Universitari, atenent a les dades objectives que facilitin els Rectorats.

5.- De l'1 al 15 de maig s'obrirà un període de preinscripció obligatòria per als alumnes que vulguin iniciar estudis impartits a ambdues Universitats. Els alumnes es preinscriuran a la Universitat on vulguin estudiar, mitjançant un imprès normalitzat.

6.- Si en alguns Centres la lliure elecció d'Universitat que facin els estudiants trenca el percentatge aprovat en més d'un 15% (o 10%), les Universitats realitzaran un transvasament d'alumnes de manera aleatòria cap al Centre on hi hagi hagut dèficit de preinscripcions fins a assolir la proporció establerta excloent del transvasament els alumnes indicats al punt 3. El resultat de la distribució definitiva que es farà públic abans de l'1 de juliol, condicionarà obligatòriament la matrícula del 1r. Curs i de cursos posteriors.

7.- Fins al 10 de setembre els Rectors podran atendre les recomanacions per defectes de forma o que tinguin una justificació suficient."

4 La coordinació universitària com a repte de gestió

Els diversos i nombrosos agents que intervingueren en el procés de transformació tècnica i institucional de les universitats catalanes a principis dels anys vuitanta, deixaren ben palesa que la coordinació general del sistema universitari havia esdevingut una veritable urgència històrica com a conseqüència de la dinàmica evolutiva viscuda per la societat. La responsabilitat d'afrontar aquest repte havia de recaure, per determinació estatutària,¹⁰⁹ en l'aleshores recentment constituït Govern de la Generalitat de Catalunya (Caminal i Matas, 1998a), en un marc de desenvolupament accelerat de la descentralització política de l'estat post-franquista i del reconeixement constitucional de l'autonomia universitària.

4.1 La reforma universitària postconstitucional

La Constitució Espanyola de 1978 va trencar amb la tradició centralista de l'Estat franquista, i va retornar a l'efímera arquitectura institucional de la Segona República Espanyola, tot dissenyant un regne políticament descentralitzat en nacionalitats i regions, les anomenades "*comunidades autónomas*", cadascuna de les quals disposa del seu propi govern i assemblea parlamentària, en virtut d'un estatut d'autonomia, on consten les competències polítiques i administratives que assumeix i el seu grau.¹¹⁰ Aquesta organització territorial no comporta, però, una estructura federal de l'Estat, atès que les competències de les comunitats autònomes varien segons el seu particular estatut d'autonomia, configurant-se així un

¹⁰⁹ L'article 15 de l'EAC assigna a la Generalitat de Catalunya la competència plena per a regular i administrar l'ensenyament a Catalunya en tota la seva extensió, nivells i graus, deixant a l'Administració General de l'Estat l'alta inspecció dels serveis. Per a una major aprofundiment sobre la qüestió competencial vegeu Martí (1993).

¹¹⁰ El repartiment de competències entre el Govern central espanyol i les comunitats autònomes les podríem establir en 4 graus: exclusives (que queden clarament definides en l'article 25.2 del propi EAC com les que correspon a la Generalitat la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, inclosa la inspecció), plenes, de desenvolupament legislatiu i execució, i competències d'execució de la legislació estatal.

cert model asimètric que hauria de permetre, en principi, donar cabuda a la pluralitat nacional / regional del territori, malgrat la conflictivitat jurídica que genera (Aja, 1999).

Assumint aquesta nova realitat descentralitzada, a finals de 1982 es publica un RD¹¹¹ que exigeix el català a les PAAU als alumnes que hagin estudiat llengua catalana al BUP i al COU en centres docents de Catalunya. Perquè això es produís va haver-hi un informe favorable del *Consejo Nacional de Educación, de la Comisión Permanente de la Junta Nacional de Universidades y del Consejo de Estado*. Aquest nou reglament fou interpretat com un específic reconeixement de la realitat diferencial de Catalunya, atès que no s'aplicaria encara en les altres terres de llengua catalana (a les Illes Balears això no es va produir fins a les PAAU de 1989).¹¹² Cal advertir, però, que aquesta concessió estatal esdevé com una lògica conseqüència de la prèvia obligatorietat de l'ensenyament de la llengua catalana al Curs d'Orientació Universitària, decretada pel Govern de la Generalitat el 1980,¹¹³ i en la qual es va fer constar, en el seu preàmbul, que foren les pròpies universitats catalanes, a través del CIC, les que urgiren la incorporació del català al COU.

En qualsevol cas, l'adaptació al nou règim descentralitzat no s'estroncà en el reconeixement dels drets lingüístics diferencials, sinó que requerí transformacions institucionals pregones. Per començar, la Constitució Espanyola (CE) va fer un reconeixement explícit de l'autonomia universitària (art. 27.10), però trasllada a una llei orgànica el seu desenvolupament. Com a conseqüència d'això, la transferència per part del Govern espanyol de la seva titularitat sobre les universitats públiques catalanes a la Generalitat de Catalunya (determinada per l'article 15 EAC), va ajornar-se fins l'aprovació de la requerida llei, cosa gens senzilla, per altra part, atès que la CE (art. 81) ordena que les lleis reguladores de drets fona-

¹¹¹ RD 3937/1982, de 29 de desembre, pel qual s'introdueix la llengua catalana en les proves d'aptitud per a l'accés a les Universitats Catalanes (BOE de 22 de gener de 1983).

¹¹² RD 660/1988, de 24 de juny, pel qual s'introdueix el català a les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris de Balears (BOE de 29 de juny).

¹¹³ D 153/1980, de 12 de setembre, de regulació de la incorporació de la llengua catalana al Curs d'Orientació Universitària (COU).

mentals siguin “orgàniques”, és a dir, que per a llur aprovació s'exigeix una majoria qualificada especial de les cambres legislatives de les corts espanyoles.

Gairebé cinc anys després de vigència de la CE fou aprovada finalment la *Ley Orgánica 11/1983, de 25 de agosto, de reforma universitària*,¹¹⁴ coneguda popularment com la LRU, o LORU. L'amplíssima majoria parlamentària, que no electoral, obtinguda l'any 1982 pel *Partido Socialista Obrero Español* (Colomer, 1990: 223), va permetre al govern de Felipe González Márquez (Sánchez, 1995: 161 – 164) fixar les línies mestres de la universitat espanyola del postfranquisme fins el segle XXI.¹¹⁵ Segons el preàmbul d'aquesta llei - significativament qualificada de “reforma” -, el que pretenia era adaptar l'heretatge universitari preconstitucional a una sèrie de condicions. En un primer terme, es proposava actualitzar l'ordenació dels estudis universitaris, adaptant-los a la societat i a la ciència del moment; després volia afrontar l'augment constant del nombre d'estudiants universitaris; i per últim, la preparació del sistema universitari espanyol a una incorporació d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea (CEE), avui Unió Europea (UE), que es considerava ja imminent, amb la conseqüent mobilitat de titulats que es pensava que comportaria.

El model que presenta assumeix la realitat d'una universitat de masses i aposta per la diferenciació i l'especialització de les universitats, la competitivitat, la millora de la qualitat, la coordinació del sistema i l'eficàcia en la gestió. Entre els criteris per a l'assignació de recursos, es proposa un increment de l'autofinançament, basat en les matrícules, i els ingressos propis de les universitats públiques, i un finançament competitiu a través de contractes - programa que incentivin l'eficiència de l'assignació interna dels recursos i de la seva gestió. El finançament per contractes - programa, permetria a les administracions fixar objectius prioritaris i finançar programes presentats per les universitats, tenint en compte l'adaptació de l'oferta d'ensenyaments a la demanda social, el desenvolupament del tercer cicle, els programes de millora de la docència, etc. Així, al

¹¹⁴ Publicada al BOE d'1 de setembre de 1983.

¹¹⁵ La LRU només fou modificada molt parcialment per la sentència del Tribunal Constitucional (TC) que va declarar inconstitucional els articles 39.1 i 47.1, i interpretada per una altra del Tribunal Suprem sobre l'article 34.3, com s'explicarà.

final, la contribució dels preus de matrícula al finançament de la universitat, hauria de representar un 20% del total dels ingressos.

A grans trets, hom pot afirmar que el model universitari socialista va configurar la universitat seguint el model francès de servei públic, donant-li funcions relatives a la creació i difusió de la ciència, la tècnica i la cultura. En reconeixement de la seva autonomia constitucional, fonamentada en el principi de llibertat acadèmica i manifestada en les llibertats de càtedra, d'investigació i estudi (art. 2.1 LORU), les universitats recuperen la seva personalitat jurídica institucional. El disseny de la llei va estructurar el sistema universitari en vuit grans apartats: la creació d'universitats,¹¹⁶ el règim jurídic i l'estructura organitzativa comuna,¹¹⁷ el govern de les universitats,¹¹⁸ *Consejo de Universidades*, l'estudi,¹¹⁹ el professorat,¹²⁰ el personal d'administració i serveis,¹²¹ el règim

¹¹⁶ La creació d'una universitat requeria una llei de l'Assemblea Legislativa de la Comunitat Autònoma (CA) corresponent o, cas de no haver-se constituït, de les Corts Generals, amb un informe previ del *Consejo de Universidades*.

¹¹⁷ Les universitats podien aprovar els seus propis estatuts (ratificats per la CA), però restaven sotmeses a la normativa dictada per l'Estat i la de la CA en la que estiguin situades geogràficament, a més de la creada per la pròpia Universitat. L'estructura organitzativa bàsica, no obstant, la crea la LORU (art. 7): Departaments, Facultats i Escoles Tècniques Superiors, Escoles Universitàries i Instituts Universitaris, així com altres centres que legalment puguin ser creats, per fer-la homogènia a tot l'Estat, deixant només l'organització interna a les universitats.

¹¹⁸ La LORU (art. 13) establí els Òrgans de Govern de tipus col·legiat (el Consell Social, el Claustre Universitari, la Junta de Govern, les Juntes dels diversos centres, i els Consells de Departaments i d'Instituts Universitaris) i de tipus unipersonal (el rector, els vicerectors, el secretari general, el gerent, els degans i els directors dels diversos centres, Departaments i Instituts Universitaris).

¹¹⁹ Estudiar a la Universitat es configurava com un dret i un deure de l'estudiant (art. 25-32). Els requisits per accedir-hi que vindran condicionats per les capacitats de les Universitats (cosa que ja preveia el RD 2116/1977, de 23 de juliol, de com s'acotaria el problema), es regularan per una llei posterior (la qual no s'ha fet i la regulació ha estat a base de reglaments). Els procediments de selecció, conforme als requisits determinats per les Corts, correspondran al Govern Central, i podran ser desenvolupats per la CA, deixant a les Universitats el règim de permanència i avaluació dels coneixements.

¹²⁰ Regulava a grans trets el sistema d'accés a la docència universitària, que seria bàsicament funcional. Fixava unes proporcions en quant a professorat funcional i contractat laboral. Ordenava respectar, en els concursos de provisió, els principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat, i establí quatre tipus de professorat funcional: catedràtics d'universitat, professors titulars d'universitat, i catedràtics d'escoles universitàries i professors titulars d'escoles universitàries. A més, es poden contractar en règim laboral professors associats, entre especialistes de reconeguda competència, professors visitants i ajudants (art. del 33 al 48).

¹²¹ Compost pels funcionaris de la pròpia universitat i pel personal contractat. La Universitat disposa d'autonomia per contractar (art. del 49 al 51).

econòmic i financer,¹²² les universitats privades¹²³ i una sèrie de disposicions per adaptar les universitats a aquesta Llei.

Però aquesta normativa bàsica havia de conjugar, d'una banda, l'autonomia universitària (art. 27.10 CE) i, de l'altra, la ja referida distribució competencial sobre l'ensenyament entre les administracions autonòmiques i la central (art. 148 i 149 CE),¹²⁴ coses ambdues prou complicades. El Govern Basc va entendre que la LORU vulnerava tant l'autonomia universitària com les competències legislatives autonòmiques, raó per la qual va interposar un recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional,¹²⁵ pel qual foren recorreguts diversos preceptes de la llei.¹²⁶

La sentència dictada pel TC,¹²⁷ a banda de les inconstitucionalitats observades,¹²⁸ va permetre destriar elements fonamentals del sistema.

- L'autonomia universitària és un dret fonamental només limitat pels altres drets fonamentals i l'interès general, que ha de ser especialment protegit

¹²² La universitat disposa d'autonomia per a la gestió i l'administració dels seus recursos, i ha d'elaborar un pressupost anual, conforme als criteris comptables de les entitats públiques. També té patrimoni propi i és titular dels béns de domini públic que estiguin afectats per al seu funcionament.

¹²³ Per a llur creació se'ls demanava els mateixos requisits que a les públiques, regint-se per les seves pròpies normes, però sotmesos a l'homologació ministerial dels seus títols (articles del 57 al 59).

¹²⁴ Les CA poden assumir competències en el foment de la cultura, de la investigació i, en el seu cas, de l'ensenyament de la llengua de la pròpia CA (art. 148.1.17 CE), però l'Estat es reserva la competència exclusiva sobre el foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica (149.1.15 CE) i sobre la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals, i les normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria (149.1.30 CE).

¹²⁵ Recurs d'inconstitucionalitat 794/1983 promogut pel Govern Basc en contra de la Llei Orgànica 11/1983, de 25 d'agost, de Reforma Universitària.

¹²⁶ El Govern basc va recórrer els articles: 5.1 b), 8.4 i 5, 33.3, l'última frase, 43.3, 45.4, la disposició addicional 8a. i la disposició transitòria 9a. per envair l'autonomia universitària; els articles 12.1, 14.3, 29.2, 34.1/3/4 i 5; 37.4, 39.1/2/4 i 5, 49.4, la disposició addicional 6a. i la disposició transitòria 3a, per envair les competències autonòmiques; els articles 26.1 i 2, 35.3, 36.3, 37.3, 38.3, 39.3, 44.2 i 46.1, per envair ambdues; els articles 45.2, 46.1 i la disposició transitòria novena, per ser contraris a l'article 14 CE (principi d'igualtat); i finalment, els articles: 27.6, 28, 32 i la disposició final 3a., per no tenir caràcter orgànic.

¹²⁷ Sentència del Tribunal Constitucional (STC) 26/1987, de 27 de febrer (BOE núm. 71, suplement de 24 de març de 1987).

¹²⁸ Foren declarats inconstitucionals els articles 39.1, 43.3 (i relacionat amb aquest, per extensió, el article 47.3) i la disposició addicional vuitena.

pels tribunals. Aquest dret es concreta en l'autonomia estatutària, acadèmica (plans d'estudi), financera (gestió i administració de recursos) i selecció i promoció de professorat (respectant els principis de mèrit, publicitat i no discriminació).

- És necessari un sistema universitari estatal coordinat per assegurar els drets i principis constitucionals, però les normes bàsiques estatals que han de servir per homogeneïtzar el sistema a tot el territori han de ser flexibles per no envair les competències alienes i deixar sense eficàcia l'autonomia de les universitats i les competències autonòmiques.

- La creació i el reconeixement oficial d'universitats és competència de les CA que així ho hagin reflectit el seu Estatut d'Autonomia; l'Estat només hauria d'intervenir en el cas de les CA que no la tinguessin assumida, per donar compliment a l'obligació constitucional de foment i de coordinació general de la investigació científica i tècnica.

- El contingut bàsic dels criteris de selecció per accedir als estudis universitaris és competència de l'Estat, el desenvolupament d'aquests criteris correspon a les CA, i l'avaluació dels coneixements a les Universitats, que també poden fixar la capacitat, tenint en compte les decisions del *Consejo de Universidades*, que ha d'establir uns mòduls per mantenir la igualtat a tot el territori i determinar el règim de permanència dels estudiants.

- Els professors universitaris funcionaris pertanyen a cossos interuniversitaris, de forma que el seu nomenament i separació del servei correspon a l'Administració Estatal, encara que això suposi una limitació de l'autonomia universitària. El mateix passa en quant a la determinació de la retribució, ja que no és admissible una discriminació de salari per raó del territori o de la institució.¹²⁹

- Les àrees de coneixement científic han de ser homogènies i interuniversitàries, atès que vinculen la composició dels cossos docents funcionaris,

¹²⁹ La sentència va declarar inconstitucional la previsió de la Llei d'elevat al *Consejo de Universidades* la resolució dels conflictes que poguessin sorgir en les comissions de selecció del professorat, però va acceptar les proporcions que marca la LORU en quant a professorat funcionari i laboral.

essent l'Administració Central la competent per fixar-les, mentre que les universitats tenen autonomia per adscriure les seves places a una o altra àrea, però no per a modificar-les o crear-ne de noves.

- Les universitats poden decidir quins departaments, o centres universitaris, es constitueixen o suprimeixen, però no poden modificar les estructures generals previstes per la llei, atès que són bàsiques per a homogeneïtzar l'organització dels estudis oficials.

- L'elaboració dels plans d'estudis de les titulacions oficials correspon a les universitats, d'acord amb les directrius reguladores aprovades per l'Administració central. El *Consejo de Universidades* només s'encarrega de verificar el correcte compliment de les directrius legals.

- El Consell Social de cada universitat, articula la participació de la societat, i es justifica en la necessitat de vincular la universitat amb el seu entorn social i econòmic. Les seves funcions són: "l'aprovació del pressupost i de la programació plurianual, la supervisió de les activitats de caràcter econòmic i del rendiment dels seus serveis i promoure la col·laboració de la societat en el finançament". Les competències autonòmiques es limiten a la determinació per llei de la composició de les tres cinquenes parts del Consell Social.

- Per tant, el Consell Social, amb una representació minoritària de la comunitat universitària, no pot detentar atribucions acadèmiques que lesionin l'autonomia universitària, com les previstes a l'article 39.1,¹³⁰ i per extensió el 47.1,¹³¹ declarats inconstitucionals ambdós.

¹³⁰ Vacant una plaça de les que pertanyen als cossos senyalats en l'apartat 1 de l'article 33, el Consell Social decidirà d'acord amb les necessitats docents i investigadores de la Universitat i previ informe del Departament corresponent i de la Junta de Govern, si procedeix o no la aminoració o el canvi de denominació o categoria de la plaça.

¹³¹ Cada Universitat establirà anualment en l'estat de despeses del seu pressupost la seva plantilla de professorat, en la que es relacionaran degudament classificades totes les places de professorat, incloent al personal docent contractat.

4.2 El replantejament del sistema d'accés

El segon pas de la descentralització fou l'acord entre les administracions espanyola i catalana sobre el contingut, els serveis, els procediments i el calendari per a la transferència efectiva de les tres universitats. Un cop aprovada la LO-RU, la Comissió Mixta de Traspassos Estat - Generalitat va arribar a un acord, a principis de 1984, que no seria instrumentat jurídicament pel Govern espanyol fins un any més tard.¹³² Així doncs, tot aquest històric procés de transferències s'allargà fins a principis de 1985, però les urgències universitàries catalanes eren tan peremptòries que la Generalitat de Catalunya es va veure obligada a assumir el lideratge de la coordinació universitària - a través del CIC - molt abans que cap *Real Decreto* li atorgués la competència formal.

En la recta final de la descentralització universitària, l'afany per bastir un sistema universitari català coordinat i eficient traspuava en múltiples iniciatives.¹³³ Però la principal i més significativa fou sens dubte la creació d'una comissió del CIC, en aquesta mateixa reunió, específicament dedicada a replantejar el sistema d'accés a la Universitat. Aquesta comissió seria la precursora de la futura Comissió de Preinscripció. En aquest context, el 1984 es produeix un significatiu canvi en la qualificació de les PAAU,¹³⁴ determinant-se que la nota mitjana de l'expe-

¹³² RD 305/1985, de 6 de febrer, pel qual es traspassen els serveis de l'Estat en matèria d'Universitats a la Generalitat de Catalunya (BOE de 27 de març de 1985). Durant aquest any l'esmentada Comissió arribaria també a l'acord de traspassar la gestió de les beques, un altre tema de debat constant, amb el qual es pot dir que el procés descentralitzador, pel que fa les universitats, era ja pràcticament finit.

¹³³ Acta número 39, de 17 de setembre de 1984, de la reunió del CIC.

Pel setembre de 1984, "El Rector de la Universitat de Barcelona, Sr. Badia, parla de la possibilitat de fer un acte inaugural conjunt de les tres universitats i sol·licita del Departament d'Ensenyament una política universitària per a les universitats catalanes. Els representants de les altres universitats consideren que no cal fer un acte inaugural conjunt perquè la inauguració de curs és un assumpte intern, El Conseller d'Ensenyament, en relació amb el tema encetat pel Rector Badia, manifesta que, perquè hi hagi una política universitària proposada per la Generalitat calen els traspassos, el marc legal i facilitats perquè la política esmentada pugui ser aplicada i aplicable."

D'aquestes paraules se'n pot intuir per una banda, la por de les universitats a que s'infravalorés l'autonomia universitària, i de l'altra la voluntat del Departament d'anar pas a pas, i no assumir protagonismes que no li pertocuen. En aquelles moments, la proposta no fou seguida, però a partir de la inauguració del curs 93-94, seria una realitat.

¹³⁴ R de 2 de maig de 1984, de la DGU, per la qual es modifica la de la Direcció General d'Universitats i Investigació, de 29 d'abril de 1975, sobre proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat, en els paràgrafs quart i novè (BOE de 17 de maig de 1984).

dient dels aspirants es faci amb les qualificacions mitjanes obtingudes en els tres cursos de Batxillerat i en el COU, obtingudes cadascuna a partir de les qualificacions de les matèries de cada curs.¹³⁵

Molt abans d'això, un acord sobre la necessitat de realitzar una planificació territorial dels ensenyaments universitaris a Catalunya, ja havia estat aprovat pel CIC¹³⁶ a proposta del nou Conseller d'Ensenyament, Sr. Joan Guitart.¹³⁷ Però la seva participació durant aquells dies no fou només política. Els conflictes més concrets i materials entre universitats reclamaren dels representants del Govern català una labor d'arbitratge i conciliació gairebé constant.¹³⁸

L'organització de les PAAU era certament un tema inevitable en l'agenda universitària catalana que la Generalitat no podia defugir.¹³⁹ Durant el 1983 es trobarà encara al referit Conseller d'Ensenyament i Cultura referint-se a la necessitat d'afrontar el que ell anomena “problemes – frontera”, com eren, sobretot, la selecció dels estudiants i el *numerus clausus*. La seva proposta de crear un organisme coordinador format per les universitats i el Govern Català, que servirà per posar de manifest l'oposició existent entre els punts de vista dels representants de la UB i de la UAB.¹⁴⁰

¹³⁵ Si són qualificacions qualitatives es convertiren de la següent manera: Suficient = 5.5, Bé = 6.5, Notable = 7.5 i Excel·lent = 9. Si hi ha cursos convalidats, es tindran en compte segons la regulació que indica la pròpia resolució.

¹³⁶ Acta número 30, de 13 de juliol de 1982, de la reunió del CIC.

¹³⁷ Durant l'etapa anomenada preautonòmica o preestatutària del Govern de Catalunya que va quedar restablert pel Reial decret llei (RDL) 41/1977 de 29 de setembre, presidit de 1977 a 1980 per Josep Tarradellas i Joan, nomenat pel RDL 2596/1977, de 17 d'octubre, el Sr. Guitart havia estat Secretari General Tècnic del Departament d'Ensenyament i Cultura que dirigí el Sr. Pi-Sunyer com a Conseller.

¹³⁸ A tall d'exemple serveixi el conflicte entre els rectors de la UB i la UAB sobre l'ingrés del estudiants a la facultat de Veterinària d'aquesta última, que al parer de la UB era discriminatori. La resolució de la disputa és l'arbitratge del DGU, Sr. Ramon Pascual. Acta número 30, de 13 de juliol de 1982, de la reunió del CIC.

¹³⁹ La Comissió del CIC formada pel DGU, la Secretària del CIC i els tres representants de les universitats assumeix la tasca d'organitzar i realitzar conjuntament les PAAU (inclosa la UPC, que no tenia aleshores encara cap centre adscrit de secundària) per tal d'evitar les disfuncions viscudes. Acta número 31, de 10 de gener de 1983, de la reunió del CIC.

¹⁴⁰ Acta número 36, de 22 de novembre de 1983, de la reunió del CIC.

Fins l'any 1985 cadascuna de les tres universitats catalanes efectuava el seu propi accés a les diverses titulacions, procediment que es feia a través de les secretaries dels seus centres. Aquesta manera d'actuar fou eficaç mentre l'oferta de places superava la demanda, ja que tots els alumnes aspirants obtenien plaça en l'estudi i el centre de la seva preferència; les ineficiències sorgien fonamentalment a l'hora d'efectuar la gestió de la matrícula, moment en què eren normals - i criticades - les llargues cues que es formaven als centres.

A partir del moment en què la relació oferta / demanda es va anar invertint progressivament (va començar a medicina però es va estenent a molts altres estudis), els estudiants comencen a adonar-se que les places són un bé escàs, i la seva reacció per tal d'assegurar-se'n una és optar per sol·licitar plaça en més d'un centre - estudi alhora. El resultat fou el caos en la matriculació definitiva: els alumnes matriculats en un centre no comunicaven la renúncia de la seva sol·licitud a l'altre, que mantenia la plaça reservada a l'espera de l'aspirant admès. Finalment, a aquesta plaça s'adjudicava un altre aspirant molt avançat el curs, quan es comprovava que aquesta reserva no seria reclamada per qui l'havia obtinguda.

La Comissió creada l'any 1985 per al tema de l'accés¹⁴¹ va permetre un primer acord de mínims per fer un procés conjunt de sol·licitud de plaça per al curs 1985-86, que era molt limitat i del qual el Departament d'Ensenyament col·laboraria amb la supervisió i la resolució de conflictes interuniversitaris. A més, l'adscripció dels centres de secundària a una universitat, que vinculava l'alumnat en la seva elecció, s'aixeca a partir d'aquest curs, de forma que podran escollir lliurement centre i estudi universitari en tot el territori català. També s'acorda, per primer cop, fer un anunci conjunt amb publicitat sobre aquest tema.

¹⁴¹ Inicialment formada pels vicerectors Sr. Miralles (UB), Sr. Genovard (UAB) i Sr. Navarro (UPC) i la Cap del Servei d'Universitats del Departament d'Ensenyament, Sra. Helena Ferrer. Acta número 40, de 12 de juny de 1985, de la reunió del CIC.

Les dificultats d'aquest acord tant minso revelen les diferents circumstàncies que vivien cadascuna de les tres universitats catalanes. La UPC, per exemple, era la que no posava cap inconvenient en el procés conjunt de recollida de sol·licituds, segurament perquè els seus estudis no tenien "competència" a la UB o la UAB, encara que algun dels seus centres estava ja sobresaturat. Però a l'hora de la veritat aquesta mateixa universitat demanava que per a l'accés a la UPC, s'hi poguessin acollir estudiants de la resta d'Espanya i que la preinscripció no sigui un prerrequisit.¹⁴²

¹⁴² Acta número 40, de 12 de juny de 1985, de la reunió del CIC. En aquesta mateixa reunió va cessar a petició pròpia, per reincorporar-se a la universitat, la Sra. M. Lluïsa Fabra que serà substituïda per l'Ordre d'1 de juliol de 1985, de nomenament del senyor Francesc Gomà i Musté com a Secretari del Consell Interuniversitari de Catalunya (DOGC de 14 d'agost de 1985).

4.3 La modificació de la normativa espanyola d'accés

Com ja s'ha fet observar, el Govern espanyol no tenia molt clar com afrontar el desbordament en l'accés a la Universitat, i la seva resposta, un tant erràtica des del 1977, era l'experimentació amb reials decrets. El 1984 hom esperava ja una llei d'accés a les universitats que sortiria properament,¹⁴³ fet que fins a principis del segle XXI encara no s'ha esdevingut.

Només en diversos reglaments s'intentà normar el problema.

El RD 1005/1985, regulador dels procediments per a l'ingrés als centres universitaris per al curs 1985-86¹⁴⁴ abordà els procediments d'ingrés als centres amb la finalitat de materialitzar les garanties que requereix la universitat com a servei públic. Tractava, en primer lloc, de les normes procedimentals que havien de fixar els límits de capacitat que tenen els Centres universitaris davant la inadequació entre la oferta i la demanda de places. Després, establia els criteris de valoració per a l'adjudicació de les places ofertes i de la normativa relativa al trasllat entre Universitats, reconeixent que "les CA que hagin assumit la competència que els reconeixen les seus Estatuts en matèria d'ensenyament superior, podran adoptar, respecte a diverses universitats i d'acord amb elles, procediments per a la distribució dels estudiants, en ordre a facilitar l'ingrés d'aquests en els Centres sol·licitats amb preferència" (art. 6.2).¹⁴⁵

Així mateix, aquell reglament preveia que les universitats poguessin sol·licitar l'establiment de límits màxims d'admissió en els centres on hi pugui haver una inadequació entre l'oferta i la demanda de places, en aquest cas s'hauran d'ordenar les sol·licituds i adjudicar les places basant-se, fonamentalment, en la qualificació definitiva¹⁴⁶ de les PAAU o similar.¹⁴⁷

¹⁴³ Acta número 38, de 14 de febrer de 1984, de la reunió del CIC.

¹⁴⁴ RD 1005/1985, de 26 de juny, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés en els Centres Universitaris per al curs 1985 - 1986 (BOE de 27 de juny de 1985).

¹⁴⁵ Aquest article feia referència al País Basc i Catalunya, atès que eren les úniques CA que complien aquestes condicions.

¹⁴⁶ La qualificació definitiva resulta de fer la mitjana aritmètica de l'expedient del batxillerat i el COU i de la nota obtinguda a les PAU, com ja s'ha explicat anteriorment.

¹⁴⁷ Pel que fa als estudis de Belles Arts, es farà la mitjana amb la prova d'aptitud personal.

Potser la principal novetat d'aquest RD fou la igualació dels drets per a l'ingrés a les Escoles Universitàries (on es cursen les diplomatures i les enginyeries i arquitectures tècniques), per als alumnes que no tenien les PAAU aprovades, respecte als que si les havien aprovat, això sí, als darrers se'ls deixava triar la nota que els era més favorable: amb les PAAU o sense.

Per altra part, eren considerades amb peu d'igualtat les sol·licituds dels alumnes ordinaris (aquells que han fet el COU i les PAAU en la universitat corresponent), i les d'aquells que volen iniciar estudis que no s'imparteixen en la universitat que els pertoca, així com les d'aquells alumnes als quals s'hagi acceptat el trasllat o hagin justificat el canvi de residència.

Per als alumnes titulats de l'antiga formació professional (FP) de segon grau, sempre que la branca dels seus estudis els permeti accedir, la reserva era d'un 30%. Els estrangers que haguessin superat les PAAU espanyoles i procedeixin de països amb conveni de cooperació cultural, científica i tècnica, sempre en condicions de reciprocitat, tenien reservat un 5% de les places.

Els alumnes de nacionalitat espanyola amb estudis estrangers convalidats que haguessin realitzat les PAAU mitjançant la UNED, podrien accedir a qualsevol universitat sempre i quan justificuessin la residència dels seus pares a l'estranger. La resta, tindria plaça a la universitat de la seva província, o en el seu defecte, on els tocava els alumnes que estiguessin estudiant en aquesta demarcació.

Per als alumnes no admesos a les Facultats de Medicina en el curs precedent, es tindria reservat en aquestes facultats, el 40% de les places disponibles, essent condició imprescindible acreditar haver aprovat en una altra Facultat o Escola Tècnica Superior totes les assignatures dels estudis fets com a segona o posterior opció. A més, si el nombre de sol·licituds fos superior al de places, es tindria en compte per a l'accés, l'ordre de la qualificació definitiva de les PAAU.¹⁴⁸

¹⁴⁸ La demanda per aquest sistema d'accés a Medicina va superar en molt l'oferta; va haver-hi moltes queixes i malestar, ja que molts dels implicats eren fills de metges que pressionaven a la Facultat, a les institucions i als òrgans directius que podien, de totes les maneres

Per últim i molt important deixa clar per primer cop que les universitats, havien de cobrir el total de places disponibles sempre que les sol·licituds dels alumnes acompleixin els requisits establerts. Aquest aclariment legal ha estat fonamental, ja que molts centres haurien caigut en la temptació de no cobrir les vacants, especialment quan el curs estava avançat, i el fet d'estar explicitat en un RD de manera tan clara no els ho va permetre.

En unes anàlisis fetes per les universitats de Catalunya l'any 1985 sobre les seves capacitats de docència i les possibilitats d'equilibrar entre els centres universitaris les peticions formulades, es posa de manifest que els intercanvis de tot ordre fan que aquestes actuïn *de facto* com un "districte únic" aprofitant que ja estan transferides al Govern de Catalunya.

Això permet al CIC, amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, proposar al *Consejo de Universidades*¹⁴⁹ que atorgui a les universitats catalanes la possibilitat de resoldre els seus propis problemes d'accés. Aquest Departament "dictarà normes generals per a la distribució dels estudiants i després es plantejaran els problemes particulars que tenen alguns pocs centres que no poden donar cabuda a tots els aspirants".¹⁵⁰ El CIC també acordaria més tard que la UB i la UAB no matricuessin ningú que no hagués fet la preinscripció o estat regularment convocat per la universitat per forma-

possibles. El reial decret en qüestió tampoc deixava clar que els alumnes que havien aprovat en primera convocatòria de juny o en anys anteriors, tinguessin prioritat a l'hora d'entrar a la universitat. A Catalunya, aprofitant l'acord anterior, es va decidir de reservar el 20% de les places per als alumnes que aprovessin en la segona convocatòria de setembre. Aquest fet va ocasionar un allau de crítiques i reclamacions de persones que no entenien perquè s'havien de guardar places al setembre, quan hi havia alumnes al juny que no en tenien.

¹⁴⁹ D'acord amb la LORU, el *Consejo de Universidades* és l'òrgan al que li correspon les funcions d'ordenació, coordinació, planificació, proposta i assessorament, en matèria d'educació superior. El RD 552/1985, de 2 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del *Consejo de Universidades* (BOE de 27 d'abril de 1985), atorga la presidència al ministre competent, i fixa la composició amb els consellers autonòmics responsables d'universitats, els rectors de les universitats públiques, i quinze persones de reconegut prestigi científic (designades per les Corts i el Govern central). S'articula en un Plenari i dues comissions informatives. La de Coordinació i Planificació s'ocupa de la creació i adscripció de centres, públics i privats, dels concerts amb les institucions sanitàries per a la formació, i també de la projecció esportiva internacional dels universitaris. La Comissió Acadèmica es centra en les qüestions relatives als departaments, les àrees de coneixement científic, els plans d'estudis, normatives de permanència universitària, homologacions i convalidacions,

¹⁵⁰ Acta número 41, de 24 de juliol de 1985, de la reunió del CIC.

litzar la seva matrícula.¹⁵¹ Aquest fet demostrava que les fuites en els mecanismes d'assignació de places eren encara un fet no resolt del tot. En la mateixa sessió del CIC s'insistí en el valor que cal donar a la primera opció o preferència de l'alumne, i acordant prioritzar aquesta primera opció davant la nota o qualificació obtinguda, i que la distribució de les altres opcions es faci des del Departament d'Ensenyament, amb "l'assistència" de representants de les universitats".

Al mateix temps, els alumnes que volien canviar de carrera ja provocaven trastorns seriosos al sistema universitari català.¹⁵² En les sessions del CIC es discutí molt sobre les més de mil sol·licituds de canvi de preinscripció rebudes aquell curs 1985-86 - el de l'entrada en vigor del RD 1005/1985 -, arribant a l'acord que les universitats les resoldrien en via de recurs, amb el suport del CIC.

Des del 1986 va canviant la manera de puntuar els exercicis de les proves d'aptitud,¹⁵³ però mantenint-se com a qualificació definitiva de les PAAU la mitjana obtinguda entre la qualificació total dels exercicis i la mitjana de les qualificacions globals de l'alumne als cursos de Batxillerat i COU. Al mateix temps, a mesura que es van introduint com a cooficials les llengües dels territoris històrics, s'introdueixen proves sobre aquestes.

El Ministeri d'Educació i Ciència (MEC), en resposta a la insistent demanda del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, va aprovar finalment el RD 943/1986,¹⁵⁴ pel qual derogava el decret referit fins ara de 1985. Entre els nous aspectes introduïts per aquesta nova normativa, es pot assenyalar, com a principal modificació, la revisió dels criteris de valoració per a l'accés a la universitat. Es determinaren els requisits que en permeten l'accés, establint com a fonamental el resultat obtingut a la qualificació definitiva, així com la mitjana de l'expedient acadèmic en el cas dels estudiants provinents de la FP de segon grau.

¹⁵¹ Acta número 42, de 23 de setembre de 1985, de la reunió del CIC.

¹⁵² Es publica un nou anunci conjunt sobre l'accés per al conflictiu curs 1985-86, el segon fins ara, ampliant el termini de preinscripció fins el 31 de juliol.

¹⁵³ O de 7 d'abril de 1986, per la qual es regulen els exercicis i la seva qualificació de les proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat (BOE de 9 d'abril de 1986).

¹⁵⁴ RD 943/1986, de 9 de maig, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés als

El decret introdueix la puntualització que les universitats atendran a les sol·licituds dels alumnes, en base a un ordre de prelació, segons els estudis de procedència per una banda: ja sigui per PAAU, COU, FP, titulació universitària etc., pels quals es fixen percentatges de reserves de places diferents, i per l'altra: la convocatòria en què han estat superats, juny, o cursos anteriors, o setembre de l'any en curs. En l'article 1.2 reitera que "cap universitat podrà deixar places vacants en un Centre mentre existeixin sol·licituds per al mateix formulades per alumnes que posseeixin els requisits", i fixa l'objectiu de no deixar places desocupades mentre hi hagi demanda.

Convé destacar de la regulació de 1986 una sèrie d'elements:

- La possibilitat, desconeguda fins llavors i que es mantindrà des d'aleshores, de repetir les PAAU voluntàriament una vegada, en el cas de que es vulgui intentar pujar la nota.¹⁵⁵

- La supressió de l'accés extraordinari a les facultats de Medicina.

- L'exigència als alumnes que volguessin estudiar a les universitats catalanes o madrilenyes, de justificar el canvi de residència o sol·licitar estudis no impartits a les universitats corresponents.¹⁵⁶

- Estableix que els criteris d'admissió per als centres universitaris adscrits a universitats públiques són els mateixos.

- Especifica un termini genèric per a totes les universitats de l'Estat, abans del 30 de juny, per fer públics els terminis i procediments per sol·licitar-ne l'ingrés.

- Es reconeix la posició d'igualtat dels alumnes de qualsevol Estat membre de la Comunitat Europea, respecte dels de nacionalitat espanyola.

Centres Universitaris (BOE de 14 de maig de 1986).

¹⁵⁵ Això, que havia de ser una gran millora, al ser tan restrictiva i al no contemplar els alumnes que l'havien fet en anys anteriors, que va provocar moltes més queixes que satisfaccions. Més endavant es suprimirà la limitació d'una sola repetició.

¹⁵⁶ Aquesta mesura no afectava lògicament a la UNED, malgrat tenir a Madrid la seu central, ni tampoc als estudiants de Ceuta i Melilla, que podien elegir qualsevol universitat espanyola. Els estudis "oberts" a Catalunya eren Ciències de la Informació (UAB) i Enginyeria de Telecomunicacions, Informàtica i Òptica (UPC).

4.4 La participació de la Generalitat de Catalunya

El 1986 les universitats catalanes assumiren que les iniciatives preses fins aleshores per a organitzar la gestió de l'accés no havien estat satisfactòries, ni per a elles ni per a la ciutadania. La seva opció aleshores, a les portes del curs 1986-87, resulta un tant sorprenent. En el marc del CIC, les universitats catalanes demanen al Departament d'Ensenyament que assumeixi la coordinació de la campanya de l'accés a primer curs i també de la matriculació, per tal de rendabilitzar i optimitzar més els recursos. El Departament, tot advertint que la gestió de l'accés forma part de l'autonomia constitucional de les universitats, accepta la demanda com una responsabilitat de caràcter eventual i no pas com una delegació (jurídicament qüestionable), i accepta fins i tot "col·laborar en les despeses de gestió".¹⁵⁷

Però les universitats insistiren. No volien eventualitat sinó institucionalitat. Volien del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya l'establiment d'una preinscripció centralitzada en una "oficina única" d'informació, adequadament identificada, que assumiria la responsabilitat definitiva de gestionar la política d'accés, i que haurà d'ésser assumida per les tres universitats. També volien el mateix per a les PAAU. Pel que fa a la primera petició, l'obtingueren l'any següent, i pel que fa a la segona, el 1989.

La participació del Departament d'Ensenyament en la gestió de l'accés a la universitat es revela ja en aquest moment, com a irreversible. Sobretot si tenim present que la determinació anual de les taxes de matrícula universitària (pública) és una atribució assumida per aquest departament, de forma que la coordinació del calendari d'accés i matriculació restava gairebé en mans de la Generalitat.¹⁵⁸

Un altre element que determina l'intens compromís del Departament

¹⁵⁷ Acta número 43, de 7 d'abril de 1986, de la reunió del CIC. Es proposa i s'accepta a Joaquim Ibàñez, Cap de la Secció de promoció de la Investigació del Gabinet Tècnic de Recerca com a responsable d'aquesta campanya i a Jesús M. Prujà, aleshores Cap del Negociat d'Informació d'Universitats, com a adjunt.

¹⁵⁸ En la sessió del CIC d'abril de 1986, els representants de les universitats ja comentaren la necessitat que les gestions es fessin amb temps suficient, perquè la matrícula es pugui realitzar la segona quinzena de juliol i que el Decret de Taxes aparegués, com a molt tard, a finals de juny (cosa que no succeiria fins el 1993).

d'Ensenyament en la gestió d'aquest gran problema públic que és l'accés a la universitat fou la seva aportació de recursos humans especialitzats, evident en l'exercici continuat que durant aquell any 1986 feu de les seves atribucions de nomenar i cessar responsables d'aquesta gestió.¹⁵⁹ Però la participació del Departament d'Ensenyament es va fer especialment significativa en la comunicació amb la font de la demanda: els centres de secundària. Aquest punt d'origen de l'alumnat depenia ja totalment del Departament, cosa que facilitaria la tasca d'informació universitària, i així ho reconeixia el mateix CIC un cop acabada l'experiència del curs 1986-87.¹⁶⁰

Retornant als fets de la participació del Departament en la gestió de l'accés universitari, s'ha de fer recordatori que fins aquest any 86, les universitats podien acceptar directament alumnes de la manera que s'ha explicat més amunt. Ara s'estableix un procediment rudimentari, que ja s'havia emprat l'any anterior, distribuït per ordre alfabètic els estudiants de la província de Barcelona, a cada una de les tres universitats, perquè facin la gestió de sol·licitar tot el que volen estudiar, amb independència dels que vulguin anar a cadascuna d'elles. A les altres tres províncies catalanes les delegacions o divisions, de les universitats mares, durién a terme la gestió de la recollida de la demanda dels alumnes que volguessin accedir a la Universitat. Després la UB recolliria totes les sol·licituds, faria l'assignació, redistribuiria les llistes amb els noms que corresponguessin a cada centre, i imprimiria les cartes de notificació adreçades als alumnes.

El resultat no fou gaire satisfactori, ja que es produïen llargues cues en la preinscripció, la reclamació i la matriculació. L'intercanvi de la informació i la resolució de les reclamacions entre les universitats eren molt complicat i ineficient. En la valoració general de la gestió efectuada el curs 1986-87, el CIC considera positiu que de 27.000 alumnes, 22.000 hagin aconseguit plaça en els estudis triats

¹⁵⁹ El 23 de maig de 1986 el Conseller Guitart ordenà, a petició de l'interessat, el cessament com a Secretari del Consell Interuniversitari de Catalunya del Sr. Gomà i la seva substitució per la Sra. Helena Ferrer, fins aleshores Cap del Servei d'Universitats del Departament d'Ensenyament en les respectives ordres publicades al DOGC de 30 de maig de 1986.

¹⁶⁰ Acta número 45, de 8 de setembre de 1986, de la reunió del CIC.

com la primera opció.¹⁶¹ Però més enllà d'aquesta consideració immediata, la realitat s'imposa sobre el CIC poc després. Les dades a la seva disposició generen pocs dubtes: l'accés és i serà un problema greu i urgent; les previsions són que fins l'any 92 creixerà la demanda d'ensenyament mitjà, i fins l'any 94, continuarà creixent la de l'ensenyament universitari".¹⁶² Vistes des de la perspectiva actual, eren unes previsions força encertades.

Oficialment la Comissió de Preinscripció del CIC es va constituir el 14 de gener de 1987, sota la presidència del Sr. Abel Mariné, DGU del Departament d'Ensenyament.¹⁶³ La segona reunió es faria el 5 de febrer del mateix any i allí es discutirien ja nous criteris i formes de procedir sobre problemes que eren ja vells: donar prioritat a l'opció triada o a la nota, guardar un percentatge per als alumnes que aprovin el setembre, reservar unes places a les escoles universitàries per als alumnes que només tinguessin el COU. El resultat fou que es va acordar donar prioritat a la nota, i que no es va guardar cap percentatge per a aquells dos col·lectius.

Però allò que és important de destacar és que per fi el CIC supera la fase històrica consensual (de notable feblesa jurídica). Fruit de la directa i material assumpció de la gestió de l'accés per part de la DGU i del Departament d'Ensenyament, apareix al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya la primera Resolució d'abril de 1987,¹⁶⁴ per la qual es regula el procés de preinscripció de les universitats catalanes per al curs 1987-88.

El perquè d'aquesta Resolució queda explicat en el preàmbul: "(...) La conveniència, per part de les Universitats, de conèixer amb una certa antelació el

¹⁶¹ Acta número 45, de 8 de setembre de 1986, de la reunió del CIC.

¹⁶² Acta número 46, de 9 de desembre de 1986, de la reunió del CIC. En aquesta sessió s'acordà que fossin els estudiants membres del CIC els que formessin part de la Comissió, ara sí, de Preinscripció.

¹⁶³ Formaren la Comissió: Helena Ferrer, que era secretaria del CIC, Joaquim Ibàñez, coordinador de la preinscripció, Miquel Caminal i Antoni Duran, de la UB, Julià Cufí, vicerector i Juan José Egozcue, secretari general, de la UAB; Jordi Canyelles, de la UPC, i Pere Solà, Secretari de la Comissió del Departament d'Ensenyament per a l'Experimentació i Implantació de la Reforma Educativa.

¹⁶⁴ R de 22 d'abril de 1987, per la qual es regula el procés de preinscripció en els centres de les tres Universitats catalanes per al curs 1987-88 (DOGC de 3 de juny de 1987).

nombre d'alumnes que desitja accedir a cada centre i la necessitat de coordinar la matriculació en el primer curs dels estudis professats en els diversos centres de les tres Universitats catalanes aconsellen dictar unes normes per al curs 1987-88 ...". També deixa clar que "la formalització de la matrícula per a l'ingrés, durant el curs acadèmic 1987-88, al primer curs de qualsevol dels centres integrats i adscrits de les tres Universitats de Catalunya, haurà de ser precedida per un procés de preinscripció".

Cert és que en aquesta primera resolució de l'administració catalana apareixen repetits els criteris d'accés del RD del 86 (amb més precisió, però), a més ja estan definides en vies d'accés acadèmic a la universitat, que pel seu interès relacionem tot seguit:

- **Via 0:** Tenir aprovat o convalidat el COU i les PAAU (per a espanyols i membres dels països de la Comunitat Econòmica Europea - CEE). Haver aprovat el COU amb anterioritat al curs 1974-75. Batxillerat Superior amb examen d'estat. Batxillerat Superior amb preuniversitari i proves de maduresa. Batxillerat Tècnic amb proves de maduresa.¹⁶⁵

- **Via 1:** Estrangers (excepte membres de països de la CEE) amb estudis convalidats de Batxillerat Superior i COU, i PAAU aprovades.¹⁶⁶

- **Via 2:** Diplomats en Escoles Universitàries. Llicenciats, Arquitectes i Enginyers. Professors Mercantils. Oficials de l'exèrcit que hagin realitzat els estudis a l'Acadèmia General Militar. Mestres de Primer Ensenyament. Graduats Socials. Tècnics de grau mitjà. Tècnics d'empreses i activitats turístiques que hagin cursat estudis d'acord amb el RD 865/1980, de 14 d'abril, considerats com a diplomats universitaris. Oficials de la Marina Mercant que hagin realitzat estudis d'acord amb el RD de 24 de juliol de 1964, considerats com a tècnics de grau mitjà.¹⁶⁷

- **Via 3:** Ajudants Tècnics Sanitaris amb títol de Batxillerat Superior. Assistents Socials amb títol de Batxillerat Superior. Llicenciats en Filosofia i Teologia per Facultats canònica-ment erigides per la Santa Seu. Diplomats Superiors en Criminologia dels Instituts de les Universitats de Madrid, València i Barcelona, amb títol de Batxillerat Superior. Secretaris de 2a Categoria de l'Administració local, amb títol de Batxillerat Superior. Funcionaris del Cos General de Policia amb títol de Batxillerat Superior i un període d'escolaritat superior a un any a l'Escola General de Policia. Perits Mercantils (només per l'Escola d'Estudis Empresarials).

- **Via 4:** Titulats de Formació Professional de segon grau d'especialitats afins.¹⁶⁸

- **Via 5:** Tenir aprovat o convalidat el COU sense PAAU (espanyols i dels països de la CEE).¹⁶⁹

¹⁶⁵ Les places que deixaven vacants la resta de vies eren per aquests alumnes i per als de via 3 en un inici, després s'hi van afegir els alumnes de via 7, o sigui, com a mínim, un 90% en les llicenciatures i un 60% en les diplomatures.

¹⁶⁶ Tenien reservades un 5% de les places a totes les titulacions.

¹⁶⁷ També tenien reservades un 5% de les places a totes les titulacions.

¹⁶⁸ Tenien reservades un 30% de les places només a les diplomatures, ja que en aquella època no tenien accés a les llicenciatures.

¹⁶⁹ Només podien entrar a les diplomatures el setembre si la resta de vies deixaven places

- **Via 6:** Estrangers (excepte de països de la CEE) sense PAAU aprovades però amb el COU aprovat o convalidat.

Més endavant, una resolució de l'abril de 1989,¹⁷⁰ va suprimir la Via 6 perquè era un accés molt marginal i no aportava cap informació important, ja que la nacionalitat es podia aconseguir d'altres maneres, i va incorporar la Via 7 i l'any següent, i sense cap formalització normativa publicada, fou creada la 8:

- **Via 7:** Alumnes, amb les PAAU aprovades o assimilats, que han iniciat estudis universitaris.¹⁷¹

- **Via 8:** Alumnes, amb la FP de segon grau aprovada o assimilats, que han iniciat estudis universitaris.¹⁷²

El 1993 fou suprimida la via 3 publicant-ho només en l'opuscle informatiu de la preinscripció universitària. El motiu fou que la nova Llei Orgànica d'ordenació general del sistema educatiu¹⁷³ havia suprimit en alguns casos i canviat en altres, aquestes possibilitats d'accés.

Resolucions com la d'abril de 1987 n'aparegueren cada any fins 1990 (en què es publica un Decret i dues Ordres), però aquella resolució de la DGU ens apareix avui com la fita que marca el final d'un llarg i conflictiu camí. Des d'aleshores, les universitats demanaran ja obertament al Departament d'Ensenyament que assumeixi, per delegació, les funcions de l'assignació de places per a l'ingrés als centres propis i adscrits.

vacants. Igual per als de via 6.

¹⁷⁰ R de 7 d'abril de 1989, per la qual es regula el procés de preinscripció als centres de les tres Universitats catalanes per al curs 1989-90 (DOGC de 19 d'abril de 1989).

¹⁷¹ Tenien les mateixes places que els de via 0 i 3. Volia ser una via per la qual s'aconseguien diverses dades estadístiques, ja que es preguntava entre d'altres coses, quantes carreres havia començat o el darrer any que s'havia matriculat.

¹⁷² Tenien les mateixes places que els de via 4. Es volia aconseguir les mateixes dades estadístiques que amb els alumnes de via 7, encara que la 8 era molt més minoritària.

¹⁷³ LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE de 4 d'octubre de 1990).

5 La preinscripció i altres

processos unificats i centralitzats

Com ja s'ha avançat, el 1985 es va arribar a un acord de mínims perquè les universitats catalanes fessin la preinscripció entre elles mateixes. Però dos anys més tard, vistos els resultats obtinguts, s'imposà demanar al CIC - per no dir exigir - per part de les mateixes universitats, la creació d'una oficina que centralitzi i unifiqui tot el procés, i que també doni resposta a totes les peticions d'informació i a les demandes d'accés, conclouent que és l'única manera de millorar la gestió. Aquesta OPU, va començar a operar l'any 1987, ubicada al vestíbul del cinema de l'Institut de Formació Professional Mare de Déu de la Mercè, a la Zona Franca de Barcelona.

Les PAAU estan normativitzades des del 1974, el 1981, ja es parla al CIC de crear una comissió per millorar les proves, mecanitzar-ne els resultats i estudiar les valoracions per part d'alguns centres docents. Tot això es comença a dur a terme el 1990 amb l'OPAU. La regulació de les proves dels més grans de 25 anys existeix des del 1971, el 1973 la UAB feia cursos de preparació per a aquestes proves, i el 1980 es crea una comissió en la qual hi ha dos Departaments de la Generalitat.

En el període que s'analitzarà a continuació, la matrícula d'estudiants a les universitats creix sense parar a l'Estat Espanyol. A Catalunya hi ha un retrocés l'any 1992 de 18.267 matriculats, a causa segurament del canvi de sistema de recompte, tal com es reflecteix a la Taula 12, provocant una greu massificació, per a les institucions que l'havien d'acollir. Aquestes no estaven preparades i va representar molt de temps per poder-s'hi adaptar mínimament.

Taula 12. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles i catalanes
(1986 - 1999)

Curs / Anualitat	Alumnat matriculat a l'Estat Espanyol	Alumne matriculat a Catalunya
1986-7/1987	968.608	146.438
7-8/1988	1.026.202	152.683
8-9/1989	1.092.329	154.799
9-0/1990	1.193.727	164.990
0-1/1991	1.208.369	173.753
1-2/1992	1.290.521	155.486
2-3/1993	1.354.544	160.652
3-4/1994	1.440.259	166.676
4-5/1995	1.497.868	170.549
5-6/1996	1.544.162	175.052
6-7/1997	1.552.372	180.610
7-8/1998	1.570.568	187.821
1998-9/1999	1.581.415	189.367

5.1 L'operativa gestora inicial

L'any 1987, des de la nova OPU, s'envià per primer cop als centres que impartien el COU a tot Catalunya, els impresos de preinscripció universitària, amb les dades personals dels alumnes que tenien matriculats (segons les dades del Departament d'Ensenyament). Els alumnes van poder manifestar llurs preferències en el seu propi centre de secundària, sense necessitat de desplaçar-se enlloc, atès que seria el propi institut qui retornaria els impresos formalitzats a l'OPU. En principi, d'aquesta operativa s'esperava, no sols facilitar als alumnes aspirants la tramitació, sinó també evitar aglomeracions davant la seu de l'OPU o de les seves delegacions,¹⁷⁴ aspiracions ambdues que tardarien a realitzar-se.¹⁷⁵

En la primera experiència de l'OPU s'incorporaren nous elements en la gestió. Fou editat un díptic d'informació general sobre la preinscripció universitària, fita que esdevindria tradició anual, amb una breu explicació sobre les diverses vies d'accés que han d'utilitzar els interessats per fer la sol·licitud. Però el que no fou possible d'assumir encara foren totes les sol·licituds de canvis de preferències, que afectaven gairebé a un 40% dels alumnes preinscrits i generaven una gestió inabastable per a la nova operativa centralitzada. La nova OPU només podia tramitar aleshores canvis absolutament raonats i justificats,¹⁷⁶ a banda de les preinscripcions condicionals (més de dos mil) de persones que no havien adjuntat la documentació necessària en el seu moment, les quals tenien dret a un termini legal de 10 dies per complimentar-la degudament.¹⁷⁷

Considerada la lògica inexperiència administrativa davant d'una gestió tan gran i limitada a tan poc temps, juntament amb la migradesa inicial dels recursos

¹⁷⁴ A partir d'aleshores també, la preinscripció es podria dur a terme a les ciutats de Girona, Lleida i Tarragona, on les tres universitats catalanes hi tenien centres i delegacions, que l'OPU va aprofitar per fer una inicial descentralització.

¹⁷⁵ La primera experiència va posar de relleu que el bon funcionament de l'operativa requeria d'un sistema informàtic molt potent i d'uns fixers ben depurats, de forma que la solució als múltiples problemes i incidències de la gestió va fer inevitables tant els desplaçaments com les cues davant la seu de l'OPU, que minvariaven a mesura que les millores tècniques s'anessin incorporant.

¹⁷⁶ Preferència: centre/estudi de nou accés, o sigui tots aquells que tenen un codi per poder-lo sol·licitar durant el procés de preinscripció.

¹⁷⁷ L de 17 de juliol de 1958, de Procediment Administratiu (BOE de 18 de juliol de 1958). Modificada per les Lleis 164/1963, 30/1992 i 4/1999.

tècnics i humans, el resultat previsible fou el desbordament de l'OPU i la conseqüència –no menys previsible – va ser la instauració de la rigidesa administrativa de la gestió, que va comportar el refús per principi a qualsevol incidència sol·licitada (llevat que no hi hagués cap marge per la resposta negativa), essent l'abús del silenci administratiu negatiu la fórmula sistemàticament emprada.

En la valoració general de la primera operativa unificada i centralitzada la satisfacció fou moderada però evident.¹⁷⁸ Dels 30.000 alumnes de nou accés matriculats a les universitats catalanes el curs 1987-88 (70% de juny i 30% el setembre), el 80% estudiaven la carrera desitjada i el 20% restant va haver d'anar a alguna de les altres opcions demanades. El CIC va valorar positivament la prioritat atorgada a la qualificació sobre l'opció elegida, i la informació donada als centres, però valorava negativament la durada del procés i demana d'estendre la preinscripció a través dels centres de secundària als alumnes d'FP2.

En aquella mateixa reunió, el Conseller d'Ensenyament va informar al CIC que, a proposta seva, el Govern de la Generalitat havia autoritzat l'elaboració "d'un projecte de creació d'una quarta universitat que tingui en compte la demanda i la seva evolució, l'oferta de llocs de treball previstos per als titulats de cada especialitat i la necessitat de personal qualificat per dur a terme noves activitats a Catalunya, els models possibles d'universitat, els tipus d'estudis, l'estimació dels costos i una proposta de sistema de finançament". Aquesta notícia fou complementada al si del CIC amb la creació de la Comissió de Programació Universitària, formada pels rectors, els presidents dels consells socials i els membres del Departament d'Ensenyament que treballaven en el projecte esmentat.

La segona campanya de preinscripció unificada va servir per prendre algunes decisions a la vista dels resultat obtinguts en la gestió. Així, el document normalitzat de preinscripció deixaria de ser gratuït,¹⁷⁹ i presentaria vuit opcions o preferències a l'alumne aspirant, deixant de banda altres propostes.¹⁸⁰ De

¹⁷⁸ Acta número 49, de 16 de novembre de 1987, de la reunió del CIC.

¹⁷⁹ La gratuïtat atorgada en la campanya anterior va demostrar que el mecanisme era completament ineficient, atès que centres i alumnes consumien quantitats injustificables de formularis, amb el cost que això comportava.

¹⁸⁰ Hi havia partidaris i arguments per ampliar el nombre, però també per reduir-lo. Els

l'estructura operativa assajada s'institucionalitzarien com a òrgans unipersonals de gestió els càrrecs de Coordinador - director de l'actuació de les universitats de Catalunya en el procés de preinscripció i matriculació corresponent al curs 1988-89, i els càrrecs de Cap i de Responsable informàtic de l'OPU.¹⁸¹

Entre les reflexions més immediates provocades per la segona campanya al si del CIC (amb nou Conseller d'Ensenyament presidint-lo),¹⁸² destacà la constatació de l'angoixa social que provocava la impossibilitat de canviar les preferències. El nou sistema havia començat a funcionar sense cap resposta normalitzada i eficient al problema, de forma que es limitava a donar sortides puntuals a les sol·licituds més justificades. Aquesta via, cal apuntar-ho, es va obrir sense cap publicitat, de forma que només una part dels afectats hi va poder recórrer.

En aquells moments, congelar el procediment administratiu (sic) es justificava en l'experiència de la gestió: generalitzar l'acceptació de sol·licituds de canvi de preinscripció fent pública aquesta possibilitat, no sols hauria endarrerit el procés (cosa intolerable ja), sinó que l'hauria paralitzat completament.¹⁸³ Normalitzar aquesta possibilitat requeriria dotar l'OPU d'uns recursos humans, econòmics i tècnics molt superiors als inicials, així com procedir a la seva institucionalització com a òrgan gestor estable.¹⁸⁴

debats i decisions acabarien remesos a una comissió tècnica formada pels responsables directes de la gestió, per tal que s'agilitin les decisions referents a les qüestions administratives" (acta de la reunió de 17 de febrer de 1988, de la Comissió de Preinscripció).

¹⁸¹ Acta número 51, de 10 de maig de 1988, de la reunió del CIC. La primera persona nomenada per al càrrec de Coordinador - director fou en Joaquim Ibáñez Fanés, funcionari aleshores de la DGU. Els altres dos càrrecs continuen encara ocupats per les mateixes persones: Jesús M. Prujà i Javier Larreategui Valderrama, respectivament, encara que aquest darrer no apareix a l'acta.

¹⁸² El Sr. Josep Laporte, ex-rector de la UAB i ex-conseller de Sanitat, va substituir Joan Guitart, que passà a ser Conseller de Cultura, d'acord amb el Decret 142/1988, de 4 de juliol, pel qual es nomenen els titulars dels departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya. (DOGC de 5 de juliol de 1988, correcció d'errada en el DOGC de 18 de juliol de 1988).

¹⁸³ Acta número 52, de 26 de setembre de 1988, de la reunió del CIC. En aquesta reunió del CIC hi trobem la primera demanda d'informació sobre les dades de preinscripció d'aquell any (i més concretament sobre "la procedència territorial dels alumnes que han demanat informàtica").

¹⁸⁴ El personal de l'OPU en acabar al procés, tornava a les seves administracions; només el nucli central anava a treballar a la DGU durant cinc mesos per preparar la campanya següent, i tenir a l'abast la documentació necessària que demanaven els jutjats per als primers recursos contenciosos-administratius.

Els efectes de la desconexió entre l'oferta i la demanda es varen fer evidents passat el període de matriculació del curs 1988-89. El conseller va informar al CIC que "hi ha hagut un total de 1.300 alumnes aprovats a setembre que no han formalitzat la matrícula, possiblement perquè no han pogut obtenir una plaça de les seves preferències; segurament engruixiran el nombre de preinscrits del juny vinent i llavors tindran preferència d'elecció de plaça".¹⁸⁵

Aquesta explicació, juntament amb la dels alumnes que es matriculaven el setembre en llocs o hi havia vacants però que el juny següent volien canviar, va servir per crear la hipòtesi de la "borsa". Aquesta justificava que en l'accés no només es comptés amb els alumnes de l'any que aprovaven les PAAU o l'FP2 i un percentatge reduït d'alumnes que volien fer una segona carrera, sinó també, i com a factor important, els que es podrien anomenar els "insatisfets", que serien molt difícils de preveure ja que no es podria calcular quants serien.

Les solucions a aquest problema no eren pas senzilles, però sí en canvi el bastiment organitzatiu de l'OPU, que durant aquell mateix curs s'endegà definitivament.¹⁸⁶ La figura del Coordinador fou reforçada operativament, encarregant aquest òrgan comunicar a l'alumnat totes les incidències que es poden produir des del moment que es formalitza la preinscripció fins l'adjudicació final de la plaça a un centre. Les resolucions de les centenars de reclamacions serien resoltes pel Coordinador de la preinscripció, d'acord amb les directrius rebudes de cada universitat, restant en mans de l'alumnat la possibilitat de recórrer la resolució davant el Rector corresponent.

Però l'articulació operativa va tenir una dimensió intra-administrativa d'especial significació. L'establiment al si de l'OPU de l'òrgan de Coordinació va comportar l'obertura de nous canals de comunicació amb les universitats, més enllà d'una fluïda coordinació directiva amb els corresponents vicerectors encar-

¹⁸⁵ Acta número 53, de 24 de gener de 1989, de la reunió del CIC.

¹⁸⁶ Acta número 54, de 24 de juliol de 1989, de la reunió del CIC. S'acordà nomenar Jesús M. Prujà com a Coordinador del procés de preinscripció universitària per al curs 1989-90, el qual actuarà seguint les directrius del CIC. També es nomenà Assumpta Bolós com a Cap de l'OPU per al curs 1989-90, la qual actuarà sota la dependència del Coordinador de la preinscripció (el Sr. Ibàñez s'havia incorporat com a Cap de Servei de Gestió Acadèmica a la UAB).

regats de la matèria, l'OPU va generar una dinàmica de cooperació tècnica molt fructífera amb els caps de servei que gestionaven l'accés a cada universitat, cosa que va permetre la resolució ràpida de les múltiples incidències de baix nivell (aquelles que no afecten drets de tercers), i que tant impacten sobre la percepció de qualitat en la gestió.

En qualsevol cas, allò que cal retenir d'aquesta nova realitat és el fet que l'articulació entre l'OPU i les unitats gestores de l'accés de cada universitat va generar una eficaç xarxa d'acció que amb el temps es revelarà com una estructura cooperativa interuniversitària eficient i duradora.

Els efectes d'aquesta xarxa cooperativa es van fer palesos ben aviat en l'adopció ferma de criteris gestors. La preinscripció a l'OPU esdevé condició prèvia a la matrícula en qualsevol centre integrat o adscrit de les universitats de Catalunya: si un alumne és matriculat en un centre adscrit¹⁸⁷ sense tenir la plaça assignada a través d'aquest procediment, no podrà figurar a les actes oficials de qualificació del centre i per tant, no podrà obtenir el títol en acabar els seus estudis.¹⁸⁸

Al mateix temps, la nova operativa de la preinscripció afronta el problema "social" dels canvis de preferències, acceptant els que arribessin en un termini prèviament decidit però mai no publicitat, atès que durant aquell any i el següent es va continuar mantenint el criteri que fer publicitat del procediment significaria incentivar-ne l'ús encara més, amb el consegüent perill de provocar un col·lapse administratiu. Això no obstant, el fet d'establir un termini i de facilitar al públic un model normalitzat d'instància per sol·licitar aquesta possibilitat, fou suficient per a generar un allau de canvis (se'n recolliren més de tres mil).

¹⁸⁷ Aquí no es parla dels centres integrats, perquè aquests ja saben que han de complir estrictament amb l'ordenament jurídic. També cal tenir present que en les dates que es va prendre l'acord, a Catalunya no hi havia universitats privades, que no foren reconegudes fins l'any 1991.

¹⁸⁸ Aquest acord ja havia estat adoptat de fet en un plenari del CIC l'any 1985, de forma que l'any 1988 només es ratifica. En diverses comissions tècniques d'aquest mateix any el tema seria objecte de concrecions operatives, molt necessàries atesa la radicalitat de la mesura.

5.2 La conflictivitat social i jurídica de la gestió

Després de les actives, i violentes,¹⁸⁹ mobilitzacions estudiantils de 1987, el govern espanyol va procedir a una reforma del marc legal de l'accés a la universitat,¹⁹⁰ recollint, en principi, algunes reivindicacions de l'alumnat.

La nova regulació va vincular els quatre itineraris o opcions cursats al COU amb les prioritats d'accés a estudis universitaris: "tindran preferència les sol·licituds dels alumnes que vulguin iniciar estudis universitaris que es corresponguin amb l'opció cursada al COU" (en el cas que l'alumne hagi escollit les assignatures obligatòries d'una altra opció, tindrà dret a accedir als estudis universitaris de les dues opcions; i si al final quedaven places vacants es podrà accedir des de qualsevol opció). La mesura semblava prou racional, atès que fins aleshores hom podia estudiar ensenyaments per als quals no havia rebut una formació bàsica adequada. Amb la modificació es declarava la voluntat governamental de guiar correctament i coherentment a l'alumnat cap els estudis escollits, però la realitat fou que al començament va provocar, el contrari del que volia aconseguir, la frustració de moltes vocacions.

Encara que aquesta modificació s'havia d'aplicar en la preinscripció de 1989, alguns dels estudiants van triar erròniament l'opció de COU que els donava accés a la carrera demanada, per la manca d'informació o de mitjans dels centres,¹⁹¹ segons es queixaven posteriorment els instituts. Això va provocar la necessitat de noves intervencions normatives per tal d'esmoreir perjudicis als

¹⁸⁹ En aquestes es va fer televisivament famós un "personatge" de gran agressivitat que tenia una accentuada discapacitat, l'anomenat "*Cojo mantecas*".

¹⁹⁰ OM de 3 de setembre de 1987, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE 7 de setembre de 1987); Ordre de 3 de setembre de 1987, Ordre de 3 de setembre de 1987 per la qual es modifiquen les Ordres de 22 de març 1975 i d'11 de setembre de 1976, en els apartats relatius al COU. (BOE. de 14 de setembre de 1987); i RD 557/1988, de 3 de juny, pel qual es modifica el RD 943/1986, on es regulen els procediments d'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 7 de juny de 1988).

¹⁹¹ O de 23 d'agost de 1989, en el seu paràgraf 3): "[...] L'establiment d'aquest nou règim d'accés ha comportat disfuncions en diversos centres de batxillerat catalans pel que fa als alumnes de COU. Aquests centres, alguns per manca d'informació i alguns per manca de mitjans personals i materials, s'han continuant regint per les normes contingudes al RD 943/1986 [...]".

estudiants. Així, pel maig de 1989, el MEC emet una nova ordre ministerial,¹⁹² per la qual es modificà parcialment l'Annex I del RD 557/1988. Però les complicacions no foren només d'origen legal.

Un error en l'aplicació informàtica de la preinscripció de 1989 a Catalunya va provocar l'assignació de places a aspirants que legalment no els corresponien, amb el consegüent perjudici per als drets de tercers. La lògica aplicació dels principis d'igualtat i legalitat va dur a la DGU, a proposta de la Coordinació de la preinscripció, a resoldre el canvi d'assignació a 1.100 persones de les 3.000 que estaven en una situació incorrecta (malgrat la notificació errònia inicial, la matrícula els fou rebutjada). Les 1.900 persones restants no foren reassignades pel fet que la seva assumpció per part dels centres afectats resultava viable i no perjudicava els interessos i els drets d'altres aspirants als mateixos estudis.

Però la magnitud d'aquest conflicte va superar l'àmbit de la gestió. La Coordinació de la preinscripció va trametre als afectats la notificació resolutorià de la nova assignació, que modificava l'anterior que havia estat errònia, tramesa pel rector corresponent de la universitat on s'assignava la plaça. Aquesta comunicació va transcendir als mitjans de comunicació social catalans (afectava a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB), i el resultat fou una gran alarma, ja que per les notícies que difonien s'entenia que tots els estudiants de Catalunya n'estaven afectats, tot i que el problema informàtic només havia afectat a sis centres. Els fruits d'aquesta comunicació social els patiria especialment l'OPU.¹⁹³

L'intent de solució al conflicte social generat donaria pas a un conflicte ju-

¹⁹² OM de 24 de maig de 1989, per la qual es modifica parcialment l'annex I del RD 943/1986, de 9 de maig, modificat pel RD 557/1988, de 3 de juny, sobre procediment d'ingrés als centres universitaris (BOE de 27 de maig de 1989). En aquesta Ordre s'atorgà la possibilitat d'accedir a l'antiga carrera de Ciències de la Informació als estudiants amb l'opció de COU D. Però aquesta OM seria d'aplicació per a la preinscripció 1991.

¹⁹³ Va ser un mes de setembre molt dur per als alumnes canviats i per a les persones que treballaven en l'accés. Es rebien moltes queixes, insults, i fins i tot es van produir alguns intents de motí a l'OPU i en la facultat de Ciències de Comunicació de la UAB. Els més irritats eren especialment els pares i les mares dels afectats que sovint venien acompanyats d'advocats i de notaris. La consigna que es va donar a tothom que estava al *front office* va ser intentar calmar i en cap cas arribar a discutir. En tot moment la informació que es va facilitar va intentar ser clara i transparent, però els afectats no volien que se'ls expliqués el perquè havia passat, sinó que

rídic d'especial transcendència per al sistema. La disposició transitòria primera del RD 557/1988, preveia que els alumnes que repeteixen les proves al juny de l'any 1989 o bé hagin fet el COU amb anterioritat, però realitzessin les proves en aquell any o en posteriors, tenien dret a escollir una de les quatre opcions de COU, encara que no haguessin cursat les assignatures corresponent. Sobre aquesta base legal, el Departament d'Ensenyament va publicar una Ordre¹⁹⁴ que, aplicant "per analogia" d'aquesta disposició, permetria a determinats alumnes, els que figuraven a l'annex a l'Ordre, i que es consideraven amb opcions errònies, escollir l'adequada per a accedir a la titulació que volien.

Però l'ordre en qüestió no fou precisament benvinguda. La UAB, principal afectada pel cas de Ciències de la Comunicació, va presentar un recurs de reposició davant el Conseller d'Ensenyament demanant l'anul·lació de l'O. En l'argumentació del recurs s'assenyala, en primer lloc la manca de competència de la Generalitat de Catalunya per legislar sobre el tema,¹⁹⁵ en segon lloc la vulneració del principi de jerarquia normativa.¹⁹⁶ A més, una disposició de caràcter general, que afecti a multitud de persones, sense determinar, no pot ser modificada per una disposició particular, que determini a un grup petit de persones a les quals afecta la disposició general. Finalment, el recurs propugnava una interpretació restrictiva de les disposicions transitòries, pel fet mateix de que són transitòries.

Davant d'aquest recurs, el Conseller d'Ensenyament va emetre una nova O¹⁹⁷ que suspenia provisionalment i amb caràcter cautelar l'execució de l'ante-

volien la plaça, que segons ells, els pertanyia.

¹⁹⁴ O de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la disposició transitòria 1a. del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

¹⁹⁵ Es va donar el cas curiós que el Rector de la UAB que va presentar el recurs, Sr. Ramon Pascual, havia estat DGU del Departament d'Ensenyament entre 1980 i 1983 (D 242/1980, de 22 de novembre, i 146/1983, de 21 d'abril, de nomenament i cessament del senyor Ramon Pascual i Sants com a DGU del Departament d'Ensenyament, respectivament).

¹⁹⁶ D'acord amb el principi de jerarquia normativa, una O pot desenvolupar, però no modificar un RD (art. 23 del D de 26 juliol de 1957, pel qual s'aprova el Text refós de la L de Règim Jurídic de l'Administració del Estat).

¹⁹⁷ O de 29 de setembre de 1989, que suspèn l'execució de l'O d'aquest Departament de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la Disposició Transitòria 1a. del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

rior. Suspensió temporal que esdevindria una revocació, ja que a l'octubre del mateix any, el Conseller d'Ensenyament dictà una nova O,¹⁹⁸ resolutòria dels recursos presentats contra l'anterior, i de signe ben diferent.¹⁹⁹

Però el conflicte no va acabar pas aquí. Alguns dels alumnes beneficiats per la primera Ordre s'havien matriculat a la facultat de Ciències de la Informació de la UAB. Però en aplicació de la segona O, el Rectorat els va anul·lar la matrícula a principis de novembre de 1989,²⁰⁰ per no concordar l'opció cursada a COU amb l'opció que donava accés a la carrera. Això va provocar que una de les persones afectades interposés un recurs contenciós - administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) contra la resolució rectoral, que fou desestimat per la sala en considerar, seguint el Codi Civil, que la deficient informació no eximeix del compliment de la llei i que les normes no tenen efectes retroactius si així no es preveu, i que, per tant, el moment d'accedir la recurrent a la universitat era vigent el RD 557/1988, que no contemplava l'opció cursada de COU per la recurrent per a l'accés als estudis de Ciències de la Informació.²⁰¹

L'apel·lació de la sentència davant el Tribunal Suprem va significar un gir radical en la interpretació del conflicte.²⁰² El TS va considerar que l'acte d'anul·lació de la matrícula no és una mera correcció d'errors, sinó l'anul·lació

¹⁹⁸ O de 19 d'octubre de 1989, per la qual es resolen diversos recursos interposats contra l'O de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la Disposició Transitòria 1a. del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

¹⁹⁹ En aquesta nova O es torna a considerar la situació dels alumnes que han escollit erròniament l'opció de COU, però després dels recursos presentats contra l'O de 23 d'agost de 1989, s'estima que en cas d'aplicar la disposició transitòria a aquests alumnes es perjudicaria a dos grans grups: els que van triar correctament l'opció de COU, perquè si tenen menys nota quedarien fora de l'assignació de la carrera escollida amb preferència; i els alumnes que havent escollit malament l'opció, no es van incloure a l'annex de l'O de 23 d'agost. Això suposaria una discriminació que vulneraria el principi constitucional d'igualtat. Al mateix temps en aquesta O revocadora es fa una crítica velada al Rector de la UAB, per la referència feta a l'atribució de competències, matèria que l'O actual no passa a analitzar.

²⁰⁰ R de 8 de novembre de 1989, per la qual es deixa sense efecte la matriculació a la UAB, dels alumnes que consten a l'annex.

²⁰¹ Recurs contenciós - administratiu núm. 103/90, de la Secció Tercera de la Sala del Contenciós - Administratiu. El Recurs es va resoldre mitjançant la Sentència 222/91, de 7 de maig de 1991.

²⁰² Recurs d'apel·lació núm. 8351/1991, de la Sentència del TSJC davant el Tribunal Suprem. La Sentència del qual és de 19 de maig de 1999, Secció Tercera de la Sala del

d'un acte declaratiu de drets, i no pas d'un error de fet o material, esmenable en qualsevol moment, com la UAB mantenia. Essent així, la UAB no havia respectat el procediment administratiu previst per a l'anul·lació dels actes administratius, generant d'aquesta manera la indefensió dels afectats. Per altra part, el TS, tampoc va admetre l'argument que la matrícula era condicionada al compliment dels requisits per accedir a la Universitat, ja que, entén el TS, la formalització de la matrícula és prova el compliment dels requisits, de manera que la revocació de la primera O del Departament d'Ensenyament no podia afectar un acte ferm com era la matrícula universitària.²⁰³ En conseqüència, una dècada després del conflicte, el 20 de juliol del 2000, el Tribunal Suprem (TS) va sentenciar, i no pas per unanimitat,²⁰⁴ que l'anul·lació de la matrícula universitària havia provocat uns perjudicis a la recurrent que la UAB hauria de rescabalar.²⁰⁵

La resolució final d'aquest conflicte fou especialment dura per a la UAB, que va haver de suportar la censura social expressada a través dels mitjans de comunicació, però no va alterar les consideracions basilars que actuaren de criteri l'any 1989. Malgrat saber-se que el mateix conflicte de les opcions de COU, plantejat a la *Universidad Complutense* de Madrid, havia estat resolt amb molta discreció per la via dels recursos individuals, la posició del conjunt del sistema universitari català fou gairebé monolítica: la decisió de la UAB havia estat l'única resposta possible al conflicte dins el marc normatiu. La sentència, doncs, fou acatada però no compartida.

Aquest conflicte social i judicial viscut, tot i la relativa magnitud final, els afec-

Contencions – Administratiu del TS.

²⁰³ El Tribunal fa esment a l'article 120.1 de la LPA de 1958, el qual preveu que encara que l'estimació d'un recurs interposat contra una disposició de caràcter general té com efecte la derogació o reforma d'aquesta disposició, no implica que s'anul·lin els actes fers dictats en aplicació de la disposició.

²⁰⁴ El vot particular del magistrat ponent fou ben contrari a la sentència, puix considerava que la desestimació del TSJC era conforme a dret, atès que l'acte administratiu inicialment vàlid (la matriculació), esdevingué anul·lable per il·legalitat sobrevinguda d'un altre acte (l'ordre primera del Conseller).

²⁰⁵ L'alumna afectada va haver de traslladar-se a estudiar a una universitat fora de Catalunya, amb les consegüents despeses de desplaçament. Després de diverses actuacions processals, el 30 de maig de 2001, es va determinar la quantitat de 1.256.176 PTA (valor d'1 de gener de 1990, més els interessos de demora), com a indemnització a pagar per part de la UAB.

tats quedaren reduïts a 250, va servir d'esperó per millorar en molts sentits, especialment en el tècnic-informàtic que havia estat la causa immediata del conflicte, però també en la gestió de la comunicació del procés, factor clau en la projecció pública del conflicte. El resultat fou una sistemàtica millora dels recursos tècnics i informàtics, d'una banda, i la concentració de totes les comunicacions amb els estudiants en la Coordinació de la preinscripció, amb el doble objectiu d'evitar les disfuncions viscudes i d'aconseguir una més gran agilitat, deslliurant els rectorats de les tasques i les actuacions en el procés, que ara veien com a molt complex.

A conseqüència, entre d'altres, dels fets que s'acaben de descriure, el 1990, es celebra el primer Saló de l'Ensenyament,²⁰⁶ organitzat pel Departament d'Ensenyament, amb el lema "No fugis d'estudi", als locals de l'antic Born de Barcelona. Aquest té com a objectius, entre d'altres, contribuir a informar i orientar els alumnes en els estudis de qualsevol mena i en les sortides professionals.²⁰⁷ Era el primer espai d'aquesta mena que s'organitzava a l'Estat Espanyol.

Al principi estava adreçat a tot l'alumnat, però perquè no es produïssin les aglomeracions tan exagerades que s'havien donat en diverses edicions, es va anar pujant l'edat mínima des del 12 fins els 15 o 16 anys, això permetia que els interessats ho tinguessin més fàcil a l'hora d'informar-se. La periodicitat va ser anual.²⁰⁸

²⁰⁶ Durant sis dies del mes de març, del 26 al 31, de dilluns a dissabte de deu del matí a vuit del vespre ininterrompudament, adreçat a joves d'entre 12 i 18 anys.

²⁰⁷ L'OPU, a l'igual que l'OPAU, hi participaven amb un estand propi. Es va parlar de la visita de 140.000 persones, que es va anar dient durant anys. Es signen els primers convenis de col·laboració acadèmica per fer pràctiques a l'OPU, amb els alumnes de l'Escola Superior de Relacions Públiques de la UB, que han continuat fins a l'actualitat. (Regulats pel RD 1497/1981, de 19 de juny, sobre programes de Cooperació Educativa, BOE de 23 de juliol de 1981. Actualitzat per RD 1845/1994, de 9 de setembre i modificat pel RD 1845/1994).

²⁰⁸ Els espais d'aquest primer Saló eren: l'europeu, l'institucional, el lúdic, el polivalent, el fòrum, el plató, el d'ensenyaments professionals, el del Departament d'Ensenyament i el de l'àmbit universitari, a més de l'espai per obtenir el Carnet Jove i el d'informació.

El 1997 el Departament d'Ensenyament, conjuntament amb el CUR, arriben a la conclusió que no es poden fer càrrec de les despeses tan exagerades que suposa el Saló, i demanen a Fira de Barcelona que se'n faci càrrec, cosa que accepta. Aquest any es va celebrar entre els dies 24 i 27 d'abril, als palaus Alfons XIII i Maria Eugènia de Fira de Barcelona, en total hi van passar més de 59.295 persones, però en un sol dia se'n podien tenir més de 19.000.²⁰⁹

²⁰⁹ La R. de 4 de maig de 2001, diu, pel que fa a la Comissió de Preinscripció Universitària: "Funcions: g) Coordinar el sector universitari del Saló de l'Ensenyament."

5.3 El desplegament d'un model de gestió

La dècada dels noranta va començar amb esdeveniments transcendents per al sistema universitari català. L'any 1990 fou l'any en que els funcionaris públics estatals del MEC, i per extensió els dels departaments d'ensenyament de les diferents CA, van perdre el seu dret a la matrícula universitària gratuïta,²¹⁰ l'any de la creació per part del Parlament de Catalunya de la quarta universitat pública: la UPF,²¹¹ i el de la gran transformació de l'ordenació general de l'educació espanyola amb l'aprovació de la LOGSE.²¹²

Per la seva part, el CIC, esperonat per la conflictivitat social i mediàtica de 1989, va entrar en una nova dinàmica de funcionament. La fita més important fou sens dubte la creació d'una nova comissió dedicada a la programació universitària amb les funcions següents:²¹³

- “Preparar una proposta sobre la composició i les competències de les comissions territorials de coordinació dels centres universitaris dependents d'universitats diverses” (a presentar a la reunió del CIC del 6 de febrer de 1990).

²¹⁰ Aquest dret el gaudien només els funcionaris de l'Administració General de l'Estat adscrits al MEC i per extensió, els dels departaments d'ensenyament de les diferents CA, però no la resta de funcionaris i empleats del sector públic. El traspàs de les universitats públiques a la Generalitat de Catalunya va desconnectar el vincle de la titularitat i va plantejar l'assumpció d'aquests costos socials. En el fons, la decisió universitària (amb el vist-i-plau de la DGU) es va fonamentar en la negativa a acceptar uns costos socials aliens a la seva institució. Els tribunals van donar la raó a les universitats com a conseqüència dels recursos presentats pels funcionaris estatals afectats. Des d'aleshores, els ajuts econòmics per a la realització d'estudis universitaris per part de funcionaris estatals o familiars directes seus s'articula a través del programa social de MUFACE.

²¹¹ La UPF fou creada el 18 de juny de 1990, i els seus representants ja s'integraren en la Comissió de Preinscripció el mateix curs, oferint els estudis de Dret i de Ciències Econòmiques.

²¹² L'aprovació de la LOGSE fou precedida d'un debat al redós del Projecte de Reforma Educativa (1987) i de reforma de la Formació Professional en particular (1988). En línies generals hom pot afirmar que el nou sistema educatiu era fruit de la necessitat de democratitzar, descentralitzar i comunitaritzar l'ensenyament a l'Estat Espanyol. Als efectes del nostre estudi convé assenyalar el fet que la LOGSE va crear les quatre modalitats de batxillerat: arts, ciències de la natura i la salut, humanitats i ciències socials, i tecnologia, que vincularan l'accés dels estudiants a la universitat. La formació professional s'articula en cicles formatius de grau mitjà, abans del batxillerat, i cicles formatius de grau superior per després dels batxillerats, que esdevenen una alternativa als estudis universitaris, tot i que serveixen també d'accés a la universitat.

²¹³ Acta número 55, de 15 de desembre de 1989, de la reunió del CIC.

- “Examinar les propostes de nous centres i estudis per el curs 1990-91, amb la finalitat que el CIC pugui emetre un informe en la mateixa reunió”.
- “Estudiar la implantació de noves titulacions i impulsar el desplegament del mapa universitari”.

Progressivament, aquesta Comissió de Programació Universitària del CIC adquiriria un pes polític molt important en el funcionament del sistema universitari català, ja que és en ella on s’acabaran decidint les noves titulacions que oferiran les universitats, tant en els seus centres propis com en els adscrits, cosa que exigeix una tasca de comunicació i negociació clau per a l’equilibri i la racionalitat del sistema.²¹⁴

Fins el conflictiu any 1989, la Comissió de Preinscripció creada *ad hoc* dins el CIC uns anys abans, continuava funcionant com un mecanisme d’integració i participació de les universitats (a través d’un vicerector) i la DGU (el subdirector), però no de l’alumnat universitari, que només disposava del plenari per a exposar les seves crítiques.²¹⁵ La crisi d’aquell curs va fonamentar la reclamació, acceptada, d’estendre la comissió, per integrar-hi, també, representants estudiantils l’any 1990, però la seva continuïtat s’estroncà a mitjans de 1992 sense cap revocació explícita del plenari del CIC. El fet fou que els representants institucionals van prendre consciència que en aquesta comissió es treballaven dades de caràcter confidencial, que afectaven drets de tercers i que obligaven als funcionaris membres de la comissió a la reserva informativa, però no pas als estudiants. La difusió no autoritzada de dades de la preinscripció, sovint interpretades defectuosament per la premsa a causa de la manca d’interlocutor fiable, van accelerar l’exclusió estudiantil de les sessions de la comissió.

²¹⁴ Sovint, per a la realització dels estudis previs a les seves anàlisis, la Comissió de Programació ha encarregat les elaboracions estadístiques a l’OPU.

²¹⁵ Durant el darrer plenari de 1989 del CIC, el representant dels estudiants de la UPC, Miquel Amorós, va considerar responsables solidaris del desgavell de la preinscripció a les universitats i a la DGU, i va demanar la dimissió del DGU del Departament d’Ensenyament com a responsable polític del conflictiu procés viscut en la preinscripció. El Conseller d’Ensenyament va reconèixer les mancances en la informació i en els recursos, però va respondre la demanda estudiantil dient que un error material de naturalesa estrictament tècnica no justificava el cessament de ningú (acta número 55, de 15 de desembre de 1989, de la reunió del CIC). En aquesta reunió el Conseller diu que està previst organitzar el primer Saló de

En un altre ordre de coses, el desplegament del sistema centralitzat de preinscripció per part del CIC continuà a principis de 1990 amb una sèrie de decisions prou importants:²¹⁶ foren creades les delegacions de l'OPU a Manresa i Vic (oficialitzades administrativament aquell mateix any, juntament amb les de Lleida, Girona i Tarragona); es convocà el primer Saló de l'Ensenyament de Catalunya,²¹⁷ als locals de l'antic Born de Barcelona, amb un estand propi de l'OPU; i fou substituïda la titular de la Secretaria del CIC²¹⁸ tot revestint aquest càrrec d'un perfil més polític que no pas tècnic, deixant les responsabilitats gestores en mans de la Coordinació i el Cap de l'OPU, refermats un any més.

Però sens dubte, allò que incorporà els pilars mestres del bastiment del sistema unificat de preinscripció fou el desplegament normatiu efectuat per la Generalitat de Catalunya a partir de principis dels anys noranta. Efectivament, l'Administració catalana va donar un pas decisiu l'any 1990 transformant per decret aquella entitat gestora convenial i eventual que fins aleshores era l'OPU, en un organisme administratiu juridificat i dotat de competències i pressupost.²¹⁹ Aquest Decret, que encara avui regula l'accés a vuit de les onze universitats catalanes, "estableix les normes oportunes per realitzar el procés de preinscripció universitària per a tots els estudiants que desitgin iniciar estudis universitaris, condició prèvia a la matriculació en qualsevol centre integrat o adscrit a les universitats catalanes.

l'Ensenyament per a l'any vinent.

²¹⁶ Acta número 56, de 6 de febrer de 1990, de la reunió del CIC.

²¹⁷ Parlar de l'accés sense parlar d'aquest Saló seria deixar-se una part molt important, ja que amb els anys, l'espai més potenciat i visitat, ha estat la zona que ocupen els estudis universitaris amb els seus centres adscrits. Al principi estava adreçat a tots els estudiants, tant de primària, com de secundària o universitaris, però amb les diverses edicions s'imposà una exigència d'edat mínima per entrar-hi, per tal de facilitar la informació als interessats evitant les aglomeracions humanes tan exagerades que s'havien produït al començament.

²¹⁸ Helena Ferrer i Mallol cessà com a Secretària del CIC per O d'1 de març de 1990 (DOGC de 26 de març de 1990), substituïda en el càrrec per Josep Guitart i Duran (DOGC de 6 d'abril de 1990). Guitart ocupà el càrrec poc més de mig any (O de 17 de setembre de 1990), essent nomenat a continuació DGU (D 230/1990, de 17 de setembre). En realitat, el que va succeir fou un intercanvi de titulars entre un i altre càrrec, passant l'ex DGU, Abel Mariné, a Secretari del CIC. Això no obstant, la durada del nou Secretari no fou tampoc llarga, i a mitjans 1991 fou rellevat per Pere Torres (O de 18 de juny de 1991).

²¹⁹ D 159/1990, de 20 de juny, pel qual es crea l'Oficina de Preinscripció Universitària (DOGC de 13 de juliol de 1990).

En la seva creació formal, l'OPU s'adscriu al Departament d'Ensenyament i al seu capdavant hi haurà un Coordinador i un Cap de l'Oficina, "nomenats pel Conseller (d'Ensenyament) a proposta del CIC".

Les "actuacions" de l'OPU foren simultàniament regulades per una Ordre del Departament d'Ensenyament,²²⁰ publicada en el mateix DOGC que el decret, i en la qual es determinen les activitats que s'han de dur a terme ella i les seves delegacions, el personal al seu servei i les funcions i atribucions que tindrà.

Segons el decret de creació, l'OPU tindrà la seva seu a Barcelona, però podrà establir diferents oficines delegades a altres poblacions catalanes per donar el servei més proper possible a tots els estudiants. Per una ordre del mateix any 1990,²²¹ foren creades oficialment les delegacions de l'OPU de Girona, Lleida, Manresa, Tarragona i Vic (dependents dels diversos centres universitaris públics les quatre primeres, i de la Fundació Universitària Balmes, la darrera).

Les darreres sessions del CIC de l'any 1990 comencen a fer palès el neguit que provocava el projecte del govern espanyol de crear un districte únic universitari a efectes de gestionar i assegurar l'accés dels estudiants.²²² El Conseller d'Ensenyament, en la seva condició de President del CIC, va traslladar la posició contrària de Catalunya al projecte, afirmant en la carta tramesa al Secretari d'Estat d'Universitats, Sr. Rojo, que hi havia motius que fan pensar que a Catalunya aquesta alternativa "no aportaria cap solució i si diversos problemes", puix, com exposava el text, "en el cas hipotètic que a Catalunya es disposessin de 40.000 places, i el 5% s'oferissin al districte únic, significaria que només 38.000 places serien destinades als estudiants catalans" (donant per entès, evidentment, que Catalunya seria importadora i no pas exportadora d'estudiants). L'altre problema seria, lògicament, la llengua catalana.

²²⁰ O 20 de juny de 1990, per la qual es determinen les actuacions a l'Oficina de Preinscripció Universitària i les funcions del seu personal (DOGC de 13 de juliol de 1990).

²²¹ O de 10 d'octubre de 1990, per la qual s'estableixen delegacions de l'Oficina de Preinscripció Universitària en diverses poblacions de Catalunya (DOGC de 19 d'octubre de 1990). La creació de la delegació de Tortosa fou materialitzada l'any següent, però mai no ha estat formalitzada jurídicament.

²²² Acta número 60, de 27 de novembre de 1990, de la reunió del CIC.

La resposta del Secretari d'Estat exposada aquell novembre de 1990 fou tranquil·litzadora. Segons Rojo, el tema no es decidiria d'immediat,²²³ i en qual·sevol cas la mobilitat no representaria cap problema ni dificultat per a la normalització lingüística de les universitats catalanes. Per altra banda, el Secretari d'Estat li manifestava al Conseller que en el districte únic hi participarien aquelles universitats o comunitats autònomes que s'hi volguessin incorporar.

El CIC va estudiar un document, elaborat pel Departament d'Ensenyament, on eren sintetitzades les propostes unitàries catalanes i que havia d'ésser traslladat al MEC i defensat a la Conferència sectorial d'Educació. En aquest document es proposa "diferenciar l'accés a la universitat de la mobilitat universitària, en el sentit de facilitar una certa mobilitat quan ja s'hagi aprovat el primer curs, o el primer cicle. En definitiva, es tractaria que els estudiants que es traslladessin ja tinguessin un determinat nivell de maduresa i d'adaptació a l'ensenyament universitari".

Però les propostes catalanes no triomfaren i el govern espanyol va aprovar un RD²²⁴ a mitjan 1991 que creava l'anomenat "*distrito compartido*" (DC), a partir de l'article setè, disposició de redactat inextricable: "Les Universitats reservaran, anualment, un percentatge de places de tots i cadascun dels centres o ensenyaments en què es donin les circumstàncies esmentades a l'article 2.2 (que parla de com s'ordenarà la demanda de places quan sigui superior a la seva capacitat), per ser adjudicades entre els estudiants que, reunint els requisits exigits per la legislació vigent, les hagin sol·licitat, independentment de la Universitat que els correspongui per aplicació de l'article 3 a) (amb caràcter general, la Universitat on hagi superat les PAU o on estigui adscrit el Centre de COU) i b) (alumnes que hagin superat les PAU a la UNED), sense tenir en compte les prioritats establertes a l'article 4.1. Aquest percentatge serà determinat previ informe favorable de les Administracions Públiques amb competèn-

²²³ Hi havia una sessió de la Conferència sectorial de Consellers d'Educació convocada per al dia 10 de desembre de 1990, i el Secretari d'Estat feia notar que el projecte de districte únic no figurava a l'ordre del dia de la sessió, donant a entendre que estaven oberts a la negociació.

²²⁴ RD 1005/1991, de 14 de juny, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris.

cies en la matèria d'educació superior, seguint el procediment que estableixi el *Consejo de Universidades*".

Aquest redactat *tan aclaridor* donava peu al sistema pel qual els alumnes podrien demanar accedir a qualsevol universitat de l'Estat amb independència del seu origen territorial. La lletra menuda, però, deia que les places reservades als estudiants "mobilitzats" només era d'un 5% en cada estudi, amb un màxim de 10 places. L'efecte d'aquestes restriccions va diluir la conflictivitat política de la mesura – que no la tècnica –²²⁵ atès que l'alumnat desplaçat acabaria essent molt poc i, a més, concentrat en estudis on la demanda era ja molt superior a l'oferta, cosa que reduïa severament les possibilitats d'accés d'aquest alumnat en condicions normals.

Tota la gestió es duia a terme des de les CA, però el 1993 l'assignació de places va passar a fer-se centralitzadament de tot l'Estat Espanyol, des del *Consejo de Universidades* a Madrid. El motiu oficial era que així es podria vigilar millor que no hi haguessin alumnes que demanessin més de tres centres d'estudi alhora. Després de les greus tensions que aquest sistema va generar i que es reflectien de moltes maneres, en els diferents informes, en especial pel fet que, segons el *Consejo*, s'havien de resoldre les reclamacions des de l'OPU, o l'organisme encarregat en cada CA, per una assignació que no es sabia, ni es tenia clar, com s'havia fet, perquè no es tenien totes les dades. El 1997 es va retornar l'assignació a les CA, i en el cas de Catalunya va permetre millorar molt la resolució d'instàncies.

En aquesta Taula 13 es pot veure el resultat al llarg dels deus anys de durada, fins el seu tancament l'any 2000, es podria dir que per esgotament del model. El 2001 es va canviar de concepció i d'estructura amb l'anomenat districte obert, i del qual se'n parlarà més endavant.

²²⁵ La gestió d'aquests pocs alumnes va resultar molt complexa, perquè podien enviar la seva sol·licitud des de qualsevol registre públic i adreçar-la a qualsevol altre. En alguns casos, fins que l'organisme receptor no entenia que era allò i cercava on havia d'anar, passaven mesos després de tancat el termini, fins i tot arribaren a finals d'octubre, però com que havien sortit en temps i forma, s'intentaven resoldre interpretant la legalitat de la manera més favorable a l'interessat.

Taula 13. Districte Compartit (1991 – 2000)

Any	Oferta de Places	Sol·licitants 1a. preferència	Sol·licitants totals	Assignats	Matriculats
1991	838	366	1.216	298	-
1992	1.226	426	893	228	-
1993	1.388	877	1.700	374	126
1994	1.424	1.297	3.426	460	159
1995	1.482	1.371	3.508	429	136
1996	1.498	1.284	3.280	426	129
1997	1.600	1.209	2.862	463	93
1998	1.567*	937	1.999	417	118
1999	1.515*	894	2.109	337	56
2000	1.161*	742	1.756	290	84

Aquest RD parteix de la base que el requisit mínim i obligatori per a ingressar en un centre és la superació de les PAU, i en aquells casos on la demanda de places superi la capacitat del centre, s'ordenaran les sol·licituds i s'adjudicaran les places segons les prioritats i criteris de valoració que es descriuen en aquesta disposició, respectant, l'ordre de preferències que els alumnes hagin sol·licitat.

Una de les innovacions és la universitat que correspondrà a cada alumne, que serà aquella on hagi realitzat les proves d'accés. En el cas de la UNED però, dependrà segons els casos: si l'alumne és de nacionalitat estrangera o espanyola i justifica residència a l'estranger, se li adjudicarà la universitat a la qual va ser adscrit per a realitzar-les. Si són de nacionalitat espanyola, i no justifiquen residència a l'estranger, qualsevol universitat de la província de residència o aquella a la que estigui adscrit l'Institut de Batxillerat.

Per obtenir una plaça en primer lloc, s'ordenaran les sol·licituds segons si l'alumne li correspon estudiar a algun d'aquests centres, o si li correspon altra universitat però justifica canvi de residència, així també com si sol·licita un o

* Aquest anys disminueix el nombre de places i d'impresos que s'han rebut, perquè ha augmentat el nombre de centres que deixen matricular a alumnes que provenen de fora de Catalunya, sense passar pel DC.

més estudis no impartits a la universitat que li pertoca. A més, per poder-les tramitar, es tindrà en compte la convocatòria en què els alumnes hagin superat els estudis precedents, i segons si provenen del COU o del Batxillerat experimental, es comprovarà que l'opció correspongui als estudis universitaris que es volen realitzar. Es manté la possibilitat de repetir les PAAU per millorar nota per un sol cop el juny de l'any següent d'haver-les aprovat, i que conservaran la que els sigui més favorable.

Reserva un 5% per als titulats universitaris que vulguin iniciar uns altres estudis, un altre 5% pels alumnes de nacionalitat estrangera, exclosos els de la UE, que hagin superat les PAAU el curs precedent a universitats espanyoles, amb conveni de reciprocitat i, finalment, el 30% per als alumnes de la FP II, sempre que la branca a la que pertanyin sigui concordant amb les diplomatures desitjades. Els estudiants que hagin superat el primer curs complet i el desitgen continuar a un altre centre, prendrà la decisió d'admissió el Rector. En aquest cas, el trasllat d'expedient el durà a terme en la Universitat corresponent sense necessitat de fer la preinscripció.

Continua la disposició addicional 3a facultant, a les CA de Madrid i Catalunya, a demanar que els alumnes que vulguin venir justifiquin degudament el canvi de residència, i redueix els centres on això no cal a Ciències de la Informació de la UAB i l'Escola Universitària d'Òptica de la UPC. Dels altres estudis se n'havien obert diversos arreu de l'Estat.

Apareix al BOE com a modificació d'un RD anterior, la reserva del 3% de places per als alumnes amb una minusvalidesa superior o igual al 65%. Això va aconseguir donar una sortida acadèmicament més digna i menys personal a aquest col·lectiu d'alumnes.²²⁶

L'any 1991 va incorporar encara més novetats al sistema universitari català.

²²⁶ RD 1060/92, de 4 de setembre de 1992, pel qual es modifica el RD 1005/91, del 14 de juny i s'adapta a la nova Llicenciatura en Traducció i Interpretació. Fins aquell moment, a Catalunya, aquestes peticions havien de ser tractades i resoltes una a una, previ informe de l'OPU, per una reunió extraordinària i molt llarga de la Comissió de Preinscripció que les estudiava tots els casos individualment i intentava donar-los-hi sortida sense infringir la legalitat ni provocar greuges comparatius.

Per una banda el reconeixement de la Universitat Ramon Llull,²²⁷ una institució privada que federava una sèrie de centres universitaris ja preexistents com a centres adscrits de les universitats públiques, i que només es mantingué dins el sistema unificat de preinscripció durant aquell curs 1991-92.²²⁸ Simultàniament, la creació de les universitats de Girona, Lleida i Rovira i Virgili (situada a cavall de Tarragona i de Reus) a partir dels centres perifèrics situats en aquells àmbits territorials pertanyents abans a les universitats barcelonines. En tots els casos, però, el fet de ser centres amb anys de funcionament i amb un perfecte coneixement del procés de preinscripció, va fer que, sense qüestionar-lo, deleguin i s'integrin plenament en l'assignació conjunta de places, continuant oferint les seves seus centrals com a delegacions.

En línies generals, el procés viscut l'any 1991 fou especialment significatiu per a la gestió. La incorporació de les noves universitats no va comportar alteració alguna en la normalitat. Tampoc l'aplicació del nou RD. La millora en l'equipament de l'OPU, tant personal com tècnica, va possibilitar l'acceptació dels canvis de preferències dins el termini de preinscripció general, donant publicitat oral d'aquesta possibilitat en tots els punts d'informació i xerrades informatives que s'organitzaren.²²⁹ Per primera vegada, l'OPU va recollir la matrícula definitiva de tots els centres universitaris catalans, cosa que es mantindria a partir d'aleshores, i les irregularitats observades serien objecte de severes actuacions administratives.²³⁰

²²⁷ L 12/1991, de 10 de maig, de reconeixement de la Universitat Ramon Llull (DOGC de 22 de maig de 1991).

²²⁸ La URL només es mantindria dins el sistema unificat durant aquell primer any de la seva creació. Pocs mesos després sol·licitaria la seva exclusió ja que això provocava discrepàncies internes.

²²⁹ Totes les reclamacions que hi ha sobre aquest tema s'acceptaren, fins i tot casos que en primera instància s'havien refusat per motius diversos, com ara poca claredat en la redacció o venir de males maneres (es va donar el cas de persones que venien cridant i arribaven a l'insult com a eina de pressió, fins i tot una va arribar a escopir, de manera amenaçadora, sobre el mostrador, fugint seguidament). En algun d'aquests casos hi ha d'intervenir personalment el coordinador, perquè s'apliqui el criteri constitucional d'objectivitat, donant instruccions clares perquè es resolguessin positivament, amb el rebuig que això algunes vegades, ha suposat per qüestions d'afectació personal de la persona encarregada, ja que per exemple havia estat ella la insultada o amenaçada. Això ha estat possible per l'experiència adquirida a nivell administratiu, i la presa de consciència que aquest és un procés emmarcat en un context general que fixen les lleis i el procediment administratiu i no té res de personal.

²³⁰ Les denúncies d'irregularitats han estat tothora abundants, però no pas les proves corresponents. Es detectaren i comproven diverses irregularitats en l'accés d'alumnes

5.4 El Comissionat d'Universitats i Recerca (CUR)

Un Comissionat, segons la Llei 13/1989, de 14 de desembre de 1989, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 22 de desembre de 1989), és un nomenament excepcional del Govern, al qual s'assigna un àmbit d'actuació específic i actua sota la direcció del titular d'un departament (Aja, et al., 1992).

El 28 de desembre de 1992 el Govern de la Generalitat de Catalunya va crear el càrrec de Comissionat per a Universitats i Recerca (CUR),²³¹ adscrit al Departament de la Presidència,²³² nomenant-ne com a primer titular a Josep Laporte, exrector de la UAB i anterior Conseller de Sanitat i d'Ensenyament.²³³

La creació del CUR va significar l'endegament d'un procés integrador de la gestió del sistema universitari català, de la qual no en quedaria pas al marge l'accés de l'alumnat. Així, el decret de creació del CUR deixa ben clar que el seu titular presideix tan el CIC com la CIRIT (art. 4), i l'OPU, tot i restar formalment adscrita al Departament de la Presidència, es dirigeix des del CUR, que és qui nomenarà els seus càrrecs directius (art. 12).

La creació del CUR va comportar l'assumpció d'aquest de les competències universitàries fins aleshores desenvolupades des del Departament

matriculats en un centre adscrit a la UAB amb seu a Santa Coloma de Gramenet, que van ser resoltes amb l'expulsió corresponent (el posterior recurs contenciós - administratiu fou favorable a la UAB). En un centre de la UPC es comprovà la matriculació irregular d'un estudiant amb vincles de parentiu amb la persona responsable de la secretaria del centre, que va haver d'anul·lar la matrícula per indicació del Vicerector responsable aleshores, el futur Rector de la UPC, Jaume Pagès. Però molts altres que es van investigar, no es va trobar res de fraudulent sinó fantasies d'alguns alumnes.

²³¹ D 318/1992, de 28 de setembre, pel qual es crea el càrrec del Comissionat per a Universitats i Recerca i es regulen l'organització i distribució de funcions en matèria d'universitats i recerca (DOGC de 28 de setembre de 1992).

²³² En el moment de creació del CUR, el Departament de Presidència no tenia un titular propi sinó que depenia directament de la Presidència de la Generalitat. Aquesta situació durà quatre anys més, fins el nomenament del Sr. Xavier Trias, que deixà de ser Conseller de Sanitat i esdevingué el primer Conseller de la Presidència, pel D 3/1993, d'11 de gener, pel qual es nomenen els titulars dels departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 12 de gener de 1996).

²³³ D 296/1992, de 22 de desembre, de cessament del senyor Josep Laporte com a conseller d'Ensenyament (DOGC 23 de desembre de 1992). D 319/1992, de 28 de desembre, de nomenament del senyor Josep Laporte com a comissionat per a Universitats i Recerca (DOGC de 4 de gener de 1993).

d'Ensenyament (llevat de les corresponents a l'ordenació del COU, considerat dins l'àmbit de l'ensenyament preuniversitari). En conseqüència, la DGU abandonà el Departament d'Ensenyament i s'integrà al CUR, tot rellevant ben aviat el seu titular.²³⁴

El CUR va tenir una segona etapa, i última, a partir de 1995, quan el Sr. Laporte cessa del càrrec²³⁵ i és substituït per Joan Albaigés,²³⁶ que fins aleshores havia ocupat el càrrec de Director General de Recerca (DGR) del mateix CUR. En aquest canvi es produeix també el relleu del Sr. Ramon Pla com a DGU,²³⁷ substituït pel Sr. Josep Font²³⁸ (que havia estat vicerector de la UAB i membre de la Comissió de Preinscripció del CIC), mentre que la DGR passa a ocupar-la el Sr. Antoni Giró, que dos anys més tard substituiria al Sr. Font al capdavant de la DGU.²³⁹

L'aparició del CUR va tenir també efectes decisius sobre l'evolució del CIC. La Llei 26/1984,²⁴⁰ de coordinació i creació dels Consells Socials, que va instituir i ordenar el CIC,²⁴¹ declarava en el seu preàmbul que el CIC es creava per a dur a terme eficaçment la coordinació de les universitats amb seu a Catalunya, i aconseguir "una coordinació àgil i eficaç que unifiqui esforços i eviti disfuncions dins la diversitat universitària ... les tasques del qual són una peça fonamental en l'empresa d'elevat el sistema universitari català als nivells de qualitat i de modernització que la societat espera" (art. 1.2). Però l'esmentada llei

²³⁴ El Sr. Josep Guitart va cessar del càrrec (D 53/1993 de 23 de febrer) a favor del Sr. Ramon Pla (D 54/1993 de 23 de febrer), professor de filologia de la UB (DOGC de 10 de març de 1993).

²³⁵ D 38/1995, de 21 de febrer, de cessament del senyor Josep Laporte i Salas com a comissionat per a Universitats i Recerca (DOGC de 24 de febrer de 1995).

²³⁶ D 40/1995, de 21 de febrer, de nomenament del senyor Joan Albaigés i Riera com a comissionat per a Universitats i Recerca (DOGC de 24 de febrer de 1995).

²³⁷ D 62/1995, de 7 de març, de cessament del senyor Ramon Pla i Arxé com a DGU (DOGC de 10 de març de 1995).

²³⁸ D 63/1995, de 7 de març, de nomenament del senyor Josep Font i Cierco com a DGU (DOGC de 10 de març de 1995).

²³⁹ D 239/1997, de 2 de setembre, de nomenament del senyor Antoni Giró i Roca com a DGU (DOGC de 10 de setembre de 1997).

²⁴⁰ L 26/1984, d'11 de desembre, de coordinació i creació dels Consells Socials (DOGC de 31 de desembre de 1984).

²⁴¹ La L en qüestió afirma en el preàmbul que el CIC que s'institueix era la continuació del CIC creat l'any 1977 (tot i que el text legal erròniament diu 1979).

determinava també que “el CIC és l'òrgan de consulta i assessorament del Departament d'Ensenyament, pel que fa a la coordinació i a la programació universitàries” (art. 2.1).²⁴² El decret de creació del CUR, per la seva banda, assignava al nou òrgan les competències executives sobre la programació i la coordinació universitària de Catalunya (art. 2.1.g), de forma que tant la relació interorgànica, com la pròpia mecànica de funcionament del CIC forçosament havien de quedar modificades.

L'efecte de la nova organització sobre el CIC fou gairebé immediat. A principis de 1993 la Secretaria pateix una vacança lamentable que finirà amb el nomenament d'Irene Rigau com a titular del càrrec.²⁴³ Però allò que cal destacar aquí és que la gestió de l'accés universitari, que fins aleshores estava compartit entre el DGU, la Subdirecció General d'Universitats i el CIC, a partir d'ara passa a dependre amb exclusiva de la Secretaria del CIC.

Aquest òrgan va canviar el rol de simple relatora del que passava a les comissions, amb unes lleugeres pinzellades de presa de decisions, a càrrec executiu, per delegació de les universitats. Mostra d'això va ser la inauguració del curs acadèmic del sistema universitari català 1993/94, promoguda pel DGU, Sr. Pla,²⁴⁴ amb la col·laboració de la secretaria del CIC, el CUR i la UB. La cita va ser al magnífic paranimf de la UB amb la gran solemnitat que s'havia planificat l'acte, presidida pel President de la Generalitat de Catalunya i amb l'assistència de tots els rectors de les universitats catalanes, que anaven tocats, com és costum en aquesta universitat. A partir d'ara s'acordà que es faria

²⁴² Aquesta activitat consultiva es desenvolupa d'acord amb la normativa general reguladora dels òrgans consultius establerta en el capítol quart de la L 13/1989, de 14 de desembre de 1989, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 22 de desembre de 1989).

²⁴³ El Sr. Pere Torres va dimitir del càrrec (R d'1 de març de 1993; DOGC de 21 d'abril de 1993) per a ser nomenat Director General de Promoció i Educació Ambiental del Departament de Medi Ambient. El CIC va estar formalment 21 dies sense secretari, durant els quals es visqueren fortes tensions en el CUR, ja que hi havia diversos aspirants (un dels quals, fins i tot va prendre possessió del corresponent despatx sense tenir cap nomenament). Finalment, fou nomenada la Sra. Irene Rigau i Oliver, que abans havia estat Cap dels Serveis Territorials d'Ensenyament a Girona (1982-86), després Secretària del Consell Escolar de Catalunya i posteriorment Subdirectora General de Formació Permanent del Professorat del Departament d'Ensenyament (R de 22 de març de 1993; DOGC de 21 d'abril de 1993).

²⁴⁴ D. 54/1993, de 23 de febrer, de nomenament del senyor Ramon Pla i Arxé com a DGU

cada any de manera rotativa i serà presidida per la màxima autoritat de Catalunya.²⁴⁵

S'està en una etapa que "entre el 1971 i el 1995 el nombre d'estudiants universitaris ha passat a Espanya de 300.000 a 1,5 milions" (San, 1995, p. 122) que repercuteixen de manera molt semblant a Catalunya. Les taxes d'escolarització en l'ensenyament superior entre aquests mateixos anys, han crescut un 240% (Cañabate, 1998, p. 7), aquestes dades deixen ben clara la magnitud del problema.

Durant aquesta segona etapa del CUR es va crear l'Agència per a l'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari,²⁴⁶ un consorci públic format per la Generalitat i les universitats públiques, representades en el Consell directiu pels seus rectors i presidents dels consells socials, que té com a objectius la millora de l'activitat docent, la recerca i la gestió, la contenció de la despesa, i el reordenament de l'oferta marcada per la futura i previsible davallada demogràfica. El Sr. Antoni Serra Ramoneda (exrector de la UAB) fou nomenat com a primer president del Consell de Direcció de l'Agència,²⁴⁷ i el Sr. David Serrat (futur rector de la UV) com a director.²⁴⁸

(DOGC de 10 de març de 1993).

²⁴⁵ El 1994, la inauguració general del curs es fa a la UAB a la sala d'actes de l'edifici del rectorat. 1995, aquest any toca la inauguració de curs a l'aula - capella de torre Girona del Campus Nord de la UPC. El 1996, les duu a terme en les noves instal·lacions de la UPF al carrer Ramon Trias Fargas que havien estat uns antics quarters de l'exèrcit de terra, que encara estaven en obres, i s'aprofita per donar a conèixer els nous equipaments.

Dins la commemoració del 700 aniversari de la UdL, es duu a terme, en aquesta universitat, el dimarts 23 de setembre de 1997, dia de Santa Tecla. El mateix dia però de 1998, l'encarregada d'acollir l'acte és la UdG, on es presenta el vídeo memòria del curs anterior, 1997-1998, que serà objecte d'estudi en aquest treball. El 1999 la va organitzar la URV i així s'acabava el cicle de les universitats públiques. L'any 2000 l'havia d'organitzar la URL, que ho va fer, però sense tenir el caire d'oficial, per la queixa dels rectors, però sí que va comptar amb l'assistència de les autoritats. Però va provocar que es prenguéssin l'acord en la Junta del CIC, que a partir d'aquest any, ho farien de manera rotativa, només les universitats públiques.

²⁴⁶ D 355/1996, de 29 d'octubre, de constitució del Consorci Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 6 de novembre de 1996).

²⁴⁷ R de 10 de gener de 1997, de nomenament del doctor Antoni Serra i Ramoneda com a president del Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 29 de gener de 1997).

²⁴⁸ R de 10 de gener de 1997, de nomenament del doctor David Serrat i Congost com a director de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 29 de gener de 1997).

Cal assenyalar per la seva especial transcendència sobre el sistema universitari i la gestió de l'accés, que durant l'etapa del Dr. Albaigés al capdavant del CUR, foren reconegudes les dues universitats privades de Catalunya: la Universitat de Vic²⁴⁹ i la Universitat Internacional de Catalunya,²⁵⁰ així com establerta la primera regulació legal catalana dels títols propis que imparteixen les universitats,²⁵¹ tot durant l'any 1997 (Generalitat de Catalunya. CUR. Assessoria Jurídica, 1999).

Finalment, cal parlar del final d'etapa que va ser cessament oficial, a petició pròpia, del Sr. Albaigés, el 23 de març de 1999.²⁵² El dia de la inauguració del Saló de l'Ensenyament d'aquest any, el 18 de març, que de manera excepcional el va inaugurar el President de la Generalitat, ja se sabia la notícia del cessament, hi havia molta tensió a l'ambient, i tothom va estar molt pendent d'unes paraules a soles que van intercanviar el President amb el CUR, a l'entrada del Palau Alfons XII de Fira de Barcelona, a l'inici de l'acte protocol·lari, on s'havien de visitar els estands de les diferents universitats, del Departament d'Ensenyament i del CUR.

Pel que fa als motius del cessament s'escriu (Permanyer 2001, p. 144) "A l'acte d'inauguració tan sols hi van ser presents, a banda del rector Argullol i dels rectors de les universitats privades, els màxims responsables de la UOC, Gabriel Ferraté i de la Rovira i Virgili, Lluís Arola. Es tractava d'una presència simbòlica preparada i calculada mil·límetre a mil·límetre per no ofendre el president Pujol, però que alhora evidenciava que l'absència dels cinc rectors restants - Antoni Caparrós (UB), Carles Solà (UAB), Jaume Pagès (UPC), Jaume Porta (UdL) i Josep M. Nadal (UdG) - era un senyal inequívoc de protesta davant el procés d'aprovació de l'enginyeria en Informàtica de la UPF. Tots els

²⁴⁹ L 5/1997, de 30 de maig, de reconeixement de la Universitat de Vic (DOGC de 12 de juny de 1997).

²⁵⁰ L 11/1997, d'1 d'octubre, de reconeixement de la Universitat Internacional de Catalunya (DOGC de 2 d'octubre de 1997).

²⁵¹ D 406/1996, de 24 de desembre, pel qual es regula l'acreditació dels diplomes i títols propis de les universitats catalanes (DOGC de 2 de gener de 1997).

²⁵² D 75/1999, de 23 de març, de cessament del senyor Joan Albaigés i Riera com a comissionat per a Universitats i Recerca (DOGC de 31 de març de 1999).

rectors havien decidit fer un front comú contra la UPF i posa entre l'espasa i la paret el Comissionat Albaigés per a aquesta qüestió.

El corporativisme dels rectors, fins i tot els feien costat els d'universitats sense estudis tècnics i la por a la competència que plantejava l'innovador projecte de la Universitat, sentiment augmentat pels bons resultats obtinguts per la UPF en l'informe de l'Agència per la Qualitat, van fer que algun rector plantejés, en alguna trobada amb el conseller Trias, el tancament de la UPF mitjançant el repartiment dels seus centres entre la resta d'universitats. Com a mesura de coacció, un rector va arribar fins i tot a amenaçar a un membre del govern català amb el sabotatge dels actes del president de la Generalitat a càrrec de grups d'estudiants violents de la seva universitat. Semblava que el desenllaç era imminent i que la decisió del conflicte seria política i vindria de molt amunt.”

“Vint-i-quatre hores després de la simbòlica protesta de la inauguració del Saló d'Ensenyament, el conseller Xavier Trias va rebre el Palau de la Generalitat la visita dels set rectors que s'havien enfrontat amb Albaigés, per discutir un únic punt: si el conseller autoritzava Informàtica de la UPF, la torna era el cap del comissionat. L'ultimàtum dels rectors - que fins i tot van amenaçar amb una dimissió col·lectiva - era un procediment impropï en l'actuació dels càrrecs públics, però va aconseguir que el número dos del govern de la Generalitat cedís a les seves pressions. Xavier Trias, a qui els darrers esdeveniments havien superat totalment i que ja feia temps que es desentenia dels afers universitaris, no va saber fer valer la seva autoritat davant de la rebel·lió rectoral i va claudicar. Joan Albaigés, que es va quedar sense el suport del seu cap jeràrquic, va ser convidat a presentar la seva dimissió, que va ser acceptada en la reunió del Consell Executiu del 23 de març. L'actitud ferma del comissionat Albaigés d'autoritzar a la UPF l'Enginyeria en Informàtica en contra de tothom li va valer el càrrec.”

És possible que un dels motius del canvi de CUR fos el que s'esmenta de manera entenedora en aquest llibre i que feia temps que es coïa, encara que segur que el Sr. Albaigés tindria d'altres arguments a exposar per a aquest desenllaç.

Va ser substituït pel Sr. Andreu Mas-Colell,²⁵³ catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Harvard, que havia ajudat al Sr. Argullol a iniciar les activitats de la UPF, catedràtic d'economia i vicerector d'aquesta universitat, i que després va ser nomenat Conseller d'Universitats Recerca i Societat de la Informació (DURSI).

²⁵³ D 101/1999, de 6 d'abril, de nomenament del senyor Andreu Mas-Colell, com a Comissionat per a Universitats i Recerca (DOGC de 13 d'abril de 1999).

D 124/2000, de 3 d'abril, pel qual es nomena el senyor Andreu Mas-Colell Conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DOGC de 3 d'abril de 2000).

5.5 L'Oficina de Coordinació i d'Organització de les PAU (O-PAU) a Catalunya

Per evitar les discriminacions que es podrien generar entre els alumnes amb un procés d'accés centralitzat, per una banda, i amb unes PAAU diferents per a cada universitat, per l'altra, fou necessari, a continuació, coordinar i uniformitzar aquestes proves. Uns exercicis únics per a tots els alumnes de Catalunya, amb els mateixos calendaris, i amb idèntics criteris de correcció, per ser emprats en aquest sistema global d'accés de les universitats públiques catalanes.²⁵⁴

Els antecedents els trobem en la reunió del CIC de 1981,²⁵⁵ en la qual s'acorda "constituir una comissió amb el triple objectiu de millorar tècnicament les proves, mecanitzar-ne els resultats i estudiar les valoracions massa extremades per part d'alguns centres docents, etc".

El 1986 en el plenari del CIC²⁵⁶ el Rector Pasqual ja demana que l'organització de les PAAU estigui centralitzada. En la reunió següent,²⁵⁷ el Sr. Mariné, DGU, "expressa la sensació que no és suficient l'orientació que es fa al COU" cosa amb la que coincideixen d'altres membres del CIC, i s'ofereixen a col·laborar amb la Direcció General de Batxillerat per millorar-la. Amb aquests objectius, i a proposta del President del CIC, es crea una comissió amb representants de les tres universitats i coordinada pel Departament d'Ensenyament, que hauria d'anar avançant en l'harmonització.

El novembre de 1987²⁵⁸ s'informa que "aquesta comissió està treballant en una proposta de coordinació única entre les tres universitats i el Departament d'Ensenyament sobre la supervisió del COU i l'organització de les PAAU".

²⁵⁴ Cal esmentar l'excepció de l'Institut Català d'Ensenyament Secundari a Distància (ICESD), (abans es deia Institut Nacional de Batxillerat a Distància INBAD) que feia les proves dels seus alumnes a la UNED, fins el 1992 que el 50% dels alumnes ja van fer les proves i la UAB i l'any següent el 100%. El 1995 va passar a dependre de la UB.

²⁵⁵ Acta número 23, de 28 de setembre de 1981, de la reunió del CIC.

²⁵⁶ Acta número 40, de 7 d'abril de 1986, de la reunió del CIC.

²⁵⁷ Acta número 41, de 4 de juliol de 1986, de la reunió del CIC.

²⁵⁸ Acta número 49, de 16 de novembre de 1987, de la reunió del CIC.

El setembre de 1988²⁵⁹ el DGU presenta un document de consens que ha elaborat aquesta comissió i que és aprovat. S'acorda la seva publicació al DOGC.²⁶⁰ També s'aprova, amb l'abstenció de la UB, nomenar coordinadora del COU i les PAAU la Sra. Mercè Durfort, catedràtica de la UB. Aquest document també explica com funcionarà a partir d'ara:

“La responsabilitat de la coordinació de la supervisió del COU i de l'organització de les PAAU a Catalunya recaurà en un professor nomenat, a proposta del CIC, conjuntament pels tres rectors, per un període de quatre anys, renovable. El coordinador del COU serà responsable de la seva gestió davant el CIC, que establirà per a aquesta finalitat una comissió presidida alternativament per un dels rectors.

El rector de cada universitat, a proposta del coordinador, nomenarà un professor de la seva universitat com a sots-coordinador, també per un període de quatre anys, renovable.

Per cada **matèria** es constituirà una **comissió** integrada per un màxim de sis persones, amb la composició següent:

- Fins a un màxim de tres professors d'universitat, de la matèria corresponent, nomenats cadascun per un rector, a proposta del coordinador.
- Un inspector nomenat pel Departament d'Ensenyament.
- Fins a un màxim de dos professors numeraris de Batxillerat i COU nomenats pel Departament d'Ensenyament.

El coordinador nomenarà una comissió tècnica, constituïda per professionals de Ciències de l'educació, amb la missió d'aportar el suport tècnic necessari per garantir la qualitat de la tasca que duen a terme les comissions de matèria. Cada comissió de matèria haurà d'elaborar una programació segons les directrius de la comissió tècnica.

²⁵⁹ Acta número 52, de 26 de setembre de 1988, de la reunió del CIC.

²⁶⁰ R de 6 d'octubre de 1988, per la qual es fa públic l'Acord del CIC sobre la coordinació de la supervisió del COU i de l'organització de les PAAU de les tres Universitats de Catalunya (DOGC de 24 d'octubre de 1988).

El coordinador i els tres sotscoordinadors seran els professors universitaris nomenats per tots tres rectors com a membres de la respectiva Comissió coordinadora de les PAAU. El Departament d'Ensenyament nomenarà els professors d'ensenyament secundari que la completen.

El finançament de l'estructura acadèmica i administrativa es realitzarà per mitjà d'un pressupost, aprovat anualment pel CIC, en el qual figuraran com a ingressos les taxes de les PAAU procedents de cada universitat.”

En la reunió següent,²⁶¹ el DGU parlava de les dificultats que hi ha per posar en “pràctica l'acord de la reunió anterior” sobre el nomenament de la Sra. Durfort i proposava que la proposta de la persona recaigui en la comissió, cosa que s'accepta. En la reunió del CIC de 24 de juliol de 1989, s'informava de l'acord pres per la comissió “de proposar el Sr. Josep Coll,²⁶² com a coordinador del COU de cada universitat i que s'han constituït les comissions de matèria que han arribat a una programació única de COU”. El 1990 s'aconsegueix la creació de fet, que no de dret, de l'Oficina de coordinació de la supervisió del COU i d'organització de les PAAU a Catalunya (OPAU).

En un primer moment el Sr. Coll volia ajuntar els dos processos, COU – PAAU i preinscripció, sota un mateix ens. Va començar a analitzar acuradament totes les possibilitats, tenint en compte que són processos complementaris, que es fan a la mateixa època, però són diferents i estan separats, ja que a més a més requereixen d'un personal molt semblant, que impediria que una economia d'escala funcionés. Després va valorar el conflictiu ensolapament dels calendaris, va mirar les estructures existents i escoltar les observacions i objeccions del DGU i de les universitats, i la decisió va ser deixar-ho estar per més endavant.

²⁶¹ Acta número 53, de 24 de gener de 1989, de la reunió del CIC.

²⁶² Josep Coll i Beltran, era professor titular de la UPC, de l'àrea de coneixement d'organització d'empreses. Ell serà l'encarregat de buscar-se un local, (que el va trobar de lloguer al carrer Caponata, al barri de Sarrià), i un equip humà, (la persona que hi situaria al front seria la Sra. Montserrat Plaza, amb experiència en gestió acadèmica a la UPC), per portar a terme l'harmonització d'aquest tema.

El 1991 apareix una nova resolució²⁶³ que puntualitza més l'anterior i només deixa dues comissions: la Comissió del COU i de les PAAU que estarà composta per:

“Un rector o persona en qui delegui (que s'anirà alternant cada curs d'acord amb l'ordre següent: UB, UAB, UPC i UPF). Que serà qui presidirà la reunió.

- Un vicerector de cada universitat, nomenat per la pròpia universitat.
- Un alumne, elegit pels alumnes membres del Consell, d'entre ells mateixos.
- I el Secretari del CIC, que actuarà com a secretari de la Comissió”.

I la Comissió coordinadora del COU i de les PAAU de Catalunya que la formaran: el coordinador del COU i de les PAAU i els sotscoordinadors, que són nomenats pel rector de cada universitat a proposta del coordinador i la presidència correspon al coordinador.

Pel que fa pròpiament a les PAAU, en els inicis es disposava de quatre convocatòries per superar-les i un cop superades ja no es poden repetir. Amb el RD 943/1986²⁶⁴ en el seu article 6, es dóna la possibilitat que els alumnes repeteixin les PAAU, un cop superades, per una sola vegada, per intentar millorar la seva nota, i així els sigui més senzill entrar als estudis que desitgen.²⁶⁵

La LOGSE²⁶⁶ en el seu article 29.2, diu “El títol de Batxillerat facultarà per accedir a la formació professional de grau superior i als estudis universitaris. En aquest darrer cas serà necessària la superació d'una prova d'accés, que, jun-

²⁶³ R. de 8 d'agost de 1991, per la qual es fa públic l'Acord de 5 de juny de 1991, del Consell Interuniversitari de Catalunya, sobre la coordinació de la supervisió del COU i de l'organització de les PAAU de les quatre universitats públiques de Catalunya (DOGC de 21 d'agost de 1991).

²⁶⁴ RD 943/1986, de 9 de maig, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 14 de maig de 1986). (Deroga el RD 1005/1985; és modificat pel RD 557/1988 i és derogat pel RD 1005/1991).

²⁶⁵ Aquesta possibilitat va aixecar moltes queixes dels alumnes d'anys anteriors que no s'hi van poder acollir, però no hi va haver res a fer.

²⁶⁶ LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) (BOE de

tament amb les qualificacions obtingudes en el batxillerat, valorarà, amb caràcter objectiu, la maduresa acadèmica dels alumnes i els coneixements que hi hauran adquirit”.

A Catalunya es va començar a aplicar aquest precepte a la preinscripció de setembre de 1997, any en que va sortir la primera promoció d'aquest nou sistema educatiu. Molts alumnes que havien superat els dos cursos del nou batxillerat, van voler accedir on encara quedaven moltes places per ocupar, especialment, als estudis de la diplomatura de turisme, però no tenien les PAU aprovades, i se'ls va haver de denegar l'accés. No se'ls va poder fer entendre, com és que els de COU es podien matricular i ells, per ser d'un pla d'estudis diferent, no. Aquesta mateixa situació es va produir amb menys intensitat l'any 98 per acabar desapareixent el 99.²⁶⁷

El 1992, mitjançant l'O de 10 de desembre²⁶⁸ (Art. 6.3), es suprimeix de la nota mitjana del Batxillerat la qualificació obtinguda als ensenyaments de Religió Catòlica²⁶⁹ per fer mitjana amb les PAU. Al 1993 s'introdueix²⁷⁰ una altra garantia per a l'alumne: en cas “que s'observi una elevada desviació entre la nota mitja de l'expedient i les qualificacions globals atorgades pels Tribunals, els Serveis d'Inspecció respectius, d'una banda, i la Comissió coordinadora de la Universitat o Comissió Interuniversitària, segons el cas, per altra banda, procediran a estudiar les causes d'aquesta elevada diferència de qualificacions i a proposar les oportunes mesures en relació amb els centres o Tribunals corres-

4 d'octubre de 1990).

²⁶⁷ Era una de les poques CA que ho interpretava així, alguna de les altres no pensaven aplicar-ho mentre convissuessin ambdós sistemes. Això va provocar moltes tensions amb els afectats, ja que coneixien el que es feia a la resta de l'Estat. Fins que va aparèixer el RD 704/1999, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als Centres Universitaris dels estudiants que reuneixin els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat, el qual deixava clar, en l'article 15 apartat c, que per tenir accés a qualsevol titulació universitària, s'havien de superar les PAU.

²⁶⁸ O. de 10 de desembre de 1992, per la qual es regulen les proves d'accés dels alumnes que hagin cursat els ensenyaments de Batxillerat previstes en la LOGSE, durant el període d'implantació anticipat d'aquests ensenyaments.

²⁶⁹ Art. 16.3 RD. 1700/1991, de 29 de novembre (BOE de 2 de desembre de 1991).

²⁷⁰ Art. 10. O. de 9 de juny de 1993, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 10 de juny de 1993 i rectificació de 23 de juny).

ponents”.

L'última modificació important de les PAU, abans d'entrar el nou mil·lenni, s'introdueix amb RD 1640/1999²⁷¹ produint-se significatives variacions a les proves:

En primer lloc, l'alumnat té quatre convocatòries per aprovar. Una vegada hagi aprovat, es podrà presentar quantes vegades vulgui, amb la finalitat de millorar nota, abans només una; la qualificació global per millorar nota només serà tinguda en compte si és superior a l'atorgada anteriorment. Només hi ha una restricció: en cas que l'alumne hagi cursat dues modalitats de batxillerat i vulgui pujar nota, la prova només serà per una de les vies.

En segon lloc, si un alumne ha cursat dos modalitats de Batxillerat, tindrà dues qualificacions, una per a cadascuna de les vies.

En tercer lloc, es canvia la qualificació definitiva de les proves,²⁷² que s'obté ponderant la nota mitjana de l'expedient un 60% i la qualificació global de les proves un 40%.

I en quart lloc, s'introdueix la doble correcció dels exercicis, en el cas de disconformitat amb els criteris d'avaluació, corregirà un professor especialista en la matèria de l'exercici impugnat.

El 1993 es nomena el Sr. Manuel Martí i Recober,²⁷³ coordinador del COU i de les PAAU. Abans havia estat DGU²⁷⁴ i era professor de la Facultat d'Informàtica de la UPC, en substitució del Sr. Coll que havia estat nomenat Secretari General de la Joventut.²⁷⁵ També s'informa “que s'està considerant la con-

²⁷¹ RD 1640/1999, de 22 d'octubre, pel qual es regula la prova d'accés a estudis universitaris (BOE de 27 d'octubre de 1999).

²⁷² Fins la data es feia la mitjana ponderada entre la mitjana de l'expedient de l'alumne i la mitjana de les proves.

²⁷³ Acta número 72, de 21 de juny de 1993, de la reunió del CIC.

²⁷⁴ D. 147/1983, de 21 d'abril, de nomenament del senyor Manuel Martí Recober com a DGU del Departament d'Ensenyament (DOGC de 29 d'abril de 1983) i D. 378/1985, de 19 de desembre, de cessament del senyor Manuel Martí Recober com a DGU (DOGC de 20 de gener de 1986).

²⁷⁵ D. 181/1992, d'1 de setembre, pel qual es nomena el senyor Josep Coll i Bertran secretari general de Joventut (DOGC de 9 de setembre de 1992).

veniència de crear una única comissió d'accés, que tingui en compte el COU, les PAAU i la preinscripció". Cosa que no torna a reeixir. Les universitats de Girona, Lleida i Rovira i Virgili organitzen per primera vegada les PAAU.

No va ser fins el 1996 que amb un D,²⁷⁶ es dona forma jurídica a aquesta Oficina. En aquest es diu que "aquesta Oficina té com a finalitat garantir i potenciar la coordinació de la supervisió del COU i l'organització de les PAAU de les universitats públiques de Catalunya", afegeix "la planificació administrativa de l'Oficina correspon a un cap executiu, assimilat a cap de servei, que depèn orgànicament del secretari del CIC i funcionalment del coordinador del COU i de les PAAU" i que a proposta del CIC "podrà establir delegacions a d'altres poblacions".

En les dades que apareixen en la Taula 14 es pot veure la gran tasca duta a terme per l'OPAU des dels inicis, i per poder tenir una referència de la magnitud, es poden comparar amb la dels titulats de formació professional.

²⁷⁶ D 334/1996, de 29 d'octubre, pel qual es crea l'OPAU (DOGC de 6 de novembre de 1996).

Taula 14. Alumnes que acaben la secundària a Catalunya (1985 - 2000) *

Curs / Anualitat	COU / Batxillerat²⁷⁷	Aprovats de PAU²⁷⁸	Graduats d'FP2 MP3 i CFGS
1984-5/1985	27.637	23.064	10.055
5-6/1986	27.190	21.986	10.540
6-7/1987	27.895	24.123	11.031
7-8/1988	30.625	26.006	12.010
8-9/1989	29.659	25.519	11.003
9-0/1990	30.818	26.521	11.811
0-1/1991	30.768	27.510	12.055
1-2/1992	32.809	28.703	13.682
2-3/1993	34.081	32.755	15.158
3-4/1994	35.383	34.717	19.153
4-5/1995	35.446	34.830	17.015
5-6/1996	36.286	34.441	20.010
6-7/1997	33.749	32.245	21.469
7-8/1998	34.061	31.903	20.508
8-9/1999	36.100	33.604	20.355
1999-0/2000	32.022	32.218	20.315

Amb el Decret 127/2000,²⁷⁹ es torna a canviar el nom per l'actual Oficina de Coordinació i d'Organització de les PAU a Catalunya. Posteriorment com que al BOE les proves havien canviat de denominació, van perdre una "A" que en el seu moment ja havia previst la LOGSE.²⁸⁰ L'1 de setembre d'aquest any, va cessar el Sr. Manel Martí i Recober a petició pròpia i el Conseller li van encarregar les funcions al Sr. Claudi Alsina i Català que va ser nomenat el maig de 2001.²⁸¹

* Les dades han estat recollides de diversos informes i memòries, i l'elaboració és pròpia.

²⁷⁷ Inclou la convocatòria de juny i de setembre.

²⁷⁸ Inclou la convocatòria de juny, de setembre i els alumnes que es presentaven per millorar nota i aprovaven.

²⁷⁹ D. 127/2000, de 3 d'abril, d'estructuració del DURSI (DOGC de 4 d'abril de 2000).

²⁸⁰ LOGSE. Art. 29.2. El títol de batxiller facultarà per a accedir a la formació professional de grau superior i als estudis universitaris. En aquest últim cas serà necessària la superació d'una prova d'accés, que, juntament a les qualificacions obtingudes al batxillerat, valorarà, amb caràcter objectiu, la maduresa acadèmica dels alumnes i els coneixements adquirits en aquest. L. 30/1974, de 24 de juliol, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors, Col·legis Universitaris i Escoles Universitàries (BOE de 26 de juliol de 1974). Per acabar aquest apartat cal tenir present que només les universitats públiques poden realitzar proves d'aquesta mena segons estableix aquesta L en vigor des del 1974.

²⁸¹ R. de 27 de maig de 2001, de nomenament del coordinador de les PAU de Catalunya.

5.6 La Comissió d'Accés a la Universitat dels Més Grans de 25 Anys

La regulació d'aquestes proves existeix des del 1971,²⁸² on fixava en dues les convocatòries anuals per presentar-s'hi. Des de l'any 1973, la UAB ja en feia cursos de preparació, com queda constància en una acta de desembre de 1979.²⁸³

En la següent reunió,²⁸⁴ ja el 1980, s'acorda crear una comissió formada per una representant de cada universitat, un del Departament de Treball i un Departament d'Ensenyament i Cultura, perquè "estudiï el tema de la integració dels més grans de 25 anys a la universitat". El juliol²⁸⁵ es demana al Conseller d'Ensenyament que parli amb el seu homòleg de Treball, per aconseguir més recursos per a la formació d'aquests alumnes. El Rector de la UAB demana al de la UB que aquestes proves es facin amb criteris semblants en ambdues universitats.

El 1981²⁸⁶ el Rector de la UAB, informa "de l'acord de la Junta de Govern sobre la supressió d'aquests cursos", el maig de 1982 serà la última data que s'examinaran els alumnes que els hagin fet. Posteriorment²⁸⁷ s'acorda que només hi hagi un examen, "el mes de maig, i que les dues universitats actuïn coordinadament: que es facin les convocatòries alhora, que les proves siguin gairebé iguals, i que, si és possible, es facin el mateix dia". Que les proves es facin el maig infringia clarament la reglamentació, ja que l'ordre de 1981,²⁸⁸ fixava que hi hauria anualment una convocatòria, entre l'1 de febrer i el 31 de març. També es va crear una comissió, a instàncies del CIC, per treballar sobre les proves, que va aconseguir, aquell mateix any, unificar el terminis de matrícula

²⁸² O. de 26 de maig de 1971, per la que es regula l'accés als estudis universitaris dels més grans de 25 anys.

²⁸³ Acta número 8, de 17 de desembre de 1979, de la reunió del CIC.

²⁸⁴ Acta número 9, de 21 de gener de 1980, de la reunió del CIC.

²⁸⁵ Acta número 15, de 16 de juliol de 1980, de la reunió del CIC.

²⁸⁶ Acta número 20, de 16 de març de 1981, de la reunió del CIC.

²⁸⁷ Acta número 22, de 8 de juliol de 1981, de la reunió del CIC.

²⁸⁸ O de 24 de febrer de 1981, per la qual es modifica l'article 2.1 de l'ordre de 26 de maig de 1971, que regula l'accés als estudis universitaris dels més grans de 25 anys.

de les universitats.

El 1982²⁸⁹ el CIC aprova: “que l’anunci de la convocatòria de les esmen- tades proves es farà conjuntament pel Departament d’Ensenyament i les tres universitats”. En diverses sessions posteriors es discuteix sobre la problemàtica que genera la supressió del cursos, fins que l’abril²⁹⁰ s’afegeix que s’estudia la possibilitat “que els professors que hi treballen puguin adaptar-se als projectes del Departament d’Ensenyament referits a la formació d’adults.”

La secretària del CIC informa²⁹¹ “que s’ha reunit la comissió que s’ocupa d’intentar unificar les proves de més grans de 25 anys a les tres universitats, i que considera possible homogeneïtzar els criteris”. Aquest mateix any s’aconsegueix aquesta unificació.²⁹²

El gener de 1983²⁹³ s’aprova el text comú del tríptic, era el primer i seria imprès pel Departament d’Ensenyament. En aquest fulletó que es titulava “Pro- ves d’accés als estudis universitaris per als més grans de 25 anys – Curs 1982 - 83”, recull la normativa: el nomenament del tribunals, com es puntuarà, què s’ha de fer per anar a tribunal d’incidències, com demanar la revisió; també el calendari que era de quinze dies per fer la matrícula i que els exàmens ja eren en dissabte; i com seran acadèmicament les proves: que cal dominar les dues llengües oficials, que hi ha una prova comuna i una altra d’específica, el contin- gut d’elles i què han d’acreditar els candidats per superar-les. S’acorda també, publicar anuncis als diversos diaris amb les dates i els llocs de matrícula de totes les universitats.

A partir d’aquest any es va anar encarregant a una comissió que es reunís per coordinar-se per a cada prova. Durant els anys següents aquesta comissió

²⁸⁹ Acta número 27, d’1 de març de 1982, de la reunió del CIC. També aprova que es realitzaran el mes de maig, que es prepararan en català i castellà, que la matrícula serà del 10 de març al 2 d’abril, i que la comissió es reunirà el mes de juliol de intentar-les unificar.”

²⁹⁰ Acta número 28, de 26 d’abril de 1982, de la reunió del CIC.

²⁹¹ Acta número 30, de 13 de juliol de 1982, de la reunió del CIC.

²⁹² El rector de la UAB demana que s’estudiï el cas del personal que treballa a les universi- tats i vol presentar-se a aquestes proves, que potser hauria de fer-les en una universitat dife- rent de la seva, tal i com es fa a l’Autònoma.

²⁹³ Acta número 31, de 10 de gener de 1983, de la reunió del CIC.

va tenir molts alts i baixos, fins a donar-se el cas de reunir-se sense la coordinació del CIC ni del Departament, i a conseqüència d'això, provocar-se fortes tensions entre les universitats per la manca d'un lideratge clar, que dirigís les reunions i portés a terme els acords.

La primavera de 1986 va començar rebent-se moltes consultes sobre si els alumnes que aprovaven aquestes proves es podien presentar al cos C, persones amb batxiller superior o equivalent, de les diferents administracions públiques. Les preguntes venien d'una consulta que la Direcció General de la Funció Pública del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, va formular a la DG de Funció Pública del *Ministerio de la Presidencia*, sobre l'admissió a les convocatòries d'aquest cos, dels aspirants que havien superat aquestes proves.

Madrid va respondre, el 10 de juny de 1986, que a efectes acadèmics aquesta prova només facultava per matricular-se a la universitat, però que era reconeguda a efectes laborals com a equivalent al títol de batxillerat, nivell suficient per presentar-se a aquest cos de l'administració.²⁹⁴ D'altra banda, l'any 1991 *Ministerio para las Administraciones Públicas* va elaborar una circular, on també es considerava aquesta equivalència al títol de batxiller o a la formació professional de segon grau.

Finalment, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya,²⁹⁵ admet a tràmit el recurs Contenciós Administratiu presentat pel Sindicat Unió de Policia de Catalunya, contra la Resolució de 28 de gener de 1992 del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya on s'exposa la llista d'admesos i exclosos de la convocatòria de sergents de mossos d'esquadra de la Generalitat. Aquest Sindicat impugna un comunicat on s'informa que és suficient haver superat les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys a l'hora

²⁹⁴ Regulat en el seu moment per la L. 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública (BOE de 3 d'agost de 1984) i la L. 17/1985 de 23 juliol, de la funció pública de l'Administració de la Generalitat (BOE de 28 d'agost de 1985 i DOGC de 31 de juliol de 1985). En l'apartat dedicat a la legislació, es podrà veure les diverses modificacions i afectacions.

²⁹⁵ Sentència núm. 819/1994, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 12 de desembre.

d'accedir al grup C, per considerar que la resolució és contrària al principi constitucional de legalitat per fer una interpretació extensiva de les bases de la convocatòria i constituir una analogia, prohibida al nostre ordenament jurídic.

Aquest Tribunal va desestimar el recurs interposat, ja que té en compte que el batxillerat només té com a finalitat preparar l'accés a estudis superiors i el títol de batxillerat, per sí mateix, no habilita per a la pràctica de cap professió, per la qual cosa considera que entre el batxillerat i aquestes proves hi ha una igualtat d'eficàcia.

Un altre conflicte va presentar-se el 1989, com a conseqüència d'una consulta realitzada per la universitat de Saragossa al "*Director General d'Enseñanza Superior*" Sr. Francisco de Asís Blas Arítio, sobre si els alumnes que han aprovat el COU es poden presentar aquestes proves. La resposta diu, entre d'altres coses: "*... consideramos que la vía de acceso a la Universidad para mayores de 25 años no resulta jurídicamente aplicable a aquellas personas que tengan alguna titulación que, de acuerdo con la normativa vigente, les habilite para el acceso a la Universidad, ... con el COU aprobado, no se trata de alumnos que estén imposibilitados de acceder a la universidad (como Institución total que engloba diversos centros y estudios), sino que su imposibilidad será coyuntural y referida a determinados centros o estudios, ...*". Aquest escrit està datat el 10 de gener 1989, i a partir d'aquella data a Catalunya, no es va deixar presentar a aquestes proves els alumnes que tenien el COU superat, en aquest cas se'ls adreçava a les PAAU.

Sobre aquest tema també hi ha una altra sentència de la sala contenciosa - administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Galícia de 26 d'abril de 1999 que dóna la raó a la universitat en deixar sense efectes la matrícula d'un alumne a fisioteràpia, que tenint el COU aprovat va superar les proves de més grans de 25. La sentència es podria resumir en què si un candidat té el COU, no es pot presentar a aquest tipus de proves.

Però en el cas que només es tinguin els estudis de batxillerat unificat i polivalent (BUP), la sentència de 23 de juny de 1994 de la sala tercera, contenciosa - administrativa, del Tribunal Suprem ratifica el que ja havia dit la Audiència

Territorial de Barcelona, que sí que es poden presentar a aquestes proves. El que s'esmenta especialment, en els fonaments de dret és que “... *necesitan, como complementos, una evaluación positiva en el Curso de Orientación Universitaria (COU), y superar las pruebas de aptitud (Selectividad), con cuyos complementos se obtendría la titulación exigible y necesaria, para el acceso a la universidad...*”.

Aquesta comissió va agafar una gran embranzida,²⁹⁶ el 2 de juny de 1994, en aplicació de l'acord del plenari del CIC de 20 de desembre de 1993, es constitueix la “comissió d'accés de més grans de 25 anys”. Es va prendre aquest acord per deixar-ne constància formal i intentar reconduir-la, ja que es considerava que no era una comissió com a tal, sinó una coordinació des de la DGU d'aspectes formals, i el que des d'ara es pretenia, era aprofundir més en tots els àmbits. Aquest any ja s'acorda adaptar-se a la normativa i fer les proves en dos dissabtes del mes de març de 1995, un per a la part comuna i l'altra per a l'específica.²⁹⁷ Així s'avançava dos mesos les proves, i això va provocar moltes queixes, especialment de les acadèmies que preparaven per aquestes proves, ja que això, segons ells, els perjudicava molt el calendari de classes.

També quedava constància que el *Consejo de Universidades* estava estudiant aplicar un percentatge per als alumnes que superessin aquestes. Cosa que no es va produir fins la publicació del RD 704/1999, que fixava un marge d'entre l'1 i 3% de la capacitat del centre.²⁹⁸ Aquest primer any es van produir un conflicte social de gran magnitud, especialment per a la UB, amb moltes queixes, i fins i tot algunes pancartes, que reflectien el malestar dels qui no havien aconseguit la plaça. Es va anar mirant amb deteniment l'evolució de la matrícula i de les capacitats dels centres, i amb el suport de la resta d'universitats

²⁹⁶ Sota la presidència de la Sra. Irene Rigau com a secretària del CIC.

²⁹⁷ Acta de la reunió de 23 de novembre de 1994, de la Comissió de Més grans de 25 anys.

²⁹⁸ Article 24 “places reservades als més grans de 25 anys” del RD 704/1999, de 30 d'abril, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als Centres Universitaris dels estudiants que reuneixin els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat (BOE d'1 de maig de 1999). (Deroga el RD 1005/1991 i RD 1060/1992; Derogat parcialment pel RD 60/2000). A Catalunya es va acordar anar al màxim permès pel que fa als títols oficials, i deixar matricular a tothom que superi les proves, pel que fa als títols propis. Acta de la reunió de 30 de setembre de 1999, de la Comissió de Més Grans de 25 anys.

de Catalunya, tant públiques, com privades, que estaven disposades a assumir part de la matrícula, al final es van poder resoldre la gran majoria dels casos problemàtics, desactivant totalment el conflicte.

El 1995 les universitats ja s'interessen de les perspectives que l'UOC s'integri a la coordinació de les proves.²⁹⁹ El 1997 hi ha un intens debat sobre si la prova està prou adaptada al coneixement dels alumnes estrangers,³⁰⁰ que es conclou amb el convenciment que la prova té en compte, que es poden presentar persones d'altres cultures ben diferents. La comissió es referma en què aquestes proves no caduquen, i es demana a les universitats que no incentivin aquest punt, posant-lo a les seves publicacions.

Es recorda que les universitats que tinguin estudis de Turisme hauran de convocar-ne les proves. En el fulletó que es publicarà apareixeran els logos de totes les universitats catalanes excepte el de la UOC.

També es constata la davallada en el nombre d'alumnes que es presenten en aquestes proves des del 1995,³⁰¹ ja que des d'aquest any i fins el 1997, s'han deixat de matricular 489 alumnes, cosa que es pot veure en Taula 15. L'explicació d'aquest fenomen és que el nombre d'estudiants que no van seguir l'escolarització fins acabar els estudis que els permetien l'accés a la universitat per via ordinària, s'ha anat reduint amb els anys.

²⁹⁹ Acta de la reunió de 12 de desembre de 1995, de la Comissió de Més grans de 25 anys. També s'acorda una qüestió metodològica important, enlloc de parlar, per exemple, de curs 96 – 97, es parlarà d'ara en endavant de març 1996, aquesta modificació tan senzilla va simplificar molt la comprensió, tant interna, com externa.

³⁰⁰ Acta de la reunió de 8 de gener de 1997, de la Comissió de Més grans de 25 anys.

³⁰¹ Acta de la reunió de 28 de novembre de 1997, de la Comissió de Més grans de 25 anys.

Taula 15. Matriculats a les proves de més grans de 25 anys (1990 - 2000)*

Universitat	1.990	1.991	1.992	1.993	1.994	1.995	1.996	1.997	1.998	1.999	2.000
UB	2.874	2.818	3.041	2.406	2.105	2.035	1.874	1.782	1.576	1.511	1.207
UAB	932	1.183	1093	1258	893	860	753	837	779	734	716
UPC	210	240	299	317	312	224	203	196	195	183	171
UPF				10	10	51	66	38	42	43	33
UdL				324	270	251	204	121	132	102	89
URV				819	708	277	273	233	216	227	177
UdG				284	371	288	326	289	273	255	192
UV									23	39	20
URL			12	75	140	63	71	64	54	55	56
UIC									10	16	16
UOC								60	47	56	137
TEOLOGIA											13
TOTAL	4.016	4.241	4.445	5.493	4.809	4.049	3.770	3.620	3.347	3.221	2.814

Aquesta Taula 15 dóna una visió global del que han representat aquestes proves a Catalunya des de l'any 1990, en les anteriors sèries hi ha salts molt importants que no són assumibles per aquest estudi. Hi va haver-hi un pic molt alt el 1993, amb un increment de gairebé mil persones sobre les de l'any anterior, i des de llavors sempre ha anat baixant, no donant-se símptomes de recuperació.

L'any 1999 l'Institut Superior de Ciències Religioses³⁰², a través del seu vicedegà dels estudis de la Facultat de Teologia de Catalunya, va demanar, per als seus estudiants que no tinguessin els requisits d'accés, que poguessin incorporar-se a l'exercici comú d'aquestes proves per donar-hi més objectivitat. La Comissió ho va acceptar per al març 2000, amb la condició que s'acceptés el calendari i el funcionament.³⁰³

* Les dades han estat recollides de diversos informes i l'elaboració és pròpia.

³⁰² En la Taula 15 aquest Institut és esmentat com a Teologia.

³⁰³ Acta de la reunió de 30 de setembre de 1999, de la Comissió de Més grans de 25 anys.

6 La intrahistòria de l'Oficina de Preinscripció Universitària (OPU)

L'acord de centralitzar la gestió en un nou òrgan administratiu, independent de les universitats i vinculat a l'administració catalana, requeria d'una empara legal específica, atès que la delegació de competències no era ni és una qüestió pacífica des del punt de vista legal i l'autonomia universitària és molt constitucionalitzada. El Govern espanyol, a la vista de les experiències i conscient que la gestió racional d'aquest conflictiu tema passava per solucions no previstes d'antuvi, va aprovar l'any 1986 el RD 943 que facultava l'Administració de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les universitats catalanes, per a posar en marxa procediments per a la distribució dels estudiants a fi de facilitar el seu ingrés als centres i als estudis sol·licitats (disposició addicional 1a).

La Llei (L) del CIC,³⁰⁴ va permetre, amb la seva redacció poc concreta, que encara que ara no s'adscriu formalment l'OPU directament al CIC, ja que en el D de creació de l'OPU només es parlava del Departament d'Ensenyament, o que el Coordinador, el Cap d'OPU i les delegacions es nomenarien, o s'establirien, a proposta del CIC i per una resolució (R) del Conseller.

Fruit d'aquestes habilitació legal, l'any següent començaria a operar la referida OPU, primer d'una manera informal, i tres anys més tard³⁰⁵ adquiriria una singular situació jurídica: la d'un òrgan administratiu executiu legalment inserit en una organització consultiva: el CIC.

³⁰⁴ L 26/1984, d'11 de desembre, de coordinació i creació dels Consells Socials (DOGC de 31 de desembre de 1984).

³⁰⁵ D 159/1990, de 20 de juny, pel qual es crea l'OPU (DOGC de 13 de juliol de 1990). El primer paràgraf de l'art. 3 fou derogat pel D 318\1992, de 28 de desembre, pel qual es crea el càrrec de CUR i es regulen l'organització i distribució de funcions en matèria d'universitats i recerca.

6.1 Les seus

El decret de creació de l'OPU ordenava la seva ubicació central a la ciutat de Barcelona, però aquest era un fet acomplert ja des de 1987, quan va començar a operar la nova oficina.

Des del Departament d'Ensenyament s'havia facilitat un equipament ben singular. Es tractava del vestíbul del cinema d'un centre de secundària no menys singular: l'Institut de Formació Politècnic Mare de Déu de la Mercè. Aquest centre, ubicat en el seu origen al carrer Còrsega, fou fundat l'any 1947 per l'obra social dels sindicats verticals franquistes, que l'anomenaren *Escuela Central*. A partir del curs 1950-51 esdevingué la *Escuela Sindical Central Nuestra Señora de la Merced*, ubicada a la Rambla de Santa Mònica. Finalment, l'any 1971, sota el nom de *Instituto Sindical Virgen de la Merced*, s'instal·là en un nou edifici situat al final del Passeig de la Zona Franca fent cantonada amb el carrer del Motors. Aquest centre fou transferit a l'administració educativa catalana el curs 1985-86,³⁰⁶ tot just en el moment que la DGU cercava un lloc gran, econòmic i de fàcil accés.

El Departament d'Ensenyament va assumir el "nou" Institut Politècnic (avui IES) Mare de Déu de la Mercè, i va posar a disposició gratuïta de l'OPU els 1.400 m² de superfície que conformen les tres plantes del referit vestíbul del cinema, annex a l'institut, convertit des de feia anys en un enorme magatzem de materials diversos, atès que el cinema només molt excepcionalment havia estat emprat per la comunitat educativa del centre (les butaques mai no foren instal·lades del tot a causa d'uns problemes tècnics al pati de butaques).

El Departament d'Ensenyament va encarregar-se de la neteja i urgent habilitació d'uns espais que, tot i la seva originària elegància, es trobaven en un lamentable estat de degradació, en consonància amb el seu redós urbà. Amb el pas dels anys, la presència institucional continuada de l'OPU en aquell indret de la ciutat, comportaria una regeneració del paisatge difícilment previsible,

³⁰⁶ El RD 2724/1983, de 5 d'octubre, sobre traspàs a la Generalitat de Catalunya en matèria de formació professional reglada (BOE de 27 d'octubre) va permetre la seva integració l'any 1985, per una transferència de Presidència del Govern, a la xarxa educativa del Departament d'Ensenyament amb el nom d'Institut Politècnic Mare de Déu de la Mercè.

dinamitzant el barri amb nous serveis i ofertes comercials, algunes d'elles directament vinculades al riu de gent jove que any rera any es desplaça fins la seu de l'OPU.

La seu central de l'OPU continua essent el vestíbul d'un cinema inacabat d'un centre de secundària. Si bé aquella assignació semblava l'any 1987 totalment provisional (cal recordar que en acabar les dues primeres campanyes de l'OPU, el local es va tancar i el personal retornà a les seves destinacions administratives), la cessió de l'espai en favor de l'OPU per part del Departament d'Ensenyament es va formalitzar després d'anys de continuades rehabilitacions per tal d'adaptar-lo a les necessitats d'atenció al públic pròpies de l'OPU.

Simultàniament, des del començament de la preinscripció unificada i centralitzada comencen a funcionar de fet delegacions territorials a Girona, Lleida i Tarragona,³⁰⁷ que correspon a les poblacions on les tres universitats públiques existents aleshores tenien serveis administratius de prou entitat com per absorbir el volum de feina que això representava. L'any 1990,³⁰⁸ aquestes delegacions són establertes de dret, juntament amb les de Manresa, on hi havia centres integrats de la UPC, i de Vic, en la qual hi existien estudis adscrits a les tres universitats, sota l'aixopluc de la Fundació Universitària Balmes. Ambdues ciutats cercaven potenciar-se com a punt de referència universitària per a la gent de la pròpia comarca i de les comarques veïnes.

La següent seu de l'OPU en establir-se fou la de Tortosa l'any 1991, fruit d'una iniciativa municipal que buscava, no sols cobrir les necessitats informatives de les Terres de l'Ebre, sinó també de la Franja de Llevant i de la província de Castelló.³⁰⁹ Per últim, el 1996 es va afegir a la llista la delegació de Mataró,

³⁰⁷ En l'acta de la reunió del 14 de juny de 1988 de la Comissió de Preinscripció consten com a assistents, a més dels responsables de les tres universitats de Barcelona (UB, UAB i UPC), les persones que porten la gestió a les divisions o delegacions per aquestes tres poblacions: per Girona, Montserrat Planellas i Carme Oliveras; per Lleida, Julià Rodríguez i Montserrat Pifarré; i per Tarragona Joan Potau.

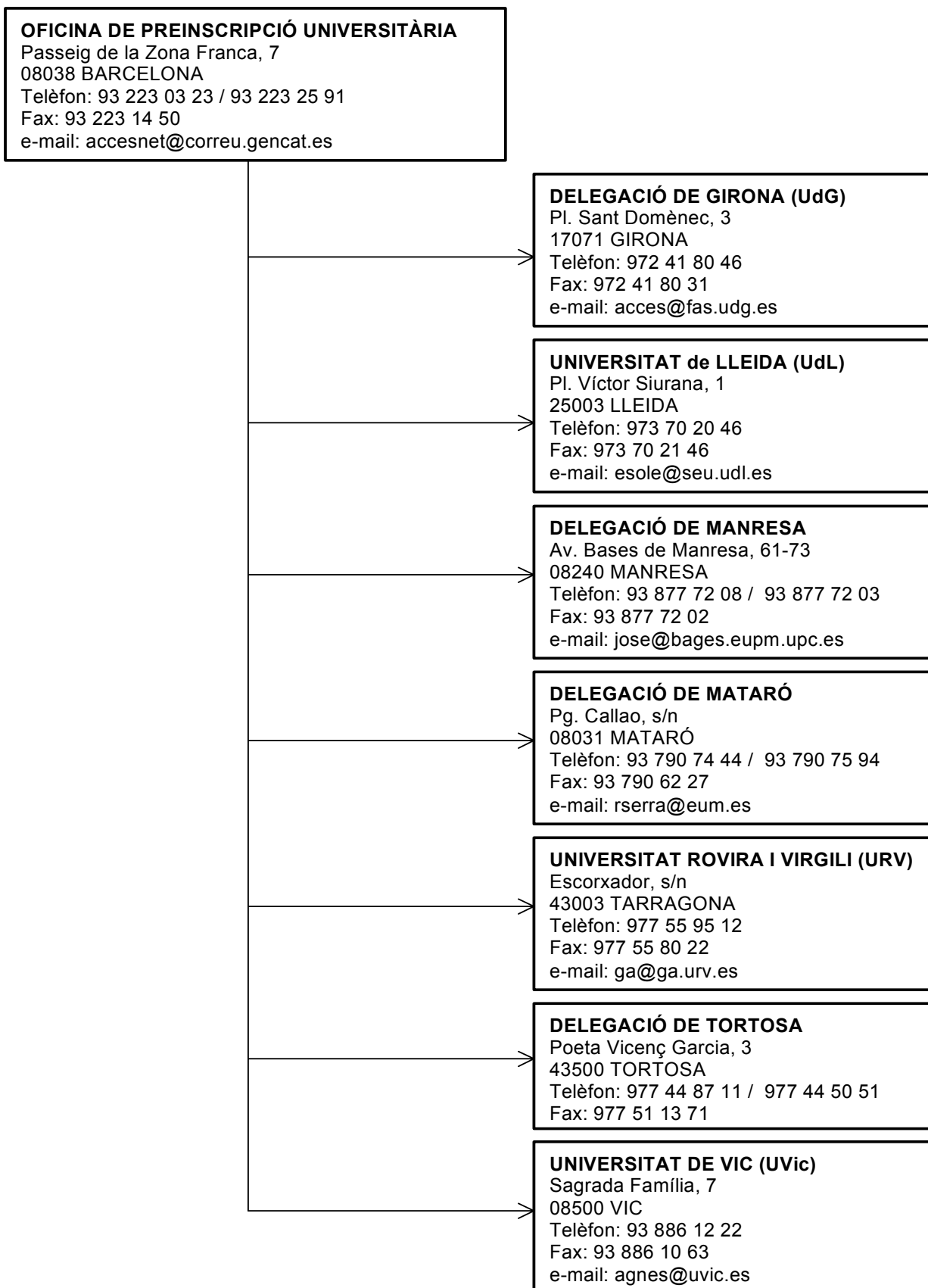
³⁰⁸ O. de 10 d'octubre de 1990, per la qual s'estableixen delegacions de l'OPU en diverses poblacions de Catalunya (DOGC de 19 d'octubre de 1990).

³⁰⁹ El conveni per a l'establiment d'aquesta seu de l'OPU preveu que l'administració municipal assumeixi els costos de les necessitats materials de la delegació, mentre que l'administració autonòmica assumeix els de personal.

ubicada a la recent creada (curs 1994-95) Escola de Ciències Empresarials del Maresme, adscrita a la UPF i propietat del Consell Comarcal del Maresme. El 1990 hi havia hagut un altre intent, a instàncies del propi coordinador de la pre-inscripció, de fer-la al centre adscrit de la UPC en aquesta mateixa ciutat, però el propi centre no va acceptar la proposta, al·legant que amb les PAAU, que també es feien allà, ja tenien massa feina.

Cal tenir molt present que, d'acord amb l'ordre de creació de seus perifèriques, el personal de les delegacions de l'OPU "serà aportat per les universitats de Catalunya i, si s'escau, pel seus centres adscrits". En la Figura 1 es poden veure totes les delegacions de l'OPU per ordre alfabètic amb les seves referències:

Figura 1. L'OPU i les delegacions de preinscripció.

És evident que una campanya que afecta alumnes de tot el territori català no es podia tenir centralitzada a Barcelona, sense provocar greuges comparatius per la raó del trasllat dels alumnes per fer la gestió, encara que el tenir-ho centralitzat, facilités molt la feina. Per aquest motiu i des dels inicis, es van tenir delegacions a les capitals de província.

Després es va voler descentralitzar encara més, sense que això volgués dir més despeses. El compromís per a tothom que volgués ser delegació, era que l'OPU faria la formació necessària del personal i els facilitaria la informació que necessitessin, i ells posarien els recursos humans i materials que prèviament se'ls havia demanat.³¹⁰

³¹⁰ Aquest procés s'ha acabat de descentralitzar totalment el 2001, al permetre fer la preinscripció de juny per Internet, i el 2002 permetent de fer totes les convocatòries per aquest innovador mecanisme.

6.2 Les competències

En virtut de la referida habilitació legal, el Departament d'Ensenyament, d'acord amb els criteris proposats per les universitats catalanes en el CIC, va establir les normes per realitzar la preinscripció per a tots els estudiants que desitgin iniciar estudis universitaris, condició prèvia a la matriculació en qualsevol dels seus centres integrats o adscrits.

Segons l'O de desplegament del D,³¹¹ l'OPU havia de realitzar les activitats següents:

- a) Facilitar i proporcionar als estudiants els impresos de preinscripció.
- b) Ordenar i registrar els impresos esmentats, una vegada formalitzats pels estudiants amb les preferències sol·licitades.
- c) Comprovar que els impresos estiguin degudament emplenats i acompanyats de la documentació pertinent.
- d) Classificar les sol·licituds segons les diferents vies d'accés i aplicar-hi, si escau, els corresponents barems.
- e) Ordenar les sol·licituds i confeccionar les llistes d'assignació provisional de les places en els diferents centres universitaris, una vegada finalitzat el període de preinscripció.
- f) Donar trasllat de les llistes a les universitats i comunicar als estudiants, en nom d'aquelles, els resultats del procés.
- g) Coordinar les activitats de les delegacions d'aquesta Oficina que es puguin establir, mantenint amb aquestes i amb les universitats un contacte permanent.
- h) Coordinar els mitjans informàtics de les universitats i del Departament d'Ensenyament.
- i) Qualsevol altra tasca relacionada amb la preinscripció que li pugui ser encomanada.”

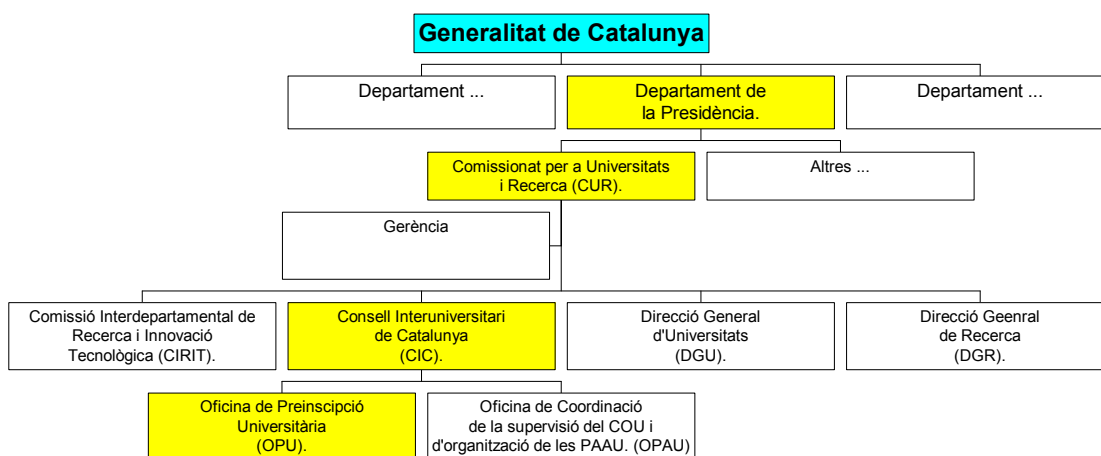
L'article segon afegia: “Les delegacions de l'OPU que es puguin establir portaran a terme les activitats que assenyala l'article 1. a), b), c) i d), com també qualsevol altra tasca que els pugui ser encomanada pel coordinador”.

³¹¹ O de 20 de juny de 1990, per la qual es determinen les actuacions a l'Oficina de Preinscripció Universitària i les funcions del seu personal (DOGC de 13 de juliol de 1990).

Del que es desprèn que el seu objectiu últim és l'optimització de les places de què disposen les universitats en el primer curs. I que la seva funció és facilitar, agilitar i canalitzar totes les sol·licituds d'accés a aquest primer curs, a qualsevol dels centres integrats o adscrits, i assignar-les en funció de la capacitat d'aquests i de la demanda de places, emprant el que fixin les lleis o els reglaments, però bàsicament utilitzant la qualificació acadèmica dels estudiants com a element discriminador principal.

El lloc on se situa jeràrquicament l'OPU l'any 1997 dins l'organització de la Generalitat de Catalunya (d'acord amb les relacions formals esmentades en el reglaments corresponents ja descrits), es pot apreciar, molt clarament, en l'organigrama de la Figura 2:

Figura 2. Organigrama del CUR el 1997

6.3 Els comandaments

Des dels seus inicis, l'organització de l'OPU es caracteritza per una estructura horitzontal atípica en l'organització administrativa catalana, articulada verticalment en direccions generals, subdireccions, serveis, seccions i negociats. La mateixa nomenclatura emprada per a definir els òrgans revela un distanciament funcionalista respecte els patrons administratius més clàssics, però també una voluntat de refermar la condició tècnica davant la institucional o política, amb la clara idea que això facilitava la relació i la coordinació amb les universitats.

Així, la direcció de l'OPU s'encomana a dos òrgans unipersonals la Coordinació i la Prefectura. Segons l'O de 1990, les competències de la Coordinació eren les següents:

- “a) Coordinar les activitats realitzades a l'OPU i a les seves delegacions.
- b) Confeccionar els llistats d'assignació provisional de les places en els diferents centres universitaris i donar-ne trasllat a les universitats.
- c) Comunicar als estudiants totes les incidències que es poden produir des del moment que l'estudiant formalitza la preinscripció fins a l'adjudicació per la universitat corresponent de la plaça definitiva en un centre determinat.
- d) Resoldre totes les incidències de caràcter administratiu que es puguin produir en el procés de preinscripció sempre que no comportin cap perjudici per als alumnes ni afectin els seus drets o els de tercers.
- e) Resoldre i notificar les resolucions de les reclamacions que se substanciïn en aquest procés, segons les directrius rebudes de cada universitat. Aquestes resolucions obriran la via administrativa de recurs davant el rector corresponent.
- f) Qualsevol altra funció no regulada expressament que li pugui ser encomanada.”

Així mateix, la Prefectura de l'OPU fou normalitzada amb les següents competències:

- “a) Supervisar i dirigir l'activitat del personal adscrit a l'OPU.
- b) Tenir cura de tota la documentació presentada en aquesta Oficina, del seu arxiu i del seu material.
- c) Realitzar totes les activitats de caràcter administratiu relacionades amb el funcionament de l'Oficina.
- d) Supervisar la feina que portin a terme les delegacions.
- e) Mantenir els contactes amb les universitats i amb les delegacions.
- f) Qualsevol altra funció no regulada expressament que li pugui ser encomanada pel Coordinador.”

A més d'aquests dos comandaments, i amb dependència directa de la Coordinació de l'OPU, sorgeix com a òrgan tècnic, el càrrec de Responsable d'Informàtica, les atribucions del qual foren i són de naturalesa jurídica no formal però de gran eficàcia en el desenvolupament de la gestió.

6.4 Els serveis tècnics

Certament, hom pot considerar que l'OPU és, de fet, un gran servei informàtic adreçat a una gestió pública concreta. La importància d'aquesta dimensió tècnica no admet qüestió i el seu desenvolupament va directament lligat a la millora efectiva de tot el procés. En la petita història de l'OPU trobem que en les primeres campanyes de 1985 i 1986, aquest servei fou assumit per la UB i els seus equips.³¹² Uns resultats no del tot satisfactoris van dur l'OPU a la contractació d'un analista informàtic extern l'any 1987, al qual li fou encomanat iniciar una aplicació que comencés des de zero.³¹³ Dos anys després, el Departament d'Ensenyament va assumir la continuació de la tasca informàtica de l'OPU des dels seus serveis,³¹⁴ i fou en aquest moment, aparentment millor, quan els problemes de gestió esdevindrien més aguts. Efectivament, l'OPU disposava ja de dos informàtics a plena dedicació (i esporàdicament es reforçaven per a temes concrets, com ara el Videotext, l'any 1994). El 1998, com a conseqüència d'un canvi d'equip informàtic, els programadors de l'OPU passaren a ser tres (dos analistes i un analista - programador), cosa que va permetre l'elaboració a mida de totes les aplicacions necessàries per a la gestió.

Però les necessitats informàtiques no es limiten a la programació. La gravació anual de les dades de preinscripció ha estat tothora un altre gran repte. La decisió de realitzar des de l'exterior el servei va funcionar raonablement bé entre 1985 i 1989, els nivells d'error mai no superaren el 5%, però un conflicte laboral va impedir a l'empresa contractista realitzar l'encàrrec de 1990 a temps. La solució d'emergència adoptada aleshores per la Coordinació i el Departament d'Ensenyament, fou contractar fora d'hores, a tots els membres del seu

³¹² La gestió es va fer des del Centre de Càlcul de la UB situat als edificis de la seva Facultat de Biologia, de l'Avinguda Diagonal.

³¹³ L'analista extern, Antoni Morillas, va realitzar un nou algoritme d'assignació de places més ràpid, i altres programes complementaris que permetien la modificació de situacions i una demanda més discrecional de llistats diversos. Tota aquesta labor fou realitzada amb el suport del Centre de Càlcul de la UB, però l'any següent, el 1988, el servei va treballar des del Centre de Càlcul de la Generalitat de Catalunya, dotat de moltes més capacitats.

³¹⁴ El Departament d'Ensenyament va posar al capdavant una analista de la seva pròpia plantilla, la Sra. Carme Solanich, continuant la línia marcada pel programador extern de l'OPU, que va continuar col·laborant durant algun temps amb el Departament.

personal disposats a introduir les dades, amb un resultat gens satisfactori. L'experiència, no obstant, va servir al Departament per generar una aplicació capaç d'aguantar el pes de gravar-hi les dades directament des de diverses estacions de treball alhora. A partir d'aquí, l'administració es limita a contractar una empresa de serveis que facilita un número variable de persones dedicades a gravar les dades en aquesta aplicació.³¹⁵

L'estreta dependència de l'OPU dels serveis de l'administració de la Generalitat, es torna a fer palesa a l'hora d'abordar el servei jurídic. Com és previsible, aquest servei resulta clau en una gestió pública que afecta els drets de milers de persones, disposades a plantejar qualsevol conflicte jurídic en defensa dels interessos que invariablement consideren legítims. Des del principi, els serveis jurídics del departament on estava adscrita l'OPU, hagueren d'assumir la tasca de donar resposta anual a les desenes de reclamacions i recursos interposats pels ciutadans. Però cal considerar també la intensa tasca d'assessoria desenvolupada, eventualment d'alguna universitat, davant consultes de l'OPU sobre temes concrets, així com la tasca de revisió de tots els documents reclamats des de l'administració de justícia.

Cal fer constar aquí que en els processos judicials, la representació jurídica de l'OPU, recau en els serveis jurídics centrals de la Generalitat de Catalunya. En termes generals hom pot afirmar que la tasca de suport jurídic extern a l'OPU, ha estat especialment fructífera pel fet de bastir un veritable *corpus* d'interpretació jurídica per a la gestió a través dels múltiples informes evacuats.

Amb la mateixa legitimitat que hom pot afirmar que l'OPU ha estat i és un servei informatitzat de gestió, es pot igualment afirmar, que és un gran servei especialitzat d'atenció al públic preuniversitari. Efectivament, aquesta irrenunciable missió, que és prèvia a l'estricta preinscripció i assignació de places, presenta un doble repte. Per una banda, l'atenció personalitzada dels estudiants,

³¹⁵ Aquestes persones (de 5 a 18, segons les necessitats) reben una petita formació del Responsable informàtic de l'OPU i són supervisades en la seva feina, per una persona de l'OPU designada per aquell. Després de gravades les dades es procedeix a la seva verificació en paper i a la posterior esmena dels errors detectats.

una tasca directa que precisa de recursos humans nombrosos i preparats,³¹⁶ que s'ha de dur a terme tant a la seu de l'OPU, com a les seves delegacions, o a la cita anual del Saló de l'Ensenyament i altres on l'OPU hi participa. I per altra banda la tasca ingent d'informar (i gestionar) a través de materials impresos (formularis, díptics, tríptics, fulletons o llibres).³¹⁷

Aquesta segona dimensió comporta una despesa i una contractació, coeses ambdues assumides pel departament d'adscripció de l'OPU, però també una constant labor de reprografia i de disseny de formularis i textos que de cap manera ha estat, ni pot ser externalitzada. Com tampoc la responsabilitat sobre la distribució d'aquests materials, cosa que ha obligat a l'OPU a desenvolupar un servei propi de logística, dotat d'aparells d'empaquetar, carretons, transportadors de palets i, en general, de tots els estris imprescindibles per a les trameses.³¹⁸

Finalment, no resulta pas una dislocació fer esment de la tasca de manteniment de la seu central de l'OPU i del seu complicat entorn, un dels problemes endèmics des del primer moment. Com ja s'ha dit, l'OPU està situada en el vestíbul d'un cinema de principis dels anys 70. La seva rehabilitació fou finançada per Departament d'Ensenyament i tant aquest departament com els que l'han

³¹⁶ Una de les fórmules per a fer front a aquesta exigència de personal fou l'establiment, l'any 1990, d'un conveni amb l'Escola Superior de Relacions Públiques de la UB, a partir del qual els alumnes d'aquest centre col·laboren realitzant les seves pràctiques acadèmiques a l'OPU. El 1999 s'incorporaren alumnes de Gestió i Administració Pública de la UIC. Tots ells reben un curs previ i són supervisats per l'orientadora de l'OPU.

³¹⁷ Per exemple, de la "Guia pràctica per elegir una carrera" (un text de 400 planes) l'any 2000 se'n feu un tiratge de 65.000 exemplars.

³¹⁸ No s'ha encarregat a una empresa de logística fins el 2002, perquè encara no s'havia pogut estandarditzar suficient la tramesa als centres, i els terminis des que es tenen tots els materials necessaris eren massa curts. Per fer-se'n el càrrec, l'any 2000 es van manipular per a l'enviament als centres de secundària 69.000 quilograms de material. Per poder-ho dur a terme es contracta la majoria de les persones de reforç que estaran a l'estiu, una mica abans, a finals d'abril, perquè convenientment dirigides per una persona fixa, pugin empaquetar la documentació corresponent a cada centre de secundària. Després l'empresa de missatgeria que ha guanyat el corresponent concurs públic, ve amb els seus camions i el redistribueix per a tot Catalunya. Les diverses trameses de cartes que generen impressores molt potents, que en total solen passar de les 62.000 cartes, són classificades i verificades a l'OPU, i s'envien a una empresa dedicada a aquestes qüestions. En els seus inicis aquesta tasca també s'havia realitzat a la pròpia Oficina, havent-se comprat una màquina a tal efecte, però va donar molt mal resultat pel seu baix rendiment i els molts problemes que es generaven quan arribava a Correus, pel desconeixement total del seu funcionament. Va ser una de les primeres coses que es va externalitzar l'any 1993.

succeït en l'adscripció de l'OPU, han hagut de fer-se càrrec de totes les necessitats del manteniment. Val a dir que en un principi, davant qualsevol avaria, l'OPU rebia el suport de personal tècnic de manteniment al servei del departament en qüestió, però aquesta dinàmica resultava molt ineficient, de forma que es va imposar el mètode de reclamar des de l'OPU els serveis de professionals externs, els quals procedien després a presentar honoraris davant el departament. Es van requerir molts pressupostos i molts milions perquè aquest edifici semblés mínimament d'oficines i les persones que hi treballen estiguessin correctament instal·lades.

El 2002 hi havia un pressupost de manteniment per certa quantitat d'hores, perquè resolguessin immediatament qualsevol necessitat. A més d'això sempre i ha hagut arquitectes, arquitectes tècnics i enginyers de la Generalitat que han vetllat perquè els mínims, si més no estructurals, estiguessin resolts, ja que la casuística de problemes ha estat molt variada: des de robatoris, passant per pujades de tensió elèctrica que han arribat a cremar equips, i arribant al rebentament de canonades d'aigua, per posar alguns exemples. A més com que el vestíbul té una zona exterior ajardinada, primer l'Ajuntament de Barcelona, a través de Parcs i Jardins, en feia el manteniment, però a partir del 1995 ho va deixar de fer, i es va haver de contractar una empresa de jardineria perquè realitzés aquesta funció.³¹⁹

³¹⁹ A partir de l'estiu de 1999 el problema de la drogaaddicció i de la delinqüència va empitjorar molt a la zona, i era freqüent trobar a terra més de dues xeringues diàries, per la qual cosa se'ls va contractar perquè fessin la neteja setmanalment, ja que no hi havia cap altre entitat a Barcelona que realitzés aquest servei. L'OPU des de sempre ha col·laborat a la millora del barri dins de les seves possibilitats, per això ha mantingut agradable la seva zona de jardins exteriors, posant papereres i mantenint l'arbrat en condicions òptimes. També es va preocupar de tenir cabines telefòniques en una zona externa i prou arrecerada, ja que les més properes eren molt lluny i aquest és el darrer edifici abans de la zona industrial.

6.5 Els recursos humans

Els acords de constitució informal de l'OPU de 1987, contemplaven una plantilla de 10 persones, facilitades per l'administració autonòmica i les tres universitats públiques, i destinades totes elles a la seu central de l'OPU.³²⁰ Aquest contingent inicial es fornïa de personal administratiu i auxiliar, a més d'un guarda jurat.³²¹ Després de constatar que les persones enviades eren del tot insuficients per atendre el volum de ciutadans que s'adreçaven a l'OPU, la DGU i la UPC van afegir el reforç d'una persona més cadascuna.³²²

L'experiència de les llargues cues i la minsa personalització prestada en l'atenció al públic durant la primera campanya va generar canvis en la posterior. Pel febrer de 1988 es nomena Jesús M. Prujà com a primer Cap de l'OPU (durant el primer any no n'hi va haver). Durant l'abril s'acorda que "les persones que aniran a l'Oficina es procurarà que tinguin l'experiència necessària",³²³ que això ja era una millora substantiva, i també fixa el nombre que hi aportarà cada institució: en total un màxim d'11 persones, deu administratius i auxiliars i un guarda jurat.³²⁴ El juny³²⁵ es concreta els noms dels representants de les universitats a l'OPU,³²⁶ però al final es va aconseguir que el nombre es sobrepassés fins arribar a 14. Es veu clarament reflectit que l'experiència en aquest camp ja era un bé preuat, ja que no hi havia gaire gent formada, per la qual

³²⁰ Aquestes van ser: Javier Lareategui, Anna Massons i Inés Castilla (UB); Antonio del Pozo i Helena Romero (UAB); Elisa García, Maria José Figueredo i Matías Maya (guardia jurat) (UPC); i Laura Baladas i Jesús M Prujà (Departament d'Ensenyament).

³²¹ El motiu d'aquest darrer era perquè els havien advertit que a la zona hi havia molta delinqüència que s'havia repartit "el negoci" que podien representar robar les persones que vindrien a fer els tràmits a l'OPU, i era millor prevenir possibles ensurts.

³²² Aquestes persones van ser Olga Martín (UPC) i Isabel Carbonell (DGU).

³²³ Acta de la reunió de 21 d'abril de 1988, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

³²⁴ Per la UB, dues persones tot el temps que l'Oficina estigui oberta i tres en èpoques punta. Per la UAB, dues persones tot el temps que l'Oficina estigui oberta. Per la UPC, una persona tot el temps que l'Oficina estigui oberta i dos en períodes punta, a més d'un guarda jurat. I per la DGU, dues persones tot el temps i tres en època punta."

³²⁵ Acta de la reunió de 14 de juny de 1988, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

³²⁶ Per la UB: Javier Larreategui, Gemma Cano Alegre i 1 persona contractada. Per la UAB: Antonio del Pozo i Helena Romero. Per la UPC: Elisa García, Olga Martín i Matías Maya (guardia jurat). Pel Departament d'Ensenyament no surt a l'acta, però seran Laura Baladas, Cristina Renau i Jesús M Prujà. Al final la Sra. Gemma Cano va ser substituïda per la Sra. Anna Massons que ja tenia experiència de l'any anterior, i del Departament d'Ensenyament es

cosa alguns repetien. El 1989 el nombre de persones assignades a l'OPU era ja de 16.

L'any 1990 apareix el decret pel qual es crea l'OPU, que diu: "L'Oficina comptarà amb els mitjans de personal i materials destinats específicament al compliment de les funcions assignades." L'ordre posterior que marca les actuacions de l'OPU afegeix que aquesta "estarà integrada pel personal necessari per al compliment de les seves funcions i que serà aportat per la Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Ensenyament, i per les universitats catalanes." El resultat d'aquestes previsions legals fou una plantilla de 19 administratius per aquella campanya de 1990, als quals s'afegeixen quatre alumnes de l'Escola Superior de Relacions Públiques (ESRP) de la UB, dues de les quals havien fet pràctiques al Saló de l'Ensenyament d'aquell any.³²⁷

L'any 1991 desapareix el guarda jurat facilitat per la UPC, ja no es detecten problemes extraordinaris de seguretat, i es professionalitza força la plantilla, amb entrevistes de selecció prèvies, per elegir els millors candidats, tenint en compte que excepte cinc persones, la resta tenien contracte temporal.

El 1995 s'arriba a un acord amb la UB, que a part del responsable d'informàtica i del subaltern que tenen destinats a l'OPU, reservaran una quantitat màxima del pressupost destinada a signar convenis amb l'ESRP. Això permetria a l'OPU seleccionar els millors candidats cada any, independentment del nombre de persones que fossin. Això va representar que alguna temporada van ser nou i d'altres cinc, notant-se molt en la millora de l'atenció al públic.

El 1996, les quatre orientadores que havien organitzat el punt informatiu de la tardor i hivern, es queden durant la campanya. Aquesta també va ser una millora qualitativa important, ja que es va reforçar la formació del personal contractat, creant-se un llibre d'estil i bones maneres, i l'atenció al públic va ser més personalitzada per als casos més difícils.

va enviar una persona de més.

³²⁷ Aquests quatre alumnes s'incorporen a través d'un conveni de col·laboració acadèmica pel qual es nomenava al Coordinador, professor - tutor de pràctiques, responsable de la seva formació, compromentent-se aquest a vetllar la seva progressió intel·lectual i personal (amb una

Així arribem al 1997, amb un total vint-i-set persones, quatre menys que l'any anterior que havia estat el màxim, tres orientadores menys, dos RRPP, i en canvi una auxiliar de més. Una orientadora es consolida a la plantilla per una temporada de vuit mesos. Es té especial cura en la formació del personal, després del curset obligatori per a tothom, fins i tot per als que repeteixen.

A continuació es passa a l'atenció al públic tutelada per la orientadora. Aquest sistema permet veure els errors i anar-los corregint a mesura que es produeixen. A partir d'aquest any es realitza un contracte de manera permanent per a cada campanya, amb una empresa de treball temporal perquè proporcioni entre 5 i 18 persones, depenent de les necessitats, que puguin dur a terme les tasques de gravació, ordenació i verificació d'impresos. Després d'aquesta campanya, en vindran dues de consolidació, però les novetats més remarcables no vindran fins l'arribada d'Internet el 2000.

L'estructura administrativa de l'OPU, la formal, que és molt simple, és detallada pel Decret de 1990 esmentat anteriorment, és la que descriu molt gràficament la Figura 3:

Figura 3. Estructura administrativa de l'OPU

compensació econòmica per a cada un d'ells).

6.6. Els equipaments

El funcionament de l'OPU ha exigit també una oportuna dotació d'equipaments diversos amb els quals afrontar la gestió encomanada. Certament, l'equipament informàtic ocupa un lloc principal en aquest llistat. Quan es va començar a gestionar tot el procés, l'entorn que utilitzaven els ordinadors era el VM (*Virtual Machine*, màquina virtual)). Aquest entorn només permetia la utilització simultània d'un únic terminal contra la base de dades, amb la qual cosa els processos de correcció de dades s'allargaven moltíssim.

No va ser fins el 1989 que l'entorn, per a alguns programes, va canviar a l>IDMS (*Integrated Data Management System*, sistema integrat de gestió de dades) que permetia que diversos usuaris treballessin a la vegada i que va representar un gran canvi a millor. Mica en mica el VM es va anar deixant d'utilitzar, fins que no va poder superar l'anomenat efecte 2000. Tots dos entorns funcionen amb el sistema operatiu MVS (*Multiple virtual storage*, emmagatzematge virtual múltiple).

El 1995 es va adquirir un servidor nou per tal que les dades gravades quedessin físicament a l'OPU i no haguessin de viatjar per línia telefònica cada cop que s'introduïa la més mínima modificació al gran ordinador (*host*) del Centre Informàtic de la Generalitat, ja que la línia era molt inestable i donava constants problemes. Aquest servidor funcionava amb el sistema operatiu UNIX i la base de dades (BD) era Oracle. Des d'aquest entorn, un cop al dia, normalment a la nit, es transferia al sistema operatiu MVS i en un format de BD DB2, al *host*, ja que només en aquest entorn es pot dur a terme l'algoritme de l'assignació per ser tan gran.

Un altre equipament vital per a la gestió de l'OPU han estat les impressores. L'any 1987 les impressores normals eren matricials i servien correctament per fer llistats, però el volum de les necessitats de l'OPU reclamà ja la disposició d'impressores làser, que foren utilitzades per imprimir les cartes d'assignació de places (a les que prèviament s'havia fotocopiada la signatura del coordinador). Aquestes impressores, no eren gens normals aleshores ni massa potents, i l'abús que per elles significà la impressió continuada de milers de car-

tes, va superar la seva resistència material.³²⁸

Després d'aquesta experiència, i fins la completa disposició d'impressores làser prou resistents, es va haver de recórrer a un acord que existia entre la UB i *La Caixa*, que permetia poder utilitzar les seves impressores làser, que llavors eren les més potents de Catalunya, i que donaven un rendiment molt més elevat. Aquest procediment es va utilitzar quan s'havien de fer impressions massives, el juliol i el setembre. Per dur a terme aquesta operació se'ls facilitava una cinta amb tots els noms, adreces, codis postals i poblacions dels alumnes, així com les fotocòpies de les cartes que s'havien d'enviar amb la signatura inclosa.

Pel que fa a la resta d'equipaments més genèrics de l'OPU, cal recordar que durant els inicis foren increïblement minsos, i es depenia de la bona predisposició dels diversos organismes (els mostradors d'atenció al públic, per exemple, els deixava la UAB, i fins els 1989 no se'n van tenir de propis). No va ser fins el 1988 que es poder disposar de dues fotocopiadores (també cedides, en la primera reunió de la Comissió Tècnica, per la UAB). I no va ser fins el 1990 que van ser pròpies i prou grans com per suportar el volum de feina que s'havia de fer.

Però la indignència es va fer més evident el 1989, amb la problemàtica de les opcions de COU, descrita anteriorment, quan, per la deficient previsió del Departament d'Ensenyament, l'OPU no va disposar de telèfons a causa de no contractar-los a temps (les universitats i els administrats no s'ho volien creure i col·lapsaven tots els telèfons d'informació intentant-los aconseguir).³²⁹ Després d'aquests incidents, tothom va prendre consciència de la importància que tenia la preinscripció, i per la qual cosa se la va dotar més dignament, de tot tipus d'aquests recursos.

El 1990 es van fer les primeres obres importants d'adequació del local, per intentar-lo convertir en unes oficines, que poguessin donar bon servei, tan

³²⁸ Valien dos milions de pessetes de l'època, i va ser una gran despesa de la qual se'n va fer càrrec la pròpia UB.

³²⁹ Fins i tot hi ha l'anècdota d'una trucada del Rector Pasqual de la UAB al DGU Sr. Mariné confirmant la informació que en aquest sentit que li havien donat, i que no es podia creure.

als que hi treballaven com els que s'hi havien de desplaçar.³³⁰ El 1994, amb la nova secretària del CIC ja situada, es van fer les segones, en les qual es va aprofitar per treure les restes de moqueta que hi havia en les parets i sanejar i pintar tot l'edifici. Després d'aquest any tan sols es va realitzar obres de manteniment que a causa de l'estructura han hagut de ser més freqüents del desitjable.

El 1997 en els 1.427m² que tenia des dels inicis l'edifici, ja hi havia condicionada una gran sala d'informàtica per efectuar les gravacions de les dades i guardar-hi els impresos, un espai d'oficines amb llum natural i diversos llocs de treball segons les diferents necessitats de les èpoques de l'any, un espai polivalent per dur a terme les diverses tasques, un despatx per al Cap de l'OPU, un despatx per al Coordinador, uns lavabos al primer pis, un magatzem i diversos sectors d'arxius, alguns amb portes de seguretat. A més també es disposava de tot tipus d'estris, mobles i màquines per dur a terme les tasques encomanades.³³¹

Excepte el local, que no estava ni compartimentat, res tot això es tenia deu anys abans, ja que el poc que hi havia era cedit de segona mà, o material de deixalleria. La disposició i la utilització d'aquests béns, a permès a l'OPU treballar amb una certa autonomia que l'ha caracteritzat, enfront d'altres organitzacions.

³³⁰ L'acció més destacable va ser l'obertura de tres finestres grans i dues de petites i la col·locació de dos *toilettes* i un lavabo al primer pis, evitant així, desplaçaments inútils a l'espai d'atenció al públic.

³³¹ Es tenien dues fotocopiadores de gran volum i una de petita, un fax, un retroprojector, una alarma, quatre línies telefòniques connectades a una centraleta amb vint-i-nou supletoris, més una línia directa per a urgències d'informàtica, dos contestadors telefònics, seixanta-vuit taules, cent vint-i-una cadires estàndard més cinquanta-quatre cadires de disseny model *Jacobsen*, seixanta-tres prestatgeries, dotze mostradors, dos mobles amb guixetes com a armaris per al personal, sis mampares, deu taules decoratives amb forma de llibre quatre tanques protectores, sis aires condicionats, dos deshumidificadors, quatre estufes, deu ventiladors, trenta-quatre ordinadors complets, un sistema d'alimentació ininterrompuda per al servidor, un servidor, una terminal connectada a un *router*, sis impressores, una màquina d'enquadernar, una guillotina de tallar paper, una franquejadora de correu, tres màquines d'escriure manuals i una màquina d'escriure elèctrica.

Aquest any es va desmuntar una gran làmpada que hi havia al centre del vestíbul, que representava una figura atòmica, i a l'estar ancorada només amb un cable al sostre, amenaçava de venir-se avall. Les feines de retirar-la van durar més de quinze dies, els quals l'espai que ocupava va estar restringit només accessible als operaris.

7 L'Oficina de Preinscripció Universitària com a sistema d'acció

La gestió de l'accés a les universitats públiques espanyoles és una competència que de forma inqüestionable forma part de la constitucionalitzada autonomia universitària. Qualsevol fórmula o mecanisme que vulgui externalitzar d'aquesta gestió ha de comptar amb la voluntat explícita de les universitats implicades. L'acord de coordinació al que arribaren l'any 1985 les tres universitats públiques catalanes d'aleshores, com ja s'ha explicat, és un bon exemple d'aquesta realitat.

7.1 Els processos

El conjunt de processos que incorpora la tasca activa de l'OPU va començar des d'una extrema simplicitat, bàsicament perquè la informàtica que els suportava era molt primitiva. N'hi havia prou, en principi, lliurant als centres universitaris uns llistats perquè matricuessin als alumnes que hi figuraven. Tot era un sol procés lineal que tenia diverses etapes, conegudes i seguides per tots els actors implicats. Amb els anys es van convertir en diversos processos paral·lels, cadascun dels quals tenia la seva pròpia entitat, de forma que el conjunt de tots ells, només eren coneguts per l'OPU. Tan sols el calendari comú que els articulava, era i és conegut i acceptat per tots els actors implicats. A continuació es van desgranant els principals processos de la gestió de l'OPU.

7.1.1 Les convocatòries i l'oferta d'estudis i places

En un inici, el 1987, les convocatòries eren dues: juny, on hi eren tots els centres universitaris; i setembre, ja només amb els que tenien vacants. Però el 1989 es va incorporar la convocatòria de novembre per donar una darrera oportunitat als que no havien aconseguit plaça anteriorment.

El 1993 desapareix la de novembre i s'incorpora una nova convocatòria amb el nom "d'especial de juny", que es duia a terme a mitjans de setembre i

en la qual només hi podien participar alumnes que haguessin realitzat la de juny i no tinguessin plaça assignada.³³²

El 1994 s'incorpora la de febrer com la primera de l'any, que significava que els alumnes que aconseguien plaça i es matriculaven, no podien realitzar-ne cap altre durant l'any i si la feien se'ls exclouïa del procés.³³³ Aquesta donava sortida als alumnes que encara no s'havien decidit del curs anterior i als centres que, o bé duplicaven docència o tenien assignatures noves per oferir. També a mitjans d'octubre, acabat el procés ordinari, s'informava dels centres que tenien vacants per si els interessats es volien matricular lliurement, tancant-se el procés a principis de novembre.³³⁴

El 1996 es va incorporar la nova possibilitat de començar el febrer de l'any següent, sol·licitant-ho en la convocatòria de juny. Aquests alumnes eren diferents dels que anaven a febrer ja que podien gaudir d'unes classes com d'introducció a la carrera, que després, si superaven les normes de permanència, eren adaptades al seu currículum, normalment com a crèdits de lliure configuració. Aquesta possibilitat estava més estesa a centres de la UPC, que tenien la matrícula semestral.

L'estudi de l'oferta anual comença a la Comissió de Programació, on totes les universitats públiques³³⁵ posen sobre la taula la proposta de les noves titulacions que voldrien impartir el curs següent així com la modificació d'algunes capacitats de les ja existents, tant en els centres integrats, com en els adscrits. Sempre s'ha intentat que la Comissió de Programació, o darrerament la junta del CIC, que és a qui s'ha transferit la darrera paraula sobre les places i les noves titulacions, ho tingués tot a punt per al Saló de l'Ensenyament, que és la fita d'inici, on les universitats i el DURSI comencen seriosament la seva campanya

³³² Amb els anys aquesta darrera condició es va anar suavitzant fins arribar al requisit de que no s'haguessin matriculat.

³³³ Aquests condicionants amb els anys també s'han flexibilitzat, deixant tornar a fer qualsevol preinscripció, sense cap requeriment previ.

³³⁴ A aquest procés se'l denominava matrícula lliure.

³³⁵ En el cas de les universitats privades és el propi departament, qui després de negociar amb elles decideix quins centres o titulacions de les que han sol·licitat, comencen a impartir-se i amb quines capacitats, i quines es modifiquen.

de promoció. Els milers de persones que passen per aquesta fira, ja reben informació puntual i concreta de tot, incloses les novetats.³³⁶

L'OPU edita unes llistes amb els estudis de nou accés que entren al procés de preinscripció, on s'hi troben els de només primer cicle i els de primer i segon cicle,³³⁷ siguin títols oficials o propis de les universitats,³³⁸ i tant si s'imparteixen en centres integrats com en adscrits a les universitats públiques. Les universitats privades URL i UIC resten al marge de la preinscripció, així com la UOC, però no pas la UVic, que continua integrada tal i com ho estava en la seva anterior etapa institucional com a centres adscrits.³³⁹

Aquests llistats ordenen l'oferta d'estudis alfabèticament per titulacions, començant per les de només primer cicle.³⁴⁰ A cada oferta hi figura la població del centre que la imparteix i la universitat corresponent (en cas de centres adscrits s'especifica), i es presenta identificada per un codi (una lletra i tres dígits numèrics), que és el que l'alumnat ha de traslladar al full de preinscripció. També hi figura una orientació del nombre de places i el preu, que en el cas de centres integrats es remet al Decret corresponent, esmentant el preu per crèdit, i en els casos dels centres adscrits es posa el preu anual del curs.

D'aquests fulls se'n fan unes 100.000 còpies, per a la convocatòria de

³³⁶ També apareix publicada l'oferta de les universitats públiques al DOGC i al BOE i, des de l'any 1999, a Internet.

³³⁷ Els estudis que només són de segon cicle, es competència exclusiva de les universitats el promocionar-los, encara que per ajudar-les s'han editat diverses publicacions amb els anys, perquè els alumnes de secundària coneguin que hi ha diverses maneres d'arribar a una mateixa llicenciatura.

³³⁸ No tots els títols propis de les universitats públiques gestionen llur accés des de la preinscripció general. La UPC n'imparteix dos que resten al marge: fotografia i multimèdia.

³³⁹ La UVic va ser la darrera universitat a incorporar-se al procés de preinscripció. El seu rector, va signar a Barcelona el 18 de febrer de 1998, un conveni de col·laboració entre les universitats públiques, representades pels seus respectius rectors, i el CUR, per a l'accés del estudiants a la UVic mitjançant els mecanismes establerts per l'OPU.

En aquest cas, cal tenir en compte el que diu el preàmbul de la Llei de reconeixement: "La UVic (...) parteix de la decidida voluntat de col·laborar amb les restants universitats del sistema universitari català, per tal de donar un nou impuls a l'aportació efectuada fins ara, pels Estudis Universitaris de Vic a la societat. En el marc d'aquesta col·laboració institucional, la UVic podrà comptar amb el suport de les estructures que les universitats públiques constitueixen, per mitjà del CIC".

³⁴⁰ L'any 2001 es va incorporar per primer cop en aquest llistat, la possibilitat de fer administració i direcció d'empreses i dret o ciències empresarials i relacions laborals

juny, perquè arribin a tots estudiants de secundària vinguin d'on vinguin, ja que als de Catalunya se'ls hi fa arribar a través dels seus centres.

Taula 16. Preferències³⁴¹ universitàries sol·licitables per l'alumnat de nou accés (1985 - 2000)

Any	Estudis de primer i segon cicle	Estudis de primer cicle	TOTAL
1985	57	45	102
1986	58	50	108
1987	58	64	122
1988	60	60	120
1989	59	66	125
1990	74	73	147
1991	81	81	162
1992	95	109	204
1993	124	132	256
1994	129	143	272
1995	130	152	282
1996	137	157	294
1997	138	177	315
1998	143	190	333
1999	142	200	342
2000	145	205	350

Com es veu en Taula 16, la preinscripció de juny de 1985 oferia 102 estudis, mentre que la de 2000, sumaven ja 350, un increment en les opcions de més de tres vegades. És especialment remarcable el salt de 1992 respecte l'any anterior amb 42 de nous (cal tenir en compte que fou l'any de la sortida de la preinscripció de la URL, que l'any anterior hi havia participat), i la de 1993 amb 52 nous. També es pot observar com, amb els anys, els estudis de només primer cicle (diplomatures, enginyeries tècniques i arquitectures tècniques) han anat superant l'oferta d'estudis de primer i segon cicle, (llicenciatures, enginyeries i arquitectura), fins arribar a l'any 2000, on els primers representen el 58,6%, en front del 41,4% de les llicenciatures, en el total d'estudis oferts.

simultàniament.

³⁴¹ Les preferències són les opcions, o centres d'estudi, que l'aspirant pot sol·licitar. Aquestes estan limitades, com ja s'ha explicat, a vuit en una convocatòria.

7.1.2 Les sol·licituds, l'assignació de places, la matriculació i les notes de tall i d'accés

Les sol·licituds, mentre no es pogueren fer per via telemàtica, es feien a través d'un imprès d'una sola pàgina autocopiativa, perquè l'alumne se'n pogués quedar una còpia com a comprovant, aquesta es segellava amb la data en què es recollia.³⁴² Aquest imprès es numera amb sis xifres, que passen a tenir molta importància amb l'aplicació informàtica ja que són, amb el NIF, una segona clau d'accés que en cap cas es podia repetir. Quan només era amb paper, sempre havia tingut tres apartats: el de dades personals, començant pel DNI i posteriorment el NIF, que és el DNI amb lletra, nom adreça, etc. Després les dades acadèmiques amb els estudis realitzats que permeten l'accés, la convocatòria i finalment la nota. Per últim restaven les dades que havia d'emplenar la persona que recollia la sol·licitud, en vistes de la documentació que s'aportava.

Posteriorment amb la sol·licitud per Internet es van introduir les dades estadístiques que abans recollien les universitats en el moment de la matrícula, com són els estudis de la mare i del pare, el coneixement d'informàtica / ofimàtica, el coneixement d'idiomes, etc. Aquestes dades després són enviades al DURSI i al MEC, per a la confecció de diverses estadístiques.

Des dels inicis que hi ha la possibilitat de posar vuit preferències. Una preferència és un estudi d'una universitat concreta, que en un principi constava d'un codi de tres xifres a les quals posteriorment s'hi va afegir una lletra, com a dígit de control, ja que si no era molt senzill que la persona que ho gravava cometés errors en un codi tan important, i les reclamacions acceptades, majoritàriament ho eren per aquest concepte, abans d'introduir aquesta modificació.

Els impresos es poden aconseguir a l'OPU o qualsevol delegació seva. A més, en la convocatòria de juny, els alumnes que fan el COU o el Batxillerat se'ls n'envia un amb les seves dades personals emplenades. Els que fan FP o

³⁴² Des de l'any 2001 que es pot fer per Internet, no cal no tenir-ne una còpia física, ja que es pot baixar de la xarxa en qualsevol moment, encara que per seguretat és recomanava de guardar-ne una quan es fa.

CFGS són els propis centres els que sol·liciten fer la preinscripció dels seus alumnes, i en aquest cas se'ls hi envien en blanc perquè siguin els propis alumnes els que els omplin. En ambdós casos són els centres els encarregats de retornar-los abans que els alumnes sàpiguen si han aprovat i quines notes tenen. En el primer cas el centre no caldrà que hi afegeixi res més, perquè les qualificacions ja vindran informàticament de l'OPAU, i en el segon posteriorment, hauran d'enviar les notes dels alumnes que aconseguixin el títol de tècnic, tècnic especialista o tècnic superior abans del 2 de juliol.

Si un alumne que inicialment estava suspès i després de la sol·licitud de revisió d'examen, o de la doble correcció, passa a aprovat, se li deixa fer la preinscripció quan se li dóna la nota nova, o en un termini de dos dies posteriors com a màxim. S'ha de tenir en compte que se li deixa fer la gestió, encara que es coneguin els resultats de les notes de tall, ja que ell no és el responsable d'aquesta situació, que sinó es dugués a terme, podria acabar en indefensió de l'alumnat afectat, a més aquesta casuística és poc freqüent, inferior a l'u per cent.³⁴³

El 1994 es potencia l'ús del Videotext.³⁴⁴ Aquest mateix any, es va fer una experiència que no va passar de ser pilot, amb diversos instituts de batxillerat, perquè fessin la preinscripció després de conèixer les notes de PAAU, era l'experiència POST - PAAU. Primer es va fer amb quatre centres de Barcelona ciutat, que es permetia als seus alumnes canviar la preinscripció després de conèixer les notes. L'any següent es va ampliar el nombre de centres a cinquanta de tot Catalunya, i ja feien la gestió un cop coneixien les notes.

El 1996 eren quaranta-tres i el 1997 l'experiència torna als sis instituts inicials, ja que perdia la força per la qual va ser creada, que era arribar a tots els

³⁴³ L'any 1997 hi va haver 64 casos, alguns dels quals no van fer la preinscripció perquè tenien notes molt baixes i no haguessin pogut entrar on volien.

³⁴⁴ El sistema Videotext, que va ser una revolució en els seus inicis, va ser un antecessor complicat i poc flexible d'Internet. Va durar fins a finals de 1996, llavors la Companyia Telefònica Nacional d'Espanya va deixar de donar servei, de manera unilateral i sense previ avís. Des del CIC i des de la Secretaria General de Joventut, es va demanar de manera contundent, i es va aconseguir d'aquesta companyia, que allargués el servei sis mesos més, fins l'assignació de juny, ja que hi havia molts punts d'informació connectats i no podien canviar el sistema. El 2001 es va poder fer la preinscripció de juny per Internet.

centres de batxillerat i COU, en una primera fase, i en una segona, als de CFGS, als de FP i als de mòduls professionals 3 (MP3). També reculava perquè s'havia de fer el traspàs de tecnologia de Videotext a Internet i no tots els centres podien garantir la connexió a aquesta nova xarxa, i el Departament d'Ensenyament no podia, en tan poc temps, assumir els costos que això representava. Aquest any va ser el darrer.

Els que ho feien en paper ho podien presentar a l'OPU, a les delegacions, o per qualsevol dels altres sistemes que marca la llei de procediment administratiu.³⁴⁵ Aquesta darrera possibilitat vol dir que qualsevol registre oficial de l'Estat Espanyol, entre d'altres, pot recollir sol·licituds i enviar-les, com així succeeix, essent el termini, el d'entrada en aquest organisme. Això provoca que moltes demandes arribin amb setmanes, i fins i tot en alguns casos, que s'envien en primer terme a la universitat, amb mesos d'endarreriment. L'important és que si arriba fora del termini marcat, porti ben clarament la data en què es va recollir i aquesta sigui anterior a la del darrer dia fixat de recollida, ja que sinó es pot quedar exclosa del procediment.

El nombre de vuit preferències fou motiu de discussió durant els primers anys d'aquest procés, perquè alguna universitat considerava que hi havia estudis en els quals la varietat de centres era superior a aquesta quantitat i no es podien sol·licitar tots.³⁴⁶ A mesura que el procés es consolidava, es va comprovar que els alumnes que aconseguien plaça en les darreres preferències es matriculaven en un percentatge molt inferior a la resta, per la qual cosa no valia la pena ampliar-ne el nombre.

Un cop es té tot l'alumnat sol·licitant a la BD i s'ha esgotat tots els terminis, es duu a terme l'assignació. En un principi es feia entre finals de juliol i principis d'agost, perquè la matrícula s'havia de realitzar durant la primera quinzena de setembre, però el 1993, s'acorda fer la matrícula dels assignats en

³⁴⁵ La majoria de persones encara que vinguessin de lluny, preferien portar personalment la documentació i que els hi segellessin l'original per guardar-se'n un justificant. Amb això es demostra un cop més la desconfiança en el sistema, i en particular en l'Administració.

³⁴⁶ Un exemple podria ser el d'infermeria, que en tenia catorze.

primera preferència del 21 al 27 de juliol,³⁴⁷ amb la qual cosa els resultats passaven a saber-se abans, amb un calendari molt ajustat.

Tot havia d'engranar a la perfecció, corrent el risc que si hi havia problemes no es podrien complir els terminis. En la Figura 4 es pot veure de manera esquemàtica, que ajudarà a la seva comprensió, el circuit que seguien les preinscripcions que es recollien en paper el 1997 en els diferents punts, i la seva integració, de manera digital, en la BD.

Es pot observar com l'imprès que no complia amb tots els requisits, s'intentava que tornés al circuit un cop es resolgués la mancança que provocava aquesta situació,³⁴⁸ i com quan anava superant tots els tràmits es tornava a revisar per evitar el màxim possible d'errors, que normalment, tenint en compte totes les tipologies, no superava el 2%, que en una base de dades d'aquesta categoria, segons l'opinió de diversos experts consultats, era molt acceptable, i més tenint en compte que s'acceptava l'esmena en qualsevol moment del procés, afavorís o no l'administrat.

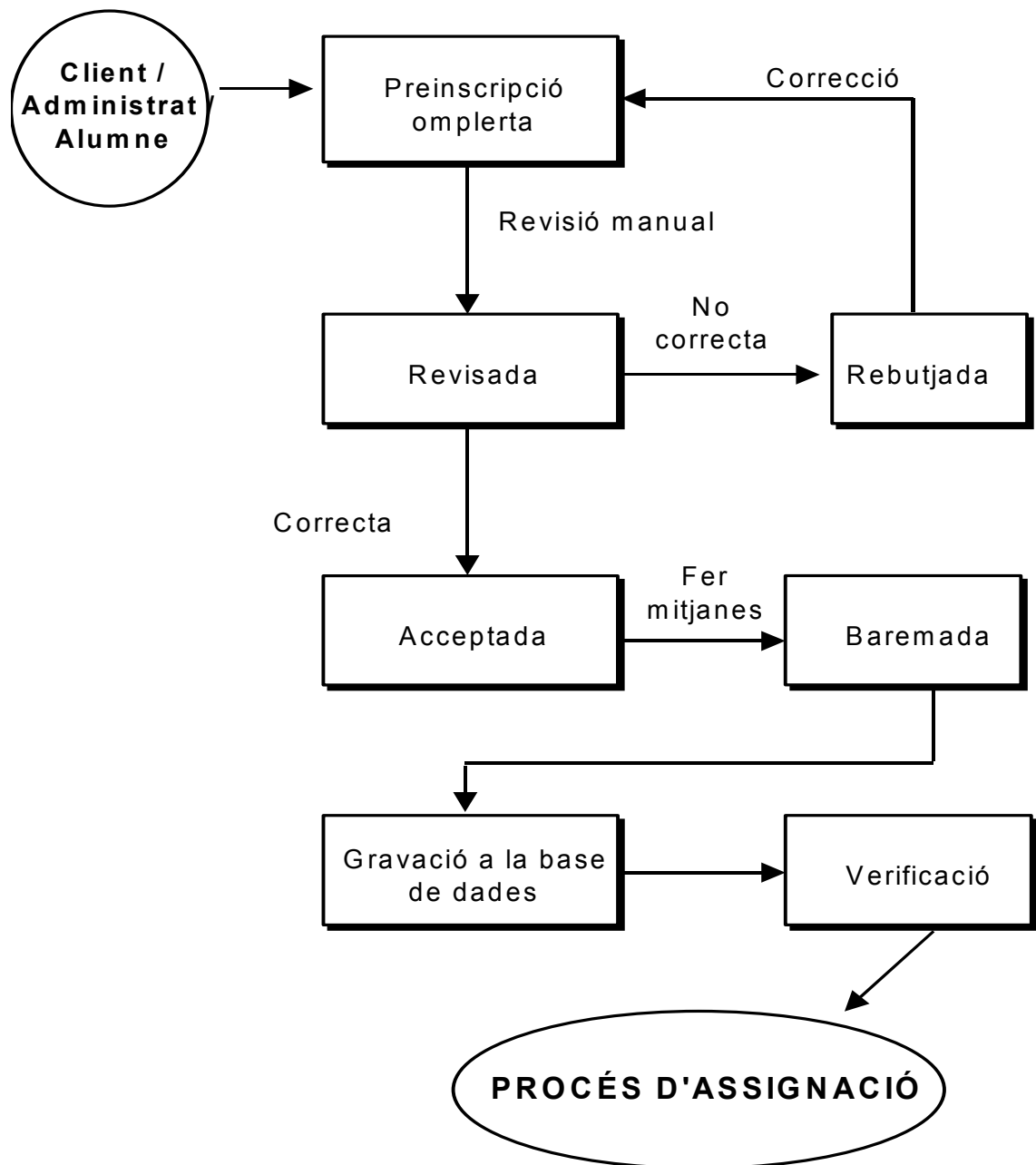
³⁴⁷ Acta de la reunió de 10 de maig de 1993, de la Comissió de Preinscripció.

R. de 9 de juny de 1993, per la qual es fixen les dates que afecten el procés de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1993-94 (DOGC de 14 de juny de 1993).

Acta número 72, de 21 de juny de 1993, de la reunió del CIC.

³⁴⁸ S'intentava aconseguir que l'imprès complís les condicions per ser validat, de totes les maneres possibles que es tenien a l'abast: contactant directament amb l'alumne de la manera més ràpida, o amb la universitat on havia fet les proves, o amb les bases de dades que poguessin proporcionar la informació requerida, etc., el sistema que resultés més eficient.

Figura 4. Circuit d'integració a la BD

La matrícula del juliol³⁴⁹ va començar a tenir una gran importància psicològica per a les famílies, ja que volia dir que entraven on volien els seus fills i podien anar-se'n de vacances amb tots els tràmits realitzats i normalment havent pogut triar l'horari que els convenia.

També es va donar el cas contrari, la perversió dels sistema, que els que volien fer la matrícula el setembre per motius molt diversos, demanaven centres als quals sabien d'antuvi que no hi podrien accedir, per exemple un centre que tingués prova d'aptitud personal, al qual, no cal dir-ho, no es realitzava ni la matrícula.

Fins el 1989 l'assignació de juny es feia tenint en compte únicament i exclusiva la nota de les diverses vies d'accés: PAU o assimilats, FP o assimilats, llicenciats o diplomats o assimilats, etc. A partir del 1989 per als alumnes de PAU, que són la majoria absoluta, s'havia de tenir en compte com a prioritària l'opció que havien escollit. Això volia dir que per exemple, per entrar a medicina calia l'opció de ciències de la salut, com que d'aquesta opció es quedava gent fora, les altres no hi tenien accés.

Tot això va complicar molt més el procés ja que era difícil d'explicar i, pel que es veia, encara més d'entendre. Es va dificultar encara més amb l'aparició del districte compartit, ja que cada centre d'estudi tenia dues notes, primer per la via ordinària i després per aquesta modalitat que necessàriament havia de ser igual o superior que l'ordinari. Després, el 1993, s'inclourien els d'FP.³⁵⁰

³⁴⁹ En l'acta de la reunió de 30 de setembre de 1993, de la Comissió de Preinscripció s'esmenta: "Es valora molt positivament l'haver avançat el període de matriculació per als alumnes assignats en primera preferència, i es proposa de cara el curs vinent, d'una banda el manteniment de l'esforç informatiu realitzat i de l'altra es proposa intentar reduir el període de matriculació de setembre, vist el resultat d'enguany."

³⁵⁰ Acta de la reunió, de 29 de juny de 1993, de la Comissió de Coordinació i Planificació del *Consejo de Universidades*.

Taula 17. Assignacions en 1a preferència i totals a la convocatòria tancada de juny (1985 – 2000)

Anualitat	Sol·licitants totals de juny	Assignats en 1a. preferència	% d'assignats en 1a versus sol·licitants	Assignats totals de Juny	% d'assignats totals versus sol·licitants
1985	32.731	25.696	78,5	29.268	89,4
1986	30.106	23.110	76,8	26.116	86,7
1987	32.805	23.170	70,6	28.606	87,2
1988	35.487	25.477	71,8	32.114	90,5
1989	36.683	25.098	68,4	32.833	89,5
1990	42.272	27.052	64,0	36.481	86,3
1991	45.215	27.453	60,7	39.064	86,4
1992	48.501	26.215	54,1	40.021	82,5
1993	51.728	26.193	50,6	40.844	79,0
1994	55.414	27.840	50,2	43.894	79,2
1995	56.021	28.997	51,8	45.092	80,5
1996	53.102	31.678	59,7	45.002	84,7
1997	50.452	34.216	67,8	45.073	89,3
1998	48.554	33.949	69,9	44.714	92,1
1999	48.640	33.403	68,7	44.036	90,5
2000	45.939	34.172	74,4	42.651	92,8

En la Taula 17 es pot observar que el percentatge d'assignats en 1a. preferència *versus* els sol·licitants totals comença amb un 78,5% i cada any es va reduint, exceptuant el 1988, fins arribar al mínim del 50,2% el 1994, any en que comença a recuperar-se fins el 2000. Molt semblant passa amb el percentatge d'assignats totals *versus* sol·licitants, en què l'any 1988 hi ha remuntada fins arribar al mínim total del 1993 amb un 79%, arribant el 2000 a un 92,8% d'alumnes amb plaça. D'aquest 7,2% d'alumnes que no aconseguen plaça al juny, molts es convoquen en altres convocatòries ja que van davant dels que aproven el setembre.

Aquestes dades demostren que la política d'ajustar oferta i demanda duta a terme per les Universitats i pel Govern, comença a donar els seus fruits els anys 1993, 94 i 95, que bo i que el nombre de persones que ho demanen va en augment, s'aconsegueix aturar els alumnes sense plaça.

En l'assignació de setembre a més de tenir en compte la prioritat de

l'opció dels alumnes de PAU, també s'afegeix que els alumnes de juny o anys anteriors, tenen prioritat sobre els de setembre i després venen els que només tenen COU de juny o anys anteriors que s'han d'assignar abans que els que només tenen el COU aprovat el setembre de l'any en curs.

La nota de tall va adquirir ràpidament molta importància. Aquesta nota és la del darrer alumne que ha estat assignat en un centre d'estudi en la primera assignació de juny amb el 100% de les places, i és la nota que fins el 2000 es publicava arreu.³⁵¹ També existeix la nota d'accés, que és la del darrera alumne que ha entrat al final de tot el procés.³⁵²

Dues de les condicions que des dels inicis havien posat els gestors del procés als responsables polítics, que s'havien acceptat plenament i que en cap moment s'havien qüestionat, és que les notes serien públiques amb la màxima difusió i no entraria ningú per sota d'elles. Això darrer també implicava que es faria la màxima publicitat en els diversos taulells, de les llistes d'admesos. També va significar que els ciutadans poguessin veure el procés com a legítim, ja que no hi havia possibilitats de favoritisme, que l'únic que dona accés a la plaça va ser el mèrit de la nota. Es podia assegurar que no hi hauria manera d'infringir la norma excepte el secretisme total d'una autoritat universitària d'alt nivell, que manés a una secretaria una matrícula sense estar a les llistes, que ella acceptés i que ningú se n'assabentés, cosa que gairebé es pot assegurar que és impossible d'aconseguir.³⁵³

³⁵¹ A partir d'aquest any comença a qüestionar-se molt seriosament la seva publicació massiva.

³⁵² Fins el 2001 no va passar a publicar-se, juntament amb l'anterior, ja que fins llavors, es considerava molt poc orientativa, però amb la gran baixada de la demanda es va pensar, per part de la DGU, que això potser ajudaria a estimular les sol·licituds.

³⁵³ Es va donar un cas l'any 1988, en que una cap de secretaria va acceptar "el suggeriment" del seu degà d'acceptar una persona que no era a les llistes. La coordinació de la pre-inscripció se'n va assabentar i va notificar-ho al DGU. Aquest va parlar amb el Rector de la universitat corresponent, i el Rector donant-se per assabentat, va fer tornar les coses al seu lloc. En un principi va voler sancionar la Cap de Secretaria, però tothom va fer-li veure que seria injust, i al final tot va quedar en només l'expulsió de la persona que no li corresponia.

7.1.3 La difusió, les reassignacions i els mecanismes de seguiment i control

Un dels molts reptes plantejats era com arribar a comunicar els resultats a tanta gent, perquè aquesta no s'hagués de desplaçar a mirar unes llistes. En els inicis no es va resoldre gens bé, ja que només es comunicava l'assignació, o no, de plaça, amb una carta fotocopiada amb una signatura que no quedava ben impresa i en la qual hi constava el càrrec de coordinador de la preinscripció, però sense el nom i cognoms. A més, amb les impressores s'hi afegia el nom i l'adreça per poder-les enviar, deixant la qualitat del producte final molt que desitjar.

El fet que només hi constés el càrrec donava peu a moltes queixes, en especial de les persones que no obtenien assignació, perquè volien saber el nom i cognoms de la persona a qui queixar-se. La redacció també era molt minsa i poc acurada, amb prou feines complia el que marcava la Llei de Procediment Administratiu (LPA). I per acabar el servei de correus no donava molt bon resultat, moltes cartes no arribaven ni eren retronades, per motius no aclarits i a més, no volia prioritzar aquesta tramesa que en els inicis duia a terme amb el franqueig del Departament d'Ensenyament.

Per la qual cosa les llistes van continuar tenint molta importància fins l'aparició lbertext i Internet. Aquestes es penjaven senceres a l'OPU, a les delegacions, als serveis centrals de les universitats i del Departament i a alguns punts d'informació juvenil que ho havien sol·licitat. A més a cada centre hi havia només la relació dels seus alumnes assignats, per ordre de nota i una altra per ordre alfabètic.

Cada cop que s'acceptaven reclamacions o queixes apareixien llistes noves que complimentaven les anteriors i que es tornaven a enviar arreu. Això complicava el fet que un alumne s'hi pogués trobar, ja que de vegades n'havia de mirar vuit o nou de diferents. Per això es va decidir que les llistes es traïen com a molt cada quinze dies i cap durant el mes d'agost, fins el tancament.

Un dels problemes que anava lligat amb l'anterior, era el moment en que no es podien enviar més llistes perquè el procés es donava per tancat. En els

inicis durant el mes de març de l'any següent, encara s'enviava gent per matricular-se al curs que havia començat el setembre anterior. Això es feia a petició dels propis interessats, i per la seva gran persistència a aconseguir la plaça. Però mica en mica es va anar considerant que els pocs guanys que aportava no compensava el perjudici evident per al sistema, ja que afectava el funcionament normal de les classes, encara que en els números globals es reflectissin un nombre de places no cobertes. Any rere any es va anar avançant, de quinze dies en quinze dies, fins que es va aconseguir tancar l'admissió d'alumnes la darrera setmana d'octubre o la primera de novembre. Les queixes que es produïen després d'aquestes dates es vehiculaven a la preinscripció de febrer si era el cas, i sinó a la de juny de l'any següent.³⁵⁴

Les reassignacions eren diverses en cada una de les convocatòries. Reassignar és donar plaça a l'alumnat que estava immediatament després per sota de la nota de tall, seguint els mateixos criteris d'assignació marcats pels reglaments. I això es fa perquè els centres tenen places vacants que s'han d'ocupar. No es tenia en compte si l'alumne estava o no matriculat i es volia canviar o no, sempre se li donava la possibilitat. Això provocava que la nota d'accés anés baixant lentament en molts centres fins al tancament, ja que molts alumnes no es canviaven perquè un cop començat el curs, i com més avançava aquest, consideraven que ja estaven bé on eren. Als inicis hi havia més de deu reassignacions, per tant més de deu llistes, però això es va anar reduint fins arribar de dues a quatre, per convocatòria, com a molt.

El procés de comunicació era el mateix que per a les assignacions, cartes, llistats, Videotext i darrerament, Internet. En alguns casos, a causa de la urgència a cobrir les places, també es trucava per telèfon, especialment al final del procés, com a suport dels mètodes tradicionals i perquè la matrícula fos més àgil.

El seguiment de les places també es feia amb l'interval de 15 dies, s'enviaven uns quadres estadístics a les universitats on hi figurava la capacitat

³⁵⁴ Aquesta qüestió encara provoca molta tensió al sistema per a molts pocs casos, però només es resolen els que en dret no es pot fer res més.

dels centres, i elles l'havien de retornar emplenant les dades de la matrícula. Després es negociava un percentatge d'increment, universitat per universitat i centre per centre, ja que es sabia que no a tots els alumnes a qui es donava la possibilitat de matricular-se acabarien fent-ho. Aquest procediment era lent i pesat ja que les universitats no volien passar-se i l'OPU volia marges elevats per donar l'oportunitat als afectats quan abans millor, ja que com més es retardava el procés, menys alumnes aprofitaven la plaça.

Amb aquest mecanisme s'aconseguia un percentatge molt elevat de centres que cobrien amb petits excessos la matrícula, ajudant d'aquesta manera a apaivagar, quan va ser necessari, la gran quantitat d'alumnes que es quedaven sense cap plaça.

En els mateixos llistats s'enviaven els errors que s'anaven detectant, tant a instància de part com d'ofici. Si una persona tenia raó i feia constar la seva queixa, aquesta es resolvia favorablement immediatament i apareixia en la següent relació. A aquests els centres els donaven els mateixos drets que si s'haguessin matriculat en el termini que els hagués correspost. Els alumnes que la resposta era negativa, per a la resolució del que demanaven, s'esgotaven els terminis legals, així es donava temps per estudiar si se'ls podia donar alguna sortida positiva al seus interessos.

Des dels inicis es va buscar un sistema jurídic, perquè la possibilitat del recurs no vingués immediatament després de la resolució, o no, de l'assignació de la plaça, ja que aquest tràmit alentia molt la gestió.³⁵⁵ Aquest va ser tractar el tràmit d'audiència, d'al·legació, esmena o millora de la sol·licitud, tal com permet la LPA,³⁵⁶ com si fos una reclamació prèvia, que s'estudiava detingudament, i si tenia raó es corregia, però si la resposta havia de ser negativa es

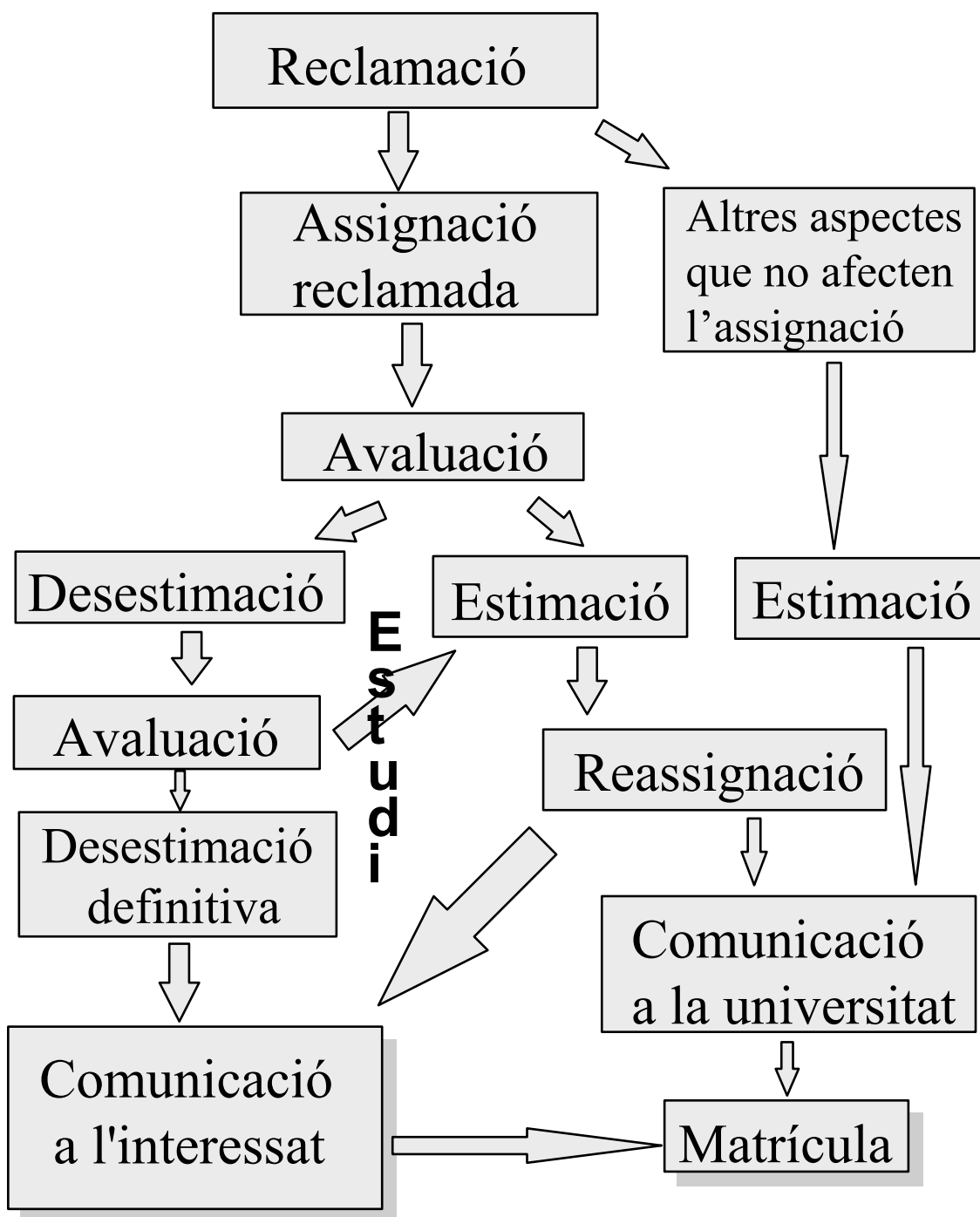
³⁵⁵ L. 4/1999, de 26 de novembre, de modificació de la Llei 30/1992, LPA Comú (BOE de 14 de gener de 1999), en el seu article 114.2 diu: "si el recurs es presenta davant l'òrgan que va dictar l'acte impugnat, aquest l'ha de trametre a l'òrgan competent en el termini de deu dies, amb el seu informe i amb una còpia completa i ordenada de l'expedient." Aquest expedient consta de còpia de la documentació que l'acompanya, exposició de motius i proposta de resolució, a la qual les universitats majoritàriament fan cas.

³⁵⁶ Art. 79 i 84 de la L 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Procediment Administratiu Comú (BOE de 27 de novembre de 1992). (Modificada per RDL 14/1993, L. 6/1997, L. 29/1998, Llei 4/1999, Sentència 50/1999, Llei 24/2001).

donava, en l'escrit, en el peu de recurs, la possibilitat de recórrer en un inici d'alçada davant el rector corresponent, i posteriorment en recurs ordinari o postestatiu de reposició.

Aquest sistema va permetre de passar dels centenars de recursos els primers anys, a uns pocs, a 10, l'any 1997, que cap dels quals van ser estimats. Això deixava palès que les instàncies estaven ben tramitades i que s'estudiaven a fons, no deixant esclerxes per a la seva interpretació en sentit contrari. En el Figura 5, es pot veure clarament el circuit de les reclamacions:

Figura 5. Feedback de les Reclamacions

Els motius per a l'estimació o la desestimació estan fixats, en gran part, prèviament. Els casos dubtosos més complexes, són resolts per instàncies superiors dins l'organigrama de l'OPU. Es pot observar que quan un escrit és desestimat, s'estudia dues vegades, per persones diferents, per confirmar amb

més rotunditat que el criteri es repeteix i així garantir el dret del reclamant. Cap de les dues persones que l'estudien és la persona que el pugui haver atès, en el supòsit que s'hagi presentat en persona, garantint més objectivitat i imparcialitat en el tracte. Per establir aquest sistema cal estudiar bé quins recursos humans s'ocupen de quines coses.

El control més extens també era d'ofici, però també existia a instància de part. En el primer cas, les coses s'anaven repassant tot sovint, i els errors es corregien notificant-los a l'interessat tant si el beneficiaven com si el perjudicaven. En els casos en què canviaven l'assignació, i fins i tot, passaven a no tenir-ne, també es comunicaven a la respectiva universitat, perquè si fos el cas ho dugués a terme, havent-se donat algun cas en què es va haver d'anul·lar la matrícula, i la universitat, a petició de l'OPU va fer totes les gestions necessàries per complir amb la legalitat.

A instància de part, és quan una persona, física o jurídica, s'adreça per escrit a qualsevol Administració comunicant alguna cosa, en aquest cas, que hi havia alumnes que no els corresponia la matrícula i que l'han poguda realitzar. Aquest escrit acaba arribant, tard o d'hora, a l'OPU, ja que molts arriben de manera anònima als centres, que inicia un expedient informatiu, primer mirant la base de dades per veure la situació passada i actual de l'alumne que s'esmenta. Després la seva preinscripció original per comprovar totes les dades i veure si hi ha hagut algun error o falsedat. I un cop s'ha recollit aquesta documentació, es demana per escrit al centre on s'ha rebut la comunicació que el denunciat estava matriculat, si la informació és certa.

En la majoria de casos eren alumnes que ho deien públicament, però que no era cert. En algun cas s'ha arribat a trucar l'alumne a casa seva per esbrinar el perquè ho deia, però la resposta ha estat sempre emmarcada en l'orgull de cadascú. Només en un cas es va donar que la denúncia era certa.

Quan es va tenir la plena confirmació el Coordinador de la preinscripció va anar a comunicar-li en persona al Vicerector de la universitat corresponent, i aquest darrer, al moment, sense pensar-s'ho gens, va agafar el telèfon per trucar a la corresponent secretaria i esbrinar el perquè d'aquesta situació, que

després de l'intercanvi de paraules per confirmar els fets, va resultar ser un nebot de la pròpia Cap de secretaria que l'havia matriculat. A continuació el Vicedirector, sense donar temps a més explicacions, li va dir a la Cap de secretaria, davant del Coordinador, i amb paraules textuais "o aquesta tarda mateix li anul·les la matrícula, o demà a les 9 del matí hi ha una denúncia meua en contra teu al jutjat de guàrdia. Tu mateixa." I sense donar-li temps a cap tipus de resposta, va penjar l'aparell. L'endemà aquest alumne tenia la matrícula anul·lada.

Des de l'any 1995 no hi hagut denúncies d'aquest tipus, a instància de part, se suposa perquè el procés és més conegut pels interessats, i només ha requerit de demandes puntuals d'alguns aclariments, com per exemple un de freqüent és el perquè de les diferents notes de tall entre les diferents vies d'accés. En canvi, d'ofici, al llarg dels anys s'han trobat alguns errors que s'han continuat esmenant puntualment.

Els mecanismes de seguiment i control a banda, dels que disposa qualsevol ciutadà, com per exemple els que ja s'han esmentat, o els dels òrgans competents de l'Administració, o els dels Tribunals si és el cas, també són emprats a les comissions de Preinscripció i Tècnica de Preinscripció, com ja s'explica en un altre apartat.

Dos dels mecanismes de seguiment i control que es van realitzant periòdicament, són l'informe anual i les explotacions estadístiques de les dades. Aquests també podrien ser considerats com a mecanismes de millora, ja que fan reflexionar per avançar i afinar en la gestió. El primer informe es va realitzar el 1996 sota el títol de "Memòria de preinscripció universitària 1996"³⁵⁷ i tenia els apartats següents:

1. Punt d'orientació i preinscripció als centres de secundària
 - 1.1 Punt d'Orientació
 - 1.2 Preinscripció dels centres de secundària
 - 1.3 Preinscripció als centres pilot (LOGSE)
2. Convocatòria de juny
 - 2.1 Preinscripció als centres amb prova d'aptitud

³⁵⁷ En total 39 pàgines, les 9 primeres dedicades a explicar les incidències més importants de la gestió durant la campanya, fent esment de diversos indicadors quantitius, i les 30 restants dedicades a dades estadístiques.

- 2.2 Preinscripció general
- 3. Assignació i matriculació
 - 3.1 Assignació
 - 3.2 Innovacions
 - 3.3 Tractament de les reclamacions
- 4. Preinscripció districte compartit
- 5. Convocatòria especial
- 6. Convocatòria de setembre
- 7. Conclusions
- 8. Estadístiques

Es vol destacar unes consideracions de l'apartat 7 de Conclusions: "... Amb els anys, el procés de preinscripció s'ha consolidat i el seu funcionament és força bo. Les diferents innovacions que anem introduint i amb el futur que ofereix la comunicació informàtica que proposa Internet, és de preveure que ens doni la possibilitat d'una millora tant interna com, per descomptat, externa. Hem estandarditzat suficientment els processos perquè es puguin fer en gran part per via telemàtica, encara que el dret administratiu exigeixi sovint la signatura de l'interessat. S'ha d'avançar més en les reassignacions, a mitjan novembre han entrat alguns alumnes a la universitat, i encara que pocs, el procés hauria d'estar tancat. Per tal d'intentar accelerar-ho, ..." Coses que ja s'han esmentat i que després, amb els anys, s'han anat corregint, implementant i millorant, encara que lentament.

En aquesta ja hi havia un resum del total de les dades que es consideraven més importants que eren les següents: oferta i demanda de places d'ensenyament superior, de juny i de setembre, assignació i no assignació amb les comparacions amb d'altres anys, per preferències, per àrees i sexe, ara es diria per gènere, intervals de la nota d'accés dels alumnes no assignats, centres més sol·licitats en primera preferència, demandants i assignats per districte compartit, els sol·licitants en totes les preferències i en només la primera, ordenats de major a menor en el total de centres d'estudi o per universitats, les preferències amb la nota de tall més elevada per als alumnes procedents de PAAU o FP, mobilitat geogràfica dels alumnes assignats, les renúncies a la reassignació i per acabar les notes de tall.

El 1997 es deia “Memòria”.³⁵⁸ Les 11 primeres planes eren la part redactada amb els indicadors de gestió corresponents, com per exemple el nombre de renúncies a la reassignació, els impresos recollits a cada delegació, els canvis de preferències o les consultes per Internet. A continuació hi havia dos articles de diari que parlaven del districte compartit, i la resta, 88 pàgines, estadístiques, que incloïen les de l'any anterior actualitzades, i on hi destacaven algunes sèries anuals, com la de les notes de tall des del 1988. Es reproduïx l'índex pel seu interès:

1. SALÓ DE L'ENSENYAMENT.
2. PREINSCRIPCIÓ CENTRES DE SECUNDÀRIA.
 - 2.1. Tramesa als centres de COU i Batxillerat LOGSE.
 - 2.2. Preinscripció POSTPAU als centres de secundària (Pilot).
 - 2.3. Tramesa als centres de Formació Professional.
3. CONVOCATÒRIA DE JUNY.
 - 3.1. Preinscripció als centres amb Prova d'Aptitud Personal (PAP).
 - 3.2. Preinscripció juny.
 - 3.3. Canvis de preferències.
 - 3.4. Assignació.
 - 3.5. Matrícula.
 - 3.6. Renúncia a la reassignació i matrícula definitiva.
4. PREINSCRIPCIÓ DISTRICTE COMPARTIT.
5. CONVOCATÒRIA ESPECIAL.
6. CONVOCATÒRIA DE SETEMBRE.
7. CENTRES AMB PLACES VACANTS.
8. TANCAMENT DE LA PREINSCRIPCIÓ.
9. COMENTARIS FINALS.
 - 9.1. Renúncies a la preinscripció.
 - 9.2. Instàncies i Recursos.
 - 9.3. INTERNET.
 - 9.4. Alumnes amb minusvalideses i esportistes d'alt nivell.
10. ANNEXOS.
 - Annex 1: Dues notícies sobre el Districte Compartit.
 - Annex 2: Informe sobre la recollida d'instàncies.
11. ESTADÍSTIQUES.

³⁵⁸ Tenia 99 pàgines.

En aquesta es parla dels principis inspiradors de la feina: “L’Oficina de Preinscripció cada any s’esforça al màxim per tal de garantir un millor servei als alumnes; un any més, ens hem regit pels conceptes de flexibilitat i comprensió a l’hora d’estudiar les instàncies de reclamacions que ens han arribat. No s’han denegat, ni arxivat, fins l’acabament definitiu de la preinscripció, essent revisades contínuament per si sortien noves vacants que donessin la possibilitat de matricular l’alumne”.³⁵⁹

La del 1998 tenia 187 pàgines i fou molt continuïsta, a l’igual que la de l’any següent, amb la novetat que s’havia inclòs un apartat per a les delegacions, una petita memòria de tres a sis línies, on explicaven el que consideraven més destacat del procés que havien viscut. El 1999 tenia 270 pàgines, 20 pàgines de redacció i la resta d’anàlisi estadística i alguns gràfics. La del 2000 i la del 2001 eren tan grans, tenien més de 500 pàgines, i amb tantes dades que només es van fer amb CD-ROM.

Això també va permetre, al mateix temps, una millora important, que les institucions interessades en alguna part de l’informe, no haguessin de repicar les dades que necessitaven, per la qual cosa aquesta va rebre molts elogis. A partir del 2000 torna a dir-se informe perquè no coincidís amb el nom del document que anualment havia de presentar la secretaria del CIC,³⁶⁰ al DURSI, a les universitats i al Parlament. La del 2001, a més tenia moltes taules i figures algunes introduccions comentades a les estadístiques.³⁶¹ Al llarg dels anys, en totes elles, s’ha anat intentant que les estadístiques que les diferents institucions demanaven i que s’havien de fer inicialment a mida, l’any següent es poguessin incorporar de manera estàndard. Així s’intentava ser proactiu amb les diferents sol·licituds, i com-

³⁵⁹ Sobre aquest tema es pot consultar un annex a la memòria que en parla més detalladament.

³⁶⁰ L 15/1998, de 28 de desembre, del CIC (DOGC de 5 de gener de 1999). Article 6.4 “La Secretaria del CIC ha d’elaborar una memòria anual que reculli les activitats de la Junta i de les comissions, i també les conclusions de la Conferència General. Aquesta memòria ha d’ésser presentada al departament competent en matèria d’universitats i a les universitats catalanes, i n’ha d’ésser tramesa una còpia al Parlament de Catalunya”.

³⁶¹ També tenia una còpia de la BD sense DNI, noms ni cognoms, perquè no es poguessin identificar els alumnes, però sí que es poguessin fer estudis de qualsevol mena que necessitessin, especialment, les universitats.

plir amb les exigències socials.

Des dels inicis es va anar treballant amb l'estandardització de l'explotació estadística, intentant donar indicadors perquè els polítics i els gestors amb responsabilitats d'aquesta mena, poguessin prendre les decisions més encertades, produint-se el que s'anomenava fitxes. Aquestes eren unes graelles que reproduïen numèricament el que es podia observar qualitativament, alumne per alumne, es passaven els diversos estats d'aquests a xifres. Un alumne podia ser qualitativament moltes coses, un home, de 20 anys, amb una nota de 7 que demanava en primera preferència biologia, però que entrava a periodisme, que era una carrera de ciències socials que es feia en una universitat determinada. Tot això es podia comptar i agrupar de moltes maneres diferents, i això és el que feien les diferents fitxes.³⁶²

No va ser fins a finals del 1997 que es van poder aconseguir els productes d'algunes consultes, no de totes, directament de manera digital. Va ser una revolució, l'inici d'un canvi important, això entre d'altres coses, va permetre millorar molt el com es donaven aquests resultats, que es podien presentar de manera molt més entenedora per a l'usuari final. També va coincidir en el temps amb el *boom* de l'ofimàtica, on els programes que es comercialitzaven permetien elaborar els documents de formes que, fins aleshores, eren inimaginables, amb uns acabats molt professionals i atractius.³⁶³

³⁶² Un dels problemes inicials importants era que només es podien produir en paper i per tractar-les s'havien de repicar, amb la feina i la possibilitat de generar errors que això representava i que molt sovint no compensava els resultats que se'n treien.

³⁶³ Els programes de Microsoft van ser la revolució. El 2001 gairebé totes les estadístiques es poden treure en suport digital i es poden realitzar tot tipus de treballs a mida dels diferents organismes que ho demanen.

7.2 Els mecanismes de coordinació

En aquest epígraf, s'exposen els mecanismes de coordinació a disposició dels actors implicats en el *back office* per tal que puguin dur a terme la gestió de tot el procés, el millor i més coordinadament possible, tenint en compte que són molts els que intervenen.

En el cas que ens ocupa aquests actors són: el Departament d'Ensenyament, les delegacions, el Departament de la Generalitat on estigui adscrita la competència en matèria d'universitats, l'OPAU, la mateixa OPU i les universitats en els seus diferents nivells i estaments.

En tots aquests casos es passava per fer sessions informatives amb els responsables tan polítics, com tècnics, de les diverses organitzacions tan bon punt es detectaven les seves necessitats. En aquestes reunions se'ls explicava com anava tot i se'ls responia els seus dubtes i les queixes. Aquesta tasca s'ha anat repetint cíclicament cada dos o tres anys, amb la periodicitat que ells mateixos han anat marcant.

També es procurava fixar les conclusions i els procediments en documents escrits, perquè tothom els tingués a l'abast i és per aquest motiu que l'opuscle de preinscripció té tantes pàgines, perquè serveix igual per a una persona que treballa en aquests temes, com una que vol fer el tràmit i està en una situació que ella considera especial.

Amb el Departament d'Ensenyament cal coordinar-se per aconseguir les dades dels alumnes de secundària, per intentar millorar per a la campanya de l'any següent i si cal per fer reglaments que desenvolupin zones encara no prou clares.³⁶⁴ La primera part, pel que fa als alumnes de Batxillerat o COU se

³⁶⁴ Aquestes tres O que figuren a continuació, són fruit d'aquesta col·laboració:

O. de 17 de març de 1989, sobre l'ingrés als Centres Universitaris de Catalunya dels alumnes de batxillerat del segon cicle d'ensenyament secundari experimental (DOGC de 29 de març de 1989). (Derogada per l'O de 23 de març de 1992).

O. de 13 de març de 1990, per la qual es modifica parcialment l'annex de l'O de 26 d'abril de 1989, on s'estableixen els estudis universitaris vinculats a les modalitats del Batxillerat Experimental (BOE de 24 d'abril de 1990). (Derogada pel RD 1005/91).

O. de 23 de març de 1992, sobre l'ingrés en els Centres Universitaris dels alumnes de batxillerat experimental (DOGC d'1 d'abril de 1992).

n'encarrega especialment l'OPAU i amb alumnes que són al darrer curs d'FP o CFGS, es va començar a treballar de manera seriosa per a la preinscripció 1999 avançant molt a poc a poc.

El millorar la campanya següent requereix recapitular la feina feta i realitzar els informes escrits més diversos, explicant de la manera més detallada possible els problemes que es van trobant i sovint com s'han resolt. Aquests s'envien al Departament perquè s'adonin de les coses que no han anat prou bé en la relació, especialment, amb els centres de secundària. Normalment s'envien al responsable d'avaluació, que se'ls estudia, i demana, si cal, informació complementària.

Les certificacions de notes de la FP, que arriben fora de termini, o estan mal fetes, o no compleixen els requisits legals exigibles, en podrien ser alguns exemples. En aquests casos, la solució passa perquè la inspecció de secundària de zona actuï sobre el centre i garanteixi un millor funcionament per a futures edicions. Normalment amb assegurar que es compleixi el que diu la reglamentació n'hi ha prou.

Amb les delegacions es van començar a fer reunions periòdiques a partir del 1988, a raó d'una cada primavera fins el 1997, en què es va passar a dues,³⁶⁵ una a la primavera, que serveix per estudiar la preinscripció que vindrà i intentar analitzar que pot deportar, i l'altre, a la tardor que es repassa com s'ha fet i es recull com és possible de millorar-la. Aquestes s'han demostrat extraordinàriament útils ja que cada cop es treballa millor i amb menys errades. A part d'això les delegacions poden contactar amb l'OPU quan ho necessitin per sol·licitar qualsevol aclariment, o per resoldre els problemes que se'ls plantegin.

La competència en matèria d'universitats a la Generalitat, des que aquestes han estat transferides, ha esta exercida primer pel Departament d'Ensenyament, després, pel CUR i finalment, pel DURSI.

³⁶⁵ La proposta de passar a dues, la van posar sobre la taula les mateixes delegacions, per resoldre una necessitat que tenien d'informació actualitzada.

En els inicis tot estava molt barrejat i hi havia una triple coordinació dins del Departament: informàtica, administrativa i legal. Quan la part informàtica va passar a dependre en exclusiva del Departament, es va simplificar el procés i era una cosa més que portaven els informàtics del Centre Informàtic de la Generalitat de Catalunya. Mica en mica va adquirir una personalitat pròpia, especialment des del problema de les opcions el 1989 com ja s'ha explicat en l'apartat que parla de La conflictivitat social i jurídica de la gestió, i des de llavors les persones que ho portaven, normalment dues,³⁶⁶ es dedicaven exclusivament a aquesta tasca i amb les quals es feien reunions periòdiques.

La part administrativa passava en els inicis per la DGU i el Negociat d'Informació de la Secretaria General del Departament. Les persones de la DGU i d'aquest negociat, que respon a centenars de preguntes al llarg de l'any, es volia que estiguessin prou ben formades en els temes d'accés com per poder respondre acuradament els dubtes que els ciutadans els plantejessin sense haver-los de consultar cada cop, i si això no era possible saber on havien d'aconseguir la resposta que requerien. En l'actualitat això, i des del 1993, s'ha estès a tots els punts d'informació tan a dins com a fora de la Generalitat.

La tercera era més complexa ja que requeria que tots els processos estiguessin ajustats al dret, i així poder prevenir que les sentències dels recursos portats als òrgans judicials, revoquessin les resolucions amb la consideració de que estaven mal fonamentades o no s'ajustaven a dret. Durant els primers anys es va treballar molt estretament amb el Servei Jurídic³⁶⁷ del Departament d'Ensenyament que estava adscrit a la Secretaria General, i el resultat va ser excel·lent, ja que no es va perdre cap recurs davant els tribunals. Amb els anys s'ha anat aprofundint en aquesta via davant dels dubtes que han anat sorgint.

Amb l'OPAU la coordinació és bàsicament de calendari i de tramesa de

³⁶⁶ També hi havia una persona responsable de la totalitat de la informàtica, que planificava i supervisava la globalitat, i només es dedicava a aquesta tasca, quan era imprescindible per al bon funcionament del procés.

³⁶⁷ Després Subdirecció General.

dades. Encara que un observador extern pugui pensar que els punts de coincidència són molts, això no és així. Quan una oficina acaba els seu procés comença el de l'altra, encara que temporalment sembli que es sobreposin, són seqüencials. Per això gairebé l'únic que cal, és que s'intercanviïn calendaris i que es facin algunes reunions per parlar de la composició dels registres i de les interfícies de transferència de dades.

A l'OPU es dóna molta importància a la formació del personal, especialment del que s'incorpora cada nova campanya. Se li dediquen unes quinze hores a la formació teòrica i després passa a atendre al públic amb una supervisió molt tutelada, que es va diluint gradualment. Per això es disposa d'un document, que passaria per ser una barreja entre un llibre de bones maneres, un llibre d'acollida i un d'estil. Aquí es diu de la manera més clara possible que és l'OPU, com s'ha de fer la feina i com s'ha de tractar els ciutadans. Cada any se li introdueixen les modificacions necessàries per intentar millorar-lo, i es fa estudiar a tothom. Dedicant el temps necessari a la formació del personal, és la millor manera de que hi hagi la coordinació interna necessària per dur a bon terme una campanya tan complexa i que els ciutadans se sentin ben atesos.

A banda d'això, les reunions amb el Coordinador o amb el Cap d'Oficina són tan freqüents com es considera convenient, tant amb tot el personal a l'hora, com amb el grup reduït de persones que es dediquen a tasques concretes que cal supervisar, o es pensa que ho necessiten. El responsable d'informàtica, o l'orientadora, pel seu compte també es reuneixen amb el personal amb el que es relacionen per parlar de temes més concrets.³⁶⁸

Amb les universitats hi ha dos sistemes de coordinació principals, la Comissió de Preinscripció i la Comissió Tècnica de Preinscripció i un d'accessori que és el de crear comissions específiques per parlar de temes concrets, per exemple, la d'informàtics (aquesta darrera només havia de tractar els temes que li eren encomanats, però que alguna vegada no ha estat així, i s'ha acabat

³⁶⁸ S'ha arribat a fer petites representacions teatrals, amb l'escenificació de casos reals portats a l'extrem, perquè el personal entengui millor els casos en què es poden trobar i actuï de manera correcta. S'havia observat que només explicant-los, no n'hi havia prou ja que no podien entendre la gravetat de la situació comentada.

parlant de coses de les quals no es tenia competència. Quan ha estat així, els acords han estat estudiats i ratificats, o no, per la tècnica.

La primera, de la Preinscripció, és més política, hi assisteixen els vicerectors o assimilats, i donen, discuteixen o convaliden, les grans directrius del procés, i la segona, la Tècnica, és més tècnica i entra en el detall concret de les coses a gestionar. Per aconseguir que les reunions siguin el menys denses possible, s'intenta que les qüestions a tractar arribin conegudes, elaborades i discutides, havent-se debatut primer internament a l'OPU, després a la reunió de delegacions, algunes de les quals són universitats, i per últim, a la tècnica. L'ordre del dia de les dues comissions, és molt concret, i sempre s'intenta no afegir coses en l'últim moment que no hagin estat tractades amb anterioritat i que puguin portar molta polèmica.

L'objectiu inicial d'ambdues, és no haver-se de reunir més de tres cops l'any, però a vegades amb un sol cop ha estat suficient, encara que això ha provocat que la reunió hagi estat molt més densa. Les comissions específiques hi hagut anys que ni tan sols s'han hagut de reunir.

7.2.1 La Comissió de Preinscripció

Aquesta Comissió es va constituir oficialment el 14 de gener de 1987, amb membres del Departament d'Ensenyament, especialment de la DGU, el coordinador de la preinscripció i els representants de totes les universitats catalanes. Els representants de les universitats tenien el càrrec de vicerector, vicegerent o, en un primer moment, cap de servei, depenent de la universitat. Aquests darrers, quan es va crear, van passar a pertànyer a la Comissió Tècnica. En un principi la presidia el subdirector general d'universitats, si no hi assistia el DGU, cosa que era bastant freqüent.³⁶⁹

³⁶⁹ El 1987 es pren l'acord d'enviar 10 persones de les diferents institucions a la Zona Franca. Tots ells entre administratius i auxiliars administratius, a més d'un guarda jurat. El motiu d'aquest darrer era perquè els havien advertit que a la zona hi havia molta delinqüència que s'havia repartit "el negoci" que podien representar robar les persones que vindrien a fer els tràmits a l'OPU. Les persones enviades van ser per la UB: Javier Lareategui, Anna Massons i Inés Castilla, per la UAB: Antonio del Pozo i Helena Romero, per la UPC: Elisa García, Maria

En la primera reunió es fixen com a objectius, primer, donar una opinió sobre el D 943/1986, segon “fer una proposta sobre els mecanismes d'accés que pugi ser tinguda en compte pel MEC a l'hora de redactar la futura L” i tercer, estudiar les mesures a prendre de cara el curs següent.³⁷⁰

El 1990, va passar a presidir-la el secretari del CIC i s'hi va afegir com a membre de ple dret. el representant dels estudiants,³⁷¹ per la demanda que en aquest sentit s'havia produït en el plenari del mes anterior,³⁷² en el sentit que volien col·laborar en la millora del procés. Aquesta ajuda va durar fins el juliol de 1992, última reunió a la qual van assistir els estudiants. Després d'aquesta data

José Figueredo i Matías Maya (guarda jurat) i pel Departament d'Ensenyament: Laura Baladas i Jesús M Prujà.

Després de adonar-se que el nombre de persones enviades eren del tot insuficients per respondre al volum de ciutadans que sol·licitaven els serveis de l'OPU, es va resoldre enviar a Sra. Olga Martín de la UPC i la Sra. Isabel Carbonell, tècnica superior de la DGU per mirar de resoldre el problema. Es va posar en evidència, que bo i amb tot el personal despatxant al públic es formaven llargues cues i es donava una atenció molt poc personalitzada als ciutadans que ho reclamaven. Per la qual cosa es va suposar que per a la campanya posterior augmentaria el personal assignat.

³⁷⁰ També es posa de manifest el fet que la UPC no tingui centres de secundària adscrits “encara que després una part dels estudiants hi van a parar”. Es comenta que en un estudi elaborat per la UB sobre cinc anys de les PAAU i dos anys de la preinscripció, es dedueix que no hi ha diferències entre centres públics i privats “sinó que la diferència és entre centres”. Es discuteix sense arribar a cap acord, si és més convenient unes PAAU centre per centre universitari, o per les grans àrees. Aquest són temes que encara avui aixequen polèmica.

³⁷¹ Pel que fa als estudiants en l'acta de la reunió de 15 de gener de 1990, de la Comissió de Preinscripció, el seu representant a la Comissió de Preinscripció a la primera reunió que va assistir, era el senyor Amorós que va ser substituït, a la quarta reunió, acta de la reunió de 14 de juny de 1990, de la Comissió de Preinscripció., pel senyor Agustí Ten i Pujol, que hi va assistir per darrera vegada, sense cap explicació formal, el 23 de juliol de 1992, tal com es pot contrastar a les actes consultades.

³⁷² Acta número 55, de 15 de desembre de 1989, de la reunió del CIC. El Sr. Miquel Amorós i March, representant dels estudiants de la UPC, demana la creació d'una comissió en la qual hi volen ser presents els estudiants. Afegeix, fent referència a una carta adreçada al Conseller, que hi ha hagut les deficiències en el procés de preinscripció d'enguany: “insuficient informació als estudiants, manca d'infraestructura i de personal qualificat, inclusió de centres sense places a la preinscripció de setembre, gestió inadequada per part del Departament d'Ensenyament i manca de pressupost; considera que la responsabilitat és compartida entre el Departament i les universitats i demana la dimissió del DGU com a responsable polític del procés”.

El Conseller en la seva resposta creu que hi ha hagut una manca d'informació en els centres, com han reconegut alguns directors, i reconeix que l'estructura de la preinscripció és precària i està disposat a destinar-hi els recursos que calgui i ampliar el nombre d'oficines, per la qual cosa ja s'estan cercant nous locals. Però que un error material de caire informàtic no exigeix la dimissió ni el cessament de ningú. Pel que fa a la comissió, se li respon que ja existeix, composta pel subdirector general d'universitats i un vicerector de cada universitat, però s'acorda que un estudiant s'hi incorpori “i que aquesta plantegi les mesures a prendre a fi que el procés de preinscripció sigui més ràpid i eficient que enguany”.

es va considerar que en aquesta comissió, hi havia coses en les quals seria millor que els estudiants no hi participessin.³⁷³

Aquesta comissió funcionava com qualsevol òrgan col·legiat de l'administració.³⁷⁴ La presideix el secretari o secretària del CIC, i fa de secretari, el coordinador de la preinscripció. Discutia els detalls de les qüestions considerades més polítiques de l'accés, que prèviament es podien haver fixat en el plenari del CIC, en la Comissió Tècnica o els propis components ho demanaven, i marcava les directrius generals que ha de seguir l'OPU.

S'ha intentat, des de la seva creació, arribar als acords per unanimitat, ja que sinó és més complex que els apliquin totes les universitats. En alguna ocasió on no hi ha hagut unanimitat i el tema era prou important, s'ha tornat a discutir el punt de l'ordre del dia, a la següent reunió. Fins i tot s'ha arribat a fer una reunió monogràfica sobre la qüestió on hi havia discrepàncies, per tal de poder-les polir i arribar a acords que satisfacin a tots els assistents.

Quan va parèixer les universitats privades, primer, la Ramon Llull, que en un primer moment es va incorporar a la preinscripció, i després la de Vic, els vicerectors assistents a la comissió van continuar essent els de les universitats públiques, cosa que s'ha mantingut inalterable fins l'actualitat. A aquestes universitats privades esmentades se'ls informava dels acords adoptats que els poguessin afectar o que haguessin d'aplicar.

7.2.2 La Comissió Tècnica de Preinscripció

Com ja s'ha escrit, el 17 de febrer de 1988 a la Comissió de Preinscripció, es veu imprescindible que es creï aquesta comissió "amb els responsables directes de la gestió, per tal que s'agilitin les decisions referents a les qüestions

³⁷³ Entre elles les dades que sovint es repartien, especialment una de les més sensibles, la dels alumnes que no havien obtingut plaça, ja que eren informacions reservades, que s'havien de matissar molt, i que alguna vegada havien aparegut a la premsa, sense saber qui les havia difós. A més, per acabar-ho de complicar, havien estat mal interpretades pels mitjans de comunicació i el Departament estava molt molest.

³⁷⁴ L. 13/1989, de 14 de desembre de 1989, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 22 de desembre de 1989). Capítol

administratives”. Aquesta comissió, en definitiva, vetlla per la resolució de lleus conflictes interuniversitaris, pel bon funcionament general i l’engranatge tècnic de tot el procés.

El representant de cada universitat acostuma a ser el Cap de Servei de Gestió Acadèmica, el Cap de l’Àrea d’Alumnes, o similar, de cada universitat. Aquest normalment ve acompanyat d’una o més persones, generalment caps de secció, de negociat o el responsable informàtic, o persones que gestionen directament els temes objecte de la reunió. La presideix el Coordinador de la Preinscripció i és el secretari / secretària el / la Cap de l’OPU.

En la primera reunió,³⁷⁵ es concreta i s’acorda el calendari del procés de juny i de setembre, amb el període de reclamacions, el personal que enviaran les universitats i el departament, a l’OPU, el llistat de codis de centres, i que l’original de les cartes de notificació de plaça als alumnes s’enviaran, abans del 15 de juny, per fer les corresponents fotocòpies. Hi ha un acord que val la pena transcriure per insistir en els mitjans tan deficients de l’OPU en el seus inicis: “Les dues fotocopiadores de l’OPU de Barcelona les posarà la UAB, i a canvi d’això s’ingressaran les recaptacions dels impresos recollits a aquesta universitat”.

En algunes reunions posteriors, es van concretar més temes, per exemple l’horari d’atenció al públic, de 9 a 2, que s’ha mantingut fins l’actualitat bàsicament per raons de seguretat del barri on està situada. També es va parlar de les Proves d’Aptitud Personal (PAP), o de la coordinació dels diversos processos informàtics.

Els membres d’aquesta comissió també han estat sempre de les universitats públiques, primer de les tres i després de les set, encara que a la UVic se la deixa participar en el procés de gestió, en un principi per ser delegació, i des de l’any 2001, com a convidada.

sisè el funcionament dels òrgans col·legiats.

³⁷⁵ Acta de la reunió de 21 d’abril de 1988, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

7.3 L'abast territorial

L'abast territorial d'aquest sistema d'acció es pot entendre des de dues vessants. La primera, és la de com es facilita l'accés a la universitat dels alumnes que venen dels diversos territoris, i la segona és la de com es deixa que les persones que viuen a les diferents contrades, facin la gestió que això implica.

En la primera vessant ens trobem primer els alumnes estrangers. En el RD 2116/1977, no en parla, en el RD 3451/1981,³⁷⁶ reserva als estudis de medicina un "5% de les places per aquells alumnes que el curs precedent hagin superat les PAAU i vinguin de països amb els que Espanya tingui subscrit un conveni de cooperació cultural, científica i tècnica, en condicions de reciprocitat". En el cas que hi hagi més demanda que oferta "tindran preferència els alumnes hispanoamericans i àrabs en funció de la puntuació obtinguda a les PAAU" (qualificació definitiva). Els països amb conveni són la majoria d'Europa, Sudamèrica i alguns del Magrib. Els altres s'entén que entren per la via normal.

El RD 1005/1985 en la seva addicional segona apartat a), amplia la reserva de places per, a aquests alumnes, a tots els centres que tinguin limitació en la seva capacitat, no només a medicina, repetint el que s'esmenta en el RD anterior sobre el conveni de cooperació. El RD 943/1986 reserva les mateixes places però deixa de parlar del conveni i en canvi esmenta que vinguin de països que apliquin del principi de reciprocitat en aquesta matèria i afegeix com a requisit que "el curs precedent hagin aprovat les PAAU". Equipara els alumnes dels estats membres de les comunitats europees i els espanyols, o sigui que els serà més difícil accedir a una plaça que als no comunitaris. El RD 1005/1991 parla d'aquesta reserva amb els mateixos termes.

No va ser fins el RD 704/1999³⁷⁷ en que es millora molt la redacció en general. En el seu article 20 que es titula "Places reservades a estudiants nacionals de

³⁷⁶ RD 3451/1981, de 13 de novembre, que modifica el RD 2116/1977, de 23 de juliol, sobre accés a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 8 de febrer de 1982).

³⁷⁷ RD 69/2000, de 21 de gener, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als centres universitaris dels estudiants que reuneixen els requisits legals necessaris per a l'accés a la universitat (BOE de 22 de gener de 2000).

països no comunitaris ni de l'espai econòmic europeu.”, diu: “Per als estudiants nacionals de països no comunitaris ni de l'espai econòmic europeu que hagin superat les PAAU espanyoles en l'any en curs o en l'immediatament anterior i sempre que els seus respectius Estats apliquin el principi de reciprocitat en aquesta matèria es reservarà un número de places no inferior a l'1 per cent ni superior al 3 per cent”. Aquest redactat és repetit literalment com article 15, en el RD 69/2000.³⁷⁸ En aquest dos es redueix el màxim al 3%, però a Catalunya es va acordar³⁷⁹ que s'aplicaria l'1%.

Cal tenir present que aquesta reserva vol dir a la pràctica una discriminació positiva, que exceptuant escasses excepcions, els alumnes que compleixen els requisits, aconseguen la plaça encara que només tinguin un 5, deixant els altres col·lectius amb més nota fora. Per això en la seva aplicació a Catalunya s'ha estat molt estricte i només s'ha reservat el mínim.

Pel que fa al tema dels alumnes andorrans, en l'acta de la Comissió Tècnica de Preinscripció de febrer de 1989,³⁸⁰ “s'acorda l'equiparació de la prioritat per als alumnes d'Andorra”. Això volia dir que se'ls considerava com a catalans i no se'ls exigia l'empadronament. No obstant, en la reunió de COU i PAAU del mes després, es diu “en la preinscripció els alumnes andorrans seran considerats com a estrangers, ja que això els permet beneficiar-se de la reserva de places”.³⁸¹

Aquí hi havia una flagrant contradicció en els acords, el darrer dels quals no es va aplicar, ja que va prevaler l'acord de preinscripció, que es va ratificar el maig del 89³⁸² i en la Comissió de Preinscripció de 1990,³⁸³ deixant tancat definitivament el tema que s'ha mantingut així al llarg dels anys, encara que hi ha hagut moltes pressions per part del Govern Andorrà al més alt nivell de la

³⁷⁸ RD 704/1999, de 30 d'abril, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als centres universitaris dels estudiants que reuneixin els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat (BOE d'1 de maig de 1999).

³⁷⁹ Acta de la reunió de 14 de maig de 1999, de la Comissió de Preinscripció.

³⁸⁰ Acta de la reunió de 2 de febrer de 1989, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

³⁸¹ Acta de la reunió de 31 de maig de 1989, de la Comissió de Coordinació de COU i PAU.

³⁸² Acta de la reunió d'11 de maig de 1989, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

³⁸³ Acta de la reunió de 5 d'abril de 1990, de la Comissió de Preinscripció.

Generalitat, perquè ells volien ser considerats de la manera que els era més beneficiosa.

Pel que fa als alumnes espanyols que no tenen la residència fixada a Catalunya, el RD 2116/1977 deia per accedir a medicina "quan en la universitat en què s'haguessin fet les PAAU no existís l'estudi que volia cursar l'alumne, aquest tindrà el mateix dret que els que hagin fet aquestes proves en la universitat elegida, per accedir-hi." El RD 1005/1985 en el seu article 7, inclou aquest redactat però aquest cop, per a tots els estudis.

Això canvia radicalment amb el RD 943/1986, com s'ha comentat, que en la seva addicional tercera diu " ... les universitats ubicades a les CA de Madrid i Catalunya, amb excepció de la UNED, únicament hauran de considerar amb peu d'igualtat amb les sol·licituds dels alumnes als que correspongui qualsevol d'aquestes universitats i amb les d'aquells altres que justifiquin degudament el canvi de residència, aquelles demandes per cursar estudis no impartits en al Universitat que els correspongui i que l'inici es sol·liciti en algun dels següents centres (només s'inclouen en el llistat els que afecten a Catalunya):

Facultat de Ciències de la Informació de la UAB.

Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicació de la UPC.

Facultat d'Informàtica de la UPC."

Escola Universitària d'Òptica de la UPC."

Els alumnes de Ceuta i Melilla, seran una excepció, i podran sol·licitar l'ingrés a qualsevol universitat espanyola.

En la llista hi havia només estudis de la *Universidad Complutense de Madrid*, de la *Universidad Politécnica de Madrid*, de la UAB i de la UPC. A Catalunya es va acordar que justificar degudament el canvi de residència, volia dir estar empadronat abans del 15 d'abril de l'any en curs, a Madrid demanaven la residència d'un any abans. El posterior RD 1005/1991, redueix el llistat de centres que tenen excepcions a Catalunya a dues:

- Facultat de Ciències de la Informació de la UAB.

- Escola Universitària d'Òptica de la UPC.

Amb el RD 704/1999 desapareix aquesta excepció, i s'han de considerar amb peu d'igualtat, segons diu l'article 12, els que en la universitat que els correspongui, en centres públics integrats, no tinguin els estudis que volen fer i els que canviïn de residència i ho justifiquin degudament. El RD 69/2000 ja només parla del districte obert, que segons el que permet la seva addicional quarta per al curs 2001/2002 reserva un 20% de places per als alumnes que vinguin d'altres CA,³⁸⁴ el 2002 el 50%, però l'any 2003 serà el 100% de les places, que estaran en disputa.

A més de tot el que s'ha exposat fins ara, recordar que a partir del RD 1005/1991, o sigui de la preinscripció 1991, hi havia la possibilitat de l'anomenat districte compartit, que s'ha mantingut fins el curs 2000, aquest inclòs, i que ha estat explicada en l'apartat del desplegament d'un model de gestió.

Aquest sistema ha estat poc emprat pels alumnes, i per això s'ha venut com un avenç polític important del *Gobierno* Central, el districte obert, que és molt més utilitzat en el moment de la demanda que plaça, però que decau molt en la matriculació.

Queden per explicar tres excepcions. A la reunió de la Comissió Tècnica de febrer de 1989³⁸⁵ ja es va acceptar que els alumnes de les Illes Balears³⁸⁶ i Castelló, poguessin entrar a les universitats catalanes sense necessitat d'estar empadronats. Quedava "pendent de consulta la resta del País Valencià", que, un cop es va dur a terme, va resultar ser negativa.

L'acta de la Comissió de Preinscripció d'11 de maig de 1989, conté un annex que diu "Posteriorment a la reunió, la UB comunica que deixarà accedir als seus centres de Tarragona, els alumnes provinents de Castelló i als seus

³⁸⁴ O de 26 de juliol de 2000, per la qual es desenvolupa la disposició addicional quarta del RD 69/2000, de 21 de gener (BOE de 28 de juliol de 2000).

³⁸⁵ Acta de la reunió, de 2 de febrer de 1989, de la Comissió Tècnica de Preinscripció.

³⁸⁶ Amb els alumnes de les Illes Balears sempre s'ha tingut el tracte de considerar-los catalans, en el tema d'accés, a causa dels forts lligams que havien tingut amb la UB fins el 1978, any en el qual es va autoritzar la seva universitat.

centres de Lleida, els alumnes provinents de la Franja de Ponent.”

En la reunió de la Comissió de Coordinació de COU i PAAU de 31 de maig de 1989, torna a ingerir-se en un tema que no és seu dient: “en la preinscripció, als alumnes de les Balears se’ls donarà el mateix tracte que als catalans en els estudis que no tinguin a la seva Universitat. Caldria fer una gestió amb el Rector a fi que hi hagi reciprocitat en estudis com Informàtica i Telecomunicacions que tenen excés de places per la demanda de les Balears. Als alumnes de Castelló i als de la franja de Ponent se’ls donaria també el mateix tracte que als catalans per accedir als centres de Tarragona, Reus i Tortosa o de Lleida, respectivament”. Cosa que no es aplica perquè no s’havia comunicat ni a la Comissió de Preinscripció ni a l’OPU.

El tema de la Franja de Ponent quedava difós amb un llistat que delimitava molt clarament quins pobles ho eren, després s’havia de delimitar clarament el tema l’anomenada franja de Castelló o de llevant, en el qual hi tenia especial interès la delegació de Tortosa. Aquest tema va quedar tancat el 1994,³⁸⁷ quan es va acordar que només entrarien sense empadronament els habitants dels pobles de la Franja de Llevant, i els de Castelló quedaven ens mans de que la URV realitzés un llistat marcant clarament quins eren aquests pobles. A tot això també es va acordar l’excepció que si algun estudi no omplia, s’acceptaria qualsevol alumne encara que no tingués l’empadronament.

³⁸⁷ Acta de la reunió, de 5 de juliol de 1994, de la Comissió de Preinscripció.

III

LA COMUNICACIÓ EN L'ACCÉS A LES UNIVERSITATS CATALANES.

Sense alumnes nous, no hi ha universitat, i, sense universitat, el nivell cultural de la societat en qüestió estaria molt afectada, sortint-ne molt perjudicada. L'accés a la universitat és la clau on pivota tot el món universitari. Aquesta obvietat ha estat ignorada per molta gent, o bé han considerat oportú ajornar-ne el tractament: només s'han adonat de les magnituds de la qüestió, quan s'havia convertit en un problema de difícil solució. En aquest sentit, la comunicació en l'accés a la universitat, i en aquelles activitats que se li vinculen, és un dels temes de la investigació que es volien indagar, ja que aquest camp d'estudi desenvolupa alguns dels aspectes importants per a la investigació del nou accés extern a la universitat i permet d'entendre'n millor la gestió.

De les diverses vessants del problema que presenta el nou accés extern a les universitats, la gestió de la comunicació era especialment interessant perquè s'hi podia incidir de manera molt directa i, fins i tot en alguns casos, era fàcil de millorar. Estudiar el que feien els diversos actors des dels tres punts de vista, el de l'organització i l'exposició institucional i el de com es recull l'impacte en la premsa escrita, i que s'analitzen a continuació. Era un treball, molt laboriós, però assumible, i que podia aportar conclusions per ser aplicades.

La primera qüestió que aquest camp d'estudi plantejava, pel fet de ser un treball inèdit, és a dir, encara no tractat, era la recollida de dades. Aquesta part de la investigació es va dur a terme mitjançant les respostes d'unes preguntes, fetes *ad hoc*. Les següents parts de l'estudi, ja havien estat produïdes pels actors implicats: la segona era recollida en les seves publicacions, més concretament, en les seves memòries, i la tercera era recollida en els diversos mitjans de comunicació.

Es va preferir l'any natural a l'acadèmic, ja que és un termini molt més de-

finit que aporta molta més claredat, i perquè per a l'objecte d'estudi no era necessari el curs com a unitat de temps.

Encara que algú pot considerar aquest treball com a conductista o conductivista, no des del punt de vista psicològic entès com l'estudi empirista de la conducta, la reacció estímulo – resposta, sinó des del punt de vista de la ciència política, caracteritzat per l'estudi del comportament dels actors a través de les investigacions quantitatives. No ha volgut ser aquesta la voluntat de l'autor, si més no en exclusiva, ja que sí que és veritat que el mètode més emprat és l'anàlisi quantitativa, no és l'única, ja que s'empren moltes valoracions i estudis qualitius. Encara que en el resultat final sí que es pot apreciar la influència d'aquesta escola en moltes de les parts.

Hi ha hagut certes restriccions metodològiques, la primera és de caire territorial, però també institucional, només s'ha tingut en compte Catalunya i les seves universitats, les que exercien la docència i la seu central en el territori, i no s'ha considerat la UNED com a catalana. La N de la seva sigla es refereix a Nacional de l'Estat Espanyol, la seva seu central és a Madrid, i a aquí només hi té delegacions que no tenen cap marge de decisió.³⁸⁸ Aquestes delegacions estan subvencionades, normalment, per institucions públiques, la majoria Diputacions, i encara que com s'ha vist, la Generalitat va intentar per molts mitjans, arribar a un acord de col·laboració amb ella, això no va ser possible de cap manera. Per aquests motius, no se li ha passat cap qüestionari, ni s'ha estudiat la seva memòria. En canvi sí que se l'ha tingut en compte com a font d'informacions, i com a Institució receptora d'aquestes, ja que com s'ha comentat, és present al País com un centre que fa exàmens, i com a molt, dona algunes classes, i es volia estudiar el seu impacte en els mitjans.

³⁸⁸ A tall d'exemple: s'havien arribat a convocar exàmens l'11 de setembre, i no va ser després de moltes queixes que es va considerar aquesta data com a inhàbil a aquests efectes.

1 Organització institucional

L'objecte final d'aquest estudi és la indagació i l'anàlisi de l'organització institucional de les universitats catalanes en relació a la funció que realitzen amb el públic extern.³⁸⁹

Per tal d'assolir aquest objectiu, es va fer necessari dur a terme un qüestionari que es va adreçar a les universitats catalanes, amb la finalitat de recollir les dades que permetessin conèixer i descriure els òrgans o unitats que a les diferents universitats es dediquen a la comunicació i informació amb el públic extern. Aquestes dades van ser tractades i analitzades de manera que aportessin una descripció d'aquests òrgans, tant des de la seva vessant més identificativa i ubicativa, com des d'aquelles altres vessants que defineixen els seus objectius i tècniques i els recursos logístics amb què compten per assolir-los.

Tot i que l'estudi s'havia plantejat en funció de poder copsar un possible marc de referència d'una política d'actuació comuna des d'on poder analitzar globalment aquests òrgans, la diversitat d'objectius i plans d'actuacions que existeixen entre les diferents unitats no va permetre establir aquest marc referencial. La manca d'un caràcter homogeni entre les diferents unitats fa difícil posar-les en correlació, per la qual cosa el tractament de les dades del qüestionari va necessitar un informe que aglutinés i desglossés les respostes recollides.

En general, les universitats catalanes tenen un òrgan específic dedicat a la comunicació i informació amb el públic extern, tot i que no presenten una estratègia ben definida o dimensionada. En aquest sentit, cal dir que la política comunicativa adquireix un cert relleu per a les universitats, ja que aquestes unitats es troben fortament vinculades a les expectatives i decisions que es prenen des dels òrgans superiors jeràrquics. No obstant i això, aquesta participació di-

³⁸⁹ Solano Fleita (1995, p. 181 – 182): el "públic extern", a la vegada, està compost per persones que no necessàriament es relacionen amb una organització particular. Per exemple, els membres de la premsa, els educadors, i les autoritats governamentals clericals. Ríos Szalay (en Solano, 1995) distingeix entre relacions públiques internes: amb el propi personal de l'organització i relacions públiques externes: 1. Amb els accionistes, inversionistes en general i organitzacions finançadores. 2. Amb els clients actuals i potencials. 3. Amb el govern. 4. Amb la comunitat i els *mass media*.

recta de les unitats no es dóna gaire en els objectius de definició de la política de comunicació i de relacions públiques³⁹⁰ i així com tampoc no es dóna de la seva estructuració, planificació i control de l'execució. Però l'activitat principal és aquella que relaciona aquestes unitats amb els mitjans de comunicació social, com són la convocatòria de conferències de premsa, l'emissió de comunicats i notes de premsa, o bé l'execució de l'agenda d'activitats que proposa la institució.

La duplicitat de tasques que aquestes unitats porten a terme, i l'hegemonia de l'activitat que ve definida per la relació que aquestes mantenen amb els mitjans de comunicació social, minven el grau d'actuació que des de les universitats es poden dirigir a aquells aspectes més vinculats amb l'accés a la universitat, i més específicament amb els temes relacionats amb el nou accés extern. En aquest sentit, tot i que la competència i responsabilitat de la comunicació i la informació amb el públic extern és d'aquestes unitats, calen algunes activitats que resulten importants per a la comunicació i informació amb aquests públics, i per a la definició d'una política dirigida al nou accés extern a les universitats. Aquestes activitats, com poden ser la participació en les línies d'identitat corporativa i en el disseny del balanç social, resultarien beneficioses a l'hora de planejar i concretar aquesta responsabilitat.

L'anàlisi de les dades i el contrast entre les diferents unitats, mostren que no és possible copsar una política d'actuació comuna que serveixi de marc de referència des d'on valorar el conjunt d'aquestes unitats. És per això que a l'informe que a continuació es presenta, i que correspon al qüestionari que va servir de base per a la recollida de les dades, s'exposa quins són els objectius i les funcions que aquest òrgans realitzen, i els contrasta entre les diferents unitats que a les universitats catalanes es dediquen a la comunicació amb el públic extern. L'informe també se centra en el suport logístic amb què compten per assolir els objectius que es marquen, i en el grau de satisfacció assolit respecte al rendiment d'aquests.

³⁹⁰ Per Kreps (1990, p 230) les relacions públiques serien "totes les activitats comunicatives d'enviament i recerca d'informació entre l'organització i l'entorn, realitzades pels seus mem-

Finalment, cal dir que l'organització institucional de les universitats en relació a la funció que realitzen amb el públic extern no defineix una activitat precisa d'aquells temes relacionats amb el nou accés extern. En aquest sentit, es pot entendre que la UIC i la UVic, malgrat que en aquells moments van ser reconegudes pel Parlament de Catalunya, mantenen la mateixa tonalitat que la resta d'universitats catalanes pel que fa a la comunicació amb el públic extern i la relació directa amb els mitjans de comunicació.

1.1 Confecció del qüestionari

Per tal de recollir la informació necessària, a mitjan abril de 1998 es va començar a elaborar un qüestionari per enviar a les universitats. Inicialment, s'havia pensat que algunes preguntes anirien adreçades al rector i les altres a la persona responsable de la unitat o òrgan de la universitat dedicada a la comunicació amb el públic extern.

Amb la finalitat d'obtenir respostes que fossin certes, ja que si no l'estudi tindria molt poca utilitat, era important aconseguir que el rector fes arribar el qüestionari a la persona o persones adequades, ja que aquestes tindrien més interès que ningú en el fet que l'estudi fos profitós. També, des d'un punt de vista intern a la pròpia investigació, es va plantejar que les conclusions fossin la síntesi de les diverses opinions recollides.

No obstant aquests dos plantejaments preliminars, les diferents maneres d'enfocar un qüestionari pot arribar a falsejar el seu resultat. És per això que el qüestionari final es va confeccionar en les diferents etapes que a continuació s'exposen.

Primer, s'havien estudiat diversos qüestionaris per mirar que l'elaboració de les preguntes fos al més neutre possible. Finalment, es va partir d'un qüestionari utilitzat per Magallón (1998), el qual es va adaptar a les finalitats requerides amb l'ajuda d'altres autors com d'Azofra (1999) i de García (1994).

bres".

Després, es va fer la següent prova pilot a sis subjectes vinculats a diverses àrees de la gerència de les universitats, del CUR i de diversos serveis d'alumnes, perquè opinessin sobre les preguntes que el qüestionari adreçava al responsable de la unitat i al rector, i perquè aconsellessin el sistema per fer-lo arribar, quan fos el moment, a la persona adequada. El qüestionari que se'ls va adreçar és el següent:

Durant l'any 1997 teníeu a la vostra universitat alguna unitat / òrgan dedicat a la comunicació / informació externa? (Per exemple, un gabinet de premsa)

1. Com es deia?
2. Dependència superior. Dependència inferior.
3. Ubicació en l'organigrama de la universitat.
4. Nom de la persona que el dirigia o portava.
5. Qui nomena la persona que el dirigeix?
6. És un càrrec de lliure designació?
7. Quin perfil professional tenia? (titulació, edat, experiència en d'altres empreses, etc.)
8. Quantes persones hi treballaven?
9. Em podríeu dir el grau professional d'aquestes persones?
10. Hi havia algun llicenciat en alguna carrera de ciències de la comunicació? En quina?
11. Aquesta unitat té Web pròpia?
12. Participa al Web de la universitat?
13. Aquesta unitat tenia pressupost propi?
14. Quina quantitat?
15. Quantes rodes de premsa va convocar? Me les podríeu llistar?
16. Quants comunicats de premsa vau realitzar?
17. Quants van ser recollits pels mitjans de comunicació?
18. Me'ls podríeu proporcionar?
19. De quins mitjans materials disposa aquesta unitat? Exemple, despatx/os propis, nombre de taules, fax, adreça e-mail, màquina d'enquadernar, guillotina, nombre d'ordinadors, etc...
20. Puntueu de l'1, molt dolent, al 10, molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat.
21. Preguntes per ser contestades pel Rector:
22. Creieu que és necessari aquest òrgan a la vostra universitat?
23. Si és que sí a la pregunta anterior. Per què?
24. Considereu que les relacions públiques formen part de la gestió estratègica de la universitat?
25. Si és que sí a la pregunta anterior. Per què?
26. Per últim, puntueu de l'1, molt dolent, al 10 molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat.

Amb aquesta prova pilot, i les aportacions recollides, es va aconseguir

puntualitzar més les preguntes, agrupant-les i ordenant-les de manera més lògica i senzilla per ser contestades amb més facilitat, i es va tancar el ventall de respostes amb totes les categories possibles perquè el qüestionari fos operatiu per a la finalitat de l'estudi. També va servir per constatar que si el rector s'avenia a contestar, seria molt difícil que contestés més d'una pregunta. A més, els subjectes consultats a la prova pilot van creure que hi hauria més possibilitats de resposta si l'estudi es veia d'una manera més personalitzada, per la qual cosa es va utilitzar la primera persona del singular i el tractament de vós en totes les preguntes.

Es van fer fins a 12 models de qüestionari, en els quals es van anar introduint millores i es van comentar amb els subjectes de la prova pilot. Un cop elaborat el que es considerava definitiu, aquest cop amb setze preguntes, es va enviar per correu, entre els mesos de juny i juliol, als rectorats de les següents universitats: la UAB, la UPF, la UdG, la URL i la UIC.

Es van triar aquestes cinc universitats perquè estiguessin representades tres de les diverses tipologies possibles: per la dimensió en nombre d'estudiants, per la titularitat (públiques o privades), i per la localització, (metropolitanes o no). Es va deixar de banda la presencialitat, ja que per provar el qüestionari no era una dimensió necessària i, en el camp de l'estudi, només hi ha una universitat no presencial: la UOC. Per fer-lo arribar al càrrec adequat, es va triar una persona de contacte de cadascuna de les institucions, que tingués accés directe al rector, perquè vetllés pels interessos de l'enquestador.

Es va aconseguir, amb molta insistència, que tots contestessin abans de l'agost. Durant aquest mes es va estudiar amb molta cura les seves respostes. En vista del que havien contestat i dels comentaris realitzats, es van corregir algunes de les qüestions que es plantejaven, com les preguntes 11 i 12, que havien quedat de la següent manera:

11. Em podríeu llistar les conferències de premsa que vau convocar?
 - 11.1 Em podríeu dir els periodistes assistents i els mitjans a què pertanyien, en cada una d'elles?
12. Quants comunicats de premsa vau realitzar i en quines dates? (En podria a-

conseguir una còpia?)

En veure les respostes, només una universitat va fer arribar còpia de tots els comunicats i una altra d'uns quants. Molt poques van facilitar la llista de periodistes assistents, i les que sí ho van fer, van donar una resposta aproximativa. Conseqüentment, ja que es va veure la dificultat que hi havia de respondre aquestes preguntes, es van simplificar fent-les més quantitatives. En alguns casos, es va observar la inexistència d'un registre de les conferències, a vegades ni constaven les dates en què s'havien fet, i si el portaven, no s'hi feia constar els periodistes assistents. Respecte als comunicats, passava el mateix, alguns no els guardaven amb prou cura. Es va decidir tornar a redactar aquestes preguntes, perquè fossin més fàcils de contestar i així intentar garantir el cent per cent de respostes.

També es va modificar la pregunta 14, que tracta dels mitjans materials, incloent-hi l'apartat "altres", ja que s'adonaren que la UAB havia afegit material logístic que no apareixia al qüestionari original.

Un cop realitzades aquestes modificacions, es van tornar a enviar, a primers de setembre, a la persona responsable de la unitat o òrgan de la universitat dedicada a la comunicació o informació amb el públic extern, ja que ens apareixia el seu nom al qüestionari.

Es van enviar, per fax, al senyor Antoni Merino, de la UAB; al senyor Marc Permanyer, de la UPF; al senyor Joan Vives, de la UIC; al senyor Carles Targa, de la URL i al senyor Josep Maria Fonalleras, de la UdG. A més, també s'hi va contactar per telèfon per resoldre els seus possibles dubtes. Tots van confirmar que respondrien properament.

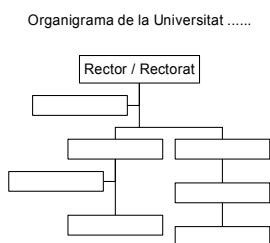
El qüestionari va quedar redactat definitivament per ser enviat de la manera següent:

Adreçat a l'Excm. i Mgfc. Rector:

Per tal de realitzar un estudi sobre la comunicació al públic extern de les universitats durant el 1997, he realitzat aquest qüestionari que us agrairia que em contestés la persona que creguéssiu apropiada. Només l'última pregunta us demanaria que me la contestéssiu vós mateix, ja que éreu rector aquest any.

La persona que el respongui, si vol, ho pot fer per escrit, a mà, informàticament, gravant les respostes en qualsevol cinta de cassette, o bé, si ho prefereix, vindria a fer-li les preguntes personalment.

1. Durant l'any 1997, com es deia, a la vostra universitat, la unitat / òrgan dedicat a la comunicació / informació amb el públic extern? (per exemple, gabinet de premsa).
2. Em podríeu indicar la ubicació en l'organigrama amb especial èmfasi a:
Unitat / òrgan superior jeràrquic

3. El nom de la persona que el dirigia o coordinava.
4. És un càrrec de lliure designació?
- 4.1. Si és que sí, qui nomenava aquest responsable?
5. Quin perfil professional tenia? (titulació, experiència en d'altres empreses, etc.)
6. Quantes persones treballaven en la unitat / òrgan?
7. Em podríeu dir el grau de formació d'aquestes persones? (poseu el nombre a la/les casella/es corresponent/s)

- Llicenciat/des en periodisme.
- Llicenciat/des en publicitat i relacions públiques.
- Llicenciat/des en dret.
- Llicenciat/des en ciències econòmiques.
- Llicenciat/des en altres carreres. (Indiqueu les carreres cursades: Història, Psicologia, etc.)

.....

Diplomata/des en altres carreres. (Indiqueu les carreres cursades: Empresarials, Relacions Laborals, etc.)

- Formació secundària (BUP, Formació professional II Grau)
- Altres estudis (Indiqueu quins: màrqueting, disseny, comptabilitat, etc.)

8. Aquesta unitat / òrgan tenia pressupost propi?
- 8.1. Tant si és que sí, com que no, de quina quantitat disposava?
9. Marqueu amb una "x" tots aquells objectius en què la unitat / òrgan intervé directament:

- Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.
- N'estructura, en planifica i en controla l'execució.
- Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.
- Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.
- Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.
- Defineix el tipus de relacions amb les altres universitats.
- Col·labora amb la definició de las línies d'identitat corporativa.
- Avalua el grau de consecució dels objectius de la universitat.

- Dissenya i actualitza el Balanç Social.
 - Altres (digui'm quins)
 - No intervé en cap dels anteriors.
10. Marqueu amb una "x" quina/es de les següents tècniques és responsabilitat de les persones que pertanyen a la vostra unitat / òrgan.
- Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.
 - Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.
 - Publicació de la memòria anual i el balanç econòmic.
 - Comunicacions i publicacions per a públic intern.
 - Comunicacions i publicacions per a públic extern.
 - Investigació, estudis i sondeigs de l'opinió pública.
 - Publicitat.
 - Relació directa amb els universitaris i el públic en general.
 - Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.
 - Relacions amb altres universitats.
 - Organització i programació de visites a les diferents instal·lacions de la universitat.
 - Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.
 - Cerimonial i protocol.
 - Altres (digui'm quins)
 - No intervé en cap dels anteriors.
11. Em podríeu dir el nombre de conferències de premsa que vauc convocar durant l'any de l'estudi (1997)? |_|_|
- 11.2 Em podríeu dir la mitjana de periodistes assistents |_|_|
- 11.3 Eren especialistes en el tema? Sí / No
12. Quants comunicats de premsa vauc realitzar? (en podria aconseguir una còpia). |_|_|
13. Quants van ser recollits pels mitjans de comunicació? |_|_|
14. De quins mitjans materials propis disposava aquesta unitat / òrgan? (poseu el nombre a la/les casella/es corresponent/s)
- |_|_| Despatx/os.
 - |_|_| Metres quadrats de superfície ocupada.
 - |_|_| Ordinador/s.
 - |_|_| Taula/es d'escriptori.
 - |_|_| Taula/es de reunions.
 - |_|_| Cadires.
 - |_|_| Telèfon/s.
 - |_|_| Fax.
 - |_|_| Adreça e-mail.
 - |_|_| Màquina d'enquadernar.
 - |_|_| Guillotina.
 - |_|_| Aparell de TV.
 - |_|_| Aparell de ràdio.
 - |_|_| Cassette.
 - |_|_| Vídeo.
 - |_|_| Altres

14.1. Aquesta unitat / òrgan tenia Web pròpia?

14.1.1. Si és que no, participava en la Web de la universitat?

15. Puntueu de l'1, molt dolent, al 10, molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat. |__|

Pregunta per ser contestada per la persona que era Rector el 1997:

16. Puntueu de l'1, molt dolent, al 10, molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat. |__|

A la resta d'universitats, UPC, UdL, URV, UOC i UVic, també es van enviar al rector, per correu ordinari, el 5 de setembre, amb unes línies que deien: "Us envio el qüestionari que us vaig comentar. Gràcies per fer-me les gestions. Si voleu, m'ho podeu enviar al següent fax..." Depenent de la universitat, s'enviava al vicerector, al secretari general, al cap de servei, o a la persona que pogués garantir-me la resposta.

En alguns casos, va ser necessària molta persistència per aconseguir-ne el retorn, ja que, o bé el rector no el tornava amb la seva pregunta contestada, o bé el responsable de la unitat no tenia temps per emplenar-lo, o ambdues coses. Finalment, l'11 de febrer de 1999, ja es disposava de tots els qüestionaris contestats, només quedaven, en alguns casos, petits detalls per matisar en les respostes, que es van anar aclarint durant els propers nou mesos.

El més complex va ser el de la UdL, ja que es va haver d'escriure una altra carta l'1 de febrer, aclarint alguns temes que no veien clars, demanant que a la pregunta 8.1 es fes una estimació del que es va gastar el 1997 i que es contestessin les preguntes 15 i 16, justificant que la resta d'universitats ja les havien respost. Aquest cop es va enviar al Vicerectorat adjunt al Rector, que era ocupat per la Sra. Maria Pau Cornadó. En 15 dies es van obtenir totes les respostes.

La primera conclusió d'aquesta etapa de confecció del qüestionari, era que finalment s'havien aconseguit les respostes desitjades, i que en gran part havia estat perquè només la pregunta 16 s'havia preparat per ser resposta pel rector.

L'únic rector que havia canviat en aquest lapse de temps era el de la URV: en lloc del senyor Joan Martí, hi havia el senyor Lluís Arola. Per això es

va haver de canviar una mica l'encapçalament, personalitzant-lo i adreçant-lo directament al Dr. Martí, pel que fa a la resta, el qüestionari era idèntic i no hi va haver cap problema afegit per a la seva resolució.

Quan ja havíem donat per acabats tots els qüestionaris, es va creure convenient tenir la resposta del CUR i del seu responsable màxim. Es va adaptar el missatge en el seu encapçalament de la següent manera, (s'han marcat amb negreta els canvis):

Per tal de realitzar un estudi sobre la comunicació al públic extern sobre temes universitaris durant el 1997, he realitzat aquest qüestionari que us agrairia que em contestés la persona que creguéssiu apropiada. Només les dues últimes preguntes us demanaria que me la contestéssiu vós mateix, ja que éreu Comissionat aquest any.

També es va afegir una darrera pregunta que era totalment oberta i que estava pensada perquè el Sr. Albaigés, CUR aleshores, pogués fer lliurement els seus comentaris:

17 Voleu fer algun comentari sobre el tema?

El dia 22 de febrer se li va fer arribar el qüestionari, i l'endemà a la tarda, feia arribar, per correu electrònic, l'avís de recepció, comentant que li semblava important el treball i que voldria col·laborar-hi. No obstant i això, creia que el redactat era excessivament personalitzat com per ser d'interès en un estudi general. Afegia que li semblava que preguntar com es deia el responsable i "posar-li notes" no ho podia respondre. També volia que se li aclarís si el qüestionari era tancat o preguntava "què podem fer?".

Després de consultar-ho, al cap d'uns dies, a mitjan març, es van respondre telefònicament les seves objeccions, i se li van donar diverses alternatives. Però el 23 de març de 1999 va cessar a petició pròpia³⁹¹, per la qual cosa es va

³⁹¹ D. 75/1999, de 23 de març, de cessament del senyor Joan Albaigés i Riera com a Co-

deixar aquest qüestionari com a no contestat.

En conjunt, l'informe final, que estudia i analitza les respostes recollides, indica l'estat de la qüestió d'aquests òrgans en relació a la comunicació amb el públic extern durant l'any 1997. Així doncs, l'objecte d'aquest informe és, en definitiva, oferir dades a partir de les quals la comunitat educativa pugui continuar debatent el present i el futur de la tasca realitzada des d'aquestes unitats informatives vers el públic extern, promoure la reflexió respecte de l'evolució que aquests òrgans han sofert i identificar els aspectes més significatius que fan augmentar o disminuir el grau de satisfacció assolit. Amb tot, l'Informe és una part important per identificar els principals punts forts i febles d'aquests organismes i si algú el continua, per observar les accions posteriors que es van emprendre per tal de millorar-los.

El resultat final és la identificació d'aquests òrgans. I en aquest sentit, s'ha procedit a establir-ne la descripció i ubicació, i a definir aquells objectius i tècniques que en regeixen l'activitat.

1.2 Composició del qüestionari

L'any 1998 es va realitzar un qüestionari a cadascuna de les onze universitats catalanes: la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), la Universitat Pompeu Fabra (UPF), la Universitat Rovira i Virgili (URV), la Universitat de Lleida (UdL), la Universitat de Girona (UdG), la Universitat Ramon Llull (URL), la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), la Universitat de Vic (UVic) i la Universitat Internacional de Catalunya (UIC).

Aquest qüestionari, excepte l'última pregunta, anava adreçat a la persona que el rector designés per contestar-lo. No obstant això, totes les enquestes han estat respostes pels caps tècnics que l'any 1997 dirigien o coordinaven la unitat o òrgan que s'encarregava de la comunicació / informació amb el públic extern, essent ell la persona que millor coneixia la realitat concreta d'aquests organismes. A continuació, s'exposa el llistat de persones que han estat designades per contestar el qüestionari:

A la UB, va contestar Xavier Febrés Verdú; a la UAB, Antoni Merino; a la UPC, Esther Crespo Romeo; a la UPF, Marc Permanyer; a la UdL, Leonor Badià i la Vicerectora Maria Pau Cornadó; a la UdG, Josep M. Fonalleras; a la URV, Berta Ramos Martínez; a la URL, Carles Targa Tudón; a la UOC, Josep Nieto, Josep Oliveras i Conxita Marlés; a la UVic, Ramon Roig i, a la UIC, Joan Vives Solervicens.

L'última pregunta proposa una valoració de l'1 al 10 sobre el grau de satisfacció assolit respecte del rendiment d'aquestes unitats. La pregunta es dirigia al Rector de la universitat a fi que fossin les pròpies institucions les que definissin i valoressin clarament la percepció que es tenia de la funció realitzada per aquests òrgans.

Totes les preguntes són comunes per a cadascun dels diferents organismes, tot i que, en el conjunt de les respostes recollides, algunes s'ajusten més, i d'altres menys, a les pautes que presenten les diferents qüestions. Quan ha calgut, les persones encarregades de contestar el qüestionari han fet comentaris o acotacions a les preguntes proposades. En aquests casos, l'informe també

les recull i en reflecteix la inserció.

A més de les respostes escrites, la pregunta dotze esmenta la possibilitat d'obtenir còpia dels comunicats de premsa que es van realitzar. Algunes universitats van adjuntar material documental sobre aquests comunicats i conferències de premsa. Al comentari d'aquesta pregunta es fa referència al material lliurat i a les universitats que es van avenir a la demanda.

1.3 Estructura de l'informe

Per a la redacció d'aquest informe, s'ha seguit el qüestionari que l'any 1998 es va dirigir a cadascuna de les onze universitats catalanes, i s'ha fet d'acord amb la confrontació de les dades i valoracions aplegades en les respostes rebudes. En funció de les diferents preguntes i respostes, s'han establert uns criteris per tal d'aplicar unes categories que menin l'estudi i l'anàlisi de la realitat concreta dels organismes d'informació i comunicació amb el públic extern.

L'informe pròpiament dit consta de tres parts. La primera presenta i transcriu les respostes recollides i les agrupa en quatre blocs:

1. El primer bloc designa la unitat o òrgan des del seu vessant més descriptiu i identificador. Aquest bloc recull dades sobre el nom que rep l'organisme que es dedica a la comunicació amb el públic extern, nom i forma de nomenament del cap tècnic, i la situació d'aquest òrgan en l'organigrama de la universitat.

2. El segon bloc descriu el suport logístic amb què compta la unitat o òrgan: el pressupost, els recursos humans i el material moble de què disposa.

3. El tercer bloc completa els dos anteriors i descriu els objectius, les actuacions davant els mitjans de comunicació social i les tècniques i competències d'aquestes unitats.

4. A l'últim bloc, el quart, apareix una taula comparativa entre la valoració emesa pels responsables de contestar el qüestionari i la dels rectors de cada universitat.

A la vegada, cadascun d'aquests blocs està dividit en tres parts, essent la primera la que informa de les preguntes que s'agrupen al bloc i del tractament que rep la transcripció de les seves respostes. La segona transcriu les preguntes i les respostes pròpiament dites i, finalment, la tercera part està formada pels comentaris i les acotacions necessàries a les respostes i a les dades que apareixen.

La segona part de l'informe, la constitueix l'estudi i anàlisi de la mostra.

Per realitzar la valoració global, s'ha treballat el conjunt de les respostes a partir de la divisió, en quatre blocs, que s'ha aplicat a la transcripció de les respostes. Per a la redacció d'aquesta valoració, s'ha confeccionat unes dades comparatives amb percentatges i mitjanes. No sempre ha estat possible aconseguir uns percentatges o mitjanes que dimensionessin correctament els valors a tractar, ja que les respostes recollides no s'aplegaven de la mateixa manera que se'ls demanava, tot i l'excel·lent disponibilitat i el desig de cooperació existent.

La dificultat a l'hora de recollir les dades va fer necessària una definició més clara dels indicadors i estàndards que portaven a una realitat comuna per a tots aquests òrgans. Cal destacar que el primer que es pot desprendre del resultat recollit, és la diversitat d'objectius i plans d'actuació que existeixen entre les diferents unitats. En aquest sentit, els percentatges i mitjanes funcionen com a dades límits des d'on poder jutjar el còmput global de les respostes recollides i, per tant, el conjunt dels organismes que es dediquen a la comunicació i informació amb el públic extern.

Per a l'obtenció dels percentatges, es té en compte els tretze òrgans que a les universitats catalanes es dediquen a la comunicació, aquests percentatges i mitjanes es presenten amb dos decimals que s'obtenen per arrodoniment. No sempre s'ha pogut treballar amb les dades facilitades per aquests tretze òrgans. Tanmateix, quan ha estat el cas, els percentatges i les mitjanes s'obtenen del conjunt d'universitats participants en el qüestionari, o bé només s'ha computat les dades facilitades per aquells òrgans que han donat una resposta satisfactòria a la pregunta en qüestió.

Per precisar les característiques dels recursos materials de què disposen aquestes unitats, s'ha elaborat una taula de valors que permet posar en correlació els diferents suports logístics que reben aquests òrgans. La primera dificultat és la delimitació dels recursos materials que el qüestionari proposa. El caràcter submergit d'altres possibles recursos materials, invalida qualsevol sèrie estimativa de les que es fan servir normalment. En aquest sentit, s'ha confeccionat uns valors comptant amb el grau d'importància que aquests recursos tenen pel bon funcionament d'un òrgan dedicat a la comunicació amb el públic

extern. La taula resultant del valor total es proposa així com una sèrie de dades estimatives que s'han d'entendre com a simplement indicatives.

Finalment, la tercera part de l'informe correspon a la conclusió. Aquesta part recull tots aquells aspectes que n'han guiat la redacció i que defineixen la realitat concreta de cadascun d'aquests organismes. Tanmateix, s'assenyala aquells trets que defineixen els punts més característics del pla d'actuació d'aquestes unitats o òrgans, i es contrasta l'actuació de les unitats encarregades de la comunicació amb el públic extern en les universitats privades amb aquelles altres de les universitats públiques.

1.4 Anàlisi de les dades

Per portar a terme l'anàlisi de les dades d'aquest treball, s'ha utilitzat els percentatges per a la descripció de les diferents variables qualitatives que hi ha:

$$P_i = p_i \cdot 100 = \frac{f_i}{n} \cdot 100$$

En el cas de les variables quantitatives s'han calculat indicadors de tendència central, com ara la mitjana aritmètica i la mediana, i com a indicador de dispersió s'ha pres el valor de la desviació típica. S'ha utilitzat la mitjana aritmètica (\bar{x}) que és un indicador de tendència central definit com la suma de tots els valors de la sèrie de dades, dividida pel nombre total de dades.

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} x_i}{n}$$

La desviació típica, o estàndard (S), s'ha calculat per valorar l'homogeneïtat o dispersió de les dades respecte a la mitjana aritmètica de la distribució. La magnitud del seu valor depèn del valor de la mitjana aritmètica i de les unitats de mesura de la variable.

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{i=n} (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

Donada l'alta variabilitat de les dades, s'ha calculat el valor de la mediana per tal d'obtenir un valor de tendència central resistent, poc sensible a valors extrems o anòmals. La mediana es defineix com l'ordre o valor de la variable que deixa per sobre i per sota d'aquest el 50% dels casos d'una sèrie de dades. Així doncs, ordenada la distribució de dades de menor a major, la mediana

és el valor de la distribució que deixa a la seva dreta i a la seva esquerra el mateix nombre d'observacions. En la situació que el nombre de casos de la variable fos parell es pren com a mediana la mitjana dels dos valors centrals. S'ha utilitzat el valor de la mediana per calcular el percentatge de valors que se situaven immediatament per sobre d'aquesta.

S'ha emprat el coeficient de correlació de Pearson per estudiar la relació entre dues variables quantitatives. El coeficient de correlació de Pearson (r_{xy}) és una mesura d'associació lineal entre dues variables X i Y en el sentit de proporcionalitat. Els seus valors oscil·len entre +1 i -1. Un valor de $r_{xy} = 1$, indica una relació lineal perfecta positiva (directa), és a dir, quan els valors de la variable X augmenten també ho fan els valors de la variable Y. Un valor de $r_{xy} = -1$, assenyala una relació lineal perfecta negativa (inversa), és a dir, quan els valors de la variable X augmenten els valors de la variable Y disminueixen (o al contrari). Un valor de $r_{xy} = 0$, indica absència de relació lineal entre les dues variables. Es considera que una correlació és baixa quan el valor oscil·la entre 0 i $\pm 0,30$, si el valor està comprès entre $\pm 0,30$ i $\pm 0,60$, l'associació que s'estableix entre les dues variables és moderada i quan el valor és superior a $\pm 0,70$, indica que la relació és alta.

$$r_{xy} = \frac{S_{xy}}{S_x \cdot S_y} = \frac{\left[\sum xy - \frac{\sum x \sum y}{n} \right]}{\sqrt{\left[\sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{n} \right] \left[\sum y^2 - \frac{(\sum y)^2}{n} \right]}}$$

L'anàlisi gràfica de les dades s'ha portat a terme mitjançant diagrames de barres i ciclogrames que s'han construït especialment amb el programa de la marca Microsoft, Excel 2000, però en alguns casos també amb el mateix tractament de textos Word 2000. Els diagrames de caixa i el núvol de punts, han estat dissenyats amb el paquet estadístic SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) amb la versió 11.³⁹²

³⁹² Es va tenir el valuós ajut de Constantino Arce i de Eulogio Real (2001)

1.5 Les respostes de les universitats

En aquest apartat es transcriuen les respostes de les onze universitats catalanes. Davant de cada resposta apareixen les sigles de la universitat que la va contestar. Aquestes sigles estan ordenades segons l'ordre de protocol, que s'ajusta a l'ordre cronològic en què aquestes es van reconèixer o van ser creades, primer les públiques i després les privades.

Les preguntes es presenten agrupades en quatre blocs (vegi's l'apartat "L'estructura de l'informe") sota un encapçalament que dóna coherència a l'agrupació proposada. Tanmateix, les respostes vénen precedides per una justificació del conjunt de preguntes reunides a cada bloc i finalitza amb un comentari de les preguntes i de la transcripció de les respostes. Dins de cada bloc, també s'assenyala la numeració que cada pregunta manté en el qüestionari original.

1.5.1 Descripció de la unitat / òrgan de les universitats catalanes que es dedica a la comunicació / informació amb el públic extern

Les primeres quatre preguntes parlen de la unitat que, a cada universitat, s'encarregava de la comunicació / informació amb el públic extern durant l'any 1997 i n'aporten una descripció, com es deia, el lloc que ocupava dins l'organigrama, i hi afegeixen dades del llavors coordinador o director tècnic d'aquestes, així com de l'òrgan encarregat de nomenar-lo.

1.5.1.1 Primera pregunta:

Durant l'any 1997, com es deia a la vostra universitat la unitat / òrgan dedicat a la comunicació/informació amb el públic extern? (per exemple, gabinet de premsa).

UB: Gabinet de Premsa.

UAB: Gabinet de Premsa.

UPC: Oficina de Premsa.

UPF: Àrea de Comunicació i Relacions Institucionals.

UdL: Era el Vicerectorat adjunt al Rector i el Servei de Comunicació i

- Prensa.
- UdG: Gabinet de Rectorat.
- URV: Gabinet de Premsa.
- URL: Gabinet de Comunicació.
- UOC: Aquesta universitat disposava de tres organismes des d'on es portava a terme aquesta tasca:
 - El Gabinet de Premsa.
 - El Gabinet del Rector.
 - La Unitat d'Informació.
- UVic: Àrea de Comunicació.
- UIC: Gabinet de Premsa.

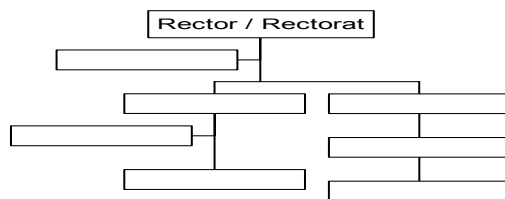
1.5.1.2 Segona pregunta:

Em podríeu indicar la ubicació en l'organigrama amb especial èmfasi

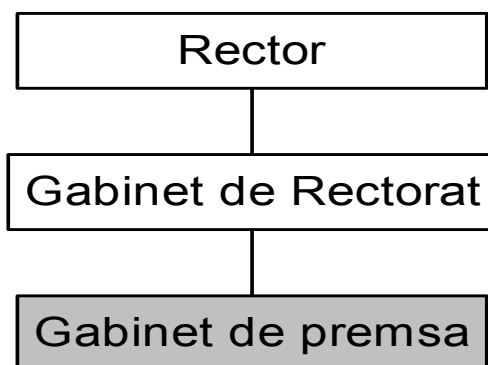
a: unitat / òrgan superior jeràrquic

unitat / òrgan inferior jeràrquic

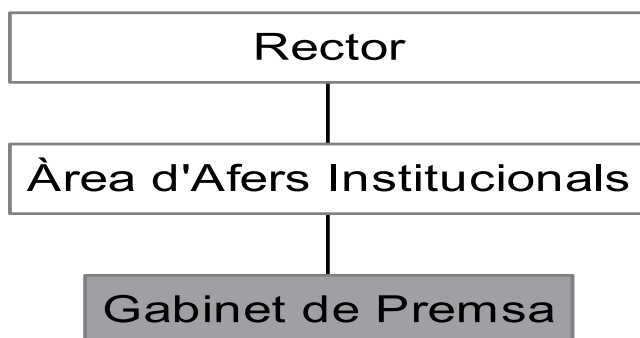
Organigrama de la Univeritat

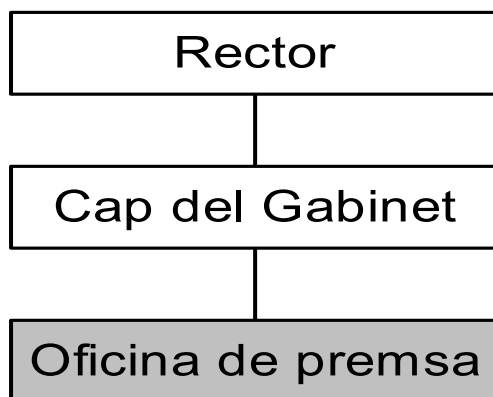
UB: unitat / òrgan superior jeràrquic: Gabinet del Rectorat.

UAB:

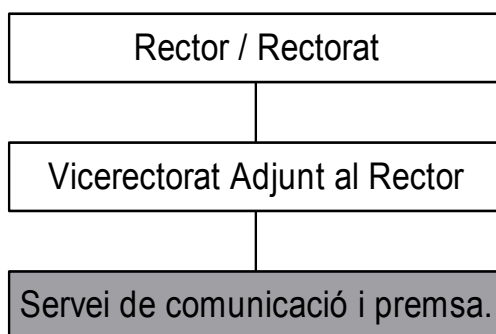
UPC: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rector, Cap del Gabinet.

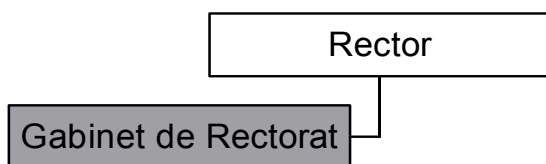
UPF: L'Àrea depèn del Gabinet del Rectorat que, al seu torn, depèn directament del Rector. (No hi ha organigrama).

UdL: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rector.

unitat / òrgan inferior jeràrquic: Servei de Comunicació i Premsa.

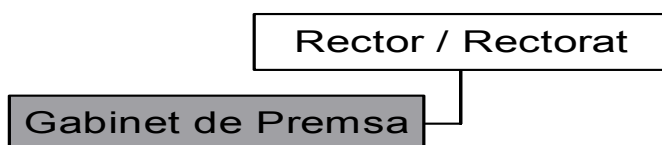

UdG: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rector.

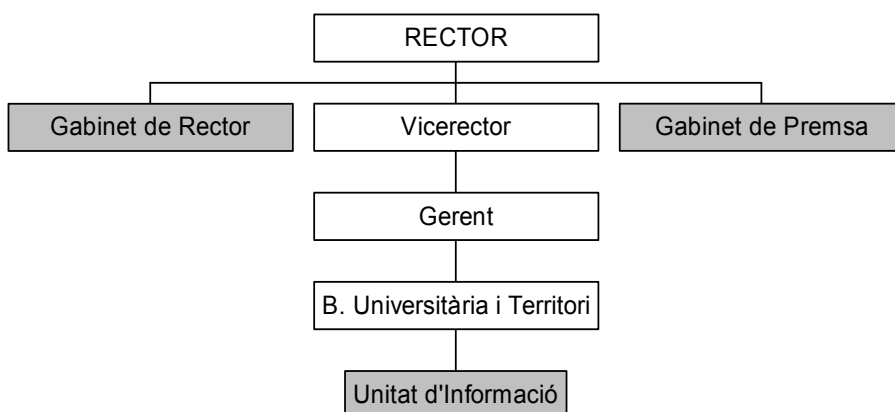
URV: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rector / Rectorat.

unitat / òrgan inferior jeràrquic: cap.

URL: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rector, Vicerector / Secretari General i Director General de la Fundació. (No hi ha organigrama).

UOC:

UVic: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rectorat / Secretaria General.

unitat / òrgan inferior jeràrquic: Col·laboració amb EUMO Gràfic S.A. (empresa de disseny de la UVic). (No hi ha organigrama).

UIC: unitat / òrgan superior jeràrquic: Rectorat.

unitat / òrgan inferior jeràrquic: ningú. (No hi ha organigrama).

1.5.1.3 Tercera pregunta:

El nom de la persona que el dirigia o coordinava.

UB: Xavier Febrés Verdú.

UAB: La persona que coordinava l'Àrea és el Sr. Carles Sexmilo. El cap del Gabinet de Premsa és el Sr. Antoni Merino.

UPC: Esther Crespo Romeo.

UPF: Marc Permanyer era el cap de l'Àrea.

UdL: La Vicerectora era la Sra. Maria Pau Cornadó i la Sra. Leonor Badià era la Cap de Servei.

UdG: Josep M. Fonalleras.

URV: Berta Ramos Martínez.

URL: Sr. Carles Targa Tudón.

UOC: Gabinet de Premsa: Josep Nieto.

Gabinet del Rector: Josep M. Oliveras.

Unitat d'Informació: Conxita Marlés.

UVic: Ramon Roig.

UIC: Joan Vives i Solervicens.

1.5.1.4 Quarta pregunta:

És un càrrec de lliure designació?

Si és que sí, qui nomenava aquest responsable?

UB: Sí. El Rector.

UAB: La figura de cap de l'Àrea és un càrrec de lliure designació nomenat pel rector. La figura del cap del Gabinet de Premsa no ho és. La resta de respostes, a partir d'ara, es referiran al Gabinet de Premsa.

UPC: No.

UPF: Es tracta d'un càrrec d'alta direcció de lliure designació. El nomenament el fa el Rector.

UdL: No.

UdG: Sí. El Rector.

URV: Sí. El Rector.

URL: No.
UOC: Els caps de gabinet sí. El Rector.
UVic: Sí. El Rector.
UIC: Sí. El Rector.

1.5.1.5 Anàlisi de la descripció de la unitat / òrgan de les universitats catalanes que es dedica a la comunicació / informació amb el públic extern.

La primera pregunta és una pregunta oberta que permet indicar quin organisme de les diferents universitats es dedica a la tasca comunicativa i informativa amb el públic extern. En les respostes, es pot observar que aquesta funció es duu a terme majoritàriament des dels gabinets i oficines de premsa de les universitats, o bé des d'aquells òrgans propers al rector que realitzen aquelles tasques relacionades amb els afers institucionals.

A la transcripció de les onze respostes recollides respecte al nom que designa a la unitat / òrgan s'hi ha afegit l'article determinat. Cal dir també que a la UdL aquesta tasca era competència del vicerectorat adjunt al rector, tot i que existia un Servei de Comunicació i Premsa que depenia d'aquest vicerectorat. Una nota adjunta dóna la següent explicació: "En la nostra Universitat no hi ha un Gabinet de Rectorat que inclogui protocol, premsa, imatge institucional, etc. El servei de comunicació i premsa i el servei de protocol són dos serveis que depenen del Vicerectorat adjunt al rector, des del qual també se supervisen els temes d'imatge institucional i l'organització d'actes institucionals".

La UOC disposa de tres organismes des d'on es realitza aquesta tasca informativa/comunicativa. Aquestes tres unitats comparteixen alguns dels objectius, tot i que la comesa de convocar conferències i comunicats de premsa és competència exclusiva del Gabinet de Premsa.

La segona pregunta és oberta, té un ventall tancat a fi de fer entenedor allò que es pregunta. Aquesta adjunta un model d'organigrama buit per ser omplert pels diferents entrevistats. Amb ella es pretén obtenir dades sobre la ubicació que ocupa l'òrgan. Les respostes, i organigrames, mostren el grau de vinculació que aquests mantenen amb aquells altres òrgans superiors jeràr-

quics de les institucions universitàries. Tanmateix, aquesta vinculació es presenta de manera unilateral ascendent, pel fet que aquests òrgans no presenten cap relació amb òrgans inferiors jeràrquics, excepte en el cas de la UVic, que té col·laboració amb EUMO Gràfic S.A.

Els organigrames han estat proporcionats per la persona encarregada de contestar el qüestionari. Si la resposta indica la ubicació de la unitat en l'organigrama model que acompanya a la pregunta, s'ha procedit a dissenyar-lo. Aquest és el cas de la UB, UdG i de la URV. La UOC va adjuntar el seu organigrama sencer, aquí, però, només es mostra la part on apareix la ubicació dels organismes que es demanen. Els noms d'aquests organismes s'han escrit en gris per diferenciar-los de la resta d'òrgans que apareixen a l'organigrama.

La tercera pregunta és oberta per respondre lliurement el nom de la persona que coordina l'òrgan o unitat. Aquesta serveix de base per a les qüestions quatre i cinc, que responen a l'expectativa d'indicar més precisament el grau de vinculació que aquests òrgans mantenen amb els seus superiors i, per tant, contribuir a la ubicació d'aquests. Tanmateix, la cinquena pregunta ofereix dades sobre el perfil professional de la persona que coordinava aquesta unitat i permet deduir el grau de familiaritat que el cap tècnic d'aquests òrgans té amb feines de caire similar. Les respostes recollides anomenen la persona que coordinava aquestes seccions, i en algun cas, s'indica el coordinador de l'òrgan superior jeràrquic al qual es vincula aquesta unitat.

Aquest és el cas en concret la UAB i la UdL, que aporten dades sobre la persona que coordina l'òrgan superior. En aquest sentit, s'ha d'esmentar que en aquestes dues universitats la persona que és nomenada pel rector és el responsable de l'òrgan superior jeràrquic. D'aquesta manera s'entén que a la resposta de la quarta pregunta, la UdL esmenti que el coordinador del Servei de Comunicació i Premsa no és un càrrec de lliure designació. A partir de la tercera i quarta pregunta les respostes d'aquestes dues universitats només es referiran al Gabinet de Premsa de la UAB i al Servei de Comunicació i Premsa de la UdL.

La quarta pregunta és tancada i continua amb una altra d'oberta, en cas

que la resposta sigui una afirmació. Respon a les expectatives de saber quin és el grau de vinculació que els caps tècnics mantenen amb els òrgans d'afers institucionals. Això permet obtenir més dades sobre el lloc que ocupen aquestes unitats dins el conjunt de la institució universitària. Les respostes recollides acabem de dimensionar com s'estructuren aquests òrgans en funció del tipus de nomenament dels coordinadors d'aquestes seccions. En aquest sentit, algunes respostes adjunten dades respecte dels càrrecs d'aquestes altres seccions superiors jeràrquiques.

1.5.2 Recursos humans i materials

A les següents preguntes es recullen dades sobre els recursos humans i materials de què disposa cadascun dels organismes que a les diferents universitats s'encarreguen del tema tractat. De la cinquena a la setena pregunta, es fa referència als recursos humans amb què es compta, del grau de formació del coordinador o director tècnic, i del personal que col·laborava en la unitat. Les preguntes vuit i catorze aporten dades sobre el pressupost que estava destinat per dur a terme aquesta tasca, i sobre els recursos materials mobles, amb què es compta. El conjunt de preguntes que s'agrupen en aquest bloc permet obtenir una percepció de quin era el suport logístic destinat a cadascun d'aquests organismes. A més, recollint informació sobre la formació del personal col·laborador, es pot saber el grau de familiaritat que aquests tècnics tenen respecte d'aquest tipus d'activitats.

1.5.2.1 Cinquena pregunta:

Quin perfil professional tenia? (titulació, experiència en d'altres empreses, etc.)

UB: S'adjunta fotocòpia de l'article aparegut al diari *Avui* el 19 de febrer de 1991, on es diu qui va ser Cap del Gabinet de la Conselleria de Governació en l'època Bricall, director d'Informació del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona, és escriptor i articulista en llengua catalana de diversos diaris.

UAB: Va treballar anteriorment a *La Mañana* de Lleida, *La Premsa de Barcelona* i a *El Noticiero Universal*.

- UPC: Llicenciat en Ciències de la Informació. Professional en premsa, ràdio i televisió, al Gabinet de Comunicació de la Fundació Caixa de Pensions, etc.
- UPF: Llicenciat en Història.
- UdL: Titulat superior, (no necessàriament en periodisme). Experiència en premsa escrita.
- UdG: Llicenciat en Filologia Catalana i col·laboracions periodístiques.
- URV: Experiència en diferents mitjans de comunicació.
- URL: Periodista. Experiència prèvia en activitats de comunicació.
- UOC: Josep Nieto, Llicenciat en Periodisme, doctor en Ciències de la Comunicació i experiència en altres empreses.
- Josep M. Oliveras, experiència en altres empreses i institucions públiques.
- Conxita Marlés, llicenciada en Publicitat i Relacions Públiques.
- UVic: Llicenciat en Ciències Econòmiques. Anterior vicedegà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques.
- UIC: Llicenciat amb experiència en el món editorial i en la premsa escrita.

1.5.2.2 Sisena pregunta:

Quantes persones treballaven en la unitat / òrgan?

- UB: 8 persones.
- UAB: 5 persones, de les quals 2 són becàries de final de carrera.
- UPC: 6 persones.
- UPF: 3 persones incloent-hi el cap.
- UdL: 1 persona.
- UdG: 2 persones.
- URV: 3, 2 a temps complet i 1 a temps parcial.
- URL: 2 persones.
- UOC: Gabinet de Premsa: 2 i un/a estudiant en pràctiques.
Gabinet del Rector: 3.
Unitat d'Informació: 3 i un estudiant en pràctiques.
- UVic: 3 persones.
- UIC: 2 persones.

1.5.2.3 Setena pregunta:

Em podríeu dir el grau de formació d'aquestes persones? (poseu el nombre a la/les casella/es corresponent/s).

- UB: 2 Llicenciades en Periodisme.
3 Llicenciades en altres carreres: Història, Biologia.
3 Diplomades en altres carreres: Biologia, Física i Relacions Laborals.
- UAB: 5 Llicenciades en Periodisme.
- UPC: 5 Llicenciades en Periodisme i 1 Formació secundària: Administrativa.
- UPF: 1 Llicenciat en Periodisme i 1 Llicenciat en Ciències de la Informació.
- UdL: 1 Llicenciada en Filosofia i Lletres.
- UdG: 2 Llicenciades en altres carreres: filologia catalana i clàssica.
- URV: 1 Llicenciada en Periodisme.
1 Llicenciada en altres carreres: en Història.
1 Formació secundària: amb estudis universitaris sense títol.
- URL: 1 Llicenciat/des en Periodisme i 1 Formació secundària.
- UOC: G. de Premsa: 2 Llicenciat/des en Periodisme.
G. del Rector: 1 Diplomada en Relacions Públiques.
1 FP II Administrativa.
1 COU amb estudis de decoració i interiorisme.
U. d'Informació: 1 Llicenciada en Publicitat i Relacions Públiques.
2 Llicenciades en Psicologia i Biologia.
- UVic: 1 Llicenciat/des en Periodisme, 1 Llicenciat/des en Ciències Econòmiques i 1 Altres estudis: Maquetació / Disseny.
- UIC: 1 Llicenciada en Dret i 1 Llicenciada en Història.

1.5.2.4 Vuitena pregunta:

Aquesta unitat / òrgan tenia pressupost propi?

Tant si és que sí, com que no, de quina quantitat disposava?

- UB: Sí. 3.600.000 PTA, nòmines a part.

UAB: No. El que necessitem en funció del que fem i m'aproven.

UPC: Sí. 11.270.000 PTA dividides en 7.187.000 PTA per a l'Oficina de Premsa i 4.083.000 PTA per a la revista "Informacions".

UPF: L'Àrea no disposa de pressupost propi. El pressupost és conjunt amb el del Gabinet del Rectorat.

UdL: De la necessària per dur a terme les actuacions que se li encomanen.

UdG: Sí. 11.400.000 PTA

URV: No. 4.500.000 PTA

URL: Sí. 31.000.000 PTA

UOC: G. de Premsa: Sí. 6.000.000 PTA

G. del Rector: Sí. 10.647.500 PTA

U. d'Informació: No, el té l'àrea en conjunt: 29.000.000 PTA

UVic: Sí. Aproximadament 21 000.000 PTA

UIC: No. 3.000.000 PTA

1.5.2.5 Catorzena pregunta:

De quins mitjans materials propis disposava aquesta unitat / òrgan? (poseu el nombre a la/les casella/es corresponent/s). Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? Si és que no, participava en la Web de la universitat?

UB: 1 despatx.
20 metres quadrats de superfície ocupada.
6 Ordinadors.
6 taules d'escriptori.
1 taula de reunions.
12 cadires.
4 telèfons.
1 fax.
6 adreça e-mail.
1 aparell de TV.
1 aparell de ràdio.
1 cassette.
1 vídeo.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? Sí.

UAB: 1 despatx.
56 metres quadrats de superfície ocupada.
3 ordinadors.
5 taules d'escriptori.
1 taula de reunions.
13 cadires.

2 telèfons amb línia i 2 supletoris.

1 fax.

2 adreces e-mail.

1 aparell de TV.

1 aparell de ràdio.

1 vídeo.

Altres: 2 impressores, 1 escàner, i 2 càmeres fotogràfiques (1 automàtica i 1 digital).

Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? Sí.

UPC: 2 despatxos.

40 metres quadrats de superfície ocupada.

6 ordinadors.

6 taules d'escriptori.

1 taula de reunions.

12 cadires.

7 telèfons.

1 fax.

6 adreces e-mail.

1 aparell de TV.

1 aparell de ràdio.

1 cassette.

1 vídeo.

Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? Sí.

Si és que no, participava en al web de la universitat? També participa en l'elaboració de la web institucional de la universitat.

UPF: 2 despatxos.

60 metres quadrats de superfície ocupada, 30 cadascun dels despatxos.

4 ordinadors.

3 taules d'escriptori.

2 taules de reunions.

8 cadires.

3 telèfons.

1 fax.

4 adreces e-mail, una és de grup.

1 màquina d'enquadernar.

1 aparell de TV.

3 aparells de ràdio.

1 cassette.

1 vídeo.

Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.

Si és que no, participava en la web de la universitat?

UdL: 1 despatx.

9 metres quadrats de superfície ocupada.

1 ordinador.

1 taula d'escriptori.

2 cadires.
1 telèfon.
1 adreça e-mail.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? No.

UdG: 1 despatx.
50 metres quadrats de superfície ocupada.
2 ordinadors.
3 taules d'escriptori.
1 taula de reunions.
4 cadires.
2 telèfons.
2 adreces e-mail.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? Sí.

URV: 2 despatxos.
35 metres quadrats de superfície ocupada.
2 ordinadors.
2 taules d'escriptori.
1 taula de reunions.
5 cadires.
2 telèfons.
2 fax.
2 adreces e-mail.
1 màquina d'enquadernar.
1 aparell de TV.
1 aparell de ràdio.
1 vídeo.
Altres : fotocopiadora.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? No.

URL: 2 despatx/os.
30 metres quadrats de superfície ocupada.
2 ordinador/s.
2 taules d'escriptori.
1 taules de reunions.
6 cadires.
2 telèfon/s.
1 fax.
2 adreces e-mail.
1 màquina d'enquadernar.
1 guillotina.
1 aparell de TV.
1 aparell de ràdio.
2 cassette.
1 vídeo.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.

Si és que no, participava en la web de la universitat? Sí.

UOC: G. de Premsa: 1 despatx.

25 metres quadrats de superfície ocupada.

3 ordinador/s.

3 taula/es d'escriptori.

1 taula/es de reunions.

7 cadires.

3 telèfon/s.

1 fax.

3 adreces e-mail. (1 és de la unitat)

1 màquina d'enquadernar.

1 guillotina.

1 aparell de TV.

1 aparell de ràdio.

1 cassette.

1 vídeo.

Altres: Internet, sala de premsa (la mateixa que la de presentacions del rectorat).

Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? Sí.

Si és que no, participava en la web de la universitat?

G. de Rectorat: 3 despatxos.

120 metres quadrats de superfície ocupada, incloent-hi despatx del rector.

4 ordinador/s.

4 taules d'escriptori.

1 taula/es de reunions.

15 cadires.

4 telèfons.

1 fax.

5 adreces e-mail. El rector en té una com a rector i una de personal.

1 màquina d'enquadernar.

1 guillotina.

1 aparell de TV.

1 aparell de ràdio (compartit amb premsa).

1 cassette (compartit amb premsa).

1 vídeo.

Altres: Videoconferència, Internet i sala de presentacions.

Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.

Si és que no, participava en la web de la universitat? No.

U. d'Informació: 2 despatxos.

25 metres quadrats de superfície ocupada.

4 ordinador/s.

4 taules d'escriptori.

1 taula de reunions.

8 cadires.

3 telèfons.

1 fax.

4 adreces e-mail. 1 és de la U. d'Informació.
1 màquina d'enquadernar.
1 guillotina.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? No.

UVic: 1 despatx.
40 metres quadrats de superfície ocupada.
3 ordinadors.
4 taules d'escriptori.
1 taula de reunions (compartida).
7 cadires.
4 telèfons.
1 fax (compartit).
4 adreces e-mail.
1 màquina d'enquadernar (a la llibreria de la UV).
1 guillotina (a la llibreria de la UV).
1 aparell de TV (al servei d'audiovisuals).
1 aparell de ràdio (al servei d'audiovisuals).
1 cassette (al servei d'audiovisuals).
1 vídeo. (al servei d'audiovisuals).
Altres: 1 impressora làser.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? Sí.

UIC: 1 despatx.
25 metres quadrats de superfície ocupada.
2 ordinadors.
2 taules d'escriptori.
1 taula de reunions.
6 cadires.
2 telèfons.
1 fax.
1 adreça e-mail.
1 aparell de TV.
1 aparell de ràdio.
1 cassette.
1 vídeo.
Aquesta unitat / òrgan tenia web pròpia? No.
Si és que no, participava en la web de la universitat? Sí.

1.5.2.6 Anàlisi dels recursos humans i materials

A la Taula de Valors per als recursos materials, es detallen les taules corresponents i la taula de valors que es donen als diferents instruments que componen la base dels recursos materials mobles. No obstant aquests valors, no és possible establir unes correlacions amb certa uniformitat, donada la varietat

de respostes rebudes i la dissimilitud que presenten les diferents unitats en alguns d'aquests aspectes, com per exemple en el pressupost. Tot i això, aquesta informació permet fer-se una idea de quina era la realitat concreta del suport logístic amb què aquestes unitats comptaven.

La cinquena pregunta és oberta i serveix per saber quin perfil professional es buscava en la persona que ha de coordinar aquests òrgans, així com per definir quin és el grau de familiaritat que el cap tècnic manté amb els objectius i tècniques que són responsabilitat de la unitat que dirigeix. Era el rector de cada universitat qui havia de designar la persona que contestés el qüestionari; finalment, ha estat contestat per la persona que l'any 1997 era el cap de la unitat dedicada a la comunicació amb el públic extern. Aquesta pregunta, doncs, es refereix a la formació de la mateixa persona que la respon. No obstant això, la majoria de les respostes han estat molt escasses en el seu contingut, i només s'han donat quatre pinzellades sobre els seu perfil professional. En conjunt, les respostes recollides indiquen que aquestes persones majoritàriament són titulats superiors que tenen experiència en col·laboracions amb els mitjans de comunicació i en tasques periodístiques.

La UB, per respondre aquesta pregunta, va adjuntar una fotocòpia de l'article aparegut al diari *Avui* el 19 de febrer de 1991 en el qual es destaquen les següents ocupacions del perfil professional del periodista Xavier Febrés Verdú: "...havia estat cap del gabinet del conseller de Governació de la Generalitat (...) entre els anys 1979 i 1980, i durant el mandat del president Josep Tarradellas. Posteriorment, va ser director d'Informació del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona. Actualment dirigeix la col·lecció de llibres *Diàlegs a Barcelona*, editada per l'Ajuntament de Barcelona...també és conegut com a escriptor (...). Actualment, és articulista dels rotatius publicats en llengua catalana *Avui* i *Diari de Barcelona*".

La sisena és una pregunta semioberta que demana una resposta quantitativa. Serveix per conèixer el nombre de personal col·laborador de què disposa cadascun d'aquests òrgans i obtenir així una dada important a l'hora de valorar els recursos amb què compten aquestes unitats.

A les respostes s'observa que el més habitual és disposar de dos o tres tècnics per unitat, tot i que alguns d'aquests òrgans compten amb més, o menys, col·laboradors tècnics. No és usual la presència de becaris o estudiants en pràctiques dins d'aquests òrgans, tot i així tres d'aquestes unitats els hi incorporen.

La setena és de resposta categoritzada no excloent, però sí exhaustiva, ja que es presenta com a pregunta de resposta en ventall obert. La pregunta permet saber quin és el grau de formació del personal col·laborador. Tanmateix, fer-la en ventall permet obtenir dades òptimes sobre aquests i així es completen les dades sobre els recursos humans de què disposa la unitat.

Les respostes aplegades sobre la formació dels tècnics col·laboradors mostra com el percentatge més elevat del grau de formació correspon a titulacions superiors i, en concret, a llicenciatures. D'entre aquestes, les que major percentatge obtenen són les llicenciatures en Periodisme i en Ciències de la Informació. A aquestes titulacions les segueixen aquelles més científiques i tècniques, Biologia i Física, i, després, les de Publicitat i Relacions Públiques i Relacions Laborals. El que més crida l'atenció són les del personal amb formació secundària, ja que només s'esmenten dos tècnics formats com administratius.

Una resposta recollida que no s'ha transcrit, ja que no aporta cap dada important, parla de la persona del rector i la seva formació "enginyer en automàtica i doctor". Tanmateix, en una de les respostes, les dades aportades sobre la titulació no corresponen a un grau de formació reglada, com és el cas de la diplomatura en Biologia que anota la UB, i s'entén que deu ser un primer cicle d'aquesta carrera.

La vuitena pregunta és tancada i es volia saber si la unitat disposa de pressupost propi per dur a terme la tasca que se li encomana. Un cop contestada es demana que s'indiqui la quantitat de diners que se'ls destina. Amb aquesta s'aporten més dades sobre els recursos d'aquestes seccions. Cal dir, però, que aquestes dades també permeten posar en correlació els diners que les universitats públiques destinen per la realització d'aquesta activitat i el de

les universitats privades.

Com es pot comprovar, les dades aportades sobre el pressupost són molt desiguals. La manca d'informació per part de tres de les universitats, UB, UPF i UdL, no permet fer l'anàlisi correlativa entre aquestes unitats.

La UPC confecciona i edita amb continuïtat la revista universitària *Informacions* des de la seva Oficina de Premsa. Aquest no és l'únic full informatiu editat per les universitats, tot i que ningú més ha aportat dades al respecte. Només la UAB esmenta que edita des del seu Gabinet de Premsa, el full informatiu *L'Autònoma* amb una periodicitat mensual i el Gabinet de Premsa de la UOC edita el *House Organ*, el seu butlletí d'informació. No obstant això, no s'han aportat dades sobre el pressupost que li està destinat (Vegi's la resposta a la pregunta novena).

Segons l'organigrama de la universitat, l'Àrea a la qual fa referència la UOC és l'anomenada "B. Universitària i Territori", aquesta àrea inclou les seccions d'Informació (Unitat d'Informació), Servei i Activitats Universitàries, a més de l'administració.

Amb la catorzena pregunta, de resposta categoritzada en ventall, es completen les expectatives sobre els recursos humans i materials que són destinats a les diferents unitats que ens ocupen. Les respostes recollides sobre els recursos materials s'han ajustat als indicadors que el qüestionari proposava. D'entre aquestes respostes, es troba a faltar l'ús de l'apartat destinat a altres possibles materials instrumentals que les unitats poguessin fer servir en la tasca que li està encomanada (fotocopiadores, impressores... i altre material d'oficina). Tanmateix, quan s'ha fet ús d'aquest apartat, el material instrumental que s'esmenta no sempre aporta un canvi qualitatiu al material categoritzat de la resposta. En aquest sentit, es pot considerar que l'ús i possessió d'Internet, queda inclòs en la pregunta sobre la disponibilitat d'adreces e-mail i sobre la disponibilitat de plana web pròpia, ja que amb aquestes respostes es dona per fet l'existència de connexió a la xarxa.

1.5.3 Competències i objectius en què intervenen les unitats / òrgans de comunicació / informació

Les preguntes de la nou a la tretze del qüestionari descriuen els objectius i les activitats de cadascun dels organismes de l'estudi. A més de plantejar els objectius que aquestes unitats es marquen, on intervenen directament, i de presentar les tècniques que són competència de l'organisme, aquest bloc mostra una sèrie de dades sobre les activitats i accions informatives, comunicats i conferències de premsa, que aquestes unitats van dur a terme.

A la transcripció de les respostes, es posa entre els dos claudàtors, les acotacions i comentaris aportats a les respostes. Les darreres tres preguntes, de l'onzena a la tretzena, ambdues incloses, fan referència als comunicats i conferències de premsa que van realitzar les universitats durant l'any 1997, i recull les dades que indiquen l'impacte que aquestes accions informatives van tenir en els mitjans de comunicació social.

1.5.3.1 Novena pregunta:

Marqueu amb una "x" tots aquells objectius en què la unitat / òrgan intervé directament:

UB: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Defineix el tipus de relacions amb les altres universitats.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

UAB: Estructura, planifica i controla l'execució de l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres: Edita/Publica Full informatiu *L'Autònoma* (mensual).

UPC: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

[Participa]. Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

[Participa]. Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

UPF: Estructura, planifica i controla l'execució de la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

[En alguns casos]. Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Avalua el grau de consecució dels objectius de la universitat.

UdL: Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

UdG: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

[Defineix]. Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres (diguí'm quins): Protocol i assessorament del Rector.

URV: Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres (diguí'm quins): Assessora en política de comunicació, arxiu fotogràfic i de premsa.

URL: Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres (diguí'm quins): Executa i coordina la política de comunicació.

UOC: G. de Premsa: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres (diguí'm quins): Realització del *House Organ*.

G. del Rector: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Defineix el tipus de relacions amb les altres universitats.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

U. d'Informació: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

Altres (diguí'm quins): Publicitat.

UVic: Estructura, planifica i controla l'execució de la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

Defineix el tipus de relacions amb les altres universitats.

UIC: Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

Estructura, planifica i controla la seva execució.

Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

1.5.3.2 Desena pregunta:

Marqueu amb una "x" quina/es de les següents tècniques és responsabilitat de les persones que pertanyen a la vostra unitat / òrgan.

UB: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Relacions amb altres universitats.

[Parcialment]. Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

Altres (diguí'm quins): Planes web.

UAB: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Publicitat.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

UPC: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

[De vegades]. Publicitat.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

UPF: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

UdL: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Relacions amb altres universitats.

UdG: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

[En part]. Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

[En part]. Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

[En part]. Publicitat.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

[En part]. Relacions amb altres universitats.

[En part]. Organització i programació de visites a les diferents instal·lacions de la universitat.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

Cerimonial i protocol.

URV: Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Publicitat.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

URL: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

Publicació de la memòria anual i el balanç econòmic.

Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Publicitat.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

UOC: G. de Premsa: Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Relacions amb altres universitats.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

G. del Rector: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relacions amb altres universitats.

Organització i programació de visites a les diferents instal·lacions de la universitat.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

Cerimonial i protocol.

Altres (digui'm quins): Relacions amb els òrgans de govern de la Fundació.

U. d'Informació: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Publicitat.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relacions amb altres universitats.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

UVic: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

[Amb relació amb el servei d'audiovisuals]. Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

Comunicacions i publicacions per a públic intern.

Comunicacions i publicacions per a públic extern.

Publicitat.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Organització i programació de visites a les diferents instal·lacions de la universitat.

Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

Cerimonial i protocol.

UIC: Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

Publicitat.

Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

Cerimonial i protocol.

1.5.3.3 Onzena pregunta:

Em podríeu dir el nombre de conferències de premsa que vau convocar durant l'any de l'estudi (1997)? |_|_|

11.1. Em podríeu dir la mitjana de periodistes assistents |_|_|

11.2. Eren especialistes en el tema? Sí/No

UB: 12 / 10 / Sí.

UAB: 14 / 12 / No sempre.

UPC: 40 / 10 / Sí.

UPF: 4 / 4 / Sí.

UdL: 40 / 5 / Sí, en el cas dels diaris. No per a ràdios i televisió.

UdG: 29 / 3 / Mig mig, el *Punt Diari* sí, els altres mitjans, depèn.

URV: 42 / 5 / No.

URL: 3 / 11/ 3= 3,6 / Sí.

UOC: G. de Premsa: 12 / 8 / Sí.

G. del Rector: No en convoca.

U. d'Informació: No en convoca.

UVic: 18 / 4 / No.

UIC: 16 / 4 / Sí.

1.5.3.4 Dotzena pregunta:

Quants comunicats de premsa vau realitzar? (en podria aconseguir una còpia). |_|_|

UB: No són comunicats pròpiament, la majoria són comunicacions. No es poden xifrar.

UAB: 99 enviades als mitjans entre notes, convocatòries, informes i agendes (activitat de la setmana següent).

UPC: 100.

UPF: 90, 3 o 4 cops al mes, enviem a l'agenda dels diaris l'anunci d'actes concrets oberts al públic. Aquesta dada no és inclosa en el càlcul dels 90 comunicats.

UdL: 50.

UdG: 108.

URV: 116. Cadascun conté diferents notícies.

URL: 39, 12 dels quals van ser sobre el Campionat d'Espanya d'Esquí Universitari que va organitzar la nostra universitat.

UOC: G. de Premsa: 60.

UVic: 118.

UIC: 23 comunicats.

1.5.3.5 Tretzena pregunta:

Quants van ser recollits pels mitjans de comunicació? |_|_|

UB: Variable, no es tenen xifrats.

UAB: L'impacte no està valorat exhaustivament, però aproximadament el 90% dels comunicats tenen algun impacte.

UPC: 95.

UPF: Aproximadament el 90%.

UdL: 45.

UdG: 80%.

URV: Pràcticament tots.

URL: 17.

UOC: G. de Premsa: 40.

UVic: 105.

UIC: 9.

1.5.3.6 Anàlisi de les competències i objectius en què intervenen les unitats / òrgans de comunicació / informació

La novena pregunta és de resposta categoritzada en ventall obert. Amb aquesta s'obtenen dades que responen a l'expectativa d'obtenir una sèrie de categories susceptibles de ser quantificades, a fi que permetin delimitar i dimensionar el que pretenen aquestes unitats. D'aquesta manera, es pot observar quina és la funció d'aquests òrgans vers la comunicació amb el públic extern i la importància que aquesta activitat rep en els organismes que es dediquen a aquest afer.

Per les respostes recollides, els objectius on intervenen directament les diferents unitats, i que suposen un percentatge per sobre del 50%, són aquells més propers a les decisions i funcions del gabinet del rector. Així, l'objectiu que rep un percentatge més elevat és el que correspon a l'estructuració, planificació i control de l'execució de la política de comunicació i relacions públiques de les universitats.

A més de les acotacions o comentaris que les diferents universitats fan a les respostes estereotips que acompanyen a la pregunta, cal assenyalar l'ús

que de l'apartat "Altres" es fa. De les sis universitats que han aportat algun objectiu que no venia recollit al qüestionari, tres d'elles no aporten cap canvi substancial al conjunt dels objectius. Dos dels objectius aportats, el de la UAB i el de la Unitat d'Informació de la UOC, es poden comprendre més aviat com a tècniques que com a objectius, sobretot el de la UOC, que queda recollit en la part de tècniques. L'altre objectiu al que es fa referència és l'aportat per la URL. Aquest últim, tot i que amb certa restricció, es pot adequar al segon objectiu que la pregunta presenta: "Estructura, planifica i controla l'execució de la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat." Finalment, un quart objectiu aportat, el de la URV, també queda recollit, en part, a la pregunta sobre les tècniques.

La desena també és de resposta categoritzada en ventall obert. Amb ella es volia saber quines són les tècniques que són responsabilitat d'aquestes unitats. De la mateixa manera que a la pregunta anterior, la pregunta categoritza les respostes a fi que es puguin obtenir una sèrie de dades susceptibles de ser quantificades. Amb aquesta pregunta es complementa la descripció dels òrgans que es dediquen a la comunicació amb el públic extern, ja que ofereix les dades necessàries per delimitar la funció i el tipus d'actuacions que aquests òrgans executen.

Com passa amb la pregunta anterior, cal fer esment de l'escassa utilització que s'ha fet de l'apartat obert per a altres possibles tècniques que fossin responsabilitat d'aquests òrgans.

L'onzena pregunta és oberta i demana una resposta quantitativa. Aquesta pregunta es va dissenyar mitjançant la tècnica de concentració i s'obre a altres dues preguntes. La primera també és oberta i demana una resposta quantitativa. La segona és tancada.

La pregunta permet conèixer el grau de relació que aquestes seccions mantenen amb els mitjans de comunicació social i d'aquesta manera poder quantificar l'activitat que es dirigeix vers ells. Es volia saber el grau d'actuació que aquestes unitats van tenir en relació amb les conferències de premsa que es van convocar. Segons indiquen les respostes, la convoca de conferències

de premsa és molt dissemblant entre les diferents unitats. Mentre que la UPC, la UdL i la URV estan en la quarantena, la UdG s'apropa a la trentena, altres òrgans com el de la UB, la UAB, la UOC, la UVic i la UIC estan en la desena i la UPF i la URL estan per sota de la desena. És estrany en el cas de la UVic i la UIC ja que es tracta d'universitats que s'acabaven de reconèixer.

La URL va aportar dades sobre el total de periodistes que van assistir a les tres conferències de premsa que van convocar. D'aquestes dades en resulta una mitjana aritmètica, amb un decimal, dels periodistes assistents que ells han expressat com: $11/3 = 3,6$. Al veure aquesta resposta, que era la divisió del nombre de conferències entre el nombre de periodistes assistents, va fer pensar que potser s'havia d'haver demanat la moda, cosa que no es va rectificar en veure la resta.

A partir d'aquesta pregunta, les diferents respostes de la UOC, pel que fa a les actuacions concretes vers els mitjans de comunicació, es refereixen només al Gabinet de Premsa, ja que les altres dues unitats, que en aquesta universitat es dediquen a la comunicació, no tenen aquesta competència.

La dotzena és oberta i demana una resposta quantitativa. La pregunta, tot i respondre a les mateixes expectatives que les anteriors, proposa la possibilitat d'obtenir una còpia dels comunicats de premsa que aquests òrgans van realitzar. Amb aquesta pregunta es volia saber la quantitat de comunicats de premsa impresos, i amb les còpies es volia conèixer quins són els temes que des d'aquestes unitats es difonen en els mitjans de comunicació, però també de manera indirecta es volia conèixer el funcionament de l'arxiu.

A les respostes alguns dels organismes han inclòs, en el nombre de comunicacions i notes, aquelles que tenen a veure amb l'agenda d'activitats de la universitat. Altres, però, no l'han inclòs. Pel que fa a la còpia dels diferents comunicats, lògicament, quan la universitat s'haavingut a la demanda, no han quedat recollits en la transcripció de les respostes.

La UAB va adjuntar un llistat de les catorze rodes de premsa que es van convocar durant l'any 1997 i del nom dels mitjans de comunicació al qual pertanyien els periodistes assistents; a més, va proporcionar cinc comunicats de

premsa. La URV va fer a mans un comunicat de premsa dels cent catorze realitzats. La URL, tot i no proporcionar cap comunicat, especifica que dotze dels trenta-nou comunicats realitzats es refereixen al campionat d'Espanya d'esquí universitari que la seva institució va organitzar. Finalment, la UdG va aportar la documentació sobre les vint-i-nou rodes de premsa que va convocar i un total de setanta-nou comunicats dels cent vuit que va realitzar.

La pregunta tretze és oberta i demana una resposta quantitativa. Amb aquesta es volia conèixer quants comunicats van ser recollits pels mitjans de comunicació. En aquest sentit, la pregunta respon a les mateixes expectatives que les dues anteriors i complementa el grau d'actuació que aquestes unitats mantenen en relació als mitjans de comunicació social mitjançant una xifra de l'impacte que aquestes accions tenen en aquests mitjans.

Com es pot veure a les respostes, algunes universitats no els tenen xifrats, i altres han contestat amb percentatges o quantitats numèriques de percepció. Per tal d'establir un criteri homogeni, es va calcular l'impacte en percentatges en aquelles seccions que responen numèricament i la quantitat numèrica d'aquells altres que responen amb percentatges. Per aprofundir-hi més, vegi's l'apartat que parla d'actuacions amb els mitjans de comunicació social.

1.5.4 Valoració o grau de satisfacció general del rendiment de l'organisme

A les dues últimes preguntes de la mostra, cadascuna de les universitats defineix i valora el rendiment, o grau de satisfacció, de la tasca realitzada pel seu òrgan encarregat de la comunicació amb el públic extern. En aquestes preguntes es demana una valoració quantitativa molt clara: de l'1 al 10, i en elles apareix una doble valoració: aquella que emet el llavors director tècnic de l'organisme corresponent, o bé la persona encarregada de contestar el qüestionari, i aquella altra que correspon a la valoració emesa pel rector sobre la tasca realitzada per aquestes unitats informatives.

1.5.4.1 Quinzena pregunta:

Puntueu de l'1, molt dolent, al 10, molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat.

UB:	8.
UAB:	7.
UPC:	-
UPF:	7.
UdL:	8.
UdG:	7.
URV:	8.
URL:	7.
UOC:	10.
UVic:	5.
UIC:	8.

1.5.4.2 Setzena pregunta:

Puntueu de l'1, molt dolent, al 10, molt bo, el grau de satisfacció general del rendiment d'aquesta unitat. (Pregunta per ser contestada per la persona que era Rector el 1997)

UB:	-
UAB:	6.
UPC:	10.
UPF:	7.
UdL:	8.
UdG:	8.
URV:	8.
URL:	8.
UOC:	10.
UVic:	7.
UIC:	7.

1.5.4.3 Anàlisi de la valoració o grau de satisfacció general del rendiment d'aquestes unitats

Aquestes són les úniques preguntes d'estimació que proposa el qüestionari. Són tancades i amb elles es volia saber com és percebut aquest tema pels responsables de la coordinació d'aquests òrgans, i pels rectors de les universitats. Respon a les expectatives de conèixer com es valora des de les pròpies universitats la tasca realitzada. Cal dir, però, que la valoració obtinguda respon al grau de satisfacció general sobre el rendiment global que des d'aquests òrgans es realitza, i no només a les tasques de comunicació amb el públic extern.

El resultat final de les valoracions recollides és que, en general, el nivell de satisfacció sobre el rendiment d'aquests òrgans estan entre el correcte i el bo. No obstant i això, com es pot observar en les respostes, hi manquen dues valoracions: la de la UB i la de la UPC.

Es va contactar, en tres ocasions i de manera indirecta, amb el Rector de la UB, Sr. Caparrós, deixant molt clar a la darrera, a mitjan octubre, i sense donar cap motiu, que no volia contestar. Tres setmanes després, va quedar clar el motiu: al senyor Xavier Fabrés se l'havia cessat el divendres 6 de novembre de 1998, essent substituït per Josep Nieto, fins llavors Gabinet de Premsa de la UOC i que apareix en aquest treball.

Amb la Sra. Esther Crespo, de la UPC, s'hi va contactar per si havia estat una omissió involuntària, però va aclarir que per raons ètiques personals no volia respondre la pregunta, que si algú l'havia de valorar havien de ser els seus superiors, com així va ser.

1.6 Anàlisi valorativa global

En aquest apartat s'inclou una sèrie de dades estadístiques que permeten posar en correlació els diferents antecedents sobre l'organització, el suport logístic, els objectius i les actuacions concretes d'aquelles seccions que en les onze universitats catalanes es dediquen a la comunicació amb el públic extern.

Dins el conjunt d'aquests òrgans, es pot considerar l'existència de dues tipologies en les unitats que es dediquen a la comunicació. Dins la primera tipologia s'hi engloba totes aquelles unitats que han estat creades específicament per realitzar aquesta tasca, com són els Gabinetes o Oficines de Premsa i Comunicació. L'altra tipologia ve definida per aquells òrgans que, tot i no mantenir aquesta activitat com a tasca específica, realitzen aquesta activitat a manca d'un òrgan específic creat exclusivament per a ella. Aquests últims són els Gabinetes del Rectorat, o bé el vicerectorat adjunt al rector.

Tanmateix la valoració global s'ha realitzat sobre el conjunt de totes dues tipologies, a fi de poder valorar les onze universitats catalanes en la seva actuació en relació a la comunicació amb el públic extern.

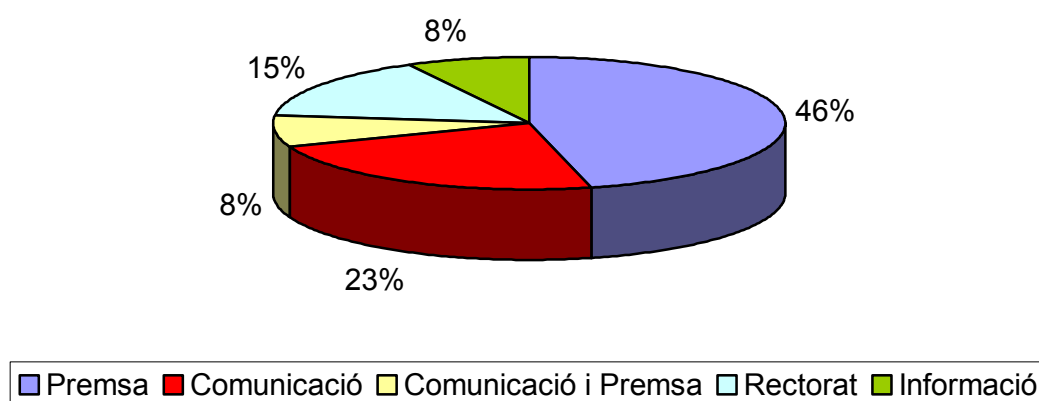
1.6.1 Descripció dels òrgans

L'any 1997 vuit de les onze universitats catalanes disposaven d'una unitat o òrgan dedicat a la informació i comunicació amb el públic extern. Excepte la UdL, que comptava amb el Vicerectorat adjunt per realitzar aquesta funció; la UdG, que exercia aquesta tasca des del Gabinet del Rectorat, i la UOC, que, pel seu tarannà d'universitat a distància, disposava de tres organismes dedicats a la comunicació, a la resta d'universitats catalanes existia una secció ben definida per dur a terme aquesta tasca de comunicació.

Aquestes unitats són denominades de diferents maneres: el 46,2% de les tretze seccions incorporen en la seva denominació el terme 'premsa', el 23,1% inclouen el terme 'comunicació', mentre que un 7,7% incorporen els termes 'comunicació i premsa'. D'entre els que incorporen el terme 'premsa', el 71,43% són denominats Gabinet de Premsa, cosa que constitueix un 38,46% en el con-

junt dels tretze organismes dedicats a la comunicació. La incorporació d'aquests termes en la denominació denota, de manera simple i clara, quina és la funció i la tasca majoritària que es realitza des d'aquestes unitats. Només un 15,38% d'aquestes són anomenades Gabinet de Rectorat, aquest percentatge inclou dos universitats: la UdG, que no disposa d'una unitat diferenciada del Gabinet de Rectorat, i la UOC que disposa de tres organismes dedicats a la comunicació, entre ells El Gabinet del Rector. Tot això es pot veure gràficament en el ciclograma de la Figura 6.

Figura 6. Termes denominatius genèrics de les unitats de comunicació

El resultat final del qüestionari és que l'any 1997 deu de les onze universitats catalanes disposen d'un únic organisme dedicat a la tasca d'informació i comunicació, i nou (un 81,82%) d'aquestes institucions compten amb organismes específics, diferenciats d'altres òrgans de la institució universitària, per mantenir una relació directa amb els mitjans de comunicació social.

Entre aquelles que no disposen d'una unitat específica dedicada a la comunicació i informació amb el públic extern, s'hi troben la UdL, on, tot i disposar d'un Servei de Comunicació i Premsa, aquesta funció s'exerceix des del vicerectorat adjunt al rector; i la UdG, que realitza la tasca d'informació des del gabinet del Rector. Finalment, la UOC, que divideix aquesta tasca entre tres òrgans, compta amb el Gabinet de Premsa com a unitat específica per mantenir

una relació directa amb els mitjans de comunicació.

Taula 18. Termes denominatius específics de les unitats de comunicació

Universitat	Denominació
UB	El Gabinet de Premsa
UAB	El Gabinet de Premsa
UPC	L'Oficina de Premsa
UPF	L'Àrea de Comunicació i Relacions Institucionals
UdL	El Servei de Comunicació i Premsa
UdG	El Gabinet de Rectorat
URV	El Gabinet de Premsa
URL	El Gabinet de Comunicació
UOC	El Gabinet de Premsa
	El Gabinet del Rector
	La Unitat d'Informació
UVic	L'Àrea de Comunicació
UIC	El Gabinet de Premsa

No obstant aquesta idiosincràsia, que respon a una relació directa amb els mitjans de comunicació, i que es pot veure a la Taula 18, la proximitat jeràrquica que mantenen aquestes unitats amb els òrgans més superiors justifica el fet que, en aquelles universitats on no es disposa d'un organisme específic per a la comunicació, siguin els Gabinetes del Rectorat i Vicerectorat qui realitzen aquesta funció.

En el conjunt de les tretze unitats, el 61,54% dels càrrecs assignats per coordinar aquestes seccions són càrrecs de lliure designació nomenats pel Rector. El 38,46% restant tenen com a unitat superior jeràrquica en l'organigrama de la universitat al gabinet del rector o l'àrea de relacions institucionals, amb càrrec de lliure designació nomenat pel rector. Aquest és el cas de la UAB, que vincula estretament el Gabinet de Premsa amb l'Àrea d'Afers Institucionals, amb el qual mantenen pressupost conjunt, i, de manera similar, passa amb el Servei de Comunicació i Premsa de la UdL, que queda supeditat al vicerectorat adjunt al rector, compartint també pressupost.

Pel que fa a la resta de càrrecs que no són de lliure designació, la UPC i la URL tenen com a òrgan superior jeràrquic el gabinet del rectorat o bé el rec-

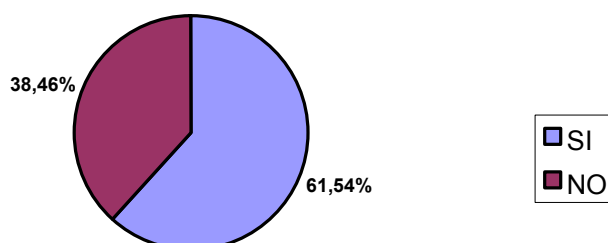
tor i la Unitat d'Informació de la UOC que, tot i compartir tasques de comunicació, té un pressupost conjunt amb l'àrea que la inclou.

Tot això es pot veure de manera més esquemàtica en la Taula 19 i en la figura 7.

Taula 19. Situació en l'organigrama de les unitats de comunicació

Universitats	Òrgan superior jeràrquic	Càrrec lliure designació	Nomenament
UB	Gabinet Rectorat	Sí	Rector
UAB	Àrea d'affers Institucionals	No	
UPC	Gabinet Rectorat	No	
UPF	Gabinet Rectorat	Sí	Rector
UdL	Rector	No	
UdG	Rector	Sí	Rector
URV	Rector/Rectorat	Sí	Rector
URL	Rector/Vicerector	No	
UOC - G. de Premsa	Rector	Sí	Rector
UOC - G. del Rector	Rector	Sí	Rector
UOC - U. d'Informació	Vegi's l'organigrama	No	
UVic	Rectorat	Sí	Rector
UIC	Rectorat	Sí	Rector

Figura 7. Percentatge de nomenaments de lliure designació

Si es considera com a dada representativa de la funció que aquests organismes realitzen aquella que indica una relació directa amb els mitjans de comunicació social, el percentatge esmentat a dalt varia, ja que són onze de les tretze unitats les que realitzen aquesta funció. Així, el 100% de les universitats catalanes disposen d'un òrgan o servei dedicats a aquesta tasca, quedant-ne excloses El Gabinet del Rector i la Unitat d'Informació de la UOC.

1.6.2 Recursos humans i materials

La característica més comuna a tots aquests organismes és la seva estreta vinculació amb els òrgans superiors de les institucions universitàries, tot i que existeix una variabilitat en l'organització i en l'estructura de les diferents unitats dedicades a aquests temes. A més de les diferències pressupostàries, una de les dades que millor mostren aquesta variabilitat és aquella que informa del personal que col·labora amb aquests organismes, com es pot veure a la Figura 8, que és representada per un diagrama de caixa. En aquest es pot veure que la línia negra que creua pel mig la caixa vermella és la mediana; a dins d'aquesta caixa hi ha el 50% dels valors centrals de la distribució, des de l'inici de la ratlla inferior, que és el valor més baix de la distribució, fins l'inici de la caixa vermella hi ha representats el 25% dels valors més baixos i, per acabar, del final de la caixa fins a dalt hi ha el 25% restant, o sigui, els valors més alts de la distribució. Si hi ha algun valor, tant per sota com per dalt, que es distancïa molt de la "normalitat", s'identifica com un valor extrem o *outlier*.

La mitjana de personal per a tots aquests òrgans és de 3,46 tècnics col·laboradors, amb una desviació típica de 1,89 tècnics i un valor de la mediana de 3 tècnics. Aquestes dades s'han obtingut tenint en compte els estudiants i becaris de la UAB i de la UOC. Només un 15,38% dels organismes tenen un nombre de tècnics superior al valor de la mediana. Són la UB, que compta amb 8 tècnics, i la UPC, amb 6. Un 46,15% dels organismes en disposen de tres i el 30,77%, de dos tècnics. En el darrer lloc queda el Servei de Comunicació i Premsa de la UdL que només té un tècnic (7,69%).

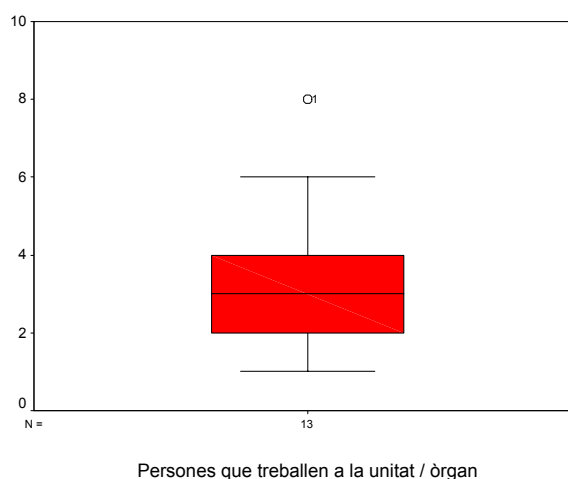

Figura 8. Diagrama de caixa del personal de les unitats

D'aquestes unitats n'hi ha tres que incorporen places de personal becari o estudiants en pràctiques. El Gabinet de Premsa de la UAB disposa de dues places per a beques de col·laboració per als estudiants de periodisme de final de carrera, i el Gabinet de Premsa i la Unitat d'Informació de la UOC disposen d'una plaça, respectivament, per a estudiants en pràctiques.

Segons aquestes últimes dades del conjunt de tècnics col·laboradors en plantilla, aquí també compta la persona a temps parcial de la URV, la mitjana de tècnics és de 3,15, amb una desviació típica de 1,86 tècnics i un valor de la mediana de 3 tècnics. Tal com es pot observar a la Figura 9, hi ha dues unitats que disposen d'un major nombre de tècnics respecte al conjunt d'unitats (UB i UPC).

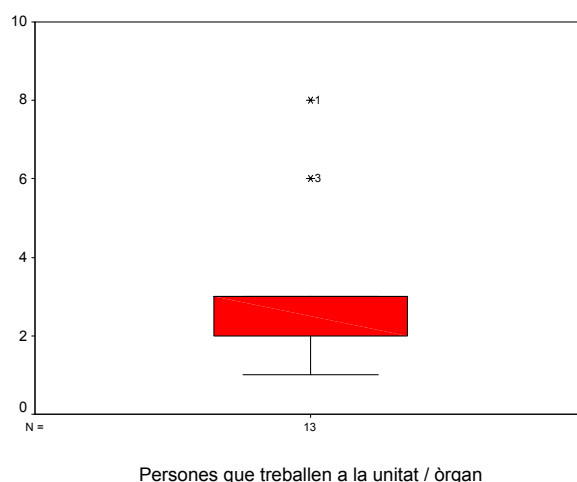
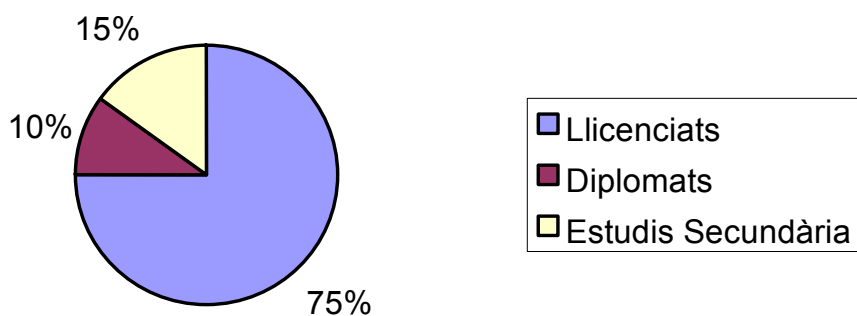

Figura 9. Diagrama de caixa del personal en plantilla de les unitats

Les dades recollides sobre el personal col·laborador mostra una certa homogeneïtat pel que fa al grau de formació del personal tècnic. Dels 41 tècnics col·laboradors en plantilla (els 4 becaris no s'hi compten), el 75% són llicenciats, el 10% són diplomats i el 15% restant tenen estudis de secundària. De les 37 titulacions que les respostes especifiquen, el 45,94% pertany a la llicenciatura de Periodisme i de Ciències de la Informació, el 8,11% inclou la formació en Relacions Laborals, Publicitat i Relacions Públiques, i un percentatge similar engloba els llicenciats en Història. Pel que fa a la resta, el 10,81% pertany a la formació en Biologia i Física, el 5,4% inclou les formacions en Dret i Ciències Econòmiques, un percentatge idèntic es refereix als tècnics llicenciats en Filologia, i també apareix la mateixa xifra per al conjunt de llicenciats en Filosofia i Lletres i Psicologia. Finalment, un 10,81% dels tècnics col·laboradors tenen estudis secundaris o altres de caràcter no universitari. Totes aquestes dades es poden comprovar a les Figures 10 i 11 i a la Taula 20.

Figura 10. Grau de formació del personal tècnic

Taula 20. Comparació de les diferents titulacions per universitats

Universitats	Personal	Formació	Titulacions
UB	8	5 Llicenciades 3 Diplomades	2 Periodisme; 1 Història; 1 Biologia 1 Biologia; 1 Física i 1 Relacions Laborals
UAB	5	3 Llicenciats/des	5 Periodisme (2 becaris)
UPC	6	5 Llicenciades 1 Form. secundària	5 Periodisme 1 Administratiu
UPF	3	3 Llicenciats	1 Història, 1 Periodisme i 1 Ciències de la Informació
UdL	1	1 Llicenciada	1 Filosofia i Lletres
UdG	2	2 Llicenciats/des	1 Filologia Catalana i 1 Filologia Clàssica
URV	3	2 Llicenciats/des 1 Form. secundària	1 Periodisme; 1 Història
URL	2	1 Llicenciat/da 1 Form. secundària	1 Periodisme
UOC - G. de Premsa	3	2 Llicenciats/des	2 Periodisme
UOC - G. del Rector	3	1 Diplomata/da 2 Form. secundària	1 Relacions Públiques 1 Administratiu 1 COU i Decoració – Interiorisme (1 becarí)

Universitats	Personal	Formació	Titulacions
UOC - U. d' Informació	4	3 Llicenciats/des	1 Publicitat i Relacions Públiques, 1 Psicologia i 1 Biologia (1 becari)
UVic	3	2 Llicenciats/des 1 Altres estudis	1 Periodisme, 1 Ciències Econòmiques i 1 Maquetació
UIC	2	2 Llicenciats/des	1 Dret; 1 Història
Total	45	41	

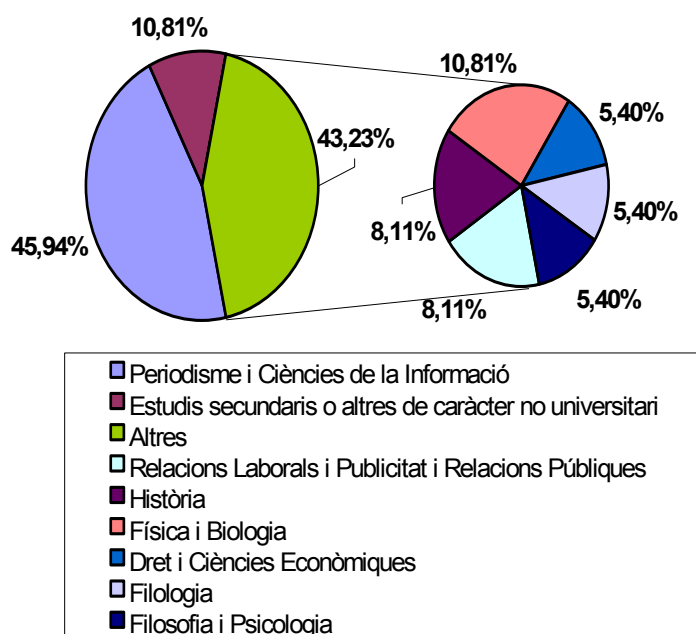
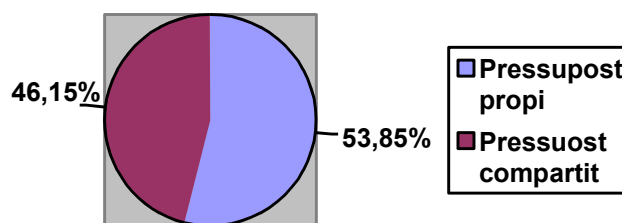

Figura 11. Titulacions del personal tècnic

El conjunt de respostes recollides sobre el suport logístic destinat a aquests organismes mostra de manera clara la dissimilitud que aquests mantenen en la seva constitució. Respecte als recursos humans, com s'acaba de veure, els òrgans que disposen de la mitjana global dels tècnics col·laboradors destinats a aquests organismes corresponen a un percentatge molt per sota del 50% del conjunt d'unitats.

També, les accions pressupostàries són dissemblants entre els diferents òrgans. Un percentatge bastant revelador és que només el 53,85% d'aquests organismes disposen de pressupost propi, enfront el 46,15% restant, que comparteixen pressupost amb la seva unitat superior jeràrquica, o bé se'ls designa en funció de les necessitats que puguin anar tenint o justificant, tal es pot veure a la Figura 12.

Figura 12. Percentatge d'unitats que disposen de pressupost propi

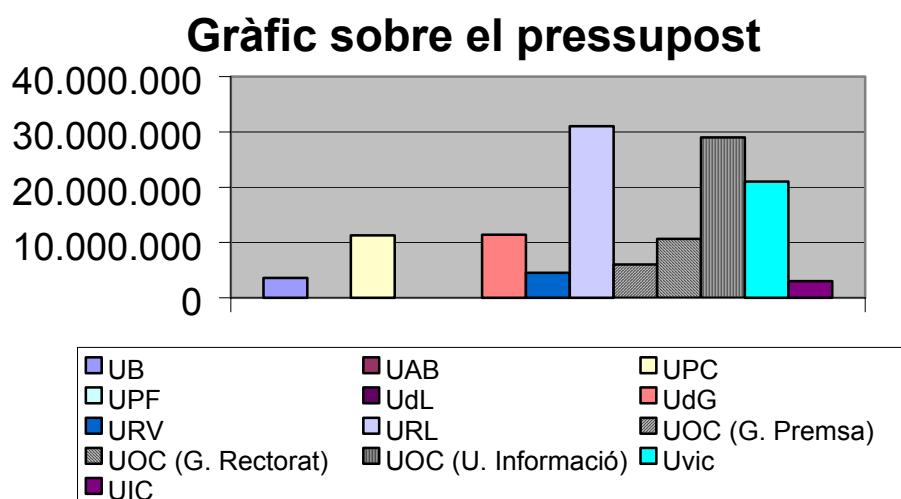

Aquests pressupostos, tot i la manca de dades recollides referents a tres de les onze universitats, són molt variats entre ells i es percep un desnivell considerable entre alguns d'aquests organismes (mitjana: 13.141.750 PTA, desviació típica: 10.352.113,2 PTA, mediana: 10.958.750 PTA). L'oscil·lació pressupostària dels òrgans que disposen de pressupost propi, Taula 21 i Figures 13 i 14, està entre els 3.600.000 PTA de la UB, nòmines a part, i els 31.000.000 PTA de la URL. La UIC, que té 3.000.000 de PTA, no disposa de pressupost propi.

Taula 21. Comparació dels diferents pressupostos

Universitats	Pressupost en PTA	Pressupost propi
UB	3.600.000	Sí
UAB	—	No
UPC	11.270.000	Sí
UPF	—	No
UdL	—	No
UdG	11.400.000	Sí
URV	4.500.000	No
URL	31.000.000	Sí
UOC – G. de Premsa	6.000.000	Sí
UOC – G. del Rector	10.647.500	Sí
UOC - U. d' Informació	29.000.000	No
UVic	21.000.000	Sí
UIC	3.000.000	No

Figura 13. Diagrama de barres dels diferents pressupostos

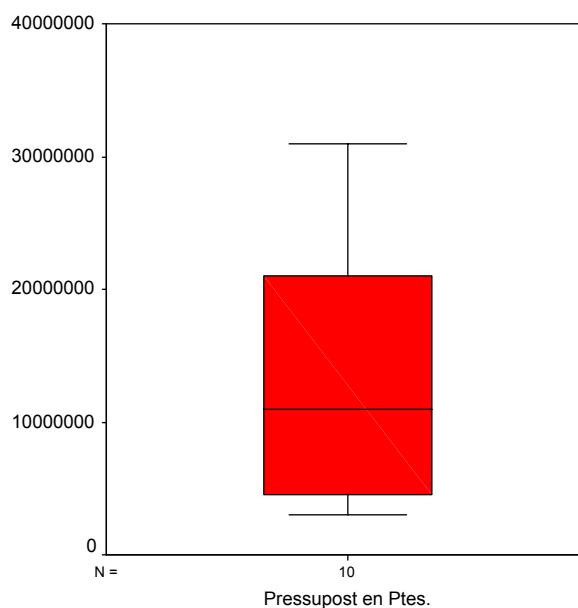

Figura 14. Diagrama de caixa del pressupost

El caràcter poc unitari que presenta la constitució de les diferents unitats, i, per tant, la diversitat que presenten les dades recollides sobre aquestes, fa difícil assolir una correlació del suport que reben. No obstant això, s'ha establert uns percentatges i uns indicadors de tendència central i de dispersió, que permeten establir unes dades orientadores sobre el conjunt del suport logístic.

1.6.2.1 Recursos materials

Com passa amb els recursos humans i amb el pressupost, els recursos materials propis són força variats. Així per exemple, la mitjana de despatxos és d'1,54, Figura 15, amb una desviació típica de 0,66 despatxos i un valor de la mediana d'1 despatx. És a dir, el 100% de les unitats disposen com a mínim d'un despatx. No obstant i això, cal remarcar que el 38,46% disposen de dos despatxos, el 53,85% d'un únic despatx i el 7,69% disposa de tres despatxos, aquest darrer, però, correspon al Gabinet del Rector de la UOC, on s'ha comptabilitzat també el despatx del rector, cosa que la resta no ha fet. Si no tenim en compte aquest fet, quedaria en 46,15%.

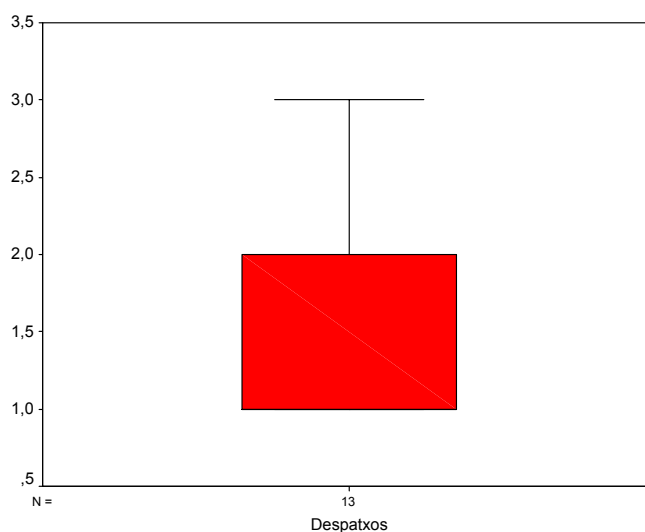

Figura 15: Diagrama de caixa dels despatxos

Si se suma el total dels metres quadrats de superfície ocupada, es divideix pel total de despatxos i es multiplica per la mitjana de despatxos per a cada òrgan, la superfície ocupada és de $41,15\text{m}^2$ per a cada unitat. El 30,77% dels organismes tenen una superfície superior a la indicada, estant per sota dels 40 m^2 la resta d'unitats. Malgrat l'objectivitat dels percentatges, cal tenir en compte que aquests són simplement indicatius, ja que en incloure la UOC en les seves respostes, els metres quadrats del despatx del rector fa que el percentatge augmenti pel que fa als metres quadrats destinats a cada unitat.

Continuant amb aquesta gradació, la mitjana d'ordinadors destinats a cada unitat és de 3,23 amb una desviació típica de 1,53 ordinadors i un valor de la mediana de 3 ordinadors, figura 16. La *ratio* d'ordinador per despatx és de 2,1 ordinadors. El 38,46% de les unitats disposa de més de 3 ordinadors, mentre que el percentatge d'ordinadors per a cada despatx és assolit pel 61,54% de les unitats.

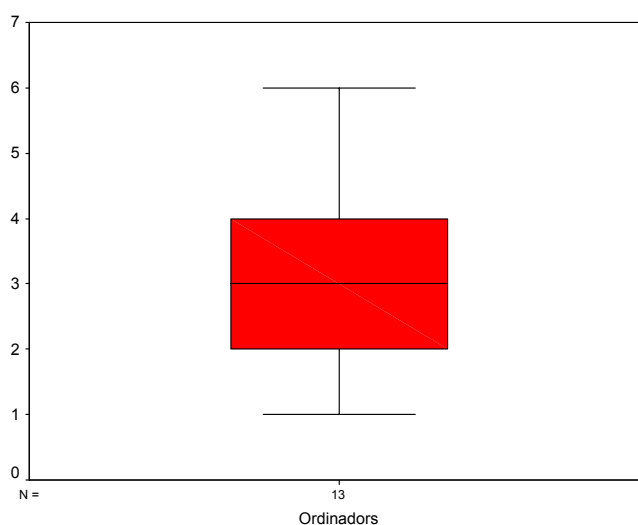

Figura 16. Diagrama de caixa dels ordinadors

La resta d'indicadors, pel que fa a aquells materials dels quals cada unitat disposa d'un com a mínim, és similar al d'ordinadors i oscil·la entre dues i quatre unitats segons es tingui en compte el nombre d'òrgans o de despatxos. La mitjana de taules d'escriptori per òrgan és de 3,46 amb una desviació típica de 1,56 taules i un valor de la mediana de 3 taules, la *ratio* per despatx és de 2,25 taules; la mitjana de cadires és de 8,08 per òrgan, amb desviació típica de 3,83 i mediana de 7 cadires, amb una *ratio* de 5,25 per despatx i 2,5 per escriptori; la mitjana de telèfons és de 3,15 per òrgan, amb desviació típica de 1,51 telèfons i mediana de 3, amb una *ratio* de 2,45 per despatx; i la mitjana de l'adreça electrònica és de 3,15 per òrgan, amb desviació típica de 1,81 i mediana de 3, amb una *ratio* de 2,05 per despatx.

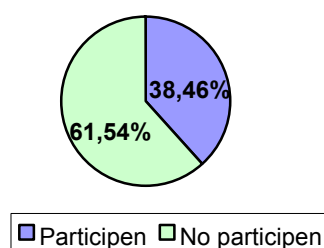
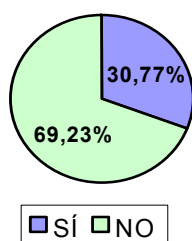
Un 46,15% de les unitats superen el valor de la mediana de taules d'escriptori destinat per unitat i el 69,23% el de taules d'escriptori destinat per despatx. El 46,15% superen el valor de la mediana de cadires per unitat; el 76,92%, el de cadires per despatx, i el 92,31%, el de cadires per escriptori. Pel que fa a la disposició de telèfon per unitat i per despatx, el percentatge d'unitats que superen el valor de la mediana és de 38,46% per unitat i de 61,53% per despatx. Finalment, el percentatge d'unitats que engloben la mitjana d'adreces d'e-mail per unitat és del 46,15% i, per despatx, és del 53,85%.

A la resta de material propi, no tots els òrgans disposen d'un d'aquests articles. Quant a taules de reunió, el Servei de Comunicació i Premsa de la UdL, no en comptabilitza cap, mentre que la UPF compta amb dos, essent la resta d'una taula de reunions per òrgan. Semblantment passa amb el fax, cada unitat en disposa d'un, excepte la UdL i el Gabinet del Rector de la UdG, que no en tenen cap, i la URV, que en comptabilitza dos, en aquest cas, però, la mitjana no arribaria a la unitat per a cada òrgan.

Finalment, la resta de material instrumental que recull el qüestionari comprèn el següent percentatge: el 46,15% dels òrgans tenen una màquina d'enquadernar; el 30,77% disposen d'una guillotina; el 69,23% dels òrgans tenen un televisor; i el mateix percentatge és per als òrgans que disposen d'aparell de ràdio, excepte la UPF, que compta amb tres aparells. El 53,85% dels òrgans tenen cassette, però la URL en disposa de dos i el 69,23% dels òrgans compten amb un aparell de vídeo. Com es pot veure, el percentatge dels òrgans que disposen d'aquests recursos materials sobrepasa la meitat, excepte per la màquina d'enquadernar i la guillotina.

Pel que fa a les pàgines *web*, tal i com es pot veure perfectament a les Figures 17 i 18, un instrument avui dia tan valuós, sobretot per als organismes que es dediquen a la comunicació, el percentatge minva considerablement. Només el 30,77% dels òrgans disposen de pàgina *web* pròpia i el 38,46% participa de la *web* institucional de cada universitat, d'aquests darrers, el 80% dels òrgans que hi participen són aquells que no tenen pàgina *web* pròpia.

Figura 17. Webs pròpies de les unitats **Figura 18.** Participació en el web

Taula 22. Comparació dels mitjans materials propis

Mitjans materials propis	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC: Premsa, Rector, Informació			UVic	UIC
Despatx /os	1	1	2	2	1	1	2	2	1	3	2	1	1
M ² superfície	20	56	40	60	9	50	35	30	25	120	25	40	25
Ordinadors	6	3	6	4	1	2	2	2	3	4	4	3	2
Taula/es d'escriptori	6	5	6	3	1	3	2	2	3	4	4	4	2
Taula/es de reunions	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Cadires	12	13	12	8	2	4	5	6	7	15	8	7	6
Telèfons	4	2	7	3	1	2	2	2	3	4	3	4	2
Fax	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1	1	1
Adreça e-mail	6	2	6	4	1	2	2	1	3	5	4	4	1
Màquina enquadernadora	—	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—
Guillotina	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—
Aparell TV	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—	1
Ràdio	1	1	1	3	—	—	1	1	1	1	—	—	1
Cassette	1	—	1	1	—	—	—	2	1	1	—	—	1
Vídeo	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—	1
Web pròpia	Sí	Sí	Sí	No	No	No	No	No	Sí	No	No	No	No
Participació Web univer.			Sí		No	Sí	No	Sí		No	No	Sí	Sí
Altres													
Fotocopiadores							1						
Impressora		2										1	
Escàner		1											
Vídeoconferència									1				
Càmera fotogràfica		4											

1.6.2.2 Valoració dels recursos materials

A més dels indicadors de tendència central i dispersió i els percentatges que informen sobre el conjunt dels recursos materials destinats a les unitats, s'han dissenyat uns valors amb la finalitat d'il·lustrar la realitat concreta de cada organisme en aquest tema.

D'acord amb les premisses del suport logístic, com a índex o aglutinant per proporcionar els mitjans que calen per satisfer les exigències que vénen marcades pels objectius a assolir, al qüestionari es dissenyen uns indicadors d'aquests suports en base als recursos humans i als mitjans materials propis de què disposen les diferents unitats. Aquests indicadors es presenten sota les següents variables: personal tècnic amb què es compta, pressupost i material logístic mòbil.

Amb aquestes tres variables es construeix un indicador dels mitjans o suport logístic amb què aquestes unitats realitzaven la seva funció. La diferència entre aquestes variables es considera com a element estimador del grau de satisfacció amb què les diferents unitats / òrgans poden assolir els seus objectius i desenvolupar la tasca que li està encomanada. El procediment, des del punt de vista metodològic, és el següent:

Categories de les variables:

Recursos humans:

Nombre de personal

Formació tècnica.

Pressupost:

Quantitat en pessetes

Pressupost propi Sí / No.

Mitjans materials propis:

Despatx/os

Metres quadrats de superfície ocupada

Ordinador/s

Taula/es d'escriptori

Taula/es de reunions
 Cadires
 Telèfon/s
 Fax
 Adreça e-mail
 Màquina d'enquadernar
 Guillotina
 Aparell de TV
 Aparell de ràdio
 Cassette
 Vídeo
 Pàgina *web*

Un apartat d'altres on afegir altres mitjans materials no esmentats abans.

a) Valoració quantificada dels mitjans materials: a la vegada, cadascuna de les categories de la tercera variable té un valor que quantifica la importància dels mitjans disponibles en el conjunt del suport logístic de cada unitat / òrgan. Les categories d'aquestes variables i el seu valor es mostren a la següent Taula 23 de valors:

Taula 23. Valors per als recursos materials

Mitjans materials propis	Valors
Despatx/os.	10
Metres quadrats de superfície	0.3 x m ² .
Ordinador/s.	8
Taula/es d'escriptori.	7
Taula/es de reunions.	5
Cadires.	1
Telèfon/s.	7
Fax.	6
Adreça e-mail.	6
Màquina d'enquadernar.	1
Guillotina.	1
Aparell de TV.	1
Aparell de ràdio.	1
Cassette.	1
Vídeo.	1

Mitjans materials propis	Valors
Pàgina web.	8
Altres	
Fotocopiadora.	5
Impressora.	6
Escàner.	3
Vídeoconferència.	3
Càmera fotogràfica	1

b) Valoració logística del material moble: prenen els valors assignats a cada categoria de la tercera variable i multiplicant aquests valors pel nombre de productes de què disposa cada òrgan, la suma total d'ells ha de donar un valor que quantifica els recursos materials de què es disposa. Aquests valors s'han assignat després d'estudiar-los una comissió de tres persones que treballen en aquests temes, donant-los un valor entre l'1 i el 10, segons la importància que se'ls donava, essent 1 la mínima, i 10, imprescindible. En cas que la diferència entre els valors proposats fos molta, es discutia fins arribar a un acord acceptat per a tots ells.

Per a cada unitat del qüestionari (unitat / òrgan de la universitat), es genera una nova variable per la suma simple dels valors que agafa de la tercera variable. Aquesta nova variable serà considerada com a "valoració logística del material moble". La mitjana simple per al total de cada unitat del qüestionari permet una estimació de l'índex de capacitació tècnica i material amb què cada sector comptava.

A l'hora de realitzar aquest còmput, el resultat final ve indicat amb un decimal ja que s'han eliminat la resta per arrodoniment. Tanmateix, quan un d'aquests instrumentals mobles és compartit amb altres òrgans de la universitat s'ha computat la meitat del valor atorgat. Tot això es pot observar a la Taula 24.

Taula 24. Valors absoluts per als recursos materials

Mitjans materials propis	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC: Premsa, Rec-tor, Informació		UVic	UIC	
Despatxos (x10)	1x10	1x10	2x10	2x10	1x10	1x10	2x10	2x10	1x10	3x10	2x10	1x10	1x10
M ² superfície (x0,3)	20x0,3	56x0,3	40x0,3	60x0,3	9x0,3	50x0,3	35x0,3	30x0,3	25x0,3	120x0,3	25x0,3	40x0,3	25x0,3
PC's (x8)	6x8	3x8	6x8	4x8	1x8	2x8	2x8	2x8	3x8	4x8	4x8	3x8	2x8
Escriptoris (x7)	6x7	5x7	6x7	3x7	1x7	3x7	2x7	2x7	3x7	4x7	4x7	4x7	2x7
Taula/es de reunions (x5)	1x5	1x5	1x5	2x5		1x5	1x5	1x5	1x5	1x5	1x5	1x5	1x5
Cadires (x1)	12x1	13x1	12x1	8x1	2x1	4x1	5x1	6x1	7x1	15x1	8x1	7x1	6x1
Telèfons (x7)	4x7	2x7	7x7	3x7	1x7	2x7	2x7	2x7	3x7	4x7	3x7	4x7	2x7
Fax (x6)	1x6	1x6	1x6	1x6			2x6	1x6	1x6	1x6	1x6	1x6	1x6
E-mail (x6)	6x6	2x6	6x6	4x6	1x6	2x6	2x6	2x6	3x6	5x6	4x6	4x6	1x6
Màquina d'enquadernar (x1)				1x1			1x1	1x1	1x1	1x1	1x1		
Guillotina (x1)								1x1	1x1	1x1	1x1		
Aparell TV (x1)	1x1	1x1	1x1	1x1			1x1	1x1	1x1	1x1			1x1
Ràdio (x1)	1x1	1x1	1x1	3x1			1x1	1x1	1/2x1	1/2x1			1x1
Cassette (x1)	1x1		1x1	1x1				2x1	1/2x1	1/2x1			1x1
Vídeo (x1)	1x1	1x1	1x1	1x1			1x1	1x1	1x1	1x1			1x1
Web pròpia (x8)	1x8	1x8	1x8						1x8	1/2x8			
Participació Web univ. (x3)			1x3			1x3		1x3				1x3	1x3
Altres													
Fotocopiadora (x5)							1x5						
Impressora (x6)		2x6										1x6	
Escàner (x3)		1x3											
Vídeoconferència (x3)										1x3			
Càmera fotogràfica (x1)		4x1											
TOTAL	205	165,8	245	167	42,7	100	117,5	112	132.5	222	153.5	153	91.5

L'òrgan que més capacitació logística obté és el que pertany a la UPC, si bé aquesta unitat és la segona quant als recursos humans de què es disposa, després ve el Gabinet de Rectorat de la UOC, que compta amb els recursos del Rector, després la UB, la UPF, la UAB, la Unitat d'Informació de la UOC, la setena UVic, el Gabinet de Premsa de la UOC, la URV, la URL, la desena la UdG, la UIC i la UdL.

Si es considera el total dels valors obtinguts amb els recursos materials, en funció dels recursos humans de cadascuna de les unitats, la que obté menys recursos materials en funció del personal col·laborador és la que pertany a la UB. Si s'exclou el Gabinet del Rector de la UOC, ja que a les respostes donades comptabilitza el material disponible pel rector, aquesta valoració global dels recursos materials, en funció dels recursos humans disponibles, permet considerar el següent ordre de capacitació de les unitats: la UPF, la Unitat d'Informació de la UOC, la UAB, la URL, la UdG, la UVic, la UdL, el Gabinet de Premsa de la UOC, la UIC, la UPC, la URV i la UB.

1.6.3 Competències i objectius en què intervenen les unitats / òrgans

A continuació es mostren uns percentatges i unes taules comparatives que poden ajudar a copsar, i a comprendre millor, els objectius generals en què intervenen les diferents unitats que en les universitats catalanes es dediquen a la informació i comunicació amb el públic extern. Com passa amb la resta de dades del conjunt de respostes recollides, no existeix un criteri homogeni pel que fa als objectius i les tècniques que són competència d'aquests òrgans. La característica més comuna a tots ells està en funció d'una de les tècniques que és responsabilitat del personal dels diferents òrgans, en concret, totes les universitats mantenen una relació directa amb els mitjans de comunicació social mitjançant els organismes que aquest estudi valora.

No sempre els objectius estan ben definits, o ben dimensionats, i és difícil assolir-los. No obstant i això, dels nou objectius que la mostra proposa, cinc sobrepassen el 50% i un d'ells no és abraçat per cap de les unitats que es vé-

nen comentant: el disseny i actualització del balanç social.³⁹³ D'aquests, cinc objectius sobrepassen el 50%, i a manera d'exemple d'aquesta heterogeneïtat existent en els objectius que es marquen les unitats, la UB, la UPC i la UPF no participen d'un d'ells, essent el tipus d'objectiu exclòs diferent per a cadascun d'aquests tres organismes; la UAB i la UIC no participa en dos d'ells, i també són diferents els objectius exclosos per a aquests dos òrgans; la UdL, la URV i la UVic no participen de tres d'ells, aquí dos dels objectius exclosos per la UdL coincideixen amb dos de la URV i amb altres dos de la UVic; la URL no participa de quatre dels objectius i, finalment, resta el Gabinet del Rector i la Unitat d'Informació de la UOC, que no participa d'un dels objectius, i aquest objectiu és competència del Gabinet de Premsa d'aquesta mateixa universitat.

1.6.3.1 Percentatges dels objectius on intervenen directament les unitats / òrgans

Dels tretze òrgans que a les universitats catalanes es dediquen a la comunicació amb el públic extern, només el Gabinet del Rector de la UdG i el Gabinet de Premsa de la UOC participen dels cinc objectius que sobrepassen el 50%. Aquesta dada és representativa de la manca d'uns objectius generals com a marc de referència d'una política comuna per a tots aquests organismes. El 53,85% dels òrgans defineixen l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat, mentre que el 76,92% n'estructura, en planifica i en controla l'execució. D'entre els òrgans que participen en l'últim objectiu esmentat -estructurar, planificar i controlar l'execució d'una política de comunicació i de relacions públiques - la UAB, la UPF i la UVic no es marquen com a objectiu la seva definició. El 69,23% delimita el tipus de relació amb l'exterior de la universitat, mentre que un percentatge inferior, el 61,54%, decideix sobre el grau de vinculació amb els *mass media*. L'últim percentatge que

³⁹³ Una breu explicació del que s'anomena balanç social el trobem a Noguero (1988): és el document que recull, expressat en indicadors socials i amb intenció quantitativa, l'acció social de l'organització com a conseqüència de l'assumpció de la seva responsabilitat social. Un exemple d'aquests indicadors: el nombre de beques atorgades, el nombre de beneficiaris d'aquestes beques, el nombre de places reservades per discapacitats.

sobrepassa el 50% es refereix a la col·laboració amb la definició de les línies d'identitat corporativa, amb un percentatge del 69,23%. Com s'ha esmentat abans la unitat que menys s'apropa a aquests objectius és la URL que no participa de quatre d'aquests cinc objectius, seguit de la UdL, la URV i la UVic que no participen en tres d'ells.

La resta d'objectius que es troben per sota del 50%, pot quedar dividida en dos: aquells dels quals hi ha sis òrgans que els adopten i aquells altres que estan per sota d'aquesta participació o bé que cap unitat adopta. Entre els primers, un 46,15% dels òrgans defineix el tipus d'activitat que es dirigirà a la comunitat. Entre els segons, un 23,08% defineix el tipus de relacions amb les altres universitats, i un 7,69%, que és la UPF, avalua el grau de consecució dels objectius de la universitat. Finalment, cap d'aquestes unitats es marca com a objectiu el disseny i actualització del balanç social.

L'espai dissenyat al qüestionari perquè constés a la resposta qualsevol altre objectiu que els diferents organismes es poguessin marcar, va ser utilitzat per sis dels tretze òrgans. La UAB remarca que edita *L'Autònoma*, que és el *House Organ*, és a dir, l'edició del butlletí informatiu de la seva universitat, cosa que també fan altres òrgans estudiats i que només han esmentat la UOC i la UAB; el Gabinet del Rectorat de la UdG també es marca com a objectiu a intervenir directament, el protocol i assessorament al rector, intervenció aquesta que es vincula més a la seva funció de rectorat, que de comunicació amb el públic extern.

La UOC també apunta altres objectius que no aporten cap canvi substancial en els percentatges esmentats. El Gabinet de Premsa de la UOC també es marca com a objectiu la realització del *House Organ*, i la seva Unitat d'Informació apunta la publicitat com a un objectiu més.

Els dos òrgans restants que assenyalen algun objectiu diferent als esmentats al qüestionari, sí que poden aportar canvis substancials en el percentatge si es considera que les seves respostes estan compreses en una altra pregunta. La URV es marca com a objectiu l'assessorament en política de comunicació, arxiu fotogràfic i premsa; i la URL l'execució i coordinació de la política de

comunicació. Aquests dos objectius, sobretot l'últim, es pot considerar que estan inclosos en l'objectiu que estructura, planifica i controla la política de comunicació i relacions públiques de la universitat, encara que no se l'ha inclòs dins aquest objectiu perquè ells l'han volgut mantenir separat, i suposa variar el percentatge que ve indicat per aquestes dues unitats. Tot això és observable a la Taula 25.

Taula 25. Objectius

Objectius	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC: Premsa, Rector Informació	UVic	UIC	Total	%
1	X		X			X			X	X	X	7	54%
2	X	X	X	X		X			X	X	X	10	77%
3	X		X	X					X	X	X	6	46%
4	X		X	X	X	X			X	X	X	9	69%
5		X	X	X	X	X	X		X			8	62%
6	X									X		3	23%
7	X	X		X		X	X	X	X	X	X	9	69%
8				X								1	8%
9												-	-
10		X				X	X	X	X		X	6	46%
Total	6	4	5	6	2	6	3	2	7	6	6	3	3

Objectius

1 Defineix l'estratègia, la política de comunicació i de relacions públiques de la universitat.

2 N'estructura, en planifica i en controla la execució.

3 Defineix el tipus d'activitats que es dirigiran a la comunitat.

4 Delimita el tipus de relacions amb l'exterior de la universitat.

5 Decideix sobre el grau de vinculació desitjat amb els *mass media*.

6 Defineix el tipus de relacions amb les altres universitats.

7 Col·labora amb la definició de les línies d'identitat corporativa.

8 Avalua el grau de consecució dels objectius de la universitat.

9 Dissenya i actualitza el Balanç Social.

10 Altres (diguí'm quins)

No intervé en cap dels anteriors: no es dona en cap cas.

En la Figura 19 es pot veure el percentatge de cada objectiu separatament, essent l'objectiu número 2: estructura, planifica i controla l'execució de la política de comunicació i de relacions públiques de cada universitat, el que més es repeteix.

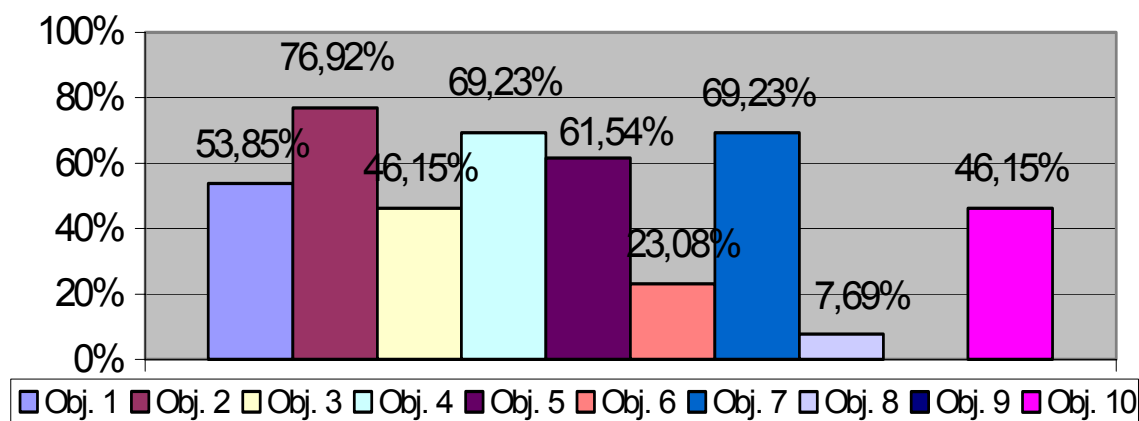

Figura 19. Percentatges dels objectius de les unitats

1.6.3.2 Anàlisi de les tècniques que són competència de les unitats / òrgans

Ja s'ha destacat en diversos llocs de l'informe que un dels trets característics comuns a tots els organismes és la relació directa que aquests òrgans mantenen amb els mitjans de comunicació social. Aquesta tasca és la que té el grau de percentatge més elevat, amb un 84,61%, i onze òrgans que la contenen positivament, quedant-ne exclosos el Gabinet del Rector i la Unitat d'Informació de la UOC, Taula 26 i Figura 20 de l'estudi. Les altres cinc tècniques són: les comunicacions i publicacions per a públic intern i extern amb un percentatge del 76,92% respectivament; la publicitat com a tècnica de la qual aquests òrgans són responsables amb un 61,54%; i un percentatge del 53,85% per a aquells òrgans que mantenen una relació directa amb els universitaris i el

públic en general, així com per als que tenen com a responsabilitat el disseny i control de normes d'identitat corporativa.

De les cinc tècniques que sobrepassen el 50%, es pot dir que dues d'elles s'agrupen sota la categoria més àmplia del màrqueting, relacions públiques, publicitat i identitat corporativa, i tres denoten que aquests òrgans, a més de dedicar-se a la informació i comunicació amb el públic extern, compleixen la mateixa tasca envers el públic intern. Com es comenta a la conclusió, però, de les tècniques que s'agrupen sota la primera categoria abans esmentada, cal dir que aquest percentatge ve donat per la tasca que les universitats privades realitzen vers la definició de les línies de la seva identitat corporativa.

La resta de tècniques, tot i no superar el 50%, mantenen, però, un percentatge més elevat respecte del que mantenen els objectius. El 46,15% dels òrgans organitzen congressos, fires, exposicions i salons monogràfics, i un percentatge semblant és per als òrgans que mantenen relacions amb altres universitats. El 38,46% realitzen la tasca de producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat. El 30,77% tenen la responsabilitat de cerimonial i protocol i el 23,08% organitza i programa visites a les diferents instal·lacions de la universitat. Finalment, només la unitat de la URL té com a tasca la publicació de la memòria anual i el balanç econòmic, mentre que cap d'aquests òrgans es dedica a la investigació, estudi i sondeig de l'opinió pública. Pel que fa a l'apartat destinat a incloure altres tècniques que no es recullen en el qüestionari, només dos dels òrgans l'ha fet servir. El Gabinet de Premsa de la UB també es fixa com a tasca, la creació de planes *web*, i el Gabinet del Rector de la UOC, la relació amb els òrgans de govern de la fundació.

Taula 26. Tècniques

Tècniques	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC: Premsa, Rec-tor, Informació	UVic	UIC	Total	%
1						X		X	X	X	X	6	46%
2						X	X	X		X		5	38%
3								X				1	8%
4	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	10	77%
5	X	X	X	X	X	X	X	X		X		10	77%
6												-	-
7		X	X			X	X	X		X	X	8	62%
8	X		X		X				X	X	X	7	54%
9	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	11	85%
10	X				X	X			X	X		6	46%
11						X			X		X	3	23%
12	X					X		X	X	X		7	54%
13						X			X		X	4	31%
14	X								X			2	15%
Total	7	4	5	3	5	10	5	8	5	7	9	5	

Tècniques:

1 Organització de congressos, fires, exposicions i salons monogràfics.

2 Producció de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat.

3 Publicació de la memòria anual i el balanç econòmic.

4 Comunicacions i publicacions per a públic intern.

5 Comunicacions i publicacions per a públic extern.

6 Investigació, estudis i sondeigs de l'opinió pública.

7 Publicitat.

8 Relació directa amb els universitaris i el públic en general.

9 Relació directa amb els mitjans de comunicació social: conferències de premsa, notes, etc.

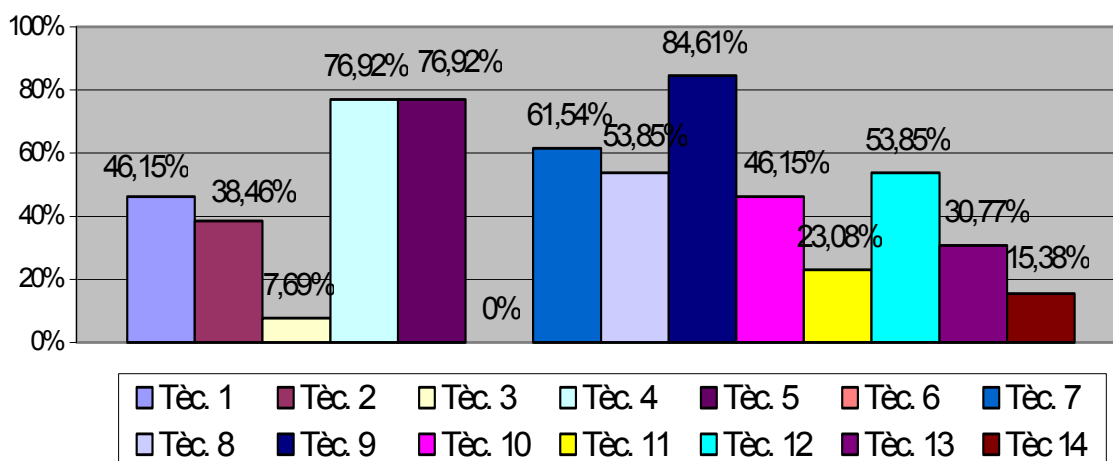
10 Relacions amb altres universitats.

11 Organització i programació de visites a les diferents instal·lacions de la universitat.

12 Disseny i control de normes d'identitat corporativa: logotips, estils d'impressió, retolació, etc.

- 13 Cerimonial i protocol.
- 14 Altres (digui'm quins)
- 15 No intervé en cap dels anteriors: no es dona en cap cas.

Figura 20. Percentatges de tècniques responsabilitat de les unitats.

1.6.3.3 Actuacions amb els mitjans de comunicació social

Les respostes recollides del qüestionari sobre les unitats o òrgans que a les diferents universitats catalanes es dediquen a la informació i comunicació amb el públic extern mostra certa heterogeneïtat en els objectius que es marquen aquests organismes. Aquesta manca d'objectius generals com a marc de referència d'una política d'actuació comuna per a tots aquests òrgans es veu compensada en les tècniques que són responsabilitat del personal que hi col·labora. Aquesta compensació ve marcada per una de les tècniques que és abraçada per la majoria d'ells, com és la relació directa que aquests organismes mantenen amb els diferents mitjans de comunicació social. Això fa entreveure certa política d'actuació comuna entre els diferents organismes. Tanmateix, aquesta tècnica queda definida al qüestionari per les respostes que informen de l'acció concreta que van realitzar en aquest sentit.

Les respostes recollides sobre el grau d'actuació que aquests òrgans van tenir durant l'any 1997, en relació a les conferències de premsa i als comuni-

cats que es van dirigir als mitjans de comunicació social, acaben de definir i de dimensionar aquesta tècnica, que és acollida per onze de les tretze unitats. Allò que no queda recollit al qüestionari és la quantitat de mitjans i procediments que es fan servir per fer arribar la informació als destinataris. No obstant i això, el suport logístic amb què aquestes unitats compten i els següents percentatges i taules comparatius poden orientar més sobre aquest aspecte.

De les tretze unitats, onze tenen la competència de convocar les conferències de premsa i realitzar els comunicats. El total de conferències de premsa és de 230, amb la qual cosa s'estableix una mitjana de 20,91 conferències convocades per cadascun dels onze òrgans, amb una desviació típica de 14,43 conferències de premsa i un valor de la mediana de 16 conferències. Segons el valor de la mediana, només cinc de les unitats sobrepassen aquest valor. Aquestes cinc són la UPC, la UdL, la UdG, la URV i la UVic.

Pel que fa als comunicats, les respostes recollides també presenten una gran diversitat entre els diferents òrgans. Entre aquells que el nombre de conferències se situa entre la desena i la vintena hi ha el de la UB, la UAB, el Gabinet de Premsa de la UOC, la UVic i la UIC. Inferior a la desena hi ha el de la UPF i la URL, i superior a la vintena, amb diferència, hi ha la UdG, amb 29 convocatòries, la UPC i la UdL amb 40 cadascuna i la URV amb 42. Cal recordar que el Gabinet del Rector de la UdG no té una dedicació específica en la informació i comunicació amb el públic intern i extern, sinó que compagina aquesta tasca amb d'altres de cerimonial i protocol.

L'impacte que aquestes conferències de premsa van obtenir en els mitjans de comunicació social queda reflectit en les respostes sobre els professionals que hi van assistir i es pot veure amb tota claredat a la Taula 27. També en aquest aspecte, les respostes recollides mostren un impacte desigual per a les diferents conferències de premsa convocades, segons quin sigui l'organisme que les realitza. Tres dels onze òrgans, el de la UB, la UAB i la UPC, obtenen una mitjana de periodistes assistents que està en la desena o per sobre. La resta està per sota, essent les dades recollides, per ordre de periodistes assistents, la següent: el Gabinet de Premsa de la UOC indica una

mitjana de 8; els òrgans de la UdL i la URV indiquen una mitjana de 5; amb 4 hi ha el de la UPF, la UVic i la UIC, i finalment la URL indica una mitjana aritmètica de 3,6, i la UdG, una de 3.

Taula 27. Conferències de premsa convocades

Universitats	Conferències de premsa	Mitjana de periodistes assistents	Especialistes: Sí / No
UB	12	10	Sí
UAB	14	12	No sempre
UPC	40	10	Sí
UPF	4	4	Sí
UdL	40	5	Sí / No
UdG	29	3	Sí / No
URV	42	5	No
URL	3	3,6	Sí
UOC: G. de Premsa	12	8	Sí
UVic	18	4	No
UIC	16	4	Sí
Total	230	7	

Dels resultats del qüestionari es pot desprendre que, en general, els nivells de realització de comunicats de premsa, i el percentatge d'òrgans que estan dins de la mitjana de comunicats realitzats, han millorat respecte al còmput global de conferències de premsa. El Gabinet del Rector i la Unitat d'Informació de la UOC no en convoquen, aquesta tasca queda com a competència exclusiva del seu Gabinet de Premsa, i el Gabinet de Premsa de la UB no els té xifrats.

Amb aquesta pregunta es recullen dues dades: el nombre de comunicats de premsa que aquests òrgans van realitzar l'any 1997 i el nombre d'aquests comunicats que van ser recollits pels mitjans d'informació, Taula 28. La manca de precisió de les respostes a aquestes dues qüestions, cosa preocupant, ha portat a realitzar uns percentatges i mitjanes per complementar la taula comparativa. A la taula apareixen dues seccions: una que recull les respostes donades, i una altra que estableix el nombre de comunicats realitzats i el percentat-

ge de comunicats recollits pels mitjans d'informació. Aquestes dades s'han realitzat en base a les respostes que es presenten a la primera secció.

Taula 28. Comunicats de premsa

RESPOSTES			
Universitats	Comunicats de premsa	Recollits pels mitjans	Percentatges
UB	No xifrat	No xifrat	-
UAB	99	90%	90%
UPC	100	95	95%
UPF	90	90%	90%
UdL	50	45	90%
UdG	108	80%	80%
URV	116	Aproximadament 100%	-
URL	39	17	43.58%
UOC: G. de Premsa	60	40	66.66%
UVic	118	105	88.98%
UIC	23	9	39.13%
Total	803	683	

Sis de les deu unitats que han ofert dades sobre aquest aspecte mantenen una quantitat al voltant del centenar de comunicats realitzats, dos són propers a la cinquantena i els altres dos a la trentena. La mitjana de la suma total de comunicats realitzats és de 80,3 comunicats per òrgan, amb una desviació típica de 34,34 comunicats i amb un valor de la mediana de 94,5 comunicats, i són les cinc unitats properes a la centena les que superen el nombre de comunicats que indica aquesta mediana. El percentatge de comunicats recollits pels mitjans de comunicació és força elevat, i més de la meitat d'aquests òrgans estan entre el 80% i el 100%. Només les unitats de la URL, la UOC i la UIC estan per sota d'aquest percentatge, no obstant i això el segon d'ells sobrepasa el 50% de comunicats recollits pels mitjans d'informació.

1.6.4 Valoració o grau de satisfacció general del rendiment de les unitats / òrgans

L'última part del qüestionari, les preguntes quinze i setze, està destinada a obtenir una valoració de l'1 al 10 sobre el grau de satisfacció del rendiment d'aquests òrgans. La primera valoració procedeix de la persona encarregada de contestar el qüestionari i la segona l'ha emès el rector, òrgan unipersonal superior. El conjunt d'aquestes valoracions indica la percepció que sobre aquest tema tenen les institucions implicades. Només dues universitats no han aportat una de les dues valoracions, i quan sí que ho han fet, en el 50% de les respostes coincideixen la valoració donada pel rector i la de la persona que contesta la resta del qüestionari. A la resta d'universitats, la diferència entre les dues puntuacions és d'un punt, excepte a la UVic, que la diferència és de dos punts.

Només dos dels rectors consideren un grau de satisfacció màxim, això fa que la mitjana de la valoració donada pels rectors s'elevi a un 7,9, amb una desviació típica de 1,28 punts i un valor de la mediana de 7,88 punts, i que aquest valor de la mediana només sigui assolida per aquestes dues universitats que han valorat al màxim i per les quatre que han atorgat un vuit. En conjunt, tot i que el rector de la UB no s'ha pronunciat al respecte, (ja s'ha explicat anteriorment el perquè), el grau de valoració donat pel rector és de quatre dècimes més. Així, la mitjana d'aquesta valoració és d'un 7,5, segons els valors atorgats per les persones responsables de contestar el qüestionari, amb una desviació típica de 1,61 i un valor de la mediana de 7,5.

El resultat de les respostes recollides és a la Taula 29, i indica que, en general, el grau de satisfacció sobre el rendiment de les unitats / òrgans és bo, amb vuit universitats que el situen entre el 7 i el 8, dues que li atorguen un 10 i una que valora aquest rendiment amb un 6.

Taula 29. Valoracions atorgades pels rectors i per les persones responsables de contestar la resta del qüestionari

	Universitats										
	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC	UVic	UIC
Valoració Cap tècnic	8	7	—	7	8	7	8	7	10	5	8
Valoració del Rector	—	6	10	7	8	8	8	8	10	7	7

El coeficient de correlació de Pearson indica que s'estableix una relació directa i alta, del 0,7, entre les valoracions del rector i del tècnic.

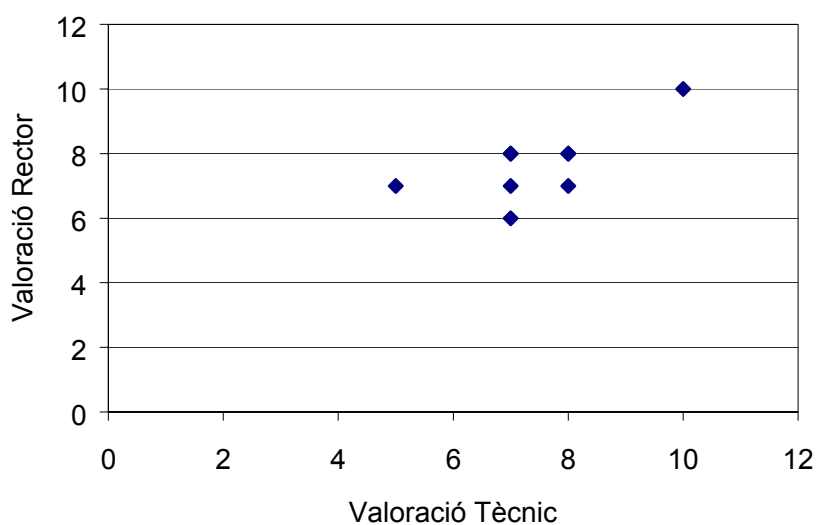

Figura 21. Núvol de punts de les valoracions del rector i el tècnic

En la Figura 21 hi ha dos punts que estan repetits i per tant no es veuen: el punt 8,8 i el punt 7,8.

2 Memòries:

l'exposició institucional

La realització de memòries per part de la institució universitària no s'ha d'entendre només com una acció de relacions públiques, sinó que és una obligació legal que ja estableix la Llei de 1943 sobre l'ordenació de la universitat espanyola.³⁹⁴ L'article vuitanta, que parla de les competències del Secretari General de la universitat, determina en el seu apartat b), que és aquest càrrec qui té l'atribució de la redacció, "al final de cada curs, d'una memòria en què, utilitzant les fitxes de la càtedra dels professors i l'arxiu universitari, faci constar les dades estadístiques" i tot allò que consideri convenient.

Així doncs, es pot entendre la publicació de les memòries universitàries com l'espai on la universitat recull i exposa per a la seva difusió, els temes d'interès per a la comunitat, sigui o no universitària, ja que és un mitjà per a la comunicació corporativa.³⁹⁵ S'hi haurien d'assenyalar aquelles dades estadístiques que fossin més significatives, s'hi consignarien les activitats que s'han dut a terme, o bé en les quals la institució universitària ha participat, i es precisarien els canvis soferts, o les noves actuacions i programes dels diferents aspectes que es relacionen amb la comunitat universitària.

"L'autisme" consisteix en la concentració habitual de l'atenció d'una per

³⁹⁴ L de 29 de juliol de 1943, sobre ordenació de la Universitat Espanyola. (BOE de 31 de juliol de 1943).

³⁹⁵ La comunicació corporativa és denominada també *comunicació institucional* o *comunicació expressiva*. Els diferents conceptes engloben la comunicació que té per objecte "fer participar als ciutadans d'estats d'ànim, o fer compartir valoracions pròpies de l'ens públic emissor del missatge, que vol traslladar una imatge positiva de la seva pròpia existència i funcionament", segons Salerno citat per Gema Pastor Albadalejo (en Olías de Lima, Coord., 2001, p. 185). La comunicació corporativa és el tipus de comunicació externa que s'estableix amb l'objecte de donar a conèixer els plantejaments globals de l'organització als seus destinataris. A través de la comunicació corporativa, s'intenta transmetre la identitat de l'organització donant-li una forma comprensible i convenient, una imatge determinada.

La comunicació corporativa, juntament amb la publicitat i el màrqueting formarien part del pla de relacions públiques d'una organització, encara que els objectius perseguits per aquests tipus de comunicació externa són diferents: la comunicació corporativa té com a objectiu específic donar a conèixer l'organització; la publicitat cerca sobretot el reconeixement de l'organització i dels béns i serveis que ofereix; i el màrqueting aconseguir que els clients adquireixin concretament determinats serveis mitjançant els estudis pertinents (Lucas, 1997).

sona a la seva pròpia intimitat, amb el conseqüent desinterès respecte al món exterior (Real Academia Española de la Lengua, 1983). El contingut d'aquest concepte reflecteix amb bastant exactitud quin ha estat l'exemple seguit per la majoria de les nostres organitzacions públiques en allò que es refereix a la comunicació. El model tradicional burocràtic imperant en aquestes organitzacions, en especial en les públiques, però també n'hi ha força trets en les privades, s'ha caracteritzat per l'absència o falta de comunicació, tant a nivell intern, entre els membres que la componen, com a nivell extern, entre l'organització i els agents externs a ella.

A l'interior de les organitzacions existeixen unes estructures que són rígides i jerarquitzades, més pròpies del model tradicional, i que han exercit com a veritables frens i obstacles per tal que la comunicació es portés a terme. No s'ha d'oblidar que en aquest tipus d'organitzacions la majoria dels canals d'informació previstos, no de comunicació, són gairebé exclusivament descendents. Aquest panorama, que és molt poc favorable a la comunicació, ha propiciat la proliferació dels comportaments individualistes entre els seus membres, no treballar en equip, la no participació, la desinformació, etcètera, generant una situació de crisi informativa (Olías de Lima, Coord., 2001).

Però si la comunicació interna ha estat un factor negligit a les estructures tradicionals, en el camp de la comunicació externa les organitzacions públiques s'han caracteritzat per un aïllament gairebé total respecte al món exterior, un aïllament que no es tradueix en l'absència d'intercanvis, sinó en la seva irreversibilitat. Aquest aïllament pel que fa a l'entorn no és una garantia d'eficàcia, sinó més aviat un factor de degradació greu: l'Administració, per manca de circuits vàlids de comunicació, paralitzada per la manca d'informacions, replegada sobre si mateixa i treballant sense contacte amb l'exterior, es veu abocada a la rigidesa, a la rutina i a la ineficàcia (Chevalier, 1986, p. 146).

La comunicació externa parteix del concepte d'organització com a sistema obert, és a dir, que s'adapta conscientment a les variacions de l'entorn, segons les decisions preses pels seus dirigents i les activitats dels seus membres. Es pot definir la comunicació externa com aquella que es genera o s'emet al si de

d'una organització i que va destinada cap a un agent extern que no té dependència directa respecte a l'esmentada organització (Oliás de Lima, Coord., 2001). Com a exemples específics de les funcions desenvolupades per la comunicació externa, s'assenyalen els següents: instrueix el ciutadà sobre el funcionament de l'organització; contribueix a l'educació, informa els ciutadans sobre els seus drets i les seves obligacions, dóna a conèixer l'organització, i intenta desenvolupar una imatge positiva, en aquests darrers apartats és on s'emmarcarien les memòries. Cal tenir present que per tal que la comunicació externa sigui eficaç és necessari que existeixi dins de l'organització una bona comunicació que en mantingui els membres d'aquesta ben informats i motivats.

Les Administracions del segle XXI, i les universitats públiques entre elles, es prefiguren clarament com unes administracions orientades a la comunicació i l'atenció als ciutadans,³⁹⁶ conscients que la seva missió principal és el servei i la consideració de les necessitats dels ciutadans, sempre que les seves demandes siguin raonables. Per aquest motiu, entre els objectius generals marcats per la construcció de l'Administració del nou segle, es considera prioritària la millora de l'atenció als ciutadans en totes les seves diferents vessants, així com l'establiment d'un sistema de comunicació recíproca entre aquests i l'Administració (MAP, 2000).

En aquest sentit, s'ha volgut analitzar i valorar els temes relacionats amb l'accés a la universitat, així com observar el tractament que reben, a fi d'obtenir dades més precises sobre la importància i l'espai que aquestes institucions dediquen al tema d'accés cercant la documentació³⁹⁷ necessària i s'ha arribat a la

³⁹⁶ El RD 208/1996, de 9 de febrer, pel qual es regulen els Serveis d'informació administrativa i d'atenció als ciutadans a l'Administració de l'Estat, no defineix què s'entén per "atenció al ciutadà"; tanmateix, sí que realitza una minuciosa enumeració de les funcions que comprèn, que són: de *recepció i d'acollida als ciutadans*, d'*orientació i d'informació*, de *gestió* en relació amb els procediments administratius, de *recepció de les iniciatives o suggeriments* formulats pels ciutadans o pels propis empleats, de *recepció de queixes i reclamacions* dels ciutadans pels retards, desatencions o per qualsevol altre tipus d'actuació irregular que observin en el funcionament de les dependències administratives; i d'*assistència als ciutadans en l'exercici del dret de petició*, reconegut als articles 29 i 77 de la Constitució.

³⁹⁷ Es pot trobar documentació Com a disciplina: "Ciència al servei de : a) la producció d'informacions d'actualitat, b) l'increment de la qualitat dels productes periodístics, c) el seu emmagatzematge i d) la seva difusió i realització." O com a àmbit professional: "Conjunt de tècniques i pràctiques professionals relacionades amb el disseny i la utilització de sistemes d'informació

conclusió que aquesta eren les memòries, ja que són l'única documentació obligatòria, i totes les universitats les tenien, la qual cosa permetia comparar-les.

Com es pot veure en l'exposició que d'aquestes memòries es fa, aquests temes estan disgregats al llarg d'aquests documents i es troben desenvolupats en: estadístiques (tractament de dades), informació (sobre allotjaments, carreres noves, estudis, etc.) i cròniques de les diferents activitats que s'han anat desenvolupant durant el curs acadèmic (discurs inaugural, xerrades informatives, jornades de portes obertes, etc.).

2.1 Descripció física de les memòries

Abans d'entrar a analitzar el contingut, pròpiament dit, de les memòries, és convenient atendre el seu aspecte físic, ja que aquesta descripció ajudarà el lector a situar-se i a tenir una idea general del tipus de publicació que s'analitza. D'altra banda, aquesta descripció pot ser valuosa per observar l'adequació d'aquestes publicacions al disseny i les normes d'identitat corporativa.

Per realitzar la descripció física de les memòries, s'ha cregut convenient resseguir una sèrie de punts bàsics que menin a una anàlisi completa de la confecció d'aquest document. En primera instància, es va decidir fer l'exposició per universitats i dividir els documents en tres seccions: portada, interior i contraportada. No obstant i això, per poder fer l'anàlisi comparativa entre les diferents institucions universitàries, es va observar que seria millor dividir-la en més apartats, com són: el nombre de pàgines, la presentació de la portada i contraportada, on es destaca els colors utilitzats, la distribució de l'espai i els símbols

documental aplicats als mitjans de comunicació social" (Codina, 1997). És aquesta segona definició la que guia el treball i també, com diu Fuentes i Pujol (1995) "La documentació informativa és el nom genèric que s'utilitza per designar la disciplina encarregada d'aplicar la teoria, els mètodes i les tècniques documentals a la recerca de la comunicació de masses i a les diferents ciències de comunicació, amb la finalitat de fer més accessible la informació generada pels diferents mitjans de comunicació social (premsa, ràdio i televisió) així com la generada per la tasca publicitària i l'exercici de les relacions públiques". Aquesta explicació també es pot aplicar a d'altres apartats.

corporatius, la presentació interior, l'ús d'elements gràfics i, per acabar, les mides de les pàgines de la memòria.

Finalment, un cop realitzada la descripció física, s'ha destacat alguna característica diferencial de cada memòria.

2.1.1 Universitat de Barcelona

Universitat de Barcelona, (1998). *Memòria del curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor, Gabinet Tècnic de Programació i Estudis.

La memòria del curs acadèmic 1997-1998 de la UB té una extensió de 332 pàgines. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes és el blau característic d'aquesta institució.

A la part baixa de la portada apareix el símbol de l'edifici de la universitat. La resta de la portada s'ha dissenyat amb la representació del logotip de la universitat, dividit en dos grans cercles, en l'interior dels quals apareix dibuixat una de les lletres sigles de la UB. A més, a la portada es troba, en lletres blanques, el títol: Memòria dels cursos acadèmics 1997-1998.

La contraportada no té cap dibuix, només a la part de sota hi ha el símbol de l'edifici de la UB.

La presentació de les pàgines és en blanc i negre. Les gràfiques, un total de 43, que tampoc són en color, estan numerades a un índex.

Al començament de cada tema hi ha un cartell artístic que ha servit d'anunci de les diferents activitats culturals que ha organitzat la UB o en les quals ha participat. En moltes d'elles, hi apareix també el dibuix del logotip universitari, com una mena de comprovant d'aquesta participació. La mida de les pàgines és de 21'7 cm d'ample i 28'1 cm d'altura.

A la memòria es dona molta importància, per l'extensió amb què s'expliquen, als temes relacionats amb les activitats organitzades per les fundacions vinculades a la pròpia universitat. Un altre tema que apareix llargament desenvolupat són els reconeixements de doctors *Honoris Causa*.

2.1.2 Universitat Autònoma de Barcelona

Universitat Autònoma de Barcelona. (1997). *Memòria del curs acadèmic 1997-98*. Bellaterra: Autor.

La memòria de la UAB té una extensió de 245 pàgines. Pel que fa a la presentació, les tapes es componen de 10 ratlles horitzontals, 4 de color negre, 1 en blanc i 5 amb el color marró daurat característic de la "A" del logotip, el qual figura sobre la ratlla de color blanc situada a la part inferior de la portada.

A la portada, a més, hi trobem el títol: Memòria dels curs acadèmic 1997-1998. La contraportada no té cap dibuix, només a la part de sota hi ha el logotip, amb l'adreça i els telèfons d'interès.

La presentació de les pàgines és en blanc i negre, incloses les gràfiques i un plànol amb la localització dels diversos edificis del campus. Al començament de cada tema hi ha una doble pàgina de color marró daurat, típic de l'Autònoma, amb el títol de l'apartat, a la part esquerra, i l'índex de l'apartat, a la dreta. La mida de les pàgines és de 21 cm d'ample i 23 cm d'altura.

Malgrat que la memòria no ofereix una relació dels alumnes matriculats de nou accés, la informació que aporta sobre els temes relacionats amb l'accés a la universitat és força completa.

2.1.3 Universitat Politècnica de Catalunya

Universitat Politècnica de Catalunya. (1998). *Memòria UPC 1997-98*. Barcelona: Autor.

La memòria de la UPC té una extensió de 132 pàgines. Pel que fa a la presentació de les tapes, es componen d'unes lletres en relleu del mateix color que les tapes, un blau fosc, on es llegeix: "Memòria UPC 1997-1998" i unes altres lletres daurades on es llegeix: "Universitat Politècnica de Catalunya".

La contraportada no té cap dibuix, és exactament igual que la portada, però sense les lletres en relleu. La presentació de les pàgines és en color, inclo

ses les gràfiques. També hi ha moltíssimes fotografies en color, moltes pàgines en tenen quatre o més. Les pàgines són de color beige. El paper utilitzat és de tipus ecològic.

Al començament de cada tema hi ha una pàgina amb el color blau fosc de la portada, i amb el títol de l'apartat amb lletres daurades. La mida de les pàgines, que són gairebé quadrades, és de 28'2 cm d'ample i 27'9 cm d'altura. La presentació ve acompanyada d'una fotografia en color del rector. En definitiva, és la que presenta un disseny més elaborat

És la universitat que a la seva memòria dedica menys espai als temes d'accés, encara que són els únics que parlen de la demografia que s'acosta. Una innovació tecnològica que sorprèn, tenint en compte l'any de publicació, és la cerimònia d'inauguració del curs acadèmic, que es va poder seguir en directe mitjançant la xarxa ATM, en aquells moments una novetat tecnològica important sobre fibra òptica.

Aquesta memòria dóna més importància al funcionament intern de la pròpia universitat que als temes d'accés que es cerquen, tot i que es fa ressò del problema que representa la davallada demogràfica.

2.1.4 Universitat Pompeu Fabra

Universitat Pompeu Fabra. (1998). *Memòria. Curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor. I Universitat Pompeu Fabra. (1998). *Síntesi Memòria. Curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor.

La memòria de la UPF té una extensió de 320 pàgines i ve acompanyada d'una síntesi de 30 pàgines. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes de les dues publicacions és vermell, el característic de la universitat, amb els anys de fons amb una altra tonalitat de vermell. A la part inferior de les portades, apareix el logotip de la UPF, i a la part superior hi ha el títol en blanc: Curs acadèmic 1997-1998. Al mig de la portada, apareix el tipus de publicació de què es tracta: Memòria o Síntesi Memòria.

Les contraportades no tenen cap dibuix. Les pàgines són arreu blanques,

la tinta de la memòria és vermella i a la síntesi, negra i vermella. A la memòria, les gràfiques són escasses, un total de 8, ja que el tipus de memòria és explicativa, no obstant i això, hi apareixen molts quadres. A la síntesi passa el contrari: hi ha més fotografies en color i quadres que redacció. També hi ha un plànol amb la localització dels diversos campus de Barcelona.

Al començament de cada tema, els colors estan invertits, el fons de la pàgina és vermell i les lletres són blanques. A la síntesi apareixen un total de 51 punts, que resumeixen el seu contingut, i la separació per temes ve indicada, senzillament, amb lletres més grans. La mida de les pàgines és de 22 cm d'ample i 24 cm d'altura, quasi quadrades.

Aquesta memòria és una de les poques que expliquen la seva participació al Saló de l'Ensenyament i presenta un índex molt desenvolupat i explicatiu. Cal destacar l'espai que es dedica a la relació que la universitat ha mantingut amb els mitjans de comunicació social.

2.1.5 Universitat de Lleida

Universitat de Lleida. (1998). *Memòria Curs 97-98*. Lleida: Autor.

La memòria de la UdL té una extensió de 171 pàgines. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes és marró clar. A la portada apareix el logotip del setè centenari de la universitat, a més del títol, Memòria Universitat de Lleida curs 97-98, en color blanc i grana de diverses tonalitats. A sota, hi ha quatre logotips de la institució, col·locats en forma de piràmide invertida.

A la contraportada no hi ha cap dibuix, excepte a la part de sota on apareix el logotip. Les pàgines són blanques i la tinta utilitzada és negra, tant per al redactat com per a les fotografies, els quadres o gràfics, tots ells força abundants. La mida de les pàgines és de 23 cm d'ample i 22 cm d'altura, i dóna la sensació de ser quadrada.

Cada apartat comença amb una fotografia en blanc i negre que ocupa tota la pàgina. Cada fotografia està directament relacionada amb el contingut que acompanya.

Com a tret significatiu, cal ressaltar la celebració del 700 Aniversari de la universitat, que es troba àmpliament desenvolupat a l'annex, on es poden consultar totes les activitats celebrades al llarg de l'any.

2.1.6 Universitat de Girona

Universitat de Girona. (1998). *Memòria del Consell Social 1996-97. 1997-98*. Girona: Autor. I Universitat de Girona. (1998). *Memòria de dades*. Girona: Autor.

La portada de la memòria de dades és de dos colors: a la banda esquerra, un verd grisós i, a la dreta, un blau lilós, que no s'ajusta als requeriments del pantone del llibre d'imatge. A la part central d'aquest fons blau, hi apareix el títol enquadrat: Memòria de dades setembre 1998. Les impressions de la portada i contraportada són blanques. En ambdós llocs hi ha el logo de la universitat, amb uns números com a element decoratiu. Al començament de cada tema hi ha una pàgina en blanc de separació, amb el títol de l'apartat dins d'un quadre lila amb lletres blanques. Les pàgines són blanques, i la tinta, per als títols, aquest cop sí, és la del pantone i la resta és negra. Hi ha índexs, llistats de noms, quadres i gràfics en blanc i negre, però no hi ha cap redacció. Té 172 pàgines i les mides són 24 per 29,6 cm d'ample. No hi ha cap fotografia.

La portada de la memòria del Consell Social també és de dos colors i a la part superior apareix una fotografia d'una de les entrades del Campus de Les Àligues, en to blau lilós, pantone 2726, però més clar que l'anterior, que és el del llibre d'imatge de la UdG. A la part inferior de la portada, que ocupa la major extensió d'aquesta, és de color beige i porta el títol de Memòria 1996-97, 1997-98, Consell Social, a més d'una "M" en majúscules i el logotip de la UdG. La contraportada és tota de color del pantone esmentat anteriorment, blau lilós, i, a la part inferior, el logotip de la UdG i l'adreça i altres dades de contacte. Tota aquesta memòria es compon només de text en blanc i negre, sense gràfics ni fotos, té 39 pàgines i fa 29'5 cm d'alçada i 20'8 cm d'ample.

En relació al contingut, cal diferenciar entre les dues memòries d'aquesta universitat, ja que la primera presenta molta informació relacionada amb els

temes d'accés, mentre que a la segona no es parla pròpiament d'aquests temes.

2.1.7 Universitat Rovira i Virgili

Universitat Rovira i Virgili. (1999). *Inauguració del curs 1998-99. Discurs d'obertura. Memòria del curs 1997-98*. Tarragona: Autor.

La memòria de la URV té una extensió de 194 pàgines. La portada i contraportada són de color gris clar, amb lletres blanques, i hi figura la divisa de la universitat "*sapientiae liberi libertati sapientes*" (per a la saviesa lliures, per a la llibertat savis) i l'escut de Tarragona. Al fons, amb un resseguit amb verd donant la sensació de relleu, la "a", logotip de la universitat, amb el seu nom complet. Les pàgines són totes en blanc i negre i té força redacció, quadres i gràfics. El discurs d'obertura conté l'única fotografia de tota la memòria, que és la del conferenciant. Les mides són 20,8 per 22,5 cm, quasi quadrada.

El tret més característic del contingut d'aquesta memòria és l'espai que es dedica a la lliçó inaugural: ocupa el 16,5% del gruix de la memòria.

2.1.8 Universitat Ramon Llull

Universitat Ramon Llull. (1998). *Memòria Acadèmica. Curs 1997-98*. Barcelona: Autor.

La memòria del curs acadèmic 1997-1998 de la URL té una extensió de 454 pàgines, la més llarga de totes les analitzades. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes és grana, el característic d'aquesta universitat. A la part inferior de la portada es troba el logotip de la URL, de fons hi ha parts ampliadetes del típic arbre de la ciència inspirat en l'obra de Ramon Llull. A la part central, hi ha les inicials "URL" en vertical i, a sota, hi ha el títol: Memòria curs 1997-98.

La contraportada segueix el mateix esquema, però no hi ha títol. L'adreça i altres dades per poder localitzar la universitat apareixen a sota del logotip. El

contingut són els logos dels diversos centres federats, alguns gràfics a l'inici, i la resta, tot és redacció, en blanc i negre. Al començament de cada tema hi ha una pàgina amb un requadre on surt el títol de l'apartat. La mida de les pàgines és de 20,7 cm d'ample i 29,5 cm d'altura, és quasi l'estàndard DIN A4³⁹⁸. Té un resum de la memòria de la pàgina 31 a la 62 que n'agilita la consulta.

2.1.9 Universitat Oberta de Catalunya

Universitat Oberta de Catalunya. (1998). *Memòria del Curs 1996-97*. Barcelona: Autor.

La memòria de la UOC, del curs acadèmic 1997-1998, té una extensió de 160 pàgines. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes és marró fosc, amb una pàgina d'Internet de fons. A la portada apareix el títol: Universitat Oberta de Catalunya Memòria del curs 1997-1998.

La contraportada no té cap dibuix, només a la part de sota hi ha el logo de la universitat amb el seu color.

Les pàgines són majoritàriament blanques, excepte algunes, on hi ha els coordinadors i els autors, que són rosades, i les lletres són de color violeta fosc. Les fotografies tenen un filtre color sípia i les gràfiques són de color salmó. També hi ha alguns dibuixos i esquemes explicatius. Per separar els diversos apartats hi ha una plana, com la de la portada, amb el títol en blanc. La mida de les pàgines és de 21 cm d'ample i 29'7 cm d'altura, les mides DIN A4.

És l'única, a banda del vídeo memòria del sistema universitari català, que esmenta la col·laboració en l'edició de "La Caixa" i el "Grup Artyplan".

2.1.10 Universitat de Vic

Universitat de Vic. (1998). *Memòria 1997-98*. Vic: Autor, Fundació Univer

³⁹⁸ Deutsche Industrie-Normen (DIN), Normes Industrials Alemanyes. A4 correspon a 297 × 210 mm. 0,6 m² (0,623 m²) equivalent a una setzena part del metre quadrat. Similar al foli tradicional, una mica més curt, és en l'actualitat la mida de paper d'ús més corrent.

sitària Balmes.

La memòria del curs acadèmic 1997-1998 de la UVic té una extensió de 272 pàgines. Pel que fa a la presentació, el color de les tapes és groc. A la part inferior de la portada apareix el logotip de la UVic, amb vermell, blanc i negre. Al centre es troba el títol: Memòria Universitat de Vic, en negre, i sobreposat a una "M" majúscula de color vermell amb els anys posats verticalment en blanc a un costat. La contraportada no té cap dibuix, només a la part de sota hi ha el logotip de la UVic igual que a la portada.

Les pàgines són en blanc i negre, igual que les gràfiques i les fotografies. La majoria d'apartats estan separats de la resta per una fotografia a plana sencera i ve acompanyat per un breu article de presentació, signat per una personalitat reconeguda i relacionada amb el que s'anuncia. L'índex es troba al final de la memòria. La mida de les pàgines és de 21 cm d'ample i 27'7 cm d'altura.

Hi ha recull d'estudis i treballs de recerca i també hi consta una bibliografia de les publicacions. És l'única que té un discurs de cloenda del curs, realitzat pel Rector i situat al final de la memòria, a la pàgina 251.

2.1.11 Universitat Internacional de Catalunya

Universitat Internacional de Catalunya. *Memòria del curs 1998-99 (conté la 1997-98)*. Barcelona: Autor. [CD- Rom].

La Memòria de la Universitat Internacional de Catalunya és l'única que no té exemplar en paper sinó que la publicació és en format digital, en CD.

La memòria té tres apartats: un programa per visionar imatges amb una música de fons i sense comentaris, un altre que imita la composició d'una pàgina web i el tercer que està preparat per al programa Word de Microsoft. El resum sobre el contingut d'accés està realitzat a partir de la versió de Word, seguint la seva paginació. En total, 49 pàgines escrites en lletra Humnst777 Lt BT de mida 11, els títols són en versals de la mateixa lletra, però de mida 16, i el capítols de mida 14.

Aquesta presentació és la més innovadora pel que fa al format, però no

aporta cap informació diferent de les altres memòries. Aquest sistema en CD té dos avantatges molt importants: la facilitat i la rapidesa en la consulta.

2.1.12 Memòria del curs 1997-98 del Sistema Universitari Català

Universitat de Girona. (1998). *Memòria del curs 1997/98. Sistema universitari català*. Girona: Autor. [Cinta en vídeo].

La memòria del curs acadèmic 1997-1998 del Sistema Universitari Català, el va produir la UdG, que és la institució on es va realitzar el passi del vídeo a la inauguració del curs, amb la col·laboració del CUR i de totes les universitats. El format de vídeo és VHS i té una durada de 27 minuts.

Pel que fa a la presentació de la caixa, el color de la caràtula és blau fosc, que no s'ajusta al pantone de Girona. A la part inferior de la caràtula apareix un muntatge fotogràfic amb motius clàssics: un cap d'una escultura amb unes partitures de fons. La imatge té un to verdós, la mateixa tonalitat de la part del darrere, on apareix un muntatge amb els diversos logotips de les Universitats catalanes.

A la part de davant es troba, en colors groc i gris, el títol del vídeo: Memòria del curs 1997-98 del Sistema Universitari Català. La part del darrere té, a dalt i amb lletres blanques, una breu sinopsi del contingut de la cinta, sobreposada al muntatge dels logotips de les universitats. A la part central, apareixen els crèdits i els agraïments. Per últim, a la part de baix hi ha el logotip de la Universitat de Girona, amfitriona de l'acte, i el logotip, en groc, de l'empresa encarregada de la realització del vídeo, i les seves referències en blanc.

Al lloc, a dalt, hi ha el logotip, en vertical i en blanc, de la UdG i en groc, memòria del curs, i després, altre cop en horitzontal i en blanc, 97 i en groc, 98.

2.2 Descripció del contingut d'accés de les memòries

Les memòries acadèmiques contenen diferents apartats on s'exposen

diferents aspectes i temes de la comunitat universitària, com per exemple: un resum econòmic, els diversos càrrecs, les relacions amb altres departaments etc. De tots aquests punts, s'han analitzat, universitat per universitat, només els que, d'alguna manera, es relacionen amb els continguts d'accés. S'han estudiat tots aquells punts referents a la lliçó inaugural, als nous estudiants, a les vies d'accés, beques i ajuts, punts d'informació, allotjaments, cursos d'estiu, Saló de l'Ensenyament, etc., i es destaquen en cadascuna de les universitats, els apartats o temes, relacionats amb l'accés que hi apareixen.

Per analitzar amb profunditat el contingut, s'han extret aquells punts que parlen del tema i s'ha explicat per separat, si calia, la documentació o els gràfics que l'il·lustren.

S'ha establert un últim punt de l'apartat d'accés, l'apartat **altres**, on es recullen aquells aspectes relacionats amb l'accés que no estaven contemplats en els apartats anteriors. Alguns dels temes tractats, entre d'altres, i a manera d'exemple, són:

- Acollida d'estudiants estrangers.

En aquest apartat apareixen estadístiques d'alumnes, amb la seva procedència, i programes i allotjaments als quals es poden acollir.

- Atenció a l'estudiant.

Es relaten tots els temes relacionats amb la informació i els punts o llocs on poden anar a informar-se.

- Programes d'informació i orientació.

És un programa previ a l'ingrés a la universitat i va dirigit als estudiants de secundària. Aquest programa els orienta sobre els llocs o punts on poden trobar la informació que necessitin sobre les universitats. L'assistència a aquests programes pot ser reconeguda com a crèdits de lliure elecció.

- Consell d'estudiants.

A la UB aquest és l'òrgan que gestiona, entre d'altres, el reglament de les beques de col·laboració, la normativa electoral dels estudiants, el seguiment del

pla d'estudis i tot el que inclou, etc.

- Comissió d'Activitats d'Estudiants (CAE).

A la UB és la comissió executora del control de sol·licituds de subvencions a activitats i associacions.

- Oficina d'informació.

És un punt on es dóna informació sobre diversos temes de la comunitat universitària.

- Allotjament en general o La Vila Universitària de la UAB.

Exposa informació sobre on poden residir els alumnes durant els seus estudis. La Vila és una residència situada al propi campus de l'UAB.

- Saló de l'Ensenyament.

En aquest apartat s'explica, en un sentit general, com va anar l'edició del Saló de cada universitat, amb les dates, el nombre de consultes rebudes, el material de suport informatiu utilitzat, etc.

- Jornada de portes obertes i sessions informatives.

Aquestes jornades i sessions són uns dies que els estudiants de secundària contacten amb la universitat, bé sigui visitant el campus o mitjançant xerrades informatives.

- Borsa d'habitatge.

En aquesta borsa es pot consultar i tramitar les ofertes d'habitatge.

2.2.1 Universitat de Barcelona: Contingut d'accés

La memòria de la UB exposa els següents temes d'accés:

- Lliçó inaugural.
- Alumnes de nou accés i noves titulacions.
- Programes d'orientació.
- Programes d'informació.

- Beques i ajuts.
- Cursos d'estiu.
- Atenció a l'estudiant.
- Consell d'estudiants.

Com a característica principal, cal dir que és una de les memòries que utilitzen millor els símbols corporatius, especialment pel que fa a la utilització del color blau, característic de la universitat, i el logotip.

A més de l'índex general, hi ha un índex dels gràfics.

La memòria no ofereix la relació dels alumnes matriculats de nou accés. No obstant això, sí que aporta dades sobre l'estadística dels alumnes per a ensenyament, pla i gènere, a les cinc divisions en què es distribueixen els estudis.

Dades de l'alumnat.

A les pàgines 129, 130 i 131 hi ha les gràfiques de les dades de l'alumnat per ensenyament, pla d'estudis, vell o nou, i gènere. A continuació es poden consultar les gràfiques per divisions a les pàgines 132 i 133. Per finalitzar, resten les taules per titulacions de les pàgines 135 i 136.

Distribució per països.

Quant a la mobilitat dels estudiants, 677 estudiants de la UB han pogut cursar part dels seus estudis a diferents universitats europees: 245 de la Divisió I, 217 de la Divisió II, 69 de centres adscrits, 67 de la Divisió III, 51 de la Divisió IV i 28 de la Divisió V. Pel que fa a la distribució geogràfica, els estudiants de la UB han viatjat principalment a les universitats del Regne Unit (160), de França (127), d'Itàlia (89), d'Alemanya (88) i d'Holanda (83).

Distribució per programes.

La Universitat de Barcelona ha ofert, durant el curs 1997-98, les possibilitats d'allotjament següents:

- Residència Erasmus a Badalona.

- Estudis al barri de Gràcia.
- Col·legis majors.
- Habitatge jove.
- Residència a la ciutat.

D'altra banda, a la pàgina 156 s'exposa que 806 estudiants europeus han cursat estudis a la UB dins d'aquest programa: 385 a la Divisió I, 268 a la Divisió II (entre les dues, el 81% del total), 57 a la divisió IV, 38 a la Divisió V, 30 als centres adscrits i 28 a la Divisió III. Pel que fa a la distribució geogràfica, els italians van ser, per primer cop, els més nombrosos (185), seguits dels francesos (123), els britànics (108) i els alemanys (101).

2.2.1.1 Lliçó inaugural

El nou curs acadèmic es va obrir oficialment el 2 d'octubre al Paraninf de la Gran via, amb una lliçó inaugural del rector de l'Havana, Juan Vela, amb el títol: "Y más allá del 98, lo que nos une". Aquest discurs s'ha reproduït íntegrament a la memòria, des de la pàgina 11 fins a la 16.

Segons el discurs del Rector en la inauguració, aquest curs ha de ser el de la redefinició de l'activitat acadèmica, una tasca que exigeix una acció de govern ferma i, sobretot, el compromís global de la comunitat universitària des del reconeixement de l'heterogeneïtat i de la diversitat de les àrees disciplinàries de la pròpia universitat.

Aquesta redefinició haurà de preveure la incorporació dels nous instruments didàctics que proporcionen les noves tecnologies, el canvi d'èmfasi de l'ensenyament a l'aprenentatge i la progressiva transformació del professor en un gestor de l'aprenentatge dels estudiants. Aquesta transformació s'haurà d'integrar en un model d'avaluació de l'activitat global del professorat.

2.2.1.2 Noves titulacions

En l'àrea de les Ciències Humanes i Socials, l'única titulació nova és la

Llicenciatura de 2n cicle Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. Aquesta novetat apareix a la pàgina 49 de manera molt discreta i amb un asterisc que especifica que és una nova titulació, la qual es començarà a impartir amb posterioritat al curs 1997-98.

Altres modificacions que s'esmenten són la transformació de l'Escola Universitària de Formació del professorat d'EGB en la Facultat de Formació del professorat i la implantació dels estudis de segon cicle, en aquesta facultat, que condueixen a l'obtenció del títol de llicenciat en Comunicació Audiovisual. També s'esmenta la integració de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació a la Divisió de Ciències de l'Educació.

2.2.1.3 Beques i ajuts

El llistat i el repartiment de beques segons la divisió es poden consultar a la gràfica de les pàgines 147-152.

Durant el curs 1997-98 s'han gestionat i tramitat en el Servei de Gestió Acadèmica 12.231 sol·licituds de beques de règim general, de les quals, un cop descomptades les anul·lades, segons que es formula a la proposta de resolució del Ministeri, 10.692 han estat per a les facultats i escoles i 1.436 per a centres adscrits.

Ajudes a cursos d'estiu.

Les ajudes per als cursos d'estiu provenien del Vicerektorat de Relacions institucionals i Política Lingüística i han estat: 120 per cursos d'estiu a la UB, 48 per cursos realitzats en col·laboració amb les universitats adscrites a l'Institut Joan Lluís Vives i 32 per als impartits a la Universitat Internacional de Menorca, Illa del Rei.

Altres ajuts i prestacions presencials.

A la pàgina 153 es parla de les convocatòries d'ajuts, el seu atorgament i un quadre on hi ha la unitat responsable de l'ajut i el nombre d'ajuts de cada unitat.

Des de l'1 d'octubre de 1997 fins al 15 de setembre de 1998, el Vicerectorat de Docència i Estudiants ha fet públiques 104 convocatòries d'ajuts que han comportat 326 beques. La seva distribució es realitza en funció del Reglament de cada divisió. Les 74 convocatòries d'ajuts de col·laboració vigents del curs passat han tingut continuïtat aquest curs: en total, han estat repartits un total de 328 ajuts.

2.2.1.4 Universitat d'estiu

Un any més, la UB va organitzar les seves activitats d'estiu, "Els Juliols de la UB", plana 158, que abastaren tres setmanes d'aquest mes d'estiu, del 6 al 24. En aquesta segona edició, van assolir el llindar esperat, amb l'organització d'una quarantena de cursos, majoritàriament de vint hores, distribuïts en sessions de matí o de tarda. El nombre total d'inscrits ha estat de 1.700, tot doblant el nombre de matriculats de l'any passat. Gairebé un miler eren estudiants amb una mitjana d'edat de 28 anys.

Com sempre, les taules rodones i les diverses activitats culturals acompanyaven les classes i allargaven el temps lectiu dels cursos pels claustres i els jardins de l'edifici d'Elies Rogent. Més de 400 professors de totes les divisions de la UB, i professors d'altres universitats, juntament amb especialistes i professionals diversos, van impartir lliçons, van presentar casos pràctics, van acompanyar visites i van animar debats amb esperit obert i pluridisciplinari.

Els cursos eren oberts a tothom; només en alguns casos s'indicava la formació mínima que preferiblement calia tenir per seguir-los. S'organitzaven en quatre seccions diferents i complementàries. La primera incloïa els temes de recerca interdisciplinària, caracteritzats per un major aprofundiment i per l'aplicació d'una perspectiva plural. La segona presentava noves àrees i temes d'estudi, tot maldant per desplegar mètodes que servissin per explicar i resoldre alguns problemes de la societat contemporània, per tal d'incorporar-los a la tasca universitària. La tercera estava dedicada a l'actualització de coneixements. Finalment, la quarta constituïa el segon curs de l'Observatori Geopolític de la UB, i tractava alguns dels grans problemes del mapa polític mundial actu

al des de perspectives diverses. Tots els cursos volien dinamitzar els ensenyaments que es fan durant la resta del curs.

Les ajudes d'intercanvi amb altres universitats, promogudes pel Vicerectorat de Docència i Estudiants, han anat destinades a la Universitat de Damasc (Síria), la Universitat Estatal de Lomonosov, de Moscou i la de Sant Petersburg, ambdues russes.

Relació dels cursos d'estiu.

La relació dels cursos d'estiu, és a dir, el llistat del cursos segons el seu contingut és a les pàgines 159-160, juntament amb les llistes d'altres activitats culturals.

2.2.1.5 Altres

Contracte – programa.

Se'n parla en el discurs d'inauguració del Rector, plana 11, dient que esdevé l'objectiu estratègic del curs 1998-99, responsabilitat que s'ha proposat elaborar i signar entre el Govern de la Generalitat i la UB, essent ell mateix conscient, juntament amb el CUR, de la complexitat que suposa.

Acollida d'estudiants estrangers.

La llista d'alumnes, programes i allotjaments, que es divideix pel nombre d'estudiants, país de procedència i el trimestre d'arribada, es pot consultar a les pàgines 155, 156 i 157.

Atenció a l'estudiant.

Els temes relacionats amb la informació per a l'estudiant són a les pàgines 145 i 146. La Direcció de Gestió Docent i el Gabinet d'Orientació Universitària (GOU), amb el seu nou responsable, el Dr. Joan Guàrdia, amplia la seva actuació cap a programes d'informació i d'orientació.

Programa d'informació o de preingrés, que són programes informatius per a estudiants de secundària. Com a novetat, la campanya d'informació de fora de Barcelona es fa en CD-ROM. També es fan insercions publicitàries als mit

jans de comunicació durant els mesos de març a juny: a *La Vanguardia*, *El Periódico*, *Medicampus* i *Gaceta Universitaria* i s'ofereix la línia directa 902 per atendre els dubtes dels professors dels centres de secundària. Altres accions realitzades van ser: l'edició material en suport paper: fullets informatius, les fitxes amb els plans d'estudis de tots els ensenyaments, on es recull de forma sintètica l'oferta de places, la nota de tall, etc.; la realització de visites a comarques, en coordinació amb els 43 Consells Comarcals de Catalunya; la coordinació de les Jornades de Portes Obertes dels centres de la UB, ha estat la primera vegada que tots els centres han organitzat aquestes jornades; la participació en el disseny de l'estand al Saló de l'Ensenyament (p. 145), on van col·laborar 92 estudiants dels centres de la pròpia universitat i van tenir 10.000 consultes; i, per últim, la realització, a càrrec del GOU i a petició dels interessats, de quinze xerrades a estudiants i pares de COU, tercer de BUP, batxillerats i quart de ESO.

Pel que fa als programes d'orientació, el GOU els va organitzar per primera vegada en forma de curs de 20 hores, reconeguts com a 2 crèdits de lliure elecció.

El GOU, juntament amb una professora orientadora, una alumna orientadora i l'equip del Servei d'Orientació Universitària específic de l'àrea de ciències, han continuat fent els següents programes: formació per a la inserció universitària d'alumnes més grans de 25 anys; metodologia de treball i estudi a la universitat; la comunicació com a eina de treball; i tècniques de recerca de feina i de nou ingrés, que té per objectiu donar una benvinguda més personalitzada a aquests estudiants.

El Consell d'Estudiants.

Aquest Consell ha estat fent, des de la seva entrada en vigor, un seguiment de les problemàtiques que han anat apareixent en el seu funcionament i, sobretot, del reglament de les beques de col·laboració, de la normativa electoral dels estudiants, del reglament del registre d'Associacions i Grups de la UB, i de la normativa de funcionament intern de l'Hotel d'Associacions. Altres activitats del Consell han estat: seguiment del pla d'estudis de la UB, que inclouen

els crèdits de lliure elecció; les bases per al treball de la Junta de Govern i la Comissió Permanent del Claustre; i la participació en diferents jornades i fòrums, tant dins com fora de l'àmbit universitari.

Comissió d'Activitats d'Estudiants.

Aquesta comissió executa el control de les sol·licituds de subvencions a activitats i associacions. Durant el curs 1997-98 es van registrar 89 sol·licituds per a activitats concretes, i es van concedir 4.992.724 pessetes, i 24 sol·licituds per a associacions d'estudiants de la UB, a les quals es van concedir 3.500.000 pessetes.

2.2.2 Universitat Autònoma de Barcelona: Contingut d'accés

Pel que fa a l'accés, la memòria de la Universitat Autònoma exposa els següents temes:

- Carreres, titulacions o estudis nous o modificació dels ja existents.
- Beques i ajuts.
- Orientació i informació a l'estudiant.
- Residències universitàries.
- Jornada de portes obertes.
- Saló de l'Ensenyament.

Aquesta memòria és bastant completa en continguts d'accés. En general, té els punts més importants de l'accés. La informació està acompanyada de gràfics, que es poden consultar mitjançant el seu propi índex, (barres, taules, percentatges...), que ha demostrat ser una eina molt útil per a la seva consulta. Pel que fa al tema d'allotjaments universitaris, ens parla de l'ocupació i història dels habitatges de la vila universitària. A la memòria li falta l'apartat dedicat als cursos d'estiu.

La memòria no ofereix la relació dels alumnes matriculats de nou accés. Sí que aporta dades sobre l'estadística dels alumnes per estudis, centres i ci

cles, a les escoles adscrites i als centres propis i als vinculats.

El total d'alumnes matriculats als centres integrats és de 32.761, i el total d'estudiants matriculats a les escoles adscrites és de 4.744, tal com consta a la pàgina 64.

2.2.2.1 Noves titulacions

La llista de les carreres segons les diverses tipologies de centres, es pot consultar a la pàgina 55. El quadre dels alumnes de primer i segon cicle es pot consultar a la llista que apareix a la pàgina 57. A la pàgina 54 s'explica que, durant el curs 1997/98, l'oferta d'ensenyaments de primer i segon cicle ha estat incrementada amb les titulacions següents :

- Diplomatura de Logopèdia, impartida per la Facultat de Psicologia.

- Llicenciatura d'Història i Ciències de la Música, titulació de segon cicle impartida per la Facultat de Filosofia i Lletres.

Diplomatura de Turisme, oferta per l'Escola Universitària de Turisme, adscrita a la UAB.

Finalment, a la plana 36 s'esmenta, dins l'apartat dels acords de la junta de govern del 16 de juliol, l'Aprovació de la implantació dels estudis de fisioteràpia organitzats per la Fundació Universitària del Bages, a l'Escola Universitària d'Infermeria de Manresa, adscrita a la UAB.”

Pel que fa a l'oferta de places, s'ha incrementat el nombre de places de dues titulacions amb dos nous grups cadascuna:

- Llicenciatura d'Antropologia Social i Cultural de només segon cicle, amb un nou grup de 60 alumnes.

- Llicenciatura de Sociologia, amb un nou grup de 80 alumnes.

2.2.2.2 Beques i ajuts

El resum de beques de col·laboració del MEC, es pot consultar a la pàgina

102, on hi ha un quadre i un gràfic de barres. De beques de col·laboració del MEC n'hi ha 30 de concedides; de beques de règim general del MEC, 6181.

2.2.2.3 Altres

Oficina d'informació, a la pàgina 226.

Durant el curs passat, aquesta oficina va posar en servei el Punt d'Informació de la plaça Cívica com a lloc d'atenció als usuaris. Durant aquest any, el Punt va augmentar en el nombre d'usuaris i la *web* i l'Autònoma Oberta (Servicaixa) es van consolidar com a lloc de consulta. Aquest any s'han editat, en suport tradicional, el material d'informació següent:

- Guia informativa 1997-98, L'Autònoma al teu servei: guia informativa, desplegable de la UAB i calendari acadèmic.

- Guia L'Autònoma, el campus: carpeta amb els plans d'estudis de la UAB, fullet d'accés i fullet promocional.

- Guies de l'Estudiant dels centres: informació d'interès general.

- Tríptic Lliure elecció: amb l'oferta de les assignatures de les universitat i informació sobre assignatures de lliure elecció.

- Directori d'universitats a Espanya: informació general de la UAB.

- Guia informativa de la UAB: desplegable amb les dades bàsiques de la universitat en anglès.

- Plànol d'accessos i del campus de Bellaterra.

- Col·laboració en l'edició de la carpeta de matrícula dels alumnes de la UAB.

Les activitats de promoció d'aquest any s'exposen a la pàgina 227:

- Campanya de promoció dels serveis de la UAB: coordinació de la campanya de promoció dels serveis. La campanya s'organitza durant el període de matrícula i consisteix en la instal·lació de punts d'informació a cada centre de la UAB, amb l'objectiu de promocionar els diversos serveis que s'ofereixen.

- Graduat superior en Biotecnologia: promoció dels nous estudis.
- Jornades de portes obertes: presentació de la *web* de la UAB als professors de secundària que van visitar l'Autònoma durant aquesta jornada.
- Saló de l'Ensenyament: preparació del material informatiu necessari i del personal informador de l'estand de la UAB (p. 227).
- Universitat a l'Abast: preparació i tramesa de la documentació dels cursos i edició dels certificats d'assistència.

L'evolució del nombre d'usuaris de l'Oficina d'Informació està reflectida a la gràfica de la pàgina 227.

La Vila Universitària.

En aquest apartat, es reflecteixen les dades sobre l'ocupació de la Vila Universitària al curs 1997-98, que es xifra al voltant del 95 %, i les dades de les residències per a col·lectius (pàgina 238). També estan distribuïdes per franja d'edat, estudis o procedència geogràfica.

2.2.3 Universitat Politècnica de Catalunya: Contingut d'accés

Els principals temes d'accés de la memòria són:

- Lliçó inaugural

La memòria dóna molta importància al seu funcionament, deixant de banda altres temes com els que s'estudien. No hi ha una estadística dels alumnes de nou accés. La memòria va acompanyada d'un annex al final on, per ordre alfabètic, apareix la composició dels òrgans de govern. És la que menys importància dóna als temes estudiats.

És una memòria molt breu pel que fa al tema estudiat, i falten punts, com ara: informació sobre beques, noves titulacions, informació d'accés, allotjaments etc., i no n'hi ha cap que parli directament dels alumnes. No ofereix les dades relatives al nombre d'alumnes matriculats de primer curs, i dóna la quantitat total d'estudiants a tots els centres de la UPC. Als centres propis hi ha un total de 29.851 alumnes, 12.308 en cicles curts i 17.543 el cicle llarg o només el

segon cicle, i als centres adscrits 5.638 estudiants, tots ells en estudis de no-més primer cicle. En total: 35.489 alumnes.

Malgrat la manca de dades sobre els temes d'accés i dels alumnes matriculats de nou accés, aquesta universitat té clar el problema que representa la davallada demogràfica, com es fa palès en dos dels discursos que recull la memòria. Primer, el rector, en la presentació del programa d'actuacions 1998-2002, exposa com s'ha d'afrontar la caiguda demogràfica: "Es proposa incrementar la relació amb l'ensenyament secundari i fer prendre consciència de la importància de la tecnologia en el desenvolupament del país. Cal obrir-se a col·lectius potencials de fora de Catalunya i estudiar la conveniència de suprimir l'article 2 dels Estatuts, que limita l'àmbit d'actuació de la UPC a les comarques de Catalunya". Després, el vicepresident del Consell de Directors i Degans de Centres Docents, el Sr. Antoni Elias Fusté, diu: "Ara ens trobem en un d'aquests moments, la davallada demogràfica, la necessitat de canviar la forma d'educar anteriorment esmentada, l'acceptació del principi d'educació continuada al llarg de tota la vida, etc., tot ens diu que cal que assagem noves maneres de transmetre i crear coneixements. Les TIC són una eina, la seva aplicació encara està en una etapa experimental, cal cercar fins i tot un nou llenguatge, han de ser un instrument per aconseguir les pautes anteriorment anunciades..." (p. 38).

2.2.3.1 Lliçó inaugural

A la plana 93 es comenta que el dia 19 de setembre va tenir lloc la inauguració del curs 1997/98. Va anar a càrrec de: Jaume Cela i Juli Palou, mestres de Rosa Sensat, que van parlar dels canvis del sistema educatiu, fonamentalment a la primària i a la secundària. Com ja s'ha dit, va ser la primera vegada que una universitat va transmetre per xarxa ATM, sobre fibra òptica, la inauguració de curs. L'acte va comptar amb la presència de Pasqual Maragall, llavors Alcalde de Barcelona; Miquel Roca, que era President del Consell Social; Antoni Giró, DGU, i Jaume Pagès, en aquell moment, Rector de la UPC.

2.2.4 Universitat Pompeu Fabra:³⁹⁹ Contingut d'accés

La Universitat Pompeu Fabra inclou els apartats d'accés següents:

- Referències a la premsa.
- Lliçó inaugural.
- Beques i ajuts.
- Cursos d'estiu.
- Nombre d'alumnes de nou accés.
- Punt d'informació de l'estudiant i acolliment.
- Saló de l'Ensenyament.

La memòria és completa en informació sobre la universitat i sobre els seus serveis i les seves relacions, ja sigui a nivell d'institucions o a nivell empresarial. En canvi, pel que fa als temes d'accés, li manca informació sobre allotjaments o carreres de nou accés. Tanmateix, és una de les poques que parla de la seva participació al Saló de l'Ensenyament.

Te l'índex molt desenvolupat i ben explicat i, en general, és una de les més completes, ja que el seu contingut abraça molts dels temes relacionats amb la comunitat universitària, essent tanmateix l'accés el menys desenvolupat.

També cal esmentar que es dedica un apartat a la premsa i que, pel seu interès, es reproduïx íntegrament: "Al llarg del curs s'han continuat incrementant les relacions amb els mitjans de comunicació amb l'objectiu de difondre entre la societat l'activitat institucional, de docència i de recerca de la UPF. La connexió amb els mitjans de comunicació s'ha realitzat mitjançant la tramesa de comunicats de premsa, l'organització de conferències de premsa, les visites de periodistes al campus, l'organització d'entrevistes amb els professors de la Universitat, l'elaboració de dossiers de premsa especialitzats i l'assistència per

³⁹⁹ Recordem que la memòria es presenta en dues publicacions: La Memòria del curs acadèmic 1997-98, i La Síntesi.

sonalitzada als periodistes en la cobertura dels actes de les presentacions als quals van assistir durant el curs” (pàgina 29).

La UPF forma part de l'associació EUPRIO (*European Universities Public Relations and Information Officers*) i des del setembre de 1997 n'ha assumit la secretaria. La UPF també participa en les activitats de l'Associació universitària de Gabinetes de Comunicació (AUGAG).”

2.2.4.1 Lliçó inaugural

El resum de la lliçó inaugural és a la pàgina 17. La inauguració del curs acadèmic es va celebrar el dia 6 d'octubre, a l'auditori de l'àgora Jordi Rubió i Balaguer.

L'acte va ser presidit per Joan Reventós, llavors President del Parlament de Catalunya, amb la presència de l'Alcalde de Barcelona⁴⁰⁰, ara Joan Clos. La lliçó inaugural va ésser impartida pel Secretari General de l'OTAN, Javier Solana. També van intervenir el DGU, Antoni Giró, el President del Consell Social, Joan Guitart i el Rector de la UPF, Enric Argulloll.

2.2.4.2 Alumnes de nou accés

És l'únic punt d'aquesta memòria que es dedica íntegrament a l'accés i està situat a la pàgina 259, on apareix un quadre, per centres i estudis, sobre alumnes de nou accés. A la memòria és esmentat com estudiants de nou ingrés, i en la síntesi, a la pàgina 19, es classifica els estudiants pels diversos cursos, entre ells, els de primer.

2.2.4.3 Beques i ajuts

Les beques de règim general concedides pel MEC estan representades a

⁴⁰⁰ El Sr. Joan Clos va ser nomenat Alcalde de Barcelona, per renúncia del seu antecessor, Pasqual Maragall, el 26 de setembre de 1997. El 1999 va revalidar el seu mandat en guanyar les eleccions.

la pàgina 257. En total, n'han estat concedides 1139, un 62,41% sobre el total de les sol·licitades, que són 1.825, i n'han estat denegades 686. Es van presentar 99 sol·licituds de revisió, un 5,4% de les denegades, de les quals 61 es van resoldre favorablement i 38, desfavorablement. A la pàgina 259 hi ha un apartat de beques de col·laboració.

2.2.4.4 Universitat d'Estiu

La UPF ha programat un cicle de cursos d'estiu amb l'objectiu d'ampliar l'oferta docent ordinària amb cursos nous que fossin prou variats per interessar els estudiants de tots els centres i que complissin els mateixos requisits que la resta d'assignatures dels diversos plans d'estudis. Són pensats principalment per als estudiants de la UPF, amb el reconeixement oficial de crèdits, 3 crèdits per curs, i amb el rigor acadèmic habitual. La resposta ha estat magnífica per part dels estudiants de la UPF.

Els cursos d'estiu tenen financiació pròpia, és a dir, s'autofinancien. L'oferta va ser de 24 cursos, dels quals finalment es van realitzar 16. Es poden destacar cursos tan diversos com: ensenyament de llengües estrangeres, de cultures africanes, d'evolució de l'heroi cinematogràfic, de dret penal i de mitjans de comunicació.

Cal ressaltar la feina del Gabinet d'Orientació Acadèmico - Professional (GOAP), que facilita, entre d'altres qüestions, la inserció laboral als futurs graduats, a més de donar les eines per al desenvolupament professional. Durant els cursos, s'ha incrementat la demanda d'aquest servei.

2.2.4.5 Altres

Saló de l'Ensenyament.

El Saló de l'Ensenyament, explicat a la pàgina 21, va tenir lloc del 19 al 22 de març de 1998. La Universitat hi va ser present i va atendre un total de 3.226 consultes dels visitants. Es va produir un vídeo institucional, utilitzat per a totes les activitats de promoció dirigides als alumnes. De forma paral·lela, es va or

ganitzar una jornada de portes obertes per als nous estudis de Biologia.

Per primera vegada, a l'estand de la UPF del Saló de l'Ensenyament, es va reservar un lloc per a l'atenció individualitzada dels professors d'instituts.

Atenció a l'estudiant.

Com s'explica a la pàgina 185, durant aquest curs acadèmic el Punt d'Informació de l'Estudiant ha atès 112.053 consultes, xifra que suposa un increment de l'11% respecte a l'any anterior. La mitjana és de 17 consultes per estudiant.

Acolliment als nous estudiants.

El programa d'acolliment, a la plana 185, "BENVINGUTS A LA UPF", durant els dies 22, 23 i 25 de setembre de 1997, pretenia posar a l'abast dels nous estudiants que s'incorporaven a la UPF tota la informació bàsica i necessària per facilitar-los la seva integració. Consta de visites a la Universitat guiades per estudiants veterans, en les quals es dona informació del campus universitari: on s'imparteixen les classes, l'emplaçament de les aules, les aules d'informàtica, el Punt d'Informació a l'Estudiant, la Biblioteca i altres serveis a disposició de l'estudiant. El nombre d'estudiants nous inscrits en el programa va arribar a la xifra de 1.727, un 90,2% dels alumnes nous matriculats.

2.2.5 Universitat de Lleida: Contingut d'accés

Pel que fa a l'accés, la memòria conté els punts següents:

- Alumnes de nou accés.
- Accés per a més grans de 25 anys.
- Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels existents.
- Universitat d'estiu.
- Beques i ajuts.
- Programa d'assessorament.
- Borsa d'allotjament.

Com moltes de les memòries analitzades, tracta els temes relacionats amb l'accés de forma estadística. Aquesta memòria dedica moltes pàgines a les seves diferents facultats, escoles i titulacions, i a la recerca dins la universitat. Pel que fa a l'estudiantat, s'ha assolit la xifra d'11.657, que significa una estabilització respecte al curs anterior, repartits entre 8.826, matriculats en les titulacions pròpies, i 2.551, en els centres adscrits. La distribució per cicles ha estat de 7.958, en els estudis de primer cicle; 3.419, en els de segon cicle i 280, en els de doctorat, que, sumats als cursos de postgrau, arriben a 1.309 en el total de tercer cicle.

Aquesta universitat va ser la primera que va utilitzar la paraula estudiantat per tal d'evitar el sexisme en el llenguatge.

2.2.5.1 Alumnes de nou accés

Procedència de l'estudiantat.

Les pàgines 52, 53 i 54 contenen la procedència de l'estudiant per comarques, per províncies, per nacionalitats, i la matrícula oficial de nou accés per ensenyaments i per vies. En total: 2.418, dels quals 27 són dels 37 que van aprovar més grans de 25 anys i 11 de districte compartit. També es reproduïx un quadre en funció de si l'alumne ha entrat en primera, o segona preferència i el total d'alumnes en totes les preferències.

Accés a la Universitat.

A la pàgina 57 es reproduïx la matriculació de nou accés per ensenyaments, mentre que a la pàgina 58 es reproduïx l'accés per COU i PAAU i per a més grans, s'utilitza majors de 25 anys, el qual està distribuït per ensenyaments i edats.

2.2.5.2 Noves titulacions

Les carreres per titulacions es poden consultar a la llista que apareix a la pàgina 69. Pel que fa als ensenyaments, destaca com a principal novetat el

començament dels estudis de la titulació d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat Mecànica, a l'Escola Politècnica, amb uns nous plantejaments per a la docència i la recerca, derivats d'una planificació estratègica redactada per una comissió molt àmplia; i l'adscripció de les Escoles de Turisme de Lleida, de Manresa i dels Pirineus de la Seu d'Urgell.

2.2.5.3 Beques i ajuts

S'ha sol·licitat un total de 3.187 beques de règim general, de les quals 3.171 són del territori MEC i 16 del País Basc. Navarra no hi figura, cosa que fa pensar que cap dels 23 alumnes que hi ha d'aquesta Comunitat Autònoma no l'ha demanat. N'han estat concedides 2.037, un 64 % del total, de les quals 2.025 són del MEC i 12, del País Basc.

2.2.5.4 Universitat d'estiu

En les pàgines 156-158, es pot consultar els cursos d'estiu que s'hi fan segons l'àrea d'ensenyament. Mitjançant la Universitat d'Estiu s'han organitzat dues reunions científiques especialitzades i 19 cursos de diferents àmbits temàtics que afavoreixen l'intercanvi científic i d'experiències entre els docents i els alumnes.

2.2.5.5 Altres

Programa d'assessorament.

La UdL ofereix un programa d'assessorament i d'informació per a la matrícula, per tal de facilitar a l'estudiant de nova entrada tota la informació que requereixi per realitzar la matrícula.

Campanyes de difusió i d'imatge de la UdL.

Aquesta acció consta de l'organització de la Jornada de Campus Oberts, de la Coordinació de la presència de la UdL al Saló de l'Ensenyament i la col·laboració en les Jornades d'Orientació i Informació organitzades per dife

rents centres d'ensenyament primari i secundari de la ciutat de Lleida i comarques.

Borsa d'allotjament.

Es disposa d'una borsa d'allotjament que consta de residències universitàries privades, del Programa d'allotjament intergeneracional i, a més, col·laboracions amb el Servei d'Allotjament Universitari (SAU) per tal d'allotjar estudiants dels programes Socràtes i Erasmus.

2.2.6 Universitat de Girona:⁴⁰¹ Contingut d'accés

La memòria de la UdG tracta d'accés en els punts següents:

- Alumnes de nou accés.
- Distribució per vies d'accés, preferències i notes.
- Accés per a més grans de 25 anys.
- Distribució per gènere i origen.

La informació de la memòria, pel que fa a l'accés, només apareix tractada en forma d'estadístiques. No es dona informació argumentada, però, en canvi, en facilita moltes dades tractades estadísticament. Aquesta memòria és molt visual, ja que la majoria de punts estan molt desenvolupats gràficament, amb taules i diversos tipus de gràfics, en barres i ciclogrames.

2.2.6.1 Alumnes de nou accés

El quadre de la pàgina 31 de la memòria especifica el nombre de places ofertes a cada facultat de primer curs, el nombre d'alumnes que hi ha accedit i la relació final entre la demanda que hi ha hagut i l'oferta.

Els gràfics de la pàgina 33 contenen les dades quantitatives dels alumnes que han accedit en primera, segona o altres preferències, des del curs 1994-95

⁴⁰¹ La memòria es presenta en dues publicacions: La Memòria del curs 1997-98, i La Memò-

fins al curs 1997-98. Aquestes dades apareixen en nombres absoluts i en tants per cents. Amb aquests gràfics es pot observar que els alumnes que han accedit en primera preferència a la Universitat de Girona, en el curs 97-98, ha augmentat notablement en comparació amb els tres cursos anteriors.

L'evolució del nombre d'estudiants de nou accés en primera preferència s'exposa a les pàgines 34, 35 i 36, on apareix una sèrie de gràfiques, distribuïdes per facultats, on queda constància de l'evolució des del curs 1994-95 fins al 1997-98, i del nombre d'estudiants de nou accés en primera preferència a estudis de primer i segon cicle.

La distribució dels estudiants en funció de la via d'accés es troba de la pàgina 37 a la 40. Hi apareixen una sèrie de quadres i gràfiques amb la distribució dels alumnes que han accedit a totes les facultats de la UdG, repartits segons la via d'accés.

La distribució dels estudiants de nou accés per ordre de la preferència i vies d'accés, es troba en el quadre de la pàgina 39. S'hi pot observar una relació dels alumnes que han accedit per primer cop a les diferents facultats, el curs 1997-98. Apareixen classificats segons la via d'accés i segons l'ordre de preferència, és a dir si l'han sol·licitat en primera, segona o altra preferència. Com es pot observar, la via majoritària d'accés ha estat la via 0, seguida de la via 7, la 4, la 2 i, finalment, la via 8.

De la pàgina 41 a la 43 hi ha la distribució dels estudiants de nou accés per notes d'accés, on apareixen diversos quadres i gràfics. En el cas dels alumnes que han accedit a la universitat per la via de PAU, s'hi troben tres gràfics. En un d'aquest gràfics s'especifica la nota d'accés i el número d'ordre de la preferència amb la qual han entrat. Els alumnes amb la nota més alta són els que han entrat en primera preferència. El segon agrupa tots els alumnes que han accedit per la via 0 i els classifica per la nota d'accés. L'últim és un gràfic on es pot observar el tant per cent d'alumnes que han accedit en cada agrupació de notes.

Els alumnes amb accés a la universitat per via 4 tenen una agrupació diferent per notes que els de PAU. El nombre d'alumnes que tenen una nota entre el 7 i el 8 és molt superior als alumnes que han entrat amb notes anteriors i posteriors. També es pot veure que les carreres a què es pot accedir amb una FP dins la UdG són menys, en relació amb l'accés per les PAU.

Pel que fa a l'accés per a més grans de 25 anys, es reproduïx en una taula un quadre, a la pàgina 44, amb els estudiants que entren per aquesta prova, que aquell any van ser 68.

A la pàgina 45 hi ha una gràfica de percentatges on estan distribuïdes les carreres per sexe dels alumnes de nou accés del curs 97-98. A la pàgina 46 apareix la mateixa gràfica, però distribuïda per facultats i a la pàgina 47 es presenta, en percentatges, l'evolució de la distribució per sexe, per facultats o estudis. A la pàgina 48 hi ha dues gràfiques: una de barres amb nombres absoluts i una de barres amb percentatges.

En el quadre de la pàgina 49 apareix la relació d'alumnes que han accedit a la UdG segons la comarca d'on provenen. Com es pot observar, els estudiants són majoritàriament del Gironès, de l'Alt i del Baix Empordà i de la Selva, els quals aporten el 60% i escaig del total d'alumnes. A la pàgina següent, hi ha el mateix quadre, però les xifres estan en percentatges.

2.2.6.2 Noves titulacions

Aquest any es produeixen les adscripcions següents: l'Escola Oficial de Turisme Girona, les escoles privades de turisme Esmatur, Ceta, Mediterrani i Euroaula, totes elles de Barcelona, i Turisme i Hoteleria de Sant Pol de Mar. També es dona la vinculació acadèmica amb l'Escola Superior de Relacions Públiques, que imparteix un títol propi que estava relacionat amb la de UB.

2.2.6.3 Altres

A la memòria del Consell Social de la UdG no es parla pròpiament de l'accés, però sí d'altres aspectes relacionats: la implantació del primer cicle

d'Administració i Direcció d'Empreses, o l'adscripció d'algun centre. No obstant això, en aquesta memòria s'exposa, bàsicament, una presentació del seu president i s'hi presenten les seves funcions, l'organització i el funcionament, amb l'enumeració de tots els seus departaments, la normativa sobre la composició i el funcionament, les seves atribucions i els acords presos.

2.1.7 Universitat Rovira i Virgili: Contingut d'accés

La Universitat Rovira i Virgili, presenta els continguts d'accés següents:

- Lliçó inaugural.
- Alumnes de nou accés.
- Accés per a més grans de 25 anys.
- Beques i ajuts.
- Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels existents.
- Contracte – programa.

Aquesta universitat reproduïx íntegrament la lliçó inaugural, que va ser molt extensa i que ocupa trenta-vuit de les cent noranta-quatre pàgines de què disposa. Aquesta reproducció íntegra de la lliçó inaugural és el seu tret més característic.

2.2.7.1 Lliçó inaugural

Per donar el tret de sortida al nou curs acadèmic, la URV va oferir una lliçó inaugural, a càrrec del Dr. Emiliano Aguirre. Aquesta lliçó, es reproduïx a partir de la pàgina 11, "*El estudio de los fósiles en España*" i seguidament un discurs de l'Excel·lentíssim i Magnífic Sr. Rector, a la plana 49, amb el qual s'acaba declarant oficialment inaugurat el curs acadèmic 1998/99.

2.2.7.2 Alumnes de nou accés

De la pàgina 79 a la 85 apareixen les gràfiques dels alumnes matriculats a tots els cursos. A la pàgina 86 s'exposen els alumnes matriculats a les PAU i els aprovats. A les pàgines 87 i 88 hi consten els procedents de la preinscripció universitària i de les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys. Aquestes dades apareixen en un conjunt de gràfiques per facultats, centres adscrits i accés per a més grans de 25 anys.

2.2.7.3 Noves titulacions

Per al curs 1997/98, la URV va crear la Facultat d'Enologia per transformació de l'antiga escola. D'aquesta manera s'ha consolidat definitivament l'ensenyament d'Enologia en aquesta universitat, com una singularitat interessant i única del sistema universitari català. També es van engegar dos nous ensenyaments de nou ingrés: Mestre en Llengua Estrangera, a la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia, i Enginyeria Informàtica, com un segon cicle.

Dos centres nous es van adscriure a la URV durant aquest curs: l'Escola d'Empresarials Dr. Manyà de Tortosa i l'Escola de Turisme Bettatur a Tarragona (Pàgina 51).

2.2.7.4 Beques i ajuts

Les gràfiques de les beques, i la distribució per imports, es poden consultar a la pàgina 89. En total, 3.524 de sol·licitades de règim general i 2.480 de concedides.

2.2.7.5 Contracte – programa

Un fet significatiu d'aquest curs va ser la signatura del Contracte - programa amb el Govern de la Generalitat, que va tancar unes llargues i intenses negociacions entre aquesta universitat i el CUR. Aquest fet s'explica a la pàgina 50.

2.2.8 Universitat Ramon Llull: Contingut d'accés

La memòria de la Universitat Ramon Llull té els apartats d'accés següents:

- Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels existents.
- Alumnes de nou accés.
- Universitat d'estiu.

És la memòria que té la presentació més senzilla. No té cap mena d'editatge, simplement és la impressió de l'ordinador. La seva estructura és dividida en una presentació de la universitat i una presentació de les diferents escoles i facultats. Cada apartat està molt desenvolupat i la informació es desenvolupa amb gràfiques. Malgrat això, no hi ha cap apartat dedicat a l'accés d'alumnes, se'n parla a l'apartat d'activitats més rellevants dels centres, però només a nivell estadístic, sol·licituds, distribució, etc.

És una memòria que dóna molta importància a la informació de cada centre federat, i fins i tot n'hi ha un d'associat que imparteix disseny. S'hi troba a faltar una informació més general de la universitat i també un apartat dedicat a beques. La seva estructura és molt diferent de les altres analitzades.

2.2.8.1 Alumnes de nou accés

L'evolució dels estudiants, segons els anys, està dividit en places i sol·licituds, aquesta informació es pot consultar a la pàgina 45. El nombre d'estudiants de la universitat ha seguit una evolució creixent en els darrers anys fins arribar enguany, des dels 3.970 alumnes del curs 92-93, a la xifra de 12.543 estudiants de primer i segon cicle. El nombre de preinscripcions per estudis mostren la creixent demanda, el nombre de sol·licituds de plaça a la URL, per als curs 97-98, ha estat de 7.506 per a 3.050 places ofertes. La gràfica de la pàgina 47 mostra la distribució dels alumnes per centres. La URL ofereix, en algunes de les gràfiques, la possibilitat de comparar resultats amb al

tres anys.

2.2.8.2 Noves titulacions

Les carreres noves que s'exposen a la pàgina 3 són: Arquitectura, Arquitectura tècnica i Enginyeria, especialitat de Telemàtica.

2.2.8.3 Universitat d'estiu

La Universitat d'estiu mostra els seus resultats mitjançant una gràfica a la pàgina 62. Ha comptat amb 633 assistents i 1.269 matriculats, cosa que significa un augment del 28 i el 36%, respectivament, envers l'any 1996.

2.2.9 Universitat Oberta de Catalunya: Contingut d'accés

Els principals continguts sobre accés dins de la memòria són:

- Estudis nous o modificació dels existents.
- Universitat Oberta d'estiu.
- Accés de més grans de 25 anys.
- Estadístiques d'estudiants.

Aquesta memòria discorre sobre els orígens, el govern de la universitat, l'activitat docent, la memòria econòmica, la recerca i serveis, i el tema d'accés, del qual parla de forma estadística. Cal destacar la Universitat Oberta d'Estiu que és una de les més conegudes. A més, una part de la memòria, que apareix a l'annex, és traduïda al castellà i a l'anglès.

2.2.9.1 Alumnes de nou accés

La memòria no inclou la relació d'alumnes matriculats de nou accés, i només comenta el curs de preparació de les proves d'accés per a persones més grans de 25 anys. El resum d'aquestes proves es troba a la pàgina 56. La fina

litat bàsica del curs és que les persones que segueixin aquesta oferta formativa assoleixin un aprenentatge que els permeti superar aquestes proves a la UOC i, posteriorment, integrar-se amb èxit en aquesta comunitat universitària i seguir-ne els estudis elegits.

El material didàctic està dissenyat i elaborat específicament per a cada matèria del curs, seguint els criteris metodològics més adients per a l'autoaprenentatge. Les pautes per a la seva elaboració s'han establert atenent a: el rigor dels continguts, la didàctica específica de cada matèria i la necessitat d'un enfocament didàctic que faciliti l'aprenentatge. La concreció dels continguts, i el seu desenvolupament, s'ha encomanat a les corresponents direccions d'estudis de la UOC, d'aquesta manera es pot garantir una preparació homogènia amb els estudis universitaris als quals es pot accedir.

La millora dels serveis i recursos que ofereix el curs es valora mitjançant qüestionaris d'avaluació que es lliuren als estudiants i al professorat. Les respostes recollides permeten analitzar el desenvolupament general del curs i altres aspectes més concrets del seu funcionament. Els estudiants matriculats es presenten a les gràfiques de la pàgina 57, aquestes estan expressades per estudis, centres, estudiants inscrits a l'examen d'ingrés i estudiants que han aprovat l'examen.

2.2.9.2 Noves titulacions

Els estudis que es poden realitzar en aquesta universitat són: Ciències Empresarials, Psicopedagogia de només 2n cicle, Dret i Humanitats de 1r i 2n cicle; Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió i de Sistemes de 1r cicle. A la plana 11 hi són tots i a la 13 hi consten els nous que són les dues enginyeries, incloses en els estudis d'informàtica i multimèdia de la plana 32. La memòria inclou el pla d'estudis, la durada, els crèdits, el professorat, les assignatures, estudiants matriculats per semestres i el perfil de l'estudiant.

2.2.9.3 Universitat Oberta d'estiu

L'oferta de la universitat d'estiu resta explicada a la pàgina 56. Dintre de la formació de postgrau es troben emmarcades les activitats d'aquesta universitat d'estiu, un projecte nou en l'oferta de la UOC, que va iniciar durant els mesos de juliol i agost la seva primera edició i que posa a l'abast de tota la societat. En aquesta primera edició, els alumnes que han superat satisfactòriament els cursos d'estiu podien convalidar els crèdits aconseguits com a crèdits de lliure elecció.

L'oferta formativa per aquell estiu va ser dels 13 cursos següents:

- Fons d'inversió.
- Economia mediambiental.
- Política de lliure competència.
- Redacció de treballs en format electrònic.
- Estratègies de recerca i processament d'informació per Internet.
- Gestió de projectes: programació d'activitats.
- Problemes de l'economia mundial.
- Els ibers.
- Benchmarking.⁴⁰²
- La introducció a la gestió de conflictes en àmbits de voluntariat, ONG i animació sociocultural.
- Propostes pràctiques per a analitzar i adaptar materials.
- Estratègies de resolució de conflictes organitzatius a escoles i instituts.
- Jugant amb les matemàtiques de la diversitat.

2.2.10 Universitat de Vic: Contingut d'accés

⁴⁰² Les *Unidades españolas de traducción de la Comisión Europea* (2003) en el seu butlletí Puntoycoma número 44 ho tradueixen com comparació de pràctiques, normalment dins del mateix sector.

Els punts d'accés que s'inclouen a la memòria són:

- Lliçó inaugural.
- Alumnes de nou accés.
- Beques i ajuts.
- Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels existents.
- Jornada de portes obertes.
- Saló de l'Ensenyament.
- Universitat d'estiu.

La memòria de la Universitat de Vic conté una llista dels alumnes titulats per centres d'estudi, amb noms i cognoms del curs 1997-98, a més d'incloure un apartat amb les variables d'edat i gènere, de la pàgina 18 a la 27.

2.2.10.1 Lliçó inaugural

La lliçó inaugural, exposada a la pàgina 263, va ser pronunciada per Anna Bonafont i Castillo i es va titular *Tenir cura*. La lliçó va ser dedicada a l'inici de la nova etapa de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut. Al discurs es fa una anàlisi exhaustiva del significat d'aquesta expressió, principalment referint-se a la cura del fills.

2.2.10.2 Alumnes de nou accés

Les gràfiques per centres, ensenyaments, facultats i gènere, edat, comarques i poblacions estan resumides de la pàgina 15 a la 17, ambdues incloses. La memòria no ofereix l'estadística dels alumnes matriculats de primer curs, sinó que ofereix la xifra de 3.650 estudiants matriculats per centres, per ensenyaments, per gènere i edat, i per procedència geogràfica.

Es reproduïx, pel seu gran interès pel que fa l'accés, una part del discurs

de cloenda⁴⁰³, pronunciat pel Rector, Ricard Torrents, on es diu: “Amb paraules més directes, les qüestions majors que tenen plantejades les universitats són: Qui va a estudiar a la universitat, qui hi ha d'anar? Qui ho paga, qui ho ha de pagar? Qui mana a les universitats, qui hi ha de manar? Què i com s'hi ensenya, com s'hi ha d'ensenyar? En termes semblants ens referim a aquesta bateria de preguntes quan, intentant d'endevinar el futur de la nostra universitat, ens demanen si haurem de tancar ensenyaments per manca d'estudiants, si trobarem finançament privat i/o públic per a les creixents necessitats d'equipaments, si sabrem organitzar-nos com a universitat de doble obediència, privada i pública, si aconseguirem de compatibilitzar la recerca amb la docència a les carreres més professionals. (...)

La demanda. Davant de l'evolució de la demanda, que ja no serà en endavant progressivament ascendent, cal estar no sols atents, sinó actius. Segons els estudis dels demògrafs, la davallada de la natalitat que es va produir a la dècada dels vuitanta fa que el nombre de joves en edat universitària disminueixi en els anys actuals i en els pròxims, la qual cosa produirà igualment una davallada en el nombre de joves que en el pròxim decenni els correspondrà per edat ingressar a les universitats. El pronòstic dominant és que hem entrat en un cicle nou en què s'invertiran els centres de les dècades anteriors. No faltaran places a les universitats, sinó que en sobraran. No hi haurà excedents d'estudiants, sinó de places d'estudiant.

Tot i que la prudència aconsella de relativitzar algunes prediccions, sembla enraonat de pensar que els centres universitaris con els de Vic acusaran la retracció. Fins fa uns pocs cursos en algunes carreres ens nodríem en bona part dels excedents d'estudiants de les universitats metropolitanes. En endavant no tindrem estudiants "forçats", que venien a Vic perquè no podien ingressar en una altra universitat. Si a això hi afegim que a les universitats metropolitanes el nombre de places ofertes continua augmentant, sigui perquè autoritzen nous centres adscrits, sigui perquè ofereixen noves carreres homologades o de

⁴⁰³ Les pàgines 251 a la 257 de: Universitat de Vic, (Fundació Universitària Balmes). (1998). *Memòria 1997-98*. Vic: Autor. Aquest discurs ocupa de la pàgina 251 a la 261 i va ser pronun-

títol propi, i si encara hi afegim que l'oferta pública i privada, presencial i a distància en el nostre entorn, no deixa de créixer constantment, haurem de concloure que la captació d'estudiants esdevé la qüestió principal en què la universitat es debatrà en els pròxims anys.

Hi ha qui afirma que la demografia no és pas l'única variable a tenir en compte i que les prediccions sobre la davallada de la demanda, com a conseqüència de la demografia, són interessades i innecessàriament alarmistes. D'una banda, diuen, els governs han de retallar les partides pressupostàries destinades a les universitats i ho justifiquen argumentant que no seran necessàries, perquè el nombre d'universitaris disminuirà. De l'altra banda, el món de l'economia, que reclama mà d'obra professional i no pas universitària, es proposa d'orientar la demanda d'estudis universitaris, considerada excessiva, cap a la formació professional. Pel que fa al món acadèmic, són molts els universitaris que pensen que ja és hora que la universitat recuperi el presumptament perdut nivell d'excel·lència i veuen en la demografia una profetessa aliada per a restringir el nombre d'estudiants. És probable que hi hagi alguns interessos no explícits en les prediccions. També és probable que, a semblança de prediccions anteriors, les actuals no es compleixin o que es compleixin amb moltes correccions. En tot cas, sembla assenyat tenir-les en compte i, sense esperar passivament a veure qui tindrà raó, actuar com si s'haguessin de complir. (...)

Captació d'estudiants. La UVic està integrada en la preinscripció, en el sistema d'assignació de places creat per les universitats públiques i el Comissinat. La UV, doncs, rep els estudiants com si fos pública. Les altres privades, en canvi, no estan en el sistema de preinscripció. Es fan el propi sistema. Per què la UVic està en el sistema públic? Hi ha qui diu que aquesta situació és perjudicial per a la Uvic. Per contra, hi ha qui opina que és un tracte de favor, que la UVic hauria de pagar a les universitats públiques. Sense la preinscripció, diuen, les places ofertes a Vic no serien conegudes dels estudiants i endegar el propi sistema seria econòmicament massa costós. Si altres universitats privades poden estar fora de preinscripció, és perquè estan situades a l'àrea metro

politana i disposen de la base de centres de batxillerat, de titularitat de l'Església, que proporcionen candidats a les carreres.

El fet és que la UVic i les universitats públiques tenen signats uns acords que estableixen la nostra participació en la preinscripció. Té avantatges indiscutibles. La publicitat n'és un. Tots els nois i noies que volen ingressar a la universitat troben les carreres universitàries de Vic en els fulls de preinscripció. La transparència n'és un altre. La UVic té uns compromisos en l'admissió d'alumnes i n'ha de retre comptes. Els estudiants que hi ingressen estan sotmesos a les mateixes condicions que els que ingressen a les públiques, amb la qual cosa es desactiva la tòpica acusació que a la privada es fan trampes, es regalen les notes o s'hi escamotegen dades.

Ara bé, també hi ha desavantatges. D'una banda, la publicitat de la preinscripció és insuficient i, per tant, la UVic ha de fer igualment pel seu compte campanyes de captació d'estudiants, més que més, perquè el preu d'estudiar a Vic és tan superior que les explicacions no poden ser ni genèriques ni evasives, sinó que cal justificar per què val la pena d'estudiar a Vic, a desgrat de les diferències de preu. Quan, doncs, els fulls de preinscripció arriben als estudiants, cal que sàpiguen què comporta fer l'opció de Vic. Un altre inconvenient és que, al capdavant, la UVic és admesa a la preinscripció a canvi que la seva programació de carreres i d'oferta de places es coordini amb la de les públiques, la qual cosa es tradueix en una pèrdua de llibertat d'acció. La prova és que enguany havíem programat set carreres, per tal de diversificar l'oferta, i tres no ens han estat autoritzades. La qual cosa val a dir que té una contrapartida interessant, i és que si les universitats públiques i el Comissionat es fan responsables de la programació de la UVic, també en seran, de responsables, si aquesta programació no és viable o no és l'adequada.

Seria millor sortir de la preinscripció i assumir el risc d'anar per lliures? Vet aquí una pregunta de resposta difícil. De moment hi som i pensem que ens hi mantindrem. Per motius de principis, ja que la Llei de Reconeixement de la UVic va aconseguir la unanimitat perquè es definia com una universitat amb vocació de servei públic i amb voluntat de participar en les estructures de les uni

versitats públiques. A més a més, hi ha motius pragmàtics per no deixar la preinscripció. Estar en l'oferta d'estudis que arriba a tots els nois i noies de Catalunya és una promoció que no es pot menystenir.

Això no obstant, la UVic ha de promocionar-se ella mateixa. Si ho fan totes les grans universitats, les que sembla que tenen l'alumnat segur, com no ho ha de fer la UVic? En principi, es pot dir que la UVic ha aconseguit de fer-se notar. Ep! Que sóc aquí. El que no ha aconseguit encara és de fer-se conèixer. Ep! Que això ho faig més bé o de manera més ajustada al que necessites.

La captació d'estudiants no es fa només amb campanyes de publicitat, naturalment. Les campanyes, que són necessàries, són igualment insuficients. A vegades poden ser fins i tot contraproductes, si no responen a la realitat publicitada. Per això la millor tasca per a captar estudiants és la que es fa en el dia a dia de la docència i dels serveis. La satisfacció dels clients, dels estudiants, genera la publicitat de boca a orella, que és la que hem de buscar. Fets aparentment menors com un desaire, una descoordinació, un acte de prepotència, una desatenció, poden determinar la bona o mala reputació de la universitat i, per tant, perjudicar la captació d'alumnes. Si, posem per cas, els nostres eslògans parlen de relacions personalitzades a l'interior de la comunitat universitària, no podem tractar-nos sense respecte o amb fredor burocràtica.

En xifres aproximades, de cada quatre estudiants de la Uvic, un és d'Osona, un altre de les comarques veïnes, un tercer del Barcelonès, i un quart de comarques més llunyanes o de fora de Catalunya. Atreure estudiants és una operació complexa que depèn de diversos factors, els uns controlables, els altres no. Ens preguntem, quan examinem les estratègies de captació d'estudiants, si, en comptes de fer campanyes generalistes, no seria millor que cada centre assumís les pròpies responsabilitats i els propis riscos. La raó és que atreure un estudiant de Turisme, d'Enginyeria Electrònica o d'Educació Especial no és en realitat la mateixa operació.”

2.2.10.3 Noves titulacions

El curs 97-98 es va inaugurar amb tres carreres noves: Ciència i Tecnolo

gia dels Aliments, Psicopedagogia i Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electrònica Industrial. En total, catorze titulacions, de les quals dues són de només segon cicle. Aquest augment de l'oferta d'estudis és exposat a la pàgina 8 de la memòria.

2.2.10.4 Beques i ajuts

La informació del nombre d'alumnes per facultats, i la repartició per tipus de beques i l'import total i la font d'ingrés, es pot consultar de la pàgina 28 a la 31. Diversos quadres i gràfics divideixen les beques segons l'entitat que les ofereix: MEC, Generalitat de Catalunya, Caixa de Manresa, Caixa de Catalunya i la Universitat de Vic, i segons l'estudi on van a parar o la quantitat atorgada.

2.2.10.5 Universitat d'estiu

La tercera Universitat d'estiu es pot consultar de la pàgina 83 a la 90. La Universitat d'estiu fou inaugurada el 29 de juny, es va proposar la consolidació dels dos objectius que ja l'animaven des del seu origen. Per una banda, l'aspecte més estrictament acadèmic a l'entorn dels diferents cursos que s'hi van desenvolupar i, per l'altra, tot el seguit d'actes amb voluntat d'inserció en el teixit cultural de la ciutat, més enllà del recinte universitari.

Els cursos anaven dirigits principalment als estudiants i també a professionals de les àrees de les quals s'imparteix docència a la UVic. Es van realitzar 23 cursos, en alguns dels quals hi hagué col·laboracions econòmiques o acadèmiques d'empreses i institucions. Es van matricular un total de 788 alumnes: 310 de la UVic, 142 eren d'altres universitats i 336 professionals de les àrees.

Les activitats culturals complementàries es dirigien al públic en general, i per aquesta raó moltes es van fer fora dels campus universitaris. D'entre totes cal destacar la conferència inaugural impartida, a la Sala de la Columna, per l'escriptora Maria Àngels Anglada, i els homenatges a Pompeu Fabra i Jaume Balmes.

Les entitats col·laboradores van ser: l'Ajuntament de Vic, la Caixa de

Manlleu, la Caixa de Manresa i la Fundació Caixa de Sabadell.

2.2.10.6 Altres

Saló de l'Ensenyament, plana 114.

Del 19 al 22 de març va tenir lloc, en el recinte de la Fira de Barcelona, el Saló de l'Ensenyament. L'estand de la UVic, de 60m² i totalment reformat, estava format per sis taulells d'atenció al públic i tres columnes il·luminades, que en facilitaven la identificació des de lluny. A l'estand es va donar tota mena d'informació sobre les carreres que s'imparteixen a Vic i la documentació dels cursos de postgrau, de doctorat, màster i el programa de cursos de la Universitat d'estiu.

Jornades de portes obertes i sessions informatives, plana 115.

El dia 9 de maig va tenir lloc, per tercer any consecutiu, una jornada de portes obertes durant la qual es feren visites guiades per tot el recinte de la universitat. Paral·lelament es celebraren dues sessions informatives en què es donaren a conèixer les titulacions.

2.2.11 Universitat Internacional de Catalunya: Contingut d'accés

Els principals continguts que hi ha d'accés dins de la memòria són:

- Alumnes de nou accés.
- Beques i ajuts.
- Borsa d'habitatge.
- Portes obertes.
- Saló de l'Ensenyament.

La memòria de la UIC conté menys estadístiques, en comparació amb les altres, i no té cap apartat sobre punts d'informació. El contingut que està més desenvolupat són les titulacions, dividides segons les facultats. També ens parla sobre el professorat i les diferents relacions amb altres projectes, centres,

cursos i seminaris. També ofereix per àrees la informació sobre postgraus, seminaris, conferències, recull d'articles i reportatges televisius i altres actes destacables.

L'últim apartat de la memòria està dedicat als serveis que ofereix la universitat: servei d'idiomes, servei d'estudiants, servei de biblioteca, servei d'informàtica, obres i infraestructures del campus i servei de promocions.

2.2.11.1 Alumnes de nou accés

En aquest apartat de la pàgina 13 es poden trobar les diferents vies d'accés mitjançant les quals els nous alumnes accedeixen a la universitat i la seva distribució en funció de les carreres a les quals s'han matriculat. Totes aquestes vies estan exposades en diferents gràfiques, que fan la consulta més ràpida i còmoda.

2.2.11.2 Beques i ajuts

A la pàgina 45 s'hi troben les diferents opcions que s'ofereixen als alumnes a l'hora d'obtenir diferents beques o ajuts. El Servei d'estudiants és l'òrgan que s'encarrega de tramitar-les. N'hi ha de tres tipus: beca general, ajut de col·laboració i descomptes especials.

2.2.11.3 Altres

Saló de l'Ensenyament.

Aquest apartat es comenta a la pàgina 49, on s'explica que "correspon a l'acció més important de la campanya de promoció de la UIC".

Borsa d'habitatge.

El Servei d'Estudiants també s'encarrega de gestionar aquesta prestació, recollint les ofertes d'habitatge i oferint-les als estudiants interessats. Aquesta borsa és usuària del servei d'Habitatge jove on s'adrecen les peticions pertinents. També disposa d'un dossier de residències i col·legis majors per lliurar

als alumnes. Aquestes dades apareixen explicades d'una manera més extensa a la pàgina 45 de la memòria.

Jornada de portes obertes.

La UIC va celebrar la seva primera jornada de portes obertes el dimecres 25 de febrer al campus d'Iradier de Barcelona, com s'explica a la pàgina 48 de la memòria.

2.2.12 Memòria del curs 1997-98: Sistema Universitari Català

El vídeo està dividit en tres parts molt clares: Sistema Universitari, Universitat Catalana i Formació Continuada.

2.2.12.1 Sistema Universitari

El vídeo comença parlant de totes les Universitats Catalanes, públiques, privades, presencials i no presencials, mitjançant gràfiques i veu en off. Fa un breu resum on s'exposa el nombre total d'estudiants, 217.370; es parla de les 27 noves titulacions i, a continuació, s'explica que hi ha hagut un augment dels joves que volen anar a la universitat i que tenen una edat compresa entre els 18 i 25 anys, passant d'un 18,1 % l'any 1986 a un 27,1 % en 1998. També s'experimenta una contenció en la demanda d'accés.

Per adequar l'oferta a la demanda, el CIC ha aprovat nous criteris de programació. La reordenació de l'oferta i millora de la qualitat són dues prioritats bàsiques del sistema. També cal destacar que la figura administrativa del contracte – programa neix amb la finalitat de vincular l'assignació de recursos públics als objectius de la millora de la docència, la recerca i la gestió universitàries. Referent a aquest contracte - programa, s'explica que la Generalitat l'ha signat amb la majoria d'universitats públiques del país. Es valora positivament l'increment del català a les PAU: del 55 % el 1992, al 72 % el 1997.

2.2.12.2 Universitats Catalanes

La segona part del vídeo és dedicada a les universitats i cadascuna disposa d'un temps per exposar el que creu més interessant. Algunes ho fan amb veu: UB, UPC, URV, UdL, UdG; a la UOC fa la presentació el rector; la UVic i UIC, i d'altres, UAB i UPF, amb imatges i títols i la URL, només amb una successió d'imatges del seus respectius centres. Aquí s'expliquen les novetats acadèmiques que les universitats creuen més importants. Cada universitat compta amb un minut i escaig.

A la UB, que és la principal de Catalunya, es poden llegir moltes xifres, però no es parla de l'accés. La UAB diu que té 2.000 places residencials a la vila universitària. La UPC comenta que ha iniciat les obres del campus de Castelldefels i que ha assolit els objectius del contracte – programa. A la UPF es pot llegir que hi ha nous estudis de Ciències de la Salut i de la Vida. La URV esmenta: el relleu del Dr. Martí pel Dr. Arola al capdavant; l'oferta dels nous estudis d'enginyeria informàtica de segon cicle i mestre en llengua estrangera, i en centres adscrits d'empresarials a Tortosa (Dr. Manyà i Bettatur a Tarragona); que s'ha signat el contracte – programa a la tardor i que s'ha realitzat la tercera escola d'estiu⁴⁰⁴ al juliol. Ressalta la commemoració del 700 aniversari i la planificació estratègica de nous ensenyaments. A la UdG s'exposa en títols que es crea l'enginyeria informàtica de segon cicle, administració i direcció d'empreses, turisme i relacions públiques. La URV, ja s'ha esmentat, només té imatges. A la UOC, el rector esmenta la Universitat Oberta d'estiu. La UVic dona com a noves titulacions psicopedagogia, ciència i tecnologia dels aliments i enginyera tècnica en electrònica industrial. Esmenta la tercera universitat d'estiu i la nova seu de l'Escola Politècnica Superior. La UIC indica els estudis que tenen, però no dona cap mena de xifres.

Formació Continuada.

És la tercera i darrera part, on es parla dels estudis de tercer cicle i post-graus i de la seva organització. La majoria d'aquests estan gestionats per Instituts i Fundacions vinculades, i a vegades creats per la respectiva universitat.

⁴⁰⁴ Aquestes escoles van ser iniciades el 1914 com un espai d'intercanvi d'idees i experiències (Gozàlez-Agàpito, 1993).

2.3 Descripció i anàlisi comparativa

En la Taula 30, que és de doble entrada, es poden trobar algunes dels diferents apartats que tracten sobre l'accés i que apareixen a les memòries escrites, no en la de vídeo, de totes les universitats catalanes. A cada casella s'especifica les planes on es poden trobar les seccions que s'esmenten a la segona columna, en el cas que en tinguin.

Taula 30. Apartats de les memòries

Núm.	Apartat	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC	UVic	UIC
1	Nombre de planes	332	246	132	320 i 30	171	172 i 40	194	454	160	272	49
2	Presentació de la memòria	No	7-8	7-8	7-10	9-10	11	No	3	6-8	5	No
2b	Extensió de la presentació	No	1,5	2	2 i	1,5	1 i 1	No	1	3	0,5	No
3	Índexs	2	3	1	1	1	2	1	1	1	2	No
4	Lliçó inaugural	9	No	93	17	No	No	11-28	No	No	263-269	No
5	Discurs del rector	11-16	No	No	No	No	No	49-56	No	No	251-261	No
5b	Extensió del discurs	5,25						8			10,5	
6	Alumnes de nou accés	No	No	No	259	52-54 i 57	31 i 33-50	87-89	45-47	56-57	15-17	13
6b	Extensió Alumnes nous				1	4	19	2	3	1	3	1
6c	Alumnes 1r. Curs per via d'accés	No	No	No	No	57	37-40	No	No	No	No	13
6d	Distribució alumnes per comarca	No	No	No	262	52	49-50	No	No	No	17	No
7	Beques i ajuts	147-154	102-104	No	257 i 259	62	80-86	89-90	No	No	30-31	44 i 45
7b	Extensió de Beques	7,5	3		1,25	1	7	2			2	1

Núm.	Apartat	UB	UAB	UPC	UPF	UdL	UdG	URV	URL	UOC	UVic	UIC
7c	Beques i ajuts de la universitat	153	104	No	No	98-106	No	90	No	No	30	44 i 45
8	Noves titulacions	49	54	No	No	9 i 69	11	51	No	11	8	9
8b	Extensió de Noves titulacions	1	1			2	1	1		1	1	1
9	Universitat / cursos d'estiu	158-160	No	No	5 (Síntesi)	154-158	97	No	62	56	83-90	No
9b	Extensió de la U. d'estiu	3			0,25	4	1		1	1	8	
10	Allotjaments	157	No	No	No	126	No	No	No	No	227	45
11	Accés més grans de 25	No	No	No	No	58 i 59	44	86 - 88	No	56	No	No
12	Saló de l'Ensenyament	145	227	No	21	126	No	No	No	No	114	49
13	Jornades de portes obertes	145	227	No	21	126	No	No	No	No	115	48
14	Altres activitats per a nous alumnes	145 i 146	226 i 227	No	185	126	No	No	No	No	No	No
15	PAU juny i setembre	No	No	No	No	58	No	86	No	No	No	No
16	Adreces i tf dels centres	127 i 128	CP	48-52	2	23-26, 35, 37 i 171	23-24 i CP* ¹	No	27-28 i CP	2 i 96-97	Portada	No
17	Aules de gent gran o d'extensió universitària	No	107	No	No	No	No	95 i 134	No	No	91	No
18	Noves activitats i canvis organitzatius	74 i 123	128	11	18	No	11	95 i 134	No	54	No	54
19	Serveis no administratius	145-6 i 191-247	210-211	68-69	171-192	121-147	153-168	155-164	29	86-87	215-239	41-47

CP = Contraportada *¹ = Consell Social

De l'apartat número 1, en surt que la mitjana de planes de les memòries és de 233,64 pàgines, amb una desviació típica de 113,68 planes i amb un va

lor de la mediana de 211 planes. Tenint en compte totes les universitats, tal com s'il·lustra a la Figura 22, es pot observar com el nombre de planes de les memòries mostra una alta variabilitat. (Per a aquesta apartat s'ha tingut en compte les 30 pàgines de síntesi de la UPF que s'han sumat a la memòria donant un total de 350 i les 39 pàgines del Consell Social de la UdG que s'han sumat a la resta, essent el resultat de 211).

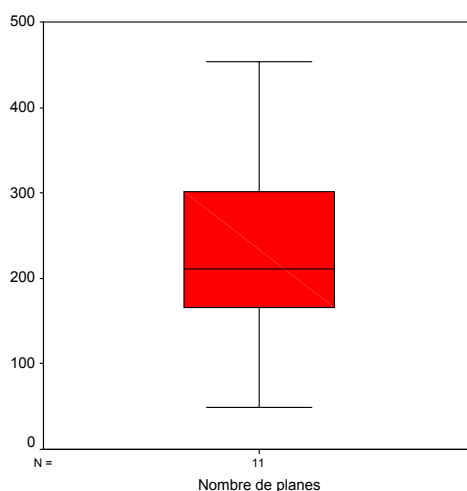

Figura 22: Diagrama de caixa del nombre de planes de les memòries

Si no es tingués en compte la síntesi de la UPF, ni la memòria del consell social de la UdG, els valors anteriors no canvien gaire. La mitjana és 227,36 planes, una diferència de 6,28 planes menys, amb una desviació típica de 112,25, és 1,43 planes menor, i una mediana de 194. La memòria de la URL, és la més extensa. La més curta, deixant de banda les que en tenen més d'una, és la de la UIC, que, recordem-ho, és la impressió del capítol d'un CD-ROM.

Taula 31. Signatura de la presentació de la memòria

Universitat	Presentació	Pàgina	Signatura
UB	No		-
UAB	Si	7	Enric Marín i Otto, Secretari General.
UPC	Si	7	Jaume Pagès i Fita, Rector.
UPF	Si	9	Enric Argullol i Murgades, Rector
UPF Síntesi	Si	1	Enric Argullol i Murgades, Rector
UdL	Si	9	No signada

Universitat	Presentació	Pàgina	Signatura
UdG	Si	11	Sergi Bonet i Marull, Vicerector
UdG Con- sell Social	Si	5	Jaume Casademont, President Consell Social
URV	No		-
URL	Si	5	Miquel Gassiot i Matas, Rector
UOC	Si	6	Joan Albaigés, President del Patronat de la FUOC ⁴⁰⁵ i Gabriel Ferraté i Pascual, Rector
UVic	Si	5	Ricard Torrents i Bertrana, Rector
UIC	No		-

Com es pot veure a la Taula 31, la presentació de la memòria, apartat 2 a la Taula 30, és, com no podria ser altrament, el primer text redactat que hi figura. A vegades es pot trobar abans d'aquesta presentació algun índex, i es fa constar la pàgina per facilitar la seva localització. Majoritàriament, la signa el rector, de les 10 que en tenen, 9 estan signades i, d'aquestes, 7 ho són pel propi rector. La mitjana de l'extensió és d'1,5 pàgines, si es té en compte les dues memòries extres i d'1,56 si no es compten. En ambdós casos, la mediana també és d'1,5.

Taula 32. Índexs de les memòries: temàtica, extensió i localització

Universitat	Nombre d'Índexs	Temàtica	Extensió	Pàgines
UB	2	General	1	5
	-	Gràfics	1	6
UAB	3	General	1	5
	-	Gràfics	2	242-243
	-	Temàtics	2	244-245
UPC	1	General	1	5
UPF	1	General	1	4
Síntesi	No	-	-	-
UdL	1	General	3	3-5
UdG	1	General	3	5-7
Cons Soc	1	General	1	3
URV	1	General	2	5-6
URL	1	General	4	5-8
UOC	1	General	2	3-4
UVic	2	Fotogràfic	1	2

⁴⁰⁵ La FUOC és el sistema que té la UOC per integrar-se en el sistema universitari públic de Catalunya sota una fórmula jurídica de dret privat.

Universitat	Nombre d'Índexs	Temàtica	Extensió	Pàgines
	-	General	1	271-272
UIC	No	-	-	-

Per últim, es comparen els índexs, ja que són molt importants per a la localització de les dades. Els índexs, tercer apartat de la Taula 30, són a totes les publicacions estudiades, tal i com s'observa a la Taula 32, excepte a la síntesi de la UPF, potser perquè no cal, i a la UIC. En general, tots el tenen a l'inici, excepte la de la UVic. La UB i la UVic en tenen dos: el general i la primera, un de gràfic i la segona, un de fotogràfic; la UAB en té tres: el general, el gràfic i el temàtic. Ha estat una sorpresa veure que, excepte la UVic, tots el tenen a l'inici i són prou complets com per a poder localitzar amb facilitat el que es cerca. No es pot dir el mateix sobre els gràfics o els quadres.

A continuació, s'exposa la lliçó inaugural d'inici de curs, l'apartat número 4 de la Taula 30, l'extensió de la qual figura en la Taula 33. Cinc universitats l'esmenten deixant constància del que es va dir, dues íntegrament i tres amb un breu resum. El cas de la URV crida especialment l'atenció, ja que sembla excessiu dedicar el 20 % del document a la lliçó inaugural.

Taula 33. Extensió de la lliçó Inaugural

Universitat	Extensió
UB	Breu menció, quatre línies.
UPC	Breu menció, un quart de la pàgina.
UPF	Breu menció, un octau de la pàgina.
URV	És íntegre en primer lloc i ocupa trenta-vuit planes.
UVic	És íntegre en darrer lloc i ocupa set planes.

Després s'indica si es reproduïx o es comenta el discurs del rector, que en alguns casos també és qui fa la presentació.

Ha sorprès veure com el discurs del rector només s'ha recollit en tres universitats, essent d'aquesta manera el menys recollit. Aquest fet mostra com les universitats desaprofiten aquest document per fer saber i deixar constància del que pensen i de quins són els seus plantejaments i desitjos de caire polític o

estratègic per al nou curs.

L'apartat número 6, alumnes de nou accés, es troba, en els seus diferents apartats, a totes les universitats, excepte la UPC que no en fa cap esment. La mitjana de pàgines és de 4,63, amb una mediana de 3, amb una desviació típica molt elevada de 5,93. Es pot afirmar que és important el fet de no tenir aquestes dades, sobretot a les universitats més grans. En canvi, la informació més disgregada per vies d'accés només es troba en la UdL, la UdG i la UIC perquè és del tot nova.

La distribució per sexe dels alumnes de nou accés tan sols la presenta la UPF (p. 260) i la UdG (p. 45 a la 48). La distribució per edat dels alumnes de nou accés només apareix a la UPF (p. 261). El nombre d'alumnes de nou accés segons la nota d'accés es mostra a la UdL (p. 60) i a la UdG (p. 41 a la 43). La distribució dels alumnes de nou accés matriculats segons l'ordre de preferència es troba a la UdL (p. 60) i a la UdG (p. 39 i 40).

Algunes universitats també fan la distribució dels alumnes segons el tipus de titulació: adscrits o integrats, oficials o propis, de primer, primer i segon, o només segon cicle.

La UB no especifica els alumnes per titulacions, únicament estan distribuïts segons la divisió a què pertanyen dins la universitat (p. 129 - 132). En un altre quadre s'especifica el nombre d'alumnes als centres adscrits, i es distingeix entre els ensenyaments homologats i els ensenyaments propis (p. 138).

La UAB no distribueix les seves estadístiques segons siguin títols propis o no, ho fa per àrees i carreres universitàries. Indica la quantitat d'alumnes matriculats a carreres de primer cicle i de primer i segon cicle. Especifica els alumnes matriculats en centres propis, integrats, i els matriculats en centres adscrits (p. 57 - 63).

La UPC no aporta dades sobre aquesta distribució.

La UPF indica el total d'alumnes matriculats per ensenyaments, i distingeix en: ensenyaments integrats i ensenyaments adscrits, sense especificar els que han estat matriculats en títols propis (p. 259).

La UdL presenta un quadre on s'especifica els alumnes matriculats en primer i segon cicle per titulacions, però sense diferenciar els centres propis i els centres adscrits (p. 51).

La UdG no ho indica pel tipus de titulació. Apareixen tots els títols de la universitat, però sense especificar els que són homologats o títols propis (p. 53).

La URV indica quants alumnes s'han matriculat i els classifica per centres propis, que són els integrats i els matriculats en centres adscrits, sense diferenciar els que són títols propis dels homologats (p. 79 – 85).

La URL indica el nombre d'alumnes matriculats a cada carrera de les que imparteix la pròpia universitat, especificant si són o no, títols propis (p. 47 i 49).

La UOC exposa el total d'alumnes matriculats en aquesta universitat, però no concreta els de títols homologats per cicles (p. 10).

La UVic sí que indica quants alumnes hi ha de nou accés sense especificar si estan matriculats a títols propis o homologats o a carreres dels diversos cicles (p. 15).

La UIC exposa el conjunt de titulacions sense diferenciar entre les que són títols propis i les homologades, o les de primer, primer i segon o només segon cicle (p. 12 i 13).

Només la de la UdL, fa referència als matriculats per districte compartit (p. 57) però sense esmentar res més.

També apareixen altres distribucions territorials de l'alumnat en general:

La UB distingeix entre país d'origen de la comunitat europea, entre d'altres: Alemanya, Bèlgica, Finlàndia, Grècia i Suècia, i de fora de la comunitat europea: Hongria, Islàndia, Noruega i Polònia. Amb un total de 806 alumnes (p. 155).

La UAB només classifica els alumnes per lloc de procedència, fa la distribució per continents i per països, però no indica que siguin de nou accés (p. 134).

La UPF organitza els alumnes, com es veu en la Taula 30, per comarques

(p. 262) i per països. De la comunitat europea els països són Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Finlàndia, França, Gran Bretanya, Grècia, Holanda, Itàlia, Portugal i Suècia. De fora de la comunitat europea són d'Andorra, Argentina, Austràlia, Bolívia, Brasil, Bulgària, Canadà, Colòmbia, Costa Rica, Cuba, Equador, Eslovàquia, Estats Units d'Amèrica, Estònia, Hondures, Hongria, Iran, Islàndia, Iugoslàvia, Japó, Mèxic, Noruega, Paraguai, Perú, Romania, Rússia, Suïssa, Taiwan, Turquia, Ucraïna, Uruguai, Veneçuela i Xile. Amb un total de 1.149 alumnes (p. 37).

La UdL fa referència a la procedència dels estudiants, s'entén que els matriculats, i distingeix per comarques, per províncies i per nacionalitats (p. 52 - 54). En aquestes darreres, diferencia entre els alumnes de fora de la comunitat europea (Andorra, Algèria, Argentina, Bòsnia - Herzegovina, Brasil, Colòmbia, Corea del Sud, Estats Units d'Amèrica, Equador, Grècia, Guinea Equatorial, Índia, Marroc, Mèxic, Perú, Síria, Suïssa, Uruguai i Xile) i de la comunitat europea (Alemanya, Finlàndia, França, Itàlia, Portugal. En total, 9.246 alumnes).

La UdG només distingeix els alumnes per comarques (p. 49 i 50), tal com es reflecteix a la Taula 30.

La URL divideix els alumnes únicament per països (p. 52). Els classifica segons que siguin de la comunitat europea (Bèlgica, França, Holanda, Itàlia, Alemanya, Portugal i Regne Unit) o de fora de la comunitat (Andorra, Argentina, Austràlia, Colòmbia, Dinamarca, Estats Units d'Amèrica, Equador, Grècia, Índia, Israel, Iugoslàvia, Marroc, Mèxic, Perú, Puerto Rico, Xile, Suïssa, Veneçuela, Uruguai, Panamà, República Dominicana i Rússia).

La UVic classifica els alumnes per comarques i per poblacions (p. 17) i així remarca quants són de la seva àrea d'influència, que és una de les observacions constants d'aquesta universitat.

La UPC, la URV, la UOC i la UIC no classifiquen els alumnes de cap d'aquestes. Cal dir, però, que moltes d'aquestes classificacions no són només dels alumnes de nou accés, sinó tots els que hi ha matriculats a la universitat en general.

Hi ha tres universitats que no esmenten les beques i ajuts. La mitjana de

planes és de 3,09 i la desviació típica és de 2,65. Sobre l'apartat de beques en general, que seria de règim general, apareixen les dades següents:

La UB fa referència a una distribució de beques de règim general per divisions.

La UAB fa referència a beques de règim general del MEC.

La UPF contempla les beques de règim general del MEC i les beques de col·laboració, també convocades pel MEC, amb un total general de 1.149 beques concedides.

La UdL fa referència a les beques de règim general i a les de col·laboració en Departaments.

La UdG ens mostra els ajuts a l'estudi del règim general del MEC, que va concedir 1.552 dels 2.689 ajuts sol·licitats.

La URV va concedir 2.480 beques pel MEC, i, com a específiques, les beques de col·laboració en departaments: 12 del MEC i 1 del Govern Basc, i per últim, les beques de col·laboració amb la URV: 91 concedides.

La UVic indica les beques concedides pel MEC, que estan dividides entre les que s'han donat per estudis a centres propis i a centres adscrits. També indiquen les beques concedides per la Generalitat de Catalunya, la Caixa de Manresa i la Caixa de Catalunya. També afegeix dues gràfiques del total de beques de la UVic i el total del import d'aquestes.

La UIC explica tres tipus de beques: de règim general, que consisteixen en un descompte sobre el preu de la matrícula, les d'ajut de col·laboració, i les específiques, que són un descompte especial fixat per conveni i aliè a criteris econòmics.

La UPC, la URL i la UOC no tenen desenvolupat aquest apartat ni l'anterior de beques i ajuts. La resta d'universitats tenen com a mínim un redactat, amb quadres i gràfiques. Algunes memòries donen la informació de les beques concedides i de les no concedides, a més de les sol·licituds de revisió, i en quins centres o en quines entitats s'han produït. La UB, a més, parla de quan es va fer la convocatòria d'ajuts i complementa aquesta informació sobre

els seus ajuts amb altres prestacions. La UVic divideix les beques segons la seva font de procedència: el MEC, Generalitat de Catalunya, Caixa de Manresa, Caixa de Catalunya i la pròpia Universitat de Vic. Pel que fa a beques i ajuts per part de la pròpia universitat, en parlen breument en una plana la UB, la UAB, la URV i la UVic. La UIC hi dedica dues planes i la UdL, 8.

Pel que fa a les noves titulacions, també tres universitats, la UPC, la UPF i la URL, deixen d'esmentar-les, tot i que és fonamental que hi figuri, per veure les novetats del curs del qual es parla.

La UB sí fa referència als nous estudis de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, que són només de segon cicle i que van començar al curs 97-98, i, en canvi, no esmenta l'adscripció de Turisme CETT.

La UAB fa referència als nous estudis de la Diplomatura de Logopèdia, Llicenciatura d'Història i Ciències de la Música, que és només de segon cicle, i la Diplomatura de Turisme.

La UdL, al curs 97-98, va iniciar els estudis d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Mecànica, i l'adscripció de les Escoles de Turisme de Lleida, de Manresa i dels Pirineus a La Seu d'Urgell (p. 9).

La UdG fa referència a nous plans d'estudis de la Facultat de Lletres i d'Arquitectura Tècnica i a l'adscripció de l'Escola Oficial de Turisme, i de les escoles privades de turisme com Esmatur, CETA, Mediterrani, Euroaula de Barcelona i Turisme i Hostaleria de Sant Pol, que ho seran per al curs següent. També es dóna una vinculació acadèmica amb l'Escola Superior de Relacions Públiques, que imparteix un títol propi. En canvi, no esmenta Administració i Direcció d'Empreses.

La URV va crear al curs 97-98 la Facultat d'Enologia i també es van posar en marxa els ensenyaments de Mestre en Llengua Estrangera i, com a segon cicle, Psicologia i Enginyeria Informàtica. També s'esmenta l'adscripció de Turisme Bettatour de Tarragona i d'Empresarials Dr. Manyà a Tortosa.

La UVic fa referència a tres noves carreres, que no tenien quan eren centres adscrits: Ciència i Tecnologia dels Aliments i Psicopedagogia, de només

segon cicle, i Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat d'electrònica industrial, com a diplomatura.

La UOC en va crear dues: Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió i en Informàtica de Sistemes.

La UIC, com que és nova, les esmenta totes.

L'apartat universitat / cursos d'estiu no és a totes les memòries. No hi és a la de la UAB, la UPC, la URV, i la UIC, encara que aquest darrer cas és comprensible, ja que es tracta d'una universitat completament nova, que no en va fer ja que havia estat reconeguda després de l'estiu. Aquest cursos són oberts majoritàriament a tota la societat, tot i que, més específicament, als que ja són alumnes universitaris.

La UB, a més de tractar aquest tema, té la peculiaritat d'incloure intercanvis amb països que no pertanyen a la UE. La UPF exposa la relació dels cursos oferts i realitzats i el valor en crèdits. Cal destacar que aquests cursos són autofinançats. La URL els descriu mitjançant gràfiques i percentatges sobre els cursos i els seus alumnes. No en fa cap valoració.

Quatre universitats fan menció de l'allotjament dels seus alumnes, deixant clar, així, que disposen del servei.

Pel que fa a les proves per a més grans de vint-i-cinc anys, és un apartat que les universitats tenen descuidat, ja que tenen la competència exclusiva d'organitzar-les i, en canvi, les esmenten poc. Només l'esmenten la UdL, amb dues taules per edats i per estudis, on figuren els matriculats a les proves, els no presentats, els no aptes i, per acabar, els aptes; la UdG esmenta els matriculats; la URV també esmenta només els matriculats; i la UOC, que explica el curs de preparació de les proves, inclou una taula dels matriculats per centres suport, una altra dels inscrits a l'examen en els diversos semestres, i, la darrera, dels aprovats per semestres.

El Saló de l'Ensenyament, que s'organitza un cop l'any a la Fira de Mostres de la ciutat de Barcelona, és un esdeveniment social que vol informar i orientar els joves catalans, en primera instància, i la resta d'usuaris del Palau Fi

ral. En el Saló hi participen entre d'altres, i convidades pel DURSI, totes les universitats catalanes mitjançant els seus estands, on reparteixen la informació dels ensenyaments que s'imparteixen.

Hi ha cinc universitats que no l'esmenten, i, com que és un acte promoció tan excepcional, com demostra el fet que l'any 1997 hi van passar realment 59.295 persones, sembla que hauria de tenir un reflex en aquestes memòries. I més si es té en compte que aquest espai sovint marca l'inici de les diferents campanyes d'informació i la inversió econòmica que suposa, amb els espais de disseny que totes miren que siguin atractius, les diferents publicacions que es donen i els recursos humans que es necessiten, a causa de l'elevat nombre de persones que en els dies que dura està informant el públic visitant.

A la memòria de la UB es fa una petita menció d'aquest tema. La UAB en fa referència dintre de la secció d'activitats de promoció. Allí s'explica com l'Oficina d'Informació ha participat amb la preparació del material informatiu i del personal de l'estand al saló. A la memòria de la UPF apareix una petita crònica sobre com s'ha desenvolupat el saló. Parla de la quantitat de consultes dels visitants i les activitats realitzades. Destaquen el fet que ha estat la primera vegada que s'ha reservat una atenció individualitzada al professorat d'institut. A la memòria de la UdL, només apareix un petit paràgraf que comenta, a nivell general, les campanyes de difusió i d'imatge de la UdL i, dintre d'aquest paràgraf, es troba el Saló com a exemple de campanya de difusió. La UVic explica dades tècniques de com ha estat l'estand de la universitat: quina estructura i quina forma ha tingut. (p. 114). I, finalment, la UIC en parla per dir que va ser l'activitat central de la seva campanya de promoció.

Pel que fa a les jornades de portes obertes que s'ofereixen per als alumnes de nou accés, només sis universitats les esmenten. Es tracta d'una situació semblant a la del Saló, ja que aquestes també requereixen la dedicació de molts recursos.

A la memòria de la UB, dintre de la secció de programes d'informació, apareix una breu explicació sobre aquestes jornades. L'escrit destaca, en relació amb altres anys, la participació d'estudiants de secundària en aquestes jorna

des (p. 145). A la de la UAB s'hi fa referència, de manera breu, dintre de la secció d'activitats de promoció. Cal esmentar, durant la jornada de portes obertes, la presentació de la *web* de la UAB al professorat de secundària. (p. 227). A la de la UPF no es parla de portes obertes en general, sinó de les Jornades de serveis lingüístics universitaris que es van dur a terme a l'edifici Jaume I. En aquest fragment, apareix el nombre d'assistents i els ponents que van assistir a l'acte (p. 21). I també (p. 185) es parla de "BENVINGUTS A LA UPF", que pretenia posar a l'abast de les noves incorporacions d'estudiantat la informació bàsica, tal com s'ha esmentat anteriorment.

La memòria de la UdL conté un petit comentari sobre les Jornades d'Orientació i Informació organitzades per diferents centres d'ensenyament de Lleida, es troba dins de l'apartat campanyes de difusió i d'imatge (p. 126). A la memòria de la UVic es parla de la Jornada explicant les activitats que s'hi van dur a terme, tant pel que fa a les visites guiades per tot el recinte de la universitat, com a les sessions informatives sobre les titulacions en curs (p. 115). La jornada de la UIC va ser organitzada com un Fòrum d'informació, on es van explicar les carreres en funció de les sortides professionals (p. 48).

Pel que fa a altres activitats dirigides a alumnes de nou accés, la memòria de la UB explica totes les activitats que podran trobar els alumnes que vulguin accedir a la universitat: tots els programes d'informació i d'orientació (p.145 i 146). La de la UAB conté una secció dedicada a l'Oficina d'Informació, on apareixen totes les activitats que promou la universitat: com l'edició de productes d'informació en suport tradicional (guies i tríptics) i les activitats de promoció que s'han realitzat (campanyes de promoció, Saló de l'Ensenyament, etc.) (p. 226 i 227). En l'apartat de la memòria de la UPF, destinat a la informació per a l'estudiant, apareixen diferents subapartats: el Punt d'informació a l'estudiant, on apareix específicament la quantitat de consultes per temes dels estudiants; els serveis personals com els avantatges per a la comunitat universitària i l'acolliment als nous estudiants. A la memòria de la UdL, es troba dividida en seccions tota la informació relativa a les activitats per als nous alumnes; recull un apartat sobre la borsa d'allotjament, la borsa de treball i programes de cooperació educativa, beques i ajuts de viatge, campanyes de difusió i d'imatge de

la universitat, Carnet de la UdL i prestació social substitutòria (p. 126).

És sorprenent que només dues memòries parlin dels alumnes de PAU aprovats al juny i al setembre. A la de la UdL apareix un quadre explicatiu on es relaciona el nombre d'alumnes matriculats a les PAU, el de presentats i el d'aprovat, aquest últim en xifres i en tant per cent. En aquesta memòria, també hi apareix un altre quadre on s'afegeix el nombre d'alumnes que s'hi varen matricular, presentar i aprovar per lliure, així com els alumnes estrangers (p. 58). A la memòria de la URV, la informació apareix en forma de taula i en gràfic de barres. Aquí se'ns mostra la relació entre alumnes matriculats a les PAU de les dues convocatòries i els respectius aprovats i suspesos (p. 86) .

Pel que fa a l'apartat 16 de la Taula 30, adreces i telèfons dels centres, es pot observar que la UB destaca les dades dels centres adscrits.

La UAB destaca l'adreça de la seu central de la pròpia universitat i els telèfons de la centraleta i l'oficina d'informació.

La UPC inclou les adreces electròniques de tres centres integrats: l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Telecomunicació de Barcelona, la Facultat d'Informàtica de Barcelona i l'Escola Universitària Politècnica del Baix Llobregat.

La UPF destaca l'adreça del rectorat de la universitat i la UdL especifica els telèfons i les adreces de tots els centres, dels integrats i dels adscrits.

La UdG destaca a la memòria els telèfons i adreces de tots els centres i especifica els dels diferents departaments de la universitat, dels instituts de recerca i d'altres centres com: Institut de Ciències de l'Educació, Càtedra de Geografia i Pensament Territorial. A la memòria del Consell Social es destaca el telèfon i adreça de la seu central.

A la URL destaquen el telèfon i adreça del Rectorat, però s'especifiquen les adreces i telèfons de tots els centres de la universitat: Facultats, Escoles Tècniques Superiors, Escoles Universitàries, Instituts universitaris i de l'únic centre vinculat de la universitat: l'Escola Superior de Disseny.

La UOC, a més del de la seu de Tibidabo, especifica els de la *Xarxa Vir*

tual de Consum, SCCL, on es poden trobar diversos serveis informàtics, la bibliografia recomanada per als estudis i el material propi de la universitat. *EDI-UOC*: s'orienta cap a tres línies de treball: l'activitat editorial, la presentació de serveis especialitzats i l'establiment d'aliances empresarials per a desenvolupar activitats. *Se-d* són serveis per a l'educació a distància. I *Aula Activa*, l'objectiu de la qual és crear i impartir cursos d'extensió universitària.

La UVic destaca el telèfon i l'adreça de les dues seus de la universitat i d'Eumo Gràfic.

De la URV i la UIC no hi consta cap adreça ni telèfon.

Un altre apartat, que només apareix en tres universitats, és el de les aules de gent gran o d'extensió universitària, que també és una activitat exclusiva de les universitats.

Aquestes activitats van ser creades a principi de la dècada dels vuitanta, pel Rector Antoni M. Badia i Margarit de la UB, a proposta del professor Aragay, i, en l'actualitat, són un seguit d'activitats i cursos que organitzen diverses universitats catalanes per a gent de qualsevol edat, especialment grans. Trobem informació sobre aquestes Aules a les memòries de les UAB, URV i UVic.

La UAB porta a terme un programa d'extensió universitària anomenat: "La Universitat a l'abast". Aquest programa ofereix una sèrie de cursos que pretenen l'apropament de la universitat i el seu món vers la societat. L'objectiu és aconseguir que els ensenyaments universitaris es realitzin fora del campus amb l'assistència de persones de qualsevol edat, formació acadèmica i situació professional (p. 107). La URV també organitza aules d'extensió universitària. En la seva memòria, però, apareix una explicació de $\frac{3}{4}$ de pàgina, molt completa (p. 134), on, entre d'altres coses, diu que hi van participar 500 alumnes, 350 a Tarragona i 150 a Reus, i un quadre anterior on mostren únicament el tipus de títol, la unitat orgànica responsable del curs, el nom dels cursos, el nombre d'alumnes per curs i el codi del curs (p. 95). En la memòria de la UVic apareix informació sota el nom d'"Aules d'extensió universitària de la gent gran d'Osona". Aquest apartat es divideix en diverses seccions, on es parla de les diferents activitats que s'han promogut durant l'any: conferències, sortides i vi

sites culturals, cursset d'informàtica, col·laboració amb l'Arxiu Comarcal, explicació de contes als infants i el fet de fer de guies d'un grup de japonesos. També consta l'organització i el balanç econòmic d'aquestes (p. 91).

Per últim, s'han estudiat les referències a les noves activitats i canvis organitzatius, per tal de veure la importància que s'hi donava en aquesta publicació, ja que essent una novetat es pensava que hi figuraria. D'aquests temes han aparegut les referències següents:

La UB fa esment a canvis dins l'organització, en concret de la supressió del Departament de Sociologia i Metodologia de les ciències socials. També fa referència a la creació del Departament de Metodologia de les ciències socials, Sociologia i Teoria Sociològica i Filosofia del Dret (p. 74). I, per últim, comenta la integració de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació a la Divisió de Ciències de l'Educació (p. 123).

La UAB, en referència al marc europeu, destaca el Contracte institucional de Sòcrates - Erasmus que es realitza per primera vegada, fet que representa un increment important de les activitats, un total de 608 alumnes s'han desplaçat a quinze països europeus (p. 128).

La UPC comenta, mitjançant un breu resum, els canvis que s'han anat produint al llarg dels anys, com, per exemple, el primer antecedent de la Universitat en la Fundació de l'Institut Politècnic Superior, l'any 1968, que va agrupar les escoles tècniques estatals ja existents a Barcelona (p. 11).

La UPF destaca la inauguració de la sala d'exposicions de l'Àgora que és una plataforma de trobada entre els estudiants de la UPF i diferents personalitats amb certa projecció pública (p. 18).

La UdG destaca durant el curs acadèmic: la Innovació i Formació per a la formació continuada, la creació de l'Institut de Medi Ambient i l'aprovació dels plans d'estudis de la Facultat de Lletres i del pla d'estudis d'Arquitectura Tècnica, l'adscripció de l'Escola Oficial de Turisme, la vinculació acadèmica amb l'Escola Superior de Relacions Públiques i l'adquisició de terrenys per a una propera ampliació del Campus de Montilivi, i l'aprovació de l'avaluació de la diplomatura de Ciències Empresarials. Aquestes són algunes de les activitats,

destacades com a noves, que es presenten a la memòria (p. 11, el mateix que per a noves titulacions).

La UOC destaca com a principals canvis les activitats de Formació Contínua, amb una oferta inicial dels cursos d'especialització i dels seminaris, que volen respondre a les necessitats d'actualització de les persones que desenvolupen la seva vida laboral en l'entorn empresarial (p. 54).

La UIC destaca l'aprovació dels estudis de tercer cicle corresponents als programes de Doctorat (p. 54).

La UdL, la URV, la URL, i la UVic no en fan cap referència.

Per últim, s'especifiquen, a totes les universitats, els serveis, no només de suport administratiu, sinó d'altres menes:

La UB (p. 145 i 146, 191 i 247):

Serveis Científicotècnics.

Biblioteca.

Gabinet d'Orientació Universitària (GOU).

La UAB (p. 210 i 211):

Servei de Biblioteques.

Servei d'Idiomes Moderns.

Servei d'Activitat Física.

Servei de Publicacions.

Treball Campus.

Oficina d'Informació.

Gabinet de Llengua Catalana.

Servei Assistencial de Salut.

Servei d'Informàtica.

Vila Universitària.

La UPC (p. 68 i 69):

Serveis Informàtics.

Servei de Llengües i Terminologia.

Servei de Biblioteques.

Servei d'Activitats Socials.

La UPF (p. 171 - 192):

Biblioteca.
Informàtica.
Informació i gestió electrònica.
Publicacions institucionals.
Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària.
Gabinet d'Orientació Acadèmico–Professional (GOAP).
La UdL (p. 121 - 147):
Servei de Biblioteca i Documentació.
Servei d'Informàtica.
Servei d'Extensió Universitària.
Servei d'Esports.
Servei de Llengua i Terminologia.
Servei de Salut.
Serveis Universitaris d'Investigació Científica (SUIC).
Serveis Departamentals d'Ajut a la Investigació (SEDA).
Laboratoris de Suport a la Recerca.
Serveis Culturals.
La UdG (p. 153 - 168):
Biblioteca.
Servei d'Esports.
Servei de publicacions.
Servei de Llengües Modernes.
La URV (p. 155 - 164):
Servei de Biblioteca.
Servei de Recursos Científics.
Servei d'Esports.
Servei Lingüístic.
Unitat d'Audiovisuals.
Secretariat d'Estudiants.

La URL els esmenten en una sola pàgina amb un breu resum, molt ben explicat i sense indicadors de cap tipus (p. 29):

Biblioteques.

Servei de Teledocumentació.

Aules Informàtiques.

Oficina de Transferència de Resultats d'Investigació (OTRI).

Serveis d'Idiomes.

Servei d'Assistència i Formació Religiosa.

Servei d'Activitats Esportives i de Lleure (SAEL).

Borsa de Treball.

Servei de Llibreria o Cooperativa.

Menjadors de Universitaris i Cafeteria.

Servei d'Informació.

Centre de Documentació Europeu.

La UOC (p. 86 i 87):

Xarxa Virtual de Consum.

Associacions.

Esports.

La UVic (p. 215 - 239):

Biblioteca.

Servei d'Audiovisuals.

Servei d'Estudiants.

Aula d'Autoaprenentatge.

Servei d'Informàtica.

Servei Mèdic d'Empresa.

La UIC (p. 41 - 47):

Servei d'Idiomes.

Servei de Biblioteca.

Servei d'Informàtica.

La mitjana de planes dedicada als serveis no administratius és gairebé de 13 planes, superior al que es dedica a la presentació de la memòria, i la mediana és de 7. És interessant observar que els serveis no administratius apareixen a totes les memòries i hi ha diferències, més que importants, entre les unes i les altres.

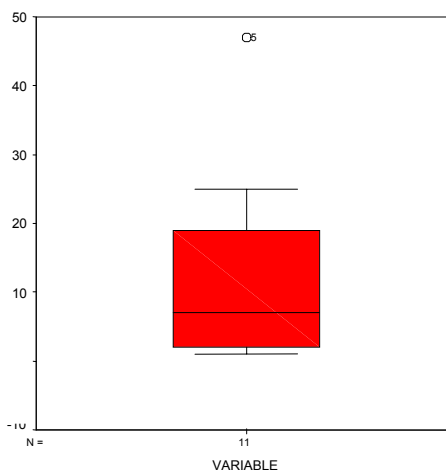

Figura 23: Diagrama de caixa del nombre de planes dels serveis no administratius

Es podria destacar el Servei Científicotècnic o d'Investigació Científica, que té diversos noms en diverses universitats, el mateix que el d'Atenció a la Comunitat Universitària, n'hi ha de sanitaris com el Servei Assistencial de Salut o el Mèdic d'Empresa, alguns de molt pragmàtics, com la Unitat d'Audiovisuals, o d'Activitats Socials o Culturals, però també n'hi ha que vetllen pel benestar de l'ànima, com el d'Assistència i Formació Religiosa. Alguns que es podrien classificar de l'era digital, començant per l'Aula d'Autoaprenentatge, que començava a tenir certa importància aquell any, però també el Servei de Teledocumentació, o el d'Informació i Gestió Electrònica, o el que sembla contradictori en si mateix, com és la Xarxa Virtual de Consum, evidentment de la UOC

Hi ha una sèrie de continguts que no són d'accés, però que en l'estructura de les diverses memòries es repeteixen, com són: els òrgans de govern, els alumnes de tots els cursos, els temes relacionats amb la recerca, els estudis de tercer cicle, les tesis doctorals i els postgraus, que cal que hi siguin i on normalment l'explicació és molt extensa. Per finalitzar i a manera de resum, a la Taula 34 es pot observar el percentatge d'aparició de tots els apartats.

Taula 34. Aparició dels diferents apartats

	Apartats	Present	Absent
2	Presentació de la memòria	72,7%	27,3%
3	Índexs	90,9%	9,1%
4	Lliçó inaugural	45,5%	54,5%
5	Discurs del rector	27,3%	72,7%
6	Alumnes de nou accés	72,7%	27,3%
7	Beques i ajuts	72,7%	27,3%
8	Noves titulacions	72,7%	27,3%
9	Universitat / cursos d'estiu	63,6%	36,4%
10	Allotjament	36,4%	63,6%
11	Accés dels més grans de 25 anys	36,4%	63,6%
12	Saló de l'Ensenyament	54,5%	45,5%
13	Jornades de portes obertes	54,5%	45,5%
14	Altres activitats per a nous alumnes	36,4%	63,6%
15	PAU juny i setembre	18,2%	81,8%
16	Adreces i tf dels centres	81,8%	18,2%
17	Aules de gent gran o d'extensió universitària	27,3%	72,7%
18	Noves activitats i canvis organitzatius	72,7%	27,3%
19	Serveis no administratius	100%	0%

3 Impacte institucional

en premsa escrita

L'accés a la universitat no és quelcom simple i directe que requereixi d'una sola activitat, sinó que més aviat necessita perquè sigui eficaç, d'un procés en el qual s'integren determinades accions. Algunes d'aquestes activitats són especialment acadèmiques, com la prova de més grans de 25 anys, o les PAU, altres són més de caire informatiu, de gestió, o simplement de realització de certs tràmits.

En aquest sentit, la present anàlisi sobre aquest impacte, observa i descriu els temes i els tipus d'informació que queden reflectits de manera escrita en els mitjans de comunicació, i també avalua la manera en què apareixen reflectides aquestes informacions. En d'altres termes, l'estudi repara en la divulgació i la publicació, en la premsa, de totes les intervencions dels diversos actors que tenen alguna responsabilitat sobre l'accés. Un cop recollides les informacions es van aplegar sota uns denominadors comuns, en funció del seu contingut, confeccionant una relació dels diferents temes que s'engloben dins l'assumpte que s'estudia. També s'han tingut en compte les paraules de Max Weber "la política actual es fa, cada cop més, de cara al públic i, en conseqüència, utilitza com a mitjà la paraula parlada i escrita".

Aquesta diversificació de les activitats que s'inclouen dins del procés, fa necessari observar les accions que duen a terme els diferents responsables de l'accés. Així doncs i per tal d'obtenir dades més precises s'ha estudiat tots aquells temes relacionats amb l'accés a la universitat que han tingut el seu impacte en la premsa escrita. Abans, però, d'acabar el buidatge que s'ha realitzat als mitjans, cal fer referència i definir el que s'ha entès per premsa, per tal que el lector tingui una primera aproximació al tipus de publicacions que s'analitzen.

Per això, en aquest estudi s'ha definit com a premsa el "conjunt de publicacions periòdiques de caràcter informatiu, especialment els diaris".⁴⁰⁶ "Conjunt

⁴⁰⁶ Institut d'Estudis Catalans. (1995). *Diccionari de la llengua catalana*.

o generalitat de les publicacions periòdiques i especialment diàries”.⁴⁰⁷ O “denominació genèrica donada a publicacions impreses i informatives diàries i periòdiques”.⁴⁰⁸ S’ha exclòs expressament de l’àrea l’estudi els mitjans de comunicació audiovisuals, ja que eren inabastables per a un treball d’aquestes característiques. També s’ha tingut en compte la definició de premsa com una estructura institucional que pot influenciar i, fins i tot controlar, socialment, encara que també permet la comunicació col·lectiva. Aquesta explicació també inclou dins del seu significat el poder polític, que és present en tot l’estudi i que s’atribueix a aquests mitjans de comunicació social; un poder que, des del de punt de vista de la ciència política, és molt estudiat per observar com influeix en el proselitisme que sovint es duu a terme en la confrontació partidista. Aquesta accepció, que en aquest estudi no s’aprofundeix, pot tenir diverses conseqüències de tipus intel·lectual i, fins i tot, espirituals.

“La premsa, per a molts, són els diaris i revistes de major difusió, i la resta no deixarien de ser gèneres menors” Guillaumet (1988). No està mancat de raó aquest punt de vista, però s’ha de considerar que ha estat i serà, lògicament, aquesta premsa major, la que ha marcat i marcarà en un futur l’avanç tecnològic per la seva gran capacitat de difusió i divulgació. Però el que s’ha treballat, encaixa millor en les definicions de diccionari i de Martínez Sousa (1991): “Premsa o Periodisme és el conjunt de publicacions periòdiques, especialment les diàries, que s’editen en una sola localitat, època o país determinat”.

⁴⁰⁷ *Diccionario Unesco de ciencias sociales*, 1987.

⁴⁰⁸ *Nueva enciclopedia Larousse*, 1984.

3.1 Confecció de la base de dades (BD)

Com en qualsevol camp de les ciències socials, l'observació, la recollida de dades, la tabulació i la seva descripció o explicació, són imprescindibles per poder fer un treball acurat (Kaplov, 1977). Per això, i tenint molt present, tal com diu l'informe Bangemann,⁴⁰⁹ que estem en la societat de la informació, o del coneixement, cal cercar mètodes eficaços d'emmagatzement d'aquestes dades, per tal que facilitin, d'una manera adequada, el seu tractament, l'anàlisi i la seva posterior difusió pública.

Per tal que aquestes dades fossin comprensibles, i que servissin d'indicadors per a les finalitats que es volen aconseguir, s'ha requerit destriar quines se seleccionaven, una perícia a dissenyar on aniran i com hi aniran, és a dir, la confecció d'un bon disseny de la base de dades (BD), a més d'introduir-les, depurar-les en diverses ocasions, i després, utilitzar-les.

És per aquest motiu que l'estiu de 1997 es començà a elaborar una plantilla de recollida de dades de premsa. Aquesta plantilla es va construir per poder obtenir una BD informatitzada on introduir les informacions, relacionades amb l'accés a la universitat de l'any 1996, que apareixien en les diferents publicacions, premsa escrita de periodicitat diversa, per després tenir un sistema àgil en el qual poder treballar amb comoditat.

Primerament, es va començar a treballar amb el programa *Approach* de Lotus. En aquell moment es detectà que aquest programa és clarament insuficient i no és gaire transferible a d'altres entorns. A més, aquest primer treball de camp no es presentava d'una manera sistemàtica, ja que la finalitat d'aquest primer contacte era realitzar un breu experiment per veure'n la seva utilitat futura. En aquesta BD es va aconseguir d'introduir-ne 109.

⁴⁰⁹ L'Informe Bangemann es va presentar a la Comissió Econòmica Europea a Corfú els dies 24 i 25 de juny del 1994. Havia estat redactat per una comissió de tècnics d'alt nivell encapçalats per Martin Bangemann.

L'antecedent d'aquest informe es pot trobar en un d'anterior, el Llibre blanc sobre el creixement, la competitivitat i l'ocupació (*White Paper on growth, competitiveness, and employment*). Al llibre, presentat a Brussel·les el desembre del 1993, ja apareix el terme "Societat de la Informació" dins el capítol 5, que porta per títol "La societat canviant, les noves tecnologies".

Aquesta primera aproximació al tema, va permetre observar que faltaven diversos camps de registre⁴¹⁰ per obtenir un estudi més complet i que, amb tan poc material, era difícil fer una anàlisi exhaustiva. Aquests camps, que després es van introduir, són: la font, la valoració des del punt de vista de l'actor i de la informació, l'idioma en que està escrita la informació i l'acompanyament gràfic d'aquestes informacions, fotografies o il·lustracions. D'altra banda, aquesta primera proximitat amb el material recollit recomanava ampliar la recerca a d'altres àrees d'estudi, a altres publicacions i establir una metodologia adequada a la finalitat de la investigació.

És per aquest motiu que en un segon moment, el juny de 1998, es va començar una altra recerca. En aquesta segona etapa del treball de camp, es va decidir ampliar l'estudi a tots els temes relacionats amb la universitat en general i analitzar, entre d'altres qüestions i a través de la premsa, com es percebia el funcionament d'aquestes institucions, tant importants per al bon funcionament d'un país, així com l'impacte social que tenen i les tècniques de relacions públiques que emprava. Advertits per l'experiència anterior, per al tractament d'aquestes informacions es passa a un nou programari, el full de càlcul de Microsoft, l'Excel 97, que era totalment compatible amb d'altres aplicacions i amb el sistema operatiu, ja que gairebé no es bloquejava i també era molt més potent.

En aquest segon moment, en les primeres sis-centes entrades, s'inclouïa el número de fitxa, que també es posava com a marca a la fotocòpia corresponent de la publicació, però amb el nou full de càlcul es va veure que era totalment innecessari, ja que el programa permet d'ordenar alfabèticament, o numèricament, o d'altres maneres segons els casos, els diversos registres per qualsevol dels seus camps. També es van provar els quatre nous camps recentment incorporats. Al final de l'any 2000 es va incorporar el camp motiu, per poder estudiar millor els continguts, cosa que va requerir un gran esforç addicional.

Els camps de registre que es fan servir es poden classificar en dos mo-

⁴¹⁰ Camp: en informàtica, és qualsevol de les parts en què es subdivideix una fitxa o un registre, especialment d'una base de dades.

dels: els descriptius i els valoratius. En els primers només s'ha inclòs una dada clara i objectiva. En aquest cas s'hi troba el camp data, publicació, redactor de la informació, gènere periodístic, títol, subtítol o entrada, institució / organització, català, acompanyament gràfic i motiu.

En els camps valoratius, només se n'hi troben dos: la font, ja que s'han hagut d'intuir segons el contingut de la notícia, i la valoració, que es evidentment subjectiva.

Després d'ampliar la BD amb els cinc camps esmentats, aquesta quedava tancada amb els dotze camps de registre següents: publicació, data, redactor de la informació, gènere periodístic, font, títol, subtítol o entrada, institució/organització, valoració, català, acompanyament gràfic i motiu. També es volien aplicar els elements metodològics de les Ciències Socials que s'havien après durant la trajectòria professional.

El buidatge requeria de moltes hores per mirar publicacions i recollir tota la informació, fotocopiand-la o retallant-la segons es tractés d'una documentació pròpia o de l'hemeroteca. Després s'anava repassant i s'entraven les dades a la BD, fet pel qual es va optar i escollir el programa informàtic esmentat i es va acotar definitivament, el període de temps a l'any natural.

L'hemeroteca principal, on es van consultar les publicacions, va ser la situada a la facultat de Ciències de la Informació de la UAB, que, a més de la bona atenció i disposició del seu personal, està molt ben equipada, amb grans taules de treball per poder consultar amb comoditat les revistes i diaris, i hi ha les fotocopiadores al costat per poder reproduir, si cal reduint, el material necessari. També es van consultar la de l'Ateneu Barceloní i la de la Facultat de Dret de la UB.

Durant aquest període, de tot el material que aportava la premsa, es va recollir, fotocopiand-lo en DIN A4⁴¹¹, totes les planes en les quals sortia informació relacionada amb qualsevol universitat, de les institucions que es relacio-

⁴¹¹ Ja s'ha explicat anteriorment que DIN correspon a Normes Industrials Alemanyes. I A4 a la mida de 297 × 210 mm.

nen amb elles o bé qualsevol informació relacionada amb temes universitaris. Aquest procés va finalitzar a finals de gener de 1999. Es tenien 14.449 pàgines plenes d'informacions, algunes de les quals ocupen més d'una plana. Contràriament, hi havia planes que tenien dues, tres i, fins i tot, quatre informacions que s'havien considerat d'interès. Durant aquest procés es va observar que era impossible per a una sola persona treballar amb tot aquest material sense passar-hi molts anys, per això es va començar a classificar de nou.

Atents a la magnitud del treball de camp, es va seleccionar un repertori aleatori d'informacions per obtenir una mostra de la diversitat de temes que en podien sortir. Va aparèixer una classificació molt llarga amb una gran llista, i finalment es va poder comprovar que el tema d'accés a la universitat tenia prou informacions com per fer un treball suficientment sistemàtic. Després es va confeccionar la relació extensiva de les informacions que comprenia aquest tema que a continuació es presenta:

- 1 ✓ Alumnes. Procedència i preferències d'estudi de qualsevol universitat, inclosa la Universitat Catalana d'Estiu, o la Internacional *Menéndez y Pelayo*.
- 2 ✓ Aules de la gent gran. (No inclou informació del tancament ni del desenvolupament).
- 3 ✓ Beques en general o per a alumnes de nou accés. (No inclou la informació per a titulats, ni per a alumnes que estan fent la carrera).
- 4 ✓ Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels ja existents.
- 5 ✓ CFGS, FP i Mòduls Professionals.
- 6 ✓ Com millorar en els exàmens d'accés.
- 7 ✓ Contractes - programa.
- 8 ✓ COU i PAAU, notes i notes de tall.
- 9 ✓ Defensa de les universitats públiques.
- 10 ✓ Districte Compartit.

- 11 ✓ Estadístiques sobre qualsevol dels temes esmentats.
- 12 ✓ Estudiants estrangers que hi ha a Catalunya.
- 13 ✓ Estudis de secundària, superiors o altres titulacions a l'estranger.
- 14 ✓ Inauguració del curs acadèmic o lliçó inaugural.
- 15 ✓ Integració d'alumnes disminuïts.
- 16 ✓ Més grans de 25 anys.
- 17 ✓ Orientació i informació a l'estudiantat de pregrau, cursos introductoris, punts d'informació juvenil, jornades universitàries de portes obertes.
- 18 ✓ Percepció social de les universitats.
- 19 ✓ Places que s'ofereixen de nou accés o en general.
- 20 ✓ Preus públics universitaris.
- 21 ✓ Reforma dels plans d'estudis de secundària o universitaris.
- 22 ✓ Residències universitàries, allotjaments amb gent gran.
- 23 ✓ Saló de l'Ensenyament.
- 24 ✓ Universitats d'estiu o cursos, inauguracions o projectes de creació de noves. (No inclou informació sobre el tancament ni sobre el desenvolupament).

Es van excloure, com a temes d'accés, les informacions que tractaven de: els accessos al segon curs, o posteriors, o al segon cicle, o a estudis de només segon cicle; l'accés del professorat; els accessos urbanístics, és a dir els accessos físics a les universitats, com per exemple la millora de les carreteres, que també n'hi havien; les avaluacions universitàries; les beques d'investigació, o de postgrau, o de professorat; les informacions sobre el carnet d'estudiant; les edificacions, tant les noves com les velles, o de les seves inauguracions; les eleccions a Rector o a claustrals; els exàmens universitaris; la formació del professorat; el lliurament de diplomes i de tot tipus de títols; el nomenament del nou CUR, dels nous Rectors, dels equips de govern; els postgraus i els mestratges; els programes de mobilitat internacional, com per exemple l'Erasmus o

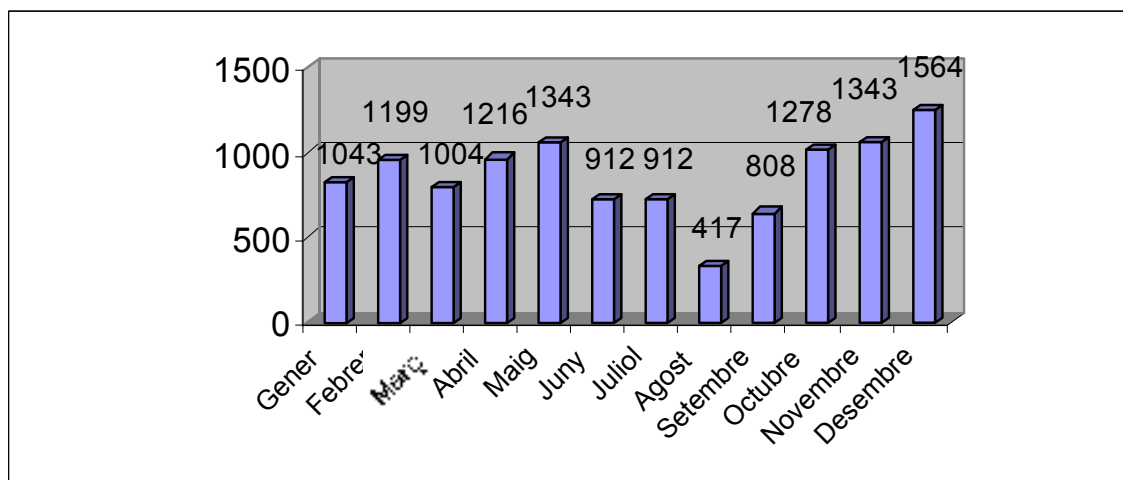
el Möbius; els intercanvis; el professorat; els plans estratègics i altres informacions molt diverses vinculades a l'àmbit universitari com, per exemple, el fet que la universitat no paga els seus becaris.

Un exemple d'un article que no s'ha inclòs podria ser el que va aparèixer al diari *ABC*, el 16 de febrer del 1997, signat pel periodista *Carlos Molina*, amb el títol "*Los estudiantes de Periodismo se movilizan a favor de la titulación específica para ejercer la profesión*" i a continuació l'entradeta "*Entienden que un profesional de la información debe pasar obligatoriamente por la Universidad*". Aquest és un exemple d'article que no tracta un tema d'accés, perquè evidentment els actors ja són dintre de la universitat, però que al mateix temps, pel contingut de la informació, incideix en el tema d'estudi, ja que pot influir en la decisió que ha de prendre un nou alumne a l'hora d'accedir a aquests estudis. Aquesta situació es podria donar en centenars d'articles, per això es va decidir no incloure'ls, perquè d'una manera directa, o indirecta, gairebé tot influeix. Aquest mateix autor el 23 de setembre en signa un altra al mateix diari, que sí que apareix a la BD, ja que clarament, es tracta d'un tema d'accés, "*Más de 4.500 universitarios se quedarán sin plaza en Madrid*" i l'entradeta "*Resultados en Octubre*".

Un cop destriat el material relacionat amb la universitat en general, encara que no fos la protagonista principal i que per això no apareixia a la primera llista, es disposaven de 13.039 pàgines plenes d'informacions que no eren d'accés. Es van classificar per mesos i en va resultar la Taula 35 i el Figura 24 que hi ha a continuació:

Taula 35. Planes de premsa, que no són d'accés, per mesos

Gen.	Feb.	Març	Abril	Maig	Juny	Jul.	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Total 1997
1043	1199	1004	1216	1343	912	912	417	808	1278	1343	1564	13.039
8,0%	9,2%	7,7%	9,3%	10,3%	7,0%	7,0%	3,2%	6,2%	9,8%	10,3%	12,0%	100%

Figura 24. Planes de premsa, que no són d'accés, per mesos

De bon començament, a finals de gener de 1999, quan ja s'havia confeccionat la llista de les informacions que es considerava que eren d'accés, se'n tenien 1.607 entrades, que no planes com en el cas anterior, ja que el nombre de planes era menor. Llavors, es va decidir fer una recerca encara més exhaustiva, tornant a mirar les diverses publicacions, les fonts i comparar-les amb les altres dades introduïdes a la BD. Finalment, al febrer de 2000, després d'haver esporgat les diverses informacions repetides, se n'havien recollit 2.104, un 30% més, classificades en la Taula 45 i la Figura 26, que es poden consultar en planes posteriors.

Com es mostra a les diferents taules i figures, els nombres absoluts, o la distribució dels percentatges per mesos, no mantenen una concordança entre les pàgines que no són d'accés i les informacions que sí que ho són. Es pot observar que aquesta diferència és de més de tres punts percentuals en sis mesos: el gener, l'abril, el juny, el setembre, el novembre i el desembre i només es dona a l'octubre un percentatge de desviació inferior al 0,5%, més concretament el 0,3%. L'agost és, en tots dos casos, el mes amb menys nombre d'informacions.

3.2 Descripció dels Camps del Registre de la BD

A continuació es presenta una descripció dels diversos camps que hi ha a la BD Excel, seguint l'ordre en què consten d'esquerra a dreta.

Camp Publicació: aquest camp serveix per identificar el nom de la publicació, la capçalera, on apareix la informació recollida. En total s'ha trobat informacions en cinquanta-vuit publicacions diferents, la llista de les quals és a l'apartat Anàlisi i valoració de les publicacions.

Algunes informacions podien aparèixer de la mateixa manera, en les diverses edicions d'un mateix diari. Per exemple, *El Punt*, que té una edició per a les comarques de Girona, una altra per al Maresme, o una altra per a Tarragona, l'Alt Camp i la Conca de Barberà. En aquest cas, si era dins el mateix dia, només s'ha recollit la notícia una vegada, sense esmentar que es repetia, i s'ha fet constar dues vegades quan apareixia en dies, o amb títols diferents.

Quan els titulars eren els mateixos, però les notícies eren diferents, s'han esmentat dues vegades, bo essent la mateixa publicació la que apareix. Si era un suplement d'un diari, no s'ha indicat, ja que de cara a l'estudi no aportava gran cosa, i perquè molt sovint era difícil de veure si es tractava o no d'un suplement. No obstant i això, cal dir que d'*El Punt* i d'*El Periódico de Catalunya* s'han trobat notícies d'accés en suplementos dedicats específicament a les universitats i que hi ha hagut diaris que han fet suplementos dedicats en exclusiva al Saló de l'Ensenyament.

Camp Data: la data s'ha posat seguint l'ordre de dia, mes i any en què va aparèixer la informació recollida, separats per una barra, i amb dos dígitos pel que fa al dia, al mes i a l'any. Les informacions recollides es van publicar entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 1997. Quan la publicació tenia un lapse de cobertura de temps superior al dia, s'hi ha posat el primer dia del període que cobreix.

Camp Redactor de la informació: aquí hi ha registrat l'autor de l'escrit aparegut. Si era un periodista, o una persona física, s'ha reproduït el nom tal i com apareixia al text, complet o amb inicials, primer el nom i després el cognom o

cognoms. Si era una personalitat, primer el nom i cognoms de la persona i després, si ho posava, en cursiva, el càrrec que ocupava en aquell moment.

S'ha utilitzat Redacció, sempre que ho indiqués l'article, o, al contrari, no indiqués qui l'havia escrit. Si apareixia una població, com per exemple en la notícia: "*Las jornadas universitarias reúnen a 1.100 alumnos*" del diari *La Mañana* del 10 d'abril, en el qual apareixia Tàrrega, també s'ha posat Redacció. Si en el Camp Publicació apareixia *Diari de Girona*, i en aquest camp DdeG, s'ha reemplaçat per Redacció, de la mateixa manera que si en el camp gènere periodístic hi constava Anunci.

Si en el diari *El País* constava en aquest camp J M M F, o J. M. M. i F., o J. M. Martí Font, s'ha agrupat tot sota J. M. Martí i Font, ja que era el mateix periodista. No s'ha fet en el cas de J Martí o JM, ja que no es tenia la seguretat que fos la mateixa persona. Si en un mateix diari apareixien les sigles S.P. de Pablos o qualsevol de les seves variants, s'ha utilitzat Susana Pérez de Pablos, que és el nom sencer de la redactora.

En el cas de les persones jurídiques, han aparegut dues agències de premsa, les quals, tot sovint, només eren esmentades com *EFE i Europa Press*, però s'han registrat com *Agència EFE i Agència Europa Press*. Altres persones jurídiques s'han esmentat pel seu nom. També hi ha un únic acudit que s'ha registrat amb el nom de la secció: "La punxa d'en Jap".

Camp Gènere periodístic: el contingut d'aquest camp s'ha classificat i definit de la manera següent:

Acudit: enginy ideat per un humorista. Pot ser gràfic o escrit. L'únic que s'ha trobat és gràfic. Les il·lustracions humorístiques, els dibuixos o les tires d'humor "Són considerats elements d'opinió, i, per tant, responen al criteri dels seus autors" (*El País* 1998, p. 81).

Anunci: informació, normalment pagada, amb la qual es dona a conèixer alguna cosa, producte o servei. Una altra possible definició de l'Anunci o Publicitat Comercial seria la que "té com a finalitat la difusió d'una mercaderia entre els consumidors en un règim de mercat competitiu" (Martínez Albertos, 1984, p. 36). Majoritàriament, en el cas que ens ocupa, no era una mercaderia sinó una

informació. En aquest cas, quan apareixia el mateix dia en diverses publicacions, a la BD s'han esmentat totes i només s'han recollit els de les institucions i els de centres que imparteixen estudis homologats. Si s'haguessin estudiat els estudis no homologats, i a vegades, ni tan sols reconeguts, que ells mateixos s'autoqualifiquen de superiors, n'hi haguessin hagut molts més, ja que la premsa és la manera més important que tenen de fer-se publicitat.

Article d'opinió: és el gènere periodístic de major llibertat formal i de contingut. La publicació pot cedir espai a les opinions tant a les properes, com a les alienes al tarannà editorial. El comentari és, normalment, una valoració subjectiva, la responsabilitat del qual recau sobre el seu autor. "L'article o comentari és l'exposició periodística de les idees extrems dels fets que han estat notícia recentment." (Martínez Albertos, p. 382) o "són el conjunt de formes d'expressió periodística destinades a aconseguir la convicció dels lectors" (Martínez Albertos, p. 243). "No treballen directament sobre fets, no tenen la finalitat rigorosa de transmetre informació. Treballen sobre idees, dedueixen conseqüències ideològiques, culturals, filosòfiques. etc., d'uns esdeveniments més o menys actuals." (Martínez Albertos, p. 379-380).

Segons Bartolomé Mostaza, "els articles firmats són una opinió individual que utilitza el diari per expressar-se." (Martínez Albertos, p. 381). O segons Gonzalo Martín Vivaldi (1987), "es tracta d'un escrit molt variat, d'ampli contingut i formes en el qual s'interpreta, valora o explica un fet o una idea actuals, d'especial transcendència, segons la convicció de l'articulista".

Aquí també s'han inclòs els editorials, ja que molt sovint no es veu clar si ho són, o no. Aquests s'han definit com articles no signats per l'autor i que expressen l'opinió de l'empresa editora. En aquest cas, en el camp Redactor de la informació s'ha consignat Redacció. El mateix passa en el cas de la informació que vol resoldre dubtes i no apareix qui els resol, ja que l'escrit només reflecteix l'opinió de qui l'escriu, que a vegades és diferent del que l'autor d'aquest treball considera que és la realitat a Catalunya. En aquest cas, en el Camp Font s'ha inclòs Orientadors, si era informació de carreres en general, i en el Camp Institució / Organització s'ha registrat *Consejo de Universidades*, excepte quan

es deixava clar a quina institució es referia concretament, que en aquest cas sí que s'ha esmentat.

Cartes al director, escrits del públic en general, generalment curts, dirigits al director de la publicació, on es dóna l'opinió del lector o del col·lectiu a qui es vol representar. “Es considera com a tals, vàlides per publicar en la secció corresponent, només aquelles cartes firmades i avalades de manera que puguin ser autenticades. Totes han de ser comprovades abans de publicar-se. Igualment, es verificaran les dades de les cartes que en contradiguin d'altres de publicades en el diari, no les de les opinions. Si resulten falses les dades aportades pel lector, la carta no serà publicada” (*El País*, 1998, p. 54). Això no es donava en tots els mitjans

Entrevista, “l'entrevista objectiva” és aquella en la qual el periodista es limita a transcriure la conversa mantinguda amb l'entrevistat. Té un format de pregunta – resposta. Genera una informació directa dels responsables de les organitzacions a les quals representen. Així, es pot concloure que és una font indirecta de la notícia. L'entrevista és una modalitat del reportatge, l'anomenat per C. Warren “*reportatge de cites*: en el qual s'alternen les paraules textuais del personatge interrogat amb descripcions o narracions que corren a càrrec del periodista, en paràgrafs presentats com un relat en tercera persona que s'intercala dins de les cites o referències precises fetes amb paraules sorgides del col·loqui establert entre entrevistat i entrevistador” (citad per Martínez Albertos, 1984, p. 324).

En aquest cas, en el camp Redactor de la informació s'ha posat el nom de la persona que feia l'entrevista, al Camp Font, l'organització a qui representava l'entrevistat, al Camp Títol, el nom de la persona a qui entrevistaven i el càrrec en cursiva, si hi era o se sabia, i al Camp Subtítol o entradeta, s'ha posat, si apareixia, alguna frase de l'entrevistat ressaltada en l'escrit, o bé un breu resum del contingut.

Quan era una pregunta a diverses persones, al Camp Títol s'ha utilitzat el col·lectiu a qui representaven, per exemple alumnes, i al Camp Subtítol o entradeta, la pregunta que els feien.

Notícia: és, en essència, l'escrit informatiu que dona a conèixer una realitat, un esdeveniment, d'una manera que hauria de ser el més objectiva possible, aspecte aquest que hauria de ser l'objectiu principal de la informació periodística. "És un fet veritable, inèdit o actual, d'interès general, que es comunica a un públic que pugui considerar-se massiu, un cop hagi estat recollit, interpretat i valorat pels subjectes promotors que controlen el mitjà utilitzat per a la seva difusió" (Martínez Albertos, p. 39 - 40) "Des del punt de vista de la redacció, es tracta del gènere periodístic per excel·lència que dona informació estricta i completa d'un fet actual o actualitzat, digne de ser conegut i divulgat, i de gran repercussió humana" (Martínez Albertos, p. 297).

Aquí també s'han inclòs les seccions dels mitjans, com per exemple "*El semáforo*" de *La Vanguardia*, ja que en aquest cas concret seria un breu resum, amb una valoració dels protagonistes del succés, que després es desenvolupa, però que estant a la plana 2 li dona un especial relleu, i és punt de referència de molts lectors.

Reportatge: és el desenvolupament més extens d'un text informatiu que pot contenir diversos elements, com poden ser notícies, declaracions de diversos personatges, imatges, gràfics, etc., per a un coneixement més aprofundit d'un tema. És una informació que hauria de ser certa i tenir caràcter objectiu i ser d'interès social. També és "el relat periodístic – descriptiu o narratiu d'una certa extensió i estil literari molt personal en el qual s'intenta explicar com han succeït uns fets actuals o recents, encara que aquests no siguin notícia en un sentit rigorós del concepte" (Martínez Albertos, p. 503). Segons Gonzalo Martín Vivaldi (1987) "és tot relat periodístic informatiu, lliure quant al tema, de mode objectiu i redactat preferentment en estil directe. El reportatge és el gènere periodístic per excel·lència, ja que tot el que no sigui comentari, crònica o article, és reportatge que equival a informació. La majoria del que es publica als diaris són reportatges, a excepció del gènere abans esmentats i de l'estricta notícia que, quasi sempre, s'amplia i desenvolupa en cròniques i reportatges". Segons Carl Warren (citada per Martínez Albertos, p. 319 - 322), es poden distingir fins a quatre models de reportatge habituals en la pràctica periodística: reportatge d'esdeveniment, d'acció, de cites o entrevista, ja tractada, i de curts.

De tots aquests gèneres, distribuïts segons el grau de subjectivitat, més cap a la banda de l'opinió, i el d'objectivitat, més cap a la informació, se'n pot fer la classificació que apareix a la Taula 36, que pot ser útil a l'hora de valorar-los:

Taula 36. Gèneres segons els graus de subjectivitat - objectivitat

OPINIÓ (subjectiva)	INFORMACIÓ (objectiva)
Acudit	Anunci
Article d'opinió	Entrevista
Cartes al director	Notícia
	Reportatge

Camp Font: en aquest camp s'ha posat quin és l'origen de la informació o, quan en l'escrit no es veia de manera implícita o explícita, s'ha optat per posar d'on s'intuïa que procedia. Els diferents valors d'aquest camp es poden observar a la Taula 37.

Quan els orígens eren molt diversos, per exemple, OPAU, les Delegacions de Preinscripció, o l'OPU, s'ha registrat l'organisme de qui depenen, que en aquest cas seria el CIC, de la mateixa manera que en el cas de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT), o la Direcció General de Recerca (DGR), o la DGU, s'ha utilitzat el CUR. Quan es tractava del Departament de Presidència, també s'ha registrat CUR, ja que normalment era d'aquest darrer a qui es referia, excepte en algun cas que, per donar més rellevància, es parlava del Conseller, tot i que aquest transmetia la informació que li havia facilitat el CUR. Quan es parla del COU o de les PAU, s'esmenta el CIC o la universitat corresponent si només es parla d'una notícia local. Quan es parla de PAU o COU de fora de Catalunya, s'ha registrat el MEC o el *Consejo de Universidades*, segons el cas.

Quan la font era la Generalitat en genèric, s'ha mirat de concretar quin era l'organisme, i en la gran majoria dels casos s'ha interpretat que ha estat el Departament d'Ensenyament, o el CUR, o el CIC.

La Universitat Catalana d'Estiu és en la classificació a Altres universitats. En el cas d'un centre adscrit s'inscriu la universitat a la qual pertany.

Quan la font són totes les universitats catalanes es registra CIC, de la mateixa manera que quan era l'Institut Joan Lluís Vives (que agrupa les diverses universitats de les Illes Balears, d'El País Valencià, de Catalunya Nord i de Catalunya, amb l'excepció, l'any de l'estudi, de la Universitat Politècnica de València), o quan són totes les espanyoles el *Consejo de Universidades*. Quan eren dues o més, però una era de l'apartat Altres, aquesta no s'ha esmentat. Quan la font era un centre adscrit a diverses universitats, com era el cas, l'any de l'estudi, de la Fundació Universitària Bages amb seu a Manresa, un estudi de la qual era de la UPF, s'ha utilitzat la universitat amb qui més centres adscrits tenia, en aquest cas, la UAB, cosa que al final ha succeït amb l'únic centre que no hi era.

Quan en lloc de la universitat era el Rector, no s'ha considerat la persona jurídica sinó la institució a qui representava, i s'ha tractat com els casos anteriors.

L'epígraf Altres universitats, s'ha utilitzat quan no era cap de la llista següent, per ordre alfabètic: UAB, UB, UdG, UdL, UIC, UNED, UOC, UPC, UPF, URL, URV o UVic, o quan no es tractava de totes les catalanes, que s'ha posat CIC, o de totes les espanyoles, que s'ha posat *Consejo de Universidades*, com per exemple, la *Universidad Complutense*, o l'Institut Superior de Ciències Religioses o la Facultat de Teologia de Catalunya que depenen de Roma, o la Universitat d'Andorra.

S'ha utilitzat Fonts individuals quan eren cartes al director, perquè l'origen de la informació eren qüestions sobre les quals volien opinar, o que els havia passat als qui escrivien.

Els Estudis Universitaris de Vic (EUV), ja s'han considerat com UVic, perquè el maig es va reconèixer aquesta Universitat al Parlament. El mateix passa amb la Universitat Lliure de Catalunya, s'esmenta sempre com UIC, ja que el Parlament de Catalunya la va reconèixer l'octubre amb aquest nom. Tot allò relacionat amb l'anomenada "universitat de l'aire" s'ha atribuït a la URV, perquè

aquell any ja semblava que aquesta era la universitat a la qual es vincularien aquests estudis, com així ha acabat essent l'any 2002, i que evidentment no crearien una universitat diferenciada, com algú semblava pensar.

L'explicació per la qual es posava Partits polítics es trobarà a l'apartat que tracta dels valors del camp Institució / Organització.

S'ha utilitzat Entitats bancàries a les Beques que no són del MEC. S'ha utilitzat orientadors, tant si el que s'ofereix és informació desinteressada i objectiva sobre les diferents carreres o titulacions, com una propaganda de centres o d'estudis en concret.

S'ha emprat Altres quan no se sabia quina persona o organisme era, o quan no era cap de la llista prèviament utilitzada i que consta al final de la descripció d'aquest camp. En aquest cas s'hi podria trobar, per exemple, un Saló que no fos el de l'Ensenyament, o els Punts d'Informació Juvenil.

Taula 37. Valors del Camp Font

Valors del Camp Font	
1	Altres
2	Altres universitats
3	CIC
4	<i>Consejo de Universidades</i>
5	CUR
6	Departament d'Ensenyament
7	Entitats bancàries
8	Estudiantat
9	Fonts individuals
10	MEC
11	Noms propis
12	Orientadors
13	Partits polítics
14	Saló de l'Ensenyament
15	UAB
16	UB
17	UdG
18	UdL
19	UIC
20	UNED
21	UOC
22	UPC

Valors del Camp Font	
23	UPF
24	URL
25	URV
26	UVic

Camp Títol: s'ha posat l'encapçalament, o en el cas d'una entrevista, s'ha optat per allò que ja s'ha explicat a la descripció d'aquest gènere periodístic. Normalment és el conjunt breu de paraules que sintetitzen el contingut.

Camp Subtítol o entradeta: s'ha escrit el títol secundari o part de l'entradeta, que normalment amplia, o matisa més acuradament, la informació del títol.

Camp Institució / Organització: aquí s'ha registrat la persona jurídica de qui es parlava en l'escrit, utilitzant el mètode d'agrupar i els altres sistemes descrits en l'apartat del Camp Font. L'indicador Altres s'ha utilitzat quan no era cap de la llista que prèviament s'havia confeccionat, com la que es mostra a la Taula 38, i que apareix al final de la descripció d'aquest camp.

Si era la universitat però havia delegat les competències, com en el cas de les PAAU o la preinscripció, s'ha posat el CIC. Quan era més d'una institució però no es podia agrupar, per exemple el CIC i alguna universitat, s'ha esmentat aquesta darrera, si era el MEC o el *Consejo de Universidades* i el CUR, sempre s'ha esmentat l'organització més propera a Catalunya. Sempre s'ha intentat fer constar una única persona jurídica, amb una excepció: quan eren dues, o més, universitats catalanes, però no eren totes, s'ha fet constar la que tenia més pes en el contingut de l'article, si era molt semblant, s'han esmentat totes, això, però, només ha estat necessari en tres registres.

A Partits polítics s'han inclòs els diversos Parlaments, tant l'estatal com els autonòmics, o el Senat, també el *Gobierno* de l'Estat, els Governos de les CA, els Ajuntaments, les Diputacions Provincials, els Consells Comarcals, els propis Partits i els seus òrgans de govern, o qualsevol actor pròpiament polític. S'ha optat per aquest indicador, perquè per la finalitat d'aquest treball era suficient considerar-los com un sol actor, ja que cap de les hipòtesis no era estudiar la

confrontació partidista en aquest tema.

Taula 38. Valors del Camp Institució / Organització

Valors del Camp Institució / Organització	
1	Altres
2	Altres universitats
3	CIC
4	<i>Consejo de Universidades</i>
5	CUR
6	Departament d'Ensenyament
7	MEC
8	Partits polítics
9	Saló de l'Ensenyament
10	UAB
11	UB
12	UdG
13	UdL
14	UIC
15	UNED
16	UOC
17	UPC
18	UPF
19	URL
20	URV
21	UVic

Com es pot observar, aquests indicadors són els mateixos que els del Camp Font, excepte que aquí no hi ha noms propis, entitats bancàries, estudiantat, fonts individuals i orientadors. També succeeix molt sovint que coincideix la mateixa persona jurídica en aquest camp i en el de Font, ja que aquestes aprofiten els mitjans de comunicació per parlar de si mateixes a través dels diversos sistemes que tenen al seu abast, com per exemple, els comunicats, les conferències de premsa, o, fins i tot, les filtracions interessades.

Camp Valoració: amb aquest camp del registre es vol determinar si l'escrit era positiu, negatiu o neutre, des del punt de vista de l'actor. En aquest sentit, es considera la valoració en funció de les dades aportades i el contingut de la informació que hi apareix, és a dir, en funció de si la informació que es dona sobre l'accés és positiva, es veu de manera optimista, negativa, tot el contrari, o simplement neutra, que no es veu clara ni una cosa ni l'altra per al tema

d'estudi. Evidentment és una percepció subjectiva i, en cas de dubte, s'ha optat per la millor. S'ha considerat que la valoració dels anuncis és sempre positiva, ja que, si no, en el camp de l'estudi, seria difícil que apareguessin. Per últim, cal esmentar que aquest camp s'ha fet servir per a l'anàlisi, per valorar totes les dades que apareixen en cadascun dels registres.

Camp Català: només pot contenir sí o no. L'indicador "no", vol dir que eren en castellà en tots els casos, excepte en dos articles, un del *The Times Higher*, de 18 de juny i l'altre de *The Wall Street Journal*, d'1 d'agost, que eren en anglès. D'aquest darrer diari també s'ha aconseguit una notícia en castellà de l'1 de desembre.

El Periódico de Catalunya va començar a fer dues edicions el 23 d'abril de 1997: una, com sempre, en castellà i l'altra en català, encara que d'abans ja es disposava d'algun escrit en català. No obstant i això, es va continuar cercant indistintament en les dues edicions fins al 27 d'octubre, data en què es va poder buscar només en l'edició catalana ja que estava disponible arreu. *Segre* també va començar a imprimir dues edicions: una de catalana, que va veure la llum l'11 de setembre d'aquell mateix any, i l'altra en castellà, com sempre, les quals s'han emprat indistintament, segons com s'han pogut consultar, ja que no sempre s'ha aconseguit en català.

Camp Acompanyament gràfic: només conté un sí o un no. S'ha tingut en compte les fotografies, els gràfics, les figures i les il·lustracions, i no s'ha considerat com a acompanyament, els logotips de les diferents organitzacions, ja que en molts casos apareixien.

Camp Motiu: és el darrer dels camps del registre, tant en incorporació com en l'ordre. En els articles recollits apareixen 2.434 motius, cosa que indica que hi ha articles amb més d'un motiu. Com es veurà més endavant, aquests motius permeten conèixer ràpidament de què tracten les informacions i quin és el contingut que es dona, tot i que, com es pot observar a la Taula 39, per realitzar l'anàlisi d'aquests motius els indicadors són més generals.

Taula 39. Valors del camp Motiu

Valors del camp motiu	
1	Alumnes. Procedència i preferències d'estudi de qualsevol universitat, inclosa la Universitat Catalana d'Estiu, o la Internacional <i>Menéndez y Pelayo</i> .
2	Aules de la gent gran. (No inclou informació del tancament ni del desenvolupament).
3	Beques en general o per a alumnes de nou accés. (No inclou la informació per a titulats, ni per a alumnes que estan fent la carrera).
4	Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels ja existents.
5	CFGS, FP i Mòduls Professionals.
6	Com millorar en els exàmens d'accés.
7	Contractes – programa.
8	COU i PAAU, notes i notes de tall.
9	Defensa de les universitats públiques.
10	Districte Compartit.
11	Estadístiques sobre qualsevol dels temes esmentats.
12	Estudiants estrangers que hi ha a Catalunya.
13	Estudis de secundària, superior o altres titulacions a l'estranger.
14	Inauguració del curs acadèmic o lliçó inaugural.
15	Integració d'alumnes disminuïts.
16	Més grans de 25 anys.
17	Orientació i informació a l'estudiantat de pregrau, cursos introductoris, punts d'informació juvenil, jornades universitàries de portes obertes.
18	Percepció social de les universitats.
19	Places que s'ofereixen de nou accés o en general.
20	Preus públics universitaris.
21	Reforma dels plans d'estudis de secundària o universitaris.
22	Residències universitàries, allotjaments amb gent gran.
23	Saló de l'Ensenyament.
24	Universitats d'estiu o cursos, inauguracions o projectes de creació de noves. (No inclou informació sobre el tancament ni sobre el desenvolupament).

3.3 Anàlisi i valoració dels camps dels registres

A continuació s'estudien una sèrie de dades estadístiques sobre les informacions que s'han recollit. Aquestes dades s'han treballat seguint els diversos camps dels registres de la BD, un a un, excepte en el cas del camp Valoració, que ha servit per avaluar el registre en la seva globalitat.

En general, es presenten unes taules on apareixen les freqüències i els percentatges que obtenen els valors que componen cadascun d'aquests camps, i s'ha acompanyat l'anàlisi, en alguns casos, amb diversos tipus de gràfics per oferir una visió ràpida i còmoda d'aquestes dades.

L'anàlisi permet descriure amb profunditat les dades, tot i que el tractament que aquestes han rebut no és necessàriament homogeni. En aquest sentit, algunes dades han requerit una anàlisi més aprofundida, com són els valors que conté el camp Publicacions, que és, lògicament, el més extens, ja que aquestes s'han classificat en funció de la seva tirada i de la temàtica territorial que abasten.

3.3.1 Anàlisi i valoració de les publicacions

Abans de començar a analitzar els camps de les diferents publicacions que s'han tractat a la BD, es mostren a la Taula 40, les 58 publicacions on s'han recollit les dades que serveixen de base a aquest estudi. En aquesta taula apareix el nom de la publicació, l'àmbit de difusió, l'idioma, la tirada i la difusió dels exemplars si s'ha pogut aconseguir. També permet diferenciar-les segons quina sigui la seva tirada i àmbit de difusió: internacional, estatal, autonòmic, comarcal, local o corporatiu, així com l'idioma en què normalment transmeten la seva informació.

La tirada i la difusió del diferents mitjans, s'ha aconseguit primer mirant les dades estadístiques de la "Oficina de Justificación de la Difusión" (OJD), encara que aquest organisme afegeix a les seves publicacions la següent postilla: *"aunque OJD pone el máximo cuidado en la elaboración y publicación de los datos de Tirada y Difusión, declina toda responsabilidad por los errores u omi-*

siones que puedan producirse". Encara que aquesta Oficina funcioni des del 1964, aquest aclariment dóna poca seguretat.

Quan no ha estat possible aconseguir-ho per aquest mitjà, perquè aquest organisme no controlava la publicació, s'ha preguntat a la pròpia publicació. En alguns casos, aquesta no ha volgut facilitar la informació que se li demanava, o havia desaparegut i no es podia recórrer a d'altres mitjans per esbrinar-ho, per la qual cosa no hi figura. Aquest darrer cas, és el d'*Eco*, que va deixar d'imprimir-se el 5 d'agost de 1997 i no va ser possible ni aconseguir-ne el seu telèfon. De la mateixa manera, *Diario 16* va desaparèixer a finals d'any i, com en l'anterior, va ser impossible aconseguir cap informació, ja que l'empresa que el portava també va desaparèixer. Per aconseguir la data en què va aparèixer el primer *Segre* en català es va trucar al mateix diari, i molt amablement ho van comunicar. En el cas del *Periódico* se'n té constància des del primer dia per haver-lo comprat.

Cal fer especial esment a les revistes que publiquen les diverses universitats, ja que la seva consulta és més difícil d'aconseguir si no és anant a la seva pròpia seu, o demanat la seva tramesa. La UdG, l'any 2.000, encara era l'única que no tenia una revista d'aquestes característiques, però, segons fonts de la pròpia universitat, ho estaven estudiant com a projecte. El 2.003 encara no ha aparegut.

Taula 40. Publicacions

	Publicació	Àmbit	Idioma	Tirada 1997	Difusió 1997
1	<i>ABC</i>	Estatat	Castellà	399.858	301.054
2	<i>Àgora UPF (1)</i>	Corporatiu	Català	2.600	
3	<i>Ausona</i>	Comarcal	Català	5.000	
4	<i>Avui</i>	Nacional	Català	50.546	34.156
5	<i>Butlletí de la Cambra de Barcelona</i>	Corporatiu	Català	275.000	
6	<i>Campus UV (1)</i>	Corporatiu	Català	5.000	
7	<i>Campus Virtual (UOC) (1)</i>	Corporatiu	Català	20.000	
8	<i>Catalunya Campus (1)</i>	Corporatiu	Català	14.500	
9	<i>Cinco Días</i>	Estatat	Castellà	44.072	26.655

	Publicació	Àmbit	Idioma	Tirada 1997	Difusió 1997
10	<i>Crònica de Mataró</i>	Local	Català	2.500	
11	<i>Diari d'Andorra</i>	Comarcal	Català	3.500	
12	<i>Diari de Girona</i>	Comarcal	Català	8.450	6.006
13	<i>Diari de Sabadell</i>	Local	Català / Castellà	8.113	6.262
14	<i>Diari de Tarragona</i>	Comarcal	Català / Castellà	15.236	13.088
15	<i>Diari de Vilanova</i>	Comarcal	Català	6.500	6.000
16	<i>Diari del Baix Penedès</i>	Comarcal	Català	N.A	
17	<i>Diario 16</i>	Estatat	Castellà	N.A	
18	<i>Diario de Terrassa</i>	Local	Castellà / Català	7.229	5.483
19	<i>Eco</i>	Nacional	Castellà	N.A	
20	<i>El 3 de Vuit</i>	Comarcal	Català	6.984	6.009
21	<i>El 9 Nou</i>	Comarcal	Català	19.816	15.502
22	<i>El Mercat de Girona (1) (2)</i>	Local	Català	40.056	39.890
23	<i>El Mercat de Mataró (1) (2)</i>	Local	Català	29.980	29.879
24	<i>El Mundo</i>	Estatat	Castellà	378.435	284.519
25	<i>El Mundo Deportivo</i>	Nacional	Castellà	167.945	101.072
26	<i>El Nuevo Lunes</i>	Estatat	Castellà	N.A	
27	<i>El País</i>	Estatat	Castellà	565.033	440.628
28	<i>El Periódico de Catalunya (5)</i>	Nacional	Català / Castellà	391.105	309.512
29	<i>El Punt</i>	Nacional	Català	25.632	20.950
30	<i>El Temps</i>	Nacional	Català	14.344	
31	<i>Época</i>	Estatat	Castellà	N.A	
32	<i>Expansión</i>	Estatat	Castellà	79.772	48.170
33	<i>Gaceta de los Negocios</i>	Estatat	Castellà	24.807	12.886
34	<i>Gaceta Universitaria (1)</i>	Corporatiu	Català	150.839	150.523
35	<i>Informacions UPC (1)</i>	Corporatiu	Català	6.500	
36	<i>La Mañana</i>	Comarcal	Castellà	8.248	6.268
37	<i>La Marxa</i>	Comarcal	Català	5.500	
38	<i>La Portada del Vallès</i>	Local	Català	N.A	
39	<i>La Revista</i>	Comarcal	Català	2.000	
40	<i>La UdL Informa (1)</i>	Corporatiu	Català	2.000	
41	<i>La URL Informa(1)</i>	Corporatiu	Català	15.000	
42	<i>La Vanguardia</i>	Nacional	Castellà	249.465	210.012
43	<i>L'Autònoma (1)</i>	Corporatiu	Català	8.000	
44	<i>L'Informatiu empresarial de la comarca d'Osona</i>	Corporatiu	Català	N.A	
45	<i>Mataró Cap-Gròs (1)</i>	Local	Català	35.000	
46	<i>Medicampus (1) (3)</i>	Corporatiu	Català	40.013	39.863
47	<i>Mercat Laboral</i>	Nacional	Català	25.000	
48	<i>Notícies UPF (1)</i>	Corporatiu	Català	2.100	
49	<i>Nou Diari</i>	Comarcal	Català	N.A	
50	<i>Papers de la URV (1)</i>	Corporatiu	Català	6.000	

	Publicació	Àmbit	Idioma	Tirada 1997	Difusió 1997
51	<i>Preuniversitaris (1)</i>	Corporatiu	Català	N.A	
52	<i>Regió 7 (4)</i>	Comarcal	Català	10.000	
53	<i>Segre (5)</i>	Comarcal	Català / Castellà	20.470	15.936
54	<i>The Times Higher</i>	Internacional	Anglès	N.A	
55	<i>The Wall Street Journal</i>	Internacional	Anglès	N.A	
56	<i>Tracte</i>	Local	Català	N.A	
57	<i>UB Comunicacions (1)</i>	Corporatiu	Català	7.500	
58	<i>Ya</i>	Estatat	Castellà	N.A	

(1) Distribució gratuïta.

(2) Període controlat per la OJD de juliol de 1997 a abril de 1998.

(3) Període controlat per la OJD de maig 1997 a abril de 1998.

(4) Segons la pròpia publicació els dissabtes pujava a 15.000 exemplars.

(5) Edició catalana més l'edició castellana. *El Periódico* en català va aparèixer el 23 d'abril i el *Segre* l'11 de setembre tots dos de 1997.

N.A No aconseguit

3.3.1.1 Classificació i freqüències de les publicacions

Els diaris estatals, com es pot observar a la Taula 41, van publicar 480 informacions sobre el tema d'accés l'any 1997: un 22,86% del total d'informacions publicades. Els diaris amb major nombre de publicacions sobre l'accés, respecte al total de publicacions dins de la seva categoria, són: *El País* (n = 174, 36,2%), *ABC* (n = 148, 30,8%) i *El Mundo* (n = 72, 15%).

Les publicacions corporatives van publicar 265 informacions sobre el tema d'accés, un 12,6% del total de les informacions publicades. Els que tenen un major nombre de publicacions, respecte al total dins de la seva categoria, són: *Gaceta Universitaria* (n = 44, 16,6%), *Informacions UPC* (n = 41, 15,5%) i *UB Comunicacions* (n = 31, 11,7%).

Els mitjans comarcals van publicar un total de 555, un 26,38% del total. Els de major nombre de publicacions, respecte al total dins de la seva categoria, són: *Diari de Tarragona* (n = 114, 20,5%), *El 9 Nou* (n = 92, 16,6%), *La Mañana* (n = 70, 12,6%), *El Segre* (n = 70, 12,6%) i el *Diari de Girona* (n = 67, 12,5%).

Respecte als diaris nacionals (de Catalunya), van publicar un total de 727

registres, essent els que més, amb un 34,51%. Els diaris que en contenen més dins de la seva categoria, són: *El Punt* (n = 239, 32,9%), *La Vanguardia* (n = 176, 24,2%), *El Periódico de Catalunya* (n = 167, 23%) i *l'Avui* (n = 104, 14,3%).

Els locals, van publicar un total de 74 informacions sobre el tema, només un 3,52% del total. Els de major nombre de publicacions dins de la seva categoria, són: *Diario de Terrassa* (n = 45, 60,8%), *Diari de Sabadell* (n = 15, 20,3%) i *Crònica de Mataró* (n = 9, 12,2%).

Respecte als internacionals, van publicar un total de 3 informacions sobre el tema d'accés, o el que és el mateix, un pobre 0,14% del total. Concretament es van publicar dues notícies en *The Wall Street Journal* i una en *The Times Higher*.

Finalment, es fa un breu comentari de quatre publicacions que són menys conegudes i més difícils de trobar en arxius ordinaris, deixant de banda les de les pròpies universitats, que ja s'han comentat en un altre apartat. Aquestes publicacions són:

El Butlletí de la Cambra de Barcelona: és el butlletí que edita la Cambra de Comerç d'aquesta província, i es publica quatre cops a l'any. Es distribueix entre els organismes oficials, les oficines consulars i les empreses més importants de cada sector dins de la seva demarcació.

Catalunya Campus: és una revista universitària de distribució gratuïta per a universitaris. Va començar a editar-se el desembre de 1992 amb el número 0. El número 1 va aparèixer el 18 de gener de 1993. El número 100 apareixia el 23 d'abril de 1999.

Ausona: és una revista d'aparició setmanal, que abastava tota la comarca d'Osona, va canviar la capçalera l'octubre de 1997 per passar a anomenar-se *La Revista*, i el desembre de 1998 va deixar de editar-se.

La Marxa: és una publicació setmanal que cobreix les comarques d'Osona i el Ripollès. Té una mena de suplement, amb el mateix format, que conté una secció fixa anomenada *Estudis Universitaris*. En aquesta secció sovint aparei-

xen articles relacionats amb el tema tractat, en especial tot allò que fa referència a la UVic.

Taula 41. Freqüència de la informació en funció de la difusió

	Freqüència	Percentatge
Estatal	480	22,86%
Corporatiu	265	12,6%
Comarcal	555	26,38%
Nacional	727	34,51%
Local	74	3,52%
Internacional	3	0,14%
Total	2104	100%

3.3.1.2 Valoració de la informació per publicacions

La Taula 42, que es passarà a descriure a continuació, tracta de la valoració de la informació sobre l'accés, per part de diferents publicacions dins del l'Estat Espanyol. Del total dels 2.104 registres del 1.997, el 85,3% presenta una valoració positiva, el 2,6% dels articles publicats exposen la informació d'una manera que s'ha considerat neutra, i gairebé el 12,2% tracten el tema d'una manera negativa.

Taula 42. Valoració de la informació

	Freqüència	Percentatge
Positiva	1793	85,22%
Negativa	256	12,17%
Neutra	55	2,61%
Total	2104	100

Per valorar l'enfocament, positiu o negatiu, que realitza cada mitjà de comunicació, se segueix la classificació que s'estableix a l'apartat anterior, com es pot observar a la Taula 43 , i, en alguns casos, de la temàtica de la informació, que és general o més específica.

Pel que fa als diaris internacionals: són *The Times Higher* i *The Wall*

Street Journal. Les informacions d'aquests dos diaris de tirada internacional representen el 0,14% sobre el total d'articles publicats. En la valoració dels articles, se'n troben dos de valoració positiva i un de negativa.

Quant els diaris estatals: el 77,8% (n = 374 de 480) de les informacions publicades són positives, mentre que el 20,4% (n = 98) tenen un caire negatiu i l'1,9% (n = 9) neutre. En totes les publicacions, s'observa un percentatge més elevat d'informacions positives, respecte a les informacions negatives o les neutres. Aquests percentatges oscil·len, entre el 66,7% i el 100%. Només en un cas, el d'*Época*, presenta un 50% d'informacions positives i un 50% d'informacions negatives. Cal destacar que aquest només ha publicat dues notícies. No obstant això, els diaris que presenten un major percentatge de notícies negatives són *Cinco Días*, amb un 33,3%, *El País*, un 22,4%, *El Mundo*, un 22,2%, *Diario 16*, un 20% i l'*ABC* amb el 19,6%.

Del total d'articles publicats, els diaris estatals que més espai han dedicat al tema d'accés han estat: *El País* amb 174, que representen el 8,27%; l'*ABC* amb 148, que representen un 7,04% i *El Mundo* amb 72, que representen un 3,42%.

Quant a la valoració, *El País* presenta un total de 76,44% d'articles positius, el 22,41% d'articles negatius i 1,14% d'articles neutres. *ABC* ha publicat el 77,02% d'articles positius, el 19,6% d'articles negatius i el 3,38% d'articles neutrals. Les dades referents a *El Mundo* són les següents: el 76,39% dels articles són positius, el 22,22% pertanyen als articles negatius i, per últim, l'1,39% dels articles són neutres.

Els diaris de tirada estatal de temàtica més general són: *ABC*, *Diario 16*, *Eco*, *El Mundo*, *El País*, *Época*. Els de temàtica més específica són: *Cinco Días*, *El Nuevo Lunes*, *Expansión* i *La Gaceta de los Negocios*.

Respecte aquestes darreres publicacions, *La Gaceta de los Negocios* és el mitjà que més ha informat sobre accés amb un 1,28%, d'aquest percentatge el 88,89%, són articles positius i l'11,11%, són articles negatius. El diari *Cinco Días* representa el 0,86% d'articles referents a l'accés universitari. Dintre d'aquest percentatge, un 66,66%, presenten una valoració positiva, el 19,6%,

una valoració negativa i el 5,38%, la valoren de manera neutral.

Les referents al diari *Expansión* són que representa el 0,48%, del total d'articles publicats, dels quals, el 80%, donen una informació positiva, el 10%, informació negativa i també el 10%, restant informació neutral.

Quant a diaris nacionals catalans: *Avui*, *Eco*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt*, *La Vanguardia*, *Mercat Laboral* i *El Temps*. De 727 informacions el 84,3% (n = 612) són positives, mentre que el 12,3% (n = 89) tenen un caire negatiu i el 3,4% (n = 25) neutre. Analitzant les publicacions d'aquest sector individualment s'observa que majoritàriament les publicacions són de caire positiu, el 81,6%. En tot cas, destacar que la publicació *Eco* presenta un 20,6% de les seves informacions amb una visió negativa, per sobre de la mitjana.

Pel que fa als diaris comarcals: el 88,5% (n = 491) de les informacions publicades són positives, mentre que el 8,5% (n = 47) tenen un caire negatiu i el 3,1% (n = 17) neutre. Analitzant les publicacions d'aquest sector individualment s'observa que majoritàriament (75,7%) les publicacions són de caire positiu. En tot cas, cal destacar que *Diari del Baix Penedès* només va publicar una notícia sobre el tema d'accés i aquesta va ser negativa; *Diari de Vilanova*, que encara que porta el nom d'una població, ells es consideren premsa comarcal, només va publicar dues notícies: una de positiva i l'altra de negativa i el *Segre* presenta un 21,4% de publicacions amb una visió negativa i que sovint parlen de la UdL.

En relació als diaris locals: aporten 74 informacions de les quals el 94,6% (n = 70) de les informacions publicades són positives, mentre que l'1,4% (n = 1) tenen un caire negatiu i el 4,1% (n = 3) neutre. Analitzant les publicacions d'aquest sector individualment s'observa que el 91,1% són de caire positiu.

Pel que fa a les publicacions Corporatives, el 92,1% (n = 244) de les informacions publicades són positives, mentre que el 7,5% (n = 20) tenen un caire negatiu i el 0,4% (n = 1) neutre. Analitzant les publicacions individualment s'observa que les informacions són majoritàriament positives, amb uns percentatges que oscil·len entre el 100% i el 65,9% de notícies positives.

Respecte a aquestes publicacions d'àmbit universitari hi ha: l'Àgora UPF,

Campus UV, Campus Virtual (UOC), Informacions UPC, La UdL Informa, La URL Informa, L'Autònoma (UAB), Papers de la URV i UB Comunicacions. Totes aquestes publicacions informen bàsicament de la universitat a la qual pertany la capçalera, només parlen d'altres quan el que publiquen és necessàriament compartit, o són coses que té competència el CIC, o bé per criticar-los.

D'altres publicacions del món universitari, però d'informació general, com per exemple *Gaceta Universitaria* i *Medi Campus*, publiquen articles sobre totes les universitats. En general, les dades que aporta la premsa corporativa són positives ja que, especialment les revistes de les universitats, no editaran una publicació per parlar malament d'allò que fan els propietaris de la capçalera.

Concretament, d'aquest tipus de diaris, *Gaceta Universitaria* és la que més articles dedica a aquest tema, amb un 2,09% respecte al total de publicacions. En segon lloc, hi ha *Informacions UPC* amb l'1,95% sobre el total i en tercer lloc hi és *UB Comunicacions*, amb l'1,47% sobre el total.

Respecte a la *Gaceta Universitaria* cal dir que el 65,91% dels articles publicats presenten una valoració positiva i el 31,82% tenen una valoració negativa. Una explicació d'aquest fet és que molts redactors són becaris o estan en pràctiques, això vol dir que són estudiants en actiu i aprofiten aquest mitjà per valorar negativament allò que viuen a diari sense agafar més distància professional. Continuant amb aquesta anàlisi, *Informacions UPC* té un 100% d'informacions positives respecte aquest tema. En últim lloc, hi ha *UB Comunicacions*, que presenta el 93,55% d'informacions positives i un 6,45% d'informacions negatives que tracten sobre d'altres institucions: bàsicament, per criticar el Decret d'Humanitats i la possibilitat que es faci Medicina a la UPF. Tot junt es pot veure a la Taula 43.

Taula 43. Àmbit de la Publicació i la seva valoració

Àmbit Publicació		Valoració			Total
		Positiva	Negativa	Neutra	
Comarcal	Recompte	491	47	17	555
	%	88,5%	8,5%	3,1%	100%
Corporatiu	Recompte	244	20	1	265
	%	92,1%	7,5%	0,4%	100%
Estatal	Recompte	374	98	9	480
	%	77,8%	20,4%	1,9%	100%
Internacional	Recompte	2	1		3
	%	66,7%	33,3%		100%
Local	Recompte	70	1	3	74
	%	94,6%	1,4%	4,1%	100%
Nacional	Recompte	612	89	25	727
	%	84,3%	12,3%	3,4%	100%
Total	Recompte	1793	256	55	2104
	%	85,2%	12,2%	2,6%	100%

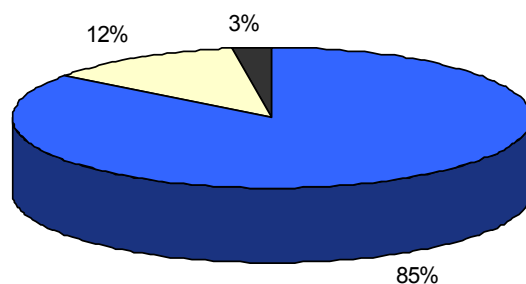
Finalment, esmentar que els diaris en català amb temàtica general són: l'Avui, AUSA, Crònica de Mataró, Diari d'Andorra, Diari de Girona, Diari de Tarragona, Diari de Vilanova, Diari de Sabadell, Diari del Baix Penedès, Diario de Terrassa, Tracte, Regió 7, Segre, Mercat Laboral, Nou Diari, El Temps, La Marxa, La Portada del Vallès, El Punt, El Periódico de Catalunya, El Mercat de Mataró, El 9 Nou, El Mercat de Girona i El 3 de Vuit.

Respecte a aquests diaris, els que més articles han publicat respecte a les dades d'accés són: *El Punt*, amb l'11,3% (n = 239) dels articles publicats respecte el total; *El Periódico de Catalunya*, amb un 7,94% (n = 167), *El Diari de Tarragona* amb un 5,42% (n = 114) i per últim l'*Avui* amb un 4,94% (n = 104) dels articles publicats.

Pel que fa a aquestes dades, el diari *El Punt* presenta un 81,59% d'articles que valoren positivament l'accés universitari, un 14,22% dels articles el valoren de manera negativa i un 4,19% fan una valoració neutral. *El Periódico de Catalunya*, amb 89,2% positives, 7,8% de negatives i 3% de neutres. *Diari de Tarragona* presenta el 91,23% amb una valoració positiva i té un 6,14% de valoració negativa i per últim un 2,63% de neutrals. Al quart lloc de diaris que més tracten del tema d'accés hi ha l'*Avui* amb un 85,57% de valoració positiva, un 12,5% de

negativa i l'1,92%, neutral.

Figura 25. Valoració de les informacions

Com es pot observar a la Figura 25, el 85 del total d'informacions publicades tracten els temes d'accés universitari d'una manera positiva. El 12% informen negativament sobre l'accés i, en últim lloc, el 3% dels articles donen una visió neutral sobre aquest tema. Essent tan baix el percentatge que informa negativament, es pot concloure que la informació donada als diaris deixa en bon lloc el funcionament de l'accés universitari i tot l'entorn que l'envolta.

Tenint en compte l'objectivitat - subjectivitat dels gèneres, com es pot veure a la Taula 36, descartant els 36 anuncis, ja que sempre han estat valorats de manera positiva, s'hauria de destacar, com s'exposa a la Taula 44, que de les informacions considerades positives, un 94,3% són objectives, mentre que un 5,7% són informacions de caire subjectiu. Quant a les informacions de valoració negativa, un 80,5% són objectives, mentre que un 19,5% són opinions subjectives, entre elles les cartes al director que normalment manifesten queixes. Sobre les informacions de caràcter neutre, el 81,8% són de caire objectiu i un 18,2% subjectiu.

Taula 44. Valoració de l'objectivitat - subjectivitat

		Objectiu	Subjectiu	Total
Positiva	Recompte	1656	101	1757
	% Valoració	94,3%	5,7%	100%
Negativa	Recompte	206	50	256
	% Valoració	80,5%	19,5%	100%
Neutre	Recompte	45	10	55
	% Valoració	81,8%	18,2%	100%
Total	Recompte	1907	161	2068
	% Valoració	92,2%	7,8%	100%

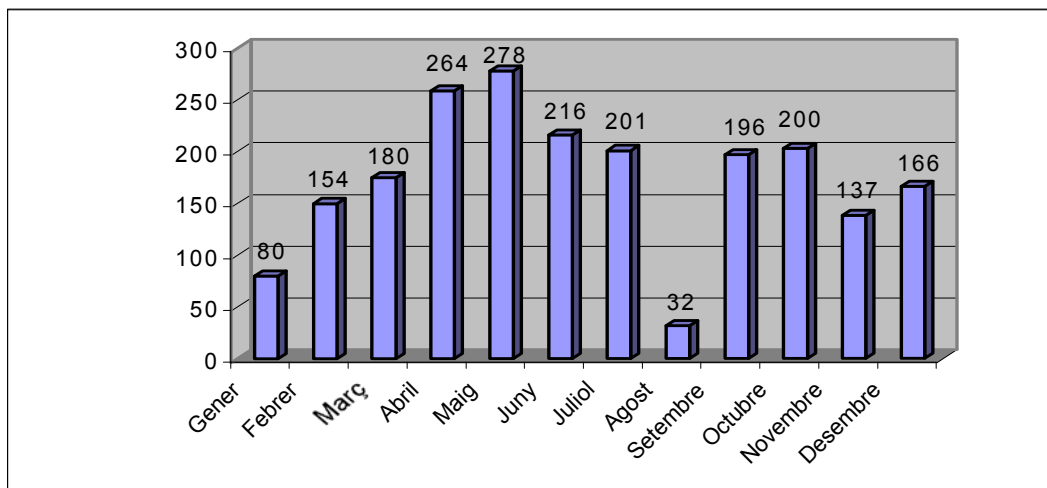
3.3.2 Anàlisi i valoració de les freqüències d'aparició

Com es pot observar a la Taula 45 i a la Figura 26, la informació sobre temes d'accés es publica al llarg de tot l'any. No obstant això, hi ha uns mesos on augmenta considerablement la freqüència, ja que coincideixen amb els terminis d'algunes de les activitats que estan dins del procés que acaba conduint a la preuada matrícula universitària, com són la prova de més gran de 25 anys, les PAU, la Preinscripció universitària o l'assignació de places. Els mesos amb major percentatge d'informació són l'abril, el maig, el juny i el juliol i els segueixen el setembre i l'octubre, que són els mesos immediatament posteriors a les vacances d'estiu i propers a l'inici del curs acadèmic i a la matrícula universitària.

Taula 45. Freqüències dels mesos d'aparició de la informació

Mes	Freqüència	%
Gener	80	3,8
Febrer	154	7,3
Març	180	8,6
Abril	264	12,5
Maig	278	13,2
Juny	216	10,3
Juliol	201	9,6
Agost	32	1,5
Setembre	196	9,3
Octubre	200	9,5
Novembre	137	6,5
Desembre	166	7,9
Total	2104	100,0

Figura 26. Freqüències dels mesos d'aparició d'informació

3.3.2.1 Anàlisi de les freqüències d'aparició

Tan sols l'11 % (n = 40) dels dies de l'any no tenen cap informació sobre l'accés i, d'aquests, molts són dies de festa i del mes d'agost n'hi ha 16 que representa un 4,4% dels dies sense informacions. En aquest mes, les universitats només garanteixen els serveis mínims, fa uns anys es va intentar que treballessin els primers dies, i va ser de tot impossible, i l'OPU està oberta especialment per resoldre, donar suport i respondre tots els problemes relacionats amb l'accés que es produeixin, siguin o no de la seva competència directa. Aquesta explicació presenta una de les raons del perquè aquest mes gairebé no es produeixen notícies d'aquest tipus, però altres motius podrien ser més generalistes, ja que bona part de la població a Catalunya és de vacances, inclosa la premsa especialitzada en aquest tema, com són les publicacions universitàries classificades com a corporatives.

Com es mostra a la Taula 46, hi ha dos mesos en què cada dia ha sortit alguna informació sobre l'accés, el maig i el juny, al febrer, l'abril i juliol només li manca 1 dia. Excloent el febrer, i afegint el setembre i principis d'octubre, aquestes són les temporades de més activitat en l'accés: resultats de les proves

de més grans de 25 anys, final dels cursos de secundària, preparació i exàmens de les PAU, finalització de la preinscripció, resultats de les PAU i resultats de l'assignació de places universitàries.

Taula 46. Dies sense informacions

Mesos	Dies del mes sense cap informació durant el 1997	Total de dies sense cap informació
Gener	2, 3, 4, 5, 7, 12, 13 i 22	8
Febrer	6	1
Març	28, 29 i 30	3
Abril	17	1
Maig	Cap	0
Juny	Cap	0
Juliol	31	1
Agost	4, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 27 i 28	16
Setembre	6, 7 i 14	3
Octubre	18 i 27	2
Novembre	29 i 30	2
Desembre	8, 25 i 26	3
Total de dies sense cap informació		40

3.3.2.2 Valoració de les freqüències d'aparició

La Taula 47, que apareix en aquest apartat, indica com el percentatge més elevat, pel que fa a una valoració negativa, correspon al mes de desembre. Durant aquest mes, es van succeir una sèrie de manifestacions dels estudiants universitaris a favor d'una universitat pública i de qualitat. A més de les notícies sobre el desenvolupament d'aquestes manifestacions, l'altra més nombrosa va ser el dèficit financer que pateixen les universitats i la demanda de més inversió al Govern Espanyol. També en van aparèixer altres que tractaven de la qualitat a l'ensenyament superior de les universitats públiques. La resta d'informacions amb valoració negativa, són: la discriminació en les beques i la demanda de més beques, la reforma de la selectivitat, les taxes de les matrícules i altres aspectes negatius que apareixen en el resum de l'any, ja que és en

aquest mes on es fa el balanç de tot l'any.

Per ordre de percentatge negatiu, el segueixen el mes de gener, amb notícies sobre les beques i les taxes, la davallada financera de la universitat, i alguns temes relacionats amb la Universitat de l'Aire, com, per exemple, la dificultat que es presenta per a la homologació de les titulacions que s'ofereixen. Després, el març és el tercer més amb una valoració negativa, amb informacions sobre les taxes universitàries, la manca d'inversió, i les protestes contra el recàrrec, que s'implanta a Catalunya, per a la matrícula d'una segona carrera dels llicenciats i diplomats. En aquest mes, també n'apareixen moltes sobre la paralització i les condicions de la Generalitat per aprovar la Universitat Lliure. Finalment, en els mesos d'octubre i novembre, les notícies són sobre les taxes i la matriculació, les cues a la matrícula, la gestió de les beques, les estadístiques sobre les places lliures i, el dèficit financer de les universitats i la manca de recursos.

A part d'aquests percentatges, pel que fa a la valoració negativa, cal tenir en compte també els mesos de maig a juliol, a més dels que ja s'han esmentat. La majoria de les informacions d'aquests tres mesos es refereixen als temes relacionats amb les taxes universitàries, la selectivitat (menor percentatge d'alumnes aprovats, possible filtració de l'examen a Sevilla, la reforma selectivitat, etc.) i a les places ofertes i als alumnes que es queden sense places universitàries.

Taula 47. Valoració en funció dels mesos

Mesos		Positiva	Valoració Negativa	Neutra	Total
Gener	Recompte	60	13	7	80
	%	75%	16,3%	8,8%	100%
Febrer	Recompte	130	18	6	154
	%	84,4%	11,7%	3,9%	100%
Març	Recompte	148	26	6	180
	%	82,2%	14,4%	3,3%	100%
Abril	Recompte	229	29	6	264
	%	86,7%	11%	2,3%	100%
Maig	Recompte	251	24	3	278

Mesos	Valoració			Total	
	Positiva	Negativa	Neutra		
Juny	%	90,3%	8,6%	1,1%	100%
	Recompte	187	22	7	216
Juliol	%	86,6%	10,2%	3,2%	100%
	Recompte	169	22	10	201
Agost	%	84,1%	10,9%	5%	100%
	Recompte	29	2	1	32
Setembre	%	90,6%	6,3%	3,1%	100%
	Recompte	176	16	4	196
Octubre	%	89,8%	8,2%	2%	100%
	Recompte	172	27	1	200
Novembre	%	86%	13,5%	0,5%	100%
	Recompte	116	18	3	137
Desembre	%	84,7%	13,1%	2,2%	100%
	Recompte	126	39	1	166
Total	%	75,9%	23,5%	0,6%	100%
	Recompte	1793	256	55	2104
	%	85,2%	12,2%	2,6%	100%

3.3.3 Anàlisi i valoració dels redactors

Abans de realitzar l'anàlisi, s'exposa a la Taula 48 i a la Taula 49 la llista dels redactors, indicant el nombre d'articles i la publicació on aquests apareixen. S'ha desglossat en dues taules, una que correspon als redactors que han publicat més d'un article i menys de sis, i una altra on apareixen aquells redactors que han publicat més de cinc articles. Pel que fa a la transcripció i al registre dels diferents redactors, es remet a la descripció que d'aquest camp s'ha fet anteriorment.

Cal esmentar que, per tal de complementar la taula que apareix en aquest apartat, a l'anàlisi posterior, es mostren els percentatges d'articles en funció dels redactors que el subscriuen i dels càrrecs que s'han pogut identificar quan es tractava d'un sol redactor.

Taula 48. Redactors en funció dels articles que subscriuen.

Redactors que han escrit més d'un article i menys de sis

Redactors	Freqüència	Publicació
A. C.	2	1 <i>El Mundo</i> 1 <i>YA</i>
A. H.	5	<i>Diari Sabadell</i>
A. Losada	2	<i>D Terrassa</i>
A. M. Segovia	4	<i>El País</i>
Àgata Serra	2	<i>Medicampus</i>
A .P.	4	<i>El Periódico</i>
Alba Fité	3	<i>ABC</i>
Albert Mallol	2	<i>D Terrassa</i>
Alfons Gregori, secretariat d'estudiantat	2	1 <i>Diari de Tarragona</i> 1 <i>El Punt</i>
Alicia Mederos	2	<i>El País</i>
Ana Segarra	3	<i>El Mundo</i>
Anna Esquirol	2	<i>ABC</i>
Antoni Blancafort, Acadèmia Blancafort	2	1 <i>El Periódico</i> 1 <i>La Vanguardia</i>
Antoni Garrell i Guiu, Director de Funitec	2	1 <i>URL Informa</i> 1 <i>La Vanguardia</i>
Antonia Peña	2	<i>El Periódico</i>
Antonio Campos	4	<i>El Mundo</i>
Aurelio Martín	2	<i>El País</i>
Begoña Floría	2	<i>La Vanguardia</i>
C. A.	4	3 <i>El País</i> 1 <i>El Periódico</i>
C. B.	3	2 <i>El País</i> 1 <i>El Periódico</i>
Carina Filella	3	<i>El Punt</i>
Carles Arbolí	3	<i>Diari de Girona</i>
Carles Escolà	2	<i>Eco</i>
Carlos Celaya	5	<i>El Mundo</i>
Carlos de Miguel	3	<i>El País</i>
Carme M. Palomé	2	<i>El Periódico</i>
Cori Sebastià	3	<i>El Punt</i>
Cruz Blanco	5	<i>El País</i>
Daniel Bonaventura	3	<i>D Girona</i>
David Miquel/ Josep Playà Maset	2	<i>La Vanguardia</i>
E. J.	2	<i>La Marxa</i> 1 <i>Diario 16</i>
E. P.	3	1 <i>El País</i> 1 <i>Gaceta de los Negocios</i>
Elena Ferran	2	<i>El Punt</i>
Elisenda Vallejo	2	<i>La Vanguardia</i>

Redactors	Freqüència	Publicació
Empar Marco	2	<i>Avui</i>
Enric Castellnou, Diputat	2	1 <i>El 9 Nou</i> 1 <i>La Marxa</i>
Enric Castelló	3	<i>El 9 Nou</i>
Enrique Ros	4	<i>El Periódico</i>
Eva Cores	4	<i>Medicampus</i>
F. G.	3	2 <i>El Periódico</i> 1 <i>Regió 7</i>
F. L. del Pino	2	<i>D. Tarragona</i>
Fernando Chorro	2	<i>Diari 16</i>
Ferran Gerhard	5	<i>El Periódico</i>
Francesc Galindo	2	<i>Regió 7</i>
G. M.	2	1 <i>El Periódico</i> 1 <i>La Vanguardia</i>
Gemma Martí Coma	2	<i>La Vanguardia</i>
Geni Lozano	3	<i>El 9 Nou</i>
Gregorio Peces-Barba	2	<i>ABC</i>
Guillermo Soler	5	<i>El Punt</i>
I. M .S.	3	1 <i>ABC</i> 2 <i>Avui</i>
Ildefonso García	2	<i>El Mundo</i>
Imma Muñoz	3	<i>Avui</i>
Inés Martínez Ribas	2	<i>El Periódico</i>
Isabel Gallego	2	<i>ABC</i>
J. Tort	2	<i>Segre</i>
J. B.	2	<i>La Mañana</i>
J. G.	2	<i>El País</i>
J. J. C.	3	<i>D. Tarragona</i>
J. Jover	3	<i>La Mañana</i>
J. M. A.	4	<i>Segre</i>
J. S.	2	1 <i>3 de vuit</i> 1 <i>El País</i>
Jacint Codina	2	<i>La Marxa</i>
Jaume Espuny	4	<i>El 9 Nou</i>
Jesús Infiesta	2	<i>La Vanguardia</i>
Jesús Infiesta / Josep Playà Maset	3	<i>La Vanguardia</i>
Joan Martí i Castell, Rector	3	<i>Papers URV</i>
Jordi Balcells, Director de Euncet	2	<i>El Periódico</i>
Jordi Cabré	2	<i>D. Tarragona</i>
Jordi Roura	4	<i>D Girona</i>
Jordi Ruiz	5	<i>Gaceta Universitaria</i>
Josep Callol	3	<i>D Girona</i>
Josep Maria Armengol	3	<i>El Periódico</i>
Juan A. Domènech	4	<i>D. Tarragona</i>
Juan Carlos López	2	<i>ABC</i>
Juan F. Patrón	3	<i>ABC</i>

Redactors	Freqüència	Publicació
L. M.	3	2 <i>El Punt</i> 1 <i>La Mañana</i>
Lali Oliver	2	<i>Avui</i>
Laura Peraita	4	<i>ABC</i>
Lluïsa Fuentes	2	<i>El Periódico</i>
Luz Derqui	2	<i>ABC</i>
M. Asenjo	3	<i>ABC</i>
M. Barrera	2	<i>El Punt</i>
M. C.	4	1 <i>D. Tarragona</i> 3 <i>El 9 Nou</i>
M. C. P	2	<i>El Periódico</i>
M. E.	2	<i>El 9 Nou</i>
M. A	4	2 <i>ABC</i> 2 <i>Expansión</i>
M. C. Vázquez	3	<i>ABC</i>
M. P.	2	<i>Crònica de Mataró</i>
M. R.	5	3 <i>ABC</i> 2 <i>Mercat Laboral</i>
Maite Martínez	2	<i>Gaceta de los Negocios</i>
Maite Ruiz	3	<i>Diari de Tarragona</i>
Manel Marrasé, Director acadèmic de CESF	2	<i>El Periódico</i>
Marta Benguerel, Acadèmia Blancafort	2	1 <i>El Periódico</i> 1 <i>La Vanguardia</i>
Marta Ramírez	2	1 <i>El País</i> 1 <i>La Vanguardia</i>
Mercedes Fornesa	2	<i>D. Terrassa</i>
Miguel G. Vázquez	2	<i>El Mundo</i>
Miguel G. Vázquez / Pedro Simon	2	<i>El Mundo</i>
Mikel Muez	2	<i>El País</i>
Miquel Erra	4	<i>El 9 Nou</i>
Mireia Sopena i Buixens	2	1 <i>Avui</i> 1 <i>El País</i>
Montse Verdaguer	2	1 <i>Ausona</i> 1 <i>La Revista</i>
N. Astorch	2	<i>El Punt</i>
N. P.	5	<i>El Punt</i>
Núria Cuadrado	2	<i>El Mundo</i>
Núria Toril	4	<i>Gaceta Universitaria</i>
Òscar Bolancell	3	<i>Regió 7</i>
P. P.	3	<i>El Periódico</i>
Paloma Arenós	5	<i>El 9 Nou</i>
Paloma San José	2	<i>D Tarragona</i>
Pedro Simón	4	<i>El Mundo</i>
Pep Taberner	4	<i>D. Girona</i>
Pepa Díaz	2	<i>El Mundo</i>

Redactors	Freqüència	Publicació
Pilar Bonet	2	<i>El País</i>
Pilar Ramon	3	<i>D Tarragona</i>
R. B.	2	1 <i>El Periódico</i> 1 <i>La Marxa</i>
R. F.	3	<i>D Sabadell</i>
Rafel Villa	4	<i>D Tarragona</i>
Ramon Roig i Solé, Director de comunicació de la UVic	2	<i>El Periódico</i>
Ramón Solé, coordinador de estudios de IUSC	2	<i>El Periódico</i>
Ramon Turró	3	<i>El Punt</i>
Ricard Torrents i Beltrana, Rector de la UV	5	<i>El 9 Nou</i>
Rosa García	3	<i>Nou Diari</i>
Rosa M. Bosch	3	<i>La Vanguardia</i>
S. C.	2	1 <i>Diari de Girona</i> 1 <i>Diario 16</i>
S. E.	5	1 <i>ABC</i> 4 <i>Segre</i>
S. Espín	3	<i>Segre</i>
Sara Sans	3	<i>La Vanguardia</i>
Sergio Sánchez	2	<i>ABC</i>
Sílvia Otero Muñoz	2	1 <i>Avui</i> 1 <i>El Punt</i>
Toni Jaimez	2	1 <i>El Mundo</i> 1 <i>La Marxa</i>
V. Sorribes	2	<i>La Vanguardia</i>
Xavier Bardolet	4	2 <i>El 9 Nou</i> 2 <i>El Periódico</i>
Xavier Juanhuix	4	<i>Diari de Girona</i>
Total	371	

Taula 49. Redactors amb més de 5 articles publicats

Redactors	Freqüència	Publicació
A. de Grado	6	<i>ABC</i>
A. E.	11	4 <i>ABC</i> 7 <i>La Marxa</i>
Albert Espona	8	<i>La Marxa</i>
C. S.	9	7 <i>Avui</i> 2 <i>El Punt</i>
Carles Sabaté	23	<i>Avui</i>
Carlos Arroyo	10	<i>El País</i>
<i>Circulo de Progreso</i>	6	<i>El Mundo</i>

Redactors	Freqüència	Publicació
Conrado Estragués	8	<i>El Periódico</i>
E. A.	7	5 <i>ABC</i> 2 <i>El Periódico</i>
Ernest Alós	24	<i>El Periódico</i>
Esther Armora	12	<i>ABC</i>
G. S.	6	<i>El Punt</i>
Ignacio Francia	6	<i>El País</i>
J. M. Martí i Font	26	<i>El País</i>
J. Martí	6	<i>Segre</i>
Josep Guitart	7	<i>El País</i>
Josep Jover	9	<i>La Mañana</i>
Josep Maria Marsal	13	<i>Diari de Tarragona</i>
Josep Playà Maset	46	<i>La Vanguardia</i> 4 <i>D Terrassa</i> 4
M. B.	7	2 <i>El Punt</i> 2 1 <i>La Vanguardia</i>
Mar Ramos	14	<i>ABC</i>
Marcel Barrera	29	1 <i>D Tarragona</i> 28 <i>El Punt</i>
Mariona Casas	10	3 <i>Avui</i> 7 <i>El 9 Nou</i>
Marta de la Serna	7	<i>Eco</i>
Mercè Boladeras	11	<i>D. Terrassa</i>
Milagros Asenjo	7	<i>ABC</i>
N. A.	6	<i>El Punt</i>
Núria Astorch	9	<i>El Punt</i>
Núria Parera	6	<i>El Punt</i>
Paz Álvarez	15	7 <i>Cinco días</i> 8 <i>El País</i>
S. S.	8	<i>ABC</i>
Susana Pérez de Pablos	11	1 <i>ABC</i> 10 <i>El País</i>
Teresa Márquez	9	<i>El Punt</i>
X. B.	6	2 <i>El 9 Nou</i> 4 <i>El Periódico</i>
X. C.	8	<i>El Punt</i>
Xavier Castellón	10	<i>El Punt</i>
Total	416	

Hi ha moltes possibilitats que X. C. i Xavier Castellón, que tots dos escriuen al *Punt*, corresponguin al mateix redactor, però no s'ha pogut comprovar, per la qual cosa s'han deixat les dues entrades.

3.3.3.1 Anàlisi dels redactors

Com s'observa a la Taula 50 i a la Figura 27, sobre el total de 2.104 informacions publicades, un 52% (n = 1.095) està signat per un sol redactor, d'aquests, un 5,94% (n = 65) s'identifiquen amb el càrrec que ocupen o amb la institució a la qual pertanyen. Un 43,6% (n = 917) dels articles està signat per la redacció de la publicació. I un nombre reduït d'articles està signat per dos o més redactors, l'1,57%, per col·lectius, el 0,19% o per agències d'informació, el 2,61% (Agència EFE: 2,47%, Agència Europa Press: 0,14%).

La mitjana de registres publicats per autor és de 2,2, amb una desviació típica de 3,5 informacions, i un valor de la mediana d'1 registre. Això no obstant, a la distribució s'observa una alta dispersió (rang = 45). Els autors que n'han publicat més són: Josep Playà Maset (46 notícies a *La Vanguardia*), Marcel Barrera (29 notícies, 28 a *El Punt*), JM Martí i Font (26 a *El País*), Ernest Alós (24 a *El Periódico de Catalunya*) i Carles Sabaté (23 a *l'Avui*). Del que es pot deduir que els grans mitjans de comunicació tenen un especialista en el tema, no només per l'accés, sinó de les universitats en general.

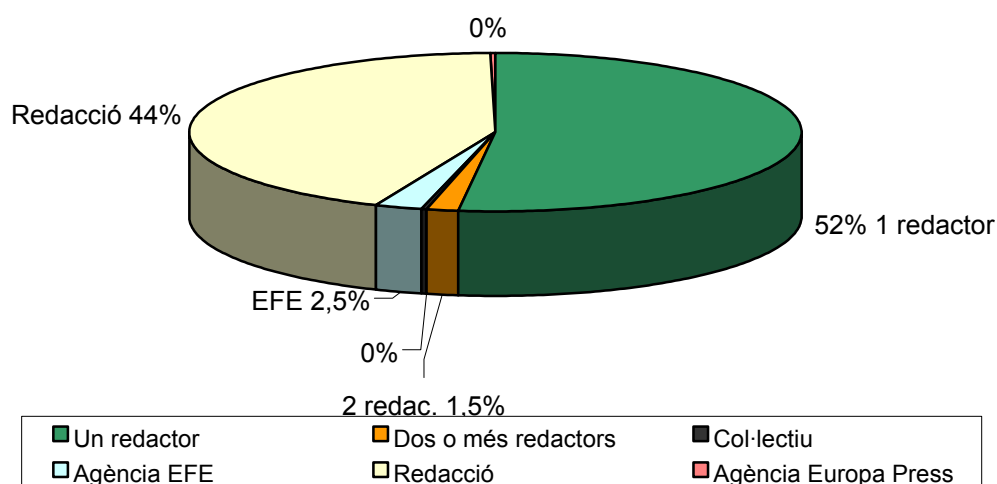
De les 513 signatures diferents, 168 corresponen a redactors que n'han escrit 2 o més, un 32,6%, 44 d'aquests 168 redactors escriuen en més d'una publicació a la vegada, un 8,6% respecte al total, i un 26,3%, respecte als que han escrit més d'un article.

416 registres han estat signats per 36 autors que n'han publicat més de 5, cosa que representa un 19,8% del total de publicats. El 75% dels autors (n = 27) que signen més de 5 articles els publiquen en un sol diari, mentre que el 25% restant (n = 9), ho fan en dos o més diaris.

Taula 50. Nombre de redactors que subscriuen els articles

	Freqüència	Percentatge
Un redactor	1095	52,04%
Dos redactors	31	1,47%
Tres redactors	2	0,10%
Col·lectiu	4	0,19%
Redacció	917	43,58%
Agència EFE	52	2,47%
Agència Europa Press	3	0,14%
Total	2104	100%

Figura 27. Nombre de redactors que subscriuen les informacions

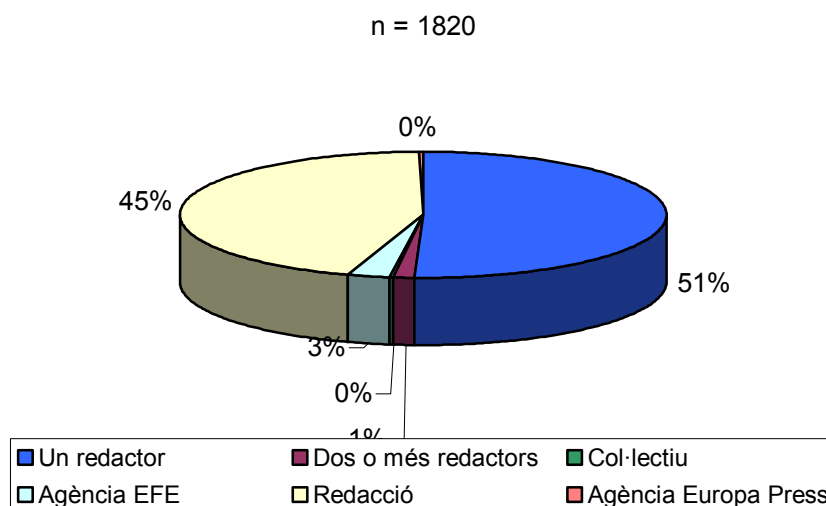

Pel que fa al càrrec dels redactors, la Taula 51 mostra el percentatge de càrrecs identificats, que és d'un 5,94% de les informacions que han estat signades per un sol redactor, i això es dona especialment en els articles d'opinió. A banda d'aquests, no és corrent que qui escriu una crònica li afegeixi el càrrec, si en té.

Taula 51. Càrrec dels redactors

	Freqüència	Percentatge
No identificat	1030	94,06%
Identificat	65	5,94%
Total	1095	100%

La majoria de notícies han estat signades o bé per un sol redactor o bé per la redacció, en un 50,5% i 44,9% respectivament. El percentatge restant correspon a la signatura de dos o més redactors, l'agència EFE i l'agència Europa Press, 1,5%, 2,9% i 0,2%, respectivament, com s'observa a la Figura 28.

Figura 28. Nombre de redactors que subscriuen les notícies

Tots els anuncis s'han considerat com a signats per la redacció, com ja s'ha esmentat.

Majoritàriament, els articles d'opinió han estat signats per un sol redactor, el 66,1%. El 32,3% han estat signats per la redacció, mentre que en percentatges molt més baixos trobem que aquest tipus d'articles han estat signats per dos o més redactors, el 0,8%, i, o bé per col·lectius, també el 0,8%, com s'aprecia a la Figura 29.

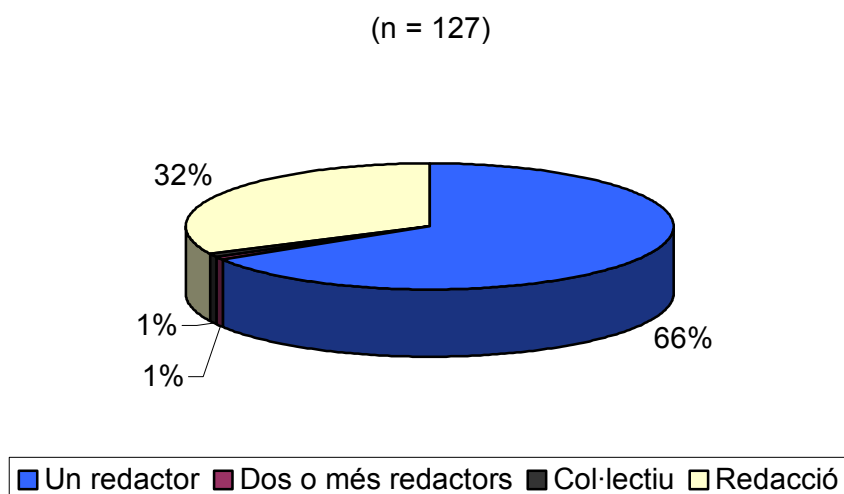

Figura 29. Nombre de redactors que subscriuen els articles d'opinió

Un 84,8% de les cartes al director estan signades per un sol autor, un 9,1% per col·lectius, un 3% ha estat signat per dos o més redactors i un 3%, que correspon a 1, per la redacció.

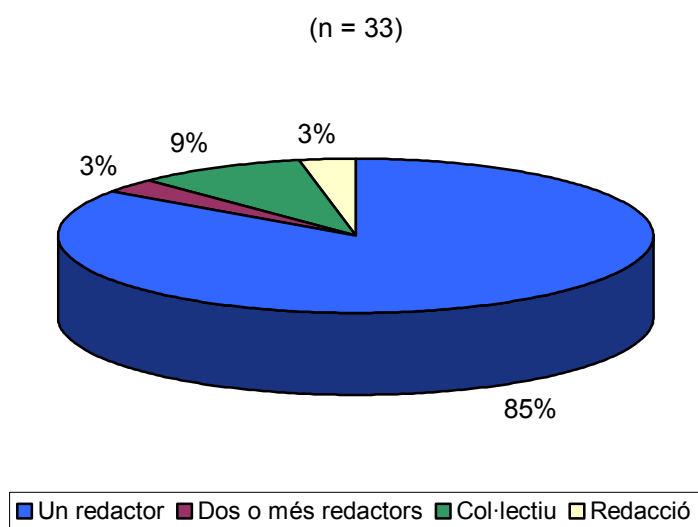

Figura 30. Nombre de persones que subscriuen les cartes al director

Un 83% de les entrevistes estan signades per un sol redactor, mentre que un 14,9% estan signades per la redacció i un 2,1% per dos o més redactors, tal com s'aprecia a la Figura 31.

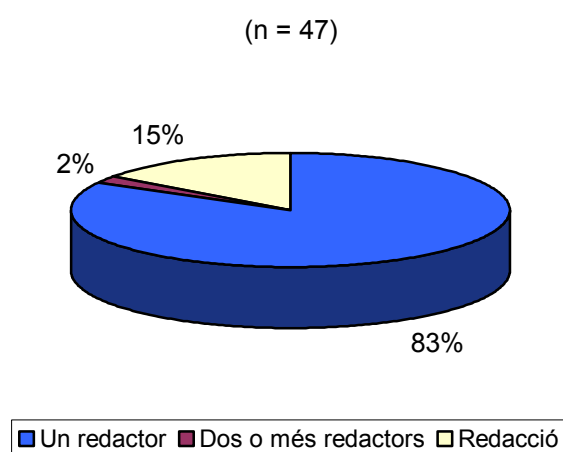

Figura 31. Nombre de redactors que subscriuen les entrevistes

Un 57,5% dels reportatges han estat signats per un sol redactor, mentre que un 35% han estat signats per la redacció i un 7,5% per dos o més redactors.

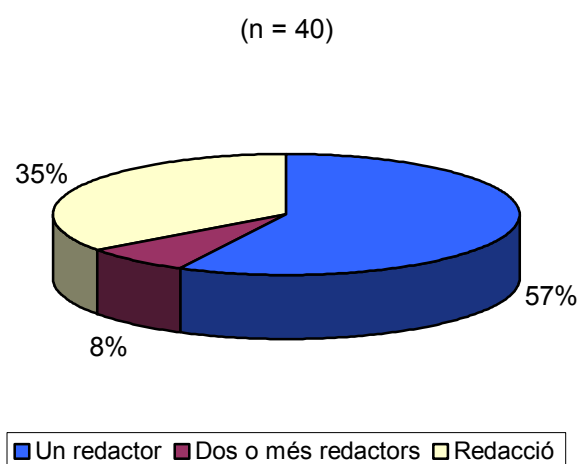

Figura 32. Nombre de redactors que subscriuen els reportatges

3.3.3.2 Valoració dels redactors

De la Taula 52, cal destacar que aquells articles que han estat signats per dos redactors presenten un percentatge més elevat d'articles amb valoració negativa (25,8%), mentre que els articles que han estat signats per un col·lectiu

presenten en un 50% una valoració positiva i en un 50% una valoració negativa.

La taula de continuació sembla inferir que el fet que augmenti el nombre de persones que signen una informació sigui directament proporcional amb el fet de ser més crítics a l'hora d'escriure'l, i això tingui com a conseqüència de més valoracions negatives.

Taula 52. Valoració dels redactors

Nombre de redactors		Positiva	Valoració Negativa	Neutra	Total
Un redactor	Recompte	899	159	37	1095
	%redactors	82,1%	14,5%	3,4%	100%
dos redactors	Recompte	21	8	2	31
	%redactors	67,7%	25,8%	6,5%	100%
Tres redactors	Recompte	2			2
	%redactors	100%			100%
Col·lectiu	Recompte	2	2		4
	%redactors	50%	50%		100%
Redacció	Recompte	816	86	15	917
	%redactors	89%	9,4%	1,6%	100%
Agència EFE	Recompte	50	1	1	52
	%redactors	96,2%	1,9%	1,9%	100%
Ag. Europa Press	Recompte	3			3
	%redactors	100%			100%
Total	Recompte	1793	256	55	2104
	%redactors	85,2%	12,2%	2,6%	100%

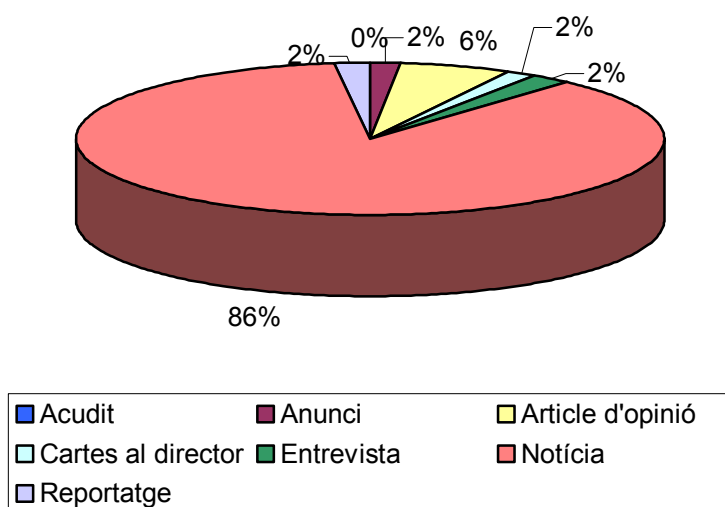
3.3.4. Anàlisi i valoració del gènere periodístic

Com s'ha comentat en l'apartat dedicat als camps del registre, s'ha fet una classificació dels gèneres periodístics als quals pertanyen les diverses informacions. Aquests gèneres, també s'han analitzat i distribuït segons el grau de subjectivitat – objectivitat que té el contingut de les diferents tipologies. Aquesta darrera anàlisi és aprofundida i desglossada a continuació, a l'apartat que tracta de les correlacions entre els diferents camps.

3.3.4.1 Anàlisi dels gèneres periodístics

Com es mostra a la Figura 33 i a la Taula 53 següents, un 86,5% de les informacions han estat classificades com a notícies de premsa, mentre que el 6% correspon a articles d'opinió. En un menor percentatge, es troben les entrevistes, els reportatges, les cartes al director i els anuncis (2,2%, 1,9%, 1,7% i 1,6% respectivament). En el conjunt de la mostra només hi ha un acudit.

Figura 33. Percentatges dels gèneres periodístics

Un 92,25% de les informacions són considerades objectives (anuncis, entrevistes, notícies i reportatges) mentre que un 7,75% es consideren més subjectives (acudit, articles d'opinió i cartes al director)

Taula 53. Percentatge dels gèneres periodístics

Vàlids	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
Acudit	1	0,1	0,1
Anunci	36	1,7	1,8
Article d'opinió	127	6	7,8
Cartes al director	33	1,6	9,4
Entrevista	47	2,2	11,6
Notícia	1820	86,5	98,1
Reportatge	40	1,9	100
Total	2104	100	

3.3.4.2 Valoració del gènere periodístic

La majoria dels gèneres periodístics han valorat la qüestió, en un percentatge elevat, de manera positiva, a excepció de les cartes al director, com es mostra a la Taula 54. Aquest gènere transmet, en un 75,8% dels casos, una opinió negativa. Això es pot considerar habitual, com s'ha esmentat, ja que aquest espai normalment s'utilitza per expressar opinions adverses, o per exposar aquells afers que el ciutadà creu injustos o criticables, o bé dels quals vol donar testimoni negatiu davant de la ciutadania. Són poques les cartes que només fan descripcions més o menys objectives, o esmenten fets positius, o bé serveixen exclusivament per felicitar per alguna cosa que es considera ben feta.

A l'*Eco* hi ha dues entrevistes sobre el millor alumne dona i home de les PAU, que tenen una valoració positiva. I també a l'*Avui* hi ha entrevistes a una coordinadora de COU i una correctora de les PAU. *El País* fa un reportatge, a partir d'una entrevista, a una altra correctora, també de les PAU. Cal dir que aquell any aquesta mena d'entrevistes i reportatges, sobre els professionals que es troben darrere dels exàmens de selectivitat, apareixia com tota una novetat. Posteriorment es va començar a fer de manera més sistemàtica.

Taula 54. Valoració dels gèneres periodístics

Gènere periodístic		Positiva	Valoració Negativa	Neutra	Total
Acudit	Recompte		1		1
	%gènere		100%		100%
Anunci	Recompte	36			36
	%gènere	100%			100%
Article d'opinió	Recompte	94	24	9	127
	%gènere	74%	18,9%	7,1%	100%
Cartes al director	Recompte	7	25	1	33
	%gènere	21,2%	75,8%	3%	100%
Entrevista	Recompte	39	6	2	47
	%gènere	83%	12,8%	4,3%	100%
Notícia	Recompte	1581	197	42	1820
	%gènere	86,9%	10,8%	2,3%	100%
Reportatge	Recompte	36	3	1	40
	%gènere	90%	7,5%	2,5%	100%
Total	Recompte	1793	256	55	2104
	%gènere	85,2%	12,2%	2,6%	100%

3.3.5 Anàlisi i valoració de la font de la informació

En aquest apartat es presenten les dades percentuals dels diferents valors que componen el camp Fonts. Aquests percentatges es distribueixen d'una manera desigual entre els diferents valors, tot i que no es troben grans diferències percentuals, a excepció d'aquells que agrupen més d'una institució, com és el cas del CIC, Altres Universitats i el *Consejo de Universidades*. No obstant això últim, cal fixar-se en el percentatge que reben les fonts de la UPC, de la URV i de la privada UVic, ja que se situen en un valor percentual similar, o fins i tot superior, al que reben les agrupacions anteriorment esmentades.

3.3.5.1 Anàlisi de la font de la informació

La universitat pública que presenta un percentatge més elevat en aquest camp, és la URV, amb un 10,12%, seguida de la UPC, amb el 7,41%. La universitat privada amb un percentatge més alt és la UVic, amb un 9,74%. En conjunt, l'origen de la informació que prové d'universitats públiques representa un 41,06% del total d'informacions, mentre que un 15,16% prové d'universitats privades. El CIC, altres universitats i el *Consejo de Universidades* presenten un percentatge de 8,79%, 8,27% i 7,03%, respectivament. A la Taula 55, es mostren els percentatges obtinguts pels valors que conformen aquest camp.

Taula 55. Font de la informació

Font	Freqüència	Percentatge
Altres	23	1,09%
Altres Universitats	174	8,27%
CIC	185	8,79%
<i>Consejo de Universidades</i>	148	7,03%
CUR	76	3,61%
Departament d'Ensenyament	11	0,52%
Entitats bancàries	19	0,9%
Estudiantat	19	0,9%
Fonts individuals	11	0,52%
MEC	47	2,23%
Orientadors	65	3,09%
Partits polítics	87	4,13%
Saló de l'Ensenyament	53	2,52%

Font	Freqüència	Percentatge
UAB	80	3,8%
UAB / UPC	1	0,05%
UB	60	2,85%
UdG	100	4,75%
UdL	92	4,37%
UIC	66	3,14%
UNED	37	1,76%
UOC	84	3,99%
UPC	156	7,41%
UPC / UVic	2	0,1%
UPC / UPF	1	0,05%
UPF	48	2,28%
URL	41	1,95%
URV	213	10,12%
UVic	205	9,74%
Total	2104	100%

3.3.5.2 Valoració de la font de la informació

Les informacions valorades a partir de les diferents fonts són majoritàriament positives. Tanmateix, aquells que la seva font eren el MEC, Estudiantat, Altres, *Consejo de Universidades* o Fonts individuals, presenten un percentatge elevat d'informacions negatives. Concretament: MEC (n = 15, 31,9%), Estudiantat (n = 6, 31,6%), Altres (n = 7, 30,4%), *Consejo de Universidades* (n = 42, 28,4%) i Fonts individuals (n = 3, 27,3%).

El MEC només parla amb una valoració negativa d'Institucions, de si mateix, del *Consejo de Universidades* i d'Altres universitats. El problema són el finançament i els preus de les matrícules, les beques i el frau, hi ha un article que porta com a títol "*Cataluña tiene el 13% de universitarios y recibe el 11,4% de las becas*", i un altre sobre el fet que la nova FP s'endarrereix.

L'Estudiantat parla de les següents Organitzacions: Altres, Altres universitats, CIC, *Consejo de Universidades* i UPF, però negativament només en sis informacions: una, a d'Altres universitats, concretament, que els estudiants s'enfronten amb la policia a Bonn, i cinc del CIC, contra les taxes, les PAU i el discurs del President de la Generalitat.

De les set de la font Altres, se'n troben dues a Altres universitats: del de 28 de maig "A prisión por un aprobado" amb subtítol "Una profesora "arregló" las notas de un alumno suspendido", a *El Mundo*, i "Un aprobado demasiado caro" i "Condenada a dos años de cárcel por cambiar la nota al sobrino de un decano de la Complutense" a *Diario 16*.⁴⁰⁶ Quatre són a Altres, el CUR MEC i el Consejo que es queixen de les universitats des de diversos punts de vista. I la darrera informació que completa les set, afecta el CIC: és una entrevista de *La Vanguardia* del 19 d'abril al Sr. Rolf Tarrach, que és catedràtic de Física Teòrica de la UB, en la qual es queixa amargament que "l'escassetat de recursos obligarà tancar algunes facultat de físiques".

Pel que fa al *Consejo* parla més d'Altres universitats, del CIC, del CUR i de la UB, però especialment parla del MEC i de si mateix. També es planteja negativament el tema del finançament, les queixes dels rectors demanant-ne més, el mateix que al MEC, els preus de les matrícules, l'endogàmia existent, els mètodes didàctics del professorat i fins i tot les PAU, i la *Real Academia de la Lengua* aprofita per demanar més rigor ortogràfic en la correcció de les PAU.

Del total d'11 Fonts individuals, que és molt poc, un 0,5% del total de les 2104 informacions, 5 són cartes al director, 4 són reportatges i 2 entrevistes, però les 3 negatives són únicament les cartes: hi ha dues queixant-se, la mateixa autora, en català a l'*Avui* i en castellà a *El País*, de l'accés, i l'altra, d'una persona diferent, lamentant-se que no es pot estudiar so a nivell universitari.

3.3.6 Anàlisi i valoració de la Institució / Organització a qui fa referència la publicació

Com en l'apartat anterior, les dades que es presenten mostren els percentatges i les freqüències dels indicadors que integren aquest camp. En general, com es veurà a l'apartat que tracta dels nexes entre els diferents camps, acostumen a coincidir els valors d'aquest camp amb els indicadors del camp font, ja

⁴⁰⁶ A Catalunya no s'ha detectat mai un fet en aquest sentit, però ja fa molts anys que encara que algú ho intentés fer, no podria fer-ho. S'han pres fortes mesures de seguretat. Val a dir que s'han esmerçat molts esforços per aconseguir aquest objectiu.

que normalment és part de la informació que tracta, o es donen, les dades relatives a qualsevol d'aquestes institucions, i es faciliten pel mateix organisme, o per algun altre de molt proper, amb el qual es té molta relació.

Això passa especialment en els casos en què es creu que el dossier de premsa, en el qual es treballa intensament abans de donar-lo, o la conferència o la roda de premsa, o la informació filtrada, (encara que els gabinets de premsa d'organismes oficials, tenen, per un codi ètic no escrit, vedada aquesta pràctica), que, juntament amb l'anterior, és generalment més espontània, seran tractats positivament pels mitjans, cosa que òbviament no sempre passa.

3.3.6.1 Anàlisi de la Institució / Organització

El percentatge i el nombre absolut, més elevat de les institucions citades, com s'observa a la Taula 56, correspon al CIC (n = 310, 14,73%). La universitat pública que presenta un percentatge més elevat és la URV (n = 197, 9,36%), seguida de la UPC (n = 155, 7,37%). La universitat privada amb un nombre més alt és la UVic, que és la segona en el "rànkning" total (n = 222, 10,55%), més que la primera de les públiques. En conjunt, les informacions que fan referència a universitats públiques, considerant la UOC com una d'elles, i en canvi, no sumant-hi la UNED, representen un 37,07% del total d'informacions, mentre que un 16,87% fan referència a les tres universitats privades. Un 8,7% (n = 184) d'informacions fan referència a altres universitats i un 8,03% (n = 169) fan referència al *Consejo de Universidades*. A l'altra banda se situen el Departament d'Ensenyament, els Partits Polítics i el CUR, la UNED és la darrera universitat, amb un 1,76%, per sota de la URL amb 1,85%

Taula 56. Valoració de la Institució / Organització a qui fa referència la informació

Institució / Organització		Valoració			Total	%
		Positiva	Negativa	Neutra		
Altres	Recompte	77	4	0	81	
	%gènere	9,54%	4,9%	0%	100%	3,9%
Altres universitats	Recompte	144	37	3	184	
	%gènere	78,26%	20,1%	16,4%	100%	8,7%
CIC	Recompte	238	56	16	310	
	%gènere	76,77%	18,07%	5,16%	100%	14,73%
Consejo de Universidades	Recompte	121	41	7	169	
	%gènere	71,60%	24,26%	4,14%	100%	8,03%
CUR	Recompte	23	8	1	32	
	%gènere	71,87%	25%	3,13%	100%	1,52%
Departament d'Ensenyament	Recompte	8	2	0	10	
	%gènere	80%	20%	0%	100%	0,47%
MEC	Recompte	47	31	3	81	
	%gènere	58,03%	38,27%	3,7%	100%	3,85%
Partits polítics	Recompte	11	1	0	12	
	%gènere	91,67%	8,33%	0%	100%	0,57%
Saló de l'Ensenyament	Recompte	51	0	2	53	
	%gènere	96,23%	0%	3,77%	100%	2,52%
UAB	Recompte	81	3	0	84	
	%gènere	96,43%	3,57%	0%	100%	3,99%
UAB/ UPC	Recompte	1	0	0	1	
	%gènere	100%	0%	0%	100%	0,05%
UB	Recompte	56	3	1	60	
	%gènere	93,33%	5%	1,67%	100%	2,85%
UdG	Recompte	71	3	6	80	
	%gènere	88,75%	3,75%	7,5%	100%	3,80%
UdL	Recompte	58	9	2	69	
	%gènere	84,06%	13,04%	2,9%	100%	3,28%
UIC	Recompte	61	29	4	94	
	%gènere	64,9%	30,85%	4,25%	100%	4,47%
UNED	Recompte	33	3	1	37	
	%gènere	89,19%	8,11%	2,7%	100%	1,76%
UOC	Recompte	83	0	1	84	
	%gènere	98,8%	0%	1,2%	100%	3,99%
UPC	Recompte	145	8	2	155	
	%gènere	93,55%	5,16%	1,29%	100%	7,37%
UPC / UVic	Recompte	2	0	0	2	
	%gènere	100%	0%	0%	100%	0,10%
UPF	Recompte	46	2	0	48	
	%gènere	95,83%	4,17%	0%	100%	2,28%
URL	Recompte	38	0	1	39	
	%gènere	97,43%	0%	2,57%	100%	1,85%
URV	Recompte	177	16	4	197	
	%gènere	89,85%	8,12%	2,03%	100%	9,36%
UVic	Recompte	221	0	1	222	
	%gènere	99,55%	0%	0,45%	100%	10,55%
Total	Recompte	1793	256	55	2104	
	%gènere	85,22%	12,17%	2,61%	100%	100%

3.3.6.2 Valoració de la Institució / Organització

En general, cal destacar que les informacions valoren, majoritàriament, totes les institucions d'una manera positiva, un 85,22%, davant del 12,17%, de negativa i el 2,61%, de neutra. En cap cas es dona la circumstància que el percentatge de la valoració negativa sobrepassi la positiva.

A la Taula 56, les institucions que tenen un percentatge més elevat en valoracions negatives són: el MEC, amb un 38,3% de negatives (n = 31 de 81), la UIC, 30,9% (n = 29 de 94), el CUR, una de cada quatre (n = 8 de 32), el *Consejo de Universidades*, el 24,3% (n = 41 de 169), les Altres Universitats, 20,1% (n = 37 de 184), el Departament d'Ensenyament, una de cada cinc (n = 2 de 10), i el CIC, el 18,1% de les informacions que rep són negatives (n = 56 de 310).

Si en comptes del percentatge d'informacions negatives que presenta cada institució es té en compte la quantitat d'articles que obtenen aquesta valoració, canvia l'ordre exposat anteriorment, tot i que continuen sent les mateixes institucions esmentades les que n'obtenen una major quantitat. Aquest nou ordre per nombre d'articles és: el CIC (n = 56), el *Consejo de Universidades* (n = 41), les Altres Universitats (n = 37), el MEC (n = 31), la UIC (n = 29), CUR (n = 8) i el Departament d'Ensenyament (n = 2).

Com es pot veure, el CUR i el Departament d'Ensenyament, tot i presentar un percentatge de valoració negativa superior al 20%, representen pocs articles. Els que tracten algun tema relacionat amb el CIC, parlen de la preocupació dels alumnes per la concessió de beques, o bé del greuge comparatiu entre la concessió de beques i la necessitat d'apuntament d'una universitat pública i de qualitat, de les taxes universitàries i la demanda dels rectors de la pujada d'aquestes per sobre de l'Índex de Preus al Consum (IPC), del deute de les universitats públiques catalanes, del recàrrec en les taxes per als diplomats i llicenciats que realitzen un segon estudi universitari, de les mobilitzacions de l'estudiantat queixant-se de les taxes en general i del recàrrec en particular, i, finalment, d'algunes dades relacionades amb la reforma del batxillerat, la selectivitat i l'assignació de places, com és el fet que augmenta el nombre d'alumnes suspesos del batxillerat de la reforma, els 7.000 joves que l'any 1996 no són

assignats a la universitat o bé de les reclamacions d'exàmens de PAU.

Els articles amb una valoració negativa que difonen informacions relacionades amb el *Consejo de Universidades*, van tractar temes relacionats amb el professorat de la universitat: el qüestionament dels mètodes didàctics, de la qualitat i la preparació d'aquests, el perill que la pública es quedi amb els pitjors estudiants, etc. Aquest tipus d'article apareix sobretot en els primers mesos de l'any, la resta de mesos tracten de temes sobre la reforma i els plans d'estudi implantats a l'ensenyament superior, la necessitat i la reclamació d'una nova política de beques i d'ajuts a les famílies nombroses, les diferències educatives entre les CA, (amb un article titulat "*(No) Todas las aulas son iguales. El Norte aprueba, el Sur sigue suspendido. Las diferencias educativas entre las comunidades autónomas persisten, pese a los avances de los últimos años*", de *El Mundo* del 25 de juny), les taxes de matriculació, les escasses possibilitats d'escollir carrera per aquells alumnes que han aprovat la selectivitat al setembre o bé la tendència dels estudis de lletres a ser un ornament.

Els articles que tracten d'algun tema relacionat amb el MEC parlen negativament d'aquells temes relacionats amb la selectivitat com són la demanda de supressió d'aquesta, o l'aprovació d'una de nova, les queixes per la reforma, o el finançament que rep la universitat pública a l'Estat Espanyol, i les queixes per la manca de mitjans en general.

Finalment els articles amb una valoració negativa que tracten de la UIC, exposen, d'una manera cronològica, el camí que es va seguir per al seu reconeixement per part del Parlament de Catalunya. Es troben notícies que parlen de l'ajornament per part de la Generalitat, de les condicions proposades per reconèixer-la, de l'oposició de certs partits polítics davant del projecte de reconeixement i la consideració d'il·legal que es troba en certs moments, o bé del rebuig del nom d'Universitat Lliure. Altres notícies relacionades amb la UIC són les que parlen del trencament del compromís de l'alcalde de Tortosa Curto, per cedir l'escorxador a la UIC, finalment atorgat a la URV, de la manca de requisits per implantar-se a Tortosa, de la demanda dels rectors perquè no es financiï, la petició de la universitat perquè li sigui permès impartir Medicina a Sant Cugat o

bé de les crítiques generalitzades per la implantació d'una universitat privada.

Es van comparar les universitats públiques amb les privades, pel que fa a la valoració, com s'observa a la Taula 57, les dades no van mostrar diferències significatives entre les unes i les altres. Com es pot observar els percentatges per les universitats públiques són 2 punts superiors pel que fa a la valoració positiva i 2,4 inferiors per a la negativa. La conclusió és que són molt similars en les diferents valoracions si s'agrupen per aquests dos grans blocs.

Taula 57. Valoració Institució en funció de la titularitat

Institució		Valoració			Total
		Positiva	Negativa	Neutra	
Universitats Públiques	Freqüència (%)	751 (92,15%)	47 (5,77%)	17 (2,09%)	815 (100%)
Universitats Privades	Freqüència (%)	320 (90,14%)	29 (8,17%)	6 (1,69%)	355 (100%)
Total	Freqüència (%)	1071 (91,54%)	76 (6,5%)	23 (1,97%)	1170 (100%)

3.3.7 Anàlisi i valoració de les informacions en català

S'analitzen les publicacions en funció de la llengua en què estan redactades. Per tal que l'anàlisi sigui precisa, s'ha desglossat les diferents publicacions en funció de l'àmbit de difusió que aquestes tenen, cosa que ha de permetre obtenir una visió global de la llengua en què apareix la informació que es dirigeix al futur estudiantat de les universitats catalanes. En funció dels percentatges que obtenen les informacions escrites en català, i dels àmbits de difusió, el lector pot observar la realitat lingüística que predomina en els mitjans de comunicació en premsa escrita, pel que fa al tema tractat. Per desgràcia, els diversos indicadors assenyalen que la situació a nivell general és encara pitjor.

3.3.7.1 Anàlisi de les informacions en català

Tal com s'observa a la Taula 58, el percentatge de publicacions editades en català és similar al percentatge de publicacions editades en altres llengües. Aquestes altres llengües es refereix en concret al castellà, excepte tres notícies

publicades en anglès.

Taula 58. Percentatge de publicacions editades en Català

	Freqüència	Percentatge
Sí	1049	49,86%
No	1055	50,14%
Total	2.104	100

Aquesta taula és una demostració més que *El País* no està normalitzat en aquest sentit. Gairebé el 50 % de les informacions són en català, però malgrat que fos a l'inrevés i el català estigués uns punts per sobre, des d'*El Punt* de vista de l'autor, es continuaria demostrant el mateix. El suposat bilingüisme ha aconseguit que, divuit anys després de la publicació de l'Estatut que reconeix l'Autonomia de Catalunya, la majoria de les publicacions periòdiques siguin en castellà, que és l'idioma oficial a l'Estat Espanyol, en detriment de l'idioma propi de Catalunya.⁴⁰⁷ Aquesta dada és significativa i generalitzable a altres qüestions externes al tema, sobretot si es té en compte que el panorama és encara pitjor en el camp de les publicacions especialitzades de tota mena, o en el camp dels mitjans audiovisuals.

Els resultats totals d'aquesta taula han estat que dels 2.104 articles publicats, 1049 han estat escrits en català. Aquesta xifra representa el 49,88% sobre el total d'articles publicats. És a dir, gairebé la meitat dels articles que parlen de contingut d'accés universitari.

D'aquesta taula, el 29,31% de les publicacions periòdiques on surten articles referents al tema d'accés, són diaris de parla castellana. Els diaris en català amb temàtica general ja s'han esmentat a l'apartat que parla de la valoració de la informació per publicacions. Els tres diaris d'aquesta classificació, que contenen un major nombre de registres en català són: *El Punt* amb 239, *l'Avui* amb 104, i en últim lloc, *El 9 Nou* amb 92. Aquests tres redacten totes les in-

⁴⁰⁷ Article 3 punt 1 i 2 de la LO 4/1979, de 18 de desembre, de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) (BOE de 22 de desembre de 1979 i DOGC de 31 de desembre de 1979). "1. La llengua pròpia de Catalunya és el català. 2. L'idioma català és l'oficial de Catalunya, així com també ho és el castellà, oficial a tot l'Estat Espanyol."

formacions en català.

Respecte als diaris d'àmbit universitari, que també s'han tractat al mateix apartat que l'anterior, els que contenen un major nombre d'articles en català són: *Gaceta Universitaria*, amb 42 informacions, cosa que representa el 95,45% sobre el seu total; la segona publicació ha estat *UB Comunicacions* amb 31 entrades totes en català. Per últim, la tercera publicació és *Campus UV*, tot i que cal destacar que aquesta publicació pertany a una universitat privada, amb 29 informacions i totes en aquest idioma.

L'acudit, els anuncis, els articles d'opinió, les cartes al director i les entrevistes són majoritàriament en català, però aquests gèneres només representen l'11,6% del total d'informacions recollides. A la Taula 59 es pot observar quin és el panorama pel que fa a les diferents publicacions en funció del seu àmbit de difusió. No s'han tingut en compte les tres notícies de *The Times Higher* i *The Wall Street Journal* ja que s'han considerat com a diaris d'àmbit internacional.

Taula 59. Percentatges de l'idioma utilitzat a les publicacions
Àmbit de la Publicació: Corporatiu

Publicació		Català		Total
		No	Sí	
Àgora UPF	Recompte		8	8
	% de Publicació		100%	100%
Butlletí Cambra de Barcelona	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
Campus UV	Recompte		29	29
	% de Publicació		100%	100%
Campus Virtual	Recompte		8	8
	% de Publicació		100%	100%
Catalunya Campus	Recompte		7	7
	% de Publicació		100%	100%
Gaceta Universitaria	Recompte	2	42	44
	% de Publicació	4,5%	95,5%	100%
Informacions UPC	Recompte		41	41
	% de Publicació		100%	100%
La UdL informa	Recompte		7	7
	% de Publicació		100%	100%
La URL informa	Recompte		19	19
	% de Publicació		100%	100%
L'Autònoma	Recompte		16	16
	% de Publicació		100%	100%
L'Informatiu empresarial ...d'Osona	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
Medicampus	Recompte		20	20
	% de Publicació		100%	100%
Notícies de la UPF	Recompte		11	11
	% de Publicació		100%	100%
Papers de la URV	Recompte		20	20
	% de Publicació		100%	100%
Preuniversitaris	Recompte		2	2
	% de Publicació		100%	100%
UB Comunicacions	Recompte		31	31
	% de Publicació		100%	100%
Total	Recompte	2	263	265
	% de Publicació	0,8%	99,2%	100%

Àmbit de la Publicació: Estatal

Publicació		Català		Total
		No	Sí	
ABC	Recompte	148		148
	% de Publicació	100%		100%
Cinco Días	Recompte	18		18
	% de Publicació	100%		100%
Diario 16	Recompte	15		15
	% de Publicació	100%		100%
El Mundo	Recompte	72		72
	% de Publicació	100%		100%
El Nuevo Lunes	Recompte	1		1
	% de Publicació	100%		100%
El País	Recompte	171	3	174
	% de Publicació	98,3%	1,7%	100%
Época	Recompte	2		2
	% de Publicació	100%		100%
Expansión	Recompte	10		10
	% de Publicació	100%		100%
Gaceta de los Negocios	Recompte	27		27
	% de Publicació	100%		100%
Ya	Recompte	13		13
	% de Publicació	100%		100%
Total	Recompte	477	3	480
	% de Publicació	99,4%	0,6%	100%

Àmbit de la Publicació: Nacional

Publicació		Català		Total
		No	Sí	
Avui	Recompte		104	104
	% de Publicació	100%	100%	100%
Eco	Recompte	34		34
	% de Publicació	100%		100%
El Mundo Deportivo	Recompte	1		1
	% de Publicació	100%		100%
El Periódico de Catalunya	Recompte	120	47	167
	% de Publicació	71,9%	28,1%	100%
El Punt	Recompte		239	239
	% de Publicació		100%	100%
EL Temps	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
La Vanguardia	Recompte	163	13	176
	% de Publicació	92,6%	7,4%	100%
Mercat Laboral	Recompte		5	5
	% de Publicació		100%	100%
Total	Recompte	318	409	727
	% de Publicació	43,7%	56,3%	100%

Àmbit de la Publicació: Comarcal				
Publicació		Català		Total
		No	Sí	
Ausona	Recompte		19	19
	% de Publicació		100%	100%
Diari d'Andorra	Recompte		7	7
	% de Publicació		100%	100%
Diari de Girona	Recompte		67	67
	% de Publicació		100%	100%
Diari de Tarragona	Recompte	74	40	114
	% de Publicació	64,9%	35,1%	100%
Diari de Vilanova	Recompte		2	2
	% de Publicació		100%	100%
Diari del Baix Penedès	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
El 3 de Vuit	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
El 9 Nou	Recompte		92	92
	% de Publicació		100%	100%
La Mañana	Recompte	66	4	70
	% de Publicació	94,3%	5,7%	100%
La Marxa	Recompte		53	53
	% de Publicació		100%	100%
La Revista	Recompte		2	2
	% de Publicació		100%	100%
Nou Diari	Recompte		26	26
	% de Publicació		100%	100%
Regió 7	Recompte		31	31
	% de Publicació		100%	100%
Segre	Recompte	61	9	70
	% de Publicació	87,1%	12,9%	100%
Total	Recompte	201	354	555
	% de Publicació	36,2%	63,8%	100%

Àmbit de la Publicació: Local				
Publicació		Català		Total
		No	Sí	
Crònica de Mataró	Recompte		9	9
	% de Publicació		100%	100%
Diari de Sabadell	Recompte	12	3	15
	% de Publicació	80%	20%	100%
Diario de Terrassa	Recompte	42	3	45
	% de Publicació	93,3%	6,7%	100%
El Mercat de Girona	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
El Mercat de Mataró	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
La Portada del Vallès	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
Mataró Cap Gros	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
Tracte	Recompte		1	1
	% de Publicació		100%	100%
Total	Recompte	54	20	74
	% de Publicació	73%	27%	100%

De les cinquanta-vuit publicacions, se n'han trobat sis que són en llengua castellana, però que excepcionalment contenen algun gènere periodístic redactat en català; *El País*, *La Vanguardia*, *Diari de Tarragona*, *La Mañana*, *Diari de Sabadell* i *Diario de Terrassa*. També n'hi ha dues, *El Periódico de Catalunya* i *Segre*, que, a partir de certa data d'aquest any, tenen edicions en els dos idiomes, i la *Gaceta Universitaria*, una publicació que és en català amb alguns gèneres periodístics escrits en castellà, i que té la capçalera en aquest darrer idioma, té un total de quaranta quatre informacions de les quals només dues són en castellà. En alguns casos, l'explicació del canvi d'idioma, es deu al fet que les informacions pertanyen a un suplement extern a l'encartat de la publicació, com per exemple *La Vanguardia*, que publicava en català el suplement setmanal *Què fem?*.

D'aquestes 58 publicacions, no arriben al 10% d'articles escrits en català: *El País*, amb un 1,72% d'articles escrits en català dels 174 que va publicar sobre accés (n = 3), *La Mañana* amb un 5,71% dels 70 (n = 4) el *Diario de Terrassa* amb un 6,67% dels 45 (n = 3), i *La Vanguardia* amb un 7,43% dels 176

articles que va publicar sobre l'accés (n = 13).

Entre el 10% i el 50%: *Segre*⁴⁰⁶ amb un 12,86% dels 70 (n = 9), *Diari de Sabadell* amb un 20% dels 15 (n =3), *El Periódico de Catalunya*⁴⁰⁷ amb un 28,14% dels 167 (n = 47) i *Diari de Tarragona* amb un 35,09% dels 114 publicats (n =40).

Amb més del 51%, concretament amb el 95,45%, *Gaceta Universitaria*.

Finalment, com es pot observar a la Taula 60, i, pel que fa als gèneres periodístics, els anuncis han estat editats, majoritàriament, en català (91,7%), i igual que els articles d'opinió (62,2%), les entrevistes (57,4%) i les cartes al director (51,5%). En el cas de les notícies i els reportatges, s'observa que entre un 48,1% i un 42,5% han estat publicats en català.

Taula 60. Català en funció del gènere periodístic

Gènere periodístic	Català		Total
	No	Sí	
Acudit	Recompte	1	1
	%gènere	100%	100%
Anunci	Recompte	3	36
	%gènere	8,3%	91,7%
Article d'opinió	Recompte	48	127
	%gènere	37,8%	62,2%
Cartes al director	Recompte	16	33
	%gènere	48,6%	51,5%
Entrevista	Recompte	20	47
	%gènere	42,6%	57,4%
Notícia	Recompte	945	1820
	%gènere	51,9%	48,1%
Reportatge	Recompte	23	40
	%gènere	57,5%	42,5%
Total	Recompte	1.055	2.104
	%gènere	50,1%	49,9%

⁴⁰⁶ L'11 de setembre de 1997, Diada Nacional, aquest diari va treure una edició catalana.

⁴⁰⁷ El 23 d'abril de 1997, diada de Sant Jordi, aquest diari va treure una edició catalana.

3.3.7.2 Valoració de la informació en català

Pel que fa a la valoració tenint en compte la llengua en què està editada la informació, es troben diferències entre aquelles que estan publicades en català i aquelles altres editades en castellà, sobretot, com es mostra a la Taula 61, en els percentatges de la valoració negativa i neutra. La relació permet concloure que, malgrat que existeixin diferències estadísticament significatives, la intensitat d'aquesta relació és gairebé nul·la.

Taula 61. Valoració de les publicacions en funció de l'idioma en què estan escrites

Valoració		Català		Total
		No	Sí	
Positiva	Recompte	853	940	1793
	% de valoració	47,6%	52,4%	100%
Negativa	Recompte	168	88	256
	% de valoració	65,6%	34,4%	100%
Neutra	Recompte	34	21	55
	% de valoració	61,8%	38,2%	100%
Total	Recompte	1.055	1.049	2.104
	% de valoració	50,1%	49,9%	100%

3.3.8 Anàlisi i valoració de l'acompanyament gràfic

En l'apartat següent s'analitzen les informacions aparegudes a les diferents publicacions segons si estan acompanyades, o no, d'algun element gràfic. Aquest tipus d'element que acompanya l'article, a més de fer més fàcil la seva comprensió, fa que ocupi més espai i que adquireixi major rellevància.

Aquesta anàlisi, a més d'aportar les dades generals, desglossa les diferents publicacions segons l'àmbit de difusió d'aquestes. En general, el percentatge que conté algun element gràfic, a excepció dels logotips de les diferents institucions que no s'han comptabilitzat, és gairebé similar al percentatge de les publicacions que no en porten.

Tot i que en general els articles amb acompanyament gràfic està 7 punts

per sota d'aquells altres que no en tenen, aquesta petita diferència augmenta en el cas de les publicacions amb un àmbit de difusió estatal i corporatiu. D'aquestes últimes publicacions, els diaris acostumen a presentar força elements gràfics, tot i que no sempre acompanyen els articles que aquí s'analitzen.

3.3.8.1 Anàlisi de l'acompanyament gràfic

Com s'observa a la Taula 62, el 46,48% dels articles van acompanyats d'un element gràfic, mentre que un 53,5% no aporten cap fotografia o il·lustració.

Taula 62. Percentatge de les informacions amb acompanyament gràfic

	Freqüència	Percentatge
No	1126	53,5
Sí	978	46,5
Total	2.104	100

Tot i l'elevat nombre d'informacions amb acompanyament gràfic, hi ha sis diaris que no n'han utilitzat cap: el Butlletí de la Cambra de Barcelona, Diari de Baix Penedès, El Mercat de Girona, El Mercat de Mataró, El Mundo Deportivo i l'Informatiu Empresarial de la Comarca d'Osona, tots ells només amb una sola notícia. Com a tret significatiu, cal destacar que tres d'aquests diaris tenen una temàtica informativa totalment desvinculada del món universitari: reben les informacions d'agència, i sovint les publiquen sense elaborar, perquè les consideren interessants per als seus lectors, però no prou com per abocar-hi recursos, i, per tant, no incorporen gràfics.

El 44,2% de les informacions en diaris corporatius, com es pot observar a la Taula 63, tenen acompanyament gràfic. *L'Autònoma*, que és la publicació amb més acompanyament sobre el conjunt d'aquestes publicacions, presenta un 56,3% (n = 9 de 16). *UB Comunicacions*, que és la segona, presenta un 51,6% (n = 16 de 31). *Informacions UPC*, és la tercera, té un 51,2% (n = 21 de

41). Després vénen *Àgora UPF* (n = 4 de 8) i *Preuniversitaris* (n = 1 de 2) tots dos amb el 50% i *Notícies UPF* amb el 45,5% (n = 5 de 11). La publicació amb menor percentatge d'acompanyament gràfic, deixant de banda el *Butlletí de la Cambra* i *L'Informatiu Empresarial* que en l'article que publiquen no n'hi ha, és *Catalunya Campus*, amb el 28,6% (n = 2 de 7).

Taula 63. Acompanyament gràfic a les publicacions corporatives

	Freqüència	Percentatge
No	148	55,8
Sí	117	44,2
Total	265	100

A la Taula 64 s'observa que el 37,6% de les informacions publicades en diaris estatals tenen acompanyament gràfic. El primer *El Nuevo Lunes* amb 1 notícia i *Época* amb 2 reportatges tots dos amb el 100 %, després *Cinco Días*, amb el 55,6% (n = 10 de 18), *El País* amb el 40,2% (n = 70 de 174), i la cinquena, *Expansión*, amb el 40% (n = 4 de 10). Les que tenen un menor percentatge són: *Diario 16*, amb el 13,3% (n = 2 de 15), *Gaceta de los Negocios*, amb el 18,5% (n = 5 de 27) i *Ya* amb el 23,1% (n = 3 de 13).

Taula 64. Acompanyament gràfic a les publicacions estatals

	Freqüència	Percentatge
No	299	62,4
Sí	181	37,6
Total	480	100

Com es pot observar a la següent Taula 65, el 47,7% de les informacions publicades en diaris nacionals, tenen acompanyament gràfic. Deixant de banda *El Temps*, que és el 100% d'1, i *Mercat Laboral* que és el 80% de 5, *La Vanguardia* presenta el 64,2% (n = 113 de 176), el diari amb major nombre d'informacions amb acompanyament, i després *El Punt*, amb un 44,4% (n = 106 de 239). El que menys, és *Eco* amb el 35,3% (n = 12 de 34).

Taula 65. Acompanyament gràfic a les publicacions nacionals

Vàlids	Freqüència	Percentatge
No	381	52,3
Sí	346	47,7
Total	727	100

La Taula 66 mostra com el 51,9% de les 555 informacions en diaris comarcals tenen acompanyament gràfic. La publicació que presenta major percentatge, deixant de banda *La Revista*, amb una informació, i *El 3 de Vuit*, amb dues, és *El 9 Nou*, un 62% (n = 57 de 92) de les informacions van acompanyades, després *El Nou Diari* 61,5% (n = 16 de 26) i *La Mañana* 58,6% (n = 41 de 70). El diari que en presenta més en nombre, però l'antepenúltim en percentatge, és el *Diari de Tarragona*, 46,6%, amb 52 de 114, després, *Ausona* amb un 42,1% (n = 8 de 19) i, al final, deixant de banda pel que ja s'ha dit *El Mundo Deportivo*, *Diari del Baix Penedès* amb una que no té elements gràfics.

Taula 66. Acompanyament gràfic de les publicacions comarcals

Vàlids	Freqüència	Percentatge
No	267	48,1
Sí	288	51,9
Total	555	100

Finalment, la Taula 67 mostra que el 59,5% de les informacions publicades en diaris locals tenen acompanyament gràfic, encara que cinc d'elles només en tenen un: *El Mercat de Girona* i *El Mercat de Mataró*, sense acompanyament, i *La Portada del Vallès*, *Mataró Cap-Gròs* i el *Tracte* amb acompanyament. Deixant aquestes de banda, en percentatge ve *Crònica de Mataró*, amb el 77,8% (n = 7 de 9), després *El Diario de Terrassa* amb el 62,2% (n = 28 de 45), que és el diari que té el major nombre absolut d'informacions publicades amb acompanyament, i per últim, queda *Diari de Sabadell*, amb el 40% (n = 6 de 15).

Taula 67. Acompanyament gràfic a les publicacions locals

Vàlids	Freqüència	Percentatge
No	30	40,5
Sí	44	59,5
Total	74	100

3.3.8.2 Valoració de l'acompanyament gràfic

El percentatge de les valoracions que reben els articles en funció de l'acompanyament gràfic es mostra a la Taula 68. En tots els casos és superior el "no", encara que els percentatges són molt similars pel que fa als articles que en porten i pel que fa als que no en porten. En general, no s'observen diferències estadísticament significatives. És a dir, de la mateixa manera que passava amb el camp de l'idioma, les valoracions que reben les informacions semblarien determinades per factors externs a aquesta variable.

Taula 68. Valoració de l'acompanyament gràfic

Valoració		Acompanyament gràfic		Total
		No	Sí	
Positiva	Recompte	960	833	1793
	% de valoració	53,5%	46,5%	100%
Negativa	Recompte	135	121	256
	% de valoració	52,7%	47,3%	100%
Neutra	Recompte	31	24	55
	% de valoració	56,4%	43,6%	100%
Total	Recompte	1.126	978	2.104
	% de valoració	53,5%	46,5%	100%

3.3.9 Anàlisi i valoració dels motius

Com ja s'ha comentat a l'apartat que descriu els camps de registre, en les 2.104 informacions que tracten el tema, apareixen 2.434 motius. Així doncs, hi ha més motius que informacions ja que en algunes hi ha més d'un motiu. En concret, com es pot observar a la Taula 70, 298 en tenen més d'un, 273 tracten

sobre dos motius, 24 tracten sobre tres i dues informacions són sobre quatre i cinc motius a la vegada i respectivament.

La dispersió dels motius ha quedat recollida sota uns indicadors més generals en funció del tema que tractaven. En total es recullen 24 valors que indiquen els diferents temes relacionats amb l'accés que s'han publicat durant l'any de l'estudi. A l'anàlisi només s'esmenten aquells temes que han obtingut un major percentatge, ja que anomenar-los tots faria molt tediosa la lectura i el lector pot observar les freqüències i els percentatges que obté cada motiu en la Taula 69 que es troba a continuació.

3.3.9.1 Anàlisi dels motius

El llistat amb els valors que integren el camp dels motius apareix a l'apartat que tracta de la confecció de la BD. Per facilitar-ne la lectura, es torna a reproduir en aquest apartat, a continuació de la taula que mostra els percentatges, de manera que el lector pugui, en tot moment, localitzar amb comoditat el valor de camp.

El motiu més freqüent, i de molt, és el número 4: carreres, titulacions o estudis nous o modificats, el qual apareix en 685 informacions, que representa que el 32,6% del total. Aquest tema inclou aquelles on es dona informació sobre els estudis o el centres d'estudi que han estat modificats o el CUR ha donat autorització perquè s'implantin. Tanmateix, cal dir, que l'elevat percentatge que rep aquest motiu es deu a aquelles informacions que tracten dels estudis o les carreres noves, i no tant dels que informen sobre les modificacions que es realitzen. A la conclusió d'aquest treball, s'anomenen alguns dels estudis concrets que es van anar creant al llarg de l'any 1997 i que els mitjans van anar recollint. Un exemple podria ser el de l'anomenada Universitat de l'aire a la URV, sota la tutela de la Fundació Rego, que preveia començar classes el 1998.

El segon motiu més freqüent, és el número 8: COU, PAU i notes de tall, el qual apareix en 274 vegades i representa el 13%. Com es veurà, aquest és un dels que més preocupen a la comunitat preuniversitària, i a la societat en general, ja que aglutina aquelles qüestions que es vinculen directament amb l'últim

curs de la secundària i amb el neguit de l'espera i amb l'assignació de places universitàries.

El tercer motiu més freqüent és el número 17: informació a l'estudiantat, el qual apareix en 253 articles i representa que el 12%. Si el motiu anterior (8) es troba fortament vinculat amb l'assignació de places universitàries i notes de tall, aquest es vincula amb la informació prèvia que els preuniversitaris necessiten per decidir sobre el seu futur acadèmic i professional, és a dir, sobre el COU, la FP superior, o com fan les PAU, l'estudi o titulació que realitzarà i on la realitzarà.

El quart motiu més freqüent és el número 14, la inauguració del curs acadèmic o la lliçó inaugural, el qual apareix en 130 informacions i representa el 6,2% del total. Aquest motiu es vincula al tema d'accés quan l'alumne ja té la plaça i és el primer acte acadèmic a què pot assistir, més que no pas pel propi contingut d'aquestes inauguracions. És més aviat un protocol acadèmic inherent al tema d'estudi, i es pot observar la gran varietat de persones: Jacques Santer, el director de cinema Àlex de la Iglesia, el conseller Trias, Andrés Pedreño, rector de la Universitat d'Alacant, Martí de Riquer, Victoria Prego, que és periodista especialitzada en política, catedràtics, músics, etc. i també de temàtiques escollides: l'ordre i el caos, lliçons d'història, conferències polítiques, i un llarg etcètera.

El cinquè motiu és el número 21, la reforma dels plans d'estudis de secundària o els universitaris, el qual apareix 124 vegades, el 5,9%. Cal dir, però, que aquell any 1997 van aparèixer diverses informacions relatives a la reforma de la selectivitat i a la reforma dels plans d'estudi universitaris, i es comença a parlar d'assemblar-se a Europa. Una notícia interessant és la del *Diari de Girona* de 25 de febrer amb el títol "Els estudiants d'Arquitectura Tècnica de la UdG volen 250 crèdits" els estudiants demanaven més hores que les obligatòries, i això implicava quatre cursos.

Després ve el número 19: places que s'ofereixen de nou accés o en general, amb el 5,7%, on durant els mesos de juliol, setembre i octubre, hi ha molts articles dedicats a la preinscripció, gairebé en exclusiva. Un altre motiu que ha

estat recidivant amb els anys i que apareix el desembre, és que els degans de Medicina reclamen la reducció del nombre d'estudiants, amb l'explicació que el sector té excés de metges, i segons ells, així es frenaria la precarietat laboral.

El setè motiu és el 18: la percepció social de les universitats, amb un 5,6%. Aquí no hi ha l'acudit, ni els anuncis, ni els reportatges. Hi ha tres notícies que es titulen com el motiu "la percepció social", segons el consell social de la UPC, de la pròpia universitat i segons la UAB. D'altres com: universitat i societat, o, per exemple, catedràtics que denuncien l'abandó i deteriorament de la institució, o la realització d'unes jornades sobre el futur de la universitat.

El vuitè i el darrer que té més d'un 5%, és el número 20: els preus públics universitaris amb el 5,3%. No hi ha mes de l'any que no se'n parli, és un tema que constantment surt a la palestra, fins i tot durant l'agost es parla de la universitat només per a rics, o l'augment de l'1,69% d'aquest tipus de preus.

Pel que fa a la resta de motius, la Taula 69 presenta els percentatges obtinguts i el nombre d'informacions dels 24 valors d'aquest camp.

Taula 69. Percentatges i freqüències dels motius

	Valors del camp motiu	Fre- qüèn- cia	% sobre el total d'articles (n = 2.104)
1	Alumnes. Procedència i preferències d'estudi de qualsevol universitat, inclosa la Universitat Catalana d'Estiu, o la Internacional <i>Menéndez y Pelayo</i> .	100	4,15%
2	Aules de la gent gran. (No inclou informació del tancament ni del desenvolupament).	38	1,57%
3	Beques en general o per a alumnes de nou accés. (No inclou la informació per a titulats, ni per a alumnes que estan fent la carrera).	78	3,20%
4	Carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels ja existents.	685	28,14%
5	CFGS, FP i Mòduls Professionals.	19	0,78%
6	Com millorar en els exàmens d'accés.	9	0,37%
7	Contractes – programa.	20	0,82%
8	COU i PAAU, notes i notes de tall.	274	11,25%
9	Defensa de les universitats públiques.	90	3,70%
10	Districte Compartit.	9	0,37%
11	Estadístiques sobre qualsevol dels temes esmentats.	24	0,98%
12	Estudiants estrangers que hi ha a Catalunya.	5	0,20%
13	Estudis de secundària, superior o altres titulacions a l'estranger.	5	0,20%
14	Inauguració del curs acadèmic o lliçó inaugural.	130	5,36%

	Valors del camp motiu	Fre- qüèn- cia	% sobre el total d'articles (n = 2.104)
15	Integració d'alumnes disminuïts.	8	0,32%
16	Més grans de 25 anys.	20	0,82%
17	Orientació i informació a l'estudiantat de pregrau, cursos introductoris, punts d'informació juvenil, jorna- des universitàries de portes obertes.	254	10,43%
18	Percepció social de les universitats.	118	4,84%
19	Places que s'ofereixen de nou accés o en general.	124	5,09%
20	Preus públics universitaris.	95	3,9%
21	Reforma dels plans d'estudis de secundària o univer- sitaris.	127	5,21%
22	Residències universitàries, allotjaments amb gent gran.	43	1,77%
23	Saló de l'Ensenyament.	56	2,3%
24	Universitats d'estiu o cursos, inauguracions o projec- tes de creació de noves. (No inclou informació sobre el tancament ni sobre el desenvolupament).	103	4,23%
	Total	2.434	100%

3.3.9.2 Valoració del camp Motiu

A la Taula 70 hi ha la valoració que reben els diferents motius. Del conjunt de motius, i en funció de la quantitat d'articles que tracten sobre ells, cal destacar el percentatge negatiu que reben dos d'ells: la percepció social de les universitats, el 18, amb un 51,4% de valoració negativa, que inclou notícies sobre les manifestacions i mobilitzacions d'estudiants a favor d'una universitat pública i de qualitat, i els preus públics de les universitats, el 20, amb un 28,9% de valoració negativa, que inclou notícies sobre l'augment de les taxes de matriculació i el recàrrec implantat als diplomats i llicenciats que volen estudiar una segona titulació universitària. D'altres amb percentatges superiors tenen un valor absolut igual o inferior a 4. Per tant, també caldria esmentar el conjunt del 3, 9 i 18, de beques en general o per a alumnes de nou accés, defensa de les universitats públiques i la percepció social de les universitats, amb 6 informacions 5 de les quals són negatives cosa que representa un 83,3%.

Taula 70. Percentatges i freqüències dels motius que han rebut una valoració negativa

Motius	Valoració						Freqüència Acumulada
	Positiva		Negativa		Neutra		
	Freqüència	%	Freqüència	%	Freqüència	%	
1	42	84	2	4	6	12	50
1, 4	7	100					64
1, 5	1	100					66
1, 8	1	100					68
1, 11	4	50	2	25	2	25	84
1, 14	1	100					86
1, 17	2	100					90
1, 18	2	100					94
1, 19	20	95,23	1	4,77			136
1, 4,11	2	100					142
1,16,17	1	100					145
1,11,19	3	100					154
1,11,19,21			1	100			158
2	20	100					178
2, 3	1	25	3	75			186
2, 4	2	100					190
2, 9	2	50	2	50			198

Motius	Valoració						Freqüència Acumulada
	Positiva		Negativa		Neutra		
	Freqüència	%	Freqüència	%	Freqüència	%	
2, 10	1	100					200
2, 11			2	100			204
2, 12	1	100					206
2, 14	1	100					208
2, 16	1	100					210
2, 19	2	100					214
3	51	81	11	17,5	1	1,6	277
3, 13	1	100					279
3, 18	2	100					283
3, 21			1	100			285
3, 24	1	100					287
3, 9,18	1	16,7	5	83,3			305
4	565	91,7	40	6,5	11	1,8	921
4, 7	2	100					925
4, 8	1	100					927
4, 9	1	50	1	50			931
4, 14	6	100					943
4, 17	13	100					969
4, 18	5	83,33	1	17,67			981
4,19	21	95,45	1	4,55			1.025
4, 21	3	100					1.031
4,5,8,9,21	1	100					1.036
4, 9,18	1	100					1.039
4,14,19	1	100					1.042
5	7	70	3	30			1.052
5, 8	1	50	1	50			1.056
5, 21			1	100			1.058
5, 8, 17	1	100					1.061
5,17,23	3	100					1.070
6, 8	3	100					1.076
6, 9			1	100			1.078
6, 8, 21	3	60	2	40			1.093
7	17	94,44			1	5,56	1.111
8	177	80,1	35	15,8	9	4,1	1.332
8, 11	1	33,33	2	66,67			1.338
8, 17	6	100					1.350
8, 18	1	33,33	2	66,67			1.356
8, 19	2	40	3	60			1.366
8, 21	13	68,42	6	31,58			1.404
8,11,17	1	100					1.407
8,17,18	1	100					1.410
8,20,21			1	100			1.413
9	34	72,3	12	25,5	1	2,1	1.460
9, 12	1	100					1.462
9, 17	5	100					1.472
9, 18	8	42,1	11	57,9			1.510
9, 21			1	100			1.512
9,22			1	100			1.514
9,19,20	1	100					1.517

Motius	Valoració						Freqüència Acumulada
	Positiva		Negativa		Neutra		
	Freqüència	%	Freqüència	%	Freqüència	%	
10	7	100					1.524
10, 12	1	100					1.526
11					1	100	1.527
11, 12	1	100					1.529
11, 17	1	100					1.531
11, 19	1	100					1.533
12	1	100					1.534
13	3	100					1.537
13, 17	1	100					1539
14	110	95,7	4	3,5	1	0,9	1.654
14, 19	3	100					1.660
14, 21	3	100					1.666
15	5	62,5	2	25	1	12,5	1.674
16	14	87,5			2	12,5	1.690
16, 18	1	50	1	50			1.694
17	157	96,9	2	1,2	3	1,9	1.856
17, 18	1	100					1.858
17, 19	3	100					1.864
17, 22	1	100					1.866
17, 23	50	96,2	1	1,9	1	1,9	1.970
18	32	45,7	36	51,4	2	2,9	2.040
18, 19	1	50	1	50			2.044
18, 21	1	33,33	2	66,67			2.050
19	52	88,1	6	10,2	1	1,7	2.109
20	58	64,4	26	28,9	6	6,7	2.199
20, 21	1	33,33	1	33,33	1	33,33	2.205
21	63	74,1	19	22,4	3	3,5	2.290
22	41	100					2.331
23					1	100	2.332
24	101	99,02			1	0,98	2.434
Total	1.793		256		55		2.104

3.4 Comparacions i relacions entre els diferents camps

Aquí es presenten les dades que s'obtenen en analitzar simultàniament els valors que contenen dos dels camps. Només s'han tractat aquelles relacions que s'han cregut més adients per a l'estudi, o bé aquelles altres que poden oferir una observació més exhaustiva de les informacions que es tracten, com és el cas del camp data. Aquest últim s'ha analitzat i relacionat amb altres, ja que es considera que és important conèixer el moment en què aquestes informacions van aparèixer, per tal d'observar la seva idoneïtat i adequació als terminis, als cicles i al procés que comporten i generen les diferents activitats que es relacionen amb el tema.

Les dades que apareixen mostren els percentatges i les freqüències d'aquestes diferents relacions. Finalment, cal esmentar que no s'ha tingut en compte el camp de registre Valoració, que ja ha estat analitzat conjuntament en l'apartat que tracta de les anàlisis de cadascun dels camps que integren la BD.

3.4.1 Publicació

Es mostren les relacions percentuals que manté el camp publicació amb els camps: institució, font, gènere, redactors i català. No sempre s'ha analitzat la relació que mantenen tots els valors que integren un dels camps, ja que alguns vincles no es consideren prou importants, ja que no aporten informació rellevant per a l'estudi. Pel que fa a la relació entre la publicació i els camps abans esmentats, s'ha realitzat l'anàlisi seguint la classificació en funció de l'àmbit de difusió.

3.4.1.1 Publicació i Institució

Les informacions que feien referència a Altres, corresponent a altres institucions (n = 82), han estat recollides principalment per diaris nacionals, 50%, i en menor mesura per diaris estatals, 24,4%, i comarcals, 19,5%. Les notícies en general, tracten sobre temes relacionats amb la informació a l'estudiantat, o fons d'inversions i ajuts per als estudis, essent les fonts principals els orienta

dors, l'estudiantat i les entitats bancàries.

Les notícies que feien referència a Altres universitats (n = 183) han estat recollides principalment per diaris estatals, 78,1%, i en menor mesura per diaris nacionals, 10,9%, i comarcals, 8,2%. Com és lògic pensar, els diaris estatals també recullen les notícies que tracten sobre els diversos temes que es relacionen amb les universitats que no són catalanes, dues de les tres notícies dels diaris internacionals parlen d'aquestes, i naturalment, la font principal és també Altres universitats.

Les que feien referència al CIC (n = 310) han estat recollides en primera instància pels diaris nacionals (51,6%), seguits pels diaris comarcals (25,5%). En aquest cas, tracten de: les beques, mal anomenades taxes, ja que seria més apropiat dir els preus públics⁴¹⁶, les noves titulacions, les matrícules de les PAU, o de les proves d'aptitud personal (PAP), o de les de més grans de 25 anys, l'aprovació de les noves universitats, etc.

Les notícies que feien referència al CUR (n = 32) han estat recollides en un mateix percentatge per mitjans corporatius i nacionals, 34,4%, i en menor mesura pels diaris estatals, 15,6%, i comarcals, 15,6%. Aquí, fan referència, principalment, a temes relacionats amb el finançament de la universitat pública i la demanda de més inversió en les competències que té atribuïdes la Generalitat, com en el cas de les beques.

Les que feien referència al Departament d'Ensenyament (n = 10) han estat recollides per diaris nacionals, 60%, i comarcals, 30%, com era d'esperar. N'hi ha molt poques que facin referència a aquesta institució, només 10 entrades, i els temes tractats per aquestes són: el sistema educatiu i les seves etapes, el COU i els exàmens finals i de la selectivitat, les tècniques d'estudi per

⁴¹⁶ L'article 54 de la L 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària, estableix que les taxes acadèmiques, en el cas d'estudis que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial, les fixarà la comunitat autònoma dins els límits que estableix el *Consejo de Universidades*. Per als altres estudis, les fixarà el corresponent consell social de la universitat. Posteriorment, la Llei 33/1991, de 24 de desembre, de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya, ha atorgat explícitament la consideració de preus públics a les taxes que preveu l'article 54 de la Llei de reforma universitària. D'altra banda, l'article 24 de la Llei 33/1991 estableix que la modificació de preus públics s'ha de fer mitjançant decret, a proposta conjunta del conseller d'Economia i Finances i de qui en cada cas correspongui per raó de la matèria.

millorar el rendiment en els exàmens, i la nova formació professional: els cicles formatius de grau superior i com escollir una professió.

Les notícies que feien referència al *Consejo de Universidades* (n = 169) han estat recollides principalment per diaris estatals, 72,8%, i després per diaris nacionals, 20,7%. Fan referència a molts tipus de temes, però els plans d'estudi i la forquilla de preus que podran pujar les universitats en la seva matrícula, serien els motius principals.

Les del MEC (n = 81) han estat recollides per diaris estatals, 53,1%, i en menor mesura, per diaris nacionals, 27,2%, i comarcals, 16%. Els temes més destacats són aquells que es vinculen a la reforma universitària, la reforma de la selectivitat i els nous estudis de formació professional que també sortien a Ensenyament. Moltes d'aquestes tenen com a font el propi MEC, i curiosament després, els Partits Polítics, que té com a explicació la repercussió que tenen les cambres legislatives de l'Estat. Aquí també figura la notícia molt recollida pels mitjans, que els funcionaris d'Educació, i les seves famílies, no tenen dret a estar exempts de les taxes universitàries, a causa d'una sentència judicial. Aquí també hi entrarien els de les CA.

Les que feien referència a Partits Polítics (n = 12) es troben als mitjans nacionals, 50%, en segon lloc, als estatals, 33,3%, i en menor mesura als comarcals, i locals, ambdós amb un 8,3%. La majoria d'aquests dotze articles, tracten de la reforma de la selectivitat i de l'ensenyament secundari i tenen com a valor del camp font els propis Partits.

Les informacions del Saló de l'Ensenyament (n = 53) es troben a les capçaleres nacionals, 50,09%, i després a les corporatives, 18,9%, comarcals, 15,1%, i, finalment, estatals, 11,3%.

Totes les universitats que hi ha a continuació es troben que la font principal de les informacions que apareixien és la pròpia institució.

Les que feien referència a la UB (n = 60) estan als nacionals, 45%, i corporatius, 43,3%. Els temes més tractats són aquells que fan referència a nous estudis o modificacions dels ja existents (sobretot Turisme, la integració de l'Escola de Biblioteconomia i articles que es fan ressò de les jornades de portes

obertes o altres temes relatius a activitats d'informació o orientació a l'estudiantat).

Pel que fa a la UAB (n = 84), estan molt disgregades entre els diversos tipus de premsa, han estat recollides principalment per diaris nacionals, 28,6%, comarcals, 22,6%, corporatius, 20,2%, i locals, 19%. Pel que fa als temes més tractats són: els nous estudis o les modificacions dels ja existents (turisme, música, logopèdia, traducció i interpretació, etc.), les jornades de portes obertes, la inauguració del curs i el nou sistema telemàtic de matriculació.

Les que feien referència a la UPC (n = 155), es troben en els nacionals, 37,4%, en segon lloc als corporatius, 29,7%, i en menor mesura, per diaris locals, 18,7%, i estatals, 11,6%. A part de diverses estadístiques sobre les places, la inversió que es realitza, i les beques, tracta, principalment, els temes relacionats amb la instal·lació d'una residència d'estudiants a Ciutat Vella, l'Escola Universitària Politècnica de Mataró, el campus de Castelldefels, els nous estudis o les modificacions dels ja existents (Enginyeria Naval - Propulsió, Ciències del Mar i EUNCET, l'Escola Universitària de la Caixa d'Estalvis de Terrassa), el Parc Mediterrani de la Tecnologia a Castelldefels, i unes jornades sobre la reforma acadèmica.

Les de la UPF (n = 48), es troben en percentatges similars, en diaris nacionals i corporatius, 41,7% i 39,6% respectivament, i, en menor mesura, en estatals, 16,7%. El que s'ha recollit tracta de nous estudis, o modificacions dels ja existents (Ciències polítiques, Ciències de la salut i de la vida i Turisme, bàsicament), l'oferta universitària al Maresme i la jornada d'inauguració dels cursos de les diferents titulacions.

Pel que fa a la UdL (n = 69), han estat recollides en la seva majoria absoluta, per diaris comarcals, 82,6%, i, en menor mesura, per diaris corporatius, 11,6%. Els temes que apareixen són molt diversos: des dels nous estudis com Turisme o els projectats com Mestre en Llengua Estrangera, Enginyeria Tècnica Industrial o l'adscripció de Fisioteràpia, fins a diverses estadístiques que versen sobre tot tipus de dades: els preus públics, les beques, els alumnes matriculats i la seva procedència, les places ofertes, més gran de 25 anys, les

residències, etc.

Les notícies que feien referència a la UdG (n = 80) han estat recollides en la seva gran majoria per diaris nacionals, 50%, i comarcals, 46,3%. Els temes més tractats són: nous plans d'estudi de les carreres, nous estudis o modificacions dels ja existents (sobretot la creació de Comunicació i Relacions Públiques, l'adscripció de l'escola de Turisme, i la construcció de la nova facultat de Dret), els cursos d'estiu i les places ofertes i altres estadístiques relatives a l'accés i als preus públics.

Les notícies que feien referència a la URV (n = 197) han estat recollides pels diaris nacionals, 46,2%, i els comarcals, 42,1%, després per corporatius, 10,7% i només un 2, 1%, en diaris estatals. Els temes principalment tractats són: l'aprovació i creació de la Universitat de l'Aire, els nous estudis de Turisme i Enologia, i una sèrie d'estadístiques sobre els matriculats, el balanç de l'any, unes cròniques sobre diverses activitats, convenis i jornades (la inauguració del curs, el contracte - programa, les proves de més grans de 25 anys, els allotjaments, etc.).

Les de la UOC (n = 84), han estat recollides en primer lloc per diaris comarcals, 39,3%, en segon lloc per nacionals, 31%, i en menor mesura per corporatius, 11,9%, i estatals, 10,7%. Les temàtiques són aquelles referents a les noves titulacions i a les places ofertes, la inauguració de les diverses seus i els nous centres i punts de suport, la preinscripció, que fan dos cops l'any, i la matriculació.

Les notícies que feien referència a la URL (n = 39) es troben en primer lloc als mitjans corporatius, 46,2%, en segon lloc, als nacionals, 33,3%, després, i en menor mesura, als estatals, 12,8%. Tracten principalment de: els nous estudis (Arquitectura, sobretot, Relacions Laborals i Telemàtica), l'Escola universitària de Treball Social, la Universitat d'Estiu, ESADE i les sol·licituds de plaça a aquesta universitat.

Les de la UVic (n = 222), han estat recollides, per majoria absoluta, en mitjans comarcals, 62,2%, seguit de corporatius i nacionals, 15,3% i 14,9% respectivament. Cal recordar que aquesta universitat és una de les que obté

major nombre de registres que tracten sobre ella, davant de cadascuna de les públiques. A més d'aquells temes relacionats amb les estadístiques, les noves titulacions o el balanç anual, les informacions més recollides són aquelles que estan relacionades amb la conversió, o el pas, de l'Escola Universitària de Vic (EUV) a Universitat de Vic.

Les que feien referència a la UIC (n = 94) han estat recollides principalment per nacionals, 48,9%, i en menor mesura per estatals, 23,4%, i comarcals, 17%. La darrera notícia que quedava d'un diari internacional és del *The Times Higher*, i és referida a aquesta universitat amb el títol: "*Catholics "too free with names"*" que s'ha traduït per "Els Catòlics massa lliures amb els noms". La font principal, com s'ha dit, és la mateixa universitat, però en aquest cas es destaca com a fet rellevant que va seguida dels Partits Polítics i el CUR. Els temes més tractats són tots aquells que tenen a veure amb les negociacions per a la creació de noves titulacions, com per exemple la implantació a Tortosa de dues titulacions de la UIC, i la creació i l'aprovació per part de la Generalitat de la que volia ser la Universitat Lliure.

Les que feien referència a la UNED (n = 37) han estat recollides per diaris nacionals, 40,5%, seguides dels comarcals, 37,8%, i en menor mesura, dels estatals, 16,2%. Com a temes més tractats, cal destacar aquells referents al percentatge de matriculats, les seues acadèmiques, els cursos que es realitzen, les noves titulacions, la inauguració del curs i la celebració del 25 aniversari d'aquesta institució.

Només queden tres notícies, una relacionada amb la UAB / UPC conjuntament, i dues relacionades amb la UPC / UVic en diaris de difusió nacional.

Les informacions que tenen com a institució les universitats públiques agrupades han estat recollides per diaris nacionals en un 37,4%, per comarcals en un 30,8%, per corporatius en un 18,2%, en estatals en un 7% i, en menor mesura, en locals, amb el 6'6%. Les de les universitats privades, ho han estat en primer lloc pels diaris de caire comarcal, 43,7%, en segon lloc per diaris nacionals, 25,6%, i, en menor mesura, per diaris corporatius, 16,6%, estatals, 12,1% i locals 1,7%. Com s'observa, la correlació és diferent.

Els articles referents a aquestes darreres universitats, en conjunt, tracten principalment sobre les gestions relacionades amb el reconeixement de les dues universitats, la UVic i la UIC, que es va dur a terme aquest any, i que els mitjans van estar pendents de tots els tràmits que havien de fer, des del reconeixement del Parlament de Catalunya fins a la seva publicació al DOGC.⁴¹⁷

3.4.1.2 Publicació i Font

Principalment, Altres universitats han estat les informadores dels diaris estatals, 79,9%, i en menor mesura dels diaris nacionals, 10,9%. Les institucions sobre les que fan referència els registres majoritàriament són també Altres universitats. Presenten informacions variades sobre universitats de l'Estat Espanyol, més concretament sobre la Comunitat de Madrid i la de Castella - La Manxa.

Fonamentalment, les Entitats bancàries han estat les informadores dels diaris nacionals, 42,1%, i comarcals, 36,8% i en menor mesura dels diaris estatals, 21,1%. Els articles tracten sobre ajuts, crèdits, beques i premis que ofereixen les distintes entitats bancàries, tot i que en general les notícies tracten d'aquelles qüestions que gestiona la Caixa d'Estalvis de Manresa, en concret les seves beques.

El CIC ha estat l'informador dels diaris nacionals, en un 55,1%, i menys dels diaris comarcals, en un 18,4%, estatals, en un 14,6%, i corporatius, en un 10,3%. A més de les informacions que versen sobre les noves titulacions, de les anàlisis i el balanç de la demografia, la major quantitat d'aquestes tracten de qüestions que es vinculen directament amb les estadístiques dels alumnes matriculats i les places ofertes per les universitats catalanes.

El CUR ha estat l'informador, en un percentatge més elevat, dels diaris nacionals, 44,7% i en menor mesura dels diaris estatals, 22,4%, corporatius,

⁴¹⁷ L 5/1997, de 30 de maig, de reconeixement de la Universitat de Vic (DOGC de 12 de juny de 1997). I L. 11/1997, d'1 d'octubre, de reconeixement de la Universitat Internacional de Catalunya (DOGC de 2 d'octubre de 1997).

18,4%, i comarcals, 11,8%. A més de l'aprovació i el reconeixement de noves titulacions, o bé de la "Universitat Lliure", i de les estadístiques sobre les PAU (la nota mitjana, el nombre d'aprovat i de suspesos, els matriculats, etc.), aquests articles tracten el tema dels preus públics i el finançament de les universitats, i també es parla mot de la reclamació per part de la Generalitat per gestionar les beques del MEC.

El *Consejo de Universidades* ha informat en un 71,6%, de les notícies en diaris estatals, després en diaris nacionals, 21,6%, només aquest dos ja sumen el 93,2% del total. Aquests, a més de fer-se ressò de les estadístiques de les PAU, tracten sobre qüestions vinculades a la reforma universitària, els preus de matriculació, el nombre de places i sobretot tracta d'aquells temes que fan un balanç de la qualitat de l'ensenyament superior i l'obertura per part del Govern, d'un nou sistema de finançament que es podrà aplicar a les universitats públiques en funció que s'aconsegueixin uns objectius marcats amb anterioritat (els contractes programa).

El Departament d'Ensenyament informa, en un 81,8%, a les publicacions nacionals, i després als comarcals i locals en igual percentatge, 9,1%. Amb aquests tres s'arriba al 100%. Aquí, com en el camp tractat anteriorment de la Institució, les informacions són escasses i bàsicament relacionades amb temes de formació professional.

L'estudiantat es comunica, en un 47,4%, amb els nacionals, i a continuació amb els estatals, 26,3%, corporatius, 15,8%, i comarcals, 10,5%. Els seus registres tracten de les residències compartides amb gent gran, i de les queixes contra els preus públics de les matrícules.

Les Fonts individuals han estat les informadores en un 72,7% dels diaris nacionals i en un 27,3% dels estatals, així s'arriba al 100%. Aquests parlen sobre l'accés a la universitat en general, i més concretament sobre les PAU.

El MEC informa, en un 61,7%, als estatals, a nacionals, 25,5%, i comarcals, 10,6%. Pràcticament, tots tracten de la reforma universitària i dels nous plans d'estudi.

Els orientadors transmeten feina, en un 44,6%, als nacionals, estatals,

33,8%, i comarcals, 16,9%. Com és lògic deduir, aquests tracten bàsicament de les jornades i els punts d'informació, de l'orientació universitària, de les PAU, dels cursos d'estiu, de les guies d'estudis universitaris i de les sortides professionals d'aquests.

Altres, que en aquest cas eren Altres fonts, les troben, en un 47,8%, en estatals, i després en nacionals, 30,4%. Aquests articles, pocs en nombre (n = 23), tracten temes diversos i molt específics, el més reiterat és una guia per estudiar als EE.UU, sota diversos títols, però el que més crida l'atenció és el publicat per *El Mundo*: "En clase con el Tío Sam".

Els Partits Polítics han estat els informadors en un percentatge similar per diaris nacionals, 34,5%, comarcals, 32,2%, i estatals en un 31%. Tot i que aquests tracten de diversos temes (les beques, el districte compartit, les notes de PAU, etc.), les qüestions que han obtingut un major cobriment pels mitjans, són les que es refereixen a l'aprovació i reconeixement de la UVic i la UIC, altre cop, en aquest cas quan estaven en fase de l'estudi i el debat parlamentari, després ve la reforma de les PAU, en especial quan estava al Senat.

Principalment, el Saló de l'Ensenyament ha estat l'informador, en un 52,8%, de les notícies en diaris nacionals i en un percentatge inferior en diaris comarcals, 15,1%, corporatius, 15,1%, i estatals, 13,2%. Aquests es fan ressò de les jornades i de les dades estadístiques que el propi Saló proporciona a través de comunicats.

Pel que fa a les diverses universitats, cal esmentar que les informacions que arregen les diferents informacions són les mateixes que les exposades en l'apartat que es parla sobre la institució / organització i les publicacions, ja que com s'ha esmentat, les informacions que menen sobre alguna qüestió relativa a aquestes institucions tenen normalment com a font la mateixa universitat. És per això, que a continuació només s'exposen els percentatges sense indicar quin tipus de temes tracten les referències publicades.

La UB ha estat la informadora, en un 45%, de les notícies en corporatius, en un 40%, en nacionals, mentre que ho ha estat en menor mesura en estatals, el 10%.

La UAB ho ha estat, en un 27,5%, en medis nacionals, i en un percentatge idèntic en comarcals, 21,3%, en corporatius, 21,3%, i en locals, 21,3%.

La UPC, en un 37,8%, en nacionals, en un 30,1%, en corporatius i en un percentatge inferior en locals, 17,9%.

La UPF ha estat la informadora, en un 43,8%, en nacionals, en un 37,5%, en corporatius i en menor mesura en estatals, el 16,7%.

La UdL aconsegueix que li publiquin, en un 85,9%, les informacions en diaris comarcals i en un menor percentatge en corporatius, 8,7%.

La UdG és font, en un 52%, en nacionals i en un 45%, en comarcals. La resta de publicacions se'n porta l'1% cadascuna, excepte, és clar, els diaris internacionals.

La URV ha estat la informadora, en un 46,9%, en nacionals, en un 40,8%, en comarcals i, en menor mesura, en corporatius, el 10,8%.

La UOC passa la informació, en un 44%, als diaris comarcals, i en menor mesura, als nacionals, en un 28,6%, i als corporatius l'11,9%.

La URL, en un 48,8%, als corporatius, en un 31,7%, als nacionals i, en un percentatge inferior, a diaris estatals, el 12,2%.

La UVic ha estat la informadora, en un 62,9%, de les notícies en mitjans comarcals, i en un percentatge inferior en corporatius i nacionals, el 17,1% i el 12,2% respectivament.

La UIC, en un 54,5%, en nacionals i en menor mesura en diaris comarcals, 15,2%, i estatals el 16,7%.

I, per últim, la UNED, ha estat la informadora, en un 43,2%, de diaris nacionals, ja que hi ha molts centres associats, i alguns amb una trajectòria molt llarga, a Catalunya, i a continuació en mitjans comarcals, 35,1%, i en els estatals, el 16,2%.

3.4.1.3 Publicació i Gènere

En tots els diferents tipus de publicacions s'observa el mateix patró. Com

es mostra a la Taula 71, majoritàriament han publicat notícies, i en un percentatge més inferior, articles d'opinió. Pel que fa al tema que més han tractat els articles d'opinió, es tractava de qüestions relacionades amb la nova Universitat de Vic, i la resta, sobre alguna qüestió relativa amb l'orientació universitària i consideracions sobre els diferents punts de vista de la universitat.

Els altres de gèneres periodístics obtenen un percentatge per sota del 3%, essent l'únic que supera el 2% el que correspon a l'aparat de les entrevistes. Aquest últim també tracta, amb un nombre considerable, de qüestions relacionades amb la UVic, amb una majoria d'entrevistes realitzades al rector d'aleshores, Ricard Torrents. El mateix passa amb el gènere de reportatge que també mena sobre qüestions vinculades a la UVic, i ressenyable, si es té en compte la dispersió de temes tractats. Finalment, pel que fa als anuncis, presenten els estudis o titulacions que ofereixen les diferents escoles universitàries vinculades a les universitats públiques, i sobretot la convocatòria de les proves de més grans de 25 anys, publicades per una universitat, i les de PAU.

Taula 71. Relacions entre els gèneres periodístics i les publicacions en funció de l'àmbit de difusió

Àmbit publicació		Gèneres periodístics						Total	
		Acudit	Anunci	Article d'opinió	Cartes director	Entrevista	Notícia		Reportatge
Corporatiu	Recompte		3	23	1	2	231	5	265
	%		1,1%	8,7%	0,4%	0,8%	87,2%	1,9%	100%
Estatal	Recompte		1	26	12	10	411	20	480
	%		0,2%	5,4%	2,5%	2,1%	85,7%	4,2%	100%
Nacional	Recompte	1	19	44	17	18	620	8	727
	%	0,1%	2,6%	6,1%	2,3%	2,5%	85,3%	1,1%	100%
Comarcal	Recompte		11	33	3	17	485	6	555
	%		2%	5,9%	0,5%	3,1%	87,4%	1,1%	100%
Local	Recompte		2	1			70	1	74
	%		2,7%	1,4%			94,6%	1,4%	100%
Internacional	Recompte						3		3
	%						100%		100%
Total	Recompte	1	36	127	33	47	1.820	40	2.104
	%	0,1%	1,7%	6%	1,6%	2,2%	86,5%	1,9%	100%

3.4.1.4 Publicació i Redactors

A la Taula 72, es presenten les relacions que mantenen els camps Publicació i Redactor de la informació, en funció del nombre dels redactors que subscriuen l'article i de l'àmbit de difusió territorial de les publicacions. Les informacions que apareixen en diaris corporatius han estat signades, principalment, per la redacció, en un 88,3%, i en segon lloc per un sol autor, el 10,9%. En queden dos, el 0,4%, que representen un col·lectiu i l'Agència EFE.

Majoritàriament, les de diaris estatals han estat signades per un sol redactor, el 65,7%, seguides per la redacció, el 29,7%.

Les aparegudes en mitjans nacionals han estat signades, per un sol autor, el 61,2%, i per la redacció, 32,5%.

Les informacions aparegudes en diaris comarcals han estat signades en un percentatge similar per la redacció, el 49,5%, o per un sol redactor, el 47,4%.

Les dels locals són d'un sol autor, el 55,4%, per la redacció, 39,2%, seguides de lluny per l'Agència EFE, el 4,1%, i, per dos redactors l'1,4% restant.

Taula 72. Relació entre el nombre de redactors i els àmbits de difusió de les publicacions

Àmbit publicació		nombre de redactors					Redacció	Europa Press	Total
		Un redactor	Dos redac.	Tres redac.	Col·lectiu	Agència EFE			
Corporatiu	Recompte	29			1	1	234		265
	%	10,9%			0,4%	0,4	88,3%		100%
Estatat	Recompte	315	8		1	12	143	1	480
	%	65,7%	1,7%		0,2%	2,5%	29,7%	0,2%	100%
Nacional	Recompte	445	13	2	1	28	236	2	727
	%	61,2%	1,8%	0,3%	0,1%	3,9%	39,2%	0,3%	100%
Comarcal	Recompte	263	8		1	8	275		555
	%	47,4%	1,4%		0,2%	1,4%	49,5%		100%
Local	Recompte	41	1			3	29		74
	%	55,4%	1,4%			4,1%	39,2%		100%
Internacional	Recompte	2	1						3
	%	66,7%	33,3%						100%
Total	Recompte	1.095	31	2	4	52	917	3	2.104
	%	52%	1,5%	0,1%	0,2%	2,5%	43,6%	0,1%	100%

3.4.1.5 Publicacions i Català

La Taula 73 mostra com el 99,2% de les informacions publicades en els mitjans corporatius són en català. L'únic que publica dues notícies en llengua no catalana és la *Gaceta Universitaria*.

Taula 73. Freqüències de català de les publicacions corporatives

	Freqüència	Percentatge
No	2	0,8
Sí	263	99,2
Total	265	100

Com es pot observar en la Taula 74, el 99,4% de les presentades en els estatals estan escrites en castellà. L'únic diari que publica tres notícies en català és *El País*, evidentment en el seu encartat o quadern de Catalunya.

Taula 74. Freqüències de català de les publicacions estatals

	Freqüència	Percentatge
No	477	99,4
Sí	3	0,6
Total	480	100

El 56,3% de les publicades en els nacionals, com mostra la Taula 75, són en català. L'excepció significativa, *Eco*, que publica el 100% en castellà. El *Periódico de Catalunya* i *La Vanguardia* publiquen en llengua no catalana el 71,9% i el 92,6% de les seves notícies respectivament. En el primer cas podria haver estat inferior, si sempre s'hagués trobat l'edició catalana.

Taula 75. Freqüències de català de les publicacions nacionals

	Freqüència	Percentatge
No	318	43,7
Sí	409	56,3
Total	727	100

Com es pot observar a la Taula 76, el 63,8% del total de les informacions dels diaris comarcals són en català. Gairebé tots presenten el 100% dels seus escrits en aquesta llengua, excepte: *La Mañana*, el 94,3% dels escrits estan en castellà, el *Segre*, un 87,1% en castellà, (li passa, però, el mateix que a *El Periódico*), i per últim, el *Diari de Tarragona*, on el 64,9%, són en castellà.

Taula 76. Freqüències de català de les publicacions comarcals

	Freqüència	Percentatge
No	201	36,2
Sí	354	63,8
Total	555	100

Com es pot veure a la Taula 77, només el 27% de les notícies publicades en periòdics locals són en català. L'explicació és que dels dos únics diaris majoritàriament castellans, són dels que més informacions s'han recollit: *Diari de Sabadell*, el 80% de les seves notícies estan publicades en llengua castellana (n = 12 de 15) i el *Diario de Terrassa*, el 93,3% en castellà (n = 42 de 45).

Taula 77. Freqüències de català de les publicacions locals

	Freqüència	Percentatge
No	54	73%
Sí	20	27%
Total	74	100

3.4.2 Data

Es presenten un seguit d'indicadors que corresponen a les relacions que el camp data estableix amb altres camps com són: Publicació, Redactors de la informació, Gènere periodístic, Font, Institució, Català, Acompanyament gràfic i Motiu.

A l'hora de realitzar aquestes relacions s'ha procedit de la mateixa manera que a l'apartat anterior, esmentant només aquells valors que s'han considerat més significatius o d'interès per a l'estudi. En general, el conjunt de les anàlisis que aquí es mostren permet obtenir una visió clara dels temes que es van tractar cada mes de l'any, els motius, qui ho va donar, la institució a qui es refereixen, on van aparèixer, la publicació, qui és el qui escriu, i com hi van aparèixer, l'idioma que s'empra, i l'acompanyament gràfic, si n'hi ha.

3.4.2.1 Data i Publicacions

Com es pot observar a la Taula 78, els diaris estatals, nacionals i comarcals han publicat, mentre per cents força homogenis, informacions relacionades amb el tema d'accés durant tot l'any. No així els diaris corporatius, que obtenen el major nombre de publicacions, el 28%, al mes d'octubre, coincidint amb l'inici del curs acadèmic. Aquests, normalment, no es publiquen al mes d'agost i el baix percentatge d'informacions que apareixen els mesos de juny i juliol indica que les seves publicacions no estan pensades per a aquells alumnes que encara no han arribat a la universitat.

En general, s'observa una gran dispersió, fent especial menció al mes de desembre, que obté un percentatge força elevat, si es té en compte que aquest mes se situa al bell mig de l'any acadèmic.

Les publicacions, segons l'àmbit de difusió territorial, que més escrits publiquen cada mes, són les d'àmbit nacional, amb un percentatge superior a la resta, en els mesos de març, abril, juny, juliol, setembre i novembre, 6 mesos de 12. Aquestes, els mesos de gener i desembre obtenen el mateix percentatge que les de caire comarcal i estatal, respectivament. La segona quantitat correspon a les comarcals, amb un percentatge per sobre de la resta en els mesos de febrer, maig i agost. El segueixen les estatals, que adquireix un major percentatge que la resta, al mes de desembre, que és similar a les publicacions nacionals. Cal dir que el percentatge que obtenen les publicacions estatals, oscil·la entre el 20% i el 30%, estant només per sota d'aquests, els mesos de juliol, amb el 15,9%, octubre, amb el 18,5%, i novembre, amb el 19,7%.

Pel que fa a la resta, les publicacions corporatives es mouen entre un 5%, el mes juny, i un 28%, el mes d'octubre; essent el percentatge entre el 10% i el 13% el que més el representa, donant-se així els mesos de febrer, març, abril, maig i setembre. El percentatge que obtenen les publicacions locals està molt per sota de la resta, i oscil·la entre l'1,2% i el 6,5%.

Taula 78. Relació entre els mesos i les publicacions per àmbit de difusió

Mesos		Total					Inter-nacio-nal	Total
		Cor-pora-tiu	Estatal	Nacional	Comarcal	Local		
Gener	Recompte	6	19	27	27	1		80
	%	7,5%	23,8%	33,8%	33,8%	1,3%		100%
Febrer	Recompte	20	29	47	50	8		154
	%	13%	29%	30,5	32,5%	5,2%		100%
Març	Recompte	22	36	64	52	6		180
	%	12,2%	20%	35,6%	28,9%	3,3%		100%
Abril	Recompte	32	54	125	45	8		264
	%	12,1%	20,8%	47%	17%	3%		100%
Maig	Recompte	34	81	66	90	7		278
	%	12,2%	29,1%	23,7%	32,4%	2,5%		100%
Juny	Recompte	20	58	94	35	8	1	216
	%	9,3%	26,9%	43,5%	16,2%	3,7%	0,5%	100%
Juliol	Recompte	10	32	85	61	13		201
	%	5%	15,9%	42,3%	30,3%	6,5%		100%
Agost	Recompte		8	10	11	2	1	32
	%		25%	31,3%	34,4%	6,3%	3,1%	100%
Set.	Recompte	22	54	61	51	8		196
	%	11,2%	27,6%	31,1%	26%	4,1%		100%
Octubre	Recompte	56	37	46	57	4		200
	%	28%	18,5%	23%	28,5%	2%		100%
Nov.	Recompte	12	27	57	34	7		137
	%	8,8%	19,7%	41,6%	24,8%	5,1%		100%
Des.	Recompte	31	45	45	42	2	1	166
	%	18,7%	27,1%	27,1%	25,3%	1,2%	0,6%	100%
Total	Recompte	265	480	727	555	74	3	2.104
	%	12,6%	22,9%	34,5%	26,4%	3,5%	0,1%	100%

3.4.2.2 Data i Redactors

Com s'observa a la Taula 79, la majoria d'escrits han estat subscrits per un sol redactor, el 52%. El segon valor més alt, és de la redacció, amb el 43,6%, essent els mesos d'octubre i desembre els únics que aquest darrer sobrepassa un sol redactor. El percentatge més alt de redacció s'obté l'octubre,

amb un 60%. Hi ha una gran concentració entre tots dos, ja que obtenen més del 95% del total. S'observa també que l'Agència EFE ha treballat força aquest tema. Es manté certa homogeneïtat, pel que fa al tant per cent de cadascun del mesos de l'any.

Taula 79. Relació entre els mesos i el nombre de redactors

Mesos		Nombre de redactors				Agència EFE	Redacció	Europa Press	Total
		Un redactor	Dos redac	Tres redac.	Col·lectiu				
Gener	Recompte	43	4	1			32	80	
	%	53,8%	5%	1,3%			40%	100%	
Febrer	Recompte	80	4			3	67	154	
	%	51,9%	2,6%			1,9%	43,5%	100%	
Març	Recompte	91	1			8	80	180	
	%	50,6%	0,6%			4,4%	44,4%	100%	
Abril	Recompte	139	1		1	5	116	264	
	%	52,7%	0,4%		0,4%	1,9%	43,9%	100%	
Maig	Recompte	141	7		1	9	119	278	
	%	50,7%	2,5%		0,4%	3,2%	42,8%	100%	
Juny	Recompte	130	4	1		6	75	216	
	%	60,2%	1,9%	0,5%		2,8%	34,7%	100%	
Juliol	Recompte	124	2			3	72	201	
	%	61,7%	1%			1,5%	35,8%	100%	
Agost	Recompte	15				3	14	32	
	%	46,9%				9,4%	43,8%	100%	
Set.	Recompte	104	3			8	81	196	
	%	53,1%	1,5%			4,1%	41,3%	100%	
Oct.	Recompte	74	2		2	2	120	200	
	%	37%	1%		1%	1%	60%	100%	
Nov.	Recompte	75	1			2	59	137	
	%	54,7%	0,7%			1,5%	43,1%	100%	
Des.	Recompte	79	2			3	82	166	
	%	47,6%	1,2%			1,8%	49,4%	100%	
Total	Recompte	1.095	31	2	4	52	917	2.104	
	%	52%	1,5%	0,1%	0,2%	2,5%	43,6%	100%	

3.4.2.3 Data i Gènere

Aquí es presenta la Taula 80, que mostra una relació entre els mesos de l'any i els gèneres periodístics. Hi apareixen les freqüències de gèneres que es van publicar cada mes, amb el percentatge que representa aquesta quantitat en relació al total. A la part horitzontal, el total es refereix al gènere en relació al total d'informacions, mentre que a la part vertical el total correspon a la quanti

tat que es publicaren cada mes, amb el seu corresponent tant per cent.

Les notícies mantenen totes un percentatge superior al 75% en relació al total d'articles.

El major percentatge d'anuncis publicats durant tot l'any és pels mesos d'abril i maig, coincidint amb els que l'activitat informativa a l'estudiantat és més nombrosa, a causa entre d'altres del Saló de l'Ensenyament.

Les cartes al director es van publicar, i per ordre de percentatge, l'abril, 15,2% sobre el total d'aquest gènere, i el maig, l'octubre i el novembre, amb un 12,1% cadascun. És fàcil inferir que aquests mesos corresponen al període de final de curs de secundària, i a l'inici del curs acadèmic universitari.

Els mesos on van aparèixer més articles d'opinió són, per ordre de percentatge, el maig, amb un 18,1% sobre el total del seu gènere, l'octubre, amb un 15,7%, i l'abril, amb un 14,2%. Aquests es corresponen amb les activitats abans esmentades, però els articles, a banda d'aquests temes, també miren d'aclarir els dubtes dels alumnes i d'explicar la nova UVic, signats entre d'altres pel que serà el Rector de la universitat, o per l'alcalde d'aquesta ciutat, 21 d'ells a *El Punt* i 10 a la publicació *La Marxa*.

Pel que fa a les entrevistes, els mesos més importants es concentren, exceptuant el mes de juny, entre el març i el juliol. El major percentatge és per al maig, amb un 25,5% del total, i el segueixen juliol, amb un 17%, abril, 12,8%, i març, amb el 10,6%. Les entrevistes giren al voltant de les persones relacionades amb les PAU: els estudiants, els professors de COU i els correctors; els antecedents de la UIC i el seu reconeixement; el Saló de l'Ensenyament i la Sra. Roser Soley, la seva directora; es repeteixen, com abans, el senyor Ricard Torrents, Director General de l'EUV i després Rector i altres personatges de la nova UVic, entre ells l'alcalde de la ciutat i membre de la Fundació.

El major nombre de reportatges publicats correspon als mesos d'abril, el 7,5%, maig, el 25%, juny, el 37,5%, i desembre, el 12,5%. Com es pot observar a les taules, el reportatge és l'únic gènere que s'ha publicat majoritàriament al mes de juny, període de l'acabament del curs acadèmic, especialment de secundària, les proves de les PAU i l'inici de la preinscripció universitària. Els 7

que queden, van ser per a la resta de mesos, havent-hi dos en què no se'n va publicar cap.

Taula 80. Relació entre els diferents mesos i els gèneres periodístics

Mesos		Gènere periodístic						Total	
		Acudit	Anunci	Article d'opinió	Cartes director	Entrevista	Notícia		Report.
Gener	Recompte		6	7	2	2	62	1	80
	%		7,5%	8,8%	2,5%	2,5%	77,5%	1,3%	100%
Febrer	Recompte			11	3	3	136	1	154
	%			7,1%	1,9%	1,9%	88,3%	0,6%	100%
Març	Recompte			10	3	5	161	1	180
	%			5,6%	1,7%	2,8%	89,4%	0,6%	100%
Abril	Recompte		15	18	5	6	217	3	264
	%		5,7%	6,8%	1,9%	2,3%	82,2%	1,1%	100%
Maig	Recompte		7	23	4	12	222	10	278
	%		2,5%	8,3%	1,4%	4,3%	79,9%	3,6%	100%
Juny	Recompte		1	9		1	190	15	216
	%		0,5%	4,2%		0,5%	88%	6,9%	100%
Juliol	Recompte	1	1	11	3	8	175	2	201
	%	0,5%	0,5%	5,5%	1,5%	4%	87,1%	1%	100%
Agost	Recompte			2	2		28		32
	%			6,3%	6,3%		87,5%		100%
Set.	Recompte		2	2	1	3	187	1	196
	%		1%	1%	0,5%	1,5%	95,4%	0,5%	100%
Oct.	Recompte		1	20	4	2	173		200
	%		0,5%	10%	20%	1%	86,5%		100%
Nov.	Recompte			4	4	3	125	1	137
	%			2,9%	2,9%	2,2%	91,2%	7%	100%
Des.	Recompte		3	10	2	2	144	5	166
	%		1,8%	6%	1,2%	1,2%	86,7%	3%	100%
Total	Recompte	1	36	127	33	47	1820	40	2.104
	%	0,1%	1,7%	6%	1,6%	2,2%	86,5%	1,9%	100%

3.4.2.4 Data i Font

Aquí s'estudia, per l'ordre dels mesos de l'any, els percentatges de les fonts que més apareixen a cada període de temps. Només s'esmenten aquells més significatius.

Gener: la font més consultada va ser la URV, amb un 36,3% (n = 29 de 80), i la UPC, amb el 12,5% (n = 10).

Febrer: es troben repartides bastant equilibradament, l'única que ressalta una mica és la UPC, amb el 13% (n = 20 de 154).

Març: passa el mateix que el mes anterior, però altre cop la UPC, amb un 10% (n = 18 de 180), i ara també la UOC, un 8,9% (n = 16), es fan notar.

Abril: la més consultada, com era d'esperar, va ser El Saló de l'Ensenyament, la primera institució que no era universitat, amb el 17,4% (n = 46 de 264).

Maig: va ser la UVic, amb el 25,5% (n = 71 de 278), durant el seu reconeixement.

Juny: es troben el CIC, amb el 23,6% (n = 51 de 216), la UPC, amb el 13% (n = 28) i el *Consejo de Universidades*, amb un 12,5% (n = 27).

Juliol: la font més consultada va ser també el CIC, amb el 20,4% (n = 41 de 201), i el CUR, amb el 15,4% (n = 31).

Agost: Altres universitats, amb el 25% (n = 8 de 32), la UOC, amb un 18,8% (n = 6), i el *Consejo de Universidades*, amb el 12,5% (n = 4).

Setembre: es troben repartides força equilibradament. Tanmateix i això, els principals tant per cents són: Altres universitats, amb l'11,2% (n = 22 de 196), els Partits Polítics, amb el 9,2% (n = 18), la UAB, amb el 8,7% (n = 17), la URV, amb el 9,7% (n = 19) i la UdG, amb el 9,2% (n = 18).

Octubre: la URV, amb el 16% (n = 32 de 200), seguida de la UVic, amb el 12,5% (n = 25) i Altres universitats amb el 9,5% (n = 19).

Novembre: va ser la URV, amb el 18,2% (n = 25 de 137) i el *Consejo de Universidades*, amb el 9,5% (n = 13).

I, per últim, el desembre les fonts més consultades van ser el *Consejo de Universidades*, amb el 13,3% (n = 22 de 166), la URV, amb el 13,3% (n = 22), Altres universitats, amb el 12% (n = 20), la UdL, amb el 10,8% (n = 18) i el CIC, amb el 10,2% del total del mes (n = 17).

3.4.2.5 Data i Institució

De la mateixa manera que en l'apartat anterior, només es mostren aquells percentatges més significatius.

Gener: la institució a la qual feien més referència les informacions, va ser la URV, amb el 36,3% (n = 29 de 80), i la UPC, amb el 12,5% (n = 10). De les de la URV d'aquest mes, 14 són sobre la nova escola de l'Aire de la fundació Rego, el que l'any 2002 seria un títol propi d'aviació d'aquesta universitat, i, evidentment, el motiu més freqüent és el 4 (carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels ja existents), amb 20 entrades.

Febrer: la institució més registrada va ser la UPC, amb el 14,9% (n = 23 de 154), i la URV, amb l'11% (n = 17).

Març: va ser la UVic, amb el 12,8% (n = 23 de 180), la URV, amb el 10,6% (n = 19), la UPC, amb el 10,6% (n = 19), Altres universitats, amb el 10% (n = 18) i la UIC, amb el 9,4% (n = 17).

Abril: El Saló de l'Ensenyament, amb el 17% (n = 45 de 264), Altres universitats, amb l'11,4% (n = 30), i la UVic, amb el 10,2% (n = 27).

Maig: la més esmentada per segona vegada la UVic amb el 30,6% (n = 85 de 278) i el *Consejo de Universidades*, amb el 13,3% (n = 37). La UVic té 85 articles, dels quals una gran part parla sobre l'aprovació en aquest període de la universitat. El motiu més freqüent d'aquesta universitat, torna a ser el número 4 (especialment pel que fa a novetats) suposa el 92,9% de les informacions (n = 79 de 85).

Juny: es feia més referència al CIC, amb un 37% (n = 80 de 216), el *Consejo de Universidades* amb el 13% (n = 28), i la UPC, amb l'11,1% (n = 24). D'aquestes 80 que parlen del CIC, 61, que suposa un 76,3% del total, parlen del motiu 8 (COU i PAAU, notes i notes de tall).

Juliol: la més citada torna a ser el CIC, amb el 37,8% (n = 76 de 201), la UPC amb el 8,5% (n = 17), la URV, amb el 8% (n = 16), i la UVic, amb el 7,5% (n = 15). D'aquests 76 del CIC, 38 registres, un 50%, són del motiu 8, igual que succeïa anteriorment. La resta estan molt disgregats i esmenten motius molt diversos.

Agost: les informacions van ser Altres universitats, amb el 25% (n = 8 de 32), que parlen de places i vacants de fora de Catalunya, la UOC, amb el

18,8% (n = 6), el *Consejo de Universidades*, amb el 12,5% (n = 4) i la UNED, amb el 9,4% (n = 3).

Setembre: les informacions estan molt disgregades. Les més freqüents van ser per tercera vegada del CIC amb el 13,8% (n = 27 de 196), i la UAB, amb el 9,2% (n = 18).

Octubre: la URV és la que té més registres, amb el 15,5% (n = 31 de 200), seguida de la UVic amb el 12% (n = 24) i Altres universitats, amb el 10% (n = 20).

Novembre: la més referenciada, per tercera vegada, va ser la URV, amb el 17,5% (n = 24 de 137), i el MEC, amb el 13,1% (n = 18).

Desembre: les darreres cites parlen per quarta vegada del CIC, amb el 16,9% (n = 28 de 166), del *Consejo de Universidades*, amb el 13,9% (n = 23), d'Altres universitats, amb el 10,8% (n = 18), i de la URV, amb el 8,4% (n = 14).

3.4.2.6 Data i Català

Com es pot observar a la Taula 81, no es troben diferències significatives en cadascun dels mesos, en els percentatges, en relació a la quantitat d'articles publicats en català, o en una altra llengua. Els motius que expliquen aquests percentatges ja han estat exposats en els apartats que analitzen el camp de l'idioma. Pel que fa a les informacions editades en català, en nombres absoluts, els mesos que més en van publicar són el maig, amb 145 del total, l'abril, amb 134, i l'octubre, amb 121.

Taula 81. Relació entre els diferents mesos i les informacions en català

Mesos		Català		Total
		No	Sí	
Gener	Recompte	40	40	80
	% de mesos	50%	50%	100%
Febrer	Recompte	77	77	154
	% de mesos	50%	50%	100%
Març	Recompte	82	98	180
	% de mesos	45,6%	54,4%	100%
Abril	Recompte	130	134	264
	% de mesos	49,2%	50,8%	100%

Mesos		Català		Total
		No	Sí	
Maig	Recompte	133	145	278
	% de mesos	47,8%	52,2%	100%
Juny	Recompte	126	90	216
	% de mesos	58,3%	41,7%	100%
Juliol	Recompte	112	89	201
	% de mesos	55,7%	44,3%	100%
Agost	Recompte	20	12	32
	% de mesos	62,5%	37,5	100%
Setembre	Recompte	117	79	196
	% de mesos	59,7	40,3%	100%
Octubre	Recompte	79	121	200
	% de mesos	39,5%	60,5%	100%
Novembre	Recompte	62	75	137
	% de mesos	45,3%	54,7%	100%
Desembre	Recompte	77	89	166
	% de mesos	46,4%	53,6%	100%
Total	Recompte	1.055	1.049	2.104
	% de mesos	50,1%	49,9%	100%

3.4.2.7 Data i Acompanyament gràfic

A la Taula 82 es presenten els nombres absoluts i els percentatges de registres que es van publicar cada mes en relació a si porten, o no, acompanyament gràfic. Els mesos en què els articles amb acompanyament gràfic són més nombrosos, són: novembre, amb el 54,7% sobre el total d'aquest mes, juny i juliol, amb un 53,2%, tots dos i el gener, amb el 52,5%, encara que les diferències no són prou significatives amb els que no en porten, ja que el mínim de la franja és el febrer, amb un 38,3%.

Tanmateix, si es té en compte el total d'informacions amb acompanyament gràfic que es publiquen cada mes, i no el percentatge, el període en què més entrades s'han publicat és l'abril, amb 124 articles. El segueixen juny, amb 115, maig, amb 111, i per últim, juliol, amb 107. Així doncs, els mesos que més informacions tenen són aquells que comprenen activitats, com la del Saló de l'Ensenyament, la prova de més grans de 25 anys, l'acabament dels diferents cursos, les PAU, la preinscripció, l'assignació de places i la matrícula dels estudiants universitaris nous.

Taula 82. Relació entre els diferents mesos i les informacions amb acompanyament gràfic

Mesos		Acompanyament gràfic		Total
		No	Sí	
Gener	Recompte	38	42	80
	% de mesos	47,5%	52,5%	100%
Febrer	Recompte	95	59	154
	% de mesos	61,7%	38,3%	100%
Març	Recompte	104	76	180
	% de mesos	57,8%	42,2%	100%
Abril	Recompte	140	124	264
	% de mesos	53%	47%	100%
Maig	Recompte	167	111	278
	% de mesos	60,1%	39,9%	100%
Juny	Recompte	101	115	216
	% de mesos	46,8%	53,2%	100%
Juliol	Recompte	94	107	201
	% de mesos	46,8%	53,2%	100%
Agost	Recompte	19	13	32
	% de mesos	59,4%	40,6%	100%
Setembre	Recompte	102	94	196
	% de mesos	52%	48%	100%
Octubre	Recompte	118	82	200
	% de mesos	59%	41%	100%
Novembre	Recompte	62	75	137
	% de mesos	45,3%	54,7%	100%
Desembre	Recompte	86	80	166
	% de mesos	51,8%	48,2%	100%
Total	Recompte	1.126	978	2.104
	% de mesos	53,5%	46,5%	100%

3.4.2.8 Data i Motiu

La Taula 83 que es presenta aquí només conté aquells motius que han estat tractats en un percentatge considerable. La resta que no hi apareixen estan repartits en tants per cent molt baixos. El motiu que més s'ha tractat al llarg de l'any, és el 4 (carreres, titulacions o estudis, nous o modificació dels ja existents). Aquest obté una diferència percentual considerable respecte a la resta de motius. Només en cinc mesos, els compresos entre juny i octubre, ambdós inclosos, no ha estat el percentatge més elevat, i d'aquests en quatre és el segon, i el juliol és el tercer.

Pel que fa als més tractats, aquests concorden amb els períodes en què es duen a terme determinades activitats de les que integren el procés estudiat.

Així, en aquells mesos en els quals el motiu 4 no és el primer, aquest ha estat superat per altres que concorden millor amb les activitats que es duen a terme. Els mesos de juny i juliol el motiu més tractat era el 8 (COU i PAU, notes i notes de tall). Per l'agost el motiu va ser l'1 (Alumnes. Procedència i preferències d'estudi de qualsevol universitat), cosa ben normal, ja que en aquest mes, ja fa dies que es coneixen els resultats de les assignacions i s'han pogut treballar per elaborar diferents estadístiques que són d'interès per al públic en general. Pel setembre altre cop torna a ser el motiu del COU i les PAU i finalment, a l'octubre, el més tractat va ser, com era d'esperar, el 14 (inauguració del curs acadèmic o la lliçó inaugural).

Si s'exceptua el motiu 4, al mes de gener es tracten els motius 9 (defensa de les universitats públiques) i 22 (residències universitàries, allotjaments amb gent gran); al febrer el motiu 18 (percepció social de les universitats), 21 (reforma dels plans d'estudi de secundària o universitaris) i 19 (places que s'ofereixen de nou accés, o en general); al març, el motiu 17 (orientació i informació a l'estudiantat de pregrau, cursos introductoris, punts d'informació juvenil, jornades universitàries de portes obertes) i altre cop el 21; per l'abril els motius 17 i 23 (Saló de l'Ensenyament), que tot sovint els dos estan junts; pel maig, el 17, el 20 (preus públics universitaris) i el 24 (universitats d'estiu o cursos, inauguracions o projectes de creació de noves); pel juny, els motius 8 primer i 24 tercer, ja esmentats; al juliol 8 primer, 24 segon i quart el 19; a l'agost el motiu 1, ja esmentat, tercer el 19 i quart el 20; al setembre el motiu 8 primer i el 17 tercer; a l'octubre el 14 primer i 19 tercer; al novembre el motiu 14, 21, i el 8; i, finalment, al desembre els motius 9 i 18 (percepció social de les universitats), i el motiu 3 (beques en general o per a alumnes de nou accés).

Taula 83. Relació entre els diferents mesos i els diversos motius

Gener		Febrer		Març		Abril	
Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%
4	32,98	4	46,59	4	52,97	4	30,83
9	14,43	18	10,22	17	13,86	17	26,34
22	10,30	21	10,22	21	4,95	23	13,47
		19	7,95				

Maig		Juny		Juliol		Agost	
Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%
4	35,24	8	39,24	8	27,77	1	25
17	11,11	4	21,09	24	13,24	4	16,66
20	9,52	24	9,7	4	10,68	19	11,11
24	8,57			19	7,69	20	11,11

Setembre		Octubre		Novembre		Desembre	
Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%	Motiu	%
8	17,44	14	33,94	4	19,04	4	18
4	15,31	4	22,47	14	17,68	9	15
17	10,21	19	7,33	21	16,32	18	12,5
				8	12,24		

3.4.3 Institució / Organització

En aquest epígraf es presenten els percentatges obtinguts en relacionar el camp Institució amb els camps: font, gènere, redactors, acompanyament gràfic i català. Com en els anteriors d'aquesta secció, les dades que apareixen analitzen d'una manera més aprofundida les informacions de l'any 1997 i que en aquest estudi s'han recollit sota la descripció dels 24 motius diferents. Cal esmentar que els camps de data i publicació no apareixen, ja que han estat descrits i analitzats anteriorment.

3.4.3.1 Institució i Font

Com en les anàlisis anteriors, en aquest apartat només s'esmenten aquells percentatges significatius de les relacions que s'estableixen entre aquests dos camps. La majoria de les fonts coincideixen amb les institucions. Excepte en el cas del Departament d'Ensenyament, el MEC i la UVic, totes les fonts coincideixen amb la institució en un percentatge que supera el 50%.

Per a les institucions que aquí no s'esmenten ni s'analitzen, entre elles totes les universitats públiques i el CIC, s'observa que la principal font d'informació, en un percentatge superior al 90%, són també les mateixes institucions. S'arriba a l'extrem que els Partits polítics i la URL són font en exclusiva

de si mateixos. Pel que fa a la resta, els tants per cent són els que s'expressen a continuació.

Així doncs, la font principal dels registres que tracten sobre Altres universitats provenen bàsicament d'Altres universitats, amb el 84,7% (n = 155 de 183), després venen Altres, amb un 3,3% (n = 6), *El Consejo de Universidades*, amb un 2,7% (n = 5), i orientadors amb el 2,2% (n = 4).

La font principal dels que tracten sobre el CIC provenen en un 54,8% (n = 170 de 310) del mateix CIC, en un 12,3% (n = 38), del CUR i, en menor mesura, de la UdL, la URV i de la UdG amb un 7,1%, un 5,5% i un 5,2% de les notícies respectivament.

La primera font de les informacions del CUR prové en un 75% (n = 24 de 32) del mateix CUR. En menor mesura, es troben altres fonts com: Partits Polítics i la URV amb el 6,3% cadascun (n = 2), i Altres universitats, el *Consejo de Universidades* i la UB amb el 3,1%, o, el que és el mateix: 1 registre.

Pel que fa al *Consejo de Universidades*, el 74,6% (n = 126 de 169) provenen de si mateix, seguit dels Orientadors, amb el 10,7% (n = 18) i Altres universitats, amb el 5,3% (n = 9).

En el cas del Departament d'Ensenyament provenen en un 40% (n = 4 de 10) de la mateixa entitat, seguida d'altres com: Orientadors amb el 30% (n = 3), la URV amb el 20% (n = 2), i el Saló de l'Ensenyament amb el 10% restant (n = 1).

El MEC, amb un 46,9% (n = 38 de 81), són del mateix MEC, seguit dels Partits Polítics, amb el 27,2% (n = 22), i el *Consejo de Universidades*, amb el 13,6% (n = 11).

La UVic és font de si mateixa en un 89,2% (n = 198 de 222), per poc que no entra en aquesta categoria, seguida dels Partits Polítics, amb el 9,5% (n = 21).

I, per acabar, els registres de la UIC són en un 69,1% (n = 65 de 94) de la mateixa UIC, seguida dels Partits Polítics amb el 18,1% (n = 17), el CUR amb el 4,3% (n = 4) i el CIC, amb el 3,2% (n = 3).

3.4.3.2 Institució i Gènere

Només s'esmenten les relacions que estableix el *Consejo de Universidades* i el gènere periodístic, ja que, pel que fa a la resta, més del 81% de les informacions són notícies. El 69,2% (n = 117 de 169) de les publicacions que fan referència a aquesta institució són notícies, a continuació vénen els articles d'opinió, amb un 18,9% (n= 32), els reportatges, amb un 6,5% (n = 11), les cartes al director, amb el 3,6% (n = 6) i tres entrevistes, que formen l'1,8%.

El 100% de les informacions del Departament d'Ensenyament i dels Partits polítics són notícies. L'únic acudit que hi ha parla de la nota de tall, i per tant, la institució és el CIC. D'anuncis el que més en té és el CIC amb 13, d'articles d'opinió, el *Consejo de Universidades*, amb 32, molts dels quals són sobre orientació professional universitària, les cartes al director 8 són del CIC, i parlen de queixes sobre l'accés, les entrevistes són encapçalades per la UVic amb 12 majoritàriament al seu rector i, per últim, de reportatges 11, altre cop sobre el *Consejo de Universidades* referides a les universitats espanyoles.

3.4.3.3 Institució i Redactors

A la Taula 84 s'esmenten els resultats de relacionar les 21 institucions amb el nombre d'autors que subscriuen la informació. Cal dir, però, que en general la informació que fa referència a les diferents institucions ha estat signada preferentment per un sol autor o bé per la redacció.

Taula 84. Relació entre la institució i el nombre de redactors

Institució		Nombre de redactors						Europa Press	Total
		Un redactor	Dos redac	Tres redac	Col·le ctiu	Agència EFE	Redac- ció		
Altres	Recompte	51				2	28	1	82
	%	62,20%				2,44%	34,15%	1,22%	100%
Altres univer- sitats	Recompte	122	3			8	50		183
	%	66,67%	1,64%			4,37%	27,32%		100%
CIC	Recompte	183	3			4	120		310
	%	59,03%	0,97%			1,29%	38,71%		100%
Consejo de Universidades	Recompte	105	7			5	52		169
	%	62,13%	4,14%			2,96%	30,77%		100%
CUR	Recompte	11			1	1	19		32
	%	34,38%			3,13%	3,13%	59,38%		100%
Ensenyament	Recompte	9					1		10
	%	90%					10%		100%
MEC	Recompte	40	4			6	31		81
	%	49,38%	4,94%			7,41%	38,27%		100%
Partits polí- tics	Recompte	8					4		12
	%	66,67%					33,33%		100%
Saló del En- senyament	Recompte	17					36		53
	%	32,08%					67,92%		100%
UAB	Recompte	41				3	40		84
	%	48,81%				3,57%	47,62%		100%
UAB/UPC	Recompte	1							1
	%	100%							100%
UB	Recompte	16			1	2	41		60
	%	26,67%			1,67%	3,33%	68,33%		100%
UdG	Recompte	51	2			3	24		80
	%	63,75%	2,50%			3,75%	30%		100%
UdL	Recompte	27	6				36		69
	%	39,13%	8,70%				52,17%		100%
UIC	Recompte	53				1	38	2	94
	%	56,38%				1,06%	40,43%	2,13%	100%
UNED	Recompte	16				4	17		37
	%	43,24%				10,81%	45,95%		100%
UOC	Recompte	29				2	53		84
	%	34,52%				2,38%	63,10%		100%
UPC	Recompte	56	4	1	1	6	87		155
	%	36,13%	2,58%	0,65%	0,65%	3,87%	56,13%		100%
UPC/UV	Recompte						2		2
	%						100%		100%
UPF	Recompte	19				1	28		48
	%	39,58%				2,08%	58,33%		100%
URL	Recompte	15					24		39
	%	38,46%					61,54%		100%
URV	Recompte	117	1	1	1		77		197
	%	59,39%	0,51%	0,51%	0,51%		39,09%		100%
UVic	Recompte	108	1			4	109		222
	%	48,65%	0,45%			1,80%	49,10%		100%
Total	Recompte	1.095	31	2	4	52	917	3	2.104
	%	52%	1,5%	0,1%	0,2%	2,5%	43,6%	0,1%	100%

Les institucions o organitzacions que tenen més la meitat d'informacions que provenen de la redacció són: el CUR, amb un 59,38% (n = 19 de 32), el Saló de l'Ensenyament, amb el 67,92% (n = 36 de 53), la UB, amb un 68,33% (n = 41 de 60), la UdL, amb un 52,17% (n = 36 de 69), la UOC, amb el 63,1% (n = 53 de 84), la UPC, amb el 56,13% (n = 87 de 155), la UPF, amb el 58,33% (n = 28 de 48), i, per últim, la URL, amb el 61,54% (n = 24 de 39). Una altra dada significativa és que el 10,81% (n = 4 de 37) provenen de l'agència EFE, igual que el 4,37% (n = 8 de 183) d'Altres universitats.

3.4.3.4 Institució i Acompanyament gràfic

Les institucions que presenten un menor percentatge d'acompanyament gràfic en les informacions que les afecten són: la UOC, amb el 27,4% (n = 23 de 84), els Partits polítics, amb el 33,3% (n = 4 de 12), el CUR, amb el 34,4% (n = 11 de 32), la UIC, amb el 37,2% (n = 35 de 94), les Altres universitats, amb el 37,7% (n = 69 de 183) la UNED, 37,8% (n = 14 de 37) i la UB, amb un 40% (n = 24 de 60). Les que presenten un major tant per cent són el Departament d'Ensenyament, amb un 70% (n = 7 de 10), i la UdL, amb un 60,9% (n = 42 de 69). La resta d'institucions estan entre el 45% i el 50%.

3.4.3.5 Institució i Català

Les institucions que tenen informacions amb un menor percentatge de català han estat: Altres universitats, amb un 9,3%, el *Consejo de Universidades*, amb un 9,5% (n = 17 de 183), el Departament d'Ensenyament, amb un 20% (n = 2 de 10) (de *La Vanguardia* i del *Diari de Tarragona*), la UdL, 23,2% (n = 16 de 69), el MEC, amb un 24,7% (n = 20 de 81), i la UNED, amb un 27% (n = 10 de 37).

Les institucions amb més informacions en català han estat: UdG amb un 87% (n = 70 de 80), UVic, amb un 83,8% (n = 186 de 222), la UB amb un 66,7% (n = 40 de 60), la URV, amb un 64% (n = 126 de 197), el Saló de l'Ensenyament amb un 62,3% (n = 33 de 53), i la darrera, la UAB, amb un

61,9% (n = 52 de 84).

La resta d'institucions presenten el mateix percentatge d'informacions redactades en català com en una altra llengua, de les quals dues són en anglès.

3.4.4 Gènere periodístic

En aquest apartat es presenten les relacions que s'estableixen entre el camp Gènere i els camps Publicació, Font, Redactors i Acompanyament gràfic. El camp Català no hi apareix, ja que a l'apartat de l'anàlisi del camp del català s'ha tractat la relació que s'estableix entre aquest i el gènere.

3.4.4.1 Gènere i Publicació

Com s'observa a la Taula 85, la majoria dels anuncis han estat publicats en diaris nacionals, en un 52,2% (n = 19 de 36), en diaris comarcals, en un 30,6% (n = 11) i, en menor mesura, en diaris corporatius, en un 8,3% (n = 3).

Els articles d'opinió són majoritàriament nacionals, amb un 34,6% (n = 44 de 127), comarcals, amb un 26% (n = 33), estatals, amb un 20,5% (n = 26), i, corporatius amb un 18,1% (n = 23).

La majoria de les cartes al director són a publicacions nacionals, amb el 51,5% (n = 17 de 33) i, en estatals, amb el 36,4% (n = 12).

Les entrevistes han estat publicades en nacionals amb el 38,3% (n = 18 de 47), comarcals amb el 36,2% (n = 17) i, en menor mesura, en estatals amb un 21,3% (n = 10).

Les notícies apareixen majoritàriament en nacionals, amb el 34% (n = 619 de 1.820), comarcals, amb un 26,6% (n = 485), estatals, amb un 22,6% (n = 412) i, en menor mesura, en corporatius, amb un 12,7% (n = 231).

I, per últim, els reportatges han estat publicats en estatals amb el 50% (n = 20 de 40), nacionals, amb el 20% (n = 8), comarcals, amb el 15% (n = 6) i corporatius, amb el 12,5% (n = 5).

Taula 85. Gèneres i àmbit de difusió de la publicació

Gènere periodístic		Àmbit de la publicació					Total
		Corporatiu.	Estatal	Nacional	Comarcal	Local	
Acudit	Recompte			1			1
	%gènere			100%			100%
Anunci	Recompte	3	1	19	11	2	36
	%gènere	8,3%	2,8%	52,8%	30,6%	5,6%	100%
Article d'opinió	Recompte	23	26	44	33	1	127
	%gènere	18,1%	20,5%	34,6%	26%	0,8%	100%
Cartes al director	Recompte	1	12	17	3		33
	%gènere	3%	36,4%	51,5%	9,1%		100%
Entrevista	Recompte	2	10	18	17		47
	%gènere	4,3%	21,3%	38,3%	36,2%		100%
Notícia	Recompte	231	411	620	485	70	1820
	%gènere	12,7%	22,6%	34%	26,6%	3,8%	100%
Reportatge	Recompte	5	20	8	6	1	40
	%gènere	12,5%	50%	20%	15%	2,5%	100%
Total	Recompte	265	480	727	555	74	2.104
	%gènere	12,6%	22,9%	34,5%	26,4%	3,5%	100%

3.4.4.2 Gènere i Font

La font dels anuncis són el CIC, amb el 30,6% (n = 11 de 36), la URV, amb el 19,4% (n = 7), la UPC i la UVic, amb el 11,1% cadascuna (n = 4), i la UAB i la URL, amb el 5,6% (n = 2).

Els articles són dels Orientadors, amb el 17,3% (n = 22 de 127), la UVic amb el 15% (n = 19), el CIC amb el 14,2% (n = 18), la URV amb el 12,6% (n = 16) i el *Consejo de Universidades* amb el 11,8% (n = 15).

Les cartes al director són, principalment, el *Consejo de Universidades*, amb el 18,2% (n = 6 de 33), el CIC i les Fonts individuals, amb el 15,2% cadascuna (n = 5), i les Altres universitats amb el 12,1% (n = 4).

Les entrevistes vénen principalment de la UVic, amb el 25,5% (n = 12 de 47), de les Altres universitats amb el 12,8% (n = 6), i la URV amb el 10,6% (n = 5).

Els registres de les notícies han estat repartits equilibradament per les diferents fonts, excepte en el cas de les fonts individuals, que no n'hi ha cap. Els seus percentatges oscil·len de l'1%, en el cas de les Entitats bancàries o Altres

(n = 19 de 1.820) al 9,9% (n = 180), en el cas de la URV.

Els reportatges provenen del *Consejo de Universidades*, amb el 22,5% (n = 9 de 40), el CIC i la UVic, amb el 12,5% (n = 5), i Altres universitats, la URV i Fonts individuals, amb el 10% (n = 4) cadascuna.

3.4.4.3 Gènere i Redactors

L'acudit és de la "Punxa d'en Jap", i en el cas dels anuncis, s'ha consignat en tots redacció. Tots els gèneres han estat signats primer per un sol redactor. En el cas dels articles d'opinió, amb un 66,1% (n = 84 de 127) i per la redacció, amb un 32,3% (n = 41).

Les cartes al director, han estat signades per un sol autor, amb un 84,8% (n = 28 de 33), i per col·lectius diversos, amb un 9,1% (n = 3).

Les entrevistes, són signades per un sol redactor, amb un 83% (n = 39 de 47).

Les notícies, amb un 50,5% (n = 920 de 1.820), o bé per la redacció, amb un 44,9% (n = 818).

I, finalment els reportatges, amb un 57,5% (n = 23 de 40), o bé per la redacció amb un 35% (n = 14).

3.4.4.4 Gènere i Acompanyament gràfic

Com mostra la Taula 86, la gran majoria d'entrevistes, un 83% (n = 39 de 47), i el total dels reportatges (n = 40), van acompanyats d'un element gràfic. El 46,6% (n = 849 de 1.820) de les notícies, el 29,1% (n = 37 de 127) dels articles d'opinió, i els anuncis, amb un 33,3% (n = 12 de 36) també van acompanyats.

Taula 86. Relació entre el gènere i l'acompanyament gràfic

Gènere periodístic		Acompanyament gràfic		Total
		No	Sí	
Acudit	Recompte		1	1
	%gènere		100%	100%
Anunci	Recompte	24	12	36
	%gènere	66,7%	33,3%	100%
Article d'opinió	Recompte	90	37	127
	%gènere	70,9%	29,1%	100%
Cartes al director	Recompte	33		33
	%gènere	100%		100%
Entrevista	Recompte	8	39	47
	%gènere	17%	83%	100%
Notícia	Recompte	971	849	1820
	%gènere	53,4%	46,6%	100%
Reportatge	Recompte		40	40
	%gènere		100%	100%
Total	Recompte	1126	978	2.104
	%gènere	53,3%	46,5%	100%

3.4.5 Redactors

Aquí es tractaran les relacions que s'estableixen entre el camp Redactor i els d'Acompanyament gràfic i de Català. La resta de relacions ja han estat tractades amb anterioritat. Com en la resta d'apartats en que s'estableixen relacions entre els camps, aquí es presenten els valors absoluts amb els seus percentatges.

3.4.5.1 Redactors i Català

Com es pot observar a la Taula 87, el percentatge d'articles publicats en una altra llengua diferent al català, és poc superior al de publicats en la llengua catalana. Només hi ha dos valors en què el percentatge en català sigui superior: els articles publicats per un col·lectiu i els articles publicats per la redacció. D'aquest dos el que presenta un major percentatge és el subscrit per un col·lectiu.

Aquest fet no és estrany en relació amb el percentatge que obtenen els altres valors, ja que l'any 1997 només van aparèixer quatre articles subscrits per un col·lectiu, i tres d'ells en periòdics d'àmbit català: un en un diari corpora

tiu, un en un diari comarcal i un altre en un diari nacional.

Taula 87. Relació entre el nombre de redactors i l'edició en català

Nombre de redactors		Català		Total
		No	Sí	
Un redactor	Recompte %re-	622	473	1095
	dactors	56,8%	43,2%	100%
Dos redactors	Recompte %re-	25	6	31
	dactors	80,6%	19,4%	100%
Tres redactors	Recompte %re-	1	1	2
	dactors	50%	50%	100%
Col·lectiu	Recompte %re-	1	3	4
	dactors	25%	75%	100%
Agència EFE	Recompte %re-	31	21	52
	dactors	59,6%	40,4%	100%
Redacció	Recompte %re-	372	545	917
	dactors	40,6%	59,4%	100%
Agència Europa Press	Recompte %re-	3		3
	dactors	100%		100%
Total	Recompte %re-	1055	1049	2.104
	dactors	50,1%	49,9%	100%

3.4.5.2 Redactors i Acompanyament gràfic

De la mateixa manera que a l'apartat anterior, i com mostra la Taula 88, el percentatge d'informacions que no van acompanyades de cap element gràfic és superior al del sí. Només hi ha tres valors en què el percentatge del sí és superior: els que vénen subscrits per un redactor, amb un 57,5% (n = 630 de 1.095), per dos redactors, amb un 80,6% (n = 25 de 31), i per tres redactors amb un 100%, però d'aquest cas, només n'hi ha dos registres.

Altres dades són les de les informacions que estan subscrites per un col·lectiu (n = 4) i per Europa Press (n = 3), de les quals el 100%, no porten acompanyament gràfic, i el cas l'Agència EFE amb el 88,5% (n = 46 de 52), que tampoc té acompanyament.

Taula 88. Relació entre el nombre de redactors i l'acompanyament gràfic

Nombre de redactors		Acompanyament gràfic		Total
		No	Sí	
Un redactor	Recompte	465	630	1095
	%redactors	42,5%	57,5%	100%
Dos redactors	Recompte	6	25	31
	%redactors	19,4%	80,6%	100%
Tres redactors	Recompte		2	2
	%redactors		100%	100%
Col·lectiu	Recompte	4		4
	%redactors	100%		100%
Agència EFE	Recompte	46	6	52
	%redactors	88,5%	11,5%	100%
Redacció	Recompte	602	315	917
	%redactors	65,6%	34,4%	100%
Agència Europa Press	Recompte	3		3
	%redactors	100%		100%
Total	Recompte	1.126	978	2.104
	%redactors	53,5%	46,5%	100%

3.4.6 Font

Amb aquest apartat finalitza la sèrie d'estadístiques en les quals es presenten els percentatges de les relacions que s'estableixen entre els diferents camps del registre. Aquí, només hi ha la connexió del camp Font amb altres dos camps: el Català i Acompanyament gràfic. La resta de relacions, les que s'estableixen entre la Publicació, la Data, la Institució / organització i el Gènere, ja han estat tractades. Amb aquests percentatges, es presenten les dades necessàries per tal que el lector pugui obtenir una visió àmplia sobre les informacions de les 58 publicacions consultades.

3.4.6.1 Font i Català

Com a la resta de camps que s'han posat en correlació amb el camp català, els percentatges més elevats corresponen a una altra llengua que no és el català. Dels valors que presenta la Font, cal esmentar aquells que es refereixen a les diferents universitats catalanes, ja que a totes elles, excepte a la UdL, el percentatge més elevat és per als editats en català.

Així, es pot observar a la Taula 89, els que tenen com a Font a la pròpia UB, un 66,7% (n = 40 de 60), estan publicats en català, la UAB, un 61,3% (n = 49 de 80), la UIC, un 59,1% (n = 39 de 66), la UOC, un 54,8% (n = 46 de 84), la UPC, un 62,8% (n = 98 de 156), la UPF, 56,3% (n = 27 de 48), la URL, 56,1% (n = 23 de 41), la URV, un 62% (n = 132 de 213), la UVic, un 84,4% (n = 173 de 205), i la UdG, que és la font que més percentatge obté, un 88% (n = 88 de 100). Com ja s'ha esmentat, la UdL és l'única Font de les universitats catalanes que té un percentatge inferior al 50%, amb només un 19,6% (n = 18 de 92).

Pel que fa als altres valors, cal esmentar que el Saló de l'Ensenyament, el CIC, les Fonts individuals i les Entitats bancàries, també obtenen un percentatge en català superior a la resta.

Taula 89. Relació entre les fonts i la llengua

Font		Català		Total
		No	Sí	
Altres	Recompte	18	5	23
	% de Font	78,3%	21,7%	100%
Altres universitats	Recompte	158	16	174
	% de Font	90,8%	9,2%	100%
CIC	Recompte	89	96	185
	% de Font	48,1%	51,9%	100%
CUR	Recompte	39	37	76
	% de Font	51,3%	48,7%	100%
Consejo Universidades	Recompte	132	16	148
	% de Font	89,2%	10,8%	100%
Departament d'Ensenyament	Recompte	7	4	11
	% de Font	63,6%	36,4%	100%
Entitat bancària	Recompte	7	12	19
	% de Font	36,8%	63,2%	100%
Estudiants	Recompte	10	9	19
	% de Font	52,6%	47,4%	100%
Fonts individuals	Recompte	5	6	11
	% de Font	45,5%	54,5%	100%
MEC	Recompte	36	11	47
	% de Font	76,6%	23,4%	100%
Orientadors	Recompte	40	25	65
	% de Font	61,5%	38,5%	100%
Partits polítics	Recompte	49	38	87
	% de Font	56,3%	43,7%	100%
Saló de l'Ensenyament	Recompte	23	30	53
	% de Font	43,4%	56,6%	100%
UAB	Recompte	31	49	80
	% de Font	38,8%	61,3%	100%
UAB/UPC	Recompte	1		1
	% de Font	100%		100%

Font		Català		Total
		No	Sí	
UB	Recompte	20	40	60
	% de Font	33,3%	66,7%	100%
UdG	Recompte	12	88	100
	% de Font	12%	88%	100%
UdL	Recompte	74	18	92
	% de Font	80,4%	19,6%	100%
UIC	Recompte	27	39	66
	% de Font	40,9%	59,1%	100%
UNED	Recompte	27	10	37
	% de Font	73%	27%	100%
UOC	Recompte	38	46	84
	% de Font	45,2%	54,8%	100%
UPC	Recompte	58	98	156
	% de Font	37,2%	62,8%	100%
UPC/UVic	Recompte	2		2
	% de Font	100%		100%
UPC/UPF	Recompte		1	1
	% de Font		100%	100%
UPF	Recompte	21	27	48
	% de Font	43,8%	56,3%	100%
URL	Recompte	18	23	41
	% de Font	43,9%	56,1%	100%
URV	Recompte	81	132	213
	% de Font	38%	62%	100%
UVic	Recompte	32	173	205
	% de Font	15,6%	84,4	100%
Total	Recompte	1055	1049	2.104
	% de Font	50,1%	49,9%	100%

3.4.6.2 Font i Acompanyament gràfic

Pel que fa als registres acompanyats d'algun element gràfic, només en el cas de sis Fonts superen en percentatge d'aquelles altres que no hi van acompanyades. Aquestes són: les Entitats bancàries, amb un 52,6% (n = 10 de 19), el Departament d'Ensenyament, amb el 72,7% (n = 8 d'11), les Fonts individuals, amb un 54,5% (n = 6 d'11), la UAB, amb un 53,7% (n = 43 de 80), la UdL amb un 60,9% (n = 56 de 92), la URV, amb un 54,9% (n = 117 de 213), i, finalment, la UPC, que presenta just la meitat de les informacions, amb 78 de les 156.

De la resta de valors que són inferiors al 50%, la mitjana surt de 57,56%, en canvi, la moda és del 69%, el valor més alt. Com es pot observar a la Taula 90, les informacions mantenen un cert equilibri, ja que, com es veu, el percentatge global només difereix en 7 punts, és a dir, un 53,5% (n = 1.126) pels articles que no tenen acompanyament gràfic i un 46,5% (n = 978) pels que sí que en tenen.

Taula 90. Relació entre les fonts i l'acompanyament gràfic

Font		Acompanyament Gràfic		Total
		No	Sí	
Altres	Recompte	13	10	23
	% de Font	56,5%	43,5%	100%
Altres universitats	Recompte	105	69	174
	% de Font	60,3%	39,7%	100%
CIC	Recompte	94	91	185
	% de Font	50,8%	49,2%	100%
CUR	Recompte	40	36	76
	% de Font	52,6%	47,4%	100%
Consejo de Universidades	Recompte	79	69	148
	% de Font	53,4%	46,6%	100%
Departament d'Ensenyament	Recompte	3	8	11
	% de Font	27,3%	72,7%	100%
Entitat bancària	Recompte	9	10	19
	% de Font	47,4%	52,6%	100%
Estudiants	Recompte	13	6	19
	% de Font	68,4%	31,6%	100%
Fonts individuals	Recompte	5	6	11
	% de Font	45,5%	54,5%	100%
MEC	Recompte	25	22	47
	% de Font	53,2%	46,8%	100%
Orientadors	Recompte	34	31	65
	% de Font	52,3%	47,7%	100%
Partits polítics	Recompte	60	27	87
	% de Font	69%	31%	100%
Saló de l'Ensenyament	Recompte	29	24	53
	% de Font	54,7%	45,3%	100%
UAB	Recompte	37	43	80
	% de Font	46,3%	53,7	100%
UAB/UPC	Recompte		1	1
	% de Font		100%	100%
UB	Recompte	36	24	60
	% de Font	60%	40%	100%
UdG	Recompte	54	46	100
	% de Font	54%	46%	100%
UdL	Recompte	36	56	92
	% de Font	39,1%	60,9%	100%
UIC	Recompte	42	24	66
	% de Font	63,6%	36,4%	100%
UNED	Recompte	23	14	37
	% de Font	62,2%	37,8%	100%

Font		Acompanyament Gràfic		Total
		No	Sí	
UOC	Recompte	58	26	84
	% de Font	69%	31%	100%
UPC	Recompte	78	78	156
	% de Font	50%	50%	100%
UPC/UVic	Recompte	2		2
	% de Font	100%		100%
UPC/UPF	Recompte		1	1
	% de Font		100%	100%
UPF	Recompte	27	21	48
	% de Font	56,3%	43,8%	100%
URL	Recompte	23	18	41
	% de Font	56,1%	43,9%	100%
URV	Recompte	96	117	213
	% de Font	45,1%	54,9%	100%
UVic	Recompte	105	100	205
	% de Font	51,2%	48,8%	100%
Total	Recompte	1126	978	2.104
	% de Font	53,5%	46,5%	100%

3.5 Resum de les notícies de l'any

Tot el que s'ha exposat fins ara es pot observar en el resum que es fa a continuació:

El gener comença parlant de l'habitatge per als estudiants, concretament sobre la nova residència de la UPC a Ciutat Vella que va ser protagonista de diferents articles: a *Informacions UPC*, el 6 a *El Periódico*, i el 8 a l'*ABC*. El 30 apareix la inauguració oficial de la residència per part de Pasqual Maragall el dia abans. Aquesta notícia va ser publicada a l'*Avui*, *El Mundo*, *El País* i *La Vanguardia*. Sobre altres residències, en parlen *Campus UV* d'aquell mes: "El Servei d'habitatge ha gestionat l'allotjament a 178 estudiants" i l'article del 27 de gener de *La Vanguardia*, "*Una facultad y una residencia de estudiantes rejuvenecen el Raval*", que parla de Blanquerna, de la URL.

Al *Nou Diari* del 25 i del 31, i el *Diari de Tarragona* i a *El Punt* del 30 va ser notícia una altra inauguració "Xavier Trias inaugura la nova Facultat d'Econòmiques de la URV". La notícia que va generar més nombre d'articles va ser l'aprovació per part de l'associació estatal de pilots de crear la nova Universitat de l'Aire i l'acord amb l'ajuntament de Reus perquè la seu estigui en aquesta població catalana. Aquesta va publicar 14 informacions, és a dir, el 17'5 % de les d'aquest mes que van ser publicades a: *Diari de Tarragona*, el 16, 17, 23 i 28, *El Punt*, el 16, 17, 28 i 29, *Medicampus* només el 16, el *Nou Diari*, el 16 i el 28, *El País* el 28, a *El Periódico* del 28, en la mateixa data que *La Vanguardia*.

També es parla de beques. Hi ha un article d'opinió a *El Punt* el 21 de gener "Beques, taxes i model universitari" en què es recull que "Enmig de les converses entre els estudiants i la Generalitat", l'autor de l'article "denuncia el greuge comparatiu en la concessió de beques i la necessitat d'apuntalar una universitat pública i gratuïta". El dia 30 a *Segre* "Una de cada tres becas denegadas en la UdL es por ser estudiante "rico" i l'entradeta "Educación rechazó 468 peticiones al superar los límites de renta o patrimonio".

Al mes de febrer cal remarcar, en concret, l'aprovació per part del CIC, de 12 noves titulacions que apareixien entre els dies 12 i 15 en quatre diaris diferents i de diferent àmbit: "*Las universidades catalanas aprueban nuevos estu*

dios”, *El Periódico de Catalunya* del 12, “*El Consell Interuniversitari aprueba doce nuevas carreras para el próximo curso*” a *La Vanguardia* de la mateixa data, “*Biblioteconomía tendrá una facultad en Sants*”, que a la *Gaceta Universitaria* del 17 de març afegeix a l’entrada “En dos meses Diputació i Generalitat signaran el conveni”. El *Periódico* del 13, “*Luz verde a la implantación de Ingeniería en la UdL para el próximo curso*” *La Mañana* del mateix dia, i per últim “El Consell Interuniversitari aprova 12 noves titulacions” i “La UPC impartirà la titulació d’Enginyeria Naval - Propulsió i Serveis del Barco” les dues de *Gaceta Universitaria* del 15.

La posada en marxa d’Arquitectura i Polítiques, cara al curs 97/98, a la Ramon Llull, és una notícia que va aparèixer durant el 26 de febrer i el 8 de març en sis diaris i nou vegades en total: el 26 hi ha “*La Universitat Ramon Llull estrenará Facultades de Arquitectura y Políticas*” *ABC*, “La Ramon Llull posa en marxa arquitectura i polítiques”, a l’*Avui*, “*La Ramon Llull lanza la primera escuela privada de arquitectura de Catalunya*”, *El Periódico*, “*La Ramon Llull creará en septiembre la Escuela de Arquitectura en La Salle*”, *La Vanguardia*. El 27, a *El País*, amb “*La Ramon Llull impartirá Arquitectura el próximo curso*”. El 3 la *Gaceta Universitaria*: “La Ramon Llull posarà en marxa Arquitectura per al proper curs”. I, per últim, el 8 de març amb: *ABC* “*Robert Terradas dirigirá la primera escuela privada de arquitectura de Barcelona*”, l’*Avui* “Arquitectes i constructors de prestigi avalen la nova escola superior de La Salle”, i *La Vanguardia*, “*Robert Terradas será el nuevo director de Arquitectura de La Salle*”.

El mes de març s’inicia amb la proliferació de nous centres de suport de la UOC a Lleida i Sant Feliu del Llobregat, i està particularment marcat per nous centres universitaris. Entre aquests darrers, deixant de banda l’arquitectura de la URL: “S’inicien les classes de la llicenciatura en Enologia”, a *Papers de la URV*, “*Arranca en la URV el curso de la primera licenciatura de Enología*”, *Diari de Tarragona* del dia 3 i també surt a *Gaceta Universitaria* del mateix dia.

El 4 “La URV ampliarà els estudis universitaris a ciutat el curs vinent” a *Diari de Tarragona*, el mateix dia a *El Punt* “Curto (alcalde de la ciutat) i Martí (Rector de la universitat) acorden que la URV imparteixi Empresarials a Torto

sa". L'*Avui* del 5 "Tortosa tindrà estudis de la Rovira i Virgili", el mateix dia que *La Vanguardia* es fa ressò d'Enologia, *Diari de Tarragona* torna a repetir que els nous centres de la URV començaran les classes enguany, i l'endemà, que la URV i la Rioja intercanviaran alumnes de tècniques vinícoles, el *Nou Diari* hi dedica dues notícies a aquest tema. "Sitges serà la seu de la Universitat Audiovisual" *Diari de Vilanova* de l'endemà a l'igual que l'*ABC* del dia 12.

El 7 l'*Eco*, *La Vanguardia* i *El Punt* parlen de l'oferta del Maresme a Masnou i Calella (que havien de ser Logística i Turisme, la primera va trigar anys a posar-se en funcionament i va ser a Mataró), i aquest darrer mitjà, també parla de Ciències polítiques a la UPF, i *El Periódico*, dos dies després, es fa ressò de l'oferta del Maresme amb dues notícies.

També aquest mes té dues notícies del dia 3 de valoració oposades: *Gaceta de los Negocios* "Las matrículas valencianas, las más baratas." i *El Punt* "Un estudi revela que les universitats menys subvencionades són les del País Valencià." I amb l'entradeta que ajuda a aclarir-ho "L'ha fet la Universitat de València com a resposta als atacs de la Conselleria de Cultura.". Encara que pels titulars no es diria, parlen del mateix però amb perspectives ben oposades.

Aquest mes continua així repetint en els diferents mitjans moltes d'aquestes informacions. D'altres de noves són: al *Diari de Tarragona* del 14 de març "Econòmiques tindrà una nueva licenciatura a partir del curso 98-99" i amb l'entradeta "Impartirá Economía además de Administración y Dirección de Empresas". *Diari de Vilanova* del 21 "L'Escola Superior Hostaleria deixarà Sitges", cosa que va passar en integrar-se aquesta escola de la UB, en el CETT de Barcelona. *La Vanguardia* del 23: "Sitges cambia turismo por cinematografía", però no va ser així. *Segre* del 24: "Lleida tindrà facultad de Turismo", Turisme és una escola universitària, no una facultat, el mateix diari de l'endemà "Turismo solicita formalmente integrarse en la Universidad", no va sol·licitar integrar-se sinó adscriure-s'hi.

El Punt del 26 "El Baix Penedès crea un òrgan de consulta per incrementar els estudis universitaris fins al 2000", el que hi havia és l'Escola de Relaci

ons Laborals “Sancta Maria Maris” del Vendrell, que funcionava des del 1995, primer amb 87 alumnes de nou ingrés matriculats, l’any següent amb 89, i el 97 ja va caure a 47, cosa que va anar decrementant-se amb els anys, i encara es plantejaven el que deia la notícia. *El Mundo* del 27 “*BCN albergará la primera carrera universitaria dedicada a la dirección de campos de golf*”, va començar amb un títol que als inicis hi havia entitats estrangeres entre elles la Universitat de Carolina i de l’Estat la Real Federació de Golf i el representant universitari i català de l’INEFC, però no va quedar clar que hi hagués cap universitat qui hi donés suport. *Diario de Terrassa*, del 20 de març: “*Terrassa impartirá el título de técnicas del espectáculo*”, també l’*Avui* i *El País*, parlen de la UPC amb l’Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona, i es refereixen a un curs de formació de dos anys de durada, però no queda gens clar si es tracta d’un mestratge, d’un estudi de segon cicle o d’un títol propi, en tota la notícia no ho aclareix.

Una informació que cal comentar amb deteniment és “*Vilanova acogerá la primera Facultad de Ciencias del Mar del Mediterráneo*”. El primer a publicar-ho aquest mes de març va ser l’*ABC* del 12 i “*Vilanova i la Geltrú tindrà la primera facultat de ciències del mar d’Europa*”, *El Punt* del 14, també el *Diario de Terrassa*. Però hi ha la rèplica d’*El País* del mateix dia “*Trias (Conseller de Presidència aleshores) ve lejano el inicio de la Facultad de Ciencias del Mar*”. Finalment, apareix a l’*Avui* del 16. Però el tema mediàticament va començar amb *La Vanguardia* del 25 de gener incorporava el següent titular “*La capital del Garraf estructura su oferta entorno a Ciencias del Mar, cuya implantación se prevé para el 2000*”.

També hi ha la notícia de la redacció d’*Informacions UPC* del mes de febrer, amb el títol “*El Campus Universitario de la Mediterrània, un projecte de col·laboració en marxa*” i l’entradeta “*El 24 de gener la UPC, l’Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i l’Institut Català de la Mediterrània d’Estudis i Cooperació signaven l’acord de col·laboració per potenciar estudis del mar, de tecnologia marítima i d’enginyeria*”. Aquestes dues darreres van ser precursors del que la resta de mitjans van trigar dos mesos a donar-se per assabentats. Però el 2003 eren un dels pocs estudis que encara no estaven implantats a Catalunya.

Pel que fa a les notícies de fora de Catalunya del març: *El País* del 18 “*La Universidad de Castilla-La Mancha tendrá ocho nuevas titulaciones*”. I sobre noves universitats es troben: *Cinco Días* del 19, “*El Ejecutivo vasco da luz verde a la Universidad del grupo Mondragón*”, amb l’entradeta “*Arrancará en septiembre próximo con la idea de unir el mundo laboral con el universitario*” i *Expansión* de la mateixa data, “*La Universidad de Mondragón tendrá estructura de cooperativa*”. Té continuïtat el mes següent, amb per exemple: “*Las cooperativas de Mondragón crean una universidad privada orientada a las empresas*”, *El País* de l’1 d’abril. Era un model innovador que una empresa tingués una universitat i, a més, una cooperativa. L’*ABC* de l’11, “*La Universidad Rey Juan Carlos se pondrá en marcha el próximo curso con 1.200 alumnos*”, que era pública i tenia el seu campus a Madrid, i també té continuïtat “*La Universidad Rey Juan Carlos ofrecerá 24 titulaciones*”, *El País* de l’1 d’abril o l’*ABC* del 2: “*La Universidad Rey Juan Carlos ofrecerá 27 titulaciones para unos 13.000 alumnos*”. Com es pot observar, les informacions no coincideixen, cosa que es repeteix sovint.

La Vanguardia del 6 i *El País* del 7 publiquen dues cartes d’una mateixa persona que tenen el mateix contingut amb títols diferents “*La universidad nos prepara para el futuro*”, que vol ser un títol sarcàstic, i “*Que enseñen mejor* “. No cal afegir que són crítiques amb el sistema.

Tot el mes està ple d’informacions de la UVic i en menor mesura de la UIC, ja que va entrar al Parlament el 25 de setembre i la Llei té data d’1 d’octubre.

Després d’haver vist amb profunditat el que passa aquests tres mesos, es passa a considerar només el més significatiu de la resta de l’any. A principis de mes d’abril, la notícia de la inauguració de la Universitat Virtual a Andorra, que no va passar desapercibuda, encapçalava el mes on l’ampliació de l’oferta universitària d’enguany continuava essent la nota predominant dels mitjans escrits. En concret, l’aprovació de la nova diplomatura de Turisme, com a estudis adscrits a totes les universitats públiques excepte a la UPC, i que van sortir per primer cop a la preinscripció, dels quals tres eren de la UdL. El 29 d’abril, el

diari *Avui* publica: "Més de 80.000 persones visiten el Saló de l'Ensenyament". El *Diari de Girona* a l'entradeta "Prop de 140.000 persones han passat del 24 al 27 d'abril pel Saló de l'Ensenyament." Hi ha diferències.

Durant els mesos de maig, juny i juliol, el volum de les informacions augmenta notablement a causa de la proximitat de les PAU, després de l'abril són els mesos amb més registres. La preparació de les proves i el primer any de la reforma d'aquestes van ser la tònica predominant, destacar la presentació de les titulacions que la UIC (llavors Lliure) tenia previst impartir, la reducció dels alumnes a les facultats de medicina, la publicació de les estadístiques de les notes de les PAU, els aprovats i els suspesos durant el juliol, va propiciar l'aparició d'aquestes dades en la majoria de mitjans escrits. Van aparèixer informacions relacionades amb la preinscripció universitària, de les quals no n'hi va haver cap amb una percepció de tipus negatiu sobre l'OPU.

Durant l'agost, el conjunt d'informacions van ser escasses, però se'n pot destacar la publicació de diverses informants de les places ofertes, les atorgades i la matriculació dels alumnes assignats.

El setembre, la majoria es van centrar en el tema de les matrícules i les lliçons inaugurals a totes les universitats. Tanmateix, cal destacar el nombre de reportatges que tracten sobre la preparació, per part dels alumnes, de la segona convocatòria de les PAU, i posteriorment, de l'examen en concret. A finals de mes, el Parlament de Catalunya va reconèixer una nova universitat de caire privat, la UIC, que va haver de canviar el nom a causa de la forta oposició d'alguns partits polítics. Aquesta notícia va tenir molt de ressò, especialment en vuit mitjans.

A partir de novembre, el nombre de notícies començà a davallar. Cal destacar els resultats d'un estudi on es ressalta que el percentatge d'ús de català a les proves de les PAU, que després es comenta, ha augmentat notablement i on s'informa del projecte de les noves PAU, per al curs 98/99.

Finalment, al mes de desembre destaca l'aprovació de la diplomatura, o curs de postgrau, ja que no queda clar ni llegint-lo, d'Ecoturisme per la UAB i l'oposició del *Consejo de Universidades* a crear més facultats de medicina, així

com la dels degans que volen reduir les places de nou accés, perquè les consideren excessives.

En el recull la premsa també ha tingut lloc per a uns estudis superiors singulars: l'Institut de Ciències Religioses, a *La Mañana* del 12 de març: "*Teología iguala en número de alumnos a Medicina en Lleida*" o, el 26 de setembre "*El Instituto Religioso ofrece asignaturas para universitarios*". El *Diari de Girona* del 17 d'agost "L'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona començarà el curs 1997 - 1998 la seva llicenciatura." El *Diari de Tarragona* del 27 de setembre "*El institut Superior de Ciències Religioses abre el curso.*" En els diaris de cada província es recull la notícia, que socialment té interès per al seu territori, perquè aquests estudis estan equiparats al de llicenciat, i alguns alumnes opten per accedir-hi.

Hi ha d'altres informacions de rellevància i aportacions sobre noves titulacions més concretes que porten títols com: "*La Universitat Lliure o "Veritas liberabit vos"*", *El Temps* del 14 d'abril, "Vic torna a tenir universitat", *Ausona* del 23 de maig, "*Segovia: la nueva universidad*", *Cinco Días* del 16 de juny, o bé "*Els nous estudis de ciències de la salut i de la vida*", d'*Àgora UPF* del mes de desembre.

Apareixen altres reportatges en els quals es reflexiona sobre el present i el futur de la universitat, tot i que aquests són els menys. Aporten una visió de quins són aquells temes relacionats amb l'accés que durant aquell any preocupaven, o bé configuraven, l'agenda de les diferents institucions. Alguns dels títols són: "Construint la universitat", *El Punt* d'1 de febrer, "La revisió del plans d'estudis", *Papers de la URV* del març, "El estado de nuestra Universidad", *El País* del 4 de maig, "*Cultura de pago*", el mateix diari del 25 de maig, o bé, "*Las grandes universidades catalanas se buscan la vida*", *La Vanguardia* del 6 de desembre.

IV

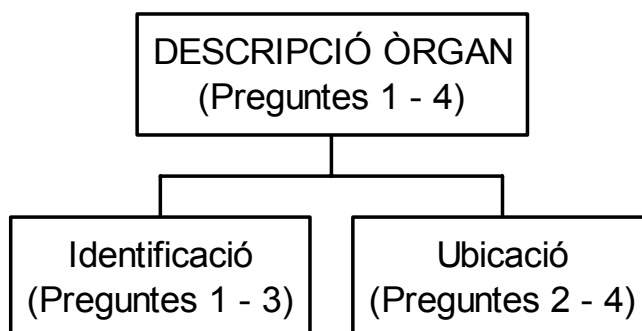
CONCLUSIONS.

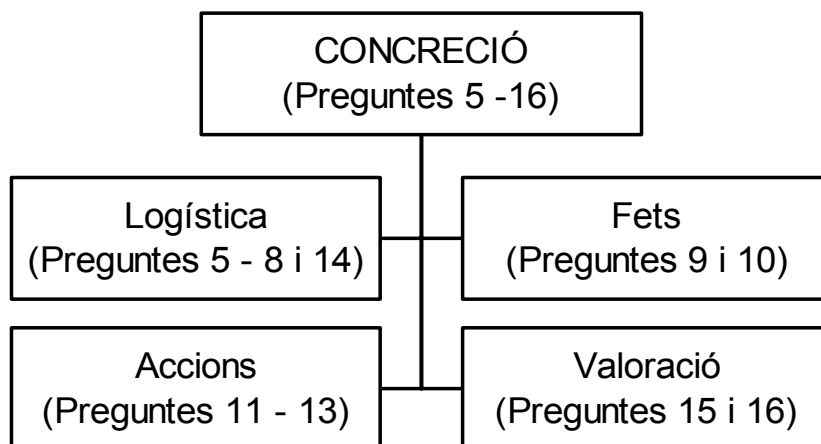
En aquest apartat de la tesi, es vol donar resposta a les hipòtesis plantejades a l'inici, i recollir les conclusions que s'han anat apuntant al llarg del treball. S'ha optat per separar les diferents conclusions, tot tenint en compte les tres metodologies emprades, i, finalment, se n'han recollit unes de més generals, perquè s'ha considerat, que així seria menys entròpic per al lector.

1 Conclusions pel que fa a

l'organització institucional

S'ha volgut descriure els òrgans que a les universitats catalanes es dediquen a la comunicació i informació amb el públic extern. Un cop realitzada la identificació de les seccions que porten a terme aquesta tasca, s'ha procedit a ubicar-les i a assenyalar la posició jeràrquica que ocupa dins de cadascuna de les institucions. Aquesta descripció ha volgut també definir els objectius de l'activitat que aquestes unitats desenvolupen, les tècniques que són competència d'elles i els recursos humans i materials que defineixen la seva logística. No presenten un caràcter homogeni i es fa difícil posar-les en correlació. En aquest sentit, i per tal d'acomplir aquestes expectatives, el treball ha aplegat les respostes lliurades per les universitats sota les categories de descripció, concreció i valoració. El següent esquema s'ha confeccionat de manera que sigui possible obtenir una percepció de la realitat d'aquests òrgans.

Com a primera conclusió, es pot afirmar que, en conjunt, els diferents serveis i òrgans que a les universitats catalanes es dediquen a la comunicació durant l'any 1997 no presenten una planificació estratègica ben definida ni ben dimensionada. No obstant i això, en el conjunt de les onze universitats catalanes estudiades, no s'hi troba a faltar la creació d'un òrgan específic dedicat a la comunicació i informació. Tanmateix, no és possible establir uns objectius generals com a marc de referència d'una política comuna aplicable a aquests òrgans.

El fet més remarcable a aquest respecte és l'estreta relació que aquests organismes mantenen amb els òrgans superiors jeràrquics. Així, es pot entendre que algunes d'aquestes universitats portin a terme aquesta tasca des del seu Gabinet del Rectorat o des del Vicerectorat adjunt al Rector. Dins el còmput global d'aquestes institucions, el 81,82% de les universitats tenen un òrgan específic dedicat a la comunicació, quedant-ne excloses la UdL i la UdG. No obstant aquest percentatge, els òrgans de la URV i la URL depenen del seu superior respecte a la planificació de la tasca que aquí es comenta, no participen directament amb els objectius de definició de la política de comunicació i de relacions públiques i de la seva estructuració, planificació i control de l'execució. Malgrat això la URV participa d'ells mitjançant l'assessorament en política de comunicació. La resta es marquen com a mínim un d'aquests dos objectius que es poden considerar com els punts directrius de la tasca comunicativa i informativa, tant en l'àmbit intern com l'extern.

La vinculació amb els organismes superiors ve indicada pel percentatge

dels càrrecs de coordinadors que són de lliure designació nomenats pel Rector, un 61,54%, i quan no ho són, com en el cas de la UAB i la UdL, la unitat de comunicació comparteix pressupost amb un altre òrgan superior, el cap del qual ha estat nomenat lliurement pel rector. Només la UPC i la URL mantenen càrrecs que no són de lliure designació i tenen pressupost propi. Malgrat això, i com s'ha esmentat, la URL no participa directament d'aquests dos objectius directrius, sinó que l'executa. Així, no és estrany que en aquelles universitats que no disposen d'un gabinet o unitat específica per dur a terme la tasca comunicativa, aquesta es desenvolupi des dels gabinets del rector o bé des de la persona més propera jeràrquicament a aquest, com és el vicerector. En aquest sentit, es pot entendre que les diferents universitats catalanes veuen amb certa importància el control de la funció i activitat comunicativa i informativa que les seves institucions realitzen, ja que es manté estretament lligada a les expectatives i decisions que des dels òrgans superiors jeràrquics es prenen.

Aquestes dades indiquen que l'activitat principal d'aquests òrgans ve definida per la relació que aquestes seccions mantenen amb els mitjans de comunicació social. El percentatge més elevat de les tècniques correspon a la realització de comunicats de premsa i la convocatòria de conferències de premsa sobre aquells temes i activitats que, a cada moment, les diferents institucions consideren important transmetre a la societat en general, com són la realització, confecció i difusió de les activitats de la universitat a través dels mitjans, ja siguin propis o aliens.

Com s'ha indicat, la majoria d'aquests òrgans vénen definits pel terme que designa la unitat. Dels tretze òrgans que l'informe recull, cinc s'anomenen Gabinet de Premsa, un s'anomena Oficina de Premsa i la resta vénen denominats per algun apel·latiu que relaciona la unitat amb aquesta funció de comunicació i informació. Són exemple d'això les denominacions "Àrea de Comunicació", "Unitat d'Informació", "Gabinet de Comunicació" i "Servei de Comunicació i Premsa".

El percentatge més alt de les titulacions que designen la formació del personal col·laborador és la que correspon als llicenciats en periodisme amb un 45,94%, cosa que representa un 58,62% del total de llicenciats col·laboradors. Es

pot dir, doncs, que les tasques de comunicació i informació amb el públic extern, on entre d'altres s'hauria d'incloure la informació dirigida als alumnes de nou accés, són competència i responsabilitat de les unitats que a les diferents universitats tracten els aspectes de difusió periodística.

S'entén que la tasca comunicativa externa es realitza des d'aquells organismes que també mantenen la funció comunicativa i informativa respecte del seu públic intern. Fora de la relació directa amb els mitjans de comunicació, el percentatge més elevat de competències o tècniques que es realitzen des d'aquests òrgans correspon a les comunicacions i publicacions per al públic intern i extern. D'aquestes actuacions només, en queden fora l'òrgan de la UIC i dos de la UOC. El Gabinet de Premsa d'aquesta última sí que realitza aquesta tasca respecte del públic intern, encara que aquest darrer no té aquest objectiu marcat, sí que el desenvolupa des de les tècniques que són de la seva competència.

Es pot considerar que, en el conjunt dels òrgans, la tècnica principal que desenvolupen és la relació directa amb els mitjans de comunicació social, mitjançant la convocatòria de conferències de premsa, la realització de comunicats i notes de premsa, o bé l'execució de l'agenda d'activitats que proposa la institució. La duplicitat de tècniques i actuacions en la tasca realitzada, amb els dos públics, minva el grau d'actuació vers l'extern. Aquest aspecte ve remarcat pel fet que només quatre de les tretze unitats analitzades tenen una plana *web* pròpia que els permeti la difusió externa de la tasca que vénen realitzant. A finals del segle XX, en plena societat de la informació, és una mancança força important per l'òrgan d'una institució puntera.

La taula de valoracions, que relacionen les diferents unitats informatives, mostra com no és possible copsar una política d'actuació comuna que serveixi com a marc de referència des d'on valorar-ne el conjunt. No obstant això, el grau de vinculació que aquestes mantenen amb els seus òrgans superiors jeràrquics, defineix la tasca de comunicació externa que realitzen tot ajustant-les als afers institucionals.

S'afirma que la secció encarregada de la comunicació és aquella que té com a activitat principal la relació directa amb els mitjans de comunicació social.

Excepte la UIC i la UOC, aquests gabinets de premsa o àrees de comunicació també executen les tasques de publicació i de comunicació amb el públic intern i extern, tot i que no sempre aquestes activitats es troben vinculades amb aquelles altres de publicitat, disseny i control de la identitat corporativa. És en aquest darrer punt on es troba certa diferència entre les universitats públiques i les privades. Tot i que no existeix una homogeneïtat d'objectius i tècniques entre les tres universitats privades catalanes, cal fixar l'atenció en algunes de les tècniques que des d'aquestes s'executen, ja que estan dirigides a augmentar el grau de col·laboració amb les línies d'identitat corporativa.

Abans, però, de remetre a aquestes tècniques, cal dir que on més clar es veu la diferència entre les públiques i les privades és en el pressupost, destinat a les unitats. Excepte la UIC, que no executa les comunicacions i publicacions amb el públic extern i intern, les altres dues universitats privades catalanes compten amb un pressupost molt per sobre de la resta d'universitats. Mentre que les públiques en destinen, a aquestes seccions, un que està per sota dels quinze milions, la UVic i la URL en destinen més de vint, concretament vint-i-un i trenta-un respectivament. D'aquesta valoració queda exclosa la Unitat d'Informació de la UOC, ja que el pressupost anotat correspon a la secció sencera i no només a aquella unitat.

No és estrany pensar que aquestes unitats mantindran en el futur un pressupost elevat. La Taula 26 on hi ha les diferents tècniques de totes les universitats, mostra com la realització d'aquelles tasques més vinculades amb la definició de les línies d'identitat corporativa són realitzades majoritàriament per les universitats privades. Si bé la URL no és l'única que es marca com a objectiu la col·laboració en la definició de les línies d'identitat corporativa (també ho fan la UB, la UAB, la UPF, la UdG, la URV i la UOC), en conjunt les universitats privades presenten una millor delimitació i definició d'aquelles tècniques que es realitzen en funció d'aquest objectiu, com són: la publicitat, la realització de productes audiovisuals sobre diferents àmbits de la universitat, el disseny i el control de les normes d'identitat corporativa com són els logotips, els estils d'impressió i de retolació, l'organització de congressos, fires, exposicions i de salons monogràfics.

De les públiques, només el Gabinet del Rector de la UdG, a part de la UOC, organitza congressos, fires, exposicions i salons monogràfics, mentre que aquesta tasca la realitzen les tres universitats privades catalanes. Pel que fa als productes audiovisuals de les públiques, a més de la UdG i de la UOC, també la realitza la URV. Aquesta tècnica, en canvi, no és executada per la UIC. No és estrany si es considera que la unitat dedicada a la comunicació i informació d'aquesta institució tampoc realitza les comunicacions i publicacions per al públic extern i intern i que feia pocs mesos que funcionava. Cal indicar que els òrgans de la UAB, la UPC, la UdG, la URV i la UOC realitzen tasques de publicitat, mentre que també ho fan les tres privades. Només dues de públiques, la UB i la UdG i tots els òrgans de la UOC, participen en el disseny i control de les normes d'identitat corporativa, mentre que també ho fan la URL i la UVic. La UIC tampoc no ho fa.

Globalment, pel que fa a la comunicació amb el públic extern, es pot considerar que el grau d'actuació i de tècniques que s'executen des de les privades, està per sobre d'allò que es desprèn del conjunt de les públiques. El simple fet que les privades desenvolupin aquelles tècniques més vinculades amb la definició de les línies d'identitat corporativa, permet considerar que des d'aquestes institucions, es dóna més importància al tema de nou accés i a la difusió de la seva institució en l'entramat social. Això és contrari al que s'hipotetitzava. En aquest sentit, i per tal de remarcar el que s'ha dit, cal assenyalar que només la unitat de la URL té com a responsabilitat seva la publicació de la memòria anual i el balanç econòmic.

Com s'ha pogut comprovar la valoració donada pel màxim representant de les universitats sobre el grau de satisfacció assolit pel rendiment d'aquestes unitats és bo, havent-hi fins i tot dos 10. També és força equitatiu entre les diferents universitats. Aquesta valoració s'ha realitzat sobre el rendiment global, tot i que, com ja s'ha vist, la comunicació i informació vers el públic extern no és l'única tasca que des d'aquestes unitats es desenvolupa.

L'objectiu principal que dirigeix la seva actuació, no està limitat a la comunicació amb el públic extern, almenys no en matèria de nou accés, de difusió i de publicitat de la institució, sinó que, com ha estat indicat, aquestes unitats estan més vinculades als afers institucionals i, per tant, a difondre mitjançant comunicats i conferències de premsa, aquells actes o aquelles activitats que des de les institucions es proposen. I perquè consti a favor seu, ho fan sempre en català, encara que els mitjans no ho recullin sempre així.

2 Conclusions pel que fa a

l'exposició institucional

Com ja s'ha comentat anteriorment, les memòries són l'espai on les universitats recullen aquelles dades que consideren més interessants que es vinculen amb els diferents aspectes de la comunitat universitària. Amb aquestes ofereixen una panoràmica de com ha anat el curs acadèmic, i aporten una sèrie d'indicadors per valorar, analitzar i afrontar els nous reptes. Així doncs, les memòries són útils per a la mateixa institució, ja que tenir-ho agrupat en un document, els permet observar i analitzar aquells aspectes que requereixen un nou pla d'actuació, o la posada en marxa de programes que millorin la qualitat i l'oferta, i que donin solució als nous reptes, com poden ser les davallades demogràfiques observades.

En aquest sentit, s'ha analitzat el contingut d'aquestes memòries i s'ha optat per fer-ne una descripció, tot i que prèviament ha estat necessari realitzar una selecció exhaustiva dels temes que hi apareixien i interessaven a l'estudi. En termes generals, els aspectes tractats a les memòries s'exposen de tres maneres diferents: mitjançant el tractament de les dades en taules i figures, tot realitzant una crònica valorativa dels fets que es volen donar a conèixer o, simplement, enunciant-los d'una manera només descriptiva.

En qualsevol cas, pel que fa al tema d'accés, les diferents memòries el tracten de forma estadística i apareixen des del seu vessant més descriptiu, sense que s'observi una voluntat d'argumentar-lo o d'analitzar-lo. D'altra banda, no totes les qüestions relacionades amb l'accés apareixen a les memòries i, quan hi són, no sempre es tracten de la mateixa manera. És per això que a les línies següents s'ha volgut fer constar alguns suggeriments i recomanacions per a futures memòries, tot tenint molt en compte el que hi falta, i la forma en què aquests temes vénen tractats.

La memòria de la URL, 454 pàgines, és massa llarga i és molt densa, conté molts llistats i força seguits, però també passa el mateix a la de la UB, amb 332, i a la de la primera universitat de Catalunya, i a la de la UPF, 320, més 30 de

la síntesi que l'acompanya, que té molta redacció i massa comprimida i les planes estan molt aprofitades. Totes tres són massa extenses i se'n podien haver suprimit algunes parts. El que surt com a mitjana de les memòries, 234 planes, es pot considerar com un bon valor per a la seva extensió. Sense tenir en compte les dimensions absolutes de la universitat, es pot anar per a no ser excessivament densa i fer-se consultar fàcilment, de les 200 les petites, a les 250 planes les més grans. Les síntesis no es veuen necessàries i no calen separates. Si es vol, s'hi poden incorporar dins les pròpies memòries a les pàgines del final a manera de resum, ja que són publicacions d'impressió normalment cara, perquè són de bona qualitat. Només es considerarien interessants, si es volguessin dur a terme campanyes concretes de promoció o informació, que incloguessin algun dels continguts de les memòries.

Es troba a faltar d'una manera clara la visió o direcció estratègica dels rectors de cara als propers anys, i, molt sovint, ni tan sols estan signades per ell. És important que vagin signades pel màxim representant de la institució, ja que les memòries són una manera de passar comptes del curs acadèmic que la màxima autoritat de la universitat ha d'assumir. Però també s'hi troba a faltar en totes la signatura del Secretari General com a responsable legal, excepte en la de la UAB. La millor manera seria que tots dos signessin la presentació, amb una longitud d'una plana o plana i mitja, de forma que es veiés com una cosa més col·legiada, o, si no, que el segon fes una breu explicació del seu treball, en un petit escrit separat de la presentació, aproximadament de mitja pàgina. Les tres planes que ocupa la de la UOC són molt esponjades i la signen dues persones, que també quedarien dins els paràmetres suggerits. Es pensa que haurien d'anar signades en tots els casos, per saber qui expressa les opinions que hi figuren.

Pel que fa als índexs, són importants en totes les publicacions, faciliten molt la recerca de la informació requerida, i el nostre costum és que siguin tots a l'inici, perquè són més senzills de localitzar. Tenir-ne tres és excessiu, si es pensa en el que costa editar aquestes publicacions, encara que seria profitós tenir-ne un de general, un de taules i figures (que inclouria els quadres, les fotografies i els gràfics) i un de temàtic. Aquest treball, que hauria de ser més sistemàtic, facilitaria molt l'anàlisi de la informació desitjada per als estudiosos.

Per a la lliçó inaugural, n'hi hauria prou amb un petit resum de, com a màxim, mitja pàgina. Es considera una exageració reproduir-la íntegrament, com en el cas de la URV: 38 planes, i més tenint en compte que a vegades se'n fa una edició a part.

El discurs del rector és el menys recollit, només en tres casos. Es considera suficient un resum, si és de benvinguda, més o menys protocol·lari, que tingui com a màxim tres pàgines, per recollir-ne els aspectes més significatius. Però sí que s'hauria de reproduir íntegrament si fos l'explicació d'allò que es programa per al futur, i de quina manera i amb quins mitjans es pensa dur-lo a terme, quedant-ne així constància per tal d'implicar-hi la resta d'actors de tota la institució.

Pel que fa alumnes de nou accés, el fet que les tres universitats més grans pel que fa al nombre d'alumnes no els contemplin, es considera una gran mancança. Si no es vol ser gaire descriptiu, cal dedicar 1 o 2 planes a aquestes dades, però si es vol entrar al detall, cal anar a les 5 planes per exposar el més fonamental de la matrícula, com la disgregació per les diferents vies d'accés, o les seves tipologies de PAU noves, diplomats o llicenciats, etc., o bé tenint en compte els alumnes que vénen de fora del territori d'influència de la pròpia universitat, separant els de Catalunya per comarques, els de l'Estat Espanyol, normalment per les províncies, o si es vol per CA, i els de la Unió Europea o de l'Espai Econòmic Europeu i la resta per països, i donar-hi una explicació.

Una altra manera important de fer constar aquestes dades a les memòries, seria la distribució per gènere dins dels diferents estudis. Això permetria observar si les diferències entre les dones i els homes, es van separant o ajuntant amb els anys, i si els programes per aconseguir la igualtat en els estudis (per exemple, el programa "Dona" de la UPC) aconseguixen els seus objectius.

Es comenten altres distribucions de les dades que també es poden conferir, per posar dos casos: estudis assignats per comarques, gèneres de les PAU i comarques, etc. Aquestes divisions, però, ja no es consideren tan importants i no es recomanen perquè necessitarien més planes, o sovint, ja han estat publicades i es poden aconseguir en altres documents, com per exemple l'informe de l'OPU, o la memòria del CIC, o l'estadística del sistema universitari de Catalunya del

DURSI. Aquestes distribucions dels alumnes que hi accedeixen es realitzen creuant els diversos camps, com per exemple, en funció de l'edat que tenen, la nota d'accés, la població, el gènere, el coneixement d'idiomes i el nivell assolit en aquest, el nivell d'estudis dels pares, la titularitat del centre de secundària del qual procedeixen, i moltes més que poden acabar no essent gaire rellevants, entre d'altres per excés d'informació.

Sembla excessiu l'espai que es dedica a les beques i ajuts en general, ja que una relació sumària de les quantitats i una petita redacció serien suficients per situar el lector, sobretot tenint en compte que cap de les memòries fa el balanç social, que seria el lloc adient on posar-ho i desenvolupar-ho més a bastament. Una mica més d'espai es podria dedicar a les beques i ajuts atorgats per la pròpia universitat, ja que és una convocatòria de la pròpia institució, que li dona relleu, i difícilment es trobarà en algun altre lloc.

Un apartat com el de les noves titulacions hauria de ser exposat, com a mínim, en les línies necessàries per oferir la llista completa i una breu descripció, ni que fos esquemàtica. No obstant i això, el que es recomanaria seria una explicació més extensa dels nous estudis: la localització, les places, els crèdits de la carrera, la durada aproximada de finalització, el que diu la veu de l'experiència, la capacitació professional, les homologacions a l'estranger, si n'hi ha i es coneixen, el preu, etc. Especialment cal esmentar-los més extensament si són nous del tot a la programació de Catalunya i potser també a la de l'Estat, o bé fer-ne una descripció més curta, si són nous només a la de la universitat.

En el cas que siguin noves adscripcions, o regularitzacions d'algunes de ja existents, se suggereix que s'expliqui l'entitat jurídica que hi ha al darrere, especialment si és pública o privada, amb finalitat de lucre o no, i el com i el perquè, s'ha arribat a veure la necessitat de dur-la a terme, ja que són informacions que interessen els lectors que consulten aquests documents i no es troben amb facilitat.

L'apartat dels cursos d'estiu hauria de ser un dels temes que s'esmenten de passada, ja que acostumen a tenir entitat pròpia dins de la universitat. És per això que es recomana una explicació de mitja pàgina, amb el recull d'allò més interessant, i, com a molt, una altra plana més amb una taula amb els indicadors més

importants: matèries i cursos impartits, nombre d'alumnes participants amb els seus respectius països, crèdits donats, etc.

L'allotjament dels estudiants és un dels apartats de la memòria que es podria enllestir amb una breu menció del nombre d'alumnes que afecta, esmentant, a més, el sistema emprat: pisos de gent gran compartits, residències universitàries, albergs de joventut o d'altres mètodes. Així, també es pot observar la universitat des del punt de vista de la funció social per a la gent gran.

Ha sorprès veure que només quatre universitats fan esment de la part dedicada a alumnes de nou accés que provenen dels més grans de 25 anys. Com que la matrícula i aquestes proves específiques d'accés als diferents estudis són una competència exclusiva de cada universitat (només la prova comuna i el calendari són coordinats entre totes a través de la corresponent comissió del CIC), no deixa d'estranyar que a les memòries s'esmenti tan poc, sobretot si es té en compte que l'any de l'estudi n'hi havia 3.620 matriculats, però que havien arribat a ser 5.493 el 1993. En aquest apartat haurien de constar-hi, com a mínim, els indicadors de gènere i edat, i seria recomanable que s'esmentessin les titulacions per a les quals es presenten i el nombre d'aprovats. Si la universitat en fa, n'hi hauria prou amb una breu explicació dels cursos de preparació i l'indicador del nombre de matriculats.

Pel que fa als recursos esmerçats per les universitats en el Saló de l'Ensenyament, s'hauria de dedicar un espai de mitja pàgina, amb una breu descripció de com s'ha desenvolupat i hauria de figurar l'indicador, com a poc, del nombre de consultes recollides en l'estand, que es podria disgregar tant com es volgués.

A les jornades de portes obertes, cal dedicar-hi més o menys espai segons el nombre d'estudiants que hi participen, ja que algunes duren molts dies amb diferents activitats, i cal reflectir-ho amb cura. Si no es fes així, aquesta informació, que no es pot aconseguir enlloc més, es perd perquè es tracta d'activitats programades i desenvolupades per la pròpia institució. En l'apartat referent a altres activitats dirigides a alumnes de nou accés, només caldria esmentar quines activitats, en quin període anual s'han dut a terme i a quants alumnes han servit.

El que ocupi el redactat dependrà, en gran part, del nombre d'activitats que s'hagin realitzat.

Pel que fa a l'apartat d'alumnes de PAU aprovats al juny i al setembre, sorprèn veure com la majoria d'universitats ni ho esmenten i les que ho esmenten només ho fan quantitativament, sense valoracions ni reflexions. És evident que ha delegat absolutament les seves responsabilitats al CIC i que ja no les consideren com a pròpies. Les universitats han oblidat que les proves són seves i que el seu futur depèn en gran part d'elles. Caldria potenciar una mica aquest apartat, deixant constància dels indicadors però fent reflexions sobre les proves en si, i també de la seva estructura. Els comentaris podrien ser de mitja pàgina i, a més, haurien d'aparèixer les taules que es creguessin necessàries. Així i tot, és evident que caldria incloure-les en un apartat que s'esmentés a l'índex.

En relació a les adreces i als telèfons dels centres, aquesta és una variable molt diversa i així es mostra a les diferents memòries. N'hi ha que inclouen només el rectorat, n'hi ha que hi faciliten les adreces electròniques, d'altres només inclouen les dels centres adscrits, mentre que n'hi ha que els posen tots, fins i tot els instituts universitaris. Si s'hagués de cercar un estàndard, crec que aquest darrer seria el millor, tot i que n'hi hauria prou de posar només tots els centres, inclosos els adscrits i vinculats, sobretot tenint en compte, que amb una o dues pàgines es compleix amb el contingut necessari. També es poden oferir les més importants i adreçar a una pàgina *web* on es pugui imprimir la resta d'adreces, que, òbviament, hauria de tenir una actualització constant, cosa que sovint no es produeix, entre d'altres raons, per manca de retroalimentació.

Un altre apartat que només apareix en la UAB, la URV i la UVic, és el de les aules de gent gran, o d'extensió universitària, que també és una activitat exclusiva de les universitats. Aquestes també s'haurien de reflectir amb una descripció breu de la inauguració, que acostuma a ser interessant, i els indicadors dels diferents cursos, professors i del nombre de participants. Moltes universitats que en duen a terme no ho fan constar tot i que caldria, si es considera que en l'esdevenidor aquesta és una activitat que es vol potenciar per a aquestes persones. En lloc de la matrícula ordinària, les aules d'extensió universitària són un lloc de trobada cultu

ral de cert nivell, en què també tenen el seu espai tant professionals que no són de la universitat com professors ja jubilats.

Encara que no és pròpiament d'accés, s'han estudiat les referències a les noves activitats i canvis organitzatius, ja que s'havia començat tractant els temes des d'aquesta òptica i posteriorment es va ampliar. Tot i que no s'ha obtingut dades al respecte, es volia observar si a les memòries es parlava de l'agrupació de noves titulacions o supressions, si un centre passava d'adscrit a integrat, o el canvi d'uns estudis de "presencialitat" a "virtualitat", de primer i segon cicle a només segon, si es deia alguna cosa sobre les modificacions de les diferents activitats, o del nombre d'estudiants, i de les relacions que tenen aquests entre si, agrupats en les diverses associacions, o d'aquestes amb l'organització o el canvi de model d'estructura, etc. És un apartat que queda pendent en gran part, i en el qual, al costat de la descripció del fet, hi hauria de constar la reflexió que aquest suggereix.

Només la UB comenta la integració d'una Escola adscrita, i la UdG tracta de nous estudis i noves vinculacions. Quatre universitats, dues de privades i dues de públiques, no hi fan cap tipus de referència i la resta parlen dels programes Sòcrates o Erasmus, de la història de la universitat, de la inauguració d'una sala d'exposicions, de la creació d'Instituts, de la supressió de Departaments, dels cursos d'especialització o de tercer cicle.

El contingut que s'hi troba, excepte el de la història de la universitat, es considera interessant per a aquesta publicació, en algun cas podria anar en altres apartats. Tot i així, hauria de constar-hi la resta de coses que s'han exposat abans, amb més o menys profunditat, segons la importància que se li vulgui donar, i en especial, de l'oportunitat política del moment.

Per últim, s'ha fet constar els diversos serveis, no només de suport administratiu, ja que és una bona eina per situar l'estudiantat amb el que es trobarà i així poder gaudir-ne un cop hi sigui. Ha estat una sorpresa constatar que, amb més o menys extensió, és l'únic apartat que hi és a totes les memòries. Això seria suficient per a una publicació d'aquest estil, encara que s'agriria alguna de complementària, o una pàgina web més especialitzada on constés tot, amb els enllaços

corresponents, i una breu menció, amb l'explicació de per què serveixen. El model podria ser el de la URL, on hi ha les referències per saber on trobar-los, la descripció del servei que ofereixen i un o dos indicadors de gestió.

Ha estat sorprenent constatar que el districte compartit, que tan interès polític va tenir durant anys, només s'esmenta a la memòria de la UdL i molt de passada, i que, per tant, no té cap incidència en aquesta publicació.

En conjunt, es podria dir que els apartats que majoritàriament estan presents en les diferents memòries de les universitats, tal com s'observa a la Taula 34, són els següents:

- Presentació de la memòria
- Alumnes de nou accés
- Beques i ajuts
- Noves titulacions
- Universitat / cursos d'estiu
- Saló de l'Ensenyament
- Jornades de portes obertes
- Adreces i tf dels centres
- Noves activitats i canvis organitzatius
- Serveis no administratius.

És obvi que tots els apartats de la Taula 30, com ja s'ha anat esmentant cas per cas, haurien de ser-hi presents, en major o menor extensió, però és positiu constatar que de 19, n'hi hagi 11: més del 50%. En algunes ja s'han anat incorporant en anys posteriors, però en general, encara queda molt de camí per recórrer.

Ha quedat clar que una memòria ha de contenir molts indicadors, si més no pel que fa al tema d'accés, però s'entén que hi ha altres apartats diferents que no s'esmenten perquè no són objecte d'estudi, que en les seves planes n'han de tenir tants o més. Però el que cal és que aquests siguin entenedors per a tothom, i ja no parlar d'una mínima estandardització. Això també permetria utilitzar l'interessant tècnica del *Benchmarking* amb facilitat. Aquesta tècnica que ja ha estat explicada amb anterioritat, serà molt útil per als treballs de totes les organitzacions interessades en el tema. També es podria demanar que el CIC, d'acord

amb les universitats implicades i després d'haver-ho estudiat amb deteniment, proposés un guió sobre els continguts mínims d'una memòria i en suggerís una petita ordenació, que haurien de seguir els diferents índexs, per fer-les més entenedores i senzilles a l'hora de cercar informació. Això, si es duagués a terme, es podria aprovar per la Conferència General d'aquest organisme.

Val la pena de destacar, en termes d'accés, el discurs de cloenda de la UVic pronunciat pel Rector Ricard Torrents, i que és a les pàgines dedicades als alumnes de nou accés de la UVic. Pel seu contingut, s'observa clarament com els preocupa l'accés i, més concretament, la preinscripció. Són conscients dels problemes, per als quals troben solucions, i acaben relativitzant-los. També aprofita per deixar clar que **“si les universitats públiques i el Comissionat es fan responsables de la programació de la UVic, també en seran, de responsables, si aquesta programació no és viable o no és l'adequada”**. Aquest punt resta per confirmar, però és una afirmació interessant perquè hi reflexionin els polítics, ja que els pressupostos d'aquesta s'han anat nodrint de fons públics. També deixa molt clara la seva voluntat pública, sense aclarir en què s'ha de reflectir, ni on els ha de portar. Però el contingut ja es pot veure amb més extensió a l'apartat corresponent de la tesi.

En resum, a les memòries hi falten coses, que caldria completar i que aquí se suggereixen. Però el que és més evident, és que cal potenciar l'ús d'Internet, el 2003 encara hi ha espais que s'han de cobrir. La memòria dels cursos hauria d'estar inserida a la xarxa, no només la de l'any, sinó les d'alguns cursos anteriors. Això permetria que molts investigadors hi tinguessin accés de manera més senzilla que l'actual. No hauria de ser estàtica, com un full de paper, sinó dinàmica, i el seu índex hauria de ser actiu, de tal manera que en clicar sobre un apartat s'hi anés directament.

En acabar aquesta tesi, l'estiu del 2003, la UB, la UAB, la UPC, la UPF, la UdL i la UVic, la meitat de les universitats existents en l'actualitat, tenien la memòria del curs 2001 – 2002 inserida al seu web, com es pot veure a la Taula 91, juntament amb l'adreça general i l'específica.

Taula 91. Webs de les memòries universitàries

Univer- sitat	Adreça gene- ral	Adreça específica	Contingut
UB	www.ub.es	http://www.publicacions.ub.es/memoria/	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
UAB	www.uab.es	http://www.uab.es/comunitat/2pa	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
UPC	www.upc.es	http://www.upc.es/supres/catala/la-upc/presentacio/publicacions/pdf/6524memoriaupc.pdf	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
UPF	www.upf.es	http://www.upf.es/sgen/memories/20012002/index.html	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
UdL	www.udl.es	http://www.udl.es/rectorat/sg/memoria/memoriacolor02.pdf	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
URV	www.urv.es		
UdG	www.udg.edu		
UOC	www.uoc.edu		
UVic	www.uvic.es	http://www.uvic.es/pubelec/Memoria/memoria01-02.pdf	Memòria del Curs Acadèmic 2001-2002.
URL	www.url.es		
UIC	www.unica.ed		
ABAT	u		
OLIBA	www.abatoliba.edu		

3 Conclusions pel que fa a

l'impacte institucional en premsa escrita

Com ja s'ha exposat, l'accés a la universitat, no és una única activitat aïllada, sinó que és un procés, una sèrie encadenada d'operacions que requereixen de diverses actuacions, a la qual es vinculen temes relacionats amb tota la comunitat universitària, amb els estudis de secundària i amb els diversos actors polítics i institucionals. Aquest estudi ha volgut presentar quines d'aquestes activitats, o actuacions, van ser recollides, i, per tant, difoses per la premsa el 1997, quins n'eren els actors i de quina manera venien recollides.

En general, no s'han trobat mancances pel que fa a la diversitat de temes que tracten i a l'impacte que aquests van tenir en la premsa. Més aviat, s'observa que la majoria d'actuacions recollides corresponen a la cronologia lògica dels esdeveniments del procés.

Es pot dir, doncs, que durant aquell any, la premsa es va fer ressò d'una gran quantitat d'informació sobre el tema i la publica en dates que concorden perfectament amb el calendari de les actuacions. Encara que això darrer no sempre es compleix: a vegades es difonen informacions sobre qüestions anacròniques que afectaven d'una manera específica l'accés, però que s'aprofiten pel seu interès atemporal, per fer-ho sortir en el moment que la publicació ho considerava més interessant per qualsevol motiu. En aquest cas, no es constata la màxima que la premsa segueix el principi d'informar sobre l'actualitat en el moment que es produeix.

Aquesta afirmació també queda refermada pels percentatges que obtenen els diferents gèneres periodístics. D'entre tots, el més important, i amb molta diferència, és la notícia, que exposa informació sobre un esdeveniment recent. Contràriament, el gènere del reportatge ha obtingut un percentatge molt baix, i ha tractat temes com els cursos d'estiu i la selectivitat, amb títols del mes de juny com: "*Toda la selectividad, de la A a la Z en la CC.AA. de Madrid*", *ABC* del 3, "*Optimismo tras el primer examen*", *Diari de Tarragona* del 19, "*Jornada sobre una correctora*", *El País* del 24, o bé "*Estudiar a 30 grados: Las universidades de*

verano, con más cursos que nunca”, ABC del 16.

El CIC, al qual es pot afegir el CUR, serien les institucions que aconseguirien captar més l'interès, amb el 16,25% del total d'informacions. Aquest indicador hauria de fer reflexionar les universitats, especialment les públiques, ja que la següent és la UVic, amb un 10,55%, privada, i la UPC, amb un 7,37%. Es demostra la poca atenció de les universitats a aparèixer parlant d'aquest tema, encara que alguna podria al·legar que la culpa és dels mitjans, de no voler-lo recollir. L'estudi mateix s'encarrega de demostrar que no és així, perquè hi ha altres “*inputs*” que ho demostren, com és el qüestionari a la unitat de la universitat dedicada a la comunicació amb el públic extern. Sembla com si amb els anys aquesta qüestió s'hagués delegat en exclusiva, i, si és així, és un error, ja que cal de la seva implicació, com a mínim, en la promoció, si no anirien perdent mercat i producte. Són elles que la poden fer més atractiva per ser difosa, més que no pas l'administració autonòmica, encara que sigui a través del CIC.

Un possible remei, que també va apuntar el Dr. Tugores, Rector de la UB, en una conferència pronunciada en la Jornada “Societat, Universitat i sector públic, les universitats catalanes en la societat del coneixement” i organitzada pel DURSI al *World Trade Center* de Barcelona, el maig del 2003, i amb el qual coincideixo completament, és que els professors més brillants facin classes a primer, i no només es dediquin a la recerca i al tercer cicle. Això, acompanyat d'una bona política de comunicació, donaria informacions durant tot el curs, que farien més interessant les diverses carreres als alumnes preuniversitaris.

Juntament amb les activitats que es repeteixen cada any (la prova de més grans de 25 anys, les jornades de portes obertes, la informació a l'alumnat de secundària, la publicació de les diverses “Guies d'estudi”, el Saló de l'Ensenyament, les PAU, la preinscripció, la matriculació als centres d'estudi, etc.), a la premsa n'apareixen d'altres que tenen una certa singularitat i que són pròpies gairebé només d'aquell any, com per exemple: les negociacions per l'aprovació i reconeixement de la UVic i la UIC, o la gran campanya en defensa de la universitat pública.

Si es considera que la premsa no perd de vista un dels objectius dels mitjans: informar sobre l'actualitat, això explica que el motiu dels estudis nous o la modificació dels ja existents sigui la informació que obté el major percentatge, ja que s'ha informat constantment i des de molts punts de vista sobre les titulacions que es proposen dur al mercat les diferents universitats catalanes. Aquest fet porta a pensar que dels temes que es tracten, els que més difusió tenen són aquells que es relacionen amb la institució universitària, quedant en un segon nivell els temes adreçats a l'alumnat que acaba la secundària, com poden ser el Saló de l'Ensenyament, les PAU, la preinscripció i d'altres. Aquests darrers només apareixen, amb un percentatge significatiu, en aquelles dates en què té lloc les activitats esmentades, essent gairebé oblidades la resta d'any, excepte en alguns balanços que es realitzen al mes de desembre. En canvi, els primers hi són presents tot l'any.

Aquest fet no és estrany si es té en compte el calendari d'activitats, i si es contempen altres qüestions més vinculades amb el desenvolupament de les institucions universitàries. Cal afegir que el 1997 es van posar en funcionament molts estudis a les diferents universitats catalanes, i es van reconèixer dues noves universitats, cosa que només ha passat un cop en un segle i que ja ha estat a bastament comentat.

Es constata que les informacions que es recullen sovint són errònies, o en qualsevol cas, incorrectes o incompletes. Se n'ha esmentat abans diversos exemples. Aquest fenomen no es dona tant en publicacions on hi ha periodistes que es dediquen, quasi en exclusiva, a la recerca de referències universitàries. També hi ha el cas d'informacions, que es troben explicades, a vegades a bastament, i després, pel que sigui, triguen temps a quallar, o no ho fan, però sembla que els periodistes no les segueixen o, si ho fan, no desmenteixen, cosa que es pot considerar com un error. Caldria utilitzar una gran pedagogia amb els periodistes per tal de minimitzar aquests efectes perjudicials per al sistema. També es dona el cas d'enfocaments totalment oposats, que donen la sensació de llegir coses diferents davant un mateix fet. Amb això és difícil lluitar-hi ja que depèn de la línia editorial que adopta el mitjà. Aquí, caldria esmentar les paraules de Max Weber (1967, p. 117): "El publicista polític, i sobretot el periodista, són els repre

sentants més notables del demagog en l'actualitat. (...) poques persones saben apreciar que la responsabilitat del periodista és molt més gran que la del savi i que, per terme mitjà, el sentit de la responsabilitat del periodista honrat en res cedeix al de qualsevol altre intel·lectual”.

Aprofundint-hi cal esmentar que s'ha de posar molta cura per veure que determinats escrits són de pagament, ja que sovint, utilitzen el mateix estil i la caixa de lletra que la publicació ordinària. Així, es poden trobar notícies que en realitat són anuncis o publireportatges, d'acadèmies com Blancafort, Alfa o Cots. Caldria demanar als mitjans més cura per diferenciar-ho clarament, ja que aquests actors tenen interès en el contrari. Una referència aclaridora sobre el tema en general seria: “La panòpia mediàtica i la cultura que els mitjans de comunicació transmeten i configuren, encara no han sabut resoldre la qüestió d'ajudar-nos a distingir entre el que és informació i el que és publicitat (o propaganda)” (Camps i Giner, 1998). Amb la qual cosa estic totalment d'acord.

Quan el CIC va entrar en una època de no publicar anuncis sobre les proves de més grans de 25 anys, perquè s'havia valorat la seva poca utilitat i el seu gran cost, la URV encara ho considerava interessant. Sobte el fet que hi ha una comissió que coordina aquestes temes en la qual són presents tots els actors implicats. D'això es dedueix que, en aquest cas, no hi ha hagut sintonia. Pel que fa a la resta, no s'ha pogut observar, ja que no se n'han trobat evidències prou clares, que els diversos actors institucionals coordinin les seves accions comunicatives, excepte en les dates d'aparició de les informacions, que, com que són les mateixes, tots les donen alhora.

Hi ha diferències entre l'àmbit territorial de les publicacions i les informacions que publiquen. S'ha vist com les universitats públiques surten més a la premsa nacional i les privades a la comarcal, el motiu és que la UVic apareix molt en els diaris propers: *La Marxa*, *El 9 Nou*, *La revista*, i, fins i tot, *Regió 7*, l'àmbit propi del qual és el Bages. Aquestes publicacions tenen tendència a escriure sobre tot el que passa a la UVic, cosa que beneficia la resta d'universitats. Cal destacar que la URL és la que més apareix en mitjans corporatius, ja que en el seu àmbit geogràfic no hi ha mitjans comarcals prou consolidats. En canvi, el conjunt de les pú

bliques apareixen més en la premsa més generalista i que es pot llegir tot Catalunya, perquè, especialment pel que fa a les quatre universitats de Barcelona, la premsa comarcal no hi té gaire tirada, cosa que sí que es nota més en les tres perifèriques. També cal deixar constància que tots els gèneres, tret del reportatge, els mitjans que més els cultiven són els nacionals. Per la qual cosa cal motivar als mitjans perquè en facin més, suggerint-los diferents possibilitats, com, per exemple, entrevistar els professionals que fan les lliçons inaugurals.

S'observa la força que tenen les publicacions nacionals i comarcals, que ocupen un lloc important en un mercat tan competitiu. En una conversa, un responsable d'una universitat⁴¹⁸ va comentar "que el problema, que a vegades podia ser un avantatge, era que els mitjans de comunicació més propers, estaven pendents de si la universitat "eructava", amb perdó de l'expressió, per fer-ne un reportatge, ja que a vegades els calia omplir planes", (posava en aquesta mateixa situació, a tots els periodistes del mitjans de comunicació local que anaven al darrere de les universitats perifèriques). Aquesta pot ser una explicació prou entenedora del fet, i que l'estudi reflecteix.

Algunes institucions aprofiten informacions, en un principi, no relacionades amb el tema, per acabar parlant de l'accés, com és el cas, per exemple del titular aparegut el 14 de gener de 1997 a *La Vanguardia*: "*Marc Escolà, secretario general de la ULC*". Amb el pretext d'aquest titular, en realitat es volia explicar que la UIC continuava fent passes per oferir les seves titulacions per a aquell curs.

La percepció que han rebut els diferents temes que tracten de l'accés, ha estat en la seva gran majoria positiva (un 85,22%), essent la local, potser per la proximitat, la que millor tracta la universitat, i l'estatal la que pitjor ho fa. Aquí cal atribuir gran part del mèrit a les persones de les diverses institucions que treballen per enviar als mitjans les informacions de la manera més entenedora i optimista possible.

⁴¹⁸ Sr. Josep Maria Fonalleras, Cap del Gabinet del Rectorat de la UdG el 1997, conversa mantinguda durant el març de 1999.

Aquest fet permet considerar que, en general, les diferents activitats que s'integren dins de l'accés han estat considerades de manera adequada a les funcions que realitzen. Ara bé, la premsa, a més de la funció d'informar sobre les novetats, també permet considerar-la en la seva vessant de document i interrogar-la com a crònica d'esdeveniments. En aquest sentit es desvetllen altres causes que afecten negativament el tema tractat. Resseguint els articles que es publiquen, és possible observar com incideixen en dues qüestions que aquell any sorgeixen amb tota la seva importància per al futur de les universitats. No és només la davallada demogràfica que va començar el 1996. Aquesta podria ser la frase que millor resumeix, en aquest aspecte, l'any 1997, ja que comencen a veure's altres causes del problema de la caiguda de la matrícula en alguns estudis, i que ja s'han comentat.

Com en el cas de l'anàlisi de les memòries de les universitats, a la premsa també apareixen molt pocs articles que comentin l'efecte que té la davallada demogràfica en l'accés. No obstant i això, apareixen més articles que desplacen aquesta qüestió i que troben un nou front que la comunitat universitària ha de tenir en compte: la proliferació d'estudis nous amb el consegüent augment de l'oferta universitària, tant pel que fa a les titulacions, com pel que fa a universitats privades o centres adscrits, comença a veure's amb certa preocupació ja que el nombre de places disponibles s'amplia considerablement en funció de l'expectativa, o dels estudis de mercat, que els centres tenen dels alumnes que s'espera que es matriculin, i que després, en molts casos, no s'acompleixen.

Aquest fet suposa un nou repte per als governs, i més directament per a les universitats, també una nova manera d'acarar la gestió de l'oferta universitària. Des de la vessant política, aquest nou repte es tradueix en articles que reclamen un millor finançament de les universitats i el trasllat de competències acompanyat d'una millor inversió, com és el cas de les beques. Des d'un vessant més social, la preocupació financera per la qual passa la universitat es reflecteix en totes aquelles notícies que tracten de l'augment de les taxes (s'ha de recordar que aquell any, a més de l'augment de preus públics, s'instaura el recàrrec per a diplomats i llicenciats que comencen una segona carrera universitària), o bé altres notícies sobre el finançament d'estudis mitjançant crèdits bancaris. També hi ha

certs esdeveniments socials que es produeixen, com són les mobilitzacions d'estudiants a favor d'una universitat pública i de qualitat, o en contra de l'augment de les taxes i del recàrrec, que sensibilitzen més sobre aquest tema. Però el problema principal és que la societat continua volent accedir lliurement als estudis desitjats, i això sembla que no es reflecteix prou en els mitjans.

La qüestió del front que s'obre amb la proliferació d'estudis i centres, també es pot observar en els anuncis que apareixen a la premsa. Aquests són majoritàriament els que corresponen a la publicitat d'un estudi no homologat i d'entre tots els anuncis que es van recollir a la BD, cal remarcar aquells que fan referència als nous centres, sobretot els de Turisme, i altres ja comentats.

Com s'ha vist totes les universitats, excepte la de Girona, tenen una revista pròpia, en la qual es recull, en molts casos, la seva preocupació pel tema treballat. S'ha de recomanar a la UdG que li cal l'edició d'un *house organ* (amb onze números l'any n'hi hauria prou), en la qual pogués recollir les notícies institucionals. Això els permetria deixar constància del seu parer sobre els diversos temes, sense necessitat d'anar tan sovint als mitjans de comunicació per matisar, o desmentir, les diferents informacions. El 2003 encara no la tenia.

Es constata que els grans diaris catalans generalistes, tenen especialistes en aquest tema: l'*Avui*, Carles Sabaté, *El Periódico*, Ernest Alós, *La Vanguardia*, Josep Playà, i *El Punt*, Marcel Barrera i Xavier Castellón. Això fa millorar molt la qualitat de les informacions, en canvi, fa més difícil respondre les seves preguntes a les conferències de premsa, dit això amb un to positiu, perquè són força més punyents que les d'un redactor que no tingui un àmbit tan específic.

L'any de l'estudi ha estat poc donat als acudits, d'altres anys, n'hi ha hagut força més. I encara cal remarcar que les institucions han estat de sort, perquè l'únic acudit present és força lleuger. El tema són les notes de tall, una qüestió amb la qual es pot ser molt cruel. Tot i que la valoració ha estat negativa, encara ho podria haver estat molt més.

Que un 46,5% de les informacions aportin acompanyament gràfic és una demostració de la importància que hi donen els mitjans, ja que d'aquesta manera volen ressaltar-ne els continguts. El Departament d'Ensenyament i la UdL són les institucions que apareixen amb més gràfics. Pel que fa al gènere, l'entrevista (amb el 83%), i el reportatge (amb el 100%), són el que més acompanyament gràfic utilitzen. Val a dir que també són el gènere que tracten les qüestions amb més profunditat. L'entrevista i el reportatge haurien de ser els que utilitzessin més les institucions per fer pedagogia de certes coses que les afecten, i que, de moment, pel que reflecteixen les xifres, són encara poc utilitzats. Aprofitant que els professors amb més reputació passessin a impartir classes a primer curs, es podria suggerir als mitjans la realització d'entrevistes i reportatges, en els quals exposessin les seves experiències i les dels seus nous alumnes. Cal felicitar als serveis corresponents per la gran inclusió d'acompanyament gràfic que apareix, i que molt sovint, deuen haver estat fotografies enviades pels mateixos.

Els mitjans són curiosos a l'hora de triar les informacions pel que fa a l'abast territorial: els estatals publiquen més coses de la pell de brau, i els nacionals, del país i així successivament. També s'observa que d'una notícia genèrica, la van descompondre fins posar l'accent en la porció que afecta més al públic la que es dirigeixen.

Es pot constatar a favor seu que CIC, però també les universitats, especialment les perifèriques, treballen molt per sortir en el mitjans. Aprofiten molt la temporada de l'any per ser "oportuns" a l'hora d'enviar els seus missatges. Es pot observar molt bé en el cas de la UVic, a la qual cal felicitar perquè la seva Àrea de Comunicació està molt ben dimensionada i en treu uns fruits molt importants, que es podrien qualificar d'impressionants, cosa que també succeeix, però, en la URV. El CIC no es queda enrere a l'hora de aprofitar les poques ocasions objectives de què disposa per a la generació d'oportunitats.

A part de les dades relatives a les activitats més vinculades amb l'estudiantat preuniversitari (Saló de l'Ensenyament, prova de més gran de 25 anys, PAU, preinscripció i assignació), cal tenir en compte altres qüestions, tot i que durant aquell any encara no sorgeixen amb la força i les connotacions amb que apareix l'augment de les places universitàries. Un d'aquests temes és el referent a la reforma de la formació professional. Tot i que en aquell any, aquesta qüestió no comença a generar notícies que la presentin com a una de les possibles causes de la davallada d'alumnes matriculats, sí que apareixen força informacions que es fan ressò de la gestió i de la funció social que d'aquests estudis s'espera.

L'observació del camp Redactor de la informació diu que més del 50% de les informacions són de redacció. Això delata que els periodistes utilitzen comunicats de premsa enviats pels diversos actors implicats. Pel que fa a les dades que s'havien donat a l'apartat que parla de les actuacions concretes amb els mitjans de comunicació social, les universitats diuen que han enviat 803 comunicats de premsa, i que n'han estat recollits pels mitjans 683, i, tot i que no se sap quants tractaven del tema que ens ocupa, és obvi que hi estan recollits, que d'aquestes 917 informacions signades per la redacció, com diu la Taula 72, són fruit directe de l'esforç de les universitats. També es pot observar el mateix, mirant el camp Font i Institució, ja que molt sovint coincideixen. No s'ha pogut observar diferències comunicatives amb els mitjans, entre les diferents universitats, o entre públiques i privades, o entre les que estan o no, en el procés unificat d'accés: totes semblen seguir unes pautes semblants.

També ha estat una sorpresa veure que el *Distrito Compartido* quasi tampoc no té pes en el recull, només hi ha 6 notícies i una entrevista, i encara aquesta darrera reflecteix el tema d'una manera indirecta. Era del 26 d'octubre, i es feia a *Gustavo Villapalos*. "Consejero de educación y cultura de la CA de Madrid". Aquest declarava: "Madrid proyecta el Distrito abierto con el fin de captar a los mejores alumnos para sus Universidades. El Gobierno regional apoyará la medida con un plan de becas y residencias". En canvia el nom, però, llegint-la, és evident que parla d'aquest tema. De les 5, dues són de l'ABC: la primera, de 25 de febrer, "Hacia el distrito único universitario en España", amb l'entradeta: "Castilla y León

emprende una operación para fomentar con las regiones limítrofes la libre circulación de estudiantes. / El Consejo de Universidades respalda un proyecto que afecta a 11 de las 17 CCAA”, i la darrera del 2 de setembre, “*La demanda del distrito compartido en Madrid reduce los restos de plazas a Humanidades*” signada pel mateix redactor que l’entrevista, M. Asenjo.

Dues més de *Diario 16*, del 18 de juliol: “*Hoy termina el plazo para pedir reserva de plaza para distrito compartido*”, i de l’1 de setembre “*UNIVERSIDAD: Hoy se publica la lista de admitidos de distrito compartido*”. I, per últim, *El País* del 15 d’abril: “*Castilla y León implantará el distrito único el próximo curso*” que va en el mateix sentit que l’apareguda el febrer. En el diari comarcal *La Mañana* figura: “*Uno de cada seis alumnos de la UdL es de fuera de Catalunya*”. El que aquí es llegeix demostra que aquest tema, amb els anys que fa que funciona, des del 1991, ha deixat de tenir interès per als periodistes, i la percepció és que socialment era de baixa incidència, ja que qui es volia traslladar d’universitat ho feia amb l’empadronament, que administrativament era més senzill.

De tots els camps el que més m’ha cridat l’atenció és el que correspon a la llengua en què s’editen les diferents informacions. Com ja s’ha esmentat, el percentatge de registres publicats en català és molt baix i palesa una realitat lingüística poc normalitzada, sobretot si es té en compte que la majoria de publicacions que s’han consultat són edicions amb un àmbit de difusió autonòmic, o infraautonòmic, i que aquestes informacions, en la seva majoria, van adreçades a l’alumnat que estudia a Catalunya. Tanmateix ha estat interessant constatar que totes les universitats, sense excepció, en les seves publicacions només escriuen en català, cosa que valoro, molt positivament, ja que es tracta d’allò que hauria de ser el normal.

De les estatals, només *El País* publica 3 informacions en català, de les nacionals, *La Vanguardia* només el 7%, de les comarcals el *Diari de Tarragona*, amb capçalera en català però només el 35% en aquest idioma, i *La Mañana*, encara menys, el 6%. Pel que fa a les locals, el *Diari de Sabadell*, també amb capçalera catalana, el 20%, i *Diario de Terrassa*, només el 7%. *El Periódico* i el *Segre*, aquell mateix any van començar a fer una edició en català, cosa que provoca tur

bulències en l'anàlisi i en les conclusions.

També estudiant pròpiament l'accés, es pot examinar el tema des d'un altre punt de vista: el de les PAU. L'ABC del 8 d'abril titula: "*Los exámenes de Selectividad en Cataluña serán más exigentes con la ortografía que los de Madrid*", La Vanguardia de l'1 de febrer, amb la notícia que promociona els estudis de Comerç Internacional, en la seva entradeta escriu: "*La mitad de los estudiantes de tercer curso domina a la perfección, además del catalán y el castellano, el francés, el inglés y el alemán*", l'ABC del 6 de maig indica: "*La UB acercará la cultura catalana a alumnos castellano hablantes y extranjeros.*" El Periódico del 13 de novembre: "Puja una altra vegada l'ús del català a la selectivitat". El Punt de la mateixa data escriu: "Augmenta el nombre d'alumnes que fan la selectivitat en català", a l'igual que La Mañana: "*El 71,7% de los alumnos hace la Selectividad en catalán*", o el Segre de 13 de novembre "*Los alumnos leridanos, los que más usan el catalán en la selectividad*". El 9 Nou de 17 de novembre diu: "El Vallès va ser la quarta comarca amb l'índex més baix d'ús del català a les proves de selectivitat". Preuniversitaris d'1 de desembre: "Segueix augmentant l'ús del català a la selectivitat." Catalunya Campus del 12 de desembre: "Un 72% d'alumnes fan la Selectivitat en català". La conclusió pel que fa al tema del català a les PAU, per als mitjans de comunicació, és que aquest es troba en un bon moment pel que fa al seu ús en aquestes proves, encara que pot millorar.

4 Conclusions generals

La hipòtesi basilar de que el sistema universitari català té una percepció positiva de com reflecteixen els mitjans de comunicació el problema de la gestió de l'accés a la universitat, ha quedat demostrada, ja que el 85% de les informacions són positives. En cap de les informacions es qüestiona la legitimitat del sistema, i això ajuda a la sensació que en rep la ciutadania que està preocupada per no poder accedir on vol. En canvi, als actors institucionals, els preocupa la disminució de la matrícula, no valorant gaire el que això els pot permetre d'augment de la qualitat. Aquí s'evidencia la clara diferència d'interessos. Però escrit això caldria fer unes altres consideracions.

Continuaré amb una frase que vaig sentir, juntament amb tots els assistents, al Rector de la UdG Josep Nadal, en el marc del seminari sobre semestralitat, organitzat pel CUR, el 6 de setembre de 1995: "a la universitat no mana ni el rector". Era la conclusió d'un cas que li havia passat, en demanar al seus professors que publiquessin els exàmens utilitzats, o que els centres en guardessin una còpia, ja que les acadèmies que feien reforç els tenien, o sabien el que pot preguntar un professor quan porta 10 anys a la universitat. Això va passar en trobar-se que alguns de rebecs no volien fer-ho, acollint-se a la llibertat de càtedra. Al final, el rector no ho va poder, o voler imposar, i va passar a ser una mesura voluntària. Després va argumentar aquest resultat reafirmant-lo, i afegint que la llibertat de càtedra, no és la *panacea* ni tampoc ha de ser l'excusa per a tots els mals que pateix la universitat.

Aquestes proposicions són força versàtils, ja que en una organització tan complexa, és evident que és complicat exercir el poder. Els rectors que més han intentat "manar", que han estat pocs, a banda de no aconseguir-ho gaire, rarament han sortit reelegits. Per aquesta, entre d'altres raons, la institució d'ensenyament superior és tan difícil de governar. Alguns membres presents a aquest seminari pensaven que per resoldre aquesta situació, i d'altres, els incentius econòmics podrien modelar el comportament del professors, i segurament és així, però no tant com per canviar-los de manera substancial. D'altra banda l'esforç que representaria trobar els mecanismes que complissin amb els requisits

de la cosa pública, no compensaria els possibles resultats.

L'any 1999 en un document de la Fundació Bosch i Gimpera juntament amb el Cercle d'Economia, i en un curs de la Universitat Menéndez Pelayo sobre "Sistemes de govern de les universitats espanyoles", es feien públiques unes conclusions que anaven en el sentit de qüestionar-se qui manava a les universitats, i per combatre-ho els rectors demanaven més poder davant del, que ells consideren, l'excés de gestió col·legiada, ja que deien que "l'actual sistema de govern de les universitats resultava poc operatiu i gens idoni per iniciar transformacions". Falta per veure si la nova legislació ajuda a resoldre-ho o a complicar-ho més.

Seria convenient que les institucions estudiades, revisessin les seves organitzacions, en funció del que marquen els manuals de gestió actuals, ja que queda clar que les estructures que funcionen millor són les senzilles, les simples, flexibles i participatives, adequades, molt especialment, a les finalitats d'instruir i investigar, que superin la complexitat dels models polítics i burocràtics. Haurien de centrar-se en allò que és important per sobre de tot: la docència i la recerca, deixant que la gestió faciliti aquestes tasques, en lloc de complicar-les. Les millores que calen per dur-ho a terme són de tres tipus: socials, legislatives i tecnològiques.

No es pot permetre que una de les regles d'or de la burocràcia "amb funcionaris cada cop més nombrosos que, per tal de justificar el seu propi sou, han de crear nous controls, organismes, instituts i així *ad infinitum* en l'espiral del treball pel treball" (Racionero, 1984, p. 127), es doni encara. Per ajudar a aconseguir això, una possibilitat és fixar de manera reduïda el nombre de mandats als qual es pot aspirar, i així intentar rejuvenir les idees. En les XVIII Jornades de gerència universitària, celebrades a Lleida el novembre del 2000, els participants estaven d'acord que "les universitats tenen una burocràcia excessiva", evidentment això les perjudica molt. Oriol Amat, vicerector de la UPF, afegia "amb els actuals òrgans de govern la universitat no va enlloc".

També cal promocionar el col·lectiu de dones: en una notícia d'*El Diari de Girona* del 4 de maig de 1999, que parlava d'un estudi realitzat per CCOO i la

Facultat de sociologia de la UAB, es deia que aquestes només ocupen el 23,8% dels alts càrrecs de les universitats. En aquest camp hi ha molt a fer, ja que una institució d'educació superior com aquesta, no es pot permetre una circumstància tan poc igualitària.

S'ha d'anivellar el que en l'argot de la gestió del temps, s'anomena "el principi Pareto": el 80% dels resultats deriven del 20% de les activitats. Cada actuació ha de tenir una conseqüència, que, a més, hauria de ser positiva, ja que aquest 20% de les activitats, tot sovint, ja estan més que fetes i, com que costa d'aconseguir la resta de resultats, l'excel·lència en la gestió ja no es persegueix.

També caldria suprimir, si més no de manera parcial, el que funciona a "les organitzacions burocràtiques que en general regeix, al menys com a regla oficial, l'ascens pels anys de servei, (el temps de permanència en un determinat lloc dins de l'organització)" (Mayntz, 1990, p. 158) i en canvi s'hauria de potenciar el rendiment, i les idees. En definitiva, promocionar els millors. També caldria aprofundir més en la flexibilització i desburocratització dels trasllats, ja que també dificulten la selecció de la persona idònia. En el cas de l'OPU, aquest és un organisme de l'administració amb alguns trets de privada, cosa que ha permès una major facilitat d'adaptació, una major flexibilitat i penetració als requeriments del mercat, tot intentant de donar-hi cordialitat, però, al mateix temps, rigor. Però amb els anys, la macroestructura ho està intentant diluir

Si es parteix del model actual, sense canviar-lo totalment, cosa que també seria una altra possibilitat més radical, un cop aconseguit el nomenament de funcionari, el canvi de lloc de treball, si hi ha acord per les tres parts (l'interessat i les dues administracions), només hauria de ser només una notificació regulada: de l'interessat a les institucions. Si no, l'altra possibilitat fóra que ho resolgués un arbitratge regulat i acceptat per les tres parts.

Hi ha universitats que funcionen molt bé en un període concret, però després, sense que hi hagi grans canvis, la gestió comença a funcionar de manera degenerativa. A vegades és simplement manca d'estímuls, o sequeuat en les idees. Algunes ho volen combatre amb el canvi de gerent i del seu equip, però amb això sol, si no es resol el problema més profund, que a vegades costa

d'identificar, només se soluciona temporalment, i torna a aparèixer poc després. Una persona que ocupa aquest nivell pot fer molt per a la institució, però cal recordar que no és aquesta.

En el tema que s'estudia, aquests canvis es noten molt especialment, perquè una persona que hi treballi necessita un cicle sencer (un any, o un curs), per adaptar-se a la feina. Un any natural és millor perquè el cicle comença amb poc treball, només de preparació i d'estudi, en canvi amb l'inici del curs hi ha molta feina que no es pot acabar de controlar. Cal recordar aquí les paraules del gran polític Raymond Aron (Weber, 1967, p. 11): "Obrar raonablement és adoptar, després de haver-ho meditat, la decisió que ofereixi més probabilitats d'aconseguir la finalitat que es pretén". Així s'espera que actuïn tots els gestors públics, encara que siguin nous en l'àmbit d'actuació.

Tot el que s'ha estudiat també pot provocar efectes nocius: la infoxicació podria ser el més greu d'ells, i si el receptor no hi posa barreres, el pot patir amb facilitat. Totes les universitats són conscients que és un problema nou contra el que cal lluitar, i el CIC l'està estudiant en diverses comissions. L'entropia que s'ha detectat és molt elevada, alguns exemples s'han pogut veure en les memòries i en els titulars i entradetes que s'han reproduït, però hi ha moltes notícies que després de llegir-les amb deteniment, fan l'efecte que amb dues línies n'hi hauria hagut prou per transmetre la informació que volen donar, i, en canvi, en tenen moltes més que ajuden a complicar la recepció del missatge.

En alguna de les comissions del CIC, es podria analitzar la promoció dels estudis superiors entre la població reclusa, ja que aquesta no ha aparegut en cap de les informacions recollides ni descartades de l'estudi i no sembla que se la consideri gaire en aquest tema. L'estudi metòdic ajudaria a aquesta població a la seva reinserció i les universitats aconseguirien nous alumnes i nous reptes.

Osborne i Gaebler (1994) escriuen: "...En la peixera de l'ajuntament de la capital de l'Estat, on els periodistes estan sempre a la caça de conflictes i espifia-des, això invita a una publicitat negativa". Això també es podria aplicar en el tema i a les institucions estudiades, i penso que aquest risc fa sovint que els gestors públics transmetin els seus esforços menys sovint del que podrien. Ho he pogut

comprovar empíricament, ja que en moltes de les conferències de premsa en les quals he participat m'ha semblat que només se cercava la pregunta que no es pogués contestar, o la informació errònia, encara que no tingués rellevància. Fins i tot en algun cas quan aquesta darrera s'havia produït, però era totalment intranscendent, se n'ha deixat constància escrita, encara que amb un suposat sentit de l'humor. Tot això complint amb els papers de cadascú: "l'autèntic funcionari no ha de fer política (s'entén que a la feina), sinó limitar-se a "administrar", sobretot imparcialment" (Weber 1967, p. 115).

Aquesta investigació ha estat en gran part inductiva, s'ha complert amb la norma que marca Chalmers, (1993): "Segons la concepció inductivista de la ciència, la sòlida base sobre la qual es construeixen les lleis i teories que constitueixen la ciència està formada per enunciats observacionals públics, i no per les experiències subjectives privades dels observadors individuals", intentant fugir, el més possible, del darrer, tenint en compte que l'experiència individual marca molt.

S'ha pretès en tota la tesi aconseguir el que esmentava Aron: "la possessió del saber objectiu, que encara que no indispensable, es certament favorable per a una acció raonable" (en Weber, 1967, p. 10) i els suggeriments, quan n'hi ha hagut, han anat en aquesta darrera línia.

Referint-se concretament a l'accés, també s'ha contrastat el que afirma Daniel Bell: "aquest nou estadi de l'evolució de l'economia, i amb ella, de la societat industrial avançada, es caracteritza per tres components fonamentals: econòmic, l'economia produeix més serveis que articles; professional, l'ocupació és més elevada en els treballs de corbata (*white collar*) i menys en els de granota (*blue collar*); tecnològic, la informàtica passa a la mecànica com a font de poder tant econòmic com polític". (Racionero, 1984, p.119). Els estudis universitaris són un servei, al qual una gran part de la població vol accedir a causa de les expectatives de tenir feines més elevades, i el conjunt social, i especialment el laboral, pivota d'una manera o altra, i cada cop més, en la informàtica.

Hi ha millores legislatives que s'haurien de dur a terme, però Catalunya no té prou autonomia, per canviar l'accés i la funció pública, i amb el marc constitui

onal actual⁴¹⁹ els problemes i les sensibilitats són unes altres de molt diferents, que dificulten aquests canvis.

Es recomana per a totes les universitats la creació d'una oficina de relacions públiques⁴²⁰ adscrita a la secretaria general, que tindria dues unitats: una de premsa i una altra d'informació. Aquesta s'ocuparia de tots els objectius que s'esmenten a la pregunta 9 (p. 257), amb les tècniques de la pregunta 10 (p. 258), que es proposaven al qüestionari, i treballaria per als públics interns i externs. Hauria de dissenyar els mecanismes per estar informat de tot el que fes la institució i poder-ho transmetre de manera adequada, depenent del públic a qui vagi adreçat. El seu puntal haurien de ser les noves tecnologies i el web, l'eina principal de projecció. El seu dimensionament dependria del de la universitat. Al seu davant hi hauria un llicenciat amb experiència en aquests temes, que seria de lliure designació pel rector o el secretari general, amb els quals despatxaria habitualment. La resta, majoritàriament serien de la plantilla, però, de dos a cinc, podrien ser temporals externs que cessarien quan cessés l'equip que els ha nomenat.⁴²¹ Es podria estudiar d'encarregar part de les funcions a empreses externes (*outsourcing*), per tal d'aconseguir així més flexibilitat i innovació en les idees, que haurien de seguir les orientacions estratègiques de la universitat. Aquest sistema, en el seu conjunt, hauria de permetre una major projecció externa, que hauria d'incloure més temes de docència i de recerca en la seva agenda, i més si es té en compte, com s'ha conclòs, que la primera apareix poc.

En tot el procés que aquí es descriu s'ha d'actuar amb molta "ètica de la responsabilitat", ja que s'ha de valorar l'entorn, i si hi ha problemes, no es pot responsabilitzar (com ho faria qui actués sota "l'ètica de la convicció") "al món, a l'estupidesa, als homes o a la voluntat de Déu" (Weber, 1967). Fer-ho així fa la impressió d'irresponsabilitat i sembla que s'entri en un bucle molt nociu del qual els ciutadans no saben com sortir, i la imatge que es projecta no és bona per a les

⁴¹⁹ Un exemple d'això n'ha estat el recurs d'inconstitucionalitat 3280-2003 interposat pel President d'aquest Govern al TC contra la LUC.

⁴²⁰ Algunes universitats britàniques, com per exemple la de Sheffield o la de York, ja en disposen, amb les seves respectives pàgines web.

⁴²¹ En termes de funció pública, personal eventual.

administracions. L'administració que desitgem, ha de donar respostes ràpides, objectives i clares a qui les demani, acceptant sempre la responsabilitat que li correspongui, encara que això signifiqui un desgast personal.

L'objectivitat, però, no s'ha d'entendre com indiferència davant els valors. Si s'actua com el que s'ha proposat, hi hauria conseqüències positives prou importants, i, fins i tot, potser, ens podrem estalviar el que diferents càrrecs institucionals han repetit en diverses ocasions: "Si continuem així, haurem d'acabar anant a buscar els estudiants a casa seva", fent especial referència als efectes de la davallada demogràfica.

En un treball d'aquestes característiques, un dels objectius no esmentats, és aconseguir metes molt elevades, però aquest no ho serà mai tant com el de l'obrer i teòric del segle XIX, Josep Llunas i Pujals (1850 - 1905), que en una línia política comunista llibertària va escriure: "*el deber más sagrado de la anarquía es organizar la administración*" (Bibeny, 1985). És una contradicció en què ja m'agradaria haver pogut incórrer.

Pel que fa a l'estat en què es troba el català, només voldria citar una frase que sempre m'ha impressionat. És del gran personatge del Renaixement italià Dante Alighieri que diu dels ciutadans que resideixen al seu propi país: "Vergonya eterna a aquells qui, menyspreant son idioma, parlen el dels altres".

V

BIBLIOGRAFIA

- AA. VV. (1988). *Problemas entorno al cambio de civilización*. Barcelona: Ediciones de Nuevo Arte Thor.
- AA. VV. (1997). *1947 – 1997. La Mercè, 50 anys*. Barcelona: Institut Politècnic Mare de Déu de la Mercè.
- Aguilera de Prat, C. R. y Vilanova, Pere. (1987). *Temas de Ciencia Política*. Barcelona: PPU.
- Aja Fernández, E. (1999). *El estado autonómico: federalismo y hechos diferenciales*. Madrid: Alianza.
- Aja Fernández, E. y Albertí Rovira, E. (1994). *Leyes políticas del estado*. Madrid: Civitas.
- Aja Fernández, E., Albertí Rovira, E., Font Llovet, T., Padrós Castellón, X. i Tornos Mas, J. (1992). *Manual de dret públic de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Autonòmics.
- Albertí Rovira, E., Aguado Codolà, V. i Roig Molés, E. (1994). *Codi bàsic de dret públic de Catalunya* (1a ed.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Autonòmics.
- Albi, E., González-Páramo, J. M. y López Casanovas (1997). *Gestión pública. Fundamentos técnicos y casos*. Barcelona: Ariel.
- Álvarez Villar, Alfonso (1971). *Sexo y cultura*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Álvarez, A., Martínez, A. y Méndez, R. (1993). *Tecnología en acción*. Barcelona: RAP.
- Ander-Egg, E. (1990). *Técnicas de investigación social*. México, DF.: El Ateneo.
- Anes, G. (1978). *El Antiguo Régimen: Los Borbones*. Madrid: Alianza Editorial (Alfaguara IV).
- Anisi, D. (1995). *Creadores de escasez. Del bienestar al miedo*. Madrid: Alianza Editorial.
- Aranguren, J. L. (1967). *La Comunicación humana*. Madrid: Guadarrana.
- Arce, Constantino. y Real, Eulogio. (2001). *Introducción al análisis estadístico con SPSS para Windows*. Barcelona: PPU.
- Arceo Vacas, José Luis. (1982). *Cómo ganar unas elecciones*. Madrid: Fomento de bibliotecas.
- Arceo Vacas, José Luis. (1988). *Fundamentos para la teoría y técnica de las relaciones públicas*. Barcelona: PPU.
- Archer, M. S. (1978). *The social origins of education systems*. Beverly Hills: Sage.
- Argullol, Enric., Benedito, J., Bohigas, O., Carandell, J.M., Clotet, L., Crespo, F., Grau, R., Huertas, J. M., Llobet, J., Mendoza, E., Paricio, I., Permanyer, L., Riera, I., Roura, M., Satué, E. i Vázquez Montalbán, M. (1993). *Universitat i ciutat. Visions sobre el campus urbà de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Edicions 62.
- Arias Galicia, F. (1976). *Introducción a la técnica de investigación en ciencias de la administración y del comportamiento*. México: Trillas, S.A.
- Aristóteles. (1990). *Retórica*. Madrid: Gredos.
- Ashby, E. y Anderson, M. (1972). *La Ecología de la Universidad*. Barcelona: Científico – Técnica.
- Aumont, Jacques (1992). *La Imagen*. Barcelona: Paidós.
- Aurin, K., Baeyer-Katte, W., Boesch, E.E., Bowman, C.C., Bracher, K.D., Brockheimer, M., Brückner, P., Davis, E.E., Eyferth, K., Grohs, G., Jacobsen, W., Mitscherlich, A. y Wiesbrock, H. (1971). *Psicología y política como tarea de nuestra época* (J.M. Pomares, Traducción). Barcelona: Barral Editores.

Azemar i Mallard, Lluís. (Comp.). (1999). *Codi bàsic de funció pública de Catalunya* (1a ed.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Secretaria General d'Administració i Funció Pública, Escola d'Administració Pública.

Azemar i Mallard, Lluís. (Coord.) (2002). *Codi de legislació sobre funció pública a Catalunya*, Generalitat de Catalunya (1a. ed.), Barcelona: Secretaria d'Administració i Funció Pública i Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Azofra, M. J. (1999). *Cuestionarios*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, Cuadernos Metodológicos, Núm. 26.

Badía, L. (1992). *De la persuasió a la tematització. Introducció a la comunicació política moderna*. Barcelona: Pòrtic.

Baena del Alcázar, M. (1990). *Curso de Ciencia de la Administración*. Madrid: Tecnos.

Baena, G. (1998). *Tesis en 30 días*. México: Editores Mexicanos Unidos, S.A.

Baena, G. (2000). *Manual para elaborar trabajos de investigación documental*, México: Editores Mexicanos Unidos, S.A.

Balcells Juvent, J. (1994). *La investigación social. Introducción a los métodos y las técnicas*. Barcelona: Escuela Superior de Relaciones Públicas- Promociones y Publicaciones Universitarias, S.A.

Balcells, Albert. (1992). *Història del nacionalisme català*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.

Balcells, Albert. (1998). *Prat de la Riba i L'Institut d'Estudis Catalans*. En premsa.

Banco de Bilbao (1981). *Informe Económico 1980*. Bilbao: Servicio de Estudios, autor.

Bangemann, M., Bonfield, P., Cabral Da Fonseca, E., Davignon, E., Davis, P., De Benetti, C., Descarpentres, J. M., Enns, B., Henkel, H., Knutsen, A., Lescure, P., Makropoulos, C., Maragall, P., Prodi, R., Oyllenhammar, P., Thimer, J., Thorm, O., Velazquez Castelu, C. y Von Pierer, H. (1994). *Europa y la sociedad global de la información, recomendaciones al Consejo Europeo*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.

Bañón, R. y Carrillo, E. (1997). *La nueva administración pública*. Madrid: Alianza Editorial.

Barthes, Roland (1971). *Elementos de semiología*. Madrid: Alberto Corazón.

Bartoli, A. (1992). *Comunicación y organización. La organización comunicante y la comunicación organizada*. Barcelona: Paidós.

Base de Datos TESEO: <http://www.mec.es/teseo/>.

Bassols, M. (1983). *Fonética latín*. Madrid: Centro Superior de Investigaciones Científicas.

Becher, T. (1989). *Academic tribes and territories: intellectual inquiry and the cultures of disciplines*. Milton Keynes: Open University Press for SRHE.

Bédarida, C. (1994). *SOS Université*. París: Editions du Seuil.

Bello, L., Trespalcios, J. y Vázquez, R. (1993). *Investigación de mercados y estrategia de marketing*. Madrid: Civitas.

Ben-David, J. (1977). *Centers of learning: Britain, France, Germany, USA*. Nueva York: McGraw Hill for Carnegie Commission on Higher Education.

Benito, A. (1982). *Fundamentos de Teoría General de la Información*. Madrid: Pirámide.

Berdahl, R. O. (1959). *British universities and the state*. Berkeley: University of California Press.

Bergendahl, G. (1983). Higher Education and knowledge policy: a personal view. En G. Bergendahl (Comp.). *Knowledge and Higher Education*. Estocolmo: Almqvist y Wiksell International.

Berlo, David K. (1960). *The process of communication*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Berlo, David K. (2000). *El proceso de la comunicación: introducción a la teoría y a la práctica*. Buenos Aires: El Ateneo.

Bernays, E. L. (1990). *Los últimos años: Radiografía de las relaciones públicas*. Barcelona: ESRP-PPU.

- Bilbeny, N. (1985). *Filosofia contemporània a Catalunya*. Barcelona: Edhasa.
- Black, S. (1965). *Relaciones públicas prácticas*. (Comp.). Madrid.
- Black, S. (1994). *Las Relaciones Públicas: un factor clave de gestión*. Barcelona: Hispano Europea.
- Blalock, Jr. y Hubert M. (1984). *Construcción de teorías en ciencias sociales: De las formulaciones verbales a las matemáticas*. México: Trillas.
- Blumer, Herbert. (1969) *Symbolic Interactionism: Perspective and method*. New York: Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall.
- Blumer, Herbert. (1969). *Interaccionisme simbòlic*. Barcelona: Hora.
- Boletín Oficial del Estado*. (1936 -). Madrid: Autor.
- Bonazzi, G. (1994). *Història del pensament organitzatiu*. Vic: Eumo Editorial.
- Bosch, C. (1979). *La técnica de la investigación documental*. México, DF.: Universidad Nacional Autónoma de México, Edicol.
- Bosch García, C. (1999). *La técnica de investigación documental*. México: Trillas, S.A. de C.V.
- Bosch-Gimpera, P. (1972). *Memòries*. Barcelona: Edicions 62.
- Boseman, G., Phatak, A. y Schellenberger, R. E. (1986). *Strategic management: text and cases*. New York: Wiley y Sons.
- Bréchon-Moulènes, Christine. (1974). *Les régimes législatifs de responsabilité publique*. Préface de Georges Vedel. Paris: Librairie générale de droit et de jurisprudence, R. Pichon et R. Durand-Auzias.
- Brown, R. (1973). *La explicación en las ciencias sociales*. Buenos Aires: Periferia, Colección Ciencia Desarrollo e Ideología.
- Brown, W. B. y Moberg, D. J. (1990). *Teoría de la organización y la Administración. Enfoque Integral*. México: Limusa.
- Brugué, Q. y Subirats, J. (Eds.) (1996). *Lecturas de gestión pública*. Madrid: INAP/BOE
- Brugué, Q. (1996). *La dimensión democrática de la nueva gestión pública*. En *Gestión y análisis de Políticas Públicas*, n.º 5 - 6, p. 45 - 57.
- Bryson, L. (1948). *The Communication of ideas*. New York: Harper.
- Bueno, G. (1997). *El mito de la cultura*, Barcelona: Prensa Ibérica.
- Bunge, M. (1989). *La investigación científica. Su estrategia y su filosofía*. Barcelona: Ariel.
- Burgess, T. & Pratt, J. (1974). *The polytechnics: a report*. Londres: Penguin.
- Burns, Tom & Stalker, G. M. (1971). *The management of innovation*. London: Tavistock.
- Butlletí d'informació sobre la qualitat universitària*. (1999-). Barcelona: Agència per a la qualitat del Sistema Universitari a Catalunya.
- Cabre, A., Cerezales, C., y Devolder, D. (1989). *Distribución territorial de la población pre-universitaria en España: 1979—2003*. Madrid: Consejo de Universidades, Secretaría General.
- Cabré, T. (Ed.) (1991). *Proposta de representació de referències i citacions bibliogràfiques*, Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.
- Cabrera, J. A. (1996). *Las relaciones públicas en la empresa*. Madrid: Acento Editorial.
- Calvo Sotelo, Leopoldo. (1990). *Memoria viva de la transición*. Barcelona: Plaza y Janés y Cambio 16.
- Callon, M. & Vignolle, J. P. (1976), *Organisation locale et enjeux sociétaux, Sociologie du Travail*, num. 4.
- Caminal Badia, M. (1998b). *Manual de ciencia política*. Barcelona, Madrid, Bellaterra: Edicions Universitat de Barcelona, Editorial Tecnos y Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- Caminal Badia, Miquel. i Matas Dalmases, Jordi. (1998a). *El sistema polític de Catalunya*. Barcelona, Madrid, Bellaterra: Edicions Universitat de Barcelona, Editorial Tecnos i Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona.
- Camps, V. i Giner, S. (1998). *Manual de civisme*. Barcelona: Ariel.
- Cañabate, A. (1998). *La demanda de educación superior en el sistema público catalán. Un modelo estructural de previsión de la demanda universitaria pública presencial en Cataluña*. Tesis de maestría, Universidad Politécnica de Cataluña, Barcelona, España.
- Caplow, Theodore. (1970). *Sociológica fundamental*. Barcelona: Vicens - Vives.
- Caplow, Theodore. (1977). *La investigación sociológica* (3ª ed.). Barcelona: Laia.
- Capo Giol, Jordi. (1990). *Ciencia Política y Derecho. Otro encuentro*. Barcelona: PPU.
- Carr, Raymond. (1983). *España: de la Restauración a la democracia, 1975 – 1980*. Barcelona: Ariel.
- Carrasco Belinchon, J. (1977). *Manual de organización y métodos*. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local.
- Carrillo Gamboa, F. J. (1983). *El comportamiento científico*, México: Limusa.
- Castelar, E. s/f. *Discursos parlamentarios y políticos de Emilio Castelar en la Restauración*. Madrid: Librerías de A. San Martín.
- Castells, M. y De Ipola E. (1981). *Metodología y epistemología de las ciencias sociales*, Madrid: Ayuso.
- Castro, Román. (Coord.). (1995). *Temas clave de Ciencia Política*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Cátedra UNESCO de gestión de la educación superior de la Universidad Politécnica de Cataluña / Conferencia de Rectores de las universidades españolas. (2001-). *Boletín de educación superior*. [revista electrónica]. Disponible en: <<http://www.upc.es/unescogestio/castella/boletin/index.htm>> [con acceso el 15-08-2002].
- Catherine, Robert. & Thuillier, Guy. (1969). *Introduction à une philosophie de l'administration*. París: Librairie Armand Colin.
- Cave, M., Hanney, S. & Kogan M. (1991). *The use of performance indicators in Higher Education* (2th ed.). Londres: Jessica Kingsley.
- Chalmers, A. F. (1993). *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* (14ª ed.). Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores.
- Chevalier, J. (1960). *Organización de empresas* (2ª ed.). Barcelona: Ediciones Palestra.
- Chevalier, Jacques. y Loschak, Daniele. (1986). *Ciencia Administrativa*. Madrid: INAP.
- Chias Suriol, Josep. (1991). *El mercado son personas. El marketing en las empresas de servicios*. Madrid: Mc Graw Hill.
- Chias Suriol, Josep. (1995). *Marketing público: por un Gobierno y una Administración al servicio del público*. Madrid: McGraw-Hill de Management.
- Chias Suriol, Josep. (1997). *El márketing. Comprender per actuar*. Barcelona: Proa Columna.
- Chias Suriol, Josep. (1999). *El mercado todavía son personas*. Madrid: McGraw-Hill de Management.
- Cerroni, U. (1971). *Metodología y ciencia social*, Barcelona: Martínez Roca.
- Cerych, L. & Furth, D. (1973). En Niblett R. & Freeman R. (Comps.). *World yearbook of education 1972/73*. Londres: Evan Brothers.
- Clark, B. R. & Neave, G. (Comps.). (1992). *The Encyclopedia of Higher Education* (Vols. 1-4). Oxford: Pergamon Press.
- Clark, B. R. (1977). *Academic power in Italy: bureaucracy and oligarchy in a National University System*. Chicago: University of Chicago Press.
- Clark, B. R. (1983). *The Higher Education System: academic organization in crossnational perspective*. Berkeley: University of California Press.

- Clark, B. R. (1995). *Places of inquiry: research and advanced education and modern universities*. Berkeley: University of California Press.
- Clark, B. R. (1997). Common problems and adaptative responses in the universities of the world: organising for change. *Higher Education Policy*, 10, (2-3), 291-296.
- Clark, B. R. (1998). *Creating innovative universities*. Oxford: Pergamon Press.
- Clark, B. R. (2000). Places of inquiry: research and advanced education in modern universities. En Kallenberg, R. et al., *Comparative perspectives on universities, comparative social research* (vol. 19). Stamford, CT: JAI Press.
- Clark, B. R. (Comp.). (1985). *The school and university: an international perspective*. Berkeley, CA: University California Press.
- Clasificaciones Científicas* (1989) (pp.9-13) . Madrid: Comisión Interministerial de Ciencia y Tecnología. Centro de Publicaciones. Ministerio de Educación y Ciencia.
- Cochran, W. G. (1986). *Técnicas de muestreo*. México: Compañía Editorial Continental, S.A.
- Codina, Lluís. (1997). *Documentació en els mitjans I: materials de suport a l'anàlisi i l'estudi de la disciplina*. Barcelona: 2000 UPF.
- Cohen, M. y Ángel, E. (1968). *Introducción a la Lógica y al Método científico*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Colobrants Delgado, Jordi. (2001). *El doctorando organizado: la gestión del conocimiento aplicada a la investigación*. Zaragoza: Mira Editores.
- Colomer, J. M. (1990). *El arte de la manipulación política. Votaciones y teoría de juegos en la política española*. Barcelona: Anagrama.
- Comitè Director per a l'Organització de l'Administració. (1998). *Manual de disseny de quadres de comandament*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Escola d'Administració Pública.
- Consejo de Universidades. (1987). *La Reforma Universitaria Española: evaluación e informe*. Madrid: Autor.
- Consejo de Universidades. (1992). *Anuario de estadística universitaria*. Madrid: Autor.
- Consejo de Universidades. (2001). *Catálogo de Documentación del Consejo de Universidades*. Madrid: Autor. [CD - Rom].
- Consejo de Universidades. (2001). *Estadística Universitaria*. Madrid: Autor.
- Constitució Espanyola. Estatut d'Autonomia de Catalunya i Reglament del Parlament de Catalunya* (1992). (5a ed.). Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya.
- Constituciones de España 1808–1978*. (1988). Madrid: Segura.
- Córdoba Villar, J. L. y Torres, J. M. (1984). *Teoría y aplicaciones del marketing* (3ª ed.). Bilbao: Ediciones Deusto.
- Cornelius, H. y Faire, Sh. (1998). *Tú ganas / Yo gano, todos podemos ganar. Cómo resolver conflictos creativamente ... y disfrutar con las soluciones* (3ª ed.). Móstoles (Madrid). Gaia Ediciones.
- Costafreda, M. (1996). *Les Bases de Manresa*. In P. Anguera : *Història política, societat i cultura dels Països Catalans*. Enciclopèdia Catalana, Volum 7.
- Covey, S. R. (1997). *Els 7 hàbits de la gent altament efectiva*. Barcelona: Paidós / Edicions 62.
- Crozier, M. & Friedberg, E. (1977). *L'acteur et le système*. Paris: Seuil.
- Culla Clarà, J. B. (Comp.). (1995). *UAB 25 anys. Una història gràfica*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Cyert, Richard Michael. & March, James G. (1963). *A behavioral theory of the firm*. Englewood Cliffs (N.J.). Prentice-Hall.
- Daalder, H. (1980). The rise of the new managerialism. En H. Daalder & E. Shils (Comps.). *Universities, politicians and bureaucrats*. Cambridge: Cambridge University Press.
- De Bono, E. (1974). *El pensamiento lateral. Manual de creatividad*. Barcelona: Programa editorial.
- De Bono, E. (1992). *Yo tengo razón; tú estás equivocado*. Barcelona: Ediciones B.

- De Laubadère, André. (1967). *Droit administratif spécial*. Paris: Presses Universitaires de France.
- De Luxán, J. M. (1998). *Política y reforma universitaria*. Barcelona: Cedecs
- De Manuel, F. y Martínez-Vilanova, R. (1997). *Técnicas de negociación: un método práctico*. Madrid: ESIC.
- De Miguel Fernández, Enrique. (1993). *Introducción a la Gestión "Management"*. Valencia: Servicio de publicaciones de la Universidad Politécnica de Valencia.
- De Miguel, Amando. (1973a). *Diagnóstico de la universidad*. Madrid: Ediciones Guadarrama.
- De Miguel, Amando. (1973b). *Carta abierta a una universitaria*. Madrid: Ediciones 99.
- De Miguel, Amando. (1974). *Manual de estructura social de España*. Madrid: Tecnos.
- De Miguel, Amando. (1976). *Reformar la universidad*. Barcelona: Euros.
- De Miguel, Amando. (1997). *Manual del perfecto sociólogo*. Madrid: Espasa-Calpe.
- De Moragas, Miquel. (1979). *Sociología de la Comunicación de masas*. Barcelona: Gustavo Gili.
- De Moragas Spa, Miquel. (1976). *Semiótica y comunicación de masas*. Barcelona: Ediciones Península.
- De Moragas Spa, Miquel. (1981). *Teorías de la Comunicació*. Barcelona: Gustavo Gili.
- De Ridder, H. (1992). Mobility. En H. De Ridder Symoens (Comp.). *The history of the universities in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Del Rey, J. (1997). *Los juegos de los políticos. Teoría general de la información y comunicación política*. Madrid: Tecnos.
- Delage, Gisèle. (1983). *Vocabulaire de la gestion des documents administratifs*. Montreal: Office de la Langue Française.
- Descartes, R. (1989). *Discurso del Método*. Barcelona: Ediciones B.
- Desroche, H. (1974). *Iniciación a las ciencias sociales*. Barcelona: Nova Terra.
- Diccionario de la lengua española / Real Academia Española* (21a ed.). (1992). Madrid: Real Academia Española.
- Diccionario Unesco de ciencias sociales* (Vols. 1-4). (1987). Barcelona: Planeta de Agostini.
- Dieterich, H. (1996). *Nueva guía para la investigación científica*. México: Planeta Mexicana, S.A. de C.V.
- Dill, D. & Sporn, B. (Comps.). (1996). *Emerging patterns of social demand and university reform: through a glass darkly*. Oxford: Pergamon Press.
- Duart, J. M. i Sangrà, A. (Eds). (1999). *Aprenentatge i virtualitat. Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Ducos, M. (1972). *Gobierno y eficacia en la Iglesia. Análisis y prospectiva*. Estella, Navarra: Verbo Divino.
- Duguit, Léon. (1953). *La Transformación del estado*. Traducción con estudio preliminar sobre la nueva orientación del derecho político por Adolfo Posada. Madrid: Fernando Fé.
- Durkheim, E. (1982). *Las reglas del método sociológico*. Barcelona: Ediciones Orbis.
- Duverger, M. (1961). *Los partidos políticos*. México DF.: Fondo de Cultura Económica.
- Duverger, M. (1981). *Métodos de las ciencias sociales* (12a ed.). Barcelona: Ariel.
- Easton, David (1969). *Esquema para el análisis político*. Buenos Aires: Amorrotu.
- Easton, David (1973). *Enfoques sobre teoría política*. (2a ed.). Buenos Aires: Amorrotu.
- Eckholm, L. (1985). Sweden. En B. R. Clark (Comp.). *The school and university: an international perspective*. Berkeley. CA: University of California Press.
- Eco, Umberto. (1981) *Tratado de semiótica general*. Barcelona: Lumen.
- Eco, Umberto. (1992). *Como se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura*. Barcelona: Gedisa.

- Echevarria, K. (1992). *La administración pública en la era del management*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Echevarría, K. i Losada, C. (1993). *Institucions i mètodes per millorar el funcionament de l'administració pública*. Barcelona: Comitè Assessor per a l'Estudi de l'Organització de l'Administració, Generalitat de Catalunya.
- Eiglier, P. y Langeard, E. (1989). *Servucción: el marketing de servicios*. Madrid: Mc Graw Hill.
- Emery, E. L. & Trist, E. L. (1964). *La trame causale de l'environnement des organisations*. Paris: ST Ed.
- Entrena Cuesta, R. (1988). *Curso de derecho administrativo: organización administrativa, el servicio público*. Madrid: Tecnos.
- Entrena Cuesta, R. (1995). *Curso de Derecho Administrativo* (11a ed.). Madrid: Tecnos.
- Escolà i Pons, Marc B. (1994). *El model japonès de gestió pública*. Tesis doctoral publicada, Lleida: Universitat de Lleida.
- Escolà i Pons, Marc B. (2001, Julio). Universidad y seguridad. *Ciencias Criminológicas*, 121-123.
- Escolà i Pons, Marc B. (2002). *Introducció a les formes de gestió dels serveis locals*. Barcelona: Universitat Internacional de Catalunya – ISEGS.
- Espada Recarey, L. y Villanueva López, E. (2000). *Análisis de los conflictos originados en las universidades españolas y propuestas de solución*. Consello Social, Universidade de Vigo.
- Estrada, A. (1998). *Cuantificación de expectativas a partir de las encuestas de opinión*. Madrid: Banco de España.
- Fayol, Henry. (1916). *General and Industrial Management*. Londres: Isaac Pitman & Soons. (C. Storrs, traducció).
- Fayol, Henry. (1994). *Administración industrial y general* (16ª ed.). Buenos Aires, Lima, México, Barcelona: El Ateneo.
- Fernández Almagro, Melchor. (1968). *Historia política de la España contemporánea 1868 / 1885*. Madrid: Alianza Editorial.
- Fernández, A. (1995). *Canviar l'Administració per transformar la ciutat. El procés de modernització de l'Ajuntament de Barcelona (1979 – 1995)*. Direcció d'Informació de Base i Organització. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Ferrer i Julià, F. (1996). *Els sistemes d'accés a la universitat des d'una perspectiva internacional*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Consell Interuniversitari de Catalunya.
- Feyerabend, P. K. (1987). *Contra el método*. Barcelona: Ariel.
- Fontana Làzaro, Josep. (1992). *La crisis del Antiguo Régimen 1808 – 1833* (4ª ed.). Barcelona: Crítica.
- Fossas Espalder, E. (1993). *El derecho de acceso a los cargos públicos*. Madrid: Tecnos.
- Freund, J. (1968). *Sociología de Max Weber* (2ª ed.). Barcelona: Ediciones Península.
- Friedberg, E. & Musselin, C. (1992). *Le gouvernement des universités: perspectives comparatives*. París: L'Harmattan.
- Fuentes estadísticas: seminario de estudios y difusión de las estadísticas*. (1994-). Madrid: Universidad Autónoma de Madrid, Facultad de Económicas y Empresariales.
- Fuentes i Pujol, Mª Eulalia. (1995). *Manual de documentación periodística*. Madrid: Síntesis, DL.
- Fuentes i Pujol, Mª Eulalia. (1992). *Documentación científica e información. Metodología del trabajo intelectual y científico*. Barcelona: PPU.
- Fuller, G. (1999). *Win win management. Tú ganas, Yo gano, la empresa gana*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Fundación de las Cajas de Ahorros Confederadas para la Investigación Económica y Social (FUNCAS). (1997). *Serie enlazada del Producto y la Renta de las autonomías españolas*. Madrid: Departamento de Estadística Regional. Años 1985 a 1997.

- Furth, D. (1974). *Short cycle Higher Education: crisis of identity*. París: OECD.
- Gadamer, Hans-Georg. (1977). *Verdad y método: fundamentos de una hermenéutica filosófica*. Salamanca: Sígueme.
- Gaffiot, F. (1934). *Dictionnaire latin – français*. París: Hachette.
- Galán, J. y Tornos, A. (Coords.). (2000). *Comunicación Pública. La información administrativa al ciudadano*. Madrid: Marcial Pons.
- Gallifa i Roca, J., Pedró, F. i Fontan, P. (1998). *Present i futur de la universitat. Models actuals i prospectiva de la universitat a Catalunya i a Europa*. Barcelona: Edicions Raima.
- García Avilés, A. (1997). *Introducción a la Metodología de la Investigación Científica*. México: Plaza y Valdés Editores.
- García Oviedo, Carlos. y Martínez Useros, Enrique. (1968). *Derecho administrativo*. Madrid: E.I.S.A.
- García, M., Ibañez, J. y Alvira, F. (1994). *El análisis de la realidad social: métodos y técnicas de investigación social*. Madrid: Alianza.
- Garrido Falla, Fernando. (1960). *Administración indirecta del estado y descentralización funcional*. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local.
- Geiger, R. (1984). *Private sectors in Higher Education: structure, function and change in eight countries*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Gelinier, O. (1966). *Le secret des structures compétitives: management ou bureaucratie*. Paris: Hommes et Techniques.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1994). *Estadística de l'Ensenyament Universitari. Curs 1989-90*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1994). *Estadística de l'Ensenyament Universitari. Curs 1990-91*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1994). *Estadística de l'Ensenyament Universitari. Curs 1991-92*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1996). *El Sistema Universitari de Catalunya. Memòria del curs 1995-96*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1997). *El Sistema Universitari de Catalunya. Memòria del curs 1996-97*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. (1998). *El Sistema Universitari de Catalunya. Memòria del curs 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Comissionat per a Universitats i Recerca. Assessoria Jurídica (1999). *Normativa catalana d'universitats*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1992). *El Sistema Universitari de Catalunya*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1992). *Estadística de l'Ensenyament Universitari. Curs 1988-89*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. (2000). *El Sistema Universitari de Catalunya. Memòria del curs 1998-99*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. (2000). *El Sistema Universitari de Catalunya. Memòria del curs 1999-00*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. (2002). *El model de distribució del finançament universitari*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya. (1994). *Anuari estadístic de Catalunya 1993*. Barcelona: Autor.
- Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya. (1995). *P.I.B. Regional*. Barcelona: Autor.
- George, C. S. (1974). *Historia del pensamiento administrativo*. México: Prentice - Hall Hispanoamericana
- Giddens, A. (1992). *El capitalismo y la moderna teoría social*. Barcelona: Labor.

- Gifreu, J. (1991). *Estructura General de la Comunicació Pública*. Barcelona: Pòrtic Media
- Gifreu, J. i Pallarès, F. (Eds.). (1998). *Comunicació política i comportament electoral a les eleccions autonòmiques de 1995 a Catalunya*. Barcelona: Mediterrània.
- Giner de los Ríos, Francisco. (1905). *Pedagogía universitaria: problemas y noticias*. Barcelona: sucesores de Manuel Soler.
- Giner de los Ríos, Francisco. (2001). *La Universidad Española*. Madrid: Civitas.
- Giner, S., Lamo De Espinosa, E. y Torres Cristobal, (Eds). (1998). *Diccionario de Sociología*. Madrid: Alianza Editorial.
- Gobierno de Aragón, Departamento de Educación y Ciencia, (2001). *Libro blanco sobre la descentralización y estructura organizativa del Sistema Universitario de Aragón*. Autor.
- Gobierno Vasco, Eusko Jaurlaritza, Departamento de Educación Universidades e Investigación, (2001). *Diagnóstico del sistema público universitario vasco*. Vitoria – Gastéis: Autor.
- Goedegebuure, L., Kaiser, F., Maassen, P., Meek, L., Van Vught, F. & De Weert, E. (Comps.). (1993). *Higher Education Policy: an international comparative perspective*. Oxford: Pergamon.
- Gomà, R. y Subirats, J. (coords.). (1998). *Políticas públicas en España*. Barcelona: Ariel.
- Gozàlez-Agàpito, Josep. (1993). *Acte d'inauguració del Primer Congrés de la Renovació Pedagògica a Barcelona*. Manuscrit autor.
- González García, M. (2001). *Manual de Investigación*. México: Universidad Mexicana.
- González, B. (1992). *La encuesta*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.
- González, J. C. (1997a). El factor humà. Barcelona: Tecno 2000, 77, p. 1.
- González, J. C. (1997b). Directrius per a un nou segle. Tecno 2000, 77, p 12 - 16.
- Gramsci, Antonio. (1976). *L'Alternativa Pedagògica*. Barcelona: Nova Terra.
- Gran enciclopèdia catalana*. (2a ed., Vols. 1-24). (1986-1993). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Grawitz; M. (I y II) (1975) *Métodos y técnicas de las ciencias sociales*. Barcelona: Hispano-Europea.
- Green, D. (Comp.). (1994). *What is quality in Higher Education?* Milton Keynes: Open University Press.
- Gremion, P. (1970), *Introduction à un étude du système politico-administratif local*, Paris: ST Ed.
- Gubern, Romà. (1977). *Comunicación y cultura de masas*. Barcelona: Ediciones Península.
- Guillamet, Jaume. (1988). *Conocer la prensa*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Gutiérrez Sáenz, R. (1994). *Introducción al Método Científico*. México: Esfinge, S.A. de C.V.
- Gysling, E. (1960-). *Revista mundial 1977*. Madrid: Alpha.
- Habermas, J. (1973). *The legitimation crisis*. Boston: Beacon.
- Habermas, J. (1981). *Sociología del actuar comunicativo*. París: Fayard.
- Habermas, J. (1987). *Teoría de la acción comunicativa, racionalidad de la acción y racionalidad social*, Madrid: Taurus.
- Hauf, Albert G. (1983). *El lèxic d'Ausiàs March: primer assaig de valoració i llista provisional de mots i de freqüències*. Barcelona: Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Hauser, A. (1977); *Sociología del arte: 4.- Sociología del público*. Madrid: Guadarrama, Colección Universitaria de Bolsillo, Punto Omega.
- Hayes, B. E. (1995). *Cómo medir la satisfacción del cliente*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Hegenberg, L. (1969). *Introducción a la filosofía de la ciencia*. Barcelona: Herder.
- Helmholtz, H. (1876). *La óptica i la pintura*. Madrid: Víctor Saiz
- Hempel, C. (1978). *Filosofía de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial.

- Herreros Arconada, Mario. (1989). *Teoría y técnica de la propaganda electoral. Formas publicitarias*. Barcelona: ESRP-PPU.
- Hobsbawm, E. J. (1990). *La era del imperio (1875 - 1914)* (1ª ed.). Barcelona: Labor.
- Hovland, Carl I. (1959). *Persuasion and persuability*. New Haven: Yale University Press.
- Huertas Claveria, J. M. (1982). *Obrers a Catalunya. Manual d'història del moviment obrer (1840-1975)*. Barcelona: L'Avenç.
- Huisman, J. (1996). Diversity in the Netherlands. En V. L. Meek, L. Goedegebuure, O. Kivinen & R. Rinne (Comps.). *The mockers and mocked: comparative perspectives on differentiation, Convergence and diversity in Higher Education*. Oxford: Pergamon Press.
- Husén, T. & Kogan, M. (1984). *Educational reasearch and policy: How do they relate?* Oxford: Pergamon Press.
- Institut d'Estudis Catalans. (1995). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62.
- Instituto Canario de Estadística. (1992-2001). Producto Interior Bruto a precios de mercado en España según sectores de actividad. [Documento WWW]. Recuperado: http://www.istac.rcanaria.es/estadisticas/magnitudeseconomicas/macromagnitudes/btc_p_i_b.html [2001, octubre 17].
- Irnes, J., Gruber, J., Neuman, M. & Thompson, R. (1994). *Coordinating growth and environmental management through consensus-building*. Berkeley:
- Isus Barado, S. (1995). *Orientación universitaria: de la enseñanza secundaria a la universidad*. Lleida: Ediciones de la Universidad de Lleida.
- Jaccard, P. (1971). *Introducción a las ciencias sociales*. Toulouse: Edouard Privat.
- Jakobson, R. (1960). *Lingüística y poética*. Madrid: Cátedra.
- Janowitz, M. & Schulze, R. (1968). *Tendances de la recherche dans le domaine des communications de masse*. Communications vol. 1. Paris: Cecmass.
- Jílek, L. (1983). *Historical compendium of european universities*. Ginebra: Standing Conference of Presidents. Rectors and Vice-Chancellors of the European Universities.
- Jiménez-Landi, A. (1996). *La Institución Libre de Enseñanza y su ambiente*. Madrid: Complutense.
- Johnes, J. y Taylor, J. (1990). *Performance indicators in Higher Education*. Milton Keynes: Open University Press.
- Kaiser, F., Florax, R., Koelman, J. & Van Vught, F. (1992). *Public expenditure on Higher Education: a comparative study in the member states of the European community*. Londres: Jessica Kingsley.
- Kaplov veure Caplow.
- Katz, Daniel & Kahn, Robert L. (1966). *The social psychology of organizations*. New York: John Wiley & Sons.
- Kogan, M. & Becher, T. (1992). *Structure and process in Higher Education* (2th ed.). Londres: Routledge.
- Kogan, M. (1983). *National reviews of education: Sweden*. Paris: OECD.
- Kooiman, J. & Eliassen, K. A. eds. (1987). *Managing Public Organizations. Lessons from Contemporary European Experience*. London: Sage.
- Koontz, H. y Wehrich, H. (1993). *Elementos de administración*. Madrid: McGraw-Hill.
- Kreps, G. L. (1990). *Organizational, Communication*. New York: Longman.
- Kuhn, T. S. (1970). *The structure of scientific revolutions*. Chicago: University of Chicago Press.
- Kuhn, T. S. (1971). *La estructura de las revoluciones científicas*. México: Fondo de Cultura Económica.
- Lakatos, I. (1974). *Historia de la ciencia y sus reconstrucciones racionales*. Madrid: Tecnos.
- Lane, J. E. & Fredriksson, B. (1981). *Higher Education and public administration*. Estocolmo: Almqvist & Wiksell.

- Lasswell, Harold Dwight. (1948a). *Power and personality*. New York: Norton.
- Lasswell, Harold Dwight. (1948b). The structure and function of communication in society. En Bryson, L. (Comp.). *The communication of ideas*. New York: Harper and Brothers.
- Lasswell, Harold Dwight. (1971). *El futuro de la ciencia política*. Madrid: Tecnos.
- Lasswell, Harold Dwight. (1974). *La política como reparto de influencia*. Madrid: Aguilar.
- Lazarsfeld, Paul Felix. & Merton, Robert King. (1948). Mass communication, popular taste and organized social action. En Bryson L. (Comp.), *The communication of ideas*. New York: Harper and Brothers p. 95 -118.
- Leff, G. (1968). *Paris and Oxford universities in the thirteenth and the fourteenth centuries*. Nueva York: Wiley.
- León, A. (1997). *La función pública alternativa*. Madrid: Mandala.
- Lijphart, A. (1991). *Las democracias contemporáneas*. Barcelona: Ariel.
- López, A.; Parada, A. y Simonetti, F. (1995). *Introducción a la psicología de la comunicación*. Santiago de Chile: Universidad Católica de Chile.
- López Calvo, J. (1996). *Organización y funcionamiento del Gobierno*. Madrid: Tecnos
- López-Nieto, F. (1989) *La Administración pública en España*. Barcelona: Ariel.
- Lorenzo González, José. (1988). *Persuasión subliminal y sus técnicas*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Losada i Marrodán, C. (Editor). (1999). *¿De burócratas a gerentes? Las ciencias de la gestión aplicadas a la administración del Estado*. Washington: Banco Interamericano de Desarrollo.
- Lougovoy, C. & Huisman, D. (1981). *Traité de relations publiques*. Paris: PUF.
- Lucas Marín, Antonio. (1997). *La comunicación en la empresa y en las organizaciones*. Barcelona: Bosch Casa Editorial, S.A.
- Lukes, S. (1985). *El poder. Un enfoque radical*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores.
- Luthans, F. (1980). *Introducción a la Administración Pública. Un enfoque de contingencia*. México DF: McGraw Hill.
- Lladonosa, M. y Porta, J. (Coords.) (1998). *La universidad en el cambio de siglo*. Madrid: Alianza Editorial.
- Lluch i Martín, Ernest., Termes i Ardèvol, J., Casassas i Ymbert, J. i Alcolea i Gil, S. (1991). *La Universitat de Barcelona*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona.
- Maassen, P. y Van Vught, F. (1993). *Quality management and quality assurance in European Higher Education: methods and mechanisms*. Luxemburgo: Office of Official Publications of the European Community.
- MacNair, J. (1984). *The Spanish education system*. Manchester: University Press.
- Macpherson, C. B. (1991). *La democracia liberal y su época*. Madrid: Alianza Editorial.
- Maden, M. (1985). England and Wales. En B. R. Clark (Comp.). *The School and the University: an international perspective*. Berkeley: University of California Press.
- Magallón Pendón, Sara. (1998). *Relaciones públicas: formación y profesión. Definición empírico-operativa del practicum de los estudiantes universitarios de relaciones públicas y su vinculación con la realidad profesional de Catalunya (1992-1997)*. Tesis doctoral publicada. Bellaterra: Servicio de publicaciones de la *Universitat Autònoma de Barcelona*.
- MAP (Ministerio de Administraciones Públicas) (2000). *Libro Blanco para la mejora de los servicios públicos. "Una nueva administración al servicio de los ciudadanos"*. Madrid: Autor.
- Maquiavelo, Nicolás. (1990). *El Príncipe. Escritos menores sobre la milicia y el Estado*. Barcelona: Ediciones B.
- Maragall, J. (1969). *Balanç de la Universitat autònoma. Dossier Universitari, núm. 5*. Barcelona: Nova Terra.
- March, J. G. & Simon, H. A. (1958). *Organizations*. New York: John Wiley.
- Martí i Torres, R. (1993). *La conflictivitat competencial. En l'àmbit de l'ensenyament*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Autònoms.

- Martín Mateo, R. (1981). *Manual de derecho administrativo* (6ª ed.). Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local.
- Martín Vivaldi, Gonzalo. (1964). *Curso de redacción*. Madrid: Paraninfo.
- Martín Vivaldi, Gonzalo. (1987). *Géneros periodísticos*. Madrid: Paraninfo.
- Martin, J. (2000). *La acreditación universitaria en el Mercosur: ordenamiento legal*. Asunción (Paraguay). Universidad Autónoma de Asunción.
- Martínez Albertos, J. L. (1984). *Curso general de redacción periodística*. Barcelona: Mitre.
- Martínez Marín, A. (1986). *Derecho administrativo: la organización administrativa*. Madrid: Tecnos.
- Martínez Sousa, José. (1991). *Diccionario de información, comunicación y periodismo*. Madrid: Paraninfo.
- Martín-Moreno, J. y De Miguel, Amando. (1979). *Universidad fábrica de parados. Informe sociológico sobre las necesidades de graduados universitarios en España y sus perspectivas de empleo*. Barcelona: Vicens - Vives.
- Martos Navarro, F. (1992). *Nueva ley de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común*. Sevilla: Mad.
- Marzal Felici, José Javier. (2003). *Proyecto docente y de investigación*. Castelló: autor.
- Masjuan, J. M., Troiano, E., Vivas, J. i Zaldívar, M. (1996). *La inserció professional dels nous titulats universitaris*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Maslow, A. H. (1991). *Motivación y personalidad*. Madrid: Ediciones Díaz de Santos.
- Maslow, A. H. (1995). *El hombre autorrealizado* (11ª ed.). Barcelona: Kairós.
- Matas Dalmases, Jordi. (1995). *Els alts càrrecs: política i administració a la Generalitat de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Escola d'Administració Pública.
- Mattelart, A. y Mattelart, M. (1997). *Historia de las teorías de la comunicación*. Barcelona: Paidós Comunicación.
- Mayntz, Renate. (1990) *Sociología de la organización*. (5ª reimpresión) Madrid: Alianza Editorial.
- Mayntz, Renate. (1994). *Sociología de la administración Pública*. Madrid: Alianza Editorial.
- McQuail, Denis. (2000). *Introducción a la teoría de la comunicación de masas*. 3ª edición revisada y ampliada. Barcelona: Paidós.
- Mehl, L. (1977), Pour une théorie cybernétique de l'action administrative, *Traité de science administrative*. p. 781 - 833.
- Méndez Ramírez, I. y otros (2000). *El protocolo de investigación*. México: Trillas, S.A. de C.V.
- Metcalfe, Les y Richards, Sue. (1989). *Modernización de la gestión pública*. Madrid: Instituto Nacional de Administración Pública, Ministerio para las Administraciones Públicas.
- Michavila, F y Calvo, B. (1988). *La Universidad de hoy: propuestas para una política universitaria*. Madrid: Síntesis.
- Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. (1999). *Producto Interior Bruto y Renta Nacional: Serie histórica de sus valores en la contabilidad nacional*. [Documento WWW]. http://www.maypa.es/info/pags/anuar_99/cap34_macromagnitudes/macromagnitudes_52.htm MAYPA.[con acceso 17-10-2001].
- Ministerio de la Presidencia. Fecha desconocida. *Boletín Oficial del estado (1995-)*. España. [web en línea]. Disponible en: <<http://www.boe.es>> [con acceso el 15-08-2002].
- Mintzberg, Henry. (1973). *The Nature of Managerial Work*. New York: Harper & Row.
- Mintzberg, Henry. (1991). *La estructura de las organizaciones*. Barcelona: Ariel.
- Mintzberg, Henry. (1994). *La naturaleza del trabajo directivo*. Barcelona: Planeta de Agostini.
- Mir, Enric., Sabría, Joaquim., i Trigo, Marisa. (creació, direcció i disseny) (1981). *Història gràfica de Catalunya dia a dia 1980*. Barcelona: Edicions 62.

- Mitcham, C. (1989). *¿Qué es la filosofía de la tecnología?*. Barcelona: Anthropos.
- Mokyr, J. (1993). *La palanca de la riqueza. Creatividad tecnológica y progreso económico*. Madrid: Alianza Editorial.
- Molas, Isidre. (1982). *Comentaris jurídics a l'Estatut*. Barcelona: Edicions 62.
- Moles, Abraham. (1975). *Teoría de la información y Percepción estética*. Madrid: Júcar.
- Molina, I. y Delgado, S. (1998). *Conceptos fundamentales de ciencia política*. Madrid: Alianza Editorial.
- Molinero, C. i Ysàs, P. (1992). *El règim franquista. Feixisme, modernització i consens*. Vic: Eumo Editorial.
- Montes, Santiago. (1981). *Estética y Comunicación*. Madrid: Latina.
- Mora, J.-G. y Villarreal, E. (1996). Financing for quality: a new deal in Spanish Higher Education. *Higher Education Policy*, 50, (2), p. 175 - 188.
- Morán, Gregorio. (1992). *El precio de la transición*. Barcelona: Planeta.
- Morata, Francesc. y Hanf, Kenneth. (2000). *Gestión pública y redes de políticas públicas: la gobernación del medio ambiente en Catalunya*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.
- Morell Ocaña, L. (1998). *Curso de Derecho Administrativo (3a ed.)*. Madrid: Aranzadi.
- Morris, Ch. (1946) *Signs, language and behaviour*. New York: Prentice may.
- Moss, D. (1995). *Las relaciones públicas en la práctica: libro de experiencias*. Barcelona: ESRP-PPU.
- Mostaza, B. (1966). *El periodismo carrera de nivel docente superior*. Madrid: Escuela Oficial de Periodismo.
- Mucchielli, A. (1995). *Les sciences de l'information et de la communication*. París: Hachette.
- Muñoz Razo, C. (1998). *Cómo elaborar y asesorar una investigación de tesis*. México: Prentice Hall Hispanoamericana, S.A.
- Muñoz Vitoria, Fernando. (1995). "El acceso a la universidad en España: perspectiva histórica". *Revista de Educación*, núm. 308, p. 31 - 61.
- Namakforoosh, Mohammad N. (1999). *Metodología de la Investigación*. México: LIMUSA, S.A. de C.V..
- Neave, Guy R. & Jenkinson, S. (1983). *Higher Education research in Sweden: an analysis and an evaluation*. Estocolmo: Almqvist & Wiksell International.
- Neave, Guy R. & Rhoades, G. (1987). The academic state in Western Europe. En B. R. Clark (Comp.). *The academic profession: national, disciplinary and institutional settings*. Berkeley, Los Angeles: University of California Press.
- Neave, Guy R. & Van Vught, F. (Comps.). (1994). *Gouvernement and Higher Education relationships across three continents: the winds of change*. Oxford: Elsevier-Pergamon.
- Neave, Guy R. (1987). The all seeing eye of the Prince: monitoring and validating quality in Higher Education - some perspectives from Western Europe. En G. Moodie (Comp.). *Quality in Higher Education*. Guilford and London: SHREY.
- Neave, Guy R. (1988a). *La comunidad europea y la educación*. Madrid: Fundación Universidad Empresa.
- Neave, Guy R. (1988b). *On being economical with university autonomy: being an account of the recent retrospective joys of a written constitution*. En M. Tight (Comp.). *Academic freedom and responsibility*. Milton Keynes: Open University Pres.
- Neave, Guy R. (1992a). *The teaching nation: prospects for Europe's teachers*. Oxford: Pergamon Press.
- Neave, Guy R. (1992b). Un régime d'exception: le regne de Margaret lère d'Angleterre 1979-1990. En E. Friedberg & C. Musselin (Comps.). *Le gouvernement des universités: perspectives comparatives*. París: L'Harmattan.
- Neave, Guy R. (1996). France. En R. Cowen (Comp.). *The evaluation of Higher Education systems. World yearbook of education*. Londres: Kogan-Page.

- Neave, Guy R. (2001). *Educación superior: historia y política. Estudios comparativos sobre la universidad contemporánea*. Barcelona: Gedisa.
- Neave, Guy R. y Van Vught, F. (1994). *Prometeo encadenado: Estado y educación superior en Europa*. Barcelona: Gedisa.
- Nelson, B. (1997). *1001 formas de recompensar a sus empleados*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Nieto García, Alejandro. (1997). *Corrupción en la España democrática*. Barcelona: Ariel.
- Nieto García, Alejandro. (1997). *La "nueva" organización del desgobierno*. Barcelona: Ariel.
- Noelle-Newmann, E. (1995). *La Espiral del silencio. Opinión Pública: nuestra piel social*. Barcelona: Paidós.
- Noguero Grau, Antoni. (1988). *Programación y técnicas de relaciones públicas*. Barcelona: ESRP PPU.
- Noguero Grau, Antoni. (1990a). *Relaciones públicas e industria de la persuasión (2ª ed.)*. Barcelona: ESRP PPU.
- Noguero Grau, Antoni. (1995). *La función social de las relaciones públicas: historia, teoría y marco legal*. Barcelona: ESRP EUB.
- Noguero Grau, Antoni. y Xifra Heras, Jordi. (1990b). *Premios Yunque de Plata 1987. Los mejores casos prácticos de RR.PP., seleccionados por la Public Relations Society of America (PRSA)*. Barcelona: ESRP PPU.
- Nota d'economia: revista d'economia catalana i sector públic*. (1986-). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'economia i Finances.
- Nueva enciclopedia Larousse. (1984). Barcelona: Planeta.
- Núñez Lozano, M. del C. (1996). "Los servicios de información administrativa y atención al ciudadano". *Revista Andaluza de Administración Pública*, núm. 28, p. 283 - 290.
- O'Toole, L.J. (1989). The public administrator's role in setting the policy agenda. En Pery, J.L. (Ed.). *Handbook of Public Administration*. San Francisco: Jossey-Bass, p. 225 - 236..
- Octavio de Toledo, E. (1980). *La prevaricación del funcionario público*. Madrid: Civitas.
- OECD. (1962). *L'éducation et le développement économique et social*. París: Autor.
- OECD. (1968). *The development of Secondary Education*. París: Autor.
- OECD. (1986). *Science policy*. París: Autor.
- OECD. (1988). *Alternatives to Higher Education*. París: Autor.
- OECD. (1989). *Education in OECD countries 1986-1987. A compendium of statistical information*. París: Autor.
- OECD. (1990). *Alternatives to Higher Education*. París: Autor.
- OECD. (1995a). *Public management developments, survey*. París: Autor.
- OECD. (1995b). *Planning for sustainable development*. París: Autor.
- OECD (2001). *Education at a glance: OECD indicators 2001. Centre for Educational Research and Innovation. Indicators of Educational Systems*. París: Autor.
- Olías de Lima, B. (Coord.) (2001). *La nueva gestión pública*. Madrid: Pearson Educación S.A.
- Olivé Serret, E. i Prats Batet, Josep M. (1998). *Història dels estudis universitaris a Tarragona: un trajecte de vuit-cents anys*. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.
- Ortega y Gasset, José. (1988). *El tema de nuestro tiempo*. Madrid: Espasa-Calpe.
- Ortega y Gasset, José. (1992). *Misión de la Universidad y otros ensayos sobre educación y pedagogía*. Madrid: Alianza. (1ª edición de la revista Occidente, 1936).
- Ortega y Gasset, José. (1997). *La rebelión de las masas (30ª ed.)*. Madrid: Espasa-Calpe.
- Ortega y Gasset, José. *Misión de la Universidad. Revista de Occidente*
- Ortínez, M. (1993). *Una vida entre burguesos. Memòries (4a ed.)*. Barcelona: Edicions 62.
- Osborne, D. y Gaebler, T. (1994). *La reinención del gobierno. La influencia del espíritu empresarial en el sector público*. Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica.

- Osborne, G. S. (1966). *Scottish and English schools: a comparative survey of the past fifty years*. Londres: Longman.
- País, El. (1998). *Libro de estilo. El País* (14ª ed.) Madrid: Autor.
- Palmade, J. (1978). *Épistémologie et Méthodologie de la Recherche en Sciences Sociales*. París, Université de Paris IX-Dauphine.
- Palomar Olmeda, A. (1996). *Derecho de la función pública. Régimen jurídico de los funcionarios públicos* (3ª ed.). Madrid: Dyckinson.
- Parada Vázquez, J. R. (1998). *Derecho Administrativo. Organización y empleo público* (2ª ed.). Madrid: Marcial Pons.
- Pardinas, F. *Metodología y técnicas de investigación en ciencias sociales*. (1998). México: siglo XXI editores, S.A. de C.V.
- Parés Maicas, M (1994). *La nueva filantropía y la comunicación social: mecenazgo, fundación y patrocinio*. Barcelona: ESRP-PPU.
- Pasqual De Sans, Ramon. (2000). *Las universidades españolas ante la Europa del siglo XXI*. Bellaterra: Servei de publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Pearson, J. y Turner, G. (1968). *La industria de la persuasión. La publicidad y las relaciones públicas en acción*. Barcelona: Oikos-Tau.
- Pérez Francesch, J. L. (1994). *El Gobierno*. Madrid: Tecnos.
- Pérez-Díaz, V. y Rodríguez J. C. (2001). *Educación superior y futuro de España*. Madrid: Fundación Santillana.
- Perkin, H. (1987). Britain. En B. R. Clark (Comp.). *The academic profession: national, disciplinary and institutional settings*. Berkely. Los Angeles: University of California Press.
- Permanyer, Marc. (2001). *La Pompeu Fabra. La Construcció d'una Universitat*. Barcelona: Quaderns Crema.
- Perry, J. L. & Kraemer, K. L. eds. (1983). *Public Management: Public and Private Perspectives*. CA: Mayfield Publishing Co.
- Peset, M. y Peset, J. L. (1974). *La Universidad española (Siglos XVIII y XIX)*. Madrid: Taurus.
- Peters, Th. (1990). *Del caos a la excelencia. Manual para una revolución en la dirección y administración de empresas* (3ª ed.). Barcelona: Folio.
- Peters, Th. (1993). *Reinventando la excelencia. El management liberador*. Barcelona: Ediciones B.
- Peters, Th. J. (1995). *Nuevas organizaciones en tiempos de caos*. Bilbao: Ediciones Deusto.
- Peters, Th. J. y Waterman, R. H. Jr. (1994). *En busca de la excelencia. Lecciones de las empresas mejor gestionadas de los Estados Unidos*. Barcelona: Folio.
- Peters, Th. y Austin N. (1986). *Pasión por la excelencia. Características diferenciales de las empresas líderes*. Barcelona: Folio.
- Peyrí, José. (1899?). *Apuntes no velografiados de un estudiante de medicina ochocentista*.
- Piñuel Raigada, J. L. (1997). *Teoría de la comunicación y gestión de las organizaciones*, Madrid: Síntesis.
- Pont Vidal, Josep. y Iniesta de Manresa, Rafael (2002). *La utopía obrera*. Barcelona: Flor de Viento Ediciones.
- Popper, Karl. (1990). *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos.
- Porto, R. (1993). *Relaciones públicas: función política* (3ª ed.). Barcelona: Consejo Superior de Comunicación y Relaciones Públicas de España.
- Pototschnig, Umberto. (1964). *I Pubblici servizi*. Padova: CEDAM.
- Prego, Victoria. (1995). *Así se hizo la Transición*. Barcelona: Plaza y Janés.
- Puig, M. (1997). *Els Congressos Universitaris Catalans. Catalanització i autonomia de la Universitat*. Barcelona: Undaris.
- Quaderns del Consell de l'Audiovisual de Catalunya*. (1998-). Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

- Quermonne, J.-L. (1993). *L'organització administrativa de l'Estat*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya, Generalitat de Catalunya.
- Quintana López, T. (1988). *El principio non bis in idem y la responsabilidad administrativa de los funcionarios*. Madrid: Revista Española de Derecho Administrativo, núm. 58.
- Racionero, Luis. (1984). *Del paro al ocio* (5a ed.). Barcelona: Anagrama.
- Rau, E. (1993). Inertia and resistance to change of the Humboldt an university. En C. Gellert (Comp.). *Higher Education in Europe*. Londres: Jessica Kingsley.
- Real Academia Española de la Lengua. (1983). *Diccionario Manual Ilustrado de la Lengua Española*. Madrid: Espasa-Calpe, S.A.
- Real, M. R. (1989). *Supermedia: a cultural studies approach*. Newbury Park: Sage Publications.
- Rej, D. (1979). *La estructura de las encuestas por muestreo*. México: Fondo de Cultura Económica.
- Renau Piqueras, J. J. (1985). *Administración de empresas. Una visión actual*. Madrid: Ediciones Pirámide.
- Reunión del Consejo Europeo. Miembros del grupo de alto nivel sobre la sociedad de la información. (1994). *Europa y la sociedad global de la información, recomendaciones al Consejo Europeo*. Corfú: Consejo Europeo.
- Revista española de investigaciones sociológicas*. (1978-). Madrid: Centro de investigaciones sociológicas.
- Ribas, A. (1976). *La Universitat Autònoma de Barcelona (1933-1939)*. Barcelona: Edicions 62.
- Ricarte, José M. (1998). *Creatividad y comunicación persuasiva*. Bellaterra: Servei de publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona. Universitat Jaume I, Universitat Pompeu Fabra i Universitat de València.
- Riera, S. (1995). Inquietud científica i societat. In J. Casassas: *Història política, societat i cultura dels Països catalans: L'època dels nous moviments socials 1900-1930*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Riley, John W. & White Riley, M. (1961). Mass Communication and the social system. En Merton, T. (Ed.). *Sociology today*. (Cap. 24). New York: Basic Books.
- Ringer, F. (1983). *Higher Education in Europe*. Bloomington: University of Indiana Press.
- Robinson, E. (1969). *The new polytechnics: a People's University*. Harmondsworth: Penguin.
- Rodrigo, M. (2001). *Teorías de la comunicación. Ámbitos, métodos y perspectivas*. Barcelona: Aldea Global.
- Rodríguez Fernández, A. (1995). *Los recursos humanos en las administraciones públicas*. Madrid: Tecnos.
- Rohrs, H. (1995). *The classical German concept of the University and its influence on Higher Education in the United States*. Frankfurt: Peter Lang Verlag.
- Roig, Ch. (1970). *La théorie générale des systèmes et les perspectives de développement dans les sciences sociales, Revue Française de Sociologie*, número spécial, p. 47 - 97.
- Rojas Soriano, R. (2000). *Guía para realizar investigaciones sociales*. México: Plaza y Valdés, S.A. de C.V..
- Rosenblueth, A. (1981). *El método científico*. México: La Prensa Médica Mexicana, S.A.
- Rothblatt, S. (1997). *The modern University and its discontents: the fate of Newman's Legacies in Britain and America*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Saint-Simon. (1985). *Catecismo político de los industriales*. Barcelona: Ediciones Orbis.
- Saló, Núria. (1997). "La auditoría de comunicación (I): Antecedentes conceptuales". *Capital Humano*, núm. 105, noviembre, p. 18 - 22.
- San Segundo, M. J. (1995). *La demanda de educación superior y la financiación universitaria. Área de Economía y Educación: V Congreso Nacional de Economía*. 121-136.

- Sánchez de la Fuente, A. (1995). *Quién es quién en la democracia española*. Barcelona: Flor del Viento Ediciones.
- Sánchez Morón, M. (1997). *Derecho de la Función Pública* (2a ed.). Madrid: Tecnos.
- Santamaría Pastor, J. A. (1998). *Principios de Derecho Administrativo* (2a. ed.). Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.
- Santamaría Suárez, Luisa. (1997). *Géneros para la persuasión en periodismo*. Madrid: Fragua.
- Saperas, Enric. (1992). *La sociología de la comunicación de masas en los Estados Unidos*. Barcelona: ESRP-PPU.
- Saperas, Enric. (1998). *Manual básico de Teoría de la comunicación*. Barcelona: Cims.
- Saunders, M. (1974). *Universities and the rise of British industry*. Londres: Routledge and Kegan Paul.
- Saussure, Ferdinand De. (2002). *Curso de Lingüística General*. Madrid: Losada.
- Scott, P. (1994). *The meaning of Mass Higher Education*. Milton Keynes: Open University Press.
- Schramm, Wilbur. (1954). *The process and effects of mass communication*. Urbana: The University of Illinois Press.
- Séller, Herbert I. (1971). *Mass communications and american empire*. Boston: Beacon Press.
- Shannon, C.E. & Weaver, W. (1949). *The mathematical theory of communication*. Urbana: The University of Illinois Press.
- Shannon, C.E. y Weaver, W. (1981). *Teoría matemática de la comunicación*. Madrid: Forja.
- Shils, E. & Daalder, H. (1981). *Politicians, bureaucrats and universities*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shiller, Herbert I. (1977). *Comunicación de masas e imperialismo yanqui*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Sierra Bravo, R. (1979). *Técnicas de investigación social*. Madrid Paraninfo.
- Sierra Bravo, R. (1984). *Ciencias sociales: epistemología, lógica y metodología. Teoría y ejercicios*. Madrid Paraninfo.
- Silva, M. (1992). *El clima en las organizaciones. Teoría, método e intervención*. Barcelona: PPU.
- Simon, Herbert A. (1957). *Administration behaviour: a study of decision-making processes in administrative organization*. New York: Free Press.
- Simon, R. (1986). *Relaciones públicas. Teoría y práctica*. México: Limusa.
- Solano Fleta, Luis. (1995). *Fundamentos de las Relaciones Públicas*. Madrid: Síntesis.
- Soldevilla García, E. (1977). *Teoría y técnica de la organización empresarial*. Barcelona: Hispano Europea.
- Soler Pujals, P. (1997). *La investigación cualitativa en marketing y publicidad. El grupo de discusión y el análisis de datos. (Caso práctico)*. (Trabajo inédito en prensa).
- Sorokin, Pitirim A. (1969). *Sociedad, cultura y personalidad: Su estructura y su dinámica sistema de sociología general*. (3ª ed.) Madrid: Aguilar.
- Sowell, T. (1980). *Knowledge and decisions*. New York: Basic Books.
- Subirats, J. (1994). *Análisis de políticas públicas y eficacia de la Administración*. Madrid: Ministerio de Administraciones Públicas (MAP)
- Sun Tzu. (1981). *El Arte de la guerra* (2ª ed.). Madrid: Fundamentos.
- Tamames, Ramón. (1985). *Introducción a la Constitución Española*. Madrid: Alianza Editorial.
- Tamames, Ramón. (1991a). *Introducción a la economía española*. Madrid: Alianza Editorial.
- Tamames, Ramón. (1991b). *Diccionario de economía*. Madrid: Alianza Editorial.
- Tamayo, M. (2000). *El proceso de la investigación científica*. México: LIMUSA, S.A. de C.V.

- Taylor, F. W. (1994). *Principios de la administración científica* (16ª ed.). Buenos Aires, Lima, México, Barcelona: El Ateneo.
- Teichler, U. (1988). *The changing patterns of the Higher Education System*. Londres: Jessica Kinsley.
- Tena Millán, J. (1992). *Organización de la empresa: teoría y aplicaciones* (4ª ed.). Barcelona: Escuela de Alta Dirección y Administración (EADA).
- Thompson, D. (1964). *Democracy in France*. Oxford: Clarendon Press.
- Tight, M. (Comp.). (1989). *Academic freedom and responsibility*. Milton Keynes: SRHE y Open University Press.
- Toffler, A. (1995). *El Shock del futuro*, (9ª ed.) Barcelona: Plaza y Janés.
- Torva, A. (1994). La comunicación interna como instrumento de gestión en la empresa. En Torva et al., *Manual de relaciones públicas empresariales*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Trow, M. (1974). Problems in the transition from elite mass Higher Education. En OECD, *Policies for Higher Education*. París: Autor.
- Trow, M. (1996). *Reflections on Higher Education in the United States and other advanced societies: what can we learn from one another?* Berkeley: Graduate School of Public Policy.
- Tuñón de Lara, Manuel. (1972). *El movimiento obrero en la historia de España*. Madrid: Taurus.
- Ugeux, W. (1973). *Les relations publiques. Une fonction sociale nouvelle*. (n. 218) Editions Gerard, Verviers, Marabout Service. Existe edición castellana no venal (1976). *Las relaciones públicas. Una nueva función social*. Barcelona: Seix Barral.
- Unam. (1997). *Legislación Universitaria*. México DF: D. G. de Estudios de Legislación Universitaria.
- Unidades españolas de traducción de la Comisión Europea. (2003). *Boletín puntoycoma enero-febrero número 44*. [revista electrónica]. Disponible en: <<http://europa.eu.int/comm/translation/bulletins/puntoycoma/numeros.html>> [con último acceso en febrero de 2003].
- Universitat Autònoma de Barcelona. (1997). *Memòria del curs acadèmic 1997-98*. Bellaterra: Autor.
- Universitat Autònoma de Barcelona. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.uab.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat de Barcelona. (1996). *Jornades sobre orientació acadèmica i professional a la universitat*. Barcelona: Autor.
- Universitat de Barcelona. (1998). *Memòria del Curs Acadèmic 1996-97*. Barcelona: Autor, Secretaria General.
- Universitat de Barcelona. (1998). *Memòria del curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor, Gabinet Tècnic de Programació i Estudis.
- Universitat de Barcelona. (1998). *Memòria economicofinancera*. Barcelona: Autor, Secretaria General.
- Universitat de Barcelona. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.ub.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat de Girona. (1997). *Llibre d'imatge de la Universitat de Girona*. Girona: Autor.
- Universitat de Girona. (1998). *Memòria de dades*. Girona: Autor.
- Universitat de Girona. (1998). *Memòria del Consell Social 1996-97. 1997-98*. Girona: Autor.
- Universitat de Girona. (1998). *Memòria del curs 1997/98. Sistema universitari català*. Girona: Autor. [Cinta en vídeo].
- Universitat de Girona. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.udg.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat de Lleida. (1998). *Memòria Curs 97-98*. Lleida: Autor.
- Universitat de Lleida. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.udl.es>> [amb accés el 15-08-2002].

- Universitat de Vic. (1998). *Memòria 1997-98*. Vic: Autor, Fundació Universitària Balmes.
- Universitat de Vic. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.uvic.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat Internacional de Catalunya. (1999). *Memòria del curs 1998-99 (conté la 1997-98)*. Barcelona: Autor. [CD - Rom].
- Universitat Internacional de Catalunya. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.unica.edu>> [darrer accés el 15-08-2002].
- Universitat Oberta de Catalunya. (1998). *Memòria del Curs 1996-97*. Barcelona: Autor.
- Universitat Oberta de Catalunya. (1999). *Memòria del Curs 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Universitat Oberta de Catalunya. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.uoc.es>> [darrer accés el 15-08-2002].
- Universitat Politècnica de Catalunya. (1998). *Memòria UPC 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Universitat Politècnica de Catalunya. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.upc.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat Pompeu Fabra. (1998). *Memòria. Curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Universitat Pompeu Fabra. (1998). *Síntesi Memòria. Curs acadèmic 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Universitat Pompeu Fabra. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.upf.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat Ramon Llull. (1998). *Memòria Acadèmica. Curs 1997-98*. Barcelona: Autor.
- Universitat Ramon Llull. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.url.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Universitat Rovira i Virgili. (1999). *Inauguració del curs 1998-99. Discurs d'obertura. Memòria del curs 1997-98*. Tarragona: Autor.
- Universitat Rovira i Virgili. Data desconeguda. Espanya. [web en línia]. Disponible a: <<http://www.urv.es>> [amb accés el 15-08-2002].
- Urzáiz, J. de (1971). *Teoría y técnica de las relaciones públicas*. Librería Editorial. Madrid: San Martín.
- Urzáiz, J. de (1977). *Ordenación de las relaciones públicas*. Madrid: Instituto Nacional de Publicidad.
- Vallés, Josep M. (Coord.). (1992). *Universitat complexa, universitat acomplexada. Un estudi sobre la percepció social del sistema universitari*. Bellaterra: Servei de publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Van Bol, J. M. & Ugeux, W. (1983). *Les relations publiques: Responsabilité du management*. Brusel·les: Editions Labor.
- Van Vught, F. (1989). *Governmental strategies and innovation in Higher Education*. Londres: Jessica Kingsley.
- Van Vught, F. (1996). The Humboldt University under pressure, new forms of quality review in Western European Higher Education. En F. Van Vught & P. Maassen (Comps.). *Inside Academia*. Utrecht: Geurts.
- Vander Zanden, J. W. (1990). *Manual de psicología social* (2ª ed.). Barcelona: Ediciones Paidós.
- Velasco Caballero, F. (1998). *La información administrativa al público*. Madrid: Montecorvo.
- Verger, J. (Comp.). (1986). *Histoire des universités en France*. Toulouse: Privat.
- Vicens Vives, J. (1971). *Noticia de Cataluña* (2ª ed.). Barcelona: Ediciones Destino.
- Viera, D J. (1980). *Bibliografía anotada de la vida i obra de Francesc Eiximenis (1340?-1409?)*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana.
- Vilar, Pierre. (1988). *La Guerra Civil Espanyola* (2ª ed.). Barcelona: Crítica.
- Villafañé, J. i Mínguez, N. (1996). *Principios de Teoría General de la Imagen*. Madrid: Pirámide.

- Villar Ezcurra, José Luis. (1980). *Servicio público y técnicas de conexión*. Prólogo de José Luis Villar Palasí. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales.
- Villoria Mendieta, M. y Del Pino Matute, E. (1997). *Manual de gestión de recursos humanos en las administraciones públicas*. Madrid: Tecnos.
- Vinyamata Camp, E. (1999). *Manual de prevención y resolución de conflictos* (1ª ed.). Barcelona: Ariel.
- Visauta Vinacua, B. (1986). *Técnicas de investigación social: modelos causales*. Barcelona: Hispano Europea.
- Warren, C. N. (1975). *Géneros periodísticos informativos*. Barcelona: ATE.
- Waterman, R. H. Jr. (1990). *Adhocracia*. Barcelona: Ariel.
- Waterman, R. H. Jr. (1993). *Adhocracia. El poder de la innovación*. Barcelona: Ariel.
- Webb, C. (1994). Quality audit in the universities. En D. Green (Comp.). *What is quality in Higher Education?* Milton Keynes: Open University Press for SRHE.
- Weber, Max. (1967). *El político y el científico* (1ª ed.). Madrid: Alianza Editorial.
- Weber, Max. (1971). *Sobre la teoría de las ciencias sociales*. Barcelona: Ediciones Península.
- Weber, Max. (1993). *Economía y sociedad*. Madrid: Fondo de Cultura Económica.
- Weber, Max. (1994). *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme*. Barcelona: Edicions 62 /Diputació de Barcelona.
- Webster's dictionary. (1986). Miami: P.S.I. & Ass.
- Weiler, H. (1990). Decentralization in educational governance: an exercise in contradiction. En Granheim, Kogan & Lundren (Comps.). *Evaluation as policymaking: introducing evaluation into a national decentralized system*. London: Jessica Kingsley.
- Wertheimer, Max (1991). *El pensamiento productivo*. Barcelona: Paidós.
- Westerheijden, D., Brennan, J. & Maassen, P. (Comps.). (1994). *Changing contexts of quality assessment: recent trends in Western European Higher Education*. Utrecht: Lemma.
- Weston, A. (1994). *Las calves de la argumentación*. Barcelona: Ariel.
- Westphalen, M. H. y Piñuel, J. L. (1993). *La dirección de comunicación. Prácticas profesionales. Diccionario técnico*. Madrid: Prado.
- Whitney, F. L. (1970). *Elementos de Investigación*. Barcelona: Ediciones Omega, S.A.
- Whorton, J. W. & Worthley, J. A. (1981). *A Perspective on the Challenge of Public Management: Environmental Paradox and Organizational Culture*. *Academy of Management Review* 6: p. 357-361.
- Wiener, Nobert (1948). *Cybernetics or control and communication in the animal and machine*. New York: John Wiley & Sons.
- Wiener, Nobert (1986). *Cibernètica o control i comunicació en l'animal i la màquina*. Barcelona: Edicions Científiques Catalanes.
- Wolf, M. (1993). *Els efectes socials dels mitjans de comunicació*. Barcelona: Pòrtic.
- Wren, D. A. (1972). *The Evolution of Management Thought*. New York: Ronald.
- Wright, C. & Gerth, H. (1964). *From Max Weber: essays in sociology*. Oxford: Oxford University Press.
- Xifra, Jordi. y Beltran L. (1968). *Sociología de las relaciones públicas*. Barcelona: Instituto de Ciencias Sociales de la Diputación de Barcelona.
- Zorrilla Arena, S. (1989). *Introducción a la metodología de la investigación*. México: Aguilar, León y Cal Editores, S.A. de C.V.

VI

LEGISLACIÓ

LLEI de 10 de setembre de 1857, d'Instrucció Pública, més coneguda com a Ley Moyano.

LLEI de 24 de juliol de 1873, regularitzant el treball en els tallers i la instrucció en les escoles dels nens obrers d'ambdós sexes, també coneguda com a Ley Benot. (Gasetta de 28 de juliol de 1873).

DECRET de 15 de juny de 1942, sobre reorganització i classificació de Conservatoris de Música (BOE de 4 de juliol de 1942). (Derogat pel D 2618/1966).

LLEI de 29 de juliol de 1943, sobre ordenació de la Universitat Espanyola. (BOE de 31 de juliol de 1943).

DECRET de 26 juliol de 1957, pel qual s'aprova el Text refós de la L de Règim Jurídic de l'Administració del Estat. (BOE de 31 de juliol de 1957; rect. BOE de 22 d'agost de 1957).

LLEI de 17 de juliol de 1958, de Procediment Administratiu (LPA) (BOE de 18 de juliol de 1958). (Modificada per les L 164/1963, 30/1992 i 4/1999).

ORDRE d'11 d'abril de 1961, per la qual s'aclareix la norma continguda en l'apartat a) del art. 68 de la L d'Ordenació Universitària (sobre la no – necessitat del títol de Batxiller quan un Llicenciat, que no ho sigui, desitgi iniciar altre Llicenciatura diferent). (BOE de 29 de maig de 1961).

LLEI 2/1964, de 29 d'abril, sobre reordenació dels Ensenyaments Tècnics (BOE d'1 de maig de 1964). (Derogació parcial pel RD. 1497/1987).

LLEI 168/1964, de 16 de desembre, sobre títols per matricular-se en les Facultats Universitàries (BOE de 18 de desembre de 1964).

DECRET 4290/1964, de 17 desembre, de regulació de les taxes acadèmiques d'Educació Nacional (BOE de 16 de gener de 1965).

DECRET 389/1966, de 10 de febrer, que regula els ensenyaments en Tècnic Ortopèdic (BOE de 21 de febrer de 1966).

DECRET 2618/1966, de 10 de setembre, de Reglament General de Conservatoris de Música (BOE de 24 d'octubre de 1966).

DECRET-LLEI 5/1968, de 6 de juny, de mesures urgents de reestructuració universitària (BOE de 7 de juny de 1968).

ORDRE de 21 de juny de 1968. Model de títols i diplomes dels Conservatoris de Música (BOE de 22 de juliol de 1968).

LLEI 14/1970, de 4 d'agost, General d'Educació i Finançament de la Reforma Educativa (BOE de 6 d'agost de 1970). (Modificada parcialment per L 30/1976, L 1/1986 i LO 1/1990; Suspesa parcialment per L 40/1978, L 21/1981 i RDL 11/1982; Derogació parcial per LO 5/1980, LO 8/1985 i RD 1497/1987).

ORDRE de 26 de maig de 1971, per la qual es regula l'accés als estudis universitaris dels més grans de 25 anys (BOE de 2 de juny de 1971). (Modificada per l'O 24 de febrer de 1981 i l'O de 7 d'abril de 1982).

ORDRE de 13 de setembre de 1971, sobre l'accés directe de Mestres Industrials a Enginyeries i a Arquitectura Tècnica (BOE de 19 de setembre de 1971).

ORDRE de 31 de desembre de 1971, sobre normes complementàries d'avaluació del COU (BOE de 24 de gener de 1972). (Desenvolupada per la R de 2 de febrer de 1972).

DECRET 1378/1972 de 10 de maig, sobre integració de les Escoles Professionals de Comerç en la Universitat com a Escoles Universitàries d'estudis empresarials (BOE de 7 de juny de 1972). (Modificat pel D 3419/1972).

DECRET 2551/1972, de 21 de juliol, sobre Col·legis Universitaris. (BOE de 23 de setembre de 1972). (Deroga el D de 27 de març de 1969; derogat parcialment pel D 1856/1974).

RESOLUCIÓ de 2 de febrer de 1972, de la Sots secretaria del MEC, per la qual es dicten normes per a l'aplicació de l'O de 31 de desembre de 1971 sobre avaluació i supervisió del COU (BOE de 4 de febrer de 1972).

LLEI 30/1974, de 24 de juliol, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors, Col·legis Universitaris i Escoles Universitàries (BOE de 26 de juliol de 1974).

DECRET 3514/1974, de 20 de desembre, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 9 de gener de 1975). (Modificat pel RD 2116/1977 i el RD 778/1985; Derogat pel RD 406/1988).

DECRET 2564/1975, de 2 d'octubre, sobre Ensenyament de Formació Professional de caràcter marítim-pesquer (BOE de 30 d'octubre de 1975).

DECRET 2932/1975, de 7 de novembre, sobre accés dels professors mercantils al grau de Llicenciat (BOE de 19 de novembre de 1975).

ORDRE DE 9 de gener de 1975, per la qual es desenvolupa el D 3514/1974, de 20 de desembre, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 10 de gener de 1975). (Desenvolupada per R de 29 d'abril de 1975; derogada per l'O de 3 de setembre de 1987).

ORDRE de 27 de maig de 1975, per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat d'estudiants estrangers i dels espanyols amb estudis estrangers convalidables (BOE de 29 de maig de 1975). (Derogada per l'O de 26 de maig de 1976).

ORDRE de 21 de novembre de 1975, sobre equivalències de títols de Formació Professional (BOE de 25 de novembre de 1975)

RESOLUCIÓ de 29 d'abril de 1975, de la Direcció General d'Universitats i Investigació, per al compliment de l'establert en l'O de 9 de gener de 1975, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 8 de maig de 1975). (Modificada per les R de la DGU de 16 de maig de 1984, de 15 de febrer de 1985 i de 29 d'abril de 1986).

REIAL DECRET – LLEI 8/1976, de 16 de juny, sobre les garanties pel funcionament Institucional de les Universitats (BOE de 18 de juny de 1976). (Modifica el RDL 9/1975).

REIAL DECRET - LLEI 41/1977, de 29 de setembre, de restabliment provisional de la Generalitat de Catalunya (BOE de 5 d'octubre de 1977 i DOGC de 5 de desembre de 1977).

REIAL DECRET 2116/1977, de 23 de juliol, sobre accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 20 d'agost de 1977). (Deroga parcialment el D 3514/1974; es derogat pel RD 1005/1985).

REIAL DECRET 2596/1977, de 17 d'octubre, pel qual es nomena el senyor Josep Tarradellas i Joan President de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 1, de 5 de desembre de 1977).

DECRET de 5 de desembre de 1977, de nomenament de Consellers de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 5 de desembre de 1977).

ORDRE de 13 de gener de 1977, per la qual es desenvolupa el D 2932/1975, sobre professors mercantils i sobre l'accés al grau de Llicenciat (BOE de 17 de gener de 1977). (Modificada per l'O de 29 de desembre de 1979).

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA, de 27 de desembre de 1978 (BOE de 29 de desembre de 1978) (Reformada per LO de 27 d'agost de 1992).

DECRET de 5 de juny de 1978, nomenant el senyor Joan Guitart i Agell, Secretari General Tècnic del Departament d'Ensenyament i Cultura.

ORDRE de 5 de juny de 1978, nomenant el senyor Francesc Noy i Ferré, Director General d'Ensenyament del Departament d'Ensenyament i Cultura (DOGC de 15 de juny de 1978).

ORDRE de 14 de setembre de 1978, per la qual s'homologuen els títols de Mestres de Primer Ensenyament obtinguts d'acord a plans d'estudis anteriors a la L General d'Educació amb el de Diplomats en Professorat d'Educació General Bàsica (BOE de 30 de setembre de 1978).

RESOLUCIÓ d'1 de març de 1978, de las Direccions Generals d'Ensenyament Mitjà i Universitats, sobre Batxillerat: Continguts i orientacions metodològiques del COU. (BOE de 17 de març de 1978). (Modificada per R de 31 de juliol de 1995).

LLEI ORGÀNICA 4/1979, de 18 de desembre, de l'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA (BOE de 22 de desembre de 1979 i DOGC de 31 de desembre de 1979).

REIAL DECRET 265/1979, de 26 de gener, pel qual es transformen les Escoles Pericials de Comerç en Centres de Formació Professional (BOE de 17 de febrer de 1979). (CORRECCIÓ D'ERRADES en BOE de 22 de març de 1979).

REIAL DECRET 273/1979, d'11 de gener, sobre la tesi de revàlida dels actuaris d'asseguraments i la intendència mercantil (BOE de 19 de febrer de 1979).

REIAL DECRET 355/1979, de 2 de febrer, pel qual es determinen els efectes de les titulacions de nàutica (BOE de 28 de febrer de 1979).

ORDRE de 16 de març de 1979, per la qual s'estableix l'accés directe a la Universitat dels Diplomats Superiors en Criminologia dels Instituts Universitaris de Madrid i València que es trobin en possessió del títol de Batxiller Superior o equivalent (BOE de 31 de maig de 1979).

ORDRE de 21 de setembre de 1979, sobre homologació dels títols d'Arquitecte i Enginyer Tècnic de plans anteriors a la L General d'Educació amb els plans posteriors a la llei (BOE d'1 d'octubre de 1979).

ORDRE de 9 d'octubre de 1979, per la qual es regulen els exercicis i la qualificació de les proves d'accés a la Universitat (BOE de 15 d'octubre de 1979). (Modificada per les O de 3 de maig de 1983 i 7 d'abril de 1986; Derogada per l'O de 3 de setembre de 1987).

ORDRE de 22 de novembre de 1979, sobre equivalències del Batxillerat Internacional amb el COU (BOE de 19 de desembre de 1979).

ORDRE de 30 de novembre de 1979, per la qual es modifica la de 13 de gener de 1977, que va aprovar el programa d'actualització, complement i perfeccionament dels Professors Mercantils per obtenir el grau de Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresarials (BOE de 21 de desembre de 1979).

REIAL DECRET 111/1980, d'11 de gener, sobre els Ajudants Tècnics Sanitaris i l'homologació del títol amb el de Diplomant en Infermeria (BOE de 23 de gener de 1980).

REIAL DECRET 865/1980, de 14 d'abril, pel qual es regula l'ordenació dels Ensenyaments Turístics especialitzats i dels Centres que les imparteixen (BOE de 9 de maig de 1980). (Modificat RD 332/1985, de 6 de març de 1985 i prorrogat pel RD 1751/1987).

REIAL DECRET 921/1980, de 3 de maig, pel qual es regula l'ordenació dels ensenyaments de Graduat Social i dels centres que els imparteixen. (BOE de 17 de maig de 1980). (Modificat per l'O de 24 de febrer de 1981 i pel RD 1378/1984; derogat pel RD 1524/1986).

REIAL DECRET 1690/1980, de 18 de juliol, sobre Ordenació dels Ensenyaments per a Comandaments Intermedis (BOE de 3 de setembre de 1980). (Derogat pel RD 1522/1988).

REIAL DECRET 2841/1980, de 4 de desembre, sobre les Escoles Superiors de Marina Civil, denominació i regulació (BOE de 5 de gener de 1981).

DECRET 153/1980, de 12 de setembre, de Regulació de la incorporació de la llengua catalana al curs de COU (DOGC de 17 de setembre de 1980).

DECRET 242/1980, de 22 de novembre, nomenant el senyor Ramon Pascual i Sans, DGU del Departament d'Ensenyament (DOGC de 3 de desembre de 1980).

REIAL DECRET 790/1981, de 24 d'abril, sobre instituts nacionals de educació física i ensenyaments que imparteixen. (BOE de 6 de maig de 1981). (Derogat pel RD 1423/1992).

REIAL DECRET 1497/1981, de 19 de juny, sobre programes de Cooperació Educativa (BOE de 23 de juliol de 1981). (Actualitzat per RD 1845/1994, de 9 de setembre). (Modificat pel RD 1845/1994).

REIAL DECRET 1850/1981, de 20 d'agost, sobre incorporació a la Universitat dels estudis d'Assistents Socials com a Escoles Universitàries de Treball Social (BOE de 28 d'agost de 1981). (Desenvolupada per l'O de 8 de maig de 1987).

REIAL DECRET 3182/1981, de 13 de novembre, pel qual es regulen les Facultats Professionals dels Diplomats en Ciències Empresarials (BOE de 31 de desembre de 1981).

REIAL DECRET 3451/1981, de 13 de novembre, que modifica el RD 2116/1977, de 23 de juliol, sobre accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 8 de febrer de 1982). (Derogat pel RD 1005/1985).

ORDRE de 24 de febrer de 1981, per la qual es modifica l'art. 2.1 de l'O de 26 de maig de 1971, que regula l'accés als estudis universitaris dels més grans de 25 anys (BOE de 7 de març de 1981).

ORDRE de 24 de febrer de 1981, per la qual es desenvolupa l'art. 3 del RD 921/1980, de 3 de maig, pel qual es regula l'ordenació dels ensenyaments de Graduat Social i s'estableix el seu accés (BOE de 7 de març de 1981). (Modificada per l'O de 14 de març de 1983).

ORDRE de 24 de febrer de 1981, sobre l'accés a les Escoles Universitàries de formació del professorat d'Ensenyament General Bàsic i d'Infermeria dels titulats de Formació Professional de segon grau (BOE de 14 de març de 1981).

ORDRE de 16 de juliol de 1981, sobre proves d'aptitud per a l'ingrés als Instituts Nacionals d'Educació Física (BOE de 18 de juliol de 1981). (Interpretada per l'O de 29 d'octubre de 1982).

ORDRE de 30 de juliol de 1981, nomenant el senyor Ramon Pascual i Sans, DGU, representant del Departament d'Ensenyament a la Junta de l'Institut d'Estudis de la Salut (DOGC de 19 d'agost de 1981).

LLEI 3/1982, de 3 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 21 d'abril de 1982).

REIAL DECRET 1194/1982, de 28 de maig, pel qual s'equiparan determinats títols expedits pels Conservatoris de Música (BOE de 14 de juny de 1982).

REIAL DECRET 1940/1982, de 24 de juliol, pel qual s'autoritza la creació de la Escola universitària no estatal d'Enginyeria Tècnica industrial de Mataró (Barcelona), adscrita a la Universitat Politècnica de Barcelona (BOE d'11 d'agost de 1982).

REIAL DECRET 3937/1982, de 29 de desembre, pel qual s'introdueix la llengua catalana en les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris de les Universitats Catalanes (BOE de 22 de gener de 1983).

ORDRE de 7 d'abril de 1982, per la qual es modifica la de 26 de maig de 1971, que regula l'accés als estudis universitaris dels més grans de 25 anys (BOE de 19 d'abril de 1982).

ORDRE de 29 d'octubre de 1982, sobre proves d'aptitud per a l'ingrés als Instituts Nacionals d'Educació Física (BOE de 9 de novembre de 1982). (Interpreta l'O de 16 de juliol de 1981).

ORDRE de 15 de novembre de 1982, per la qual es reconeix l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Mataró, adscrita a la Universitat Politècnica de Barcelona (BOE de 6 de gener de 1983).

ORDRE de 10 de desembre de 1982, de nomenament del Sr. Joaquim Ibáñez i Fan com a Cap de la Secció de Promoció de la Investigació del Gabinet Tècnic de Recerca, de la DGU del Departament d'Ensenyament (DOGC de 2 de febrer de 1983).

RESOLUCIÓ de 28 de maig de 1982, de la Direcció General de Ordenació Universitària i Professorat, per la qual s'estableix l'accés directe a la Universitat dels Diplomats Superiors de Criminologia, per l'Institut de Criminologia de la UB, que es trobin en possessió del títol de Batxiller Superior o equivalent (BOE de 18 de juny de 1982).

LLEI ORGÀNICA 11/1983, de 25 d'agost, de Reforma Universitària (LORU) (BOE d'1 de setembre de 1983). (Modificada per STC 26/1987; Desenvolupat l'art. 26.1 pel RD 69/2000).

REIAL DECRET 2724/1983, de 5 d'octubre, sobre traspàs a la Generalitat de Catalunya en matèria de formació professional reglada (BOE de 27 d'octubre).

DECRET 146/1983, de 21 d'abril, de cessament del senyor Ramon Pascual i Sans com a DGU del Departament d'Ensenyament (DOGC de 29 d'abril de 1983).

DECRET 147/1983, de 21 d'abril, de nomenament del senyor Manuel Martí Recober com a DGU del Departament d'Ensenyament (DOGC de 29 d'abril de 1983).

ORDRE de 27 de gener de 1983, per la qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments, a extingir, de Perit Mercantil i la Formació Professional de segon grau, branca administrativa i comercial (BOE de 23 de febrer de 1983).

ORDRE de 22 d'abril de 1983, de nomenament del DGU com a representant del Departament d'Ensenyament a la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica – CIRIT- (DOGC de 13 de maig de 1983).

ORDRE de 22 d'abril de 1983, de nomenament del DGU com a representant del Departament d'Ensenyament a la Junta de Govern de l'Institut d'Estudis de la Salut (DOGC de 13 de maig de 1983).

DICTAMEN de 29 de març de 1983, de la Comissió Permanent de la Junta Nacional d'Universitats, relatiu a l'equivalència acadèmica del Títol de Pilot de Transport de línies aèries amb el de Diplomats Universitaris.

INFORME de 1983, de la Universitat Complutense de Madrid, sobre la necessitat d'estar en possessió del títol de Batxiller per matricular-se a la Universitat.

LLEI 11/1984, de 5 de març, de creació de l'Organisme Autònom INEFC (DOGC de 16 de març de 1984). (Modificada per L 8/1999).

LLEI 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública (BOE de 3 d'agost de 1984). (Modificada per L 24/2001, de 27 de desembre; L 27/1994, de 29 de setembre; L 12/2001, de 9 de juliol; RD Legislatiu 1/1994, de 20 de juny; L 14/2000, de 29 de desembre; L 22/1993, de 29 de desembre; RD Legislatiu 4/2000, de 23 de juny; L 21/1993, de 29 de desembre; L 55/1999, de 29 de desembre; STC 5/1992, de 16 de gener; L 39/1999, de 5 de novembre; L 31/1991, de 30 de desembre; L 50/1998, de 30 de desembre; L 4/1990, de 29 de juny; L 66/1997, de 30 de desembre; L 3/1989, de 3 de març; L 6/1997, de 14 de abril; L 23/1988, de 28 de juliol; L 13/1996, de 30 de desembre; L 33/1987, de 23 de desembre; LO 9/1995, de 20 de novembre; STC 99/1987, de 11 de juny; L 12/1995, de 11 de maig; RD Legislatiu 670/1987, de 30 de abril i L 42/1994, de 30 de desembre).

LLEI 26/1984, d'19 de desembre, de Coordinació Universitària i Creació de Consells Socials (DOGC de 31 de desembre de 1984). (Modificada per L 2/1992; desenvolupada pels D 390/1996 i 258/1997; Derogada parcialment per les L 15/1990 i 16/1998).

REIAL DECRET 1888/1984, de 26 de setembre, pel qual es regulen els concursos per la provisió de places dels cossos docents universitaris (BOE de 26 d'octubre de 1984). (Correcció d'Errades al BOE de 31 de desembre de 1984; Modificat pel RD 1427/1986, i per l'Acord de 28 de juliol de 1986, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*; Desenvolupada per la R de 16 de maig de 2000, de la Secretaria General del *Consejo de Universidades*. ! El Tribunal Constitucional ha admès a tràmit el conflicte positiu de Competència plantejat pel Govern Basc, en relació amb aquest RD).

REIAL DECRET 2360/1984, de 12 de desembre, sobre Departaments Universitaris (BOE de 14 de gener de 1985). (Modificat pel RD 1173/1987).

DECRET 158/1984, de 18 de juny, pel qual es nomenen els titulars dels Departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 19 de juny de 1984).

ORDRE de 25 de setembre de 1984, per la qual s'amplia la regulació de l'accés dels titulats de Formació Professional de segon grau a les Escoles Universitàries i Escoles Oficials de Turisme (BOE de 29 de setembre de 1984). (Modificat l'annex per l'O de 31 de juliol de 1992).

ORDRE de 28 de setembre de 1984, sobre règim de simultaneïtat d'estudis universitaris en diferents centres (BOE de 9 d'octubre de 1984).

RESOLUCIÓ de 2 de maig de 1984, de la DGU, per la qual es modifica la R de la Direcció General d'Universitats i Investigació de 29 d'abril de 1975, sobre proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat, en els paràgrafs quart i novè (BOE de 17 de maig de 1984). (Derogada per la R de 15 de febrer de 1985, de la DGU).

RESOLUCIÓ de 16 de maig de 1984, de la DGU, per la qual es modifica la R de la Direcció General d'Universitats i Investigació de 29 d'abril de 1975, sobre proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat, en els paràgrafs primer, segon i tercer del seu apartat 4t. (BOE de 28 de maig de 1984). (Correcció d'errades BOE de 15 de juny de 1984. Derogada per R de 15 de febrer de 1985).

Tractat d'adhesió de Portugal i Espanya a la Comunitat Econòmica Europea. Tractat realitzat a Lisboa i Madrid el dia 12 de juny de 1985, ratificat per Instrument de 20 de setembre

de 1985. (BOE d'1 de gener de 1986). (Autoritzat per a Espanya per LO 10/1985, de 2 d'agost, d'autorització per a l'adhesió d'Espanya a les Comunitats Europees).

LLEI ORGÀNICA 10/1985, de 2 d'agost, d'autorització per a l'adhesió d'Espanya a les Comunitats Europees. (BOE de 8 d'agost de 1985).

LLEI 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (BOE de 3 d'abril de 1985) (Afectada per: modificada per LO 1/2003. Modificada per L 24/2001, de 27 de desembre, per L 14/2000, de 29 de desembre aplicat l'art. 50.3 per RD 3426/2000, de 15 de desembre. aplicat l'art. 13 per R de 6 juliol 2000. RDL 2/2000, de 16 juny. Per L 55/1999, de 29 de desembre. Per L 11/1999, de 21 abril. Modificada per L 50/1998, de 30 de desembre. Derogat l'art. 86.3 per L 34/1998, de 7 octubre. Modificada per L 7/1997, de 14 abril. L 4/1996, de 10 gener. per RDL 7/1996, de 7 juny. RDL 5/1996, de 7 juny. L 13/1995, de 18 maig. L 39/1994, de 30 de desembre. RD Legislatiu 2/1994, de 25 juny. L 10/1993, de 21 abril. L 9/1991, de 22 març. L 31/1991, de 30 de desembre.

Declarats inconstitucionals i nuls diversos preceptes per Sentència 214/1989, de 21 de desembre. Recurs d'inconstitucionalitat núm. 610/1985, 613/1985, 617/1985 i 619/1985 (acumulats). Modificada per L 39/1988, de 28 de desembre. Desenvolupada per RD 1174/1987, de 18 setembre. Afectada per D 65/1994, de 4 agost. O Foral 227/2003, de 10 maig. Desenvolupada per L 5/1991, de 27 febrer. Afectada per D 273/1994, de 29 juliol. D 131/1994, de 14 novembre, D 166/1994, de 19 agosto. Aplicat per L 1/1989, de 9 març, per D 66/2003, de 22 maig, per D 181/2002, de 26 de desembre i per L 7/1993, de 27 juliol.

Deroga en allò que s'oposi al RD 3046/1977, de 6 octubre. l'O de 8 novembre de 1977. La L 41/1975, de 19 novembre. Modifica el D 3276/1974, de 28 novembre. D Llei 5/1974, de 24 agosto D 4026/1964, de 3 de desembre. Deroga els arts. 2 c), 4 paràgraf. 2 - incís final-, 11, 12, 13 i art. 39 paràgraf. 2 del D 1674/1963, de 11 juliol. Modifica el D 1166/1960, de 23 de maig. L 11/1960, de 12 maig. Deroga en allò que s'oposi al D de 24 juny de 1955. Modifica l'O de 18 octubre de 1956. Deroga la Circular de 31 març de 1953. L de 12 de desembre de 1942. L de 14 octubre de 1942. L de 23 novembre de 1940. Afecta a l'O de 15 gener de 1936 i al D de 9 octubre de 1934.

LLEI 17/1985, de 23 juliol, de la funció pública de l'Administració de la Generalitat (BOE de 28 d'agost de 1985 i DOGC de 31 de juliol de 1985). (Deroga la L 4/1981, de 4 de juny. Les normes que subsisteixin d'aquesta L tindran caràcter reglamentari. Modificada per la L 19/1996, de 27 de desembre; L 11/1995, de 29 setembre; L 9/1994, de 29 juny, i Providència de 6 novembre de 1985). (Refós al D Legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública –DOGC de 3 de novembre de 1997-, juntament amb la L 9/1994 i restants preceptes amb rang legal que han modificat les esmentades Lleis).

CORRECCIÓ d'ERRADES de la Llei 17/1985, de 23 juliol (DOGC de 13 de setembre de 1985).

REIAL DECRET 185/1985, de 23 de gener, pel qual es regula el tercer cicle d'estudis universitaris, l'obtenció i expedició del títol de Doctor i altres estudis de postgrau. (BOE de 16 de febrer de 1985). (Derogat pel RD. 778/1998).

CORRECCIÓ d'ERRADES al RD 185/1985, de 23 de gener, pel qual es regula el tercer cicle d'estudis universitaris, l'obtenció i expedició del títol de Doctor i altres estudis de postgrau. (BOE de 21 de març de 1985). (Derogat per RD. 778/1998).

REIAL DECRET 305/1985, de 6 de febrer, pel qual es traspassen els serveis de l'Administració de l'Estat a la Generalitat de Catalunya, en matèria d'Universitats (BOE de 13 de març de 1985).

REIAL DECRET 332/1985, de 6 de març de 1985, pel qual es modifica l'art. 3 del RD 865/1980 de 14 d'abril de 1985 (BOE de 16 de març de 1985).

REIAL DECRET 552/1985, de 2 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del *Consejo de Universidades* (BOE de 27 d'abril de 1985).

REIAL DECRET 898/1985, de 30 d'abril, de règim del professorat universitari (Modificat pels RD 1200/1986, de 13 de juny, RD 554/1991, de 12 d'abril i RD 70/2000, de 21 de gener).

REIAL DECRET 1005/1985, de 26 de juny, pel qual es regulen els procediments d'ingrés en els Centres Universitaris per al curs 1985-1986 (BOE de 27 de juny de 1985). (Correcció d'errades al BOE de 16 de juliol de 1985; Derogat pel RD 943/1986).

REIAL DECRET 1014/1985, de 25 de maig, pel qual es traspassen les funcions i els serveis de l'Estat en matèria d'Universitats a la Comunitat Autònoma del País Basc (BOE de 29 de juny de 1985).

REIAL DECRET 1561/1985, de 28 d'agost, pel qual es modifica la disposició final primera del RD 185/1985, de 23 de gener, pel qual es regula el tercer cicle d'estudis universitaris, l'obtenció i expedició del títol de Doctor i altres estudis de postgrau. (BOE de 4 de setembre de 1985). (Derogat per RD. 778/1998).

REIAL DECRET 2633/1985, de 20 de novembre, sobre traspàs de serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Valenciana en matèria d'Universitats (BOE de 21 de gener de 1986).

DECRET 44/1985, de 9 de febrer, pel qual s'autoritza l'adscripció del centre d'ensenyament superior de l'INEFC a la UB (DOGC d'1 de març de 1985).

DECRET 378/1985, de 19 de desembre, de cessament del senyor Manuel Martí Recober com a DGU (DOGC de 20 de gener de 1986).

DECRET 379/1985, de 19 de desembre, de nomenament del senyor Ramon Parés i Farràs com a DGU (DOGC de 20 de gener de 1986).

ORDRE d'1 de juliol de 1985, de nomenament del senyor Francesc Gomà i Musté com a Secretari del CIC (DOGC de 14 d'agost de 1985).

INFORME de 27 de maig de 1985, de la Direcció General de Coordinació i de l'Alta Inspecció del MEC, sobre la consulta plantejada per la Secretaria General del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, sobre equivalències entre els estudis d'Arts Aplicades i Oficis Artístics i els ensenyaments de Formació Professional.

CONVENI D'ADSCRIPCIÓ ACADÈMICA, de 12 de desembre de 1985, de l'INEFC a la UB.

REIAL DECRET 943/1986, de 9 de maig, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 14 de maig de 1986). (Deroga el RD 1005/1985; es modificat pel RD 557/1988 i es derogat pel RD 1005/1991).

REIAL DECRET 1734/1986, de 13 de juny, sobre traspàs de serveis de l'Administració de l'Estat a la Junta d'Andalusia en matèria d'Universitats (BOE de 23 d'agost de 1986).

REIAL DECRET 2802/1986, de 12 de desembre, de traspàs de funcions i serveis a la Comunitat Autònoma de Canàries en matèria d'Universitats (BOE de 24 de febrer de 1986).

DECRET 83/1986, de 20 de març, de cessament del senyor Ramon Parés i Farràs com a DGU (DOGC de 2 d'abril de 1986).

DECRET 84/1986, de 20 de març, de nomenament del senyor Abel Mariné i Font com a DGU (DOGC de 2 d'abril de 1986).

DECRET 298/1986, de 25 de setembre, de regulació del règim i l'adscripció a Universitats Públiques de centres docents d'ensenyament superior (BOE de 17 d'octubre de 1986). (Derogat pel D 390/1996).

ORDRE de 2 d'abril de 1986, de procediment d'expedició i models de títols i diplomes corresponents a estudis cursats (BOE de 12 d'abril de 1986). (Desenvolupa el RD 1564/1982).

ORDRE de 7 d'abril de 1986, per la qual es regulen els exercicis i la seva qualificació de les proves d'aptitud per l'accés a la Universitat (BOE de 9 d'abril de 1986).

ORDRE de 23 de maig de 1986, de cessament del senyor Francesc Gomà i Musté com a Secretari del CIC (DOGC de 30 de maig de 1986).

ORDRE de 23 de maig de 1986, de nomenament de la senyora Helena Ferrer i Mallol com a Secretària del CIC (DOGC de 30 de maig de 1986).

ORDRE de 5 de juny de 1986, per la qual es regulen els procediments d'ingrés als centres de les Universitats d'Alcalá de Henares, Autònoma de Madrid, Complutense i Politècnica de Madrid (BOE de 10 de juny de 1986).

ORDRE de 25 de juny de 1986, per la qual es regula l'accés als ensenyaments de segon cicle d'Educació Universitària dels alumnes de les Escoles Universitàries de Traductors i Intèrprets (BOE de 2 de juliol de 1986).

RESOLUCIÓ de 31 de juliol de 1986, de la UPC, per la qual es nomena, Professor Titular d'Universitat el senyor Josep Coll Bertran, a l'Àrea de Coneixement "Organització d'Empreses" (DOGC de 22 d'agost de 1986).

INSTRUCCIONS de 20 de gener de 1986, de la DGU sobre l'accés a la Universitat per als majors de 25 anys.

SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL 26/1987, de 27 de febrer, sobre modificacions i interpretacions de la LORU (BOE de 24 de març de 1987).

LLEI 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa. (DOGC de 8 d'abril de 1987).

LLEI 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 4 de desembre de 1987).

REIAL DECRET 1397/1987, de 13 de novembre, pel qual es contempen les previsions del RD 285/1985, de 23 de gener, sobre terminis per a la presentació de tesis doctorals conforme a la normativa anterior a l'esmentat RD. (BOE de 18 de novembre de 1987). (*Derogat per RD. 778/1998*).

REIAL DECRET 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen directrius generals comuns dels plans d'estudi dels títols universitaris de caràcter oficial i amb validesa a tot el territori nacional (BOE de 14 de desembre de 1987). (Modificat pel RD 1267/1994 i pel RD. 2347/1996).

REIAL DECRET 1754/1987, de 18 de desembre, pel qual es traspassen els serveis, institucions i el personal de l'Estat en matèria d'Universitats a la Comunitat Autònoma de Galícia (BOE de 19 de gener de 1988).

DECRET 15/1987, de 29 de gener, de cessament del senyor Abel Mariné i Font com a DGU, del Departament d'Ensenyament (DOGC de 4 de febrer de 1987).

DECRET 23/1987, de 29 de gener, de nomenament del senyor Abel Mariné i Font com a DGU, del Departament d'Ensenyament (DOGC de 4 de febrer de 1987).

ORDRE de 8 de maig de 1987, per la qual es desenvolupen les disposicions transitòries 2a i 4a del RD 1850/1981, de 20 d'agost, sobre incorporació a la Universitat dels Estudis d'assistent social, com a Escoles Universitàries de Treball Social (BOE de 14 de maig de 1987).

ORDRE de 3 de setembre de 1987, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE 7 de setembre de 1987). (Modificada per l'O de 25 de gener de 1988).

ORDRE de 3 de setembre de 1987, per la qual es modifiquen les O de 22 de març 1975 i d'11 de setembre de 1976, en els apartats referents al COU. (BOE. de 14 de setembre de 1987). (Modificada per la R de 21 de juliol de 1993, BOE de 19 d'agost de 1993).

RESOLUCIÓ de 22 d'abril de 1987, per la qual es regula el procés de preinscripció en els centres de les tres Universitats catalanes per al curs 1987-88 (DOGC de 3 de juny de 1987).

REIAL DECRET 406/1988 de 29 d'abril, sobre organització de les proves d'aptitud per l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris, i composició dels tribunals (BOE de 30 d'abril de 1988). (Desenvolupat per l'O de 4 d'agost de 1995 i modificat pel RD 807/1993, de 28 de maig).

REIAL DECRET 537/1988, de 27 de maig, pel qual es modifica el RD 185/1985, de 23 de gener, que regula el tercer cicle d'estudis universitaris, l'obtenció i expedició del títol de Doctor i altres estudis de postgrau (BOE de 3 de juny de 1988). (*Derogat per RD 778/1998*).

REIAL DECRET 557/1988, de 3 de juny, pel qual es modifica el RD 943/1986, on es regulen els procediments d'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 7 de juny de 1988) (*Derogat pel RD 1005/1991*).

REIAL DECRET 660/1988, de 24 de juny, pel qual s'introdueix el català a les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris de Balears (BOE de 29 de juny de 1988)

DECRET 142/1988, de 4 de juliol, pel qual es nomenen els titulars dels departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 5 de juliol de 1988, correcció d'errada en el DOGC de 18 de juliol de 1988).

ORDRE de 25 de gener de 1988, per la qual es modifica i completa l'O de 3 de setembre de 1987, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 28 de gener de 1988).

ORDRE de 29 de febrer de 1988, per la qual s'estableix l'accés dels titulats de Formació Professional de segon grau, branca "perruqueria i estètica" a determinades Escoles Universitàries (BOE de 4 de març de 1988).

ORDRE de 21 d'abril de 1988, sobre equivalència entre els estudis d'Arts Aplicades i Oficis Artístics i els Ensenyaments de Formació Professional (BOE de 23 d'abril de 1988).

ORDRE de 8 de juliol de 1988, per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE de 12 de juliol de 1988). (Modificada per l'O de 22 de setembre de 1988 i per l'O de 22 de març de 1991; derogada per l'O de 12 de juny de 1992).

ORDRE de 28 de juliol de 1988, sobre el reconeixement oficial de la titulació de l'ESRP i la seva adscripció a la UB (BOE de 28 d'agost de 1988).

ORDRE de 22 de setembre de 1988, per la qual es modifica l'O de 8 de juliol de 1988, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE de 30 de setembre de 1988). (Derogada per l'O de 12 de juny de 1992).

ORDRE de 14 de desembre de 1988, per la qual s'amplia el contingut del model d'acta del COU aprovat per l'O de 31 d'agost de 1988 (BOE de 10 de gener de 1989).

RESOLUCIÓ de 20 de gener de 1988, de la Direcció General d'Ensenyament Superior i de Renovació Pedagògica, per la qual s'aprova el programa i orientacions pedagògiques de les "Matemàtiques II" del COU (BOE de 29 de gener de 1988).

RESOLUCIÓ de 22 de març de 1988, sobre proves de convalidació que hauran de superar les persones que vulguin obtenir el títol de Diplomat en Treball Social d'acord amb l'O de 8 de maig de 1987 (BOE de 27 d'abril de 1988).

RESOLUCIÓ de 26 de maig de 1988, per la qual es regula el procés de preinscripció als centres de les tres Universitats catalanes per al curs 1988-89 (DOGC d'1 de juny de 1988).

RESOLUCIÓ de 19 de juliol de 1988, per la qual es fan públiques les directrius de l'acord del CIC sobre les denominacions i les característiques dels estudis de postgrau i les seves titulacions. (DOGC de 3 d'agost de 1988).

RESOLUCIÓ de 6 d'octubre de 1988, per la qual es fa públic l'Acord del CIC sobre la coordinació de la supervisió del COU i l'organització de les PAAU de les tres Universitats de Catalunya (DOGC de 24 d'octubre de 1988).

LLEI 13/1989, de 14 de desembre de 1989, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 22 de desembre de 1989).

DECRET 27/1989, de 24 de gener, de reestructuració de l'organització administrativa de l'INEFC (DOGC d'1 de març de 1985).

DECRET 320/1989, d'11 de desembre, de creació de l'Escola Oficial de Turisme de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 22 de desembre de 1989).

DECRET 286/1989, de 10 de novembre, pel qual s'autoritza la creació de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró (DOGC de 29 de novembre de 1989).

ORDRE DE 17 de març de 1989, sobre l'ingrés als Centres Universitaris de Catalunya dels alumnes de batxillerat del segon cicle d'ensenyament secundari experimental (DOGC de 29 de març de 1989). (Derogada per l'O de 23 de març de 1992).

ORDRE de 5 de maig de 1989, per la qual s'estableix un programa d'actuació tutorial que orienta la planificació i organització dels plans d'acció tutorial en els centres d'ensenyament secundari de Catalunya (DOGC de 24 de maig de 1989).

ORDRE de 24 de maig de 1989, per la qual es modifica parcialment l'annex I del RD 943/1986, de 9 de maig, modificat pel RD 557/1988, de 3 de juny, sobre el procediment d'ingrés als centres universitaris (BOE de 27 de maig de 1989).

ORDRE DE 27 de juliol de 1989, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris dels alumnes que hagin realitzat el COU en plans d'estudis extingits (BOE de 3 d'agost de 1989).

ORDRE de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la disposició transitòria 1a del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

ORDRE de 29 de setembre de 1989, que suspèn l'execució de l'O d'aquest Departament de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la Disposició Transitòria 1a del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

ORDRE de 19 d'octubre de 1989, per la qual es resolen diversos recursos interposats contra l'O de 23 d'agost de 1989, per la qual es disposa l'aplicació de la Disposició Transitòria 1a del RD 557/1988, de 3 de juny, a determinats alumnes de COU de centres docents de Catalunya.

RESOLUCIÓ de 7 d'abril de 1989, per la qual es regula el procés de preinscripció als centres de les tres Universitats catalanes per al curs 1989-90 (DOGC de 19 d'abril de 1989). (Derogada).

RESOLUCIÓ de 7 de novembre de 1989, sobre aprovació del Reglament de l'Escola Superior de Relacions Públiques, el seu pla d'estudis i el quadre de convalidacions (BOE de 12 de novembre).

RESOLUCIÓ de 8 de novembre de 1989, per la qual es deixa sense efecte la matriculació a la UAB dels alumnes que figuren a l'annex.

ACORD de 21 de juny de 1989, de la Comissió Acadèmica del Consejo de Universidades, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés a les Universitats per al curs 1988-1989 (BOE de 30 de juny de 1989).

ACORD del plenari del CIC a la seva reunió de 24 de juliol de 1989, on s'estableix que si un alumne no ha obtingut plaça en un centre adscrit en el procés de preinscripció, no podrà figurar a les actes del Centre.

INFORME de 20 de setembre de 1989, de la DGU, referent a la reserva de plaça en Centres Universitaris, per a alumnes que hagin de fer el servei militar.

INFORME d'11 de desembre de 1989, de la Vicerectoria d'Ordenació Acadèmica de la Universitat Politècnica, sobre la reserva de places per a alumnes que hagin de fer el servei militar.

Circular de 24 d'abril de 1989, de la Comissió per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya, sobre l'ús de les llengües oficials a Catalunya per part de l'Administració de la Generalitat i dels organismes que en depenen.

LLEI ORGÀNICA 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) (BOE de 4 d'octubre de 1990).

LLEI 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport (BOE de 17 d'octubre de 1990). (Desenvolupada pel RD 1251/1999, i la Disposició Final Primera és desenvolupada pel RD 112/2000).

LLEI 11/1990, de 18 de juny, de creació de la UPF (DOGC de 22 de juny de 1990).

REIAL DECRET 959/1990, de 8 de juny, sobre títols i llicències aeronàutiques civils (BOE de 25 de juliol de 1990). (Derogat pel RD 270/2000).

DECRET 13/1990, de 9 de gener, d'integració de l'Escola Superior de la Marina Civil de Barcelona en la UPC (DOGC de 24 de gener de 1990).

DECRET 24/1990, de 23 de gener, de nomenament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a Comissionat de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat Nova de Catalunya (DOGC de 2 de febrer de 1990).

DECRET 159/1990, de 20 de juny, pel qual es crea l'OPU (DOGC de 13 de juliol de 1990). (Modificat pel D 318/1992 –ahora derogat pel D 127/2000, el qual manté la vigència dels preceptes del D 159/1990-).

DECRET 209/1990, de 30 de juliol, de cessament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a Comissionat de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat Nova de Catalunya (DOGC de 3 de setembre de 1990).

DECRET 210/1990, de 30 de juliol, de nomenament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a president de la Comissió Gestora de la UPF (DOGC de 3 de setembre de 1990).

DECRET 229/1990, de 17 de setembre, de cessament del senyor Abel Mariné i Font com a DGU (DOGC de 5 d'octubre de 1990).

DECRET 230/1990, de 17 de setembre, de nomenament del senyor Josep Guitart i Duran com a DGU (DOGC de 5 d'octubre de 1990).

ORDRE d'1 de març de 1990, de cessament de la senyora Helena Ferrer i Mallol com a Secretària del CIC (DOGC de 26 de març de 1990).

ORDRE d'1 de març de 1990, de nomenament del senyor Josep Guitart i Duran com a Secretari del CIC (DOGC de 6 d'abril de 1990).

ORDRE de 13 de març de 1990, per la qual es modifica parcialment l'annex de l'O de 26 d'abril de 1989, on s'estableixen els estudis universitaris vinculats a les modalitats del Batxillerat Experimental (BOE de 24 d'abril de 1990). (Derogada pel RD 1005/91).

ORDRE DE 20 de juny de 1990, per la qual es regula el procés de preinscripció als centres de les Universitats catalanes (DOGC de 13 de juliol de 1990). (Derogada per l'O de 18 de maig de 1992).

ORDRE DE 20 de juny de 1990, per la qual es determinen les actuacions a l'OPU i les funcions del seu personal (DOGC de 13 de juliol de 1990).

ORDRE de 17 de setembre de 1990, de cessament del senyor Josep Guitart i Duran com a Secretari del CIC (DOGC de 3 d'octubre de 1990).

ORDRE de 17 de setembre de 1990, de nomenament del senyor Abel Mariné i Font com a Secretari del CIC (DOGC de 3 d'octubre de 1990).

ORDRE DE 10 d'octubre de 1990, per la qual s'estableixen delegacions de l'OPU en diverses poblacions de Catalunya (DOGC de 19 d'octubre de 1990).

ACORD de 14 de juny de 1990, de la Comissió de Preinscripció sobre (entre altres) la situació dels alumnes en Servei Militar.

ACORD de 19 de juny de 1990, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, per la qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés presentades per les Universitats per al curs 1990-1991 (BOE de 30 de juny de 1990).

CIRCULAR de 7 de gener de 1990, del Conseller de Benestar Social sobre la utilització del català dins de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

CIRCULAR Núm. 1 de 12 d'abril de 1990, de la DGU, d'instruccions per al procés de preinscripció universitària als centres de Formació Professional de segon grau.

LLEI ORGÀNICA 13/1991, de 20 de desembre, de Servei Militar (BOE de 21 de desembre de 1991).

LLEI 10/1991, de 10 de maig, de modificació de la L 20/1985 de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència (DOGC de 22 de maig de 1991).

LLEI 12/1991, de 10 de maig, de reconeixement de la URL (DOGC de 22 de maig de 1991).

LLEI 33/1991, de 24 de desembre, de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya.

LLEI 34/1991, de 30 de desembre, de creació de la UdL (DOGC de 15 de gener de 1992).

LLEI 35/1991, de 30 de desembre, de creació de la UdG (DOGC de 15 de gener de 1992).

LLEI 36/1991, de 30 de desembre, de creació de la URV (DOGC de 15 de gener de 1992).

REIAL DECRET 557/1991, de 12 d'abril, sobre creació i reconeixement d'Universitats i de Centres Universitaris (BOE de 20 d'abril de 1991). (Ampliat pel RD 485/1995).

REIAL DECRET 986/1991, de 14 de juny, pel qual s'aprova el calendari d'aplicació de la nova Ordenació del Sistema Educatiu (BOE de 25 de juny de 1991).

REIAL DECRET 1005/1991, de 14 de juny, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 26 de juny de 1991). (Modificats els annexos I i II per l'O de 24 d'octubre de 1991; modificat pel RD 1060/1992; derogat pel RD 704/1999).

REIAL DECRET 1665/1991, de 25 d'octubre, pel qual es regula el sistema general de reconeixement dels títols d'Ensenyament Superior dels Estats membres de la Comunitat Econòmica Europea que exigeixen una formació mínima de tres anys de durada (BOE de 22 de novembre de 1991). (Complementat pel RD 1396/1995).

DECRET 30/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la UdL (DOGC de 4 de març de 1991).

DECRET 31/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat de Tarragona - Reus (DOGC de 4 de març de 1991).

DECRET 32/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la UdG (DOGC de 4 de març de 1991).

DECRET 83/1991, de 25 de març, de revisió dels imports d'indemnitzacions per raó de serveis a la Generalitat de Catalunya (DOGC de 3 de maig de 1991).

DECRET 100/1991, de 25 de març, pel qual es determinen els supòsits d'aplicació del silenci positiu. (DOGC de 22 de maig de 1991). Afecta: Desplega els arts. 3 i 4 de l'O de 28 de novembre de 1988. L 3/1980, de 29 de juliol, concedint un suplement de crèdit al pressupost corresponent a l'exercici de 1979, prorrogat per a 1980 pel D del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya de 24 de desembre de 1979. Els arts. 6 i 8 del D 303/1980, de 29 de setembre, que desplega les competències que corresponen a la Generalitat respecte a les Caixes d'Estalvi. Els arts. 2.a) i 2.b) del D 183/1981, de 2 de juliol, sobre normes i requisits que han d'acomplir els centres, serveis i establiments sanitaris assistencials. L'art. 4.2 del D 112/1982, de 5 de maig, de creació del Registre d'Empreses Cinematogràfiques de Catalunya. El D 263/1982, de 15 de juny, que crea el Registre d'Empreses Editorials de Catalunya. D 262/1982, de 15 de juny, que crea el Registre d'Empreses Fonogràfiques. Els arts. 3.3 i 5 del D 261/1982, de 30 de juliol, pel qual es regula el visat de producció i difusió del material àudio - visual i es crea el Registre d'Empreses de material àudio - visual de Catalunya. D 56/1983, de 10 de febrer, pel qual es crea el Registre d'Empreses i Activitats Publicitàries. L'O d'11.4.1983, per la qual es regulen les Agrupacions de Defensa Vegetal. L 15/1983, de 14 de juliol, de la higiene i el control alimentaris. L'art. 8 del D 321/1983, de 14 de juliol, sobre sales especials d'exhibició cinematogràfica. L'art. 4.3 de la L 9/1984, de 5 de març, de Fires Comercials. Els arts. 3 i 32 del D 329/1983, de 7 de juliol, d'aprovació del Reglament de Col·legis Professionals de Catalunya. L'art. 1 del D 39/1984, de 31 de gener, pel qual es desplega la L 1/1983, de 18 de febrer, pel que fa als requisits per a l'exercici de la venda domiciliària. L'art. 7 del D 129/1984, de 18 d'abril, sobre l'atorgament de la Cèdula d'Habitabilitat. L'art. 10 del D 233/1984, de 19 de juliol, pel qual es regula l'activitat de l'artesanat a Catalunya. Els arts. 6.2 i 6.3 de la L 1/1985, de 14 de gener, de regulació del funcionament de les Seccions de Crèdit de les Cooperatives. L'art. 1 del D 46/1985, de 18 de febrer, pel qual s'estableix el procediment per a l'aprovació de la distribució d'excedents i dels pressupostos anuals d'Obres Social de les Caixes d'Estalvi de Catalunya. Els arts. 7.1, 11.1, 10.1, 50 i 52 de la L 14/1985, d'1 de juliol, de caixes d'estalvis de Catalunya. Els arts. 71.2.b), 71.3, 73.1.a), 73.1.c), 73.1.d), 73.1.e), 73.1.f), 73.1.h), 73.1.j), 73.1.k), 83.1.b), 83.1.c), 83.1.d), 84.4, 85.1 i 85.2 de la L 17/1985, de 23 de juliol, de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. D 250/1985, de 29 d'agost, sobre regulació de les fires i mercats amb presència de bestiar viu a Catalunya. L'O de 28 d'agost de 1985, sobre mesures per a l'eradicació de la pesta porcina africana. Els arts. 6, 7, 9.3 i 12 del D 99/1986, de 3 d'abril, sobre l'exercici de competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de Caixes d'Estalvis. D 163/1986, de 26 de maig, sobre l'artesania alimentària. L'art. 7.3 del D 309/1986, de 25 de setembre, sobre ordenació dels serveis de transport marítim de Catalunya. D 362/1986, de 18 de desembre, sobre productes alimentaris de qualitat. Els arts. 3.a) i 3.b) del D 369/1986, de 18 de desembre, d'assignació de funcions en matèria d'Hisendes Locals als Departaments de Governació i d'Economia i Finances. L'art. 9.1 del D 27/1987, de 29 de gener, d'ordenació dels Serveis Socials de Catalunya. L'O de 14 d'abril de 1987, sobre desplegament del D 369/1986, de 18 de desembre, en matèria de tutela financera de les Corporacions Locals.

L'art. 7.1 del D 197/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions d'alumnes. Els arts. 11 i 14 del D 139/1987, de 9 d'abril, pel qual es constitueixen les Comissions Territorials d'Equipaments Comercials i s'estableix el seu funcionament. L'art. 2 de la R de 28 de maig de 1987, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització d'almàsseres. L'art. 6 del D 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares d'alumnes. Els arts. 1, 7 i 13.2 del D 318/1987, de 27 d'agost, pel qual es desplega la L 9/1984, de 5 de març, sobre Fires Comercials. L'O de 2 de novembre de 1987, per la qual s'estableix el procediment per a la sol·licitud de qualificació com a Empresa Artesanal Alimentària. Els arts. 4.4, 23, 32, 33, 34, 38 i 39 de la L 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals. Els arts. 50 i 58 de la L 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya. L'art. 8 de l'O de 5.7.1988, per la qual es regula el registre d'associacions de protecció i defensa dels animals. El D Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística. L'art. 54.3.2 i la disposició transitòria primera del D 190/1989, d'1 d'agost, d'aprovació de les normes reguladores dels procediments de designació dels membres dels òrgans de govern de les Caires d'Estalvis i de la convocatòria i el funcionament d'aquestes. L'art. 5 del D 1/1991, de 7 de gener, sobre el Registre d'Empreses Periòdiques i Agències Informatives de Catalunya. Els arts. 61, 62, 64, 94, 96 i 135 del D 319/1990, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la LI de Regulació del Transport de viatgers per carretera mitjançant vehicles de motor.

Derogats els supòsits 1 al 16 de l'annex 3 i els supòsits 16 i 20 de l'annex 2 pel D 144/1994, de 14 de juny, pel qual es regulen i s'adeqüen, d'acord amb la L 30/1992, de 26 de novembre, els procediments reglamentaris que afecten les matèries de règim local, joc, espectacles, activitats recreatives, policia autonòmica i local i personal al servei de la Generalitat. El supòsit 21 de l'annex 2 i els supòsits procedimentals 69, 70 i 71 pel D 145/1994, de 30 de maig, pel qual es porta a terme l'adequació dels procediments del Departament de Benestar Social a la LPA 30/1992, de 26 de novembre. El supòsit 12 de l'annex 2 i els supòsits 46 i 61 de l'annex 1 pel D 150/1994, de 14 de juny, pel qual es regulen i s'adeqüen a la L 30/1992, de 26 de novembre, determinats procediments reglamentaris que afecten les matèries de la competència del Departament de Treball. Supòsit 4 de l'annex 2 i els supòsits 4, 52, 53 i 76 de l'annex 1 pel D 180/1994, de 13 de juliol, pel qual es modifiquen diversos procediments en matèries de la competència del Departament de Sanitat i Seguretat Social, a l'efecte de la seva adequació a les previsions de la LPA 30/1992, de 26 de novembre. Els supòsits 1, 2, 22 al 31 i 42 al 45 de l'annex 1 i els supòsits 5, 12 i 13 de l'annex 2 pel D 172/1994, de 14 de juny, pel qual es modifiquen determinats procediments en matèria de la competència del Departament d'Economia i Finances. Els supòsits que afecten al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca pel D 187/1994, de 28 de juliol, pel qual es regulen i s'adeqüen, d'acord amb la L 30/1992, de 26 de novembre, els procediments reglamentaris que afecten al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Els supòsits 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28 pel D 186/1994, de 26 de juliol, pel qual s'adeqüen a la L 30/1992, de 26 de novembre, procediments reglamentaris que afecten al Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Els supòsits 38, 41, 68, 77, 78 i 80 de l'annex 1 i els supòsits 14, 15 i 29 de l'annex 2 pel D 235/1994, de 26 de juliol, pel qual es regulen i s'adeqüen, d'acord amb la L 30/1992, de 26 de novembre, els procediments reglamentaris que afecten a matèries de la competència del Departament de Comerç, Consum i Turisme.

DECRET 101/1991, de 7 de maig, de nomenament del senyor Abel Mariné i Font com a vicepresident de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica.

ORDRE de 22 de març de 1991, per la qual es modifica l'O de 8 de juliol de 1988, per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE de 3 d'abril de 1991). (Es substitueix l'annex, per l'O de 5 de juliol de 1991). (Derogada per l'O de 12 de juny de 1992)

ORDRE de 2 de maig de 1991, per la qual es desplega el D 32/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la UdG (DOGC de 13 de maig de 1991).

ORDRE de 4 de juny de 1991, sobre qualificacions dels alumnes i condicions d'inscripcions en el COU (BOE de 7 de juliol de 1991).

ORDRE de 18 de juny de 1991, de cessament del senyor Abel Mariné i Font com a secretari del CIC (DOGC d'1 de juliol de 1991).

ORDRE de 18 de juny de 1991, de nomenament del senyor Pere Torres i Grau com a secretari del CIC (DOGC d'1 de juliol de 1991).

ORDRE de 5 de juliol de 1991, per la qual es substitueix l'annex de l'O de 22 de març de 1991, que modifica l'O de 8 de juliol de 1988, per la qual es regulen les proves d'aptitud per l'accés a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris, d'alumnes amb estudis superiors convalidables (BOE de 3 d'abril de 1991). (Derogada per l'O de 12 de juny de 1992)

ORDRE de 16 de juliol de 1991, sobre les proves d'aptitud per a l'accés als estudis d'ensenyament turístics especialitzats (BOE de 27 de juliol de 1991).

ORDRE DE 24 d'octubre de 1991, per la qual es substitueixen els annexos I i II del RD 1005/1991 (BOE de 29 d'octubre de 1991). (Modificada per les O de 13 de maig de 1993, 16 de juny de 1994 i 30 de maig de 1995). (El RD 1005/1991 ha estat derogat pel RD 704/1999).

RESOLUCIÓ de 12 de març de 1991, de la Direcció General d'Ensenyament Superior, per la qual s'estableixen els terminis per a la realització de les PAAU per al curs 1990/1991 (BOE de 5 d'abril de 1991).

RESOLUCIÓ de 8 d'abril de 1991, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per a l'aplicació de l'O de 8 de juny de 1988 per la qual es regula amb caràcter experimental la incorporació del segon idioma estranger al pla d'estudis vigent en els Centres de Batxillerat (BOE de 20 d'abril de 1991).

RESOLUCIÓ de 22 d'abril de 1991, per la qual s'estableix el calendari per a la realització de PAAU de Catalunya per al curs 1990/1991 (DOGC 379).

RESOLUCIÓ de 19 de juny de 1991, de la Direcció General d'Ensenyament Superior sobre la validesa dels títols expedits per l'ESRP per concórrer a les oposicions i concursos per a l'ingrés en cossos, escales i categories de funcionaris públics per als que s'exigeix estar en possessió del títol acadèmic dels inclosos en el grup B de l'art. 25 de la L 30/1984, de 4 d'agost (Acompanya Sentència de la Secció 5a. de la Sala del Contenciós administratiu de la Audiència Nacional).

RESOLUCIÓ de 8 d'agost de 1991, per la qual es fa públic l'Acord de 5 de juny de 1991, del CIC, sobre la coordinació de la supervisió del COU i de l'organització de les PAAU de les quatre Universitats Públiques de Catalunya (DOGC de 21 d'agost de 1991).

RESOLUCIÓ de 12 de setembre de 1991, per la qual es dóna publicitat al pla d'estudis de la Diplomatura en Ciències Empresarials (DOGC de 16 d'octubre de 1991).

RESOLUCIÓ de 12 de setembre de 1991, per la qual es dóna publicitat al pla d'estudis de la Diplomatura en Gestió i Administració Pública (DOGC de 21 d'agost de 1991).

ACORD de 21 de juny de 1991, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou accés presentades per les Universitats per al curs 1991-1992 (BOE de 29 de juny de 1991).

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES de 18 de setembre de 1991, sobre la reserva de places de districte compartit en els centres adscrits a les Universitats Públiques Catalanes, elaborades per la Subdirecció General de Règim Jurídic i d'Inspecció de Serveis del Departament d'Ensenyament.

SENTÈNCIA 222/1990, de 7 de maig de 1991, de la Secció 3a de la Sala 3 del Contenciós administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, sobre l'accés a la Facultat de Ciències de la Informació amb opció de COU incorrecta.

Tractat de la Unió Europea. Tractat de 7 de febrer de 1992, ratificat per Instrument de 29 de desembre de 1992. (BOE de 13 de gener de 1994, DOCE de 298 de juliol de 1992).

LLEI ORGÀNICA 5/1992, de 29 d'octubre, per la qual es regula el tractament automatitzat de les dades de caràcter personal (BOE de 31 d'octubre de 1992).

LLEI 1/1992, de 21 de maig, (CC.AA ANDALUSIA) de Coordinació del Sistema Universitari d'Andalusia (BOJA de 12 de gener de 1996).

LLEI 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Procediment Administratiu Comú (LPA) (BOE de 27 de novembre de 1992). (Modificada per RDL 14/1993, L 6/1997, L 29/1998, L 4/1999, Sentència 50/1999, L 24/2001).

REIAL DECRET 389/1992, de 15 d'abril, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics (BOE de 28 d'abril de 1992).

REIAL DECRET 601/1992, de 5 de juny, sobre directrius generals dels plans d'estudi per a la formació dels graus superior i mitjà dels Cossos Generals dels Exèrcits, del Cos d'Infanteria de Marina i del Cos de la Guàrdia Civil (BOE de 24 de juny de 1992). (Deroga la L 97/1966, de 28 de desembre).

REIAL DECRET 1060/1992, de 4 de setembre, pel qual es modifica el RD 1005/91, del 14 de juny i s'adequa a la nova Llicenciatura en Traducció i Interpretació (BOE de 22 de setembre de 1992). (Derogat pel RD 704/1999).

EIAL DECRET 1423/1992, de 27 de novembre, sobre la incorporació a les Universitats dels ensenyaments d'Educació Física (BOE de 23 de desembre de 1992). (Deroga el RD 790/1981 i disposicions de igual o inferior rang).

DECRET 83/1992, de 15 d'abril, pel qual es nomenen els titulars dels departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 16 d'abril de 1992).

DECRET 149/1992, de 6 de juliol, pel qual es fixen els preus per a la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1992/1993 (DOGC de 20 de juliol de 1992). (Derogat pel D 178/1993).

DECRET 181/1992, d'1 de setembre, pel qual es nomena el senyor Josep Coll i Bertran secretari general de Joventut (DOGC de 9 de setembre de 1992).

DECRET 296/1992, de 22 de desembre, de cessament del senyor Josep Laporte i Salas com a conseller d'Ensenyament (DOGC 23 de desembre de 1992).

DECRET 318/1992, de 28 de desembre, pel qual es crea el càrrec del CUR i es regulen l'organització i distribució de funcions en matèria d'Universitats i Recerca (DOGC de 4 de gener de 1992). (Modifica el D 159/1990, de 20 de juny; Modificat per D 122/1994, de 30 de maig i derogat pel D 127/2000 de 3 d'abril).

DECRET 319/1992, de 28 de desembre, de nomenament del senyor Josep Laporte i Salas com a CUR (DOGC de 4 de gener de 1993).

ORDRE DE 23 de març de 1992, sobre l'ingrés en els Centres Universitaris dels alumnes de batxillerat experimental (DOGC d'1 d'abril de 1992).

ORDRE de 8 d'abril de 1992, per la qual s'estableix la relació de Mòduls Professionals i Cicles Formatius d'Arts Plàstiques i Disseny autoritzats amb caràcter experimental (BOE de 5 de maig de 1992).

ORDRE de 18 de maig de 1992, per la qual es regula el procés de preinscripció als centres de les Universitats Públiques de Catalunya (DOGC de 3 de juny de 1992). (Deroga l'O de 20 de juny de 1990).

ORDRE de 12 de juny de 1992, per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE de 18 de juny de 1992). (Deroga les O de 8 de juliol de 1988, 22 de setembre de 1988, 22 de març de 1991 i 5 de juliol de 1991). (Rectificació per l'O de 23 de juny de 1992. Modificada per l'O de 4 de maig de 1994 i desenvolupada per la R de 7 de maig de 1996, de la Direcció General de Recerca Científica i Ensenyament Superior).

ORDRE de 23 de juny de 1992, per la qual es rectifica l'apartat setè de l'O de 12 de juny de 1992, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE d'1 de juliol de 1992).

ORDRE de 31 de juliol de 1992, sobre l'accés directe a ensenyaments conduents a títols oficials de primer cicle universitari o equivalent des de la Formació Professional (BOE de 25 d'agost 1992). (Annexos ampliat per les O de 2 de novembre de 1992 i 20 de maig de 1993).

ORDRE de 2 de novembre de 1992, per la qual s'amplia l'annex a l'O de 31 de juliol de 1992, sobre accés directe a ensenyaments que condueixen a títols oficials de primer cicle universitari o equivalents des de Formació Professional (BOE d'11 de novembre de 1992).

ORDRE DE 10 de desembre de 1992, per la qual es regulen les proves d'accés a la Universitat dels alumnes que hagin cursat els ensenyaments de Batxillerat previstos a la LO

1/1990 de 3 d'octubre, d'Ordenació del Sistema Educatiu, durant el període d'implantació anticipada d'aquests ensenyaments. (BOE de 12 de gener de 1993). (Annex actualitzat per l'O de 19 de maig de 1994; derogada pel RD 1640/1999).

RESOLUCIÓ de 3 de maig de 1992, de convocatòria de concurs públic per a la concessió d'ajuts a estudiants universitaris de primer cicle per a matrícules en centres adscrits per al curs 1992/1993 (DOGC de 15 de maig de 1992).

RESOLUCIÓ de 14 d'agost de 1992, de convocatòria de concurs públic per a la concessió d'ajuts a estudiants universitaris que resideixen en col·legis majors universitaris per al curs 1992/1993 (DOGC de 14 de setembre de 1992).

ACORD de 22 de maig de 1992, del Consell Social de la UAB, sobre normativa de permanència dels estudiants de la UAB.

ACORD de 25 de juny de 1992, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou accés presentades per les Universitats per al curs 1992-1993 (BOE de 3 de juliol de 1992).

RD Llei 14/1993, de 4 d'agost, pel qual es modifica la disposició addicional tercera i la disposició transitòria segona de la LPA 30/1992, de 26 de novembre (BOE de 20 d'agost de 1993).

REIAL DECRET 1022/1993, de 25 de juny, pel qual es reconeixen efectes civils als estudis conduents a l'obtenció dels títols de Llicenciat en Filosofia, en Comunicació Audiovisual i en Periodisme, de les Facultats de Filosofia i Lletres i de Ciències de la Informació de la Universitat de l'Església de Navarra (BOE de 13 de juliol de 1993).

REIAL DECRET 1670/1993, de 24 de setembre, per al qual s'estableix el títol universitari oficial de Llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a l'obtenció del títol (BOE de 20 d'octubre de 1993) (Modificat pel RD 1267/1994 de 10 de juny).

DECRET 27/1993, de 9 de febrer, de nomenament del Doctor Enric Argullol i Murgadas com a Rector de la UPF (DOGC de 26 de febrer de 1993).

DECRET 53/1993, de 23 de febrer, de cessament del senyor Josep Guitart i Duran com a DGU (DOGC de 10 de març de 1993).

DECRET 54/1993, de 23 de febrer, de nomenament del senyor Ramon Pla i Arxé com a DGU (DOGC de 10 de març de 1993).

DECRET 145/1993, d'1 de juny, pel qual el senyor Abel Mariné i Font cessa com a vicepresident de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica.

DECRET 146/1993, d'1 de juny, de nomenament del senyor Joan Albaigés i Riera com a DGR (DOGC de 7 de juny de 1993).

DECRET 178/1993, de 27 de juliol, pel qual es fixen els preus per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1993/1994 (DOGC de 28 de juliol de 1993). (Deroga el D 149/1992; derogat pel D 165/1994).

DECRET 224/1993 de 27 de juliol, pel qual s'aprova el currículum i es regulen els ensenyaments de Conservació i Restauració de Béns Culturals (DOGC de 4 d'octubre de 1993).

DECRET 252/1993 de 14 de setembre, pel qual es fixen els preus públics dels serveis de fotocòpies de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 5 de novembre de 1993).

DECRET 319/1993 de 28 de desembre, pel qual es fixa el calendari de dies inhàbils a efectes del còmput de terminis administratius a Catalunya (DOGC de 3 de gener de 1994).

ORDRE DE 13 de maig de 1993, per la qual s'amplien els annexos I i II de l'O de 24 d'octubre de 1991, que va substituir els annexos del RD 1005/91, de 14 de juny, sobre procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 19 de maig de 1993). (El RD 1005/1991 ha sigut derogat pel RD 704/1999).

ORDRE de 13 de maig de 1993, per la qual es determina la Universitat que correspon als alumnes amb estudis estrangers convalidables als efectes de realitzar les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris i dels procediments d'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 19 de maig de 1993) (Modificada per l'O de 30 de maig de 1995).

ORDRE de 20 de maig de 1993, per la qual s'amplia l'annex a la de 31 de juliol de 1992, sobre accés directe d'ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de primer cicle universitari o equivalents, des de la formació professional (BOE de 25 de maig de 1993).

ORDRE de 13 de juliol de 1993, per la qual s'estableixen les titulacions i estudis previs de primer cicle, així com els complements de formació amb què es pot accedir als ensenyaments de segon cicle conduents a l'obtenció del títol oficial de Llicenciat en Documentació (BOE de 5 d'agost de 1993).

RESOLUCIÓ de 25 de febrer de 1993, per la qual s'encarreguen les funcions del DGR al senyor Abel Mariné i Font, vicepresident de la CIRIT.

RESOLUCIÓ d'1 de març de 1993, de cessament del senyor Pere Torras i Grau com a secretari del CIC (DOGC de 21 d'abril de 1993).

RESOLUCIÓ de 22 de març de 1993, de nomenament de la senyora Irene Rigau i Oliver com a secretària del CIC (DOGC de 21 d'abril de 1993).

RESOLUCIÓ de 27 d'abril de 1993, per la qual es fa pública la designació del senyor Josep M. Refusta i Palau com a president de la Comissió de selecció que haurà de valorar el concurs de mèrits per a la provisió de llocs de treball de la Inspecció d'Ensenyament de Catalunya (DOGC de 14 de maig de 1993).

RESOLUCIÓ de 29 d'abril de 1993, per la qual s'adapten nomenaments de càrrec de comandament a la nova estructura del Departament d'Ensenyament.

RESOLUCIÓ d'1 de juny de 1993, per la qual es deixa sense efecte la R de 25 de febrer de 1993, d'encàrrec de les funcions del DGR al senyor Abel Mariné i Font, vicepresident de la CIRIT.

RESOLUCIÓ de 9 de juny de 1993, per la qual es fixen les dates que afecten el procés de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1993-94 (DOGC de 14 de juny de 1993).

RESOLUCIÓ de 24 de juny de 1993, de la Direcció General d'Ensenyament Superior, per la qual s'estableixen normes per al càlcul de la nota mitjana de l'expedient acadèmic dels alumnes que accedeixin a ensenyaments conduents a títols oficials de primer cicle universitari o equivalents des de la Formació Professional (BOE de 16 de juliol de 1993).

RESOLUCIÓ de 22 de juliol de 1993, per la qual s'aprova la normativa sobre permanència dels estudiants de la UB (DOGC de 6 d'agost de 1993).

ACORD de 8 de març de 1993, del Consell Econòmic de la UPF sobre normativa de permanència dels estudiants de primer i segon cicle.

ACORD de 8 de març de 1993, del Consell Econòmic de la UdG sobre normativa de permanència. (Derogat per l'Acord del Consell Econòmic de la UdG de 13 de març de 1995).

ACORD de 28 de juny de 1993, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou accés presentades per les Universitats per al curs 1993-94 (BOE de 6 de juliol de 1993).

ACORD de 29 de juny de 1993, de la Comissió de coordinació i planificació del *Consejo de Universidades*, de normativa sobre l'assignació de places en la convocatòria 1993-94.

INSTRUCCIONS de 3 de maig de 1993, de la Direcció General d'Ordenació Educativa, als Directors dels centres que imparteixen ensenyaments de Formació Professional de Segon Grau i Mòduls Professionals III, inclosos en el Pla d'Experimentació del Segon Cicle d'Ensenyament Secundari, per a l'elaboració dels certificats per a l'accés a les Escoles Universitàries.

INFORME de 18 de maig de 1993, de la Gerència del CUR, en relació a l'accés a la Preinscripció Universitària dels "Oficials dels tres Exèrcits" i dels "Pilots de línies aèries".

INFORME d'11 de juny de 1993, de la Junta de Govern, sobre la interpretació de la Normativa de permanència en casos especials de la UPC.

INFORME de 15 de setembre de 1993, de la Gerència del CUR, en relació a la consulta plantejada per la Secretaria del CIC, sobre la vigència de l'O de 28 de setembre de 1984, que regula la simultaneïtat d'estudis en Centres Universitaris. (L'O de 28 de setembre de 1984 queda tàcitament derogada, ja què no s'adequa a les previsions del RD 1005/1991 – ja derogat pel

RD 704/1999, de 30 d'abril; alhora que aquest últim està parcialment derogat pel RD 60/2000 -).

INFORME de 2 de novembre de 1993, de la Gerència del CUR, en relació a la consulta plantejada per CIC, en relació a les normes per al càlcul de la nota mitjana en l'expedient acadèmic dels certificats de FP i mòdul professional 3.

COMUNICAT de 6 de setembre de 1993, de la UPF sobre concordances de les opcions de COU amb la Llicenciatura d'Humanitats.

LLEI 2/1994, de 24 de març, de bases de delegació en el Govern per a l'adequació de les L de Catalunya a la LPA (DOGC de 30 de març de 1994).

LLEI 9/1994, de 29 de juny, de Reforma de la legislació relativa a la funció pública de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 15 de juliol de 1994).

REIAL DECRET 440/1994, d'11 de març, pel qual s'estableix les equivalències entre els títols d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, Ceràmica i Conservació i Restauració de Béns Culturals, anteriors a la LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu i els establerts en aquesta L (BOE de 6 d'abril de 1994).

REIAL DECRET 970/1994, de 13 de maig, que modifica l'apartat 11 de l'art. 7 de la Reglamentació General, aprovada pel D 2618/1966 de 10 de setembre de 1966 (BOE de 21 de juny de 1994).

REIAL DECRET 1267/1994, de 10 de juny, pel qual es modifica el RD 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen les directrius generals comunes dels plans d'estudis dels títols universitaris de caràcter oficial i diversos RD que aproven les directrius generals pròpies dels títols (BOE d'11 de juny de 1994). (Correcció d'errades de 10 de juny, BOE de 14 de juny de 1994; Modificat pel RD 2347/1996).

CORRECCIÓ D'ERRADES, del REIAL DECRET 1267/1994, de 10 de juny, pel qual es modifica el RD 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen les directrius generals comunes dels plans d'estudis dels títols universitaris de caràcter oficial i diversos RD que aproven les directrius generals pròpies dels títols (BOE de 14 de juny de 1994).

REIAL DECRET 1542/1994, de 8 de juliol, per la qual s'estableixen les equivalències entre els títols de música anteriors a la LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu i els establerts en aquesta L (BOE de 9 d'agost de 1994).

REIAL DECRET 1845/1994, de 9 de setembre, que actualitza el RD 1497/1981, de 19 de juny, sobre programes de Cooperació Educativa (BOE de 18 d'octubre de 1994).

REIAL DECRET 1954/1994, de 30 de setembre, sobre homologació de títols del catàleg de Títols universitaris oficials, creats pel RD 1497/1987, de 27 de novembre (BOE de 17 de novembre de 1994). (Es vinculen els títols de l'annex equivalents als dels annexes a l'O de 30 de maig de 1995 a aquesta).

DECRET 14/1994 de 8 de febrer, pel qual es regula l'exigència del coneixement del català als concursos per a la provisió de llocs de treball dels ens locals de Catalunya reservats a funcionaris amb habilitació de caràcter estatal (DOGC d'11 de febrer de 1994).

DECRET 15/1994 de 8 de febrer, de cessament del Doctor Josep Maria Bricall i Masip com a Rector de la UB (DOGC de 9 de febrer de 1994).

DECRET 16/1994 de 8 de febrer, de nomenament del Doctor Antoni Caparrós i Benedicto com a Rector de la UB (DOGC de 9 de febrer de 1994).

DECRET 37/1994 de 22 de febrer, de nomenament del Doctor Enric Argullol i Murgadas com a Rector de la UPF (DOGC de 2 de març de 1994).

DECRET 58/1994 de 22 de març, de cessament del Doctor Josep Maria Vallès i Casadevall com a Rector de la UAB (DOGC de 25 de març de 1994).

DECRET 59/1994 de 22 de març, de nomenament del Doctor Carles Solà i Ferrando com a Rector de la UAB (DOGC de 25 de març de 1994).

DECRET 92/1994 de 3 de maig, de cessament del Doctor Gabriel Ferraté i Pascual com a Rector de la UPC (DOGC de 9 de maig de 1994).

DECRET 93/1994 de 3 de maig, de nomenament del Doctor Jaume Pagès i Fita com a Rector de la UPC (DOGC de 9 de maig de 1994).

DECRET 121/1994 de 30 de maig, de nomenament del Doctor Gabriel Ferraté i Pascual com a delegat del Departament de Presidència en matèria d'ensenyament universitari a distància de Catalunya (DOGC de 3 de juny de 1994).

DECRET 122/1994 de 30 de maig, pel qual es modifica el D 318/1992, de 28 de desembre, de creació del càrrec de CUR i se n'estableix l'estructura (DOGC de 3 de juny de 1994).

DECRET 165/1994 de 13 de juliol, pel qual es fixen els preus per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1994/1995 (DOGC de 18 de juliol de 1994). (Derogat pel D 197/1995).

DECRET 303/1994 de 16 de novembre, pel qual es regulen els fitxers automàtics que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de la Presidència (DOGC de 9 de desembre de 1994). (Derogada part de l'annex pel D 149/2000, de 3 d'abril, pel qual s'actualitzen els fitxers automatitzats que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de Cultura. Annex pel D 210/2001, de 24 de juliol, pel qual s'actualitzen els fitxers que contenen dades de caràcter personal de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió).

DECRET 354/1994 de 23 de desembre, pel qual s'aproven els Estatuts de la UdL (DOGC de 20 de gener de 1995).

DECRET 355/1994 de 23 de desembre, pel qual s'autoritza l'adscripció de l'Escola de Cinema i Audiovisuals a la UB (DOGC de 18 de gener de 1995).

DECRET 356/1994 de 23 de desembre, pel qual s'autoritza la implantació dels estudis conduents a l'obtenció de diversos títols universitaris a la UAB, a la UdG i a la URV (DOGC de 18 de gener de 1995).

ORDRE de 10 de març de 1994, per la qual es modifica l'O de 26 de setembre de 1980, per la qual s'aprova el pla d'estudis de les escoles socials (BOE de 16 de març de 1994).

ORDRE de 4 de maig de 1994, per la qual es modifica l'O de 12 de juny de 1992, per la qual es regulen les proves d'aptitud per l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE d'11 de maig de 1994).

ORDRE de 19 de maig de 1994, que actualitza l'annex de l'O de 10 de desembre de 1992, per la qual es regulen les proves d'accés a la Universitat dels alumnes que hagin cursat els ensenyaments de Batxillerat previstos a la LO 1/1990 de 3 d'octubre, d'Ordenació del Sistema Educatiu, durant el període d'implantació anticipada d'aquests ensenyaments. (BOE de 24 de maig de 1994). (L'O de 10 de desembre de 1992 està derogada pel RD 1640/1999).

ORDRE de 15 de juny de 1994, per la qual es convoquen beques i ajuts a l'estudi de caràcter general per a estudis universitaris i mitjans per al curs 1998/1999 (BOE de 24 de juny de 1994).

ORDRE DE 16 de juny de 1994, per la qual s'amplien els annexos I i II de l'O de 24 d'octubre de 1991, que va substituir els del RD 1005/91, de 14 de juny, sobre procediments per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOE de 21 de juny de 1994). (El RD 1005/1991 ha estat derogat pel RD 704/1999).

ORDRE de 7 de juliol de 1994, sobre condicions d'inscripcions i permanència al COU (BOE de 12 de juliol de 1994).

ORDRE de 22 de juliol de 1994, per la qual s'estableix el calendari oficial de festes laborals per a 1995 (DOGC de 8 d'agost de 1994).

RESOLUCIÓ de 27 de maig de 1994, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 16 de setembre de 1993 pel qual s'estableix el calendari per a la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1993-94 (DOGC de 10 de juny de 1994).

RESOLUCIÓ de 2 de juny de 1994, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 12 de novembre de 1993, pel qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1994-95 (DOGC de 10 de juny de 1994).

RESOLUCIÓ de 20 de juny de 1994, de la Direcció d'INEF de Catalunya, per la qual s'autoritza els esportistes d'elit la realització de les proves d'aptitud personal per a l'ingrés a l'INEFC per al curs 1994/1995 durant la primera quinzena del mes de setembre de 1994.

RESOLUCIÓ d'11 de juliol de 1994, per la qual s'aprova la normativa sobre permanència dels estudiants de la UdL (DOGC de 15 de febrer de 1995).

RESOLUCIÓ de 30 de setembre de 1994, per la qual es modifica l'adscripció a les Universitats de Catalunya de diversos instituts de batxillerat i d'ensenyament secundari pel que fa al COU (DOGC de 24 d'octubre de 1994).

RESOLUCIÓ de 21 d'octubre de 1994, de les Secretaries d'Estat d'Educació i d'Universitats i Recerca, per la qual es regula el procediment de sol·licitud i autorització de matrícula extraordinària al COU fins a esgotar els anys establerts pel seu acabament (BOE de 24 d'octubre de 1994).

RESOLUCIÓ de 15 de desembre de 1994, de la UPF per la qual es publica la modificació del pla d'estudis conduent a l'obtenció del títol de Llicenciat/da en Ciències Econòmiques i Empresarials (BOE de 16 de gener de 1995).

ACORD d'11 de març de 1994, de la Comissió de Preinscripció Universitària del CIC (Acta de la sessió. Inclou els Acords sobre baremació dels expedients dels alumnes de "via 2" –Diplomats i Llicenciats- i sobre l'accés a la Universitat dels esportistes d'elit).

ACORD de 27 d'abril de 1994, del Consell Rector de l'INEF de Catalunya, sobre resolució de qüestions relatives a la reserva de places per a esportistes d'elit.

ACORD de 26 de maig de 1994, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades* pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés presentades per les Universitats per al curs 1994-1995 (BOE de 6 de juny de 1994).

ACORD de 31 de maig de 1994, del Consell Social de la UPC sobre normativa de permanència dels estudiants de la UPC.

ACORD d'1 d'agost de 1994, del *Consejo de Universidades*, sobre l'exempció dels alumnes de Batxillerat LOGSE, modalitat ARTS, de la prova específica d'accés a les Facultats de Belles Arts, sempre que hagin superat les proves generals d'accés.

INSTRUCCIONS, de 3 de juny de 1994, de la Direcció General d'Ordenació Educativa, als Directors dels centres públics que imparteixen, o tinguin adscrits, ensenyaments de Formació Professional de Segon Grau i Mòduls Professionals 3, inclosos en el pla d'experimentació del segon cicle d'Ensenyament Secundari, per a l'elaboració dels certificats per a l'accés a les Escoles Universitàries.

INFORME de 7 de novembre de 1994, d'aclariments del CIC sobre la Certificació exigida per a l'expedició del títol de Tècnic d'Empreses Turístiques (TEI).

INFORME de 27 de desembre de 1994, del Servei d'Assessorament Jurídic de la Subdirecció General de Coordinació de la Gerència del CUR sobre baremació dels expedients corresponents als títols de música, certificacions que s'haurien d'exigir i consideració sobre si els ensenyaments artístics i d'art dramàtic de grau superior previstos a la LOGSE han de ser considerats com Diplomats o Llicenciats de via 2.

SENTÈNCIA de 23 de juny de 1994, de la Secció 3^a, de la Sala 3 del Contenciós – Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya sobre l'accés a la Universitat per a majors de 25 anys.

ACORD INTERNACIONAL entre la Comunitat Europea i els Estats Units d'Amèrica, pel qual es crea un programa de cooperació en matèria d'ensenyament superior i de formació professional (DOCE de 5 de setembre de 1995).

LLEI ORGÀNICA 9/1995, de 20 de novembre, de la participació, l'avaluació i el govern dels centres docents (BOE de 21 de novembre).

Llei 1/1995, de 16 de març, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya. (DOGC de 31 de març de 1995).

LLEI 3/1995, de 6 d'abril, de reconeixement de la Universitat Oberta de Catalunya (DOGC de 21 d'abril de 1995).

LLEI 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals. (BOE de 10 de novembre de 1995). (Modificat pel RD - Legislatiu 5/2000, L 39/1999 i L 50/1998).

REIAL DECRET 3/1995, de 13 de gener, pel qual es dóna compliment a l'acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i afers culturals en matèria d'estudis i titulacions de Ciències Eclesiàstiques de nivell universitari (BOE de 4 de febrer de 1995).

REIAL DECRET 7/1995, de 13 de gener, sobre directrius generals dels plans d'estudis per a l'ensenyament militar de formació de grau bàsic del Cos General de les armes de l'Exèrcit de Terra, del Cos d'Infanteria de la Marina, del Cos General de l'Exèrcit de l'Aire i dels Cossos d'Especialitats dels Exèrcits (BOE de 3 de febrer de 1995).

REIAL DECRET 50/1995, de 20 de gener, pel qual es modifiquen els RD pels que s'estableixen determinats títols universitaris oficials d'Enginyeries Tècniques i s'aproven les directrius generals pròpies dels seus plans d'estudi (BOE de 4 de febrer de 1995). (Afecta als RD: 1431/1990, 1452/1990, 1453/1990, 1454/1990, 1455/1990, 1457/1990, 1458/1990, 1430/1991, 1432/1991, 1433/1991, 1434/1991, 1435/1991, 1436/1991, 1437/1991, 1438/1991, 1439/1991, 1449/1991, 1451/1991, 1452/1991, 1453/1991, 1454/1991, 1455/1991, 1456/1991, 928/1992, 929/1992, 1402/1992, 1403/1992, 1404/1992, 1405/1992, 1406/1992).

REIAL DECRET 485/1995, de 7 d'abril, pel qual s'amplia el RD 557/1991, de 12 d'abril, sobre creació i reconeixement d'Universitats i Centres Universitaris (BOE de 28 d'abril de 1995).

CORRECCIÓ D'ERRADES del REIAL DECRET 617/1995, de 21 d'abril, pel qual s'estableixen els aspectes bàsics del currículum de grau superior dels Ensenyaments de Música i es regula la prova d'accés a aquest estudis (BOE de 23 d'agost de 1995).

REIAL DECRET 634/1995, de 21 d'abril, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma d'Extremadura en matèria d'Universitats (BOE).

REIAL DECRET 733/1995, de 5 de maig, sobre expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments establerts per la LO 1/1990, de 3 d'octubre d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE de 2 de juny de 1995).

CORRECCIÓ D'ERRADES DEL REIAL DECRET 800/1995, de 19 de maig, pel qual es regula l'accés a determinats sectors de la funció pública dels nacionals de la resta d'Estats Membres de la Unió Europea.

REIAL DECRET 848/1995, de 30 de maig, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat al Principat d'Astúries en matèria d'Universitats (BOE).

REIAL DECRET 894/1995, de 2 de juny, pel qual es modifica i amplia l'art. 3 del RD 1007/1991 de 14 de juny, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'Educació Secundària Obligatòria (BOE de 24 de juny de 1995).

REIAL DECRET 907/1995, de 2 de juny, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat de Castella i Lleó en matèria d'Universitats (BOE d'1 d'agost de 1995)

REIAL DECRET 942/1995, de 9 de juny, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat de Madrid en matèria d'Universitats (BOE de 22 de juny de 1995).

REIAL DECRET 948/1995, de 9 de juny, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Múrcia en matèria d'Universitats (BOE de 7 de juliol de 1995).

REIAL DECRET 1390/1995, de 4 d'agost, pel qual es modifica i amplia el RD 1345/1991, de 6 de setembre, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE de 19 de setembre de 1995).

REIAL DECRET 1396/1995, de 4 d'agost, pel qual es regula un segon sistema general de reconeixement de formacions professionals dels Estats Membres de la Unió Europea i de la resta d'Estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu i es complementa l'establert en el RD 1665/1991, de 25 d'octubre (BOE de 28 d'agost de 1995).

REIAL DECRET 1496/1995, de 8 de setembre, pel qual es regulen les condicions d'expedició del títol oficial de Tècnic d'Empreses i Activitats Turístiques (BOE d'1 de novembre de 1995).

REIAL DECRET 1562/1995, de 21 de setembre, sobre directrius generals dels plans d'estudis dels ensenyaments de formació per a l'accés a les Escales de Suboficials i Bàsica de Caporals i Guàrdies del Cos de la Guàrdia Civil (BOE de 17 d'octubre de 1995).

REIAL DECRET 1563/1995, de 21 de setembre, sobre directrius generals dels plans d'estudis dels ensenyaments de formació per a l'accés a les Escales Superiors i Executiva del Cos de la Guàrdia Civil (BOE de 17 d'octubre de 1995).

REIAL DECRET 1635/1995, de 6 d'octubre, pel qual s'adscriu el professorat dels Cossos de professors d'ensenyament secundari i els Professors Tècnics de formació professional a les especialitats pròpies de la formació professional específica (BOE de 10 d'octubre de 1995). (Ampliat pel RD 777/1998, de 30 d'abril).

REIAL DECRET 1692/1995, de 20 d'octubre, pel qual es regula el títol professional d'especialització didàctic (BOE de 9 de novembre de 1995).

REIAL DECRET 1801/1995, de 3 de novembre, pel qual es desenvolupa la disposició final quarta de la L 42/1994, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i d'Ordenació Social, per al qual s'amplia el concepte de família nombrosa (BOE de 4 de novembre de 1995).

REIAL DECRET 1856/1995, de 17 de novembre, sobre esportistes d'alt nivell (BOE de 14 de desembre de 1995). (Modificat pel RD 254/1996; Derogat pel RD 1467/1997).

REIAL DECRET 1859/1995, de 17 de novembre, pel qual es determinen la forma i terminis per a la jubilació dels funcionaris dels Cossos docents universitaris i la contractació de jubilats d'aquests Cossos com a professors emèrits (BOE de 13 de desembre de 1995).

REIAL DECRET 1947/1995, d'1 de desembre, pel qual s'estableix el Pla Nacional d'Avaluació de la Qualitat de les Universitats (BOE de 9 de desembre de 1995).

REIAL DECRET 1954/1995, d'1 de desembre, pel qual es determina l'estructura orgànica bàsica del MEC (BOE de 2 de desembre de 1995).

REIAL DECRET 2030/1995, de 22 de desembre, sobre el títol professional aeronàutic civil i llicència de Controlador de Trànsit Aeri (BOE de 15 de gener de 1996).

REIAL DECRET 2039/1995, de 22 de desembre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en Fabricació i Transformació de Productes de Vidre i els corresponents ensenyaments mínims (BOE de 7 de febrer de 1996). (Desenvolupat per RD 446/1996).

REIAL DECRET 2048/1995, de 22 de desembre, pel qual s'estableix el títol de Formació Professional de Tècnic Superior en Animació d'Activitats Físiques i Esportives i els corresponents ensenyaments mínims (BOE de 9 de febrer de 1996).

REIAL DECRET 2073/1995, de 22 de desembre, pel qual es modifica el RD 1665/1991, de 25 d'octubre, pel qual es regula el sistema general de reconeixement de títols d'ensenyament superior dels Estats membres de la Comunitat Econòmica Europea que exigeixen una formació mínima de 3 anys de durada. (BOE de 2 de febrer de 1996).

DECRET 22/1995, de 7 de febrer, de nomenament del Doctor Joan Martí i Castell com a Rector de la URV (DOGC de 10 de febrer de 1995).

DECRET 31/1995, de 7 de febrer, pel qual s'aproven els Estatuts de la UPC (DOGC d'1 de març de 1995).

DECRET 38/1995, de 21 de febrer, de cessament del senyor Josep Laporte i Salas com a CUR (DOGC de 24 de febrer de 1995).

DECRET 39/1995, de 21 de febrer, de cessament del senyor Joan Albaigés i Riera com a DGR (24 de febrer de 1995).

DECRET 40/1995, de 21 de febrer, de nomenament del senyor Joan Albaigés i Riera com a CUR (DOGC de 24 de febrer de 1995).

DECRET 61/1995, de 7 de març, de nomenament del senyor Antoni Giró i Roca com a DGR (DOGC 18 de març de 1995).

DECRET 62/1995, de 7 de març, de cessament del senyor Ramon Pla i Arxé com a DGU (DOGC de 10 de març de 1995).

DECRET 63/1995, de 7 de març, de nomenament del senyor Josep Font i Cierco com a DGU (DOGC de 10 de març de 1995).

DECRET 130/1995 de 3 d'abril, de reestructuració parcial del Departament de Presidència (DOGC de 26 d'abril de 1995).

DECRET 135/1995 de 24 de març, de desplegament de la L 201/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat (DOGC de 28 d'abril de 1995).

DECRET 154/1995 de 16 de maig, de nomenament del Doctor Jaume Porta i Casanellas com a Rector de la UdL (DOGC de 24 de maig de 1995).

DECRET 168/1995 de 7 de febrer, pel qual es fixen els preus per la prestació de serveis a l'INEFC, per al curs 1994-95 (DOGC de 9 de juny de 1995).

DECRET 197/1995 d'11 de juliol, pel qual es fixen els preus per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1995/1996 (DOGC de 19 de juliol de 1995). (Derogat pel D 258/1996).

DECRET 205/1995 de 27 de juny, de modificació dels calendari per a la realització de les proves extraordinàries per a l'obtenció de la titulació de graduat escolar i de les proves per a l'obtenció de la titulació de graduat en Educació Secundària (DOGC de 24 de juliol de 1995).

DECRET 284/1995 d'11 d'octubre, pel qual s'assignen als Departaments d'Ensenyament i Benestar Social les funcions i els serveis traspassats a la Generalitat de Catalunya en matèria d'expedició de títols acadèmics i professionals (DOGC de 30 d'octubre de 1995).

ORDRE de 22 de març de 1995, per la qual s'adequa la denominació dels títols acadèmics oficials a la condició masculina o femenina dels que l'obtinguin (BOE de 28 de març de 1995).

ORDRE de 9 de maig de 1995, per la qual es declara l'equivalència del títol de pilot de transport de la línia aèria al títol de Diplomata universitari (BOE de 17 de maig de 1995).

ORDRE DE 30 de maig de 1995, per la qual es relacionen els estudis universitaris vinculats a cadascuna de les opcions en què s'estructura el COU i el Batxillerat (BOE de 7 de juny de 1995). (Modifica l'O de 24 d'octubre de 1991; Modificada per l'O de 26 de desembre de 1996; Modificats els annexos per les O de 28 d'agost de 1998, de 6 de maig de 1999 i 25 de novembre de 1999).

ORDRE de 6 de juny de 1995, de la publicació de la llista completa i actualitzada d'oficines de registres pròpies, el sistema d'accés i els horaris de funcionament d'aquestes (DOGC de 23 de juny de 1995).

ORDRE de 22 de juny de 1995, per la qual s'estableix el procediment per a verificar els títols d'Ensenyament Superior expedits en els Estats de la Comunitat Europea que habiliten per a l'exercici de les professions de Fisioteràpia, Podòleg, Òptic i Infermer generalista amb especialitat (BOE de 30 de juny de 1995).

ORDRE de 23 de juny de 1995, per la qual es fixen els preus per a la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1995/1996 (BOE de 30 de juny de 1995). (Derogada).

ORDRE de 10 de juliol de 1995, per la qual es regula l'adaptació del currículum de l'Educació Física per als alumnes amb necessitats educatives especials en el Batxillerat Unificat Polivalent, en la Formació Professional de primer i segon grau i en l'educació secundària, així com la seva dispensa per als majors de vint-i-cinc anys (BOE de 15 de juliol de 1995).

ORDRE de 21 de juliol de 1995, per la qual s'estableixen els criteris generals per a la realització de proves de conjunt prèvies a l'homologació de títols estrangers d'Educació Superior (BOE de 27 de juliol de 1995).

ORDRE de 24 de juliol de 1995, per la qual es regulen les titulacions mínimes que han de tenir els professors dels centres privats de l'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat (BOE de 4 d'agost de 1995).

ORDRE de 4 d'agost de 1995, per la qual es desenvolupa el RD 406/1988 de 29 de abril, modificat pel RD 807/1993, de 28 de maig, sobre organització de les proves d'aptitud per l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris pel que fa a la composició dels tribunals (BOE de 18 d'agost de 1995).

ORDRE de 21 de setembre de 1995, pel la qual es determinen les titulacions i els estudis de primer cicle, així com els complements de formació, necessaris per a l'accés als ensenya

ments conduents a l'obtenció del títol oficial de Llicenciat en Història i Ciències de la Música (BOE de 28 de setembre de 1995).

ORDRE de 21 de setembre de 1995, pel la qual es determinen les titulacions i els estudis de primer cicle, així com els complements de formació, necessaris per a l'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció del títol oficial de Llicenciat en Ciències i Tècniques Estadístiques (BOE de 28 de setembre de 1995).

ORDRE de 21 de setembre de 1995, pel la qual es determinen les titulacions i els estudis de primer cicle, així com els complements de formació, necessaris per a l'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció del títol oficial d'Enginyer de Materials (BOE de 28 de setembre de 1995).

ORDRE de 2 d'octubre de 1995, que desenvolupa el RD 1665/1991 de 25 d'octubre, regulador del sistema general de reconeixement dels títols d'Ensenyament Superior dels Estats membres de la Comunitat Europea que exigeixen una formació mínima de tres anys, que afecta a les professions de Físic, Geòleg, Químic, Enginyer Industrial, Enginyer de Mines i Enginyer Tècnic Naval (BOE de 7 d'octubre de 1995). (Correcció d'errades, al BOE de 3 de novembre de 1995).

CORRECCIÓ D'ERRADES de l'ORDRE de 2 d'octubre de 1995, per la qual es desenvolupa el RD 1665/1991, de 25 d'octubre, regulador del sistema general de reconeixement dels títols d'Ensenyament Superior dels Estats membres de la Comunitat Europea que exigeixen una formació mínima de tres anys, que afecta a les professions de Físic, Geòleg, Químic, Enginyer Industrial, Enginyer de Mines i Enginyer Tècnic Naval (BOE de 3 de novembre de 1995).

ORDRE de 4 d'octubre de 1995, per la qual es determina la Universitat on han de realitzar les proves d'accés els alumnes que segueixen ensenyaments de COU a distància als centres autoritzats per fer-ho (BOE de 13 d'octubre de 1995).

ORDRE de 9 d'octubre de 1995, per la qual s'estableix el règim d'equivalències dels estudis del sistema educatiu d'Andorra amb els corresponents espanyols d'educació no universitària (BOE de 16 d'octubre de 1995).

ORDRE de 2 de novembre de 1995, per la qual s'estableix el calendari de festes locals a Catalunya per l'any 1996 (DOGC de 13 de novembre de 1994).

RESOLUCIÓ de 5 d'abril de 1995, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 30 de gener de 1995, per la qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1995-96 (DOGC de 21 d'abril de 1995).

RESOLUCIÓ de 21 d'abril de 1995, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 30 de novembre de 1994, que estableix el calendari per a la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1994-95 (DOGC de 28 d'abril de 1995).

RESOLUCIÓ de 15 de juny de 1995, per la qual es fan públics els límits d'accés als Centres Universitaris de les Universitats Públiques catalanes per al curs 1995-1996 (DOGC de 16 de juny de 1995).

RESOLUCIÓ de 16 d'agost de 1995, de la Direcció General de Renovació Pedagògica, per la qual es desenvolupa l'O de 3 d'agost de 1995, sobre activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de Religió, referents a les activitats de Societat, Cultura i Religió, en els cursos de tercer i quart d'Educació Secundària Obligatòria i primer de Batxillerat (BOE de 12 de setembre de 1995).

CORRECCIÓ DE ERRADES de la RESOLUCIÓ de 16 d'agost de 1995, de la Direcció General de Renovació Pedagògica, per la qual es desenvolupa l'O de 3 d'agost de 1995, sobre activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de Religió a la Educació Primària, al primer cicle de la Educació Secundària Obligatòria i al segon curs de Batxillerat (BOE de 12 de setembre de 1995).

RESOLUCIÓ de 28 de setembre de 1995, per la qual es convoquen proves selectives per a l'accés a l'escala auxiliar administrativa, pel sistema de lliure oposició (DOGC de 6 d'octubre de 1996).

RESOLUCIÓ de 19 d'octubre de 1995, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per la qual es modifica la r de 27 d'abril de 1994, relativa a la convocatòria, reconeixement, certificació i re

gistre de les activitats de formació permanent del professorat (BOE de 14 de novembre de 1995).

RESOLUCIÓ de 13 de desembre de 1995, de la UB, per la que es fa pública la modificació del pla d'estudis de la Llicenciatura d'Odontologia d'aquesta Universitat (BOE de 29 de gener de 1996).

RESOLUCIÓ de 21 de desembre de 1995, conjunta de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats i Recerca per la qual es dicten instruccions per a l'organització de les proves d'accés a la Universitat, dels alumnes que hagin cursat els ensenyaments de Batxillerat previstos a la LO 1/1990 de 13 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE d'11 de gener de 1996).

RESOLUCIÓ de 22 de desembre de 1995, de la Secretaria d'Estat per a l'Administració Pública, per la qual s'estableix el calendari dels dies inhàbils en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat per a l'any 1996, a efecte de còmputos de terminis (BOE de 29 de desembre de 1995).

ACORD de 13 de març de 1995, del Consell Econòmic de la UdG que aprova les normes de permanència dels estudiants de la UdG. (Deroga l'Acord de 8 de març de 1993).

ACORD de 27 de desembre de 1995, de la Comissió de Districte Únic Universitari d'Andalusia, pel qual s'estableix el procediment per a l'ingrés als Centres Universitaris (BOJA de 25 de gener de 1996).

INFORME de 21 de maig de 1995, del MEC sobre la documentació necessària per aconseguir la titulació en Ciències Eclesiàstiques.

INSTRUCCIONS de 30 de març de 1995, de la Direcció General d'Ordenació Educativa per al càlcul de les qualificacions mitjanes d'ensenyament secundari dels alumnes que accedeixen a la Universitat.

NORMATIVA de 5 de maig de 1995, de les proves d'aptitud personal per a l'ingrés a INEF de Catalunya per al curs 1995/96.

CONVENI DE COL-LABORACIÓ ACADÈMICA de 3 de febrer de 1995, entre la UB i l'INEFC.

NORMES DE PERMANÈNCIA de la Escola Universitària del Baix Llobregat de la UPC per al curs 1995/1996 (Guia docent).

LLEI 6/1996, de 15 de gener, del Voluntariat (BOE de 17 de gener de 1996).

REIAL DECRET 95/1996, de 26 de gener, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja en matèria d'Universitats (BOE de 22 de febrer de 1996).

REIAL DECRET 96/1996, de 26 de gener, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma d'Aragó en matèria d'Universitats (BOE de 21 de febrer de 1996).

REIAL DECRET 208/1996, de 9 de febrer, pel qual es regulen els Serveis d'informació administrativa i d'atenció als ciutadans a l'Administració de l'Estat (BOE de 4 de març de 1996 rectificat pel BOE de 27 de març de 1996).

REIAL DECRET 254/1996, de 16 de febrer, pel qual es modifica el RD 1856/1995, de 17 de novembre sobre esportistes d'alt nivell (BOE de 7 de juny de 1996). (Derogat pel RD 1467/1997).

REIAL DECRET 259/1996, de 16 de febrer, sobre incorporació a la Universitat dels estudis superiors de turisme (BOE de 5 de març de 1996). (Modificades les disposicions 5a i 6a pel RD 1795/1999).

REIAL DECRET 324/1996, de 23 de febrer, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Castella - La Manxa en matèria d'Universitats (BOE de 21 de març de 1996).

REIAL DECRET 758/1996, de 5 de maig, de reestructuració de Departaments Ministerials (BOE de 6 de maig de 1996).

REIAL DECRET 1382/1996, de 2 de juny, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Cantàbria en matèria d'Universitats (BOE de 28 de juny de 1996).

REIAL DECRET 2243/1996, de 18 d'octubre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria d'Universitats (BOE de 8 de novembre de 1996).

DECRET 25/1996, de 23 de gener, de nomenament del Doctor Josep Maria Nadal i Farre-ras com a Rector de la UdG (DOGC de 2 de febrer de 1996).

DECRET 28/1996 de 26 de gener de 1993, pel qual es renova el càrrec de CUR i es ratifica el seu titular (DOGC de 2 de febrer de 1996).

DECRET 67/1996 de 20 de febrer, pel qual es regula l'adscripció dels mestres de primer cicle de l'educació secundària obligatòria i la readscripció en els centres d'educació infantil i primària, la normativa transitòria dels desplaçaments per modificacions de les plantilles docents, el desenvolupament dels requisits d'especialització, i el pla de formació i capacitació per a la recol·locació del professorat (DOGC de 23 de febrer de 1996).

DECRET 100/1996 de 19 de març, de cessament del senyor Josep Coll i Bertran com a Secretari General de Joventut (DOGC de 27 de març de 1996).

DECRET 106/1996 de 19 de març, de nomenament del senyor Josep Coll i Bertran com a Director de l'Institut Català de Seguretat Viària (DOGC de 27 de març de 1996).

DECRET 173/1996 de 23 de maig, sobre jornada i horari de treball, vacances i permís per maternitat del personal funcionari al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 29 de maig de 1996).

DECRET 184/1996 de 7 de juny, de supressió, creació i reorganització dels Departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 10 de juny de 1996).

DECRET 198/1996 de 12 de juny, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels centres docents públics que imparteixen educació infantil i primària (Full de Disposicions i Actes Administratius del Departament d'Ensenyament, Normativa del curs 1996/1997).

DECRET 258/1996 de 5 de juliol, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1996/1997 (DOGC de 12 de juliol de 1996). (Derogat pel D 156/1997).

DECRET 334/1996 de 29 d'octubre, pel qual es crea l'OPAU (DOGC de 6 de novembre de 1996). (Modificat per D 107/2001).

DECRET 355/1996 de 29 d'octubre, de constitució del Consorci Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 6 de novembre de 1996).

DECRET 390/1996 de 2 de desembre, de regulació del règim d'adscripció a Universitats Públiques de centres docents d'ensenyament superior (DOGC d'11 de desembre de 1996). (Deroga el D 298/1986, de 25 de setembre).

DECRET 406/1996 de 24 de desembre, pel qual es regula l'acreditació dels diplomes i títols propis de les Universitats catalanes (DOGC de 2 de gener de 1997).

ORDRE de 30 d'abril de 1996, per la qual s'adeqüen a la nova ordenació educativa determinats criteris en matèria d'homologació i convalidació de títols i estudis estrangers de nivells no universitaris i es fixa el règim d'equivalències amb els espanyols (BOE de 8 de maig de 1996). (Deroga l'O de 30 de març de 1988).

ORDRE de 23 de juliol de 1996, per la qual s'amplia el contingut de l'O de 10 de desembre de 1993, per la qual es determinen les titulacions i els estudis de primer cicle i els complements de formació necessaris per a l'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció del títol oficial d'Enginyer Industrial (BOE de 31 de juliol de 1996).

ORDRE de 23 de juliol de 1996, per la qual s'amplia l'O de 22 de desembre de 1992, per la qual s'estableixen les titulacions i estudis previs de primer cicle, així com els complements de formació necessaris per accedir als ensenyaments de segon cicle conduents a l'obtenció del títol oficial d'Enginyer en Electrònica (BOE de 31 de juliol de 1996).

ORDRE de 16 de setembre de 1996, per la qual s'aproven diferents taules d'avaluació documental (DOGC d'11 de novembre de 1996).

ORDRE de 19 de novembre de 1996, per la qual es declara equivalent el Diploma Superior de Criminologia al títol de Diplomata Universitari, als efectes de presentar-se a les proves d'accés als cossos, escales i categories de les Forces i Cossos de Seguretat, dependents de les diferents Administracions Públiques, per a l'ingrés del qual s'exigeix el títol de Diplomata Universitari o equivalent (BOE de 27 de novembre de 1996).

ORDRE DE 26 de desembre de 1996, per la qual s'actualitza l'O de 30 de maig de 1995, on es relacionen els estudis universitaris vinculats a cadascuna de les opcions en què s'estructura el COU i el Batxillerat (BOE de 10 de gener de 1997).

RESOLUCIÓ de 27 de març de 1996, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 3 d'abril de 1996).

RESOLUCIÓ de 25 d'abril de 1996, de la Direcció General d'Investigació Científica i Ensenyament Superiors, per la qual s'estableixen les normes per al càlcul de la nota mitjana de l'expedient acadèmic dels alumnes que accedeixen a ensenyaments universitaris conduents a l'obtenció de títols oficials des de la Formació Professional (BOE de 7 de maig de 1996). (Modificada parcialment per la R de 3 de juny de 1998).

CORRECCIÓ D'ERRADES a la RESOLUCIÓ de 25 d'abril de 1996, de la Direcció General d'Investigació Científica i Ensenyament Superiors, per la qual s'estableixen normes per al càlcul de la nota mitjana en l'expedient acadèmic dels alumnes que accedeixen a ensenyaments universitaris conduents a l'obtenció de títols oficials des de la Formació Professional (BOE de 7 de maig de 1996).

RESOLUCIÓ de 26 d'abril de 1996, de la UdL, per la qual es publica la regulació de 2n. cicle del pla d'estudis conduent a l'obtenció del títol d'Enginyer/a Forestal (BOE de 8 de juny de 1996).

RESOLUCIÓ DE 26 d'abril de 1996, de la UdL, per la qual es publica la regulació de 2n. cicle del pla d'estudis conduent a l'obtenció del títol d'Enginyer/a Agrònom/a (BOE de 8 de juny de 1996).

RESOLUCIÓ de 29 d'abril de 1996, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 7 de març de 1996, que estableix el calendari de la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1995-96 (DOGC de 8 de maig de 1996).

RESOLUCIÓ de 30 d'abril de 1996, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per la qual es regulen aspectes d'ordenació acadèmica de la Formació Professional Específica de Grau Mitjà i Superior (BOE de 17 de maig de 1996).

RESOLUCIÓ de 7 de maig de 1996, de la Direcció General de Recerca Científica i Ensenyament Superior, per la qual es desenvolupa l'O de 12 de juny de 1992, per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables (BOE de 15 de maig de 1996).

RESOLUCIÓ de 9 de maig de 1996, per la qual es fa públic l'Acord de la Comissió de Preinscripció del CIC d'1 de març de 1996 pel qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1996-97 (DOGC de 17 de maig de 1996).

RESOLUCIÓ de 28 de maig de 1996, de la Direcció General d'Ordenació Educativa per la qual s'estableix, en els centres públics, un registre dels certificats que expedeixin relatius a les qualificacions mitjanes per l'accés a les Universitats (DOGC de 3 de juny de 1992).

RESOLUCIÓ d'11 de juny de 1996, que dóna instruccions específiques per a l'organització i funcionament dels centres que imparteixen cicles formatius de formació professional específica i que completa les instruccions d'organització i funcionament de caràcter general per als centres d'ensenyament secundari. (Full de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament – Normativa curs 96-97).

RESOLUCIÓ de 18 de juny de 1996, per la qual es fan públics els límits d'accés als Centres Universitaris de les Universitats Públiques catalanes per al curs 1996-97 (DOGC de 19 de juny de 1996).

ACORD de 17 de juny de 1996, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió dels alumnes de nou ingrés presentades per les Universitats per al curs 1996-7. (BOE de 29 de juny de 1996).

ACORD de 18 de desembre de 1996, del *Consejo de Universidades*, pel qual es formula a les Universitats recomanacions, en relació amb l'organització dels plans d'estudis que condueixen a l'obtenció de títols universitaris oficials (BOE de 17 de gener de 1997).

INFORME de 13 de juny de 1996, de la Direcció General d'Ordenació sobre la impartició de CFGM i CFGS al curs 1995/96.

INFORME de 30 de setembre de 1996, del Servei d'Assessorament Jurídic de la Subdirecció General de Coordinació de la Gerència del CUR, amb relació a la consulta formulada pel CIC, sobre l'accés als estudis universitaris per part de persones amb títols de tècnic ortopèdic i de tècnic d'empreses i activitats turístiques.

INFORME d'11 d'octubre de 1996, del Servei d'Assessorament Jurídic de la Subdirecció General de Coordinació de la Gerència del CUR, amb relació a la consulta formulada pel CIC, respecte a determinats supòsits relacionats amb la preinscripció.

LLEI 5/1997, de 30 de maig, de reconeixement de la UVic (DOGC de 12 de juny de 1997).

Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat. (BOE de 15 d'abril de 1997). Deroga: L de Règim Jurídic de l'Administració de l'Estat, text refós aprovat pel D de 26 d'excepció de l'apartat 2 de l'art. 130 que queda derogat; LPA, de 17 de juliol de 1958, excepte el capítol I del Títol VI, amb l'excepció de l'apartat 2 de l'art. 130 que queda derogat; L de Règim de les Entitats Autònomes, de 26 de desembre de 1958; L 10/1983, de 16 d'agost, d'Organització de l'Administració Central de l'Estat; L 17/1983, de 16 de novembre, sobre Delegats del Govern a les CA; els art. 4 i 6, apartats 1 b) i 5 del text refós de la L General Pressupostària, aprovat pel RD Legislatiu 1091/1988 de 23 de setembre; La disposició addicional novena de la LPA 30/1992. Manté: de la L de Règim Jurídic de l'Administració de l'Estat: art. 2, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14.2, 22.1 i 2, 23.2, 24, 25 i 32.1; de la L d'Organització de l'Administració Central de l'Estat: art. 1.1, 2, 3, 4, 5, 6 i 10.1; de la L de Conflictes Jurisdiccional, de 17 de juliol de 1948: art. 49, 50, 51, 52 i 53. Manté amb rang reglamentari: Art. 31, 32 i 33, l'apartat 1 de l'art. 34 i els art. 36, 37, 38 i 39 de la LPA, de 17 de juliol de 1958. Modificat per: L 50/1998, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social).

LLEI 11/1997, d'1 d'octubre, de reconeixement de la UIC (DOGC de 2 d'octubre de 1997).

LLEI 15/1997, de 24 de desembre, de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 31 de desembre de 1997).

REIAL DECRET 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Previsió. (BOE de gener de 1997).

REIAL DECRET 770/1997, de 30 de març, pel qual es determinen les equivalències de títols i diplomes d'art dramàtic anteriors a la LO 1/1990, de 3 d'octubre d'Ordenació General del sistema educatiu, amb el títol superior d'Art Dramàtic establert en aquesta llei (BOE de 20 de juny de 1997).

REIAL DECRET 1467/1997, de 19 de setembre, sobre els esportistes d'alt nivell (BOE de 16 d'octubre de 1997). (Annexos I, II, III i IV modificats per l'O de 14 d'abril de 1998) (Deroga els RD 1856/1995 i 254/1996).

REIAL DECRET 1913/1997, de 19 de desembre, pel qual es configuren com a ensenyaments de règim especial els conduents a l'obtenció de titulacions de Tècnics Esportius, s'aproven les directrius generals dels títols i dels corresponents ensenyaments mínims (BOE de 23 de gener de 1998). (Desenvolupada la Disposició Transitòria 1 per O de 5 de juliol de 1999; l'art. 42 i la Disposició Transitòria 1 per O de 30 de juliol de 1999) i, la Disposició Addicional 11 per O de 8 de novembre de 1999).

REIAL DECRET 2347/1996, de 8 de novembre, pel qual es modifica el RD 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen les directrius generals comuns dels plans d'estudi dels títols universitaris de caràcter oficial i amb validesa a tot el territori nacional, així com el RD 1267/1994, de 10 de juny, que va modificar l'anterior. (BOE de 23 de novembre de 1996).

DECRET LEGISLATIU 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública (DOGC de 3 de novembre de 1997).

DECRET 26/1997, de 30 de gener, pel qual es fixen per al curs 1996/1997 els preus per a les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials (DOGC de 4 de febrer de 1997). (Derogat pel D 18/1998).

DECRET 113/1997, de 13 de maig, pel qual s'aprova la reforma dels Estatuts de la UB. (DOGC de 20 de maig de 1997)

DECRET 129/1997, de 27 de maig, de nomenament del Doctor Enric Argullol i Murgadas com a Rector de la UPF (DOGC de 2 de juny de 1997).

DECRET 137/1997, de 13 de maig, pel qual s'estableix el currículum del cicle de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny en gràfica publicitària, en il·lustració i en fotografia artística de la família professional de disseny gràfic (DOGC de 25 de juny de 1997).

DECRET 156/1997, de 8 de juliol, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les Universitats Públiques per al curs 97/98 (DOGC de 14 de juliol de 1997). (Derogat pel D 171/1998).

DECRET 237/1997, de 2 de setembre, de cessament del senyor Josep Font i Cierco com a DGU (DOGC de 10 de setembre de 1997).

DECRET 238/1997, de 2 de setembre, de cessament del senyor Antoni Giró i Roca com a DGR (DOGC de 10 de setembre de 1997).

DECRET 239/1997, de 2 de setembre, de nomenament del senyor Antoni Giró i Roca com a DGU (DOGC de 10 de setembre de 1997).

DECRET 258/1997, de 30 de setembre, pel qual es regula la Programació universitària de Catalunya i els procediments de creació o reconeixement i de reordenació de centres docents universitaris i d'implantació d'ensenyaments (DOGC de 9 d'octubre de 1997). (Derogats els art. 10.1 i 15.1, en el que fa referència als informes del CIC, per la L 15/1998, de 28 de desembre, del CIC).

CORRECCIÓ D'ERRADA al Decret 258/1997, de 30 de setembre, pel qual es regula la Programació universitària de Catalunya i els procediments de creació o reconeixement i de reordenació de centres docents universitaris i d'implantació d'ensenyaments (DOGC de 9 d'octubre de 1997).

DECRET 285/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'estableix el currículum dels cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny de modelisme i maquetisme, modelisme industrial i mobiliari, de la família professional de disseny industrial (DOGC de 17 de novembre de 1997).

DECRET 301/1997, de 25 de novembre, de cessament del senyor Josep Coll i Bertran com a Director de l'Institut Català de Seguretat Viària (DOGC d'1 de desembre de 1997).

ORDRE de 8 d'abril de 1997, per la qual s'estableix la relació de Mòduls Professionals i de Cicles Formatius d'Arts Plàstiques i Disseny autoritzats amb caràcter experimental (BOE de 25 de maig de 1999).

ORDRE de 27 de juny de 1997, per la qual es desenvolupa el RD 39/1997, de 17 de gener de 1997, que aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, en relació amb les condicions d'acreditació de les entitats especialitzades com serveis de prevenció aliens a les empreses, d'autorització de les persones o entitats especialitzades que pretenguin desenvolupar l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció de les empreses i d'autorització e les entitats públiques o privades per desenvolupar i certificar activitats formatives en matèria de prevenció de riscos laborals (BOE de 4 de juliol de 1997).

RESOLUCIÓ de 10 de gener de 1997, de nomenament del Doctor David Serrat i Congost com a Director de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 29 de gener de 1997).

RESOLUCIÓ de 10 de gener de 1997, de nomenament del Doctor Antoni Serra i Ramoneda com a president del Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 29 de gener de 1997).

RESOLUCIÓ de 30 d'abril de 1997, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 9 de maig de 1997).

RESOLUCIÓ de 6 de maig de 1997, per la qual es fa públic l'Acord del govern de 15 d'abril del 1997, pel qual es ratifica el nomenament del Doctor Gabriel Ferraté i Pascual com a Rector de la Universitat Oberta de Catalunya.

RESOLUCIÓ de 6 de maig de 1997, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 6 de març de 1997, relatiu al calendari per a la realització de les PAAU Públiques per al curs 1996-97 (DOGC de 21 de maig de 1997).

RESOLUCIÓ de 4 de juny de 1997, per la qual es fan públics els límits d'accés als Centres Universitaris de les Universitats catalanes per al curs 1997-1998 (DOGC de 6 de juny de 1997).

RESOLUCIÓ de 25 de juny de 1997, per la qual es fa públic l'Acord de la Comissió de Preinscripció del CIC de 12 de desembre de 1996, per la qual es fixen les dates de preinscripció i de matrícula als Centres Universitaris de les Universitats Públiques per al curs 1997-98 (DOGC d'1 de juliol de 1997).

RESOLUCIÓ de 30 de juny de 1997, per la qual es donen instruccions específiques per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen el currículum de batxillerat, i que completa les instruccions d'organització i funcionament de caràcter general per a tots els centres d'ensenyament secundari (Fulls de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament, normativa 1997-98).

RESOLUCIÓ de 30 de juny de 1997, que dóna instruccions d'organització i funcionament de les llars d'infants públiques dependents del Departament d'Ensenyament per al curs 1997-98 (Full de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament, normativa 1997/1998).

RESOLUCIÓ de 31 d'octubre de 1997, per la qual es fan públics els Acords del CIC sobre la Coordinació de la supervisió del COU i de l'organització de les PAAU de les Universitats Públiques (DOGC de 17 de novembre de 1997).

RESOLUCIÓ de 25 de novembre de 1997, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 3 de desembre de 1998).

RESOLUCIÓ de 31 de desembre de 1997, de cessament del Doctor David Serrat i Congost com a Director del consorci Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 2 de gener de 1998).

RESOLUCIÓ de 31 de desembre de 1997, de nomenament de la senyora Gemma Rauret i Dalmau com a Directora del consorci Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (DOGC de 2 de gener de 1998).

ANUNCI relatiu al nomenament del càrrec de Rector de la UVic del senyor Ricard Torrents i Bertrana (DOGC de 7 de juliol de 1997).

LLEI 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística. (DOGC de 9 de gener de 1998).

LLEI 15/1998, de 28 de desembre, del CIC (DOGC de 5 de gener de 1999). (Deroga els art. 10.1 i 15.1 de D 258/1997, de 30 de setembre, pel qual es regula la Programació universitària de Catalunya i els procediments de creació o reconeixement i de reordenació de centres docents universitaris i d'implantació d'ensenyaments, en el que fa referència als informes del CIC).

LLEI 16/1998, de 28 de desembre, dels Consells Socials de les Universitats Públiques de Catalunya (DOGC de 5 de gener de 1999).

Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciós Administrativa (BOE de 14 de juliol de 1998). DEROGA: La L reguladora de la Jurisdicció Contenciós Administrativa, de 27 de desembre de 1956; Els art. 114 i 249 de la L 118/1973, de 12 de gener, Text refós de la L de reforma i Desenvolupament Agrari; Els art. 6, 7, 8, 9 i 10 de la L 62/1978, de 26 de desembre dels Drets Fonamentals de la Persona; l'apartat 3 de l'art. 110 de la LPA 30/1992, de 26 de novembre. Modificada per L 50/1998, L 41/1999 i L 1/2000.

REIAL DECRET 433/1998, de 20 de març, pel qual s'estableix el títol universitari oficial de Diplomant en Nutrició Humana i Dietètica, i les directrius generals pròpies dels plans d'estudi conduents a l'obtenció del títol (BOE de 15 d'abril de 1998).

REIAL DECRET 777/1998, de 30 d'abril, pel qual es desenvolupen determinats aspectes de l'ordenació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu (BOE de 8 de maig de 1998). (Modifica l'annex del RD 1653/1994 i modifica el RD 1635/1995).

REIAL DECRET 778/1998, de 30 d'abril, pel qual es regula el tercer cicle d'estudis universitaris, l'obtenció i expedició del títol de doctor i altres estudis de postgrau. (BOE d'1 de maig de 1998).

DECRET 18/1998, de 20 de gener, pel qual es fixen per al curs 1997/1998 els preus per a les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials (DOGC de 29 de gener de 1998). (Derogat pel D 4/1999).

DECRET 51/1998, de 3 de març, pel qual s'estableix el currículum del Cicle Formatiu de Grau Superior de pròtesis dentals. (DOGC de 21 d'abril de 1998).

DECRET 52/1998, de 3 de març, pel qual s'estableix el currículum del Cicle Formatiu de Grau Superior d'allotjaments. (DOGC de 21 d'abril de 1998).

DECRET 56/1998, de 3 de març, pel qual s'estableix el currículum del Cicle Formatiu de Grau Superior de realització i plans d'obres (DOGC de 23 d'abril de 1998).

DECRET 76/1998, de 17 de març, de nomenament del Doctor Jaume Pagès i Fita com a Rector de la UPC (DOGC de 30 de març de 1998).

DECRET 89/1998, de 31 de març, de nomenament del Doctor Carles Solà i Ferrando com a Rector de la UAB (DOGC de 9 d'abril de 1998).

DECRET 93/1998, de 31 de març, de cessament del Doctor Joan Martí i Castell com a Rector de la URV i de nomenament, com a Rector en funcions, del Doctor Josep Oliveras i Samitier (DOGC de 9 d'abril de 1998).

DECRET 121/1998, de 26 de maig, de cessament del Doctor Josep Oliveras i Samitier com a Rector en funcions de la URV (DOGC de 2 de juny de 1998).

DECRET 122/1998, de 26 de maig, de nomenament del Doctor Lluís Arola i Ferrer com a Rector de la URV (DOGC de 2 de juny de 1998).

DECRET 170/1998, de 8 de juliol, pel qual s'aprova l'adscripció del Centre Universitari EAE Winterthur a la UPC (DOGC de 14 de juliol de 1998).

DECRET 171/1998, de 9 de juliol, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les Universitats Públiques per al curs 1998/1999 (DOGC de 14 de juliol de 1998). (Derogat pel D 178/1999).

DECRET 223/1998, de 30 de juliol, pel qual s'actualitzen els fitxers automàtics que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de la Presidència (DOGC de 10 d'agost de 1998).

DECRET 312/1998, d'1 de desembre, pel qual es creen els serveis de Prevenció de Riscos Laborals per al personal al servei de l'Administració de la Generalitat. (DOGC de 11 de desembre de 1998).

ORDRE de 14 d'abril de 1998, que modifica els annexos del RD 1467/1997, de 19 de setembre, sobre els esportistes d'alt nivell (BOE de 29 d'abril de 1998).

ORDRE de 15 de juny de 1998, per la qual es convoquen beques i ajuts a l'estudi de caràcter general per a estudis universitaris i secundaris per al curs 1998/1999 (BOE de 2 de juliol de 1998).

ORDRE de 28 d'agost de 1998, per la qual s'actualitza l'O de 30 de maig de 1995 per la qual es relacionen els estudis vinculats a cadascuna de les opcions en que s'estructuren el COU i el Batxillerat (BOE de 9 de setembre de 1998).

RESOLUCIÓ d'11 de maig de 1998, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques catalanes per al curs 1998-1999 (DOGC de 14 de maig de 1998).

RESOLUCIÓ de 12 de maig de 1998, per la qual es fa públic l'Acord de la Comissió de Preinscripció del CIC, de 24 de març de 1998, per la qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1998/99 (DOGC de 20 de maig de 1998).

RESOLUCIÓ de 5 de juny de 1998, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 12 de juny de 1998).

RESOLUCIÓ de 3 de juny de 1998, de la Direcció General d'Ensenyament Superior i Investigació Científica, per la qual es modifica parcialment la de 25 d'abril de 1996, que estableix

normes per al càlcul de la nota mitja en l'expedient acadèmic dels alumnes que accedeixen a ensenyaments universitaris conduents a l'obtenció de títols oficials des de la formació professional (BOE de 18 de juny de 1998).

RESOLUCIÓ de 10 de juny de 1998, per la qual es fa públic l'Acord del CIC de 5 de març de 1997, relatiu al calendari per a la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1997/98 (DOGC de 15 de juny de 1998).

RESOLUCIÓ de 17 de setembre de 1998, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 30 de setembre de 1998).

RESOLUCIÓ de 21 de desembre de 1998, per la qual es dóna publicitat a les dates de matrícula i de realització de les proves d'accés a la Universitat per als més grans de 25 anys als centres de les diverses Universitats catalanes per al curs 1999-2000 (DOGC de 30 de desembre de 1998).

INFORME d'11 de juny de 1998, del CIC, sobre l'adaptació del pla d'estudis dels alumnes procedents de TEAT al títol de Diplomant en Turisme impartit per les escoles de Turisme adscrites a les Universitats catalanes.

CONVENI DE COL·LABORACIÓ, de 18 de febrer de 1998, entre la UVic, les Universitats Públiques del Sistema Universitari Català i el CUR de la Generalitat de Catalunya, per a l'accés dels estudiants a la UVic mitjançant els mecanismes establerts per l'OPU de Catalunya.

LLEI ORGÀNICA 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de dades de caràcter personal. (BOE de 14 de desembre de 1999).

LLEI 4/1999, de 26 de novembre, de modificació de la LPA 30/1992, (BOE de 14 de gener de 1999). Relació d'art. modificats: 3, 4, 5, 6, 7, 10, 13, 36, 38, 42, 43, 44, 48, 49, 54, 58, 59, 62, 71, 72, 102, 103, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 127, 140, 141, 144, 145, 146 i Disposicions addicionals 5, 11, 12, 13, 14, 15, 1 i, 17. Deroga: L 5 d'abril de 1904 i RD de 23 de setembre de 1904, relatius a la responsabilitat civil dels funcionaris públics.

LLEI 8/1999, de 30 de juliol, de la jurisdicció esportiva i de modificació de les lleis 8/1988, de l'esport i 11/1984, de creació de l'organisme autònom INEFC (DOGC de 30 de juliol de 1999).

LLEI 17/1999, de 18 de maig, de Règim Personal de les Forces Armades (BOE de 19 de maig de 1999).

REIAL DECRET 704/1999, de 30 d'abril, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als Centres Universitaris dels estudiants que reuneixin els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat (BOE d'1 de maig de 1999). (Deroga el RD 1005/1991 i RD 1060/1992; Derogat pel RD 60/2000).

REIAL DECRET 1033/1999, de 30 d'abril, pel qual es determinen els accessos als ensenyaments superiors dels qui estiguin en possessió del títol de Tècnic Superior en Arts Plàstiques i Disseny (BOE de 29 de juny de 1999).

REIAL DECRET 1496/1999, de 24 de setembre, pel qual s'estableixen els estudis superiors de Disseny, la prova d'accés i els aspectes bàsics del currículum d'aquests ensenyaments (BOE de 6 d'octubre de 1999).

REIAL DECRET 1592/1999, de 15 d'octubre, pel qual s'estableix el títol universitari oficial de Llicenciat en Ciències del Treball i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a l'obtenció del títol (BOE de 23 d'octubre de 1999).

REIAL DECRET 1640/1999, de 22 d'octubre, pel qual es regula la prova d'accés a estudis universitaris (BOE de 27 d'octubre de 1999). (Deroga l'O de 10 de desembre de 1992).

REIAL DECRET 1795/1999, de 26 de novembre, pel qual es modifica parcialment el RD 259/1996, de 16 de febrer, sobre incorporació a la Universitat dels Estudis Superiors de Turisme (BOE de 10 de desembre de 1999). (Modifica les disposicions 5a i 6a del RD 259/1996).

REIAL DECRET 1832/1999, de 3 de desembre, pel qual s'homologa el títol de Diplomant en Nutrició Humana i Dietètica del Centre d'Ensenyament Superior de Nutrició i Dietètica (CES-NID), adscrit a la UB (BOE de 22 de desembre de 1999).

DECRET 4/1999, de 26 de gener, pel qual es fixen per al curs 1998/1999 els preus per a les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials (DOGC de 29 de gener de 1999). (Derogat pel D 56/2000).

DECRET 75/1999, de 23 de març, de cessament del senyor Joan Albaigés i Riera com a CUR (DOGC de 31 de març de 1999).

DECRET 98/1999, de 6 d'abril, de nomenament del Doctor Jaume Porta i Casanellas com a Rector de la UdL (DOGC de 12 d'abril de 1999).

DECRET 101/1999, de 6 d'abril, de nomenament del senyor Andreu Mas-Colell, com a CUR (DOGC de 13 d'abril de 1999).

DECRET 137/1999, de 18 de maig, de nomenament del Doctor Josep Maria Nadal i Farre-ras com a Rector de la UdG (DOGC de 21 de maig de 1999).

DECRET 178/1999, de 9 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les Universitats Públiques per al curs 1999/2000 (DOGC de 7 de juliol de 1999). (Derogat pel D 229/2000).

DECRET 251/1999, de 6 de setembre, de cessament del senyor Andreu Mas-Colell com a CUR (DOGC de 10 de setembre de 1999).

DECRET 281/1999, de 26 d'octubre, de nomenament del senyor Andreu Mas-Colell com a CUR (DOGC de 4 de novembre de 1999).

DECRET 297/1999, de 26 de novembre, de creació i reorganització de Departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 29 de novembre de 1999).

DECRET 300/1999, de 29 de novembre, pel qual es nomenen els titulars dels departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya – Art. 12 nomenar la senyora Irene Rigau i Oliver com a consellera de Benestar Social- (DOGC de 30 de novembre de 1999).

ORDRE de 6 de maig de 1999, per la qual s'actualitza l'O de 30 de maig de 1995, per la qual es relacionen els estudis universitaris vinculats a cadascuna de les opcions en què s'estructuren el COU i el Batxillerat (BOE de 8 de maig de 1999).

ORDRE de 14 de maig de 1999, per la qual s'estableix la correspondència entre les especialitats de les titulacions de Graduat en Arts Aplicades i Oficis Artístics, les de Ceràmiques amb les dels Cicles Formatius d'Arts Plàstiques i Disseny establertes en el desenvolupament de l'art. 47 de la LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE de 25 de maig de 1999).

ORDRE de 5 de juliol de 1999, per la qual es complementen els aspectes curriculars i els requisits generals de les formacions en matèria esportiva a les que es refereix la disposició transitòria primera del RD 1913/1997, de 19 de desembre (BOE de 14 de juliol de 1999).

ORDRE de 30 de juliol de 1999, per la qual es regula el procediment per al reconeixement de les formacions d'entrenadors esportius a les que es refereixen l'art. 42 i la disposició transitòria primera del RD 1913/1997, de 19 de desembre (BOE de 12 d'agost de 1999).

ORDRE de 8 de novembre de 1999, per la qual es crea la Comissió per a l'aplicació homogènia del procés d'homologació, convalidació i equivalència de les formacions d'entrenadors esportius, segons disposa el RD 1913/1997, de 19 de desembre (BOE de 13 de novembre de 1999).

ORDRE de 17 de novembre de 1999, per la qual s'estableix el calendari de festes locals a Catalunya per l'any 2000 (DOGC de 25 de novembre de 1999).

ORDRE de 25 de novembre de 1999, per la qual es determinen els estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials que es relacionen amb cadascuna de les vies d'accés a aquests estudis (BOE de 30 de novembre de 1999). (Annexos modificats per les O de 27 de juny de 2000 i de 14 de maig de 2001).

RESOLUCIÓ de 26 de gener de 1999, de nomenament de la senyora Irene Rigau i Oliver com a secretària del CIC (DOGC de 22 de febrer de 1999).

RESOLUCIÓ de 26 de gener de 1999, de delegació de funcions del president del CIC en el vicepresident del Consell (DOGC de 3 de febrer de 1999).

RESOLUCIÓ de 26 de gener de 1999, de nomenament de representants del Departament de la Presidència a la Conferència General i a la Junta del CIC (DOGC de 22 de febrer de 1999).

RESOLUCIÓ de 15 de febrer de 1999, per la qual es fa públic l'Acord del CIC, de 25 de març de 1998, relatiu al calendari per a la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1998-99 (DOGC de 22 de febrer de 1999).

RESOLUCIÓ de 3 de maig de 1999, del Consell Superior d'Esports, sobre relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 18 de maig de 1999).

RESOLUCIÓ d'11 de maig de 1999, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques catalanes per al curs 1999-2000 (DOGC de 17 de maig de 1999).

RESOLUCIÓ d'1 de juny de 1999, per la qual es fa públic l'Acord de 14 de maig de 1999 de la Comissió de Preinscripció del CIC, pel qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1999-2000 (DOGC de 10 de juny de 1999).

RESOLUCIÓ de 7 de juliol de 1999, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 12 de juliol de 1999).

RESOLUCIÓ de 28 d'octubre de 1999, del Consell Superior d'Esports, sobre modificació de la relació anual d'esportistes d'alt nivell (BOE de 4 de novembre de 1999).

RESOLUCIÓ de 23 de novembre de 1999, de nomenament de la senyora Meritxell Sala Queraltó com a secretària de la Secretaria General de Presidència (DOGC de 2 de desembre de 1999).

RESOLUCIÓ de 30 de novembre de 1999, de cessament de la senyora Irene Rigau i Oliver com a secretària del CIC (DOGC de 2 de desembre de 1999).

ACORD de 14 de maig de 1999, de la Comissió de Preinscripció del CIC, pel qual es fixen les dates que afecten al procés de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 1999-2000.

ACORD de 18 de maig de 1999, de la Comissió Acadèmica del *Consejo de Universidades*, pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés, presentades per les Universitats per al curs 1999-2000 (BOE de 2 de juny de 1999).

ACTA DE PRESSA DE POSSESSIÓ, de 30 de novembre de 1999, del Molt Honorable Senyor Jordi Pujol i Soley, de la Presidència de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 30 de novembre de 1999).

Sentència TC 50/1999, de 6 d'abril de 1999. Recursos d'inconstitucionalitat 521/1993 i 547/1993 (acumulats). Promoguts, respectivament, per la Junta de Castilla i Lleó i pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes de la LPA 30/1992, de 26 de novembre, (BOE de 27 d'abril de 1999). Declara que, l'incís "per qui designi l'òrgan competent per al nomenament d'aquells" de l'art. 17.1; l'art. 23.1 i 2; l'art. 24.1, 2 i 3; l'art. 25.2 i 3, i l'art. 27.2, 3 i 5 no tenen caràcter bàsic, per tant són contraris a l'ordre constitucional de competències.

REIAL DECRET 69/2000, de 21 de gener, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés als Centres Universitaris dels estudiants que reuneixen els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat (BOE de 22 de gener de 2000). (Deroga el RD 704/1999; Disposició addicional quarta desenvolupada per l'O de 21 de setembre de 2001).

REIAL DECRET 70/2000, de 21 de gener, pel qual es modifica parcialment el RD 898/1985 de 30 d'abril, sobre el règim del professorat universitari, modificat pels RD 1200/1986, de 13 de juny i 554/1991, de 12 d'abril. (BOE de 22 de gener de 2000).

REIAL DECRET 270/2000, de 25 de febrer, que determina les condicions per a l'exercici de les funcions del personal de vol de les aeronaus civils (BOE de 15 de març de 2000). (Deroga el RD 959/1990).

REIAL DECRET 274/2000 de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en Animació Turística i els corresponents ensenyaments mínims (BOE de 14 de març de 2000).

REIAL DECRET 318/2000, de 3 de març, pel qual s'estableixen els títols de Tècnic Esportiu i Tècnic Esportiu Superior en les especialitats dels Esports de Muntanya i Escalada, s'aproven els corresponents ensenyaments mínims i es regulen les proves i els requisits d'accés a aquests ensenyaments (BOE de 25 de març de 2000).

REIAL DECRET 3474/2000, de 29 de desembre, pel qual es modifica el RD 1700/1991, de 29 de novembre, que estableix l'estructura del Batxillerat i el RD 1178/1992, de 2 d'octubre, que estableix els ensenyaments mínims del Batxillerat (BOE de 16 de gener de 2001).

DECRET 56/2000, de 26 de gener, pel qual es fixen per al curs 1999/2000 els preus per a les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials (DOGC d'11 de febrer de 2000).

DECRET 60/2000, de 8 de febrer, pel qual s'implanten els estudis conduents a l'obtenció dels títols de Llicenciat en Economia, segon cicle, i de Diplomant en Educació Social a la URV (DOGC de 15 de febrer de 2000).

DECRET 113/2000, de 20 de març, pel qual s'implanten els estudis conduents a l'obtenció del títol de Llicenciat en Documentació (BOE de 24 de març de 2000).

DECRET 123/2000, de 3 d'abril, pel qual es crea el DURSI i es determina el nombre dels departaments en què s'estructura l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC de 3 d'abril de 2000).

DECRET 124/2000, de 3 d'abril, pel qual es nomena el senyor Andreu Mas-Colell conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DOGC de 3 d'abril de 2000).

DECRET 127/2000, de 3 d'abril, d'estructuració del DURSI (DOGC de 4 d'abril de 2000). (Deroga parcialment els D 195/1991 i 203/1994; derogació total dels D 140/1986, 87/1991, 318/1992, 122/1994 i 125/1998).

DECRET 128/2000, de 3 d'abril, de cessament del senyor Andreu Mas-Colell com a CUR (DOGC de 4 d'abril de 2000).

DECRET 131/2000, de 3 d'abril, pel qual es nomena el senyor Antoni Giró i Roca com a DGU (DOGC de 5 d'abril de 2000).

DECRET 229/2000, de 26 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les Universitats Públiques per al curs 2000-01 (DOGC de 10 de juliol de 2000).

CORRECCIÓ D'ERRADA, al DECRET 229/2000, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les Universitats Públiques per al curs 2000/01 (DOGC de 12 de setembre de 2000).

ORDRE de 18 d'abril de 2000, per la qual s'estableix l'equivalència del nomenament d'Inspector del Cos Nacional de Policia al títol de Llicenciat Universitari (BOE de 25 d'abril de 2000).

ORDRE de 27 de juny de 2000, per la qual s'actualitza l'O de 25 de novembre de 1999, per la que es determinen els estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials que es relacionen amb cadascuna de les vies d'accés d'aquests estudis (BOE de 4 de juliol de 2000). (L'O de 25 de novembre de 1999 ha estat modificada per l'O de 14 de maig de 2001).

ORDRE de 26 de juliol de 2000, per la qual es desenvolupa la disposició addicional quarta del RD 69/2000, de 21 de gener (BOE de 28 de juliol de 2000).

RESOLUCIÓ de 20 de gener de 2000, de nomenament de la Secretària del CIC, la senyora Maria Lluïsa Florensa i Palau (DOGC de 25 de gener del 2000).

RESOLUCIÓ de 7 de febrer de 2000, del Consell Superior d'Esports, per la qual s'aprova la relació d'esportistes d'alt nivell corresponent a l'any 1999 (BOE de 22 de febrer de 2000).

RESOLUCIÓ de 17 de febrer de 2000, per la qual es fan públics els Acords del CIC de 14 d'abril de 1999 i de 16 de novembre de 1999, relatius al calendari per a la realització de les PAAU Públiques de Catalunya per al curs 1999-2000 (DOGC d'1 de març de 2000).

RESOLUCIÓ de 3 d'abril de 2000, per la qual es fa públic l'Acord de 15 de març de 2000 de la Junta del CIC, sobre l'adaptació de les funcions de la Comissió de Coordinació de les proves d'accés a estudis universitaris de les Universitats Públiques de Catalunya (DOGC de 13 d'abril de 2000).

RESOLUCIÓ de 4 d'abril de 2000, de nomenament del senyor Eduard Vallory i Subirà com a cap del Gabinet del Conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DOGC de 20 d'abril de 2000).

RESOLUCIÓ de 5 d'abril de 2000, del Consell Superior d'Esports, de **CORRECCIÓ D'ERRADES** a la de 7 de febrer de 2000 per la qual s'aprova la relació d'esportistes d'alt nivell corresponent a l'any 1999 (BOE de 24 d'abril de 2000).

RESOLUCIÓ de 5 d'abril de 2000, del Consell Superior d'Esports, sobre esportistes d'alt nivell del 1r trimestre de 2000 (BOE de 25 d'abril de 2000).

RESOLUCIÓ de 25 d'abril de 2000, per la qual es fa públic l'Acord de 17 de març de 2000 de la Comissió de preinscripció del CIC, pel qual es fixen les dates de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 2000-2001 (DOGC de 3 de maig de 2000).

RESOLUCIÓ de 26 de maig de 2000, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques catalanes per al curs 2000-01 (DOGC de 2 de juny de 2000). (Modificada per R de 4 de juliol de 2000).

RESOLUCIÓ de 26 de juny de 2000, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques catalanes per al curs 2000-2001 (DOGC de 2 de febrer de 2000).

RESOLUCIÓ de 4 de juliol de 2000, de modificació de la R de 26 de maig de 2000, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques catalanes per al curs 2000-01 (DOGC de 20 de juliol de 2000).

RESOLUCIÓ d'11 de juliol de 2000, del Consell Superior d'Esports, sobre esportistes d'alt nivell del 2n trimestre de 2000 (BOE de 20 de juliol de 2000).

RESOLUCIÓ d'11 de juliol de 2000, del Consell Superior d'Esports, de **CORRECCIÓ D'ERRADES** a la de 5 de juny de 1998, per la qual s'aprova la relació d'esportistes d'alt nivell corresponent a l'any 1997 (BOE de 20 de juliol de 2000).

ACORD de 8 de març de 2000, de la Junta de Facultat de Belles Arts de la UB sobre alumnes que han de realitzar la PAP per l'accés a la Facultat, i alumnes exemptes.

ACORD de 17 de març de 2000, de la Comissió de Preinscripció del CIC, pel qual es fixen les dates que afecten el procés de preinscripció i matrícula als centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 2000-01.

ACORD d'1 de juny de 2000, del *Consejo de Universidades*, pel qual es fixa la determinació del nombre de places que s'aplicarà al districte compartit per al curs 2000-2001 (BOE de 22 de juny de 2000).

INSTRUCCIONS de 14 d'abril de 2000, de la Direcció General d'Ordenació Educativa per al càlcul de la qualificació final dels alumnes d'ensenyaments d'Arts Plàstiques i Disseny que accedeixen a la Universitat.

LLEI ORGÀNICA 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats (LOU) (BOE de 24 de desembre de 2001).

LLEI 24/2001, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social (BOE de 31 de desembre de 2001). Deroga: les lletres d) i e) del número 5, de l'apartat 1, de l'art. 82 de la L 50/1998, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social. Modificada per: RDL 16/2001 i L 35/2002.

REIAL DECRET 62/2001, de 26 de gener, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en Audiopròtesi i els corresponents ensenyaments mínims (BOE de 15 de febrer de 2001).

REIAL DECRET 371/2001, de 6 d'abril, per la qual es modifiquen parcialment diversos RD pels quals s'estableixen títols oficials i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a l'obtenció dels títols. (BOE de 27 d'abril de 2001).

REIAL DECRET 861/2001, de 20 de juliol, pel qual es modifica el RD 1424/1990, de 26 d'octubre, pel qual s'estableix el títol universitari oficial de Llicenciat en Dret i les directrius generals pròpies dels plans d'estudi conduents a l'obtenció del títol (BOE de 6 d'agost de 2001).

REIAL DECRET 1037/2001, de 21 de setembre, pel qual s'homologuen diversos títols de la Universitat Europea de Madrid i es modifiquen els RD 1558/1998, de 17 de juliol i 1328/1999,

de 31 de juliol, d'homologació d'altres títols de la mateixa universitat (BOE de 4 d'octubre de 2001).

DECRET 54/2001, de 6 de febrer, pel qual es fixen per al curs 2000-2001 els preus per a les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials. (DOGC de 19 de febrer de 2001).

DECRET 107/2001, de 17 d'abril, pel qual es crea i es regula la Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a les Universitats de Catalunya (DOGC de 3 de maig de 2001). (Modifica el D 334/1996, de 29 d'octubre).

DECRET 113/2001, de 2 de maig, pel qual s'estableix el currículum dels cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny en art tèxtil, en estampacions i tintatges artístics, en estilisme de teixits de calada i en colorit de col·leccions de la família professional dels teixits artístics (DOGC de 16 de maig de 2001).

DECRET 176/2001, de 26 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les universitats públiques per al curs 2001-02 (DOGC de 10 de juliol de 2001).

CORRECCIÓ D'ERRADES AL DECRET 176/2001, de 26 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les universitats públiques per al curs 2001-02 (DOGC de 19 de setembre de 2001).

DECRET 243/2001, de 25 de setembre, pel qual s'amplia el termini per a l'adscripció dels centres d'ensenyaments especialitzats de turisme a les universitats públiques catalanes (DOGC d'1 d'octubre de 2001).

DECRET 254/2001, de 25 de setembre, pel qual s'autoritza la implantació dels estudis conduents a l'obtenció dels títols de Llicenciat en Ciències del Treball (segon cicle) a la Universitat Oberta de Catalunya (DOGC de 3 d'octubre de 2001).

DECRET 255/2001, de 25 de setembre, d'organització territorial del Departament d'Ensenyament (DOGC de 3 d'octubre de 2001).

DECRET 268/2001, de 25 de setembre, pel qual es fan públics els preus de l'Escola Oficial de Turisme de la Generalitat de Catalunya per al curs acadèmic 2001-2002 (DOGC de 22 d'octubre de 2001).

ORDRE de 16 de febrer de 2001, per la qual es convoquen beques per als alumnes que iniciïn estudis universitaris en el curs 2001/2002 (BOE de 22 de febrer de 2001).

ORDRE de 20 de març de 2001, per la qual es regula el règim d'equivalències dels estudis de Suïssa amb els corresponents espanyols de Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, establerts per la LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu.

ORDRE de 14 de maig de 2001, per la qual s'actualitza l'O de 25 de novembre de 1999, per la qual es determinen els estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials que es relacionen amb cadascuna de les vies d'accés a aquests estudis (BOE de 22 de maig de 2001).

ORDRE de 15 de juny de 2001, per la qual es creen les Distincions de les PAU (DOGC de 20 de juny de 2001).

ORDRE de 18 de juny de 2001, per la qual es convoquen beques de mobilitat, pel curs 2001/2002, per als alumnes universitaris que cursin estudis fora de la seva Comunitat Autònoma (BOE de 29 de juny de 2001).

ORDRE de 18 de juny de 2001, per la qual es convoquen beques i ajuts al estudi de caràcter general, pel curs acadèmic 2001/2002, pels alumnes de nivells postobligatoris no universitaris i per a universitaris que cursin estudis a la seva Comunitat Autònoma (BOE de 29 de juny de 2001).

ORDRE de 27 de juny de 2001, per la qual s'aprova l'imprès oficial per a la sol·licitud de beques i ajuts al estudi pel curs 2001/2002 (BOE de 14 de juliol de 2001).

ORDRE de 30 d'agost de 2001, de correcció d'errades de l'O de 16 de febrer de 2001, per la qual es convoquen beques per als alumnes que vagin a iniciar estudis universitaris 2001/2002 (BOE de 6 de setembre de 2001).

ORDRE de 21 de setembre de 2001, per la qual es desenvolupa la disposició addicional quarta del RD 69/2000, de 21 de gener, per la qual es regulen els procediments de selecció per

a l'ingrés als centres universitaris dels estudiants que reuneixin els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat (BOE de 27 de setembre de 2001).

ORDRE de 25 d'octubre de 2001, per la qual es regula el règim d'equivalències dels estudis dels Països Baixos amb els corresponents espanyols d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat establerts per la LO 1/1993, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE d'1 de novembre de 2001).

ORDRE de 25 d'octubre de 2001, per la qual es regula el règim d'equivalències dels estudis de Bèlgica amb els corresponents espanyols d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat establerts per la LO 1/1993, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE d'1 de novembre de 2001).

ORDRE de 25 d'octubre de 2001, per la qual es regula el règim d'equivalències dels estudis d'Alemanya amb els corresponents espanyols d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat establerts per la LO 1/1993, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE d'1 de novembre de 2001).

RESOLUCIÓ de 20 de febrer de 2001, del Consell Superior d'Esports, sobre relació anual d'esportistes d'alt nivell de l'any 2000 (BOE de 3 de març de 2001).

RESOLUCIÓ de 20 de febrer de 2001, del Consell Superior d'Esports, sobre exclusió d'esportistes de la R d'11 de novembre de 2000, del Consell Superior d'Esports, sobre relació de esportistes d'alt nivell del tercer trimestre de 2000 (BOE de 3 de març de 2001).

RESOLUCIÓ de 19 d'abril de 2001, per la qual s'autoritza l'accés al procediment de preinscripció universitària, mitjançant Internet, per al curs 2001-2002 (DOGC de 30 d'abril de 2001).

RESOLUCIÓ de 20 d'abril de 2001, per la qual es regula la preinscripció i la matrícula universitàries per al curs 2001-2002 (DOGC de 18 de maig de 2001).

RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2001, per la qual es dóna publicitat a les composicions i les funcions de les comissions de caràcter permanent del CIC (DOGC de 15 de maig de 2001).

RESOLUCIÓ de 17 de maig de 2001, de nomenament del coordinador de les Proves d'Accés a les Universitats de Catalunya (DOGC de 24 de maig de 2001).

RESOLUCIÓ de 28 de maig de 2001, per la qual es fa públic el calendari de les proves d'accés a les Universitats de Catalunya del curs 2000-2001 (DOGC de 06 de juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 29 de maig de 2001, que dóna instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació secundària de Catalunya per al curs 2001-2002 (Full de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament Núm. 870, de juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 4 de juny de 2001, de la DGU, per la qual s'estableixen normes per al càlcul de la nota mitja en l'expedient acadèmic dels alumnes que accedeixen a ensenyaments universitaris conduents a l'obtenció de títols oficials des de la Formació Professional (BOE de 12 de juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 19 de juny de 2001, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les Universitats Públiques de Catalunya per al curs 2001-2002 (DOGC de 25 de juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 20 de juny de 2001, de la Secretaria General del *Consejo de Universidades*, per la qual es fan correccions a l'annex de l'Acord de 29 de maig de 2001 pel qual es resolen les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés presentades per les Universitats per al curs 2001-2002 (BOE de 30 de juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 25 de juny de 2001, de la Secretaria General del *Consejo de Universidades*, per la qual es fan correccions a l'Acord de 29 de maig de 2001, del *Consejo de Universidades*, mitjançant el qual es fixen els límits de preus per estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials per al curs 2001-2002 (BOE de 30 juny de 2001).

RESOLUCIÓ de 2 de juliol de 2001, de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats, per la qual es publiquen les condicions que s'exigeixen a les entitats bancàries interessades en participar al programa de préstecs a estudiants universitaris a la convocatòria pública corresponent al curs 2001-2002 (BOE de 9 de juliol de 2001).

RESOLUCIÓ de 8 d'agost de 2001, per la qual s'obre convocatòria per a la concessió d'ajuts a estudiants universitaris de centres adscrits i de la UVic (DOGC de 5 de setembre de 2001).

CORRECCIÓ D'ERRADES a la Resolució de 8 d'agost de 2001, per la qual s'obre convocatòria per a la concessió d'ajuts a estudiants universitaris de centres adscrits i de la UVic (DOGC de 6 de novembre de 2001).

ACORD de 29 de maig de 2001, del *Consejo de Universidades*, mitjançant el qual es fixen els límits de preus per estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials per al curs 2001-2002 (BOE de 7 de juny de 2001). (Modificat per la R de 25 de juny de 2001).

INFORME de 5 de setembre de 2001, que emet l'Assessoria Jurídica, de la Secretaria General del DURSI, en relació amb els criteris de valoració que cal aplicar als titulats universitaris per a l'accés a segones carreres, segons el RD 69/2000, de 21 de gener.

DECRET 25/2002, de 5 de febrer, pel qual es fixen per al curs 2001 – 2002 els preus per les proves d'accés als ensenyaments conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials. (DOGC de 8 de febrer de 2002).

DECRET 89/2002, de 5 de març, pel qual s'implanten els estudis d'enginyeria tècnica de telecomunicació, especialitat en so i imatge, a la UPC. (DOGC de 18 de març de 2002).

DECRET 90/2002, de 5 de març, pel qual es revoca l'adscripció de l'Escola Oficial de Turisme de la Generalitat de Catalunya / INSETUR de la UdG, per integrar – se a aquesta Universitat amb la denominació d'Escola Universitària de Turisme. (DOGC de 18 de març de 2002).

DECRET 94/2002, de 19 de març, de nomenament del doctor Lluís M. Ferrer i Caubet com a rector de la UAB (DOGC de 21 de març de 2002).

DECRET 95/2002, de 19 de març, de nomenament del doctor Josep Ferrer i Llop com a rector de la UPC (DOGC de 21 de març de 2002).

DECRET 94/2002, de 19 de març, de nomenament del Joan Batlle i Grabulosa com a rector de la UdG (DOGC de 21 de març de 2002).

DECRET 109/2002, de 2 d'abril, pel qual s'autoritza el canvi de nom de l'Escola Universitària Politècnica del Baix Llobregat de la UPC, i la implantació del estudis d'enginyeria de telecomunicació (segon cicle). (DOGC de 16 d'abril de 2002).

DECRET 110/2002, de 2 d'abril, pel qual s'aprova l'adscripció de l'Escola Superior de Relacions Públiques a la UdG. (DOGC de 16 d'abril de 2002).

DECRET 111/2002, de 2 d'abril, pel qual es reconeix la implantació dels estudis conduents a l'obtenció del títol d'enginyer/ra tècnic/ca o enginyer/ra tècnica/co en informàtica de gestió a l'Escola Universitària de Negocis de la Caixa d'Estalvis de Terrassa, centre adscrit a la UPC. (DOGC de 16 d'abril de 2002).

DECRET 112/2002, de 2 d'abril, pel qual es reconeix la creació de l'Escola Universitària de Turisme de la UVic. (DOGC 16 d'abril de 2002).

DECRET 189/2002, de 25 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les universitats públiques per al curs 2002-2003. (DOGC d'11 de juliol de 2002).

CORRECCIÓ D'ERRADA al Decret 189/2002, de 25 de juny, pel qual es fixen els preus de la prestació de serveis acadèmics a les universitats públiques per al curs 2002-2003. (DOGC de 6 de novembre de 2002).

ORDRE de 7 de març, per la qual s'estableix el calendari escolar del curs 2002 – 2003 per als centres docents no universitaris. (DOGC de 18 de març de 2002).

ORDRE de 26 de març, per la qual s'aproven les bases que han de regir la concessió de beques i subvencions convocades pel DURSI. (DOGC de 16 d'abril de 2002).

RESOLUCIÓ de 13 de març, de nomenament de la senyora Montserrat Plaza Segarra com a cap executiva de l'OPAU, de la Secretaria del CIC. (DOGC de 21 de març de 2002).

RESOLUCIÓ, de 9 de maig, per la qual es regula la preinscripció i la matrícula universitàries i s'autoritza l'accés al procediment de preinscripció universitària mitjançant Internet. (DOGC de 15 de maig de 2002).

RESOLUCIÓ de 28 de juny, per la qual es fa pública l'oferta de places de nou accés dels centres de les universitats públiques de Catalunya per al curs 2002-2003. (DOGC de 8 de juliol de 2002).

ACORD d'11 de juny de 2002, del *Consejo de Coordinación Universitaria*, pel qual es resol les sol·licituds d'establiment de límits d'admissió d'alumnes de nou ingrés presentades per les Universitats per al curs 2002 - 2003. (BOE de 14 de juny de 2002).

LLEI 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (LUC) (DOGC núm. 3826 de 20 de febrer de 2003).

VIII

ANNEXOS

1 Les universitats de Catalunya

(breu història)

La universitat va néixer a l'Edat Mitjana, quan es troben que les velles escoles monàstiques o catedralícies ja no responen a les necessitats per a les quals van ser creades. S'han d'entendre com a comunitats de professors i alumnes amb furs i governs propis, i es van haver de fer un lloc entre el poder espiritual, representat pel Papat, i el temporal, pel Sacre Emperador Romà.

La primera universitat es pot datar a Bolonya als voltants del 1119, que va tenir l'esplendor pel renaixement del Dret Romà. Els alumnes s'hi agrupaven en "nacions", segons la seva procedència, i elegien els seus representants. El Rector defensava els seus interessos davant el Comú i els mestres. Va ser una "*universitas escholarium*", és a dir, d'estudiants. La segona, que es troba a París el 1150, va ser el centre teològic d'Europa en aquella època. Els professors s'agrupaven en facultats i elegien els seus propis degans. Va ser una "*universitas magistrorum*", això és, de mestres. Ambdues gaudien d'un ampli marge d'independència.

A l'Estat Espanyol, les primeres van ser la de Palència, pels volts del 1203, que no existeix en l'actualitat, i la de Salamanca, el 1220, totes dues molt vinculades a l'autoritat episcopal. Cal afegir que no hi ha certesa ni unanimitat sobre les dates. A Catalunya, la primera universitat és la de Lleida, que es pot datar sobre el 1300, i sorgeix amb la voluntat d'evitar que els estudiants haguessin d'anar lluny per aconseguir aquest ensenyament.

En la dècada de 1630, es va establir el que es pot qualificar com la primera càtedra de Govern o de Ciència política en la universitat d'Uppsala, Suècia. Va donar un dels primers exemples d'intervenció estatal en determinar què era

un coneixement útil. El pas següent va ser que els estudiants destinats a fer carrera en l'Administració reial, haguessin d'assistir a institucions controlades pel mateix Estat i l'exigència que els llocs de la funció pública es reservessin a aquells amb la capacitat obtinguda en el país. Aquestes mesures es van anar estenent per tot Europa.⁴²²

El sistema universitari català pivota, l'estiu del 2003, al voltant de la coordinació que duu a terme el DURSI, que és el Departament que exerceix la competència sobre universitats del Govern Català, que li atribueix l'article 15 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC)⁴²³ i que exerceix a través del CIC, que coordina les universitats públiques i privades, que lliuren títols oficials a Catalunya.

1.1 Les universitats públiques de Barcelona

A continuació es farà una breu descripció de cadascuna d'aquestes universitats, per situar al lector i tenint en compte que elles són les actrius fonamentals en aquest estudi. El que les diferencia de les altres és que els seus pressupostos es nodreixen bàsicament de fons públics i que el sistema català i espanyol sempre ha girat al seu voltant, encara que des del segle XIX conviuen amb les privades, en especial amb les de l'Església.

La LORU parla d'universitats, entenent universitat públiques, ja que reserva el títol vuitè, que té tres articles, per parlar de les privades. Per a la seva creació, preveu que cal una Llei del Parlament de la CA, o de les Corts Generals a proposta del *Gobierno*, amb l'acord del Govern de la CA d'on vulgui establir-se. També cal un informe previ i motivat del *Consejo de Universidades*. El començament de les activitats serà autoritzat per la CA.

Preveu que cada una d'elles haurà d'elaborar uns Estatuts que fixaran les normes de funcionament intern, i que seran aprovats per la CA respectiva, que

⁴²² Neave, 2001.

⁴²³ LO 4/1979, de 18 de desembre, de l'EAC. Article 15: "És de competència plena de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i

els publicarà al seu Butlletí Oficial i també al BOE. En aquests hi comptarà, com a mínim, els diversos òrgans col·legiats i unipersonals i establirà les normes electorals aplicables dintre del que marca la Llei.

En aquest treball no s'ha considerat la UNED, com a universitat integrada en el sistema universitari català, encara que és pública. Els motius d'aquesta decisió han estat ja exposats.

La ressenya de les universitats que es durà a terme a continuació es farà seguint l'ordre de la seva creació en temps moderns.

1.1.1 La Universitat de Barcelona

Els precedents els trobem en els Estudis Universitats de Barcelona de finals del segle XIV, amb el Rei Martí I l'Humà, que xoquen frontalment amb la voluntat del Consell de Cent, perquè deien que no "és bo ni profitós per a la ciutat", ja que tenien por de perdre el control de l'ensenyament. Finalment, es pot datar la seva creació cap al 1430, tot i que el seu primer edifici data del 1536 i està ubicat a la part alta de la Rambla, per això anomenada encara avui, Rambla dels Estudis.

Felip V va suprimir els estudis de cànons, filosofia i lleis, l'any 1717 i els va traslladar a Cervera, emplaçament escollit en agraïment a la ciutat, i hi va crear, l'11 de maig, la Universitat unificada. Una Reial Cèdula ordenà el tancament de la UB, deixant només a Barcelona, els estudis de medicina i el col·legi d'humanitats.

Barcelona comença a recuperar estudis superiors l'1 de setembre de 1837, de manera provisional. S'abandona Cervera definitivament per un RD signat pel general Espartero, el 10 d'agost de 1842.⁴²⁴ La docència es duu a terme en el convent del Carme i en la Reial Acadèmia de Medicina. Pel que fa als estudis que s'hi imparteixen, hi trobem, per una banda, la facultat de Lleis o

graus, modalitats i especialitats, en l'àmbit de les seves competències, sens perjudici (...)"

⁴²⁴ Lluch i Martín, E.; Termes i Ardèvol, J.; Casassas i Ymbert, J. & Alcolea i Gil, S. (1991). *La Universitat de Barcelona*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, p 92.

de Jurisprudència Civil, i, per l'altra, la de Jurisprudència Canònica, que no es fondrà amb l'anterior formant-ne una de sola fins al 1842, la facultat de Teologia i la de Medicina. En un segon pla, també hi havia la facultat de Filosofia, que es caracteritzava per ser la continuadora dels estudis mitjans.

El salt definitiu a la seu del centre de la ciutat que porta el seu nom comença el 1863, sota la direcció de l'arquitecte Elies Rogent, que durà a terme unes obres d'estil eclèctic i neoromàntic en uns terrenys de l'Eixample. S'inaugura el curs 1879-1880. Abans de la destinació universitària, l'edifici havia estat utilitzat com a quarter.

A la segona meitat de segle, es començarà a notar la influència conservadora i eclesiàstica, en detriment de la francesa. Al voltant del 1860, la Universitat tenia una cota per sobre dels 1.500 alumnes. En aquest període, van destacar els estudis de Farmàcia, que, amb les enginyeries, ocuparen els locals de la Plaça Universitat, i els de Medicina, que del carrer del Carme passen a l'Hospital Clínic el 1879, encara que les obres no varen començar fins al 1895 i es van acabar el 1900.

L'últim any del segle XIX, l'alumnat s'havia doblat, superant els 3.000 alumnes, essent Medicina, Farmàcia i Dret les tres carreres més triades. Actualment, és la universitat més gran de Catalunya en nombre d'estudiants i la més antiga de les sis universitats que són a Barcelona.

Entre el 1914 i el 1939, la "reivindicació universitària" va representar la major part de vida universitària, participant activament en les campanyes de catalanització institucional.

Durant la República, amb l'autonomia, es reobre la polèmica de la reforma universitària, creant, amb el nou règim, un Comissariat. Pel juny de 1933 apareix el decret d'autonomia i el 18 de juliol es constituïa el Patronat. Amb l'esclat de la guerra, la Universitat va esdevenir un àmbit més ple de bona voluntat que una altra cosa, i el Centenari del retorn de la Universitat de Cervera a Barcelona va quedar molt deslluït. A partir del gener del 1939, es veurà afectada per les conseqüències del règim dictatorial franquista.

Amb el creixement natural de la Universitat, es va fer necessari buscar al

tres emplaçaments, uns situats fora del municipi i altres dins la nova zona universitària situada al nord i al sud de la Diagonal. Una gran part d'aquests terrenys eren d'Eusebi Güell. El 1957 s'inaugura el campus universitari de la part alta de la Diagonal amb l'edifici de la nova Facultat de Farmàcia. La nova Facultat de Dret el va seguir l'any següent. Als voltants del 1960, es va construir, envoltat de zona verda, un edifici aïllat per ser la seu de la Facultat de Belles Arts. El 1954 va sortir a concurs la concessió de les obres de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials, però no fou construïda fins al 1961.

Van acabar de completar la zona universitària: la Facultat de Ciències Econòmiques entre 1967 i 1968, la Facultat de Ciències Físiques i Químiques, el 1969; la Facultat de Psicologia, el 1970; la Facultat de Geografia i Història, la de Filosofia i la Facultat de Biologia, el 1975; i, per últim, la Facultat de Ciències Geològiques, entre el 1985 i el 1986.

El creixement serà geomètric i als anys 70 se superaran els 80.000 matriculats i, a més, l'estructura social es democratitza, fins i tot en la distribució per gèneres.

Avui, els centres tant integrats com adscrits a la universitat de Barcelona estan situats a la mateixa ciutat, a l'Hospitalet del Llobregat i a Santa Coloma de Gramenet.

N'era rector el 1997 l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Antoni Caparrós i Benedicto, nomenat pel D 16/1994, de 8 de febrer. El 28 de maig del 2001 moria d'un infart a l'edat de 63 anys, pocs dies després d'haver deixat el rectorat a causa d'haver complert els seus dos mandats. El D 130/2001, de 29 de maig de la Generalitat, nomenava el Dr. Joan Tugores i Ques com a substitut seu.

S'afegeix la relació de les diverses persones que van ser rectors des de la mort del general Franco i en quins anys:

- Excm. i Mgfc. Sr. Fabià Estapé i Rodríguez, 1974 - 1976, que també ho havia estat el període 1969 - 1971
- Excm. i Mgfc. Sr. Jiménez de Parga 1976 - 1977
- Excm. i Mgfc. Sr. Joan Obiols i Vié, 1977 - 1978 (en funcions)

- Excm. i Mgfc. Sr. Antoni M Badia i Margarit, 1978 - 1986
- Excm. i Mgfc. Sr. Josep M Bricall i Masip, 1986 - 1994.

En el quadre que hi ha a continuació, i en els de la resta d'universitats, s'ha considerat una sola vegada quan en un centre s'hi podia estudiar per exemple nocturn, o al febrer. Els centres d'estudi d'aquesta universitat de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Biblioteconomia i Documentació (Barcelona)	160	155
Ciències empresarials (Barcelona)	900	879
Educació Social (Barcelona)	160	166
Estadística (Barcelona)	95	85
Gestió i Administració Pública (Barcelona)	120	120
Infermeria (Barcelona)	300	293
Infermeria "MARE DÉU DEL MAR" (Barna)	85	89
Infermeria "SANT JOAN DE DÉU" (Barna)	120	126
Infermeria "SANTA MADRONA" (Barcelona)	80	82
Mestre - Llengua Estrangera/Francès (Barna)	50	30
Mestre - Educació Especial (Barcelona)	130	127
Mestre - Llengua Estrangera/Anglès (Barna)	80	72
Mestre - Educació Física (Barcelona)	130	129
Mestre - Educació Infantil (Barcelona)	130	123
Mestre - Educació Musical (Barcelona)	130	123
Mestre - Educació Primària (Barcelona)	130	124
Podologia (Barcelona)	60	58
Relacions Laborals (Barcelona)	500	487
Turisme "CETT" (Barcelona)	350	369
Treball Social "GENERALITAT" (Barcelona)	230	224
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	3.940	3.861

UNIVERSITAT DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Barna)	565	554
Administració i Direcció d'Empreses "ABAT OLIBA" (Barcelona)	160	178
Belles Arts (Barcelona)	350	355
Biologia (Barcelona)	405	401
Dret (Barcelona)	985	950
Dret "ABAT OLIBA" (Barcelona)	240	220
Enginyeria Química (Barcelona)	80	81
Economia (Barcelona)	350	342

UNIVERSITAT DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Economia "ABAT OLIBA" (Barcelona)	80	74
Educació Física - INEFC (Barcelona)	150	149
Farmàcia (Barcelona)	425	423
Filologia Alemanya (Barcelona)	80	80
Filologia anglesa (Barcelona)	145	148
Filologia Àrab (Barcelona)	80	36
Filologia Catalana (Barcelona)	145	144
Filologia Clàssica (Barcelona)	80	70
Filologia Francesa (Barcelona)	80	74
Filologia Gallega (Barcelona)	50	6
Filologia Hebrea (Barcelona)	80	12
Filologia Hispànica (Barcelona)	145	148
Filologia Italiana (Barcelona)	80	56
Filologia Romànica (Barcelona)	80	50
Filologia Eslava (Barcelona)	80	45
Filologia Portuguesa (Barcelona)	50	13
Filosofia (Barcelona)	350	353
Física (Barcelona)	300	297
Geografia (Barcelona)	200	205
Geologia (Barcelona)	110	110
Història (Barcelona)	575	565
Història de l'Art (Barcelona)	200	200
Matemàtiques (Barcelona)	300	278
Medicina (Barcelona)	224	225
Odontologia (Barcelona)	114	125
Pedagogia (Barcelona)	250	251
Psicologia (Barcelona)	600	578
Química (Barcelona)	360	354
Sociologia (Barcelona)	160	151
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	8.708	8.301

UNIVERSITAT DE BARCELONA 1997		
Títols Propis		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Graduat Superior en Cinema i Audiovisuals (Barcelona)	50	60
Graduat en Criminologia i Política Criminal (Barcelona)	180	174
Graduat en Dietètica i Alimentació Humana (Barcelona)	70	64
Graduat en Empresa Internacional (Barna)	80	185
Graduat en Estudis Immobiliaris i de la Construcció (Barcelona)	80	116
Graduat Tributari i Comptable (Barna)	80	150
Graduat en Investigació Privada (Barcelona)	80	78
TOTAL TÍTOLS PROPIS	620	827

UB		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	47	11.143	10.645
	Adscrits	10	1.505	1.517
	Propis	7	620	827
	TOTAL	64	13.268	12.989

PRESSUPOST 1997 UB

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	6.859.324	6.993.581	C. 1.- Desp. de personal	22.854.487	22.938.127
C. 4.- Transf. corrents	23.802.838	24.274.983	C. 2.- Béns corrents i serv.	5.255.122	5.537.155
C. 5.- Ingres. patrim.	319.500	256.899	C. 3.- Financeres	1.172.584	930.205
C. 6.- Alien. d'inv. reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	875.360	1.083.750
C. 7.- Transf. de capital	3.018.857	1.712.771	C. 6.- Inversions reals	3.344.718	5.870.057
C. 8.- Actius financers	0	8.285.067	C. 7.- Transfer. de capital	0	12.542
C. 9.- Passiu financers	1.916.600	3.567.691	C. 8.- Actius financers	0	0
			C. 9.- Passius financers	2.414.848	1.651.091
TOTAL	35.917.119	45.090.992	TOTAL	35.917.119	38.022.927

1.1.2 La Universitat Autònoma de Barcelona

Va ser creada, juntament amb d'altres, per Decret Llei de 6 de juny de 1968.⁴²⁵ En l'article u apartat dos, deia: "*Asimismo se crea otra nueva Universidad de Barcelona, autorizándose al Gobierno para determinar las Facultades que habrán de integrarla*". En aquest mateix article, però en el seu apartat set, diu que es vol aconseguir un mòdul de l'ordre de cinquanta alumnes per professor, d'acord amb les peculiaritats de cada centre. Inaugurà la seva docència el curs 1968-1969 amb les carreres de Filosofia i Lletres a Sant Cugat, i Medicina a través d'un conveni amb l'Hospital de Sant Pau a Barcelona. Després, vindrien els estudis de Ciències i Ciències Econòmiques i Empresarials.

Per a les primeres facultats, es va adquirir un terreny de 96 hectàrees, on es va construir el que és ara el Campus de Bellaterra, en un barri del poble de

⁴²⁵ DL 5/1968, de 6 de juny, de mesures urgents de reestructuració universitària (BOE de 7 de juny de 1968).

Cerdanyola del Vallès, a 32 Km de Barcelona. Primer es va iniciar la construcció de la Facultat de Filosofia i Lletres i, més endavant, l'any 1971, la Facultat de Dret i Ciències de la Informació. Les primeres classes al Campus van ser el curs 1971-1972.

Durant els primers cursos, van aparèixer en aquesta universitat els partits antifranquistes, que van dur a terme molta activitat, conseqüència de la qual van ser dues publicacions clandestines que sorgiren de dintre de la pròpia institució: *Autònoma crítica* i *Revolta*.

El 1972 es crea l'Escola Universitària de Traductors i Intèrprets, que l'any 1992 es va constituir en Facultat. El 1973 l'Escola Universitària de Mestres de "Sant Cugat". El 30 d'abril de 1974 tres estudiants de la universitat van morir dins del cotxe, atropellats per un comboi dels Ferrocarrils de Catalunya, demostrant així la intolerable situació d'extrema perillositat dels accessos al Campus. Aquell any s'inaugurà l'escola-bressol Gespa per als fills dels professors i per al personal no docent de la universitat.

L'11 de febrer de 1975 s'aprova la declaració de principis per una universitat nova, més coneguda com "el manifest de Bellaterra". Aquesta volia canvis en les universitats i va tenir molta repercussió social. Se'n parla més a bastament en l'apartat que es dedica a "l'aflorament històric del problema".

Després de la mort de Carrero Blanco (1973) i de l'agonia de Franco (1975), Catalunya va viure un dels períodes més conflictius després de la Guerra Civil, i les universitats que no es van quedar al marge, es van convertir en llocs d'agitació i protesta contra la dictadura. En el curs 1975-1976, els estudiants de la universitat van protagonitzar diversos fets reivindicatius i s'inicien els primers moviments postfranquistes.

El curs següent, els problemes per accedir al Campus amb transport públic continuen existint. Els alumnes podien arribar a l'estació de Bellaterra amb tren i després agafar un autobús fins a cadascuna de les facultats. Una altra opció era anar per una drecera pel mig del bosc anomenada *Ho Chi Minh*, per la vegetació i en record de la guerra del Vietnam.

La lluita al País Basc per l'amnistia total va provocar, a mitjan maig de

1977, el tancament d'un grup d'estudiants de Ciències de la Informació dins el Rectorat de l'UAB en senyal de solidaritat. El Rector llavors era el Dr. Josep Laporte. Mentre estaven tancats, van activar l'edició de pamflets i d'un butlletí de l'ocupació que es deia *Lluita Autònoma*.

El 1982 es crea la Facultat de Veterinària. Aquell mateix any té lloc una vaga del personal d'administració i serveis (PAS) de la Universitat, a causa de l'actitud de l'equip de govern, envers als seus treballadors. L'any 1983 s'iniciaven les obres per construir l'auditori i la nova biblioteca de la Facultat de Filosofia i Lletres de dins del campus.

L'any 1984 es va fer per primer cop un acte d'homenatge als treballadors ja jubilats de l'Autònoma. I a finals d'aquell mateix any entrava en funcionament la nova estació dels Ferrocarrils de la Generalitat al mateix Campus de Bellaterra. L'any següent el cantautor Lluís Llach va oferir un recital a la plaça Cívica. A principis de 1986 es col·loca la primera pedra de la nova Facultat de Ciències de la Informació i de la Facultat de Veterinària.

Pel novembre del mateix any, s'inaugurà la primera facultat creada per decisió de la Generalitat, un cop assumides les competències: la nova Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, que comença tot seguit l'activitat docent. Se celebra per primer cop la Festa Major dins l'Autònoma amb diverses actuacions teatrals i musicals.

Durant l'hivern de 1987, una onada de conflictes iniciada per una vaga del PAS, desemboca en l'ocupació del Rectorat per part d'un grup d'estudiants durant dues setmanes, fins que van ser desallotjats per mossos d'esquadra. El Rector era llavors el Dr. Ramon Pascual. Hi ha una represa de l'associacionisme estudiantil, que fa que aquest s'involucri més en el funcionament de la universitat. El desembre de 1988 s'organitza el primer Simposi de l'Associacionisme Estudiantil de la UAB.

L'octubre de 1990 es col·loca la primera pedra de l'ampliació de l'Escola de Mestres de Sant Cugat a Bellaterra, on ja era des del 1983. A principis del 1991, Joan Antoni Samaranch, president del Comitè Olímpic Internacional, inaugura, a l'UAB, el Centre d'Estudis Olímpics, d'especial rellevància tenint en

compte que Barcelona organitzaria els Jocs Olímpics l'any següent.

Els seus centres, el 1997, són al Vallès Occidental, a l'Oriental, a Barcelona i a Manresa. El seu rector aquell mateix any era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Carles Solà i Ferrando, nomenat pel D 59/1994, de 22 de març.

A continuació s'esmenten els diversos rectors d'aquesta universitat des dels seus inicis:

- Excm. i Mgfc. Sr. Vicent Villar Palasí, 1968 - 1973
- Excm. i Mgfc. Sr. Vicent Gandia Gomar, 1973 - 1975
- Excm. i Mgfc. Sr. Josep Cabré i Piera, 1975 - 1976
- Excm. i Mgfc. Sr. Josep Laporte i Salas, 1976 - 1980
- Excm. i Mgfc. Sr. Antoni Serra i Ramoneda, 1980 - 1985
- Excm. i Mgfc. Sr. Càndid Genovard i Rosselló, 1985 - 1986
- Excm. i Mgfc. Sr. Ramon Pascual i de Sans, 1986 - 1990
- Excm. i Mgfc. Sr. Josep M. Vallès i Casadevall, 1990 - 1994.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials (Sabadell)	330	320
Ciències Empresarials (Manresa)	85	89
Educació Social (Bellaterra)	80	91
Enginyeria Tècnica. Informàtica de Gestió (Sabadell)	105	108
Enginyeria Tècnica. Informàtica de Sistemes (Sabadell)	105	109
Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió "T. CERDÀ" (Sant Cugat del Va).	200	151
Enginyeria Tècnica Industrial – Química Industrial (Mollet del Vallès)	90	91
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial "SALESIANS" (Barcelona)	180	174
Estadística (Bellaterra)	80	72
Fisioteràpia "GIMBERNAT" (St Cugat Vallès)	240	248
Infermeria "CREU ROJA" (Terrassa)	150	151
Infermeria "SANT PAU" (Barcelona)	80	79

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Infermeria "VALL D'HEBRON" (Barcelona)	100	102
Infermeria "GIMBERNAT" (Sant Cugat Vallès)	160	176
Infermeria (Manresa)	80	89
Logopèdia (Bellaterra)	80	78
Mestre – Educació Física (Bellaterra)	50	58
Mestre – Educació Infantil (Bellaterra)	150	149
Mestre – Educació Musical (Bellaterra)	50	53
Mestre – Educació Primària (Bellaterra)	100	101
Mestre – Llengua Estrangera (Bellaterra)	50	50
Mestre – Educació Especial (Bellaterra)	50	50
Relacions Laborals (Bellaterra)	190	189
Teràpia Ocupacional "CREU ROJA" (Terrassa)	50	52
Turisme (Bellaterra)	160	171
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	2.995	3.001

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Bta)	250	249
Biologia (Bellaterra)	290	280
Ciències Ambientals (Bellaterra)	93	96
Ciències Polítiques i de l'Administració (Bta)	160	166
Comunicació Audiovisual (Bellaterra)	85	86
Dret (Bellaterra)	500	513
Economia (Bellaterra)	250	246
Enginyeria Informàtica (Bellaterra)	240	237
Enginyeria Química (Bellaterra)	34	32
Filologia anglesa (Bellaterra)	100	92
Filologia Catalana (Bellaterra)	80	85
Filologia Clàssica (Bellaterra)	70	36
Filologia Francesa (Bellaterra)	70	27
Filologia Hispànica (Bellaterra)	80	84
Filosofia (Bellaterra)	80	81
Física (Bellaterra)	160	160
Geografia (Bellaterra)	130	133
Geologia (Bellaterra)	80	78
Història (Bellaterra)	260	254
Història de l'Art (Bellaterra)	110	111
Humanitats (Bellaterra)	85	83
Matemàtiques (Bellaterra)	105	105
Medicina (Bellaterra)	270	269
Pedagogia (Bellaterra)	80	80
Periodisme (Bellaterra)	325	324
Psicologia (Bellaterra)	420	395
Publicitat i Relacions Públiques (Bellaterra)	85	88
Química (Bellaterra)	172	163
Sociologia (Bellaterra)	160	146
Traducció Interpretació - Alemany (Bellaterra)	40	30
Traducció Interpretació - Anglès (Bellaterra)	110	112
Traducció Interpretació - Francès (Bellaterra)	70	70

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA 1997		
<i>Estudis de 1r i 2n Cicle</i>		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Veterinària (Bellaterra)	170	169
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	5.214	5.080
UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA 1997		
<i>Títols propis</i>		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Grad. Sup. Disseny Gràfic "EINA" (Barna)	33	33
Grad. Sup. Disseny d'Interiors "EINA" (BCN)	33	32
Grad. Sup. Disseny Producte "EINA" (Barna)	25	26
TOTAL TÍTOLS PROPIS	91	91

UAB		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	46	6.634	6.508
	Adscrits	12	1.575	1.573
	Propis	3	91	91
	TOTAL	61	8.300	8.172

PRESSUPOST 1997 UAB

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes			C. 1.- Desp. de perso-		
C. 4.- Transf. corrents			C. 2.- Béns corrents i		
C. 5.- Ingres. patrim.	120.800	131.401	C. 3.- Financeres	725.248	649.406
C. 6.- Alien. d'inv. reals	47.000	47.000	C. 4.- Transfer. cor-	310.711	372.362
C. 7.- Transf. de capital			C. 6.- Inversions reals		
C. 8.- Actius financers	0		C. 7.- Transfer. de ca-	0	56.200
C. 9.- Passiu financers			C. 8.- Actius financers	24.250	24.250
			C. 9.- Passius finan-		
TOTAL	27.995.192	33.027.676	TOTAL	27.995.192	28.252.477

1.1.3 La Universitat Politècnica de Catalunya

Nascuda formalment el 1971 com a Universitat Politècnica de Barcelona, estava formada, inicialment, per l'agrupació de les escoles tècniques superiors d'Enginyers Industrials de Barcelona i de Terrassa, la d'Arquitectura de Barcelona i alguns instituts de recerca. El mateix any 1971, es va crear l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicació. Es troba el primer antecedent d'aquesta Universitat en la fundació de l'Institut Politècnic Superior, l'any 1968, del qual Víctor de Buen va ser president, que agrupava les escoles tècniques

estatals ja existents a Barcelona.

Aquestes escoles tenien una gran tradició a Catalunya, anaven lligades a la fase d'expansió urbana, on es consolidaven els estudis relacionats amb el desenvolupament industrial i urbà. Els seus orígens es remunten, en algun cas, a mitjan segle XIX, com, per exemple, l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona, que va començar les seves activitats l'octubre de 1851, però en un principi, només Madrid donava el nivell superior de la carrera. Havia estat dispersa en diversos edificis, alguns dels quals pertanyien a la UB.

La Llei general d'educació de 1970,⁴²⁶ preveia també la incorporació a l'estructura universitària de les escoles universitàries d'Enginyeria Tècnica i d'Arquitectura Tècnica.

L'any 1972 s'incorporen a la Universitat les escoles universitàries d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa, la de Vilanova i la Geltrú, l'Escola Universitària d'Arquitectura Tècnica de Barcelona i l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica de Mines de Manresa. Comencen les activitats a les escoles universitàries d'Enginyeria Tècnica Agrícola de Girona i de Lleida, que ja havien estat creades per disposició oficial, però que no s'havien acabat de posar en marxa.

Aquell mateix any és nomenat segon rector el Dr. Gabriel Ferraté, que havia estat Director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona de 1969 a 1972. Va ocupar aquest nou càrrec fins al 1976, any que va ser nomenat Director General d'Universitats i Recerca i posteriorment de Política Científica, a Madrid, en el primer Govern de la transició.⁴²⁷ Per substituir-lo va ser elegit el professor Julià Fernández, que va ser rector fins l'any 1978. La nova elecció va tornar a recaure en Gabriel Ferraté, que va ser rector el 1994.

A continuació es posa com exemple d'adscripció el de l'Escola Universitària

⁴²⁶ L 14/1970, de 4 d'agost, General d'Educació i Finançament de la Reforma Educativa.

⁴²⁷ Tal com reconeix el propi interessat, va aconseguir, posant fàcil el seu relleu al capdavant de la Direcció General, que es reconegués amb un D l'Institut d'Estudis Catalans. Article d'opinió, publicat en un suplement del diari *Avui*, 11 de setembre de 2000.

ria Politècnica de Mataró. Per un RD de 1982⁴²⁸ se n'autoritza la creació, sol·licitada per l'Ajuntament de Mataró, que compta amb l'informe favorable del rectorat de la UPC. Queda molt clar que no és estatal, i aquest qualificatiu significa que no és pública del MEC, el qual només en té la tutela en última instància. Posteriorment, per una O,⁴²⁹ se la reconeix. Per un D⁴³⁰ del 1989, canvia el seu estatus en començar a impartir la diplomatura d'Informàtica. I el 1990 s'afegeix al catàleg d'estudis d'aquesta Escola, l'Enginyeria Tècnica de Telecomunicacions.

Atesa la seva implantació territorial, la Universitat Politècnica de Barcelona va canviar de nom el 1984, passant a anomenar-se UPC.

L'any 1990, per un D de la Generalitat de Catalunya,⁴³¹ s'integra a aquesta universitat l'antiga Escola Superior de la Marina Civil, que passa a anomenar-se Facultat de Nàutica de Barcelona. L'any següent es posa en marxa l'Escola Universitària Politècnica del Baix Llobregat, amb seu provisional a Sant Just Desvern, on s'imparteixen estudis d'Enginyeria Tècnica de Telecomunicació.

Fins al 1990, aquesta universitat només abraçava estudis tècnics i d'arquitectura, però aquell any passa a impartir la primera diplomatura d'Estadística de Catalunya, a la Facultat d'Informàtica de Barcelona. L'any 1992 es crea la Facultat de Matemàtiques i Estadística, que, a banda de la diplomatura anterior, impartirà la llicenciatura de Matemàtiques amb només 50 places. També esporàdicament, el 1991, i després el 1993 i el 1994, va adscriure els ensenyaments d'Administració i Direcció d'Empreses d'ESADE, fins que aquesta escola de negocis va federar-se a la URL. Posteriorment, el 1996,

⁴²⁸ RD 1940/1982, de 24 de juliol, pel qual s'autoritza la creació de la Escola Universitària no estatal d'Enginyeria Tècnica Industrial de Mataró (Barcelona), adscrita a la Universitat Politècnica de Barcelona (BOE d'11 d'agost de 1982).

⁴²⁹ O de 15 de novembre de 1982, per la qual es reconeix l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Mataró, adscrita a la Universitat Politècnica de Barcelona (BOE de 6 de gener de 1983).

⁴³⁰ D 286/1989, de 10 de novembre, pel qual s'autoritza la creació de l'Escola Universitària Politècnica de Mataró (DOGC de 29 de novembre de 1989).

⁴³¹ D 13/1990, de 9 de gener, d'integració de l'Escola Superior de la Marina Civil de Barcelona en la Universitat Politècnica de Catalunya (DOGC de 24 de gener de 1990).

va adscriure Ciències Empresariales de l'Euncet-Caixa de Terrassa, a la població de Terrassa, i el 1997, Ciències Empresariales d'EAE-Wintertur de Barcelona.

El 1997 els seus centres són a diverses comarques del Barcelonès, el Vallès Occidental, el Maresme, Baix Llobregat, el Garraf, el Bages i l'Anoia. El seu rector era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Jaume Pagès i Fita, que ja havia estat durant molts anys vicerector. Va ser nomenat pel D 93/1994, de 3 de maig.

Les personalitats que han estat rectors des de l'inici d'aquesta universitat són:

- Excm. i Mgfc. Sr. Víctor de Buen Lozano, 1971 – 1972 (en funcions)
- Excm. i Mgfc. Sr. Gabriel Ferraté i Pascual, 1972 – 1976
- Excm. i Mgfc. Sr. Josep Colom i Pastor, 1976 – 1976 (en funcions)
- Excm. i Mgfc. Sr. Julián Fernández Ferrer, 1976 – 1978
- Excm. i Mgfc. Sr. Gabriel Ferraté i Pascual, 1978 – 1994

Tenint en compte que el títol propi de Graduat Superior en Enginyeria Geològica és un estudi que es realitza conjuntament en dues universitats, la UB i la UPC, però només es comptabilitza en aquesta darrera, els centres d'estudi de la UPC de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Arquitectura Tècnica (Barcelona)	450	461
Ciències Empresariales "EUN Caixa de Terrassa" (Terrassa)	100	134
Ciències Empresarial "EAE -Winterthur" (Bcn)	160	121
Enginyeria Tècnica Agrícola - Explotacions Agropecuàries (Barcelona)	75	76
Enginyeria Tècnica Agrícola - Hortofructicultura i Jardineria.- (Barcelona)	75	74
Enginyeria Tècnica Agrícola - Indústries Agràries i Alimentàries (Barcelona)	75	76

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Enginyeria Tècnica Industrial - Electricitat (Terrassa)	70	69
Enginyeria Tècnica Industrial - Electricitat (Vilanova)	75	72
Eng. Tècnica Industrial - Electricitat (Barna)	80	81
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial (Vilanova)	110	107
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial. (Terrassa)	135	139
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial (Mataró)	100	101
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial (Barcelona).	170	174
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial. (Manresa)	60	60
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Barna)	200	200
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Manresa)	120	122
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Vilanova)	138	139
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Vilanova)	75	75
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Igualada)	45	100
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Manresa)	60	59
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Barcelona)	150	157
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Terrassa)	70	74
Eng. Tècnica Industrial - Tèxtil (Canet de Mar)	45	47
Eng. Tècnica Industrial - Tèxtil (Terrassa)	50	58
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Terrassa)	75	80
Eng. Tècnica Informàtica de Gestió (Barna)	100	104
Eng. Tècnica Informàtica Sistemes (Barna)	100	100
Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió (Vilanova)	90	93
Eng. Tècnica Informàtica de Gestió (Mataró)	100	124
Enginyeria Tècnica de Mines. –Explotació Minera. - (Manresa)	60	60
Enginyeria Tècnica Naval - Propulsió i Serveis al Vaixell (Barcelona)	40	40
Eng. Tècnica d'Obres Públiques (Barcelona)	225	224
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions.- Sistemes Telecomunicacions (Sant Just)	100	100
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions - Sistemes Electrònics (Manresa)	60	60
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions - Telemàtica (Mataró)	100	114
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions- Sistemes Electrònics (Vilanova)	240	253
Enginyeria Tècnica Topogràfica (Barcelona)	65	69
Estadística (Barcelona)	50	47
Màquines Navals (Barcelona)	20	20
Navegació Marítima (Barcelona)	40	41

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Òptica i Optometria (Terrassa)	200	203
TOTAL ESTUDIS 1r CICLE	4.353	4.508

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Arquitectura (Barcelona)	380	391
Arquitectura (Sant Cugat del Vallès)	130	128
Enginyeria de Camins, Canals i Ports (Barna)	175	175
Enginyeria Informàtica (Barcelona)	400	402
Enginyeria Industrial (Barcelona)	540	554
Enginyeria Industrial (Terrassa)	300	303
Enginyeria de Telecomunicacions (Barcelona)	467	468
Enginyeria Química (Barcelona)	75	75
Matemàtiques (Barcelona)	50	52
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	2.517	2.548

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA 1997		
Títols Propis		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Graduat Superior Enginyeria Geològica (Bcn)	60	60

UPC		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	36	5.395	5.477
	Adscrits	14	1.475	1.579
	Propis	1	60	60
	TOTAL	51	6.930	7.116

PRESSUPOST 1997 UPC

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	5.590.585	6.076.427	C. 1.- Desp. de personal	12.997.406	13.450.756
C. 4.- Transf. corrents	14.302.532	14.377.770	C. 2.- Béns corrents i serv.	3.546.999	4.207.146
C. 5.- Ingres. patrim.	117.370	205.016	C. 3.- Financeres	1.237.482	1.045.563
C. 6.- Alien. d'inv. Reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	319.400	368.132
C. 7.- Transf. de capital	3.130.000	4.420.724	C. 6.- Inversions reals	6.566.200	7.991.184
C. 8.- Actius financers	423.000	6.355.299	C. 7.- Transfer. de capital	0	0
C. 9.- Passiu financers	2.500.000	2.500.000	C. 8.- Actius financers	0	20.000
			C. 9.- Passius financers	1.396.000	1.335.502
TOTAL	26.063.487	33.935.236	TOTAL	26.063.487	28.418.283

1.1.4 La Universitat Pompeu Fabra

El novembre de 1987, va quedar constància⁴³² que el Consell Executiu de la Generalitat va aprovar, a proposta del Conseller d'Ensenyament, "l'autorització per elaborar un projecte de creació de la quarta universitat que tingui en compte la demanda i la seva evolució, l'oferta de llocs de treball previstos per als titulats de cada especialitat i la necessitat de personal qualificat per dur a terme noves activitats a Catalunya, els models de possibles universitats, els tipus d'estudis, l'estimació del costos i una proposta de sistema de finançament". També queda clar que el CIC informarà el projecte tan bon punt estigui enllestit, tal i com preveu la Llei.

Per adoptar una decisió sobre el que s'havia de fer (Permanyer, 2001, p. 24), "el Departament d'Ensenyament va encarregar diversos estudis tècnics per estudiar la viabilitat del projecte. Un d'ells va ser l'informe "Proposta de criteris per la Programació Universitària de Catalunya", que va ser elaborat per un grup de treball constituït pel CIC. Els criteris que proposava aquest estudi, que van ser aprovats en la reunió del CIC,⁴³³ eren dues alternatives no excloents: la creació d'una quarta universitat a l'àrea de Barcelona, o bé la creació d'universitats a les tres capitals de província. Finalment, el Consell Executiu de la Generalitat, en la reunió del 25 de setembre de 1989, va adoptar la decisió salomònica de crear la quarta universitat a l'àrea metropolitana de Barcelona i la potenciació, amb més places i més estudis, dels centres territorials de Girona, Lleida i Tarragona-Reus".

El mes de juny del 1990 (2001), el Conseller Josep Laporte inaugurava la que va ser la primera seu oficial de la UPF, al carrer Marc Aureli, en una torreta del que havia estat el recinte de l'Institut Montserrat. El nom definitiu de la quarta universitat catalana, va ser el de l'il·lustre enginyer industrial, químic, gramàtic i filòleg, que tant va fer per la llengua catalana, Pompeu Fabra (1868-

⁴³² Acta número 49, de 16 de novembre de 1987, de la reunió del CIC.

⁴³³ Acta número 54, de 24 de juliol de 1989, de la reunió del CIC.

1948). Se li va donar per acord del Consell Executiu de 3 d'abril de 1990.

La memòria d'aquesta universitat es va presentar el desembre del 1989.⁴³⁴ Es volia crear en una “zona de l'entorn de Barcelona amb estudis inicialment de l'àrea de Ciències Socials, amb la doble finalitat d'incrementar moderadament l'oferta universitària que atengui les poblacions del Barcelonès, del Baix Llobregat i del Maresme, i de descongestionar alguns centres de la UB”. La idea era tenir la localització definitiva el mes de gener, i es volia que algun tipus de docència comencés ja l'octubre de 1990. Hi ha un torn de paraules molt crític, en què intervenen diferents representants de les universitats, però al final s'informa favorablement, però amb l'abstenció dels membres de la UAB:

La Generalitat va comprar l'edifici del Fòrum Vergés al carrer de Balmes (2001, p. 39-40), i “miraculosament, les obres es van acabar en la data prevista i el 8 d'octubre de 1990, tres-cents setze estudiants de Dret i de Ciències Econòmiques i Empresariales s'asseien, per primer cop, a les cadires de les noves aules (...). Els acompanyaven seixanta professors i cent membres del PAS. L'edifici encara feia olor de pintat”.

Un D de 1990,⁴³⁵ va nomenar el senyor Enric Argullol, comissionat de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat Nova de Catalunya (aquest era el nom que rebia als inicis). Per un altre D⁴³⁶ posterior, se'l va nomenar president de la Comissió gestora de la UPF.

Quan el projecte va entrar al Parlament, “les crítiques principals van venir del grup socialista, que va arribar a presentar una esmena a la totalitat amb text alternatiu. Gràcies a l'acord entre el grup majoritari de CiU i el principal partit de l'oposició, el PSC, es va consensuar un text més adient per a la majoria de for

⁴³⁴ Acta número 55, de 15 de desembre de 1989, de la reunió del CIC.

⁴³⁵ D 24/1990, de 23 de gener, de nomenament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a comissionat de l'Oficina per a la promoció de la Universitat Nova de Catalunya (DOGC de 2 de febrer de 1990).

⁴³⁶ D 209/1990, de 30 de juliol, de cessament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a comissionat de l'Oficina per a la promoció de la Universitat Nova de Catalunya (DOGC de 3 de setembre de 1990). D 210/1990, de 30 de juliol, de nomenament del senyor Enric Argullol i Murgadas com a president de la Comissió gestora de la Universitat Pompeu Fabra (DOGC de 3 de setembre de 1990).

ces polítiques. Finalment, (...) el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar amb un ampli consens la Llei de creació de la UPF”, amb les abstencions dels diputats d’IC-EV i d’ERC.⁴³⁷

La Llei de creació és l’11/1990, de 18 de juny. És la primera, i de moment única, universitat pública creada del no res per la Generalitat, fins i tot els seus centres adscrits no existien abans. Els centres integrats són a la ciutat de Barcelona, però en té d’adscrits a Calella, Manresa i Mataró. El seu rector des de l’inici i el 1997 era l’Excel·lentíssim i Magnífic senyor Enric Argullol i Murgadas, nomenat pel D 37/1994, de 22 de febrer i també pel D 129/1997, de 27 de maig. En El claustre d’aquesta universitat de l’11 de juny del 2001, va elegir com a Rectora la Dra. Maria Rosa Virós i Galtier, catedràtica d’universitat del Departament de Ciències Polítiques i Socials. Era la primera dona que accedia a aquest càrrec a Catalunya.

Els seus centres d’estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT POMPEU FABRA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D’ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials (Barcelona)	308	315
Ciències Empresarials (Mataró)	360	358
Enginyeria Tècnica Disseny Industrial “ELISAVA” (Barcelona).	200	140
Gestió i Administració Pública (Barna)	105	99
Gestió i Administra. Pública (Manresa)	80	49
Relacions Laborals (Barcelona)	240	244
Turisme “MARESME” (Calella)	80	58
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.373	1.263

UNIVERSITAT POMPEU FABRA 1997		
Estudis de 1r i 2 Cicle		
NOM DEL CENTRE D’ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d’Empreses (Barna)	160	155
Dret (Barcelona)	320	324
Economia (Barcelona)	160	158
Humanitats (Barcelona)	160	160
Ciències Polítiques i de l’Administració (Bcn)	100	105

⁴³⁷ Diari de sessions del Parlament de Catalunya, de 18 de juny de 1991, i Permanyer, (2001, p. 159)

UNIVERSITAT POMPEU FABRA 1997		
Estudis de 1r i 2 Cicle		
Comunicació Audiovisual (Barcelona)	80	81
Traducció Interpretació Francès (Barcelona)	20	21
Traducció Interpretació Alemany (Barcelona)	20	20
Traducció Interpretació Anglès (Barcelona)	80	85
TOTAL ESTUDIS 1r I 2n CICLE	1.100	1.109

UNIVERSITAT POMPEU FABRA 1997		
Títols Propis		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Graduat Superior Comerç Internacional (Bcn)	70	76
Graduat Superior Disseny "ELISAVA" (Bcn)	200	159
TOTAL TÍTOLS PROPIS	270	235

UPF		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	12	1.753	1.767
	Adscrits	4	720	605
	Propis	2	270	235
	TOTAL	18	2.743	2.607

PRESSUPOST 1997 UPF

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	542.721	739.294	C. 1.- Desp. de personal	4.464.163	4.372.149
C. 4.- Transf. corrents	5.063.853	5.315.401	C. 2.- Béns corrents i serv.	1.217.290	1.342.146
C. 5.- Ingres. patrim.	112.238	107.632	C. 3.- Financeres	577.451	457.878
C. 6.- Alien. d'inv. reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	6.354	55.465
C. 7.- Transf. de capital	971.964	734.316	C. 6.- Inversions reals	764.019	1.616.978
C. 8.- Actius financers	6	5.344	C. 7.- Transfer. de capital	3	6.150
C. 9.- Passiu financers	750.003	1.034.589	C. 8.- Actius financers	3.502	5.349
			C. 9.- Passius financers	408.003	7.494
TOTAL	7.440.785	7.936.576	TOTAL	7.440.785	7.863.609

1.2 Les Universitats públiques de fora de l'àmbit metropolità

L'àmbit territorial metropolità estava format⁴³⁸ per les comarques del Baix Llobregat, el Barcelonès, el Maresme, el Vallès Occidental i l'Oriental, i es va ampliar,⁴³⁹ posteriorment, a les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf.

Com ja s'ha dit, el desembre de 1989, en la mateixa data que es presentava la memòria de la que seria la UPF, es "preveu l'increment de l'oferta en nuclis de fora de Barcelona i de Bellaterra, en especial els de Girona, Lleida i Tarragona-Reus, i algun altre que eventualment es pugui considerar, amb l'objectiu, a mig termini (de quatre a sis anys), que quan aquests nuclis estiguin consolidats i tinguin els serveis i la infraestructura adients, puguin passar a ser universitats independents, tenint sempre present el respecte a l'autonomia i la personalitat jurídica, tant de les universitats actuals com de les que es vagin creant en el futur". S'hi afegeix que cal establir mecanismes de coordinació entre els centres universitaris que depenen d'universitats diverses, però que estan situats en una mateixa àrea geogràfica.

Passa un any que s'avança molt poc. No serà fins al febrer de 1991⁴⁴⁰ que es creen les oficines de promoció de les universitats de Lleida, de Tarragona-Reus, així és com s'esmentava, i de Girona. Tot seguit, comença a accelerar-se el procés. Entre aquestes dues dates, en moltes actes del CIC, consta que es parla dels requeriments que haurien de tenir aquestes universitats, però no aporten res més de substancial.

⁴³⁸ Article 3 de la L 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa. (DOGC de 8 d'abril de 1987).

⁴³⁹ L'article 2.2.a) de la L 1/1995, de 16 de març, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya. (DOGC de 31 de març de 1995).

⁴⁴⁰ D 30/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat de Lleida (DOGC de 4 de març de 1991). D 31/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat de Tarragona-Reus (DOGC de 4 de març de 1991). D 32/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat de Girona (DOGC de 4 de març de 1991). O de 2 de maig de 1991, per la qual es desplega el Decret 32/1991, de 18 de febrer, de creació de l'Oficina per a la Promoció de la Universitat de Girona (DOGC de 13 de maig de 1991).

1.2.1 La Universitat de Lleida

Té els seus orígens a finals del segle XIII. El Papa Bonifaci VIII, l'1 d'abril de 1297, li va concedir una butlla de creació. Posteriorment, Jaume II d'Aragó, el Just, amb la insistència dels estaments de la ciutat i com que ja hi havia l'aprovació pontifícia, atorga, l'1 de setembre de 1300, aquest privilegi amb una disposició que prohibia d'establir d'altres estudis generals arreu del regne.

Amb el naixement de l'Estudi General, apareix a Lleida un barri universitari on arriben estudiants procedents de tota la Corona d'Aragó i d'altres territoris, que proporcionava a la ciutat un ambient d'especial vitalitat. D'altra banda, estudiants i professors formaven una comunitat diferenciada, amb importants privilegis i immunitats, amb l'església parroquial de Sant Martí com a lloc emblemàtic de la celebracions solemnes, i amb l'ajut econòmic del municipi i del capítol catedralici.

En la primera meitat del segle XVI, la situació dels estudis universitaris es complicaria amb la creixent competència de les noves universitats que s'anaven creant en altres territoris de la Corona: Barcelona, Saragossa i València. Tot i així, les escoles de l'Estudi de Lleida van saber mantenir el seu prestigi adquirit al llarg del temps.

En la segona meitat del segle XVII, va començar el període de decadència que continuaria fins al regnat de Felip V, ja en el segle XVIII. En aquesta època, i un cop finalitzada la Guerra de Successió, el nou règim va decidir crear la nova Universitat de Cervera com a centre universitari unificador dels territoris del Principat. Lleida i Barcelona s'hi van oposar des del primer moment. Però una Reial Cèdula del 9 d'octubre de 1714 ordenà el tancament de l'antic Estudi General de Lleida, després de 417 anys de prolongada existència.

Acabava així la primera etapa de vida de la primera universitat catalana. La reforma que es duia a terme per millorar la universitat quedaria totalment desfeta a causa de la repressió que viuria Catalunya durant aquell regnat.

La creació al segle XIX, el 1841, de l'Escola Normal va constituir la primera pedra de l'actual UdL. Tot i així, es va haver d'esperar fins al 1968 perquè es produís una veritable acceleració pel que fa a la reimplantació efectiva d'estudis

universitaris, depenents de les universitats de Barcelona, UB, UAB i UPC: Dret (1968), Enginyeria Agrària (1972), Filosofia i Lletres (1975), Medicina (1977), etc.

El 12 de desembre de 1991, el Parlament de Catalunya va aprovar la llei de creació de la UdL per la L 34/1991, de 30 de desembre. La nova institució acolliria tots els estudis universitaris de la ciutat de Lleida.

El procés de constitució va quedar finalitzat amb l'aprovació, per part del Claustre Constituent, dels Estatuts de la Universitat de Lleida, el 27 d'octubre de 1994 i l'elecció i constitució posterior de tots els òrgans de govern definitius. El 1997 va començar a celebrar els seus set-cents anys. Els seus centres integrats i adscrits aquell any són a Lleida, excepte tres centres adscrits, que són a Cervera, Manresa i la Seu d'Urgell. El seu rector des del principi era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Jaume Porta i Casanellas, nomenat pel D 154/1995, de 16 de maig.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT DE LLEIDA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials (Lleida)	290	290
Educació Social (Lleida)	60	59
Enginyeria Tècnica Agrícola - Explotacions Agropecuàries. (Lleida)	40	42
Enginyeria Tècnica Agrícola - Hortofructicultura i Jardineria. (Lleida)	40	45
Enginyeria tècnica Agrícola - Indústries Agràries i Alimentaries (Lleida)	60	66
Enginyeria Tècnica Agrícola - Mecanització i Construccions Rurals (Lleida.).	40	42
Enginyeria Tècnica Forestal - Indústries Forestals - (Lleida)	40	38
Enginyeria Tècnica Forestal - Explotacions Forestals - (Lleida)	100	100
Eng. Tècnica Informàtica de Gestió (Lleida)	75	75
Eng. Tècnica Informàtica de Sistemes (Lda)	75	78
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Lleida)	80	82
Infermeria (Lleida)	60	63
Mestre d'Educació Especial (Lleida)	30	31
Mestres d'Educació Física (Lleida)	50	52
Mestre d'Educació Infantil (Lleida)	55	62
Mestre d'Educació Musical (Lleida)	30	30
Mestre d'Educació Primària (Lleida)	55	55

UNIVERSITAT DE LLEIDA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Relacions Laborals (Lleida/Cervera)	450	236
Treball Social (Lleida)	140	140
Turisme (Manresa)	50	29
Turisme "DELS PIRINEUS" (La Seu d'Urgell)	50	17
Turisme "TERRES DE LLEIDA" (Lleida)	80	68
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.950	1.700

UNIVERSITAT DE LLEIDA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Dret (Lleida)	300	174
Educació Física - INEFC (Lleida)	120	126
Filologia anglesa (Lleida)	80	76
Filologia catalana (Lleida)	50	31
Filologia francesa (Lleida)	24	7
Filologia hispànica (Lleida)	50	33
Geografia (Lleida)	40	26
Història (Lleida)	90	67
Història de l'Art (Lleida)	70	74
Medicina (Lleida)	100	107
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	924	721

UdL		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	26	1.984	1.805
	Adscrits	6	890	616
	Propis	0	0	0
	TOTAL	32	2.874	2.421

PRESSUPOST 1997 UdL

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	1.061.728	892.362	C. 1.- Desp. de personal	3.102.073	3.026.175
C. 4.- Transf. corrents	3.285.292	3.461.109	C. 2.- Béns corrents i serv.	911.435	991.456
C. 5.- Ingres. patrim.	70.833	65.202	C. 3.- Financeres	120	544
C. 6.- Alien. d'inv. reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	67.225	87.436
C. 7.- Transf. de capital	190.000	699.899	C. 6.- Inversions reals	527.000	707.454
C. 8.- Actius financers	0	0	C. 7.- Transfer. de capital	0	0
C. 9.- Passiu financers	0	5.461	C. 8.- Actius financers	0	0
			C. 9.- Passius financers	0	0
TOTAL	4.607.853	5.124.033	TOTAL	4.607.853	4.813.065

1.2.2 La Universitat de Girona

L'any 1446, un D reial d'Alfons el Magnànim estableix la fundació de l'Estudi General de Girona. Però no és fins al 1561 que s'inicia la construcció d'un edifici a la Pujada dels Alemanys, posteriorment ampliat amb l'edifici de Les Àligues, actual seu del rectorat. El 1572 s'inicia l'activitat docent de manera efectiva amb els estudis de Gramàtica i de Teologia.

L'any 1705, l'edifici de l'Estudi General és convertit en caserna. Es tracta d'un període en què les classes s'interrompen i es tornen a començar en repetides ocasions, fins que Felip V tanca les Universitats de Girona, Barcelona i Lleida, com ja s'ha explicat.

No és fins al 1844 que es torna a trobar activitat universitària, amb l'inici oficial dels estudis de Magisteri. El 1860, l'Escola Normal de Mestres es converteix en Escola Normal Superior de Mestres.

El 1869, un D del Govern autoritza els municipis a crear tota mena de centres d'ensenyament. L'Ajuntament funda la Universitat Lliure de Girona. Es comença amb la Facultat de Dret, en la doble especialitat de Dret Civil i de Dret Canònic. L'Ajuntament projecta també la creació de les Facultats de Medicina i de Farmàcia, i de les escoles de Notaria i de Veterinària. L'única Facultat que imparteix classes el curs 1871-1872 és la de Farmàcia, i dos cursos més tard es clou tota l'activitat de la curta vida de la Universitat Lliure.

El 1902 deixa de funcionar l'Escola Normal Superior de Mestres. Però el 1913 la Diputació de Girona decideix assumir les responsabilitats econòmiques que es derivin de la nova Escola Normal, que s'instaura definitivament l'any 1914. A part dels estudis de Mestre, no és fins al 1968 que es crea una altra activitat universitària: la de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica, que després es va integrar a la UPC. El 1969 s'instaura la Secció de Lletres, delegada de la Facultat de Lletres de la UAB. El 1970 es crea la Secció de Ciències, també depenent de l'Autònoma, i el curs següent es comença el primer curs de Ciències Econòmiques de la mateixa universitat.

El 1972 es reconeix provisionalment el Col·legi Universitari de Girona. Aquest s'adscriu a la UAB i es dona caràcter universitari als estudis de l'Escola

Universitària de Formació del Professorat. L'Escola d'Enginyeria Tècnica Agrícola s'integra a la UPC. S'inaugura l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials com a delegació de la mateixa Escola de Sabadell.

El 1974 es consolida l'Escola d'Estudis Comercials i Empresarials i inicien activitats a l'Escola d'Enginyeria, integrada a la UPC, que el 1976 passarà a denominar-se Escola Universitària Politècnica de Girona, amb la implantació de les carreres d'Enginyeria Tècnica Agrícola i Arquitectura Tècnica. El 1977 se signa el conveni d'integració a la UAB i el 1978 l'Escola d'Ajudants Tècnics Sanitaris passa a ser Escola Universitària d'Infermeria. L'Escola d'Empresarials s'incorpora al Col·legi Universitari.

L'any 1984 l'Ajuntament de Girona cedeix al Col·legi Universitari l'edifici de les Àligues i el convent de Sant Domènec. L'any 1989 s'aprova el reglament de l'Estudi General de Girona, que adopta el nom antic dels primers estudis universitaris a la ciutat, i que agrupa orgànicament els centres, estudis i instituts adscrits a la UAB: Lletres, Ciències, Dret, Escola d'Empresarials i l'Institut de Ciències de l'Educació.

El desembre de 1991, la L 35/1991 crea la UdG, en la qual conflueixen els estudis i centres provinents de la UAB i de la UPC. Els seus centres en l'actualitat són a Girona, en dos grans campus, al Barri Vell i a Montilivi, i diversos centres adscrits de Turisme a Barcelona, Sant Pol i Sant Feliu de Guíxols.

Fins al 1994, la Universitat és regida per una Comissió Gestora. El març d'aquest any el claustre constituent elegeix rector el Dr. Josep M. Nadal, també president de la Gestora. Un cop aprovats els estatuts, és elegit dues vegades més com a rector, el gener de 1996, nomenat pel D 25/1996, de 23 de gener, (l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Josep M. Nadal i Farreras n'era, doncs, el Rector l'any 1997), i el maig de 1999.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT DE GIRONA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Arquitectura Tècnica (Girona)	110	116
Ciències Empresarials (Girona)	300	309
Educació Social (Girona)	60	66
Enginyeria Tècnica Agrícola – Explotacions Agropecuàries (Girona)	60	64
Enginyeria Tècnica Agrícola - Indústries Agràries i Alimentàries (Girona)	90	94
Eng. Tècnica Informàtica de Gestió (Girona)	100	105
Eng. Tècnica Informàtica de Sistemes (Gna)	65	66
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial.(Girona)	110	121
Eng. Tècnica Industrial - Mecànica (Girona)	90	92
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Girona)	60	66
Infermeria (Girona)	60	65
Mestre - Educació Física (Girona)	40	41
Mestre - Educació Infantil (Girona)	80	87
Mestre - Educació Musical (Girona)	30	31
Mestre - Educació Primària (Girona)	45	48
Mestre - Llengua Estrangera/Anglès (Girona)	35	36
Turisme "ESCOLA OFICIAL" (Girona)	80	82
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.415	1.489

UNIVERSITAT DE GIRONA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Girona)	130	145
Biologia (Girona)	125	130
Ciències Ambientals (Girona)	80	82
Dret (Girona)	250	299
Enginyeria Industrial (Girona)	100	107
Filologia Catalana (Girona)	80	89
Filologia Hispànica (Girona)	65	73
Filosofia (Girona)	40	44
Geografia (Girona)	70	77
Història (Girona)	80	87
Història de l'Art (Girona)	80	80
Psicologia (Girona)	80	88
Química (Girona)	100	104
TOTAL ESTUDIS 1r I 2n CICLE	1.280	1.405

UNIVERSITAT DE GIRONA 1997		
Títols Propis		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I PO- BLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Graduat Enginyeria Disseny Industrial i Desenvolupament Producte (Girona)	60	38

UdG		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	29	2.615	2.812
	Adscrits	1	80	82
	Propis	1	60	38
	TOTAL	31	2.755	2.932

PRESSUPOST 1997 UdG

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	1.108.262	1.296.883	C. 1.- Desp. de personal	3.614.304	3.621.735
C. 4.- Transf. corrents	3.615.345	3.794.425	C. 2.- Béns corrents i serv.	930.791	1.048.087
C. 5.- Ingres. patrim.	24.524	22.389	C. 3.- Financeres	1.400	242
C. 6.- Alien. d'inv. reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	83.981	97.882
C. 7.- Transf. de capital	130.021	469.423	C. 6.- Inversions reals	247.075	658.633
C. 8.- Actius financers	28.500	1.254	C. 7.- Transfer. de capital	26.101	25.224
C. 9.- Passiu financers	3	0	C. 8.- Actius financers	3.000	2.180
			C. 9.- Passius financers	3	0
TOTAL	4.906.655	5.584.374	TOTAL	4.906.655	5.453.983

1.2.3 La Universitat Rovira i Virgili

La presència universitària a les comarques tarragonines es remunta al segle XVI, quan, per iniciativa del cardenal Gaspar Cervantes de Gaeta, es constituí una universitat a la ciutat de Tarragona, amb ensenyaments de Gramàtica, d'Arts i de Teologia. Les represàlies de Felip V de Castella després de la guerra de successió feren pràcticament desaparèixer la *Universitas Tarraco-nensis*.

En realitat, a Tarragona es mantingué un centre, l'Estudi Literari, dependent de la nova Universitat de Cervera, fins a mitjan segle XIX. En aquell mo

ment van desaparèixer els ensenyaments universitaris, llevat de l'Escola de Mestres de Tarragona, fundada poc abans, que impartia ensenyaments no universitaris fins a la seva integració a la UB, l'any 1972.

Des de finals del segle XIX fins als anys trenta, la Universitat Eclesiàstica de Tarragona va impartir títols d'ensenyament superior en Filosofia, en Teologia i en Dret Canònic. La represa dels estudis universitaris a les comarques tarragonines, no es va produir fins a la segona meitat del segle XX, seguint tres línies:

La primera: la Universitat Laboral, creada pel Ministeri de Treball el 1956, va impartir estudis de peritatge industrial a partir del curs acadèmic 1961-62 en les especialitats de mecànica, d'electricitat i de química, dependent de l'Escola de Peritatge Industrial de Terrassa. Posteriorment, el 1972, s'elimina el títol de pèrit que és substituït pel d'enginyer tècnic, el centre deixa de dependre de Terrassa i d'impartir les especialitats de mecànica i química. El 1973 va passar a anomenar-se Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial adscrita a la UPC.

La segona: la UB creà, el 1971, unes delegacions de les facultats de Filosofia i Lletres i de Ciències a la ciutat de Tarragona. De bon començament s'intentà que el rang universitari d'aquests nous estudis arribés tan amunt com fos possible. El 1972 es demana la conversió en col·legi universitari per tal d'aconseguir els ensenyaments complets del primer cicle. A pesar de les dificultats durant el curs 1974-1975, s'introdueix l'especialitat de Filologia Catalana i l'any següent la de Psicologia (Olivé, 1998). El 1977 comencen els estudis de Medicina a Reus i, el 1983, el Congrés dels Diputats crea les facultats de Filosofia i Lletres i de Ciències Químiques de Tarragona.

I la tercera: amb l'aprovació de la Llei de Reforma Universitària el 1984, la UB decideix crear la Divisió VII, perquè aplegui tots els centres d'aquesta zona: la Facultat de Filosofia i Lletres, la Facultat de Ciències Químiques, la Facultat de Medicina i l'Escola Universitària de Professorat d'EGB. Posteriorment, es creen nous centres en aquesta Divisió: el 1988, l'Escola d'Enologia a Tarragona i l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials a Reus, i, el 1990, l'Escola Uni

versitària d'Informàtica a Tarragona. Finalment, el 1991 es produeix la integració de l'Escola Universitària d'Infermeria.

Hi ha també un cert nombre de centres, dependents de diferents titularitats, que imparteixen ensenyaments a les comarques meridionals i estaven adscrits a la UB a través de la Divisió VII: l'Escola Universitària d'Infermeria Verge de la Cinta de Tortosa, l'Escola Universitària de Treball Social Sant Fructuós de Tarragona i l'Escola Social de Tarragona. S'hi han afegit posteriorment, el curs 1995-96, l'EU de Relacions Laborals Sancta Maria Maris i a partir del curs 1997-98 curs es van incorporar dos nous centres: l'EU de Ciències Empresarials Dr. Manyà i l'EU de Turisme Bettatur.

Creada per la L 36/1991 de 30 de desembre, no va poder portar el nom de cap població, com les altres dues universitats creades en la mateixa data, per la rivalitat existent entre les ciutats de Tarragona i de Reus, que ho va fer del tot impossible. Aquesta llei determina que "la URV ha d'integrar i ordenar els diversos ensenyaments universitaris que actualment s'imparteixen en les comarques meridionals i els de nova creació, que han de servir de base per al desenvolupament d'una universitat nova amb personalitat pròpia".

Al mateix temps diu: "Els objectius que es persegueixen són, entre d'altres, la millora de l'organització territorial i de la qualitat i les potencialitats del servei públic de l'ensenyament superior per facilitar l'exercici del dret a l'educació establert a l'article 25.5 de la CE, i l'augment i la millor estructuració de l'oferta de places en el conjunt de Catalunya." La mateixa llei afirma: "Amb la denominació de la Universitat es vol honrar la memòria de l'il·lustre català Antoni Rovira i Virgili, escriptor, historiador i polític, un dels més importants teoritzadors i divulgadors de la causa nacional de Catalunya, president que fou del Parlament de Catalunya i exemple de civisme, treball i estima pels valors del nostre poble."

A partir d'aquest moment s'obre el període constituent de la Universitat, que va finalitzar amb l'aprovació, feta pel Claustre el 27 de maig de 1994, dels Estatuts de la Universitat.⁴⁴¹ El seu rector el 1997 era l'Excel·lentíssim i Magnífic

⁴⁴¹ D 214/1994, de 26 de juliol; pel qual es publiquen els Estatuts de la URV (DOGC de 7 de

senyor Joan Martí i Castell, que ho havia estat des de l'inici. El D 93/1998, de 31 de març, el cessa com a rector i nomena, com a rector en funcions, l'Excm. i Mgfc. senyor Josep Oliveras i Samitier.

Després d'unes eleccions políticament molt tenses en les quals la premsa parlava d'ingerència política de la coalició de CiU a favor del primer rector, guanya el doctor Lluís Arola i Ferrer,⁴⁴² que havia estat vicerector en l'equip anterior. Aquesta successió de decrets és el reflex normatiu d'un procés tant polític com universitari.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI 1997		
Estudi de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials (Reus)	320	330
Ciències Empresarials (Tortosa)	80	86
Enginyeria Tècnica Agrícola - Indústries Agràries i Alimentàries (Tarragona)	40	44
Eng. Tècnica. Industrial - Electricitat (Tga)	60	70
Eng. Tècnica Informàtica de Gestió (Tga)	120	122
Eng. Tècnica Informàtica de Sistemes (Tga)	120	126
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial. (Tarragona)	120	125
Enginyeria Tècnica Industrial - Química Industrial (Tarragona)	60	63
Fisioteràpia (Reus)	73	75
Infermeria (Tarragona)	80	83
Infermeria "VERGE DE LA CINTA" (Tortosa)	70	76
Mestre - Educació Especial (Tarragona)	40	45
Mestre - Educació Física (Tarragona)	40	43
Mestre - Educació Infantil (Tarragona)	40	41
Mestre - Educació Musical (Tarragona)	40	43
Mestre - Educació Primària (Tarragona)	40	42
Mestre - Llengua Estrangera (Tarragona)	50	51
Relacions Laborals (Tarragona)	320	347
Relacions Laborals (El Vendrell)	80	47
Turisme " BETTATUR" (Tarragona)	80	88
Treball Social (Tarragona)	150	160
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	2.023	2.107

setembre de 1994).

⁴⁴² D 121/1998, de 26 de maig, de cessament del doctor Josep Oliveras i Samitier com a rector en funcions de la Universitat Rovira i Virgili (DOGC de 2 de juny de 1998). D 122/1998, de 26 de maig, de nomenament del doctor Lluís Arola i Ferrer com a rector de la Universitat Rovira i Virgili (DOGC de 2 de juny de 1998).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Reus)	125	132
Dret (Tarragona)	125	127
Enginyeria Química (Tarragona)	100	100
Filologia Anglesa (Tarragona)	80	80
Filologia Catalana (Tarragona)	60	47
Filologia Hispànica (Tarragona)	40	45
Geografia (Tarragona)	50	51
Història (Tarragona)	110	113
Medicina (Reus)	108	114
Pedagogia (Tarragona)	50	59
Psicologia (Tarragona)	100	102
Química (Tarragona)	150	156
TOTAL ESTUDIS 1r I 2n CICLE	1.098	1.126

URV		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	28	2.662	2.776
	Adscrits	5	460	457
	Propis	0	0	0
	TOTAL	33	3.121	3.233

PRESSUPOST 1997 URV

INGRESSOS			DESPESES		
TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT	TIPUS	INICIAL	LIQUIDAT
C. 3.- Taxes	1.598.015	1.429.863	C. 1.- Desp. de personal	4.278.763	4.017.018
C. 4.- Transf. corrents	4.163.785	4.313.744	C. 2.- Béns corrents i serv.	1.282.047	1.224.995
C. 5.- Ingres. patrim.	28.479	35.627	C. 3.- Financeres	2	1.032
C. 6.- Alien. d'inv. reals	0	0	C. 4.- Transfer. corrents	57.264	85.404
C. 7.- Transf. de capital	252.206	517.737	C. 6.- Inversions reals	431.860	722.834
C. 8.- Actius financers	79.921	19.002	C. 7.- Transfer. de capital	0	0
C. 9.- Passiu financers	0	0	C. 8.- Actius financers	72.470	19.402
			C. 9.- Passius financers	0	0
TOTAL	6.122.406	6.315.973	TOTAL	6.122.406	6.070.685

1.3 El reconeixement legal de les universitats privades

L'article 27 apartat 6 de la CE diu: “Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins el respecte als principis constitucionals”. Com es veu, aquí es parla de creació: qualsevol, doncs, en pot crear una, anar al registre i inscriure-hi un nom. Però per poder donar títols oficials, que és l'important, cal el reconeixement per part de les institucions públiques, com es veurà a continuació.

La LORU⁴⁴³ en el títol vuitè, que parla d'Universitats privades, les defineix concretament en l'article 58, com les que són reconegudes com a tal: “a) Per Llei de l'Assemblea Legislativa de la CA en l'àmbit territorial de la qual s'hagin d'establir. O b) Per Llei de les Corts Generals, a proposta del Govern, d'acord amb el Consell de Govern de la CA en el territori en què hagi d'establir-se”.

És el Govern central, previ informe del *Consejo de Universidades*, qui determina el nombre de centres i les exigències materials i de recursos humans mínims necessaris que han de reunir aquestes universitats per ser reconegudes. Evidentment, la proposta surt de la pròpia universitat. Per altra banda, les universitats privades es regeixen per les seves pròpies normes d'organització i funcionament.

Per tal de desenvolupar aquests aspectes, es va publicar, el 1991, un RD⁴⁴⁴ que tenia com a objectiu principal establir les normes bàsiques per a la creació i reconeixement d'universitats i centres universitaris que impartissin ensenyaments amb els qual es poguessin obtenir títols oficials.

Preveu que no es podran adscriure a les universitats públiques aquells nous centres que pertanyin a una mateixa entitat titular quan el nombre d'ensenyaments que pretengui impartir portin a l'obtenció de títols oficials igual o superior al mínim fixat per a la constitució d'una universitat. Considera que l'entitat haurà d'assolir un nivell de desenvolupament acadèmic i organitzatiu

⁴⁴³ LO 11/1983, de 25 d'agost, de Reforma Universitària (BOE d'1 de setembre de 1983). (Modificada per STC 26/1987; Desenvolupat l'art. 26.1 pel RD 69/2000).

⁴⁴⁴ RD 557/1991, de 12 d'abril, sobre creació i reconeixement d'Universitats i de Centres Universitaris (BOE de 20 d'abril de 1991). (Ampliat pel RD 485/1995).

suficient que la capaciti per aconseguir la responsabilitat de convertir-se en universitat.

Les universitats privades “seran aquelles reconegudes pels òrgans legislatius corresponents i el titular de la qual sigui una persona física o jurídica de caràcter privat”.

L'article cinquè estableix els requisits comuns de creació i establiment d'universitats de qualsevol tipus. En ambdós casos, hauran de comptar amb els departaments o estructura docent necessària per a l'organització i desenvolupament dels ensenyaments que portin com a mínim a obtenir vuit títols de caràcter oficial i que acreditin els ensenyaments de Diplomatura, Arquitectura Tècnica, Enginyeria Tècnica, Llicenciatura, Arquitectura o Enginyeria, de les quals no menys de tres impartiran el segon cicle i almenys una haurà de ser de ciències experimentals o d'estudis tècnics.

Referent a la gestió i l'organització administrativa, es crearan les facultats i les escoles pertinents. Els ensenyaments hauran de ser de cicles complets, i la seva superació haurà de donar dret a l'obtenció del corresponent títol oficial, amb validesa en tot el territori nacional.

També s'estableix que el personal docent de cada Universitat no podrà ser inferior a la proporció 1/25, és a dir, un professor cada 25 alumnes. El professorat universitari en el seu conjunt es conformarà com a mínim d'un 30% de Doctors per a ensenyaments de primer cicle, i un 70% per als de segon cicle. Per als ensenyaments de tercer cicle, el 100% dels professors hauran de ser doctors. El percentatge de doctors per a tot el centre no podrà ser inferior al 50%.

En l'article 6.5 diu que el professorat de les universitats privades no podrà ser funcionari d'un cos docent universitari en actiu i destinat a una universitat pública. Posteriorment, especifica que, a més dels requisits comuns, hauran de complir el següents:

Assegurar que les normes per les quals haurà de regir-se seran conformes als principis constitucionals, amb especial èmfasi al principi de llibertat acadèmica.

Comprometre's a mantenir en funcionament la universitat i els seus centres durant el període mínim per tal que els alumnes puguin finalitzar els estudis amb un rendiment normal.

Aportar els estudis econòmics bàsics que assegurin la viabilitat financera del projecte, incloent-hi les partides que assegurin el desenvolupament de la recerca, i un percentatge destinat a beques i ajuts a l'estudi.

Per últim, aclareix que l'expedient a presentar per a la seva creació i reconeixement haurà de constar dels següents documents:

Justificació dels ensenyaments a impartir i del nombre de centres i places escolars que pretenen cobrir-se, inici del curs acadèmic i el seu calendari.,

Justificació dels objectius i programes de recerca previstos.

Justificació de la plantilla de professorat i del PAS i la previsió del seu increment anual.

Determinació de l'emplaçament dels diferents centres i la seva situació en l'àmbit territorial de la CA, amb una memòria justificativa i d'especificació dels edificis, de les instal·lacions existents amb la seva descripció física justificant la seva titularitat.

Acreditació de la personalitat dels promotors, així com la presentació de les normes d'organització i funcionament.

Per últim, es determina que la posada en funcionament d'aquestes universitats serà autoritzada per l'administració competent en un termini no superior a sis mesos, prèvia comprovació de si s'acompleixen els requisits exigits i han estat homologats pel Govern els corresponents títols oficials que es volen expedir.

1.3.1 La Universitat Ramon Llull

És la degana de les universitats privades de Catalunya. El 10 d'octubre de 1989 va ser creada, a Barcelona, la Fundació Privada de Catalunya per a la Universitat Ramon Llull, com a institució, sense ànim de lucre, de caràcter benè

fico-docent i sotmesa a la legislació de la Generalitat de Catalunya.

L'objecte d'aquesta Fundació era "la creació d'una Universitat Privada d'inspiració cristiana, fomentada en criteris de professionalitat i eficiència de cara a assolir i potenciar un ensenyament integral i recerca científica d'alta qualitat dins d'una perspectiva humanitzadora que respongui a les complexes necessitats de la societat actual, tal i com consta a l'ideari de la Universitat Lliure i d'inspiració Cristiana de la Carta Fundacional".

El febrer de 1990⁴⁴⁵ ja es va distribuir en el CIC, la documentació de la universitat privada Ramon Llull amb un informe dels serveis jurídics del Departament d'Ensenyament, on no queda clar que el CIC, o el *Consejo de Universidades*, s'hi hagin de pronunciar. Hi ha un intens debat i finalment es constata que el CIC ha pres coneixement de la universitat, i es demana un dictamen al Gabinet Jurídic Central sobre si l'informe és preceptiu, o no. En la reunió següent es fixen uns requisits mínims per al reconeixement de les universitats privades.

En compliment del mandat estatutari, la mateixa Fundació va crear formalment la URL, per acord de l'1 de març de 1990, que va ser elevat a l'escriptura pública, el 9 de març del mateix any.

La complexitat d'ordre de tècnica jurídica major que han hagut de resoldre els seus estatuts prové del fet que la URL, per mandat fundacional exprés, gestiona els centres que la integren a través d'Institucions que conserven la seva personalitat jurídica, patrimoni i responsabilitat pròpia, la qual cosa no impedeix, però, la possibilitat que la pròpia universitat pugui crear altres centres que gestioni directament i que s'integrin en la seva mateixa personalitat, patrimoni i responsabilitat.

Aquí es veu la singularitat organitzativa més rellevant de la URL, que s'estructura, a més, sobre el principi d'un pacte federatiu entre la universitat, titular formal i responsable dels centres que la componen, d'una banda, i de l'altra les diverses entitats que assumeixen la gestió de cadascun dels diferents

⁴⁴⁵ Acta número 56, de 6 de febrer de 1990, de la reunió del CIC.

centres, amb els seus propis recursos humans, tecnològics i patrimonials.

En la reunió de juny,⁴⁴⁶ el Conseller informa que les observacions fetes al ple anterior del CIC han estat trameses als promotors d'aquesta universitat, que n'han fet una revisió, i que després ha estat tramesa al Departament d'Ensenyament i al *Consejo de Universidades*, per seguir el procés reglamentari que s'utilitza amb les universitats públiques, ja que no queda clar quin procediment s'hauria de seguir.

En la sessió plenària número 71 de la tercera legislatura del Parlament de Catalunya,⁴⁴⁷ presidida pel Molt Honorable Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda, es debat el projecte de llei d'aquesta universitat.

Primer intervé l'Honorable Conseller d'Ensenyament Sr. Josep Laporte, qui, entre d'altres coses, deixa constància que “el President de la Fundació Privada de Catalunya per la URL, que es va crear el 10 d'octubre de 1989, amb la finalitat d'oferir una altra opció universitària, va presentar, el 29 de desembre del mateix any, el projecte de creació de la URL al Departament d'Ensenyament, projecte que, més que de creació, és de reconeixement d'un ens ja creat”.

Més endavant, també afegeix que “la nova universitat garanteix a l'alumne un període mínim de funcionament, de tal manera que aquells que hagin començat estudis en aquesta universitat puguin finalitzar-los-hi, sempre que observin un rendiment acadèmic normal”.

El CDS presenta una esmena sobre el finançament, que és rebutjada per 1 vot a favor, 59 en contra i 19 abstencions, ja que queda clar que el finançament bàsic d'aquesta universitat ha de ser de tipus privat. Bo i així, el projecte de llei queda aprovat per unanimitat. En l'explicació de vot, en nom del grup socialista, el sr. Magí Cadevall i Soler deixa clar que aquesta és una universitat privada, “però que presta un servei públic” i que “en cap projecte de llei anterior han trobat tanta receptivitat en el grup de la majoria i que això sol, ja seria un

⁴⁴⁶ Acta número 58, de 5 de juny de 1990, de la reunió del CIC.

⁴⁴⁷ Diari de sessions del Parlament de Catalunya, de 24 d'abril de 1991.

motiu important per votar a favor d'aquesta Llei".

Es va reconèixer pel Parlament de Catalunya, amb la L 12/1991, de 10 de maig, essent els fundadors l'actual Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya, l'origen de la qual es remunta al segle passat; l'Institut Químic de Sarrià, que va posar en marxa les seves activitats universitàries l'any 1916; la Fundació Blanquerna, fundada fa mig segle amb Magisteri, i l'Escola d'Enginyeria de La Salle. El 1989 totes aquestes institucions, juntament amb el Cardenal Jubany i la Fundació Cercle d'Economia, varen constituir la Fundació que va crear la Universitat. Posteriorment, s'hi incorporaren ESADE, l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona i la fundació EMI. El seu rector des dels inicis i el 1997, era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Miquel Gassiot i Matas, però el seu nomenament no es va publicar al DOGC.

El primer any del seu reconeixement, el 1991, la URL ja va afegir-se al procés unificat de preinscripció, o millor dit, va continuar essent-hi, ja que abans els seus centres hi eren com a adscrits a la UB i a la UPC. En la campanya posterior, van decidir sortir-ne i emprar l'autonomia que les lleis li permetien, aplicant el seu propi sistema d'accés, que volia ser més personalitzat.

Per organitzar l'accés, utilitza diferents criteris de selecció, segons el centre, però bàsicament fan servir les notes, especialment les de les PAAU, per als alumnes que les tenen, com a primer indicador, i després fan proves de perfil, tests d'admissió i entrevistes personals per veure l'aptitud i l'interès dels candidats.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT RAMON LLULL 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Arquitectura Tècnica (Barcelona)	35	59
Ciències Empresarials "EMI" (Barcelona)	120	183
Educació Social "Blanquerna" (Barcelona)	210	209
Enginyeria Tècnica Informàtica Sistemes "La Salle" (Barcelona)	70	69
Enginyeria Tècnica Sistemes Electrònics "La Salle" (Barcelona)	70	70
Eng. Tèc. Telecomunicacions - Sistemes de Telecomunicacions "La Salle" (Barcelona)	70	80

UNIVERSITAT RAMON LLULL 1997		
Estudis de 1r Cicle		
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions - Telemàtica "La Salle" (Barcelona)	70	47
Enginyeria Tècnica So i Imatge (Barcelona)	70	85
Fisioteràpia "Blanquerna" (Barcelona)	160	192
Infermeria "Blanquerna" (Barcelona)	160	191
Logopèdia "Blanquerna" (Barcelona)	80	84
Mestre - Educació Especial "Blanquerna" (BCN)	60	66
Mestre - Educació Física "Blanquerna" (BCN)	60	65
Mestre - Educació Infantil "Blanquerna" (BCN)	60	132
Mestre - Educació Musical "Blanquerna" (Barna)	30	35
Mestre - Educació Primària "Blanquerna" (BCN)	60	133
Mestre - Llengua Estrangera "Blanquerna" (BCNa)	30	30
Relacions Laborals (Barcelona)	140	117
Treball Social de l'ICESB (Barcelona)	200	213
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.755	2.060

UNIVERSITAT RAMON LLULL 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Arquitectura (Barcelona)	35	77
Administració i Direcció d'Empreses "IQS" (BCN)	80	123
Administració i Direcció d'Empreses "ESADE" (Barcelona)	280	277
Comunicació Audiovisual "Blanquerna" (Bcn)	120	133
Dret "ESADE" (Barcelona)	100	87
Enginyeria Industrial (Química) (Barcelona.)	45	57
Filosofia (Barcelona)	60	25
Periodisme "Blanquerna" (Barcelona)	110	103
Publicitat i Relacions Públiques "Blanquerna" (Barcelona)	120	113
Química "IQS" (Barcelona)	45	57
Psicologia "Blanquerna" (Barcelona)	120	220
Pedagogia "Blanquerna" (Barcelona)	40	37
TOTAL ESTUDIS 1r I 2n CICLE	1.155	1.309

UNIVERSITAT RAMON LLULL 1997		
Títols Propis		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Graduat Superior en Disseny Tèxtil i Moda (Sabadell)	30	30
Graduat Superior en Disseny Industrial (Sabadell)	15	16
Graduat Superior en Disseny Gràfic, (Sabadell)	30	31
Graduat en Enginyeria Multimèdia "La Salle" (BCN)	80	77
TOTAL TÍTOLS PROPIS	155	154

URL		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	31	2.910	3.369
	Adscrits	0	0	0
	Propis	4	155	154
	TOTAL	35	3.065	3.523

1.3.2 La Universitat Oberta de Catalunya

El novembre de 1990,⁴⁴⁸ després de 13 anys de no poder arribar a acords de cap tipus amb la UNED i d'haver-ho estat debatent molt, es planteja establir un ensenyament universitari a distància que sigui propi de Catalunya. El Gabinet Jurídic Central reflecteix en un dictamen que la Generalitat de Catalunya "té competències suficients per organitzar aquests estudis".

La voluntat de la Generalitat era la d'oferir ensenyaments universitaris no presencials, per tal de facilitar l'accés a totes les persones que, per raons personals, laborals, de residència o de qualsevol altre tipus, desitgessin cursar aquests ensenyaments. Es volia afavorir l'ensenyament a distància, a totes les persones capacitades, sense tenir en compte altres limitacions que la dels seus mèrits acadèmics. Per això es va decidir potenciar una oferta pròpia d'aquests ensenyaments, ja que Catalunya en tenia una oferta insuficient, si es tenen presents les necessitats socials i culturals del país.

La persona encarregada de tirar endavant aquest projecte seria el Dr. Gabriel Ferraté, que el 1994⁴⁴⁹ havia cessat de rector de la UPC, 27 dies després va ser nomenat, per D,⁴⁵⁰ delegat del Departament de la Presidència en matèria d'ensenyament universitari a distància. Mitjançant escriptura pública de 6 d'octubre de 1994, es crea la Fundació per a la UOC (FUOC), entitat sense

⁴⁴⁸ Acta número 60, de 27 de novembre de 1990, de la reunió del CIC.

⁴⁴⁹ D 92/1994, de 3 de maig, de cessament del doctor Gabriel Ferraté i Pascual com a rector de la Universitat Politècnica de Catalunya (DOGC de 9 de maig de 1994).

⁴⁵⁰ D 121/1994, de 30 de maig, de nomenament del doctor Gabriel Ferraté i Pascual com a delegat del Departament de Presidència en matèria d'ensenyament universitari a distància de Catalunya (DOGC de 3 de juny de 1994).

afany de lucre. La FUOC serà el sistema que tindrà la UOC per integrar-se en el sistema universitari públic de Catalunya sota una fórmula jurídica de dret privat. La carta fundacional d'aquesta entitat incorpora la Generalitat al seu patronat.

Va ser reconeguda per la L 3/1995⁴⁵¹ de 6 d'abril, com una universitat privada. Segons la pròpia L neix “amb una formulació jurídica pensada per a l'especial naturalesa de l'ensenyament a distància, que li permeti un funcionament flexible i àgil i una òptima utilització dels recursos emprats”.

Per tal d'assegurar la viabilitat del projecte, però sense que representi cap discriminació en els preus de matrícula, es considera necessari finançar-la majoritàriament amb recursos públics. L'aportació d'aquests recursos la determinarà la Generalitat. Per això s'estableix el control parlamentari de les seves activitats, la necessitat que el nomenament i el cessament de la seva màxima autoritat acadèmica sigui ratificada pel Govern, la presència d'una representació majoritària de l'administració en el patronat de la fundació i una representació de les universitats públiques catalanes en el consell de la fundació. El Govern també ratifica les normes d'organització i de funcionament de la Universitat i aprova la composició i les funcions del consell de la fundació. També els estudis que ofereix s'atenen a la programació del sistema universitari de Catalunya

El control que exerceix el Parlament de la UOC passa perquè la Universitat presenti anualment una memòria de les seves activitats i per donar-li compte de les seves actuacions. La L també contempla que “ofereix proves d'accés per a persones més grans de vint-i-cinc anys, a les quals pot oferir també els cursos de preparació corresponents”.

La UOC va representar una revolució en el sector: oferia uns estudis no presencials, amb l'ordinador personal i Internet com a mitjans de treball. Va començar amb tres carreres: Dret de primer i segon cicle, Empresarials de primer cicle i Psicopedagogia de només segon cicle. Totes van tenir molt d'èxit.

⁴⁵¹ L 3/1995, de 6 d'abril, de reconeixement de la Universitat Oberta de Catalunya (DOGC de 21 d'abril de 1995).

El seu rector el 1997, i des de l'inici d'activitats, era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Gabriel Ferraté i Pascual nomenat, aquest cop, per R de 6 de maig de 1997, per la qual es fa públic l'acord del Govern de 15 d'abril de 1997, pel qual es ratifica el nomenament de l'esmentat doctor. Això és així perquè, tal com s'ha explicat, l'article 8.5 de la L de reconeixement diu textualment que "ateses les característiques especials de la UOC, el nomenament i el cessament del rector, han d'ésser ratificats, a instàncies del Patronat i un cop escoltat el Consell, pel Govern de la Generalitat".

L'accés a la UOC és fa per semestres, un al febrer i l'altre a l'octubre. I a més, aquesta universitat diferenciava, si es tractava d'un grup pilot, o un grup regular. Per a l'accés als grups pilot, que són els que es fan quan un estudi és nou, i tenen un límit d'unes cent places, es té en compte el percentatge de sol·licituds de cadascuna de les cinc zones geogràfiques que s'han predeterminat, i, dins de cada zona, es té en compte els perfils segons el grup d'edat o la procedència acadèmica. Després d'això, la preferència és per estricte ordre de qualificació. D'altra banda, les persones que es matriculen en aquests grups reben una atenció especial i, alhora, es comprometen a col·laborar amb la institució. Per als grups ordinaris, s'assignen, prèviament, percentatges segons la zona i, dintre de cadascuna, van per estricte ordre de nota. Això era així el 1997; actualment, no hi ha diferència entre grup pilot i ordinari.

Per les seves pròpies especificitats d'ensenyament a distància, no presencial, que vol aprofitar les possibilitats que les noves tecnologies ofereixen i que accepta alumnes nous dos cops l'any, no ha entrat mai en el procés de la preinscripció. No figura la població en el centre d'estudi, perquè és virtual, i, encara que la seu central és a Barcelona, es pot estudiar a qualsevol lloc.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials	936	936
Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió	212	212
Enginyeria Tècnica Informàtica de Sistemes	228	228
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.376	1.376

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Dret	614	614
Humanitats	532	532
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	1.146	1.146

UOC		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	5	2.552	2.552
	Adscrits	0	0	0
	Propis	0	0	0
	TOTAL	5	2.522	2.522

1.3.3 La Universitat de Vic

Com es podrà observar, l'any de l'estudi va ser un any molt intens en la proliferació d'universitats privades: se'n van reconèixer dues. La UVic va iniciar els tràmits el juliol de 1996, amb el lliurament al CUR per part dels seus promotors, les fundacions universitàries Jaume Balmes i Eusebi Molera, de la memòria per al reconeixement, on plantejaven l'inici d'activitats el curs 1997/1998 i la plena implantació el 2002/2003.

El novembre, en una acta del CIC,⁴⁵² ja consta que s'ha presentat la memòria, i que ha estat estudiada a la Comissió de Programació. Hi ha un intens debat en el plenari del CIC, on es posa de relleu especialment la funció d'equilibri territorial, en l'àmbit de l'ensenyament superior, que han exercit aquestes fundacions i que per això es mereixen un tractament especial. El rector Dr. Miquel Gassiot, de la URL, saluda la iniciativa d'aquesta universitat, però lamenta que a la universitat que més directament afecta "no hagi tingut la possibilitat de participar prèviament en el debat".

Al final d'aquest debat, s'acorda que s'emeti un informe favorable. Se celebra la votació amb els resultats següents: 13 vots a favor, 5 vots negatius i 10 abstencions. En la votació, "el rector de la UPF va ser l'únic rector que no va

⁴⁵² Acta número 82, de 26 de novembre de 1996, de la reunió del CIC.

votar a favor de la seva creació, advertint que ben aviat rebria subvenció pública, com així ha succeït” (Permanyer, 2001, p. 195). El rector Dr. Miquel Gassiot deixa constància “que en ser membre, invitat no pot votar.”

Amb els informes de què disposava, en la sessió plenària número 34 de la cinquena legislatura del Parlament de Catalunya,⁴⁵³ presidida pel Molt Honorable Sr. Joan Reventós i Carner, es debat el projecte de llei d'aquesta universitat.

Primer intervé l'Honorable Conseller de la Presidència Sr. Xavier Trias, que entre d'altres coses diu que “el projecte ve avalat per dues dècades d'intensa activitat que, més enllà de l'activitat docent reglada, s'ha estès en els àmbits de la recerca, de la formació continuada, i de l'activitat editorial”. I que “tenint en compte el compliment de tots els requisits legals, els compromisos assumits per la fundació titular de la universitat i l'informe favorable del CIC, és de justícia i es justifica el reconeixement pel Parlament”.

En el debat, el sr. Magí Cadevall, en nom del grup parlamentari socialista, demana que aquesta universitat pugui col·laborar amb el CIC, i deixa clar que està pensant amb la preinscripció, encara que això requereixi l'acord del Govern i de les universitats públiques, i també en tot allò que pogués ajudar a la seva consolidació. El sr. Enric Castellnou i Alberch, del grup parlamentari de CiU, vol deixar constància que la UVic és “al cent per cent una universitat de servei públic: és privada però amb vocació de servei públic”.

Acabat el debat, es van retirar totes les esmenes reservades per ser defensades davant el Ple del Parlament. El projecte de llei va ser aprovat per 112 vots a favor, cap en contra i cap abstenció; per tant, per unanimitat dels diputats i diputades presents a la cambra. Aquell dia, hi havia a la seu del Parlament el que seria el seu rector, l'alcalde de Vic i d'altres personalitats relacionades amb aquesta universitat.

Va ser reconeguda per la L 5/1997 de 30 de maig, i tenia com a suport els diferents ens territorials presents al seu territori, i, en especial, l'Ajuntament de

⁴⁵³ Diari de sessions del Parlament de Catalunya de 21 de maig de 1997.

Vic. És una universitat privada que integra els Estudis Universitaris de Vic, de la Fundació Universitària Balmes, que com Escola de Mestres va començar a funcionar l'any 1977, que tenia com a precedent, el 1972, l'entitat promotora de l'Escola Universitària de Mestres, formada per l'Ajuntament, el Bisbat, els pares dels alumnes i els professors. Va créixer amb altres estudis que eren adscrits a les universitats UB, UAB i UPC. Els seus orígens històrics es podrien buscar a l'Escola catedralícia medieval. El seu rector el 1997 era l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Ricard Torrents i Bertrana. L'anunci del seu nomenament va ser publicat al DOGC el 7 de juliol de 1997.

La divisa de la nova universitat és un vers de Lucà que diu: "*Scientiae patriaeque impendere vitam*" ("Esmerçar la vida al servei de la ciència i de la comunitat / pàtria.")

La UVic va ser la darrera universitat a incorporar-se al procés de preinscripció. El seu rector va signar a Barcelona el 18 de febrer de 1998 un conveni de col·laboració entre les universitats públiques, representades pels seus respectius rectors, i el CUR, per a l'accés dels estudiants a la UVic mitjançant els mecanismes establerts per l'OPU.

En aquest cas, cal tenir en compte el que diu el preàmbul de la Llei de reconeixement: "La UVic (...) parteix de la decidida voluntat de col·laborar amb les restants universitats del sistema universitari català, per tal de donar un nou impuls a l'aportació efectuada fins ara pels Estudis Universitari de Vic a la societat. En el marc d'aquesta col·laboració institucional, la UVic podrà comptar amb el suport de les estructures que les universitats públiques constitueixen, per mitjà del CIC".

La UVic posa especial èmfasi en el caràcter d'universitat catalana. El distintiu de les seves activitats es troben en els referents tant catalans com europeus, en la formació plurilingüe, en la configuració d'un projecte personal d'aprenentatge, en la innovació tecnològica i en l'activitat editorial.⁴⁵⁴ La realitat nacional catalana, tant des del punt de vista de la comprensió, com del de la i

⁴⁵⁴ La UVic està molt vinculada a EUMO editorial, per això es fa aquesta menció.

identificació, haurà de ser objecte privilegiat de la docència i de l'estudi. La llengua catalana n'ha de ser un signe extern, constant i comú d'identitat. L'àmbit universal dels seus interessos científics i formatius s'ha de concretar, també, des de la punt de vista dels interessos de la societat catalana⁴⁵⁵.

En l'accés es regeix per les normes de les universitats públiques i les que es fixen amb coordinació amb el CIC i l'OPU.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT DE VIC 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Ciències Empresarials (Vic)	300	104
Enginyeria Tècnica Agrícola Indústries Agràries Alimentàries (Vic)	120	72
Enginyeria Tècnica Telecomunicacions - Sistemes Telecomunicacions (Vic)	120	28
Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió (Vic)	100	29
Enginyeria Tècnica Industrial - Electrònica Industrial (Vic)	100	30
Infermeria (Vic)	100	161
Mestre - Educació Especial (Vic)	50	56
Mestre - Educació Infantil (Vic)	50	106
Mestre - Educació Primària (Vic)	100	106
Mestre - Llengua Estrangera (Vic)	50	60
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	1.090	752

UNIVERSITAT DE VIC 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Vic)	100	43
Traducció i Interpretació - Anglès (Vic)	120	56
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	220	99

VIC		Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	12	1.310	851
	Adscrits	0	0	0
	Propis	0	0	0
	TOTAL	12	1.310	851

⁴⁵⁵ Extret d'una de les seves memòries: Universitat de Vic, (Fundació Universitària Balmes). (1998). Memòria 1997-98. Vic: Autor.

1.3.4 La Universitat Internacional de Catalunya

Quatre mesos més tard que a la UVic, l'1 d'octubre, li va tocar el torn a la UIC, llavors Universitat Lliure de Catalunya. El procés havia començat el juny de 1996, amb el lliurament una memòria explicativa del projecte, alguns mesos abans que la UVic. Però el seu reconeixement no es va començar a estudiar fins a la reunió del CIC de febrer de 1997,⁴⁵⁶ en la qual el president del Consell diu que ha reclamat documentació a l'entitat promotora d'aquesta universitat, i, com que no ha arribat, "es posposa l'informe".

En la reunió següent,⁴⁵⁷ torna a aparèixer a l'ordre del dia, es comenta que es disposa d'un informe de la DGU i d'un dictamen de la Comissió de Programació. L'informe de la DGU diu que la llicenciatura de Medicina no es podrà implantar, però que els requisits mínims per al reconeixement d'universitats s'acompleixen. El dictamen de la comissió es posa a consideració dels membres del plenari, bé en forma d'assentiment o bé de votació. En el torn d'intervencions hi ha una gran participació, en molts casos tensa, l'únic que felicita la iniciativa és el rector Dr. Miquel Gassiot. Hi ha qui veu una transgressió i motiu de denúncia del conveni: el fet que la Fundació Familiar Catalana, promotora de la UIC, es reservi el dret d'excloure de l'activitat universitària aquelles persones que exercitin pràctiques mèdiques contràries als principis inspiradors de la universitat. El president respon que "atès que no s'autoritzarà la impartició de Medicina, no es pertinent plantejar aquest tema".

Altres intervencions demanen corregir el terme "Lliure", i fins i tot alguns el troben inacceptable o "contrari a l'esperit de la comunitat universitària catalana". Tampoc no es veu amb bons ulls que aquesta institució pugui captar professors o recursos públics. Una altra intervenció diu: "No s'ha d'oblidar que aquesta universitat es pretén crear del braç d'una institució que es diu que té un dèficit acumulat de no menys de 26.000 milions de pessetes". També preocupa les qüestions de les beques i del finançament.

⁴⁵⁶ Acta número 83, d'11 de febrer de 1997, de la reunió del CIC.

⁴⁵⁷ Acta número 84, d'11 de mar de 1997, de la reunió del CIC.

El tema dels representants dels estudiants en els òrgans de govern es veu com a poc elaborat i es demana que se'ls tingui més en compte. Finalment, el document queda aprovat per assentiment. El rector Dr. Miquel Gassiot torna a deixar constància que ell no té dret a vot.

Davant de la pregunta de si és normal que una universitat pendent de ser reconeguda faci públic el nomenament del rector, del president del consell social i del secretari general, el president del CIC aclareix que la universitat ja està creada, per tant pot nomenar qui vulgui, però el que no pot és exercir la docència fins que el Parlament de Catalunya la reconegui.

Un cop passat el tràmit de l'informe del CIC, en la sessió plenària número 38⁴⁵⁸ de la cinquena legislatura del Parlament de Catalunya, de 25 de setembre de 1997, presidida pel Molt Honorable Sr. Joan Reventós, es debat el projecte de llei de reconeixement de la UIC.

Primer intervé, com és preceptiu, l'Honorable Conseller de la Presidència Sr. Xavier Trias, que esmenta "que aquesta nova oferta universitària, en ser de naturalesa privada, no ha de representar cap càrrega per als pressupostos de la Generalitat" i que les reserves sobre el nom "foren comunicades als promotors, els quals les varen atendre en el període de tramitació del projecte de llei en aquesta cambra".

Hi ha dues esmenes a la totalitat. La primera del Grup IC-EV, defensada pel sr. Ignasi Riera i Gassiot, que basa les raons del no del seu grup en el fet "que no creiem que sigui un projecte necessari per a l'actual mapa universitari català, que no respon amb prou garanties al concepte d'universitat en aspectes tan bàsics com la dedicació a la recerca, que no advertim prou garanties en qüestions tan fonamentals com la llibertat de càtedra i que estem en contra dels mètodes en la presentació pública d'aquest projecte privat". La segona intervenció és del PSC, defensada per la sra. Montserrat Duch i Plana, que considera que és una iniciativa del tot respectable, "tot i algunes irregularitats en el seu procés: estudiants clandestins de Medicina, fracàs del projecte de la llicenciatura de

⁴⁵⁸ Diari de sessions del Parlament de Catalunya de 25 de setembre de 1997.

Medicina, fracàs en l'establiment a les Terres de l'Ebre, anuncis de dubtosa legalitat,..."

Els motius que justifiquen la seva esmena a la totalitat són vuit: "denominació, centres i titulacions, finançament, llibertat de càtedra, canvi d'escenari", entenent per això que primer el CIC informa sobre quinze titulacions, el març el *Consejo de Universidades* i el CUR emeten informes sobre tretze, i el maig, en el projecte, n'hi consten nou. Els altres motius són "l'incompliment de la legislació sobre universitats privades, recerca i finalment, dues consideracions de caràcter institucional". Aquestes dues últimes són que, a parer seu, el Govern de Catalunya ha procedit amb un menyspreu absolut del Parlament en aquest cas, i l'últim és no entendre "com és possible que el dia 20 d'abril la Universitat Lliure publiqui a la premsa un anunci en el qual diu que posarà en marxa nou ensenyament, i el 15 de maig, un mes després, encara el CUR emeti informes sobre un projecte que no era de nou titulacions, sinó de tretze".

El Partit per a la Independència deixa constància, entre d'altres coses, que no entén que, presentant la memòria abans que la UVic, aquesta s'aprovi després, si no és per "una mostra d'un cert cinisme parlamentari". ERC critica el fet que la legislació universitària permeti la creació de qualsevol "xiringuito amb un cartell que digui universitat", tot i que aclareix que no pensa en la UIC. El PP hi dóna suport, igual que CiU.

Després d'intenses negociacions entre els partits, però també entre aquests i els promotors d'aquesta universitat, on es van recollir diversos suggeriments que havia formulat el CIC (fins i tot, es van veure en l'obligació de canviar el nom de Lliure pel d'Internacional), aconseguixen el seu reconeixement per 71 vots a favor (CiU, PP i PI), 11 en contra (IC-EV), i 33 abstencions (PSC i ERC). En el plenari hi eren presents molts dels membres de la Fundació Familiar Catalana. Posteriorment, l'aleshores president d'aquesta Fundació, el senyor Ramon Guardans, va fer unes declaracions en les quals deia no entendre el perquè de la necessitat del canvi de nom.

La UIC, reconeguda per Parlament de Catalunya en la L 11/1997 d'1 d'octubre, no ha estat mai en el procés de preinscripció general per voluntat

pròpia, ja que mai no ha sol·licitat d'entrar-hi. El promotor d'aquesta universitat és la Fundació Familiar Catalana, fundació privada subjecta a la legislació de la Generalitat de Catalunya. Van començar les seves activitats l'any d'aquest estudi. El seu primer rector va ser l'Excel·lentíssim i Magnífic senyor Jordi Cervós i Navarro.

Amb l'accés fa fer una prova específica prèvia per a tots els alumnes que hi volen accedir, i en alguns casos, també una entrevista. En base a aquestes i a les qualificacions del estudis previs, es fa la selecció.

Els seus centres d'estudi de primer curs el 1997 eren:

UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Gestió i Administració Pública (Barcelona)	80	20
Infermeria (Sant Cugat del Vallès)	80	81
TOTAL ESTUDIS DE 1r CICLE	160	101

UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE CATALUNYA 1997		
Estudis de 1r i 2n Cicle		
NOM DEL CENTRE D'ESTUDI I POBLACIÓ	PLACES	MATRICULATS
Administració i Direcció d'Empreses (Barna)	80	296
Arquitectura (Barcelona)	60	55
Dret (Barcelona)	80	24
Humanitats (Barcelona)	80	20
Odontologia (Sant Cugat del Vallès)	80	131
TOTAL ESTUDIS DE 1r I 2n CICLE	380	526

UIC	Centres	Places	Matriculats
CENTRES D'ESTUDI	Integrats	7	540
	Adscrits	0	0
	Propis	0	0
	TOTAL	7	540

2 Quadre d'universitats espanyoles per any de creació o reconeixement*

ANYS	PÚBLIQUES	NÚM.	PRIVADES	NÚM.	TOTAL
Fins el 1967	Salamanca (1220)	13	Deusto (1886) Pontificia de Comillas (Madrid) (1892) Pontificia de Salamanca (1940) Navarra (1952)	4	17
	Valladolid (1292)				
	Complutense de Madrid (1293)				
	Barcelona (UB) (1430)				
	Zaragoza (1474)				
	Santiago de Compostela (1495)				
	València (1500)				
	Sevilla (1505)				
	Granada (1531)				
	Oviedo (1608)				
	La Laguna (1792)				
	Murcia (1915)				
	Internacional Menéndez Pelayo (Santander) (1932)				
1968	Autònoma de Barcelona (Cerdanyola) (UAB)	16	<i>Ídem</i>	4	
	Autònoma de Madrid Euskal Herriko				20
1969 i 70	Ídem	16	<i>Ídem</i>	4	20
	Politécnica de Catalunya (Barcelona) (UPC)	19	<i>Ídem</i>	4	23
Politécnica de Madrid					
1971	Politécnica de València				
	Cantabria (Santander)				
1972	Córdoba	23	<i>Ídem</i>	4	27
	Málaga				
1973	Nacional de Educación a Distancia (UNED)				28
	Extremadura	24	<i>Ídem</i>	4	28
1974 a 77	<i>Ídem</i>	24	<i>Ídem</i>	4	28
	Illes Balears	26	<i>Ídem</i>	4	30
1978	Alacant	29	<i>Ídem</i>	4	33
	Cádiz				
1979	León				
	<i>Ídem</i>	29	<i>Ídem</i>	4	33
1980 i 81	Castilla-La Mancha (Ciudad Real)	30	<i>Ídem</i>	4	34
	<i>Ídem</i>	30	<i>Ídem</i>	4	34
1982	<i>Ídem</i>	30	<i>Ídem</i>	4	34
	Nafarroako Publikoa	31	<i>Ídem</i>	4	35
1983 a 86	<i>Ídem</i>	31	<i>Ídem</i>	4	35
1987	<i>Ídem</i>	31	<i>Ídem</i>	4	35
1988	<i>Ídem</i>	31	<i>Ídem</i>	4	35
1989	Carlos III de Madrid	35	<i>Ídem</i>	4	39

* Les dades han estat recollides de la base de dades de Centres i Ensenyaments MEC i l'elaboració és pròpia.

ANYS	PÚBLIQUES	NÚM.	PRIVADES	NÚM.	TOTAL
	A Coruña				
	Las Palmas de Gran Canaria				
	Vigo				
1990	Pompeu Fabra (UPF)	36	<i>Ídem</i>	4	40
	Jaume I de Castelló				
1991	Girona (UdG)	40	Ramon Llull (Barcelona) (URL)	5	45
	Lleida (UdL) (1297)				
	Rovira i Virgili (URV)				
1992	La Rioja (Logroño)	41	<i>Ídem</i>	5	46
	Almería				
1993	Huelva	44	Alfonso X El Sabio (Villanueva de la Cañada – Madrid)	7	51
	Jaén		San Pablo - CEU		
1994	Internacional de Andalucía (Sevilla)	46	<i>Ídem</i>	7	53
	Burgos				
1995	<i>Ídem</i>	46	Antonio de Nebrija (Madrid)	10	56
			Europea de Madrid		
			Oberta de Catalunya (Barcelona) (UOC)		
1996	Rey Juan Carlos I (Móstoles - Madrid)	47	<i>Ídem</i>	10	57
1997	Miguel Hernández (Elx)	49	Mondragón	14	63
	Pablo de Olavide (Sevilla)		SEK de Segovia		
			Internacional de Catalunya (Barcelona) (UIC)		
			Vic (UVic)		
1998	Politécnica de Cartagena	50	Camilo José Cela (Madrid)	16	66
			Católica de Ávila		
			Cardenal Herrera – CEU (València)		
1999	<i>Ídem</i>	50	Católica San Antonio (Murcia)	18	68
2000	<i>Ídem</i>	50	<i>Ídem</i>	18	68
2001	<i>Ídem</i>	50	Francisco de Vitoria (Madrid)	19	69

3 Acrònims i abreviatures

AMPA: Associació de Mares i Pares d'Alumnes
AOC: Administració Oberta de Catalunya
APA: Associació de Pares d'Alumnes
Art.: Article/articles
ATS: Ajudant Tècnic Sanitari
BD: Base de Dades
BOE: Butlletí Oficial de l'Estat
BUP: Batxillerat Unificat Polivalent
CAFE: Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
CC: Ciències
CD: *Compact Disk*, disc compacte
CD-ROM: *Compact Disk–Read Only Memory*, disc compacte–memòria només de lectura
CA: Comunitat Autònoma/Comunitats Autònomes
CCOO: Comissions Obreres
CE: Constitució Espanyola de 27 de desembre de 1978
CEE: Comunitat Econòmica Europea
CFGM: Cicle Formatiu de Grau Mitjà
CFGS: Cicle Formatiu de Grau Superior
CIC: Consell Interuniversitari de Catalunya
CIRIT: Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica
CiU: Convergència i Unió
CNT: Confederació Nacional del Treball
COU: Curs d'Orientació Universitària
CUR: Comissionat per a Universitats i Recerca
D: Decret
DIN: *Deutsche Industrie-Normen*, Normes Industrials Alemanyes
DC: Districte Compartit/*Distrito Compartido*
DGR: Direcció General de Recerca/ Director General de Recerca
DGU: Direcció General d'Universitats/Director General d'Universitats. Direcció General d'Ensenyament Universitari/Director General d'Ensenyament Universitari
DNI: Document Nacional d'Identitat
DOCE: Diari Oficial de les Comunitats Europees
DOGC: Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
Dr. / Dra.: Doctor / Doctora
DURSI: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació
EAC: Estatut d'Autonomia de Catalunya
EGB: Educació General Bàsica/Ensenyament General Bàsic
ERC: Esquerra Republicana de Catalunya
ESO: Educació Secundària Obligatòria
ET: Enginyeria Tècnica
ETS: Escola Tècnica Superior
EUV: Estudis Universitaris de Vic
FP: Formació Professional
FUOC: Fundació Universitat Oberta de Catalunya

GOAP: Gabinet d'Orientació Acadèmic–Professional
GOU: Gabinet d'Orientació Universitària
ICESD: Institut Català d'Ensenyament Secundari a Distància
IC-EV: Iniciativa per Catalunya-els Verds
IDEC: Institut d'Estudis Catalans
Idescat: Institut d'Estadística de Catalunya
IEC: Institut d'Estadística de Catalunya.
INE: Instituto Nacional de Estadística
INEFC: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya
IPC: Índex de Preus al Consum
IQS: Institut Químic de Sarrià
ISO: International Organization for Standardization (Ve del grec "Isos" que vol dir igual)
L: Llei
LGE: Llei General d'Educació
LI: Llicenciatura
LO: Llei Orgànica
LOGSE: Llei Orgànica General del Sistema Educatiu
LORU: Llei Orgànica de Reforma Universitària
LPA: Llei de Procediment Administratiu
En l'actualitat és la LLEI 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Procediment Administratiu Comú (BOE de 27 de novembre de 1992). (Modificada per RD-Llei 14/1993, Llei 6/1997, Llei 29/1998, Llei 4/1999, Sentència 50/1999, Llei 24/2001).
LRU: Llei Orgànica de Reforma Universitària
LUC: Llei d'Universitats de Catalunya
MAP: Ministeri d'Administracions Públiques
MEC: Ministeri d'Educació i Cultura, o Ministeri d'Educació i Ciència, o Ministeri d'Educació, Ciència i Esports
M. H.: Molt Honorable
MP: Mòdul Professional
NC: No Contesten
NIF: Número d'Identificació Fiscal
Núm.: Numero / números
NS: No Saben
O: Ordre
OCDE o **OECD:** Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic, o l'acrònim en anglès: *Organisation for Economic Co-operation and Development*
OJD: Oficina de Justificació de la Difusió
ONU: Organització de les Nacions Unides
OPAU: l'Oficina de Coordinació de la supervisió del COU i d'organització de les PAAU a Catalunya
OPU: Oficina de Preinscripció Universitària
OTAN: Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord
OTRI: Oficina de Transferència de Resultats d'Investigació
p.: Pàgina
PAAU/PAU: Proves d'Aptitud per a l'Accés a la Universitat/Proves d'Accés a la Universitat. (S'usen indistintament.)

PAP: Proves d'Aptitud Personal
PAS: Personal d'Administració i Serveis
PAU/PAAU: Proves d'Accés a la Universitat/Proves d'Aptitud per a l'Accés a la Universitat. (S'usen indistintament.)
PI: Partit per a la Independència
PIJ: Punt d'Informació Juvenil
PP: Partit Popular
PSC: Partit dels Socialistes de Catalunya
PSOE: Partit Socialista Obrer Espanyol
PTA: Pesseta/Pessetes
ptes.: Pessetes
R: Resolució
RD: Reial Decret
RDL: Reial Decret Llei
RRPP: Relacions Públiques
SAEL: Servei d'Activitats Esportives i de Lleure
SEDA: Serveis Departamentals d'Ajut a la Investigació
Sr./Sra.: Senyor / Senyora
STC: Sentència del Tribunal Constitucional
STS: Sentència del Tribunal Suprem
SUIC: Serveis Universitaris d'Investigació Científica
TC: Tribunal Constitucional
Tf: Telèfon
TS: Tribunal Suprem
TSJC: Tribunal Superior de Justícia de Catalunya
UAB: Universitat Autònoma de Barcelona
UB: Universitat de Barcelona
UdG: Universitat de Girona
UdL: Universitat de Lleida
UE: Unió Europea
UIC: Universitat Internacional de Catalunya
UIMP: Universidad Internacional Menéndez Pelayo
UNED: Universitat Nacional d'Educació a Distància
UOC: Universitat Oberta de Catalunya
UPC: Universitat Politècnica de Catalunya
UPF: Universitat Pompeu Fabra
URL: Universitat Ramon Llull
URV: Universitat Rovira i Virgili
UV: Universitat de Vic
UVic: Universitat de Vic (a petició de la pròpia institució)

4 Acrònims i abreviatures

informàtiques

DB2: Data base 2 d'IBM. Tipologia d'emmagatzematge de dades en tipus relacional

HOST: Tipus de plataforma d'ordinador, es caracteritza per capacitat i velocitat.

IDMS: *Integrated data management system*, o sistema integrat de gestió de dades. Tipologia d'emmagatzematge de dades en tipus xarxa, és a dir, estructura de pares i fills.

MVS: *Multiple virtual storage*, emmagatzematge virtual múltiple

PC: *Personal Computer*, Ordinador Personal

TSO: *Time Sharing Option*. Permet als usuaris interaccionar amb el *host* compartint els recursos i el temps.

VM: *Virtual machine*, màquina virtual

5 Origen legislatiu de la terminologia d'accés

En aquest document, s'hi esmenta el primer cop que apareix un concepte en les lleis i els reglaments universitaris, des del segle XIX, prenent com a primera referència la Llei Moyano, Llei d'Instrucció Pública de 10 de setembre de 1857.* Abans d'aquesta Llei, ja apareixen regulats alguns conceptes, com és el cas de "facultat" o "col·legi major", però es remunten a la Història Medieval.

ÍNDEX dels conceptes:

Apte de PAAU
Autonomia universitària
Col·legis Majors Universitaris
Col·legis Universitaris
Complements de formació
Consejo de Universidades
Consell Interuniversitari de Catalunya
Consell Social
Departaments (universitaris)
Divisions (universitàries)
Escola Universitària
Estudis de només 2n cicle
Facultats
Instituts, col·legis i escoles universitàries tècniques
Opcions Batxillerat (5)
Opcions COU (2)
Opcions COU (4)
Passarel·les
Proves d'aptitud personal (PAP) de Belles arts
Proves d'accés per a la Universitat (PAU)
Proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat (PAAU)
Qualificació Definitiva de les PAAU
Qualificació Final de les PAAU
Repetició de les PAAU

* Com que ni aquesta llei, que és antiga, ni el BOE, actual, no estan publicats en totes les llengües oficials de l'estat espanyol, em veig en l'obligació, per coherència amb la llengua del treball, de traduir, al més fidelment possible, els articles esmentats.

Apte de PAAU

O de 9 de gener de 1975 Art. 5 En cap cas podrà ser declarat apte l'alumne que no hagi aconseguit en el conjunt de matèries una mitjana de 4 punts.

Autonomia universitària

L 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost de 1970) Art. 64.1 Les Universitats gaudiran d'autonomia i determinaran per si mateixes els procediments de control i verificació de coneixements, el quadre i sistema dels seus ensenyaments i el seu règim de docència i investigació dins de les disposicions de la present Llei i de les normes que es dictin per al seu desenvolupament.

Reconeixement a la Constitució Espanyola de 1978 Art. 27.10 Es reconeix l'autonomia de les Universitats, en la forma que la llei estableixi.

Col·legis Majors Universitaris

La paraula "Col·legi Major Universitari" ja es pot trobar al s. XV, a l'origen de la Universitat d'Alcalà. El Papa valencià Alexandre VI va concedir al Cardenal Cisneros, mitjançant butlles papals, l'autorització per fundar a Alcalà un Col·legi Major que atorgués graus. Al curs 1509 - 1510 van començar les classes.

La L de 29 de juliol de 1943, sobre ordenació de la Universitat espanyola (BOE de 31 de juliol de 1943) indica el següent sobre els Col·legis Majors. Art. 27 Els col·legis majors són els òrgans per a l'exercici de la tasca educativa i formativa general que incumbeix a la Universitat. Tots els escolars universitaris hauran de pertànyer, com a residents o adscrits, a un Col·legi Major i a través d'ell es compliran les funcions educatives que, amb caràcter obligatori, s'hauran de realitzar paral·lelament als estudis facultatius.

Col·legis Universitaris

D 2551/1972, de 21 de juliol sobre col·legis universitaris (BOE de 23 de setembre de 1972) Art. 1.1 Els col·legis universitaris són centres docents destinats a impartir ensenyaments corresponents al primer cicle de l'educació universitària de facultats i escoles tècniques superiors.

Complements de formació

RD 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen les directrius generals comunes dels plans d'estudis i dels títols universitaris de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional (BOE de 14 de desembre de 1987) Art. 2 Definicions. 5 Complements de formació: Els ensenyaments que han de seguir els alumnes que cursin aquells estudis de segon cicle per als quals s'estableixin.

Art. 5 Les directrius generals pròpies podran establir, per a la incorporació a un segon cicle d'ensenyaments que no constitueixin continuació directa del primer cicle superat per l'alumne, alguna o algunes de les següents exigències:

Els complements de formació que es necessitin. Aquests complements podran cursar-se:

Simultàniament als ensenyaments del primer cicle de procedència, tant si els complements referits són contemplats al pla d'estudis corresponent a l'esmentat primer cicle, com si ho són en un altre pla d'estudis. En tot cas, s'hauran de respectar les incompatibilitats derivades de l'ordenació dels respectius plans d'estudis.

Simultàniament als ensenyaments de segon cicle. En aquest supòsit, les Universitats establiran, en el seu cas, al començament de cada curs acadèmic, la relació de complements de formació que, perquè constitueixen prerequisits respecte de les matèries que integren el pla d'estudis de segon cicle, s'han de superar amb anterioritat a aquelles matèries.

Així mateix, les directrius podran determinar aquells supòsits en què alumnes de primer o segon cicle, que acreditin una experiència o pràctica pro

fessional equivalent, puguin cursar el segon cicle sense l'exigència dels complements de formació.

Els complements de formació es computaran per a l'obtenció per part de l'alumne del nombre de crèdits que ha de superar, de conformitat amb el previst a l'apartat 2 de l'article 6è del present Reial Decret.

Consejo de Universidades

Creat per LO 11/1983, de 25 d'agost, de Reforma Universitària (BOE d'1 de setembre de 1983) Art. 23 Al *Consejo de Universidades* li corresponen les funcions d'ordenació, coordinació, planificació, proposta i assessorament que li atribueix la present Llei.

Reglament del *Consejo de Universidades*: RD 552/1985 de 2 d'abril Art. únic. S'aprova el Reglament del *Consejo de Universidades* que figura com a annex al present Reial Decret.

Consell Interuniversitari de Catalunya

L 26/1984, de 19 de desembre, de Coordinació Universitària i de Creació dels Consells Socials (DOGC de 31 de desembre de 1984) Art. 2.1 El Consell Interuniversitari de Catalunya és l'òrgan de consulta i d'assessorament del Departament d'Ensenyament pel que fa a la coordinació i a la programació universitària.

Consell Social.

Legislació estatal: LO 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària. (BOE d'1 de setembre de 1983) Art. 14 El Consell Social és l'òrgan de participació de la societat a la Universitat.

Correspon al Consell Social l'aprovació del pressupost i de la programació plurianual de la Universitat, a proposta de la junta de Govern i, en general, la supervisió de les activitats de caràcter econòmic de la Universitat i del rendi

ment dels seus serveis. Li correspon, igualment, promoure la col·laboració de la societat en el finançament de la Universitat. [...]

Legislació Catalana: L 26/1984, de 19 de desembre, de coordinació universitària i de creació de consells socials (DOGC de 31 de desembre de 1984) Art. 3.1 L'òrgan de participació de la societat en cadascuna de les universitats és el consell social.

Cadascuna de les universitats amb seu a Catalunya ha de tenir un consell social compost d'un total de 30 membres.

Departaments (universitaris)

L 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost de 1970) 69.1 Les Universitats, als efectes de l'article 63 d'aquesta Llei, estaran integrades per Departaments que, als efectes administratius i de coordinació acadèmica, s'agruparan en Facultats i Escoles Tècniques Superiors, i per Instituts, Escoles i Col·legis Universitaris.

70.1 Els Departaments són les unitats fonamentals d'ensenyament i investigació en disciplines afins que tinguin entre si relació científica. Cada Departament tindrà la responsabilitat dels corresponents ensenyaments a tota la Universitat i s'hi agruparan tots els docents.

Divisions (universitàries)

D 113/1997, de 13 de maig, pel qual s'aprova la reforma dels Estatuts de la Universitat de Barcelona (DOGC de 20 de maig de 1997) Art. 11 La Universitat de Barcelona s'estructura en divisions, facultats i escoles universitàries, departaments, instituts i altres unitats tècniques i administratives.

Escola Universitària

Creació: L 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost de 1970) 69.1 Les Universitats, als efec

tes de l'article 63 d'aquesta Llei, estaran integrades per Departaments que, als efectes administratius i de coordinació acadèmica, s'agruparan en Facultats i Escoles Tècniques Superiors, i per Instituts, Escoles i Col·legis Universitaris.

Regulació: D 2293/1973, de 17 d'agost, pel qual es regulen les escoles universitàries (BOE de 26 de setembre de 1973) Art. 1.1 Les escoles universitàries són centres docents destinats a impartir ensenyaments orientats fonamentalment a l'educació científica i tècnica i preparació de professionals en aquelles especialitats que, per la seva extensió i natura, exigeixen un sol cicle d'estudis, amb una durada de 3 anys, excepcions a part.

Estudis de només 2n cicle

RD 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'estableixen les directrius generals comunes dels plans d'estudis i dels títols universitaris de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional (BOE de 14 de desembre de 1987) Art. 4 Modalitats d'ensenyament cíclic. Les directrius generals pròpies i, d'acord amb aquestes, els plans d'estudi aprovats per les Universitats, establiran l'ordenació acadèmica dels ensenyaments que menin a l'obtenció d'un determinat títol oficial en: ensenyaments de només primer cicle, ensenyaments de primer i de segon cicle o ensenyaments de només segon cicle.

Art. 5. Supòsits especials d'incorporació a segon cicle. Les directrius generals pròpies podran establir per a la incorporació a un segon cicle d'ensenyaments que no constitueixin continuació directa del primer cicle superat per l'alumne, alguna o algunes de les següents exigències:

L'acreditació del Títol de Diplomat, Arquitecte Tècnic o Enginyer Tècnic

La superació d'un primer cicle que les esmentades directrius determinin

Els complements de formació que calguin. Aquests complements podran cursar-se:

Simultàniament als ensenyaments del primer cicle de procedència, tant si els complements referits són contemplats al pla d'estudi corresponent a l'esmentat primer cicle, com si ho són en un altre pla d'estudis. En tot cas, s'hauran

de respectar les incompatibilitats derivades de l'ordenació dels respectius plans d'estudis.

Simultàniament als ensenyaments de segon cicle. En aquest supòsit, les Universitats establiran, en el seu cas, al començament de cada curs acadèmic, la relació de complements de formació que, perquè constitueixen prerequisits respecte de les matèries que integren el pla d'estudis de segon cicle, aquestes s'han d'haver superat anteriorment. [...].

Facultats

La paraula "Facultat" ja es pot trobar al s. XVI, també a l'origen de la Universitat d'Alcalà, on es van crear tres facultats: Arts, Teologia i Medicina.

La Llei Moyano, o d'Instrucció Pública de 9 de setembre de 1857, parla de les facultats com a tipus d'ensenyament per exercir una determinada professió. Títol III De les facultats i dels ensenyaments superior i professional. Art. 25 Pertanyen a aquestes tres classes els ensenyaments que habiliten per a l'exercici de determinades professions.

Art. 26 Per matricular-se a les facultats cal haver obtingut el títol de Batxiller en Arts.

Instituts, col·legis i escoles universitàries tècniques

L 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost de 1970) 69.2 Les Universitats, constituïdes fonamentalment per l'agrupació de Escoles Tècniques Superiors, incorporaran a més, entre d'altres, els Instituts, Col·legis i Escoles Universitàries de caràcter tècnic.

Opcions Batxillerat (5)

LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE de 4 d'octubre de 1990) Art. 27.3 Les modalitats de Batxillerat seran com a mínim les següents: Arts, Ciències de la natura i de la salut, Humanitats i Ciències socials, i Tecnologia.

Opcions de COU (2)

O de 22 de març de 1975, per la qual es desenvolupa el D 160/1975, de 23 de gener, que aprova el pla d'estudis del Batxillerat, i es regula el curs d'orientació universitària (BOE de 18 d'abril 1975) Curs d'Orientació Universitària Art.12 El contingut del curs comprèn un nucli de matèries comunes i dues opcions. [...]

2. Matèries Optatives:

Opció A. Matèries obligatòries: Literatura i Història del món contemporani. Matèries optatives: Llatí, Grec i Matemàtiques.

Opció B. Matèries obligatòries: Matemàtiques i Física. Matèries optatives: Química, Biologia i Geologia.

13.2 [...] Cada alumne escollirà entre l'opció a i l'opció b. L'opció estarà constituïda per les dues matèries que hauran de cursar obligatòriament tots els alumnes que hagin efectuat cada opció i dues matèries optatives entre les quals s'assenyalen les respectives opcions al punt 2 de l'apartat 12.

Opcions de COU (4)

O de 3 de setembre de 1987, per la qual es modifiquen les Ordres de 22 de març de 1975 i d'11 de setembre de 1976, en els apartats relatius al Curs d'Orientació Universitària (BOE de 14 de setembre de 1987) Art. 2.1 El contingut del curs comprendrà un nucli de matèries comunes i quatre opcions.

Matèries comunes: Llengua espanyola, Llengua estrangera i Filosofia

(història de la filosofia)

Opció A (científic-tecnològica)

Opció B (biosanitària)

Opció C (ciències socials)

Opció D (humanística-lingüística)

Passarel·les

Segons el tríptic "Accés a la Universitat. L'accés a estudis de 2n cicle. Cap dubte?", publicat l'any 2001 pel Consell Interuniversitari de Catalunya, Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Generalitat de Catalunya, "Passarel·les" és l'expressió col·loquial per anomenar els accessos a estudis de 2n cicle des d'un 1r cicle oficial.

Amb aquestes passarel·les, es pretén aconseguir que l'estudiant de 1r cicle pugui tenir accés a 2n cicle, o que estudiants amb una titulació de 1r cicle (diplomats, mestres, arquitectes tècnics i enginyers tècnics) accedeixin a 2n cicle, sempre que els estudis que han fet els ho permetin.

Proves d'aptitud personal (PAP) de Belles arts

RD 1005/1985, de 26 de juny, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés en els Centres Universitaris per al curs 1985-1986 (BOE de 27 de juny de 1985). Excepcionalment, les Universitats, en atenció a les aptituds indispensables per a l'aprenentatge de les disciplines pròpies de les Facultats de Belles Arts, podran efectuar, a qui sol·liciti ingressar a les esmentades Facultats, proves d'avaluació de les aptituds personals per a les Arts Plàstiques, que en cap cas consistiran en proves de coneixements.

Proves d'accés per a la Universitat (PAU)

LO 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) (BOE de 4 d'octubre de 1990) Art. 29.2 El títol de batxiller facultarà per a accedir a la formació professional de grau superior i als estudis universitaris. En aquest últim cas, caldrà superar una prova d'accés, que, juntament amb les qualificacions obtingudes al batxillerat, valorarà, amb caràcter objectiu, la maduresa acadèmica dels alumnes i els coneixements adquirits en aquest.

Proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat (PAAU)

Creació: L 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost de 1970) Art. 1 Per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris, un cop obtinguda avaluació positiva al Curs d'Orientació Universitària, s'hauran de superar proves d'aptitud.

Art. 3. El Govern, a proposta del Ministeri de Educació i Ciència, establirà proves d'aptitud per a l'ingrés a les Escoles Universitàries.

Regulació: Llei 30/1974, de 24 de juliol, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors, Col·legis Universitaris i Escoles Universitàries (BOE de 26 de juliol de 1974)

Art. 1. Per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris, un cop obtinguda avaluació positiva al Curs d'Orientació Universitària, s'hauran de superar proves d'aptitud.

Qualificació Definitiva de les PAAU

O de 9 d'octubre de 1979, per la qual es regulen els exercicis i la seva qualificació de les proves d'accés a la Universitat (BOE de 15 d'octubre de 1979) Art. 2 Els exercicis seran qualificats entre 0 i 10 punts. En cap cas podrà ser declarat apte l'alumne que no hagi aconseguit en els tres exercicis una mitjana de 5 punts. La qualificació definitiva de les proves d'accés a la Universitat

serà la corresponent a la mitjana obtinguda entre la mitjana de la puntuació dels tres exercicis realitzats i la mitjana de les qualificacions globals de l'alumne en els cursos del batxillerat superior o del batxillerat pla 1975 i en el curs d'orientació universitària. Per tal de superar les proves d'accés a la Universitat, aquesta qualificació haurà de ser de cinc punts o superior.

Qualificació Final de les PAAU

D 3514/1974, de 20 de desembre, sobre proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris (BOE de 9 de gener de 1975) Art. 6 Per emetre la qualificació final, en la qual s'atorgarà als alumnes declarats aptes una puntuació individualitzada, els tribunals tindran en compte l'aptitud de l'alumne als exercicis realitzats, així com els seus antecedents acadèmics.

Repetició de PAAU

RD 943/1986, de 9 de maig, pel qual es regulen els procediments per a l'ingrés en els centres universitaris (BOE de 14 de maig de 1986) Art. 6 Amb la finalitat de millorar la seva qualificació, en ordre a facilitar l'ingrés a uns estudis determinats, els alumnes que hagin superat les proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat podran sol·licitar de tornar a realitzar-les, per un sol cop i a la mateixa Universitat, a la convocatòria de juny del curs acadèmic següent.

6 Panoràmica estadística

En aquest apartat, s'inclouen diversos quadres a manera de resum, on es poden veure les dades estadístiques més rellevants que no s'han esmentat fins ara. Aquestes dades s'han obtingut, quan ha estat possible, de la comparació de diverses memòries i anuaris per evitar al màxim els errors que una sola d'aquestes publicacions podria tenir, sempre procurant anar a la font primera.

La terminologia "centre d'estudi" intenta ser la més clara possible, ja que parlar només d'una de les dues coses porta a error, ja que, per exemple, en un centre es poden fer més d'un estudi i també pot passar a la inversa, un estudi es pot fer en més d'un centre. En el cas dels que entren a preinscripció, parlar de centres d'estudi de nou accés, és parlar de preferències, o sigui, de tots aquells que tenen un codi per poder-lo sol·licitar durant el procés.

Els quatre quadres següents són els dels estudis previs a poder accedir a la universitat, en les seves diverses formes, dues relacionades amb la formació professional i dues amb el batxillerat. Els que hi ha a continuació, són de mobilitat dels estudiants, de les consultes a Internet, de les places de nou accés, matriculats de nou accés, centres d'estudi de nou accés, total matriculats i total de centres d'estudi, després l'assignació per vies, per edats per preferències, les més rellevants de cada universitat de la preinscripció 1997, que poden servir d'indicador a l'hora de veure les diferències entre les unes i les altres, i permeten continuar la recerca des d'altres punts de vista.

Taula 92. FP per comarques i alumnes per cursos								
Curs 1996-97								
Públics i privats								
Comarques	Primer Grau			Segon Grau				
	Primer	Segon	Total primer grau	Primer	Segon	Tercer	Total segon grau	Total
Alt Camp	228	154	382	118	121	122	361	743
Alt Empordà	---	288	288	127	160	151	438	726
Alt Penedès	46	176	222	---	141	162	303	525
Alt Urgell	14	142	156	53	58	49	160	316
Alta Ribagorça	---	---	---	---	---	---	---	---
Anoia	3	8	11	---	282	328	610	621
Bages	107	133	240	197	580	918	1.695	1.935
Baix Camp	833	915	1.748	766	724	637	2.127	3.875
Baix Ebre	63	558	621	314	351	348	1.013	1.634
Baix Empordà	6	460	466	265	227	334	826	1.292
Baix Llobregat	3.239	3.193	6.432	1.964	2.183	2.314	6.461	12.893
Baix Penedès	302	268	570	156	143	147	446	1.016
Barcelonès	10.058	10.107	20.165	8.332	9.679	10.036	28.047	48.212
Berguedà	---	---	---	90	118	156	364	364
Cerdanya	---	---	---	19	24	15	58	58
Conca de Barberà	91	77	168	23	22	44	89	257
Garraf	---	---	---	203	185	201	589	589
Garrigues	15	82	97	49	37	31	117	214
Garrotxa	---	---	---	173	252	268	693	693
Gironès	732	886	1.618	613	737	670	2.020	3.638
Maresme	77	75	152	779	970	1.041	2.790	2.942
Montsià	19	144	163	113	111	160	384	547
Noguera	17	91	108	50	58	86	194	302
Osona	127	366	493	474	510	527	1.511	2.004
Pallars Jussà	9	70	79	40	36	39	115	194
Pallars Sobirà	---	---	---	---	---	---	---	---
Pla d'Urgell	---	127	127	108	122	112	342	469
Pla de l'Estany	---	---	---	62	52	91	205	205
Priorat	---	35	35	8	21	24	53	88
Ribera d'Ebre	---	77	77	33	85	79	197	274
Ripollès	---	---	---	---	---	---	---	---
Segarra	---	---	---	77	69	50	196	196
Segrià	1.029	1.103	2.132	849	1.080	1.143	3.072	5.204
Selva	11	3	14	203	206	150	559	573
Solsonès	9	90	99	86	103	80	269	368
Tarragonès	1.467	1.530	2.997	1.112	1.217	1.386	3.715	6.712
Terra Alta	14	48	62	14	20	25	59	121
Urgell	12	27	39	23	77	131	231	270
Vall d'Aran	16	51	67	---	---	---	---	67
Vallès Occidental	817	2.573	3.390	1.730	2.011	2.139	5.880	9.270
Vallès Oriental	80	1.682	1.762	1.105	1.287	1.277	3.669	5.431
Total	19.441	25.539	44.980	20.328	24.059	25.471	69.858	114.838

Taula 93. Cicles formatius de grau mitjà i superior per comarques
Curs 1996-97
Públic i privat

Comarques	Grau mitjà			Grau superior		
	Centres	Grups	Alumnes	Centres	Grups	Alumnes
Alt Camp	---	---	---	1	1	16
Alt Empordà	---	---	---	---	---	---
Alt Penedès	2	4	80	2	4	97
Alt Urgell	---	---	---	---	---	---
Alta Ribagorça	---	---	---	---	---	---
Anoia	3	7	162	2	7	175
Bages	8	18	275	3	6	183
Baix Camp	3	4	81	3	10	249
Baix Ebre	2	4	65	2	5	107
Baix Empordà	---	---	---	1	1	26
Baix Llobregat	7	11	211	6	13	358
Baix Penedès	1	1	6	2	4	97
Barcelonès	30	63	1.255	43	151	3.711
Berguedà	1	1	13	1	4	83
Cerdanya	---	---	---	---	---	---
Conca de Barberà	---	---	---	---	---	---
Garraf	3	3	45	1	1	33
Garrigues	---	---	---	---	---	---
Garrotxa	1	5	59	1	1	7
Gironès	---	---	---	2	5	134
Maresme	11	21	350	3	13	326
Montsià	4	9	83	1	2	42
Noguera	2	4	24	1	2	27
Osona	2	2	21	2	2	32
Pallars Jussà	---	---	8	---	---	---
Pallars Sobirà	1	1	---	---	---	---
Pla d'Urgell	1	1	12	1	2	58
Pla de l'Estany	1	1	29	---	---	---
Priorat	---	---	---	---	---	---
Ribera d'Ebre	1	2	23	---	---	---
Ripollès	1	3	27	1	3	48
Segarra	---	---	---	---	---	---
Segrià	2	3	39	5	17	385
Selva	3	5	81	1	3	50
Solsonès	---	---	---	---	---	---
Tarragonès	3	8	94	7	17	383
Terra Alta	---	---	---	---	---	---
Urgell	1	2	29	1	3	72
Vall d'Aran	---	---	---	---	---	---
Vallès Occidental	17	25	449	16	36	883
Vallès Oriental	2	5	102	4	6	157
Total	113	213	3.623	113	319	7.739

Taula 94. Batxillerat per comarques, centres, grups i alumnes per cursos Curs 1996-97 Públic i Privat							
Comarques	Centres	Grups			Alumnes		
		Primer	Segon	Total	Primer	Segon	Total
Alt Camp	---	---	---	---	---	---	---
Alt Empordà	1	2	1	3	42	20	62
Alt Penedès	5	15	---	15	440	---	440
Alt Urgell	---	---	---	---	---	---	---
Alta Ribagorça	1	1	---	1	31	---	31
Anoia	8	27	8	35	770	236	1.006
Bages	15	47	8	55	1.392	251	1.643
Baix Camp	1	2	---	2	62	---	62
Baix Ebre	2	3	1	4	66	12	78
Baix Empordà	1	1	1	2	20	8	28
Baix Llobregat	9	27	8	35	701	174	875
Baix Penedès	1	3	---	3	74	---	74
Barcelonès	38	114	61	175	3.325	1.494	4.819
Berguedà	2	5	3	8	110	79	189
Cerdanya	---	---	---	---	---	---	---
Conca de Barberà	---	---	---	---	---	---	---
Garraf	3	7	4	11	198	110	308
Garrigues	---	---	---	---	---	---	---
Garrotxa	2	4	2	6	94	42	136
Gironès	---	---	---	---	---	---	---
Maresme	15	53	21	74	1.488	502	1.990
Montsià	3	7	1	8	197	25	222
Noguera	2	2	---	2	47	---	47
Osona	4	10	5	15	286	108	397
Pallars Jussà	---	---	---	---	---	---	---
Pallars Sobirà	1	1	---	1	24	---	24
Pla d'Urgell	1	1	1	2	12	8	20
Pla de l'Estanty	---	---	---	---	---	---	---
Priorat	---	---	---	---	---	---	---
Ribera d'Ebre	1	3	---	3	73	---	73
Ripollès	1	2	2	4	56	43	99
Segarra	---	---	---	---	---	---	---
Segrià	2	5	2	7	117	37	154
Selva	4	9	7	16	240	178	418
Solsonès	---	---	---	---	---	---	---
Tarragonès	---	---	---	---	---	---	---
Terra Alta	---	---	---	---	---	---	---
Urgell	2	13	5	18	83	55	138
Vall d'Aran	---	---	---	---	---	---	---
Vallès Occidental	22	69	36	105	1.857	806	2.663
Vallès Oriental	3	8	1	9	211	27	238
Total	150	441	178	619	12.016	4.215	16.231

**Taula 95. BUP i COU per comarques i alumnes per cursos
CURS 1996-97
Públic i Privat**

Comarques	Primer	Segon	Tercer	Total BUP	COU	Total BUP-COU
Alt Camp	243	244	228	715	264	979
Alt Empordà	16	698	662	1.376	620	1.996
Alt Penedès	70	242	280	592	557	1.149
Alt Urgell	---	113	89	202	107	309
Alta Ribagorça	---	---	---	---	17	17
Anoia	---	---	142	142	472	614
Bages	---	40	204	244	1.041	1.285
Baix Camp	769	931	915	2.615	1.058	3.673
Baix Ebre	9	471	436	916	532	1.448
Baix Empordà	---	650	647	1.297	594	1.891
Baix Llobregat	3.289	3.948	4.242	11.479	5.023	16.502
Baix Penedès	299	291	252	842	282	1.124
Barcelonès	14.802	16.096	17.371	48.269	20.675	68.944
Berguedà	---	---	191	191	152	343
Cerdanya	---	---	65	65	68	133
Conca de Barberà	117	82	90	289	84	373
Garraf	---	41	567	608	665	1.273
Garrigues	---	78	57	135	60	195
Garrotxa	---	33	268	301	227	528
Gironès	1.272	1.559	1.530	4.361	1.563	5.924
Maresme	121	211	1.221	1.553	1.882	3.435
Montsià	12	159	206	377	292	669
Noguera	---	139	149	288	196	484
Osona	52	366	720	1.138	877	2.015
Pallars Jussà	---	99	68	162	73	235
Pallars Sobirà	---	---	9	9	21	30
Pla d'Urgell	---	125	99	224	117	341
Pla de l'Estany	---	---	188	188	183	371
Priorat	---	52	46	98	37	135
Ribera d'Ebre	---	75	92	167	158	325
Ripollès	---	---	146	146	173	319
Segarra	---	---	81	81	79	160
Segrià	1.276	1.348	1.392	4.016	1.584	5.600
Selva	19	37	593	649	539	1.188
Solsonès	---	63	78	141	44	185
Tarragonès	1.198	1.249	1.308	3.755	1.457	5.212
Terra Alta	---	49	46	95	39	134
Urgell	---	---	---	250	247	497
Vall d'Aran	---	54	32	86	31	117
Vallès Occidental	1.032	3.866	4.522	9.420	5.156	14.576
Vallès Oriental	87	1.952	2.033	4.072	2.177	6.249
Total	24.683	35.356	41.515	101.554	49.423	150.977

Taula 96. Sol·licitants i assignats per universitats de procedència
Preinscripció Juny 1997

	Codi	Nom de la universitat	Sol·licitants	Assignats totals
1	01	Universitat d'Alacant	71	58
2	02	Universidad de Extremadura	4	4
3	03	Universitat de les Illes Balears	1.034	834
4	04	Universitat de Barcelona	10.096	9.224
5	05	Universidad de Cádiz	5	4
6	06	Universidad de Córdoba	7	5
7	07	Universidade de Santiago de Compostela	13	9
8	08	Universidad de Granada	18	17
9	09	Universidad de León	6	5
10	10	Universidad Complutense de Madrid	37	33
11	11	Universidad de Málaga	4	3
12	12	Universidad de Murcia	15	12
13	13	Universidad de Oviedo	11	9
14	14	Universidad de Salamanca	3	2
15	15	Universidad de la Laguna	9	6
16	16	Universidad de Cantabria	9	9
17	17	Universidad de Sevilla	15	11
18	18	Universitat de València-Estudi General	60	42
19	19	Universidad de Valladolid	13	11
20	20	Euskal Herriko Unibersitatea	121	106
21	21	Universidad de Zaragoza	321	267
22	22	Universitat Autònoma de Barcelona	6.848	6.328
23	23	Universidad Autónoma de Madrid	20	18
24	24	Universitat Politècnica de Catalunya	9.059	8.445
25	25	Universidad Politécnica de Madrid	3	3
26	26	Universidad de Las Palmas de Gran Canaria	14	10
27	27	Universitat Politècnica de València	30	27
28	28	Universidad Nacional de Ed. a Distancia	517	488
29	29	Universidad de Alcalá de Henares	2	3
30	34	Universidad de Castilla-La Mancha	11	10
31	35	Nafarroako Unibersitate Publikoa	17	11
32	36	Universidad Carlos III	1	1
33	37	Universidade da Coruña	6	4
34	38	Universidade de Vigo	7	6
35	39	Universitat Pompeu Fabra	3.246	3.001
36	40	Universitat Jaume I	277	235
37	42	Universitat Rovira i Virgili	2.937	2.820
38	43	Universitat de Girona	2.650	2.541
39	44	Universitat de Lleida	1.805	1.726
40	45	Universidad de la Rioja	10	7
41	51	Universidad de Burgos	5	4
TOTAL UNIVERSITATS CATALANES (en negreta)			36.641	34.085
TOTAL RESTA UNIVERSITATS			2.696	2.273
TOTAL ALUMNES LLICENCIATS O DIPLOMATS (VIA 2) I TITULATS EN FP 2n GRAU (VIA 4)			11.109	8.156
TOTAL GENERAL			50.446	44.514

Taula 97. Mobilitat geogràfica dels alumnes assignats a la preinscripció juny
Anys 95, 96 i 97-

Procedència		Destinació	Nombre d'alumnes assignats		
			1995	1996	1997
Barcelona		Barcelona	31.820	31.636	31.616
Places 95	31.340	Girona	900	857	808
Places 96	31.500	Lleida	659	580	501
Places 97	32.551	Tarragona	1.070	988	695
		TOTAL	34.449	34.061	33.620
Girona		Barcelona	1.174	1.222	1.197
Places 95	2.645	Girona	1.962	1.964	2.104
Places 96	2.615	Lleida	89	102	82
Places 97	2.755	Tarragona	44	32	44
		TOTAL	3.269	3.320	3.427
Lleida		Barcelona	731	794	794
Places 95	2.614	Girona	27	36	45
Places 96	2.614	Lleida	1.522	1.465	1.471
Places 97	2.874	Tarragona	83	117	89
		TOTAL	2.363	2.412	2.399
Tarragona		Barcelona	1.065	1.074	1.201
Places 95	2.971	Girona	36	36	33
Places 96	2.981	Lleida	154	167	166
Places 97	3.121	Tarragona	2.280	2.333	2.481
		TOTAL	3.535	3.610	3.881
Altres Codis Postals		Barcelona	1.153	1.171	1.339
		Girona	49	52	53
		Lleida	186	220	197
		Tarragona	88	118	135
		TOTAL	1.476	1.561	1.724
Places 95	39.570				
Places 96	39.710				
Places 97	41.301				
TOTAL ASSIGNATS			45.092	44.964	45.051

Taula 98. Consultes del resultat de l'assignació
Preinscripció universitària 1997

Dia	Internet	Host	Videotex	Total
17/07/97	23.195	3.022	5.495	31.712
18/07/97	15.654	745	1.571	17.970
19/07/97	1.634	0	14	1.648
20/07/97	736	0	0	736
TOTAL	41.219	3.767	7.080	52.066

Mes	Internet	Host	Videotex	Total
Juliol	43.264	3.952	7.272	54.488
Agost	4.652	1.030	719	6.401
Setembre	3.433	62	0	3.495
Octubre	2.258	87	0	2.345
TOTAL	53.607	5.131	7.991	66.729

Taula 99. Resum de les estadístiques universitàries
Preinscripció universitària 1997

	Places de nou accés	Matri-culats de nou accés	Centres d'estudi de nou accés	Total ma-triculats	Total centres d'estudi
UB	13.328	13.049	65	69.047	73
UAB	8.300	8.172	61	37.505	66
UPC	6.910	7.116	59	36.039	61
UPF	2.743	2.607	22	8.096	23
UdG	2.755	2.932	31	11.232	34
UdL	2.874	2.421	32	11.377	37
URV	3.121	3.233	33	12.004	39
UVic	1.310	851	12	2.209 ⁴⁵⁹	14
Total que entren en el procés preinscripció	41.341	40.381	315	187509	347
URL	3.130	3.523	35	12.543	36
UOC	2.210	1.493	5	4.124	6
UIC	540	627	7	627	9
Total universitats que no entren en la preins-cripció.	5.880	5.643	47	17.294	59
TOTAL GENERAL	47.221	46.024	362	204.803	394

⁴⁵⁹ Hi havia 1441 alumnes que van preferir continuar adscrits a les universitats a les quals pertanyien. En total als Estudis Universitaris de Vic hi havia 3.650, però no fa variar el nombre total d'alumnes matriculats.

Taula 100. Alumnes assignats i no assignats per vies

ASSIGNACIÓ DE PLACES JUNY I SETEMBRE 1997				
	Via	Assignats Juny	Assignats Setembre	Assignats Total
Alumnes de PAAU	0+1	30.364	1.939	32.303
Titulats Universitaris	2	1.953	17	1.970
Alumnes d'FP2	4	6.238	197	6.435
Alumnes de només COU	5		262	262
Canvis de carrera	7+8	8.071		8.071
TOTAL		46.626	2.415	49.041

ALUMNES NO ASSIGNATS JUNY I SETEMBRE 1997				
	Via	No Assignats Juny	No Assig. Setembre	No Assignats Total
Alumnes de PAAU	0+1	1.465	286	1.751
Titulats Universitaris	2	876	3	879
Alumnes d'FP2	4	1.325	11	1.336
Alumnes de només COU	5		20	20
Canvis de carrera	7+8	154		154
TOTAL		3.820	320	4.140

Taula 101. Assignats de juny segons l'edat i la via

Preinscripció universitària 1997

EDAT	VIA 0	VIA 1	VIA 2	VIA 4	VIA 7	VIA 8	TOTAL
17	35	0	0	1	0	0	36
18	16.335	0	1	5	6	1	16.348
19	7.447	7	0	1.568	1.600	0	10.622
20	3.268	0	12	1.213	1.604	83	6.180
21	1.343	2	93	1.069	1.126	116	3.749
22	612	5	161	778	788	116	2.460
23	294	1	227	472	467	79	1.540
24	181	1	224	276	302	68	1.052
25	91	3	183	183	181	43	684
26-30	176	3	597	312	399	74	1.561
31-40	57	1	329	97	187	28	699
41-50	15	0	77	10	37	0	139
51-60					1		1
> 61	1					1	2
No identificats							1.553
TOTAL	29.855	23	1.904	5.984	6.698	609	46.626

Taula 102. Assignats segons la preferència

Preinscripció universitària 1997

Universitat	Assignats en 1a preferència	Assignats en 2a preferència	Assignats en 3a preferència	% d'assignats de 1a, a 3a pref. / total sol·licitants
UB	11.554	1.196	813	26,89%
UAB	6.751	1.124	608	16,82%
UPC	6.328	688	443	14,79%
UPF	2.438	146	101	5,32%
UdL	1.766	258	147	4,30%
URV	2.498	356	248	6,15%
UdG	2.286	300	213	5,55%
UV	553	68	92	1,41%
Graduat en Enginyeria geològica	42	6	11	0,12%
TOTAL	34.216	4.142	2.676	81,34%

Taula 103. Preinscrits, assignats i no assignats
Preinscripció universitària 1997**ALUMNES AMB NOTA DE JUNY O D'ANYS ANTERIORS****Comparació Preinscripció juny-96/juny-97**

Data	Preinscrits	Assignats	No Assignats
16-jul-96	52.307	39.653	12.654
16-jul-97	49.884	40.374	9.510
02-ago-96	52.810	43.718	9.092
01-ago-97	50.356	44.195	6.161
13-set-96	52.821	44.630	8.191
15-set-97	50.423	44.744	5.679
03-oct-96	52.844	46.214	6.630
03-oct-97	50.438	46.406	4.032
31-oct-96	52.847	46.244	6.603
6-nov-1997 (Tancament)	50.446	46.626	3.820

7 La tramitació de les instàncies el 1997

En aquest recull, s'hi afegeixen les dades de què es disposa sobre la recollida d'instàncies a l'OPU, que estan categoritzades, ja que pot tenir interès considerar el *feedback* que es rep. La classificació és la següent:

Renúncia a qualsevol reassignació: els alumnes que tenien assignada una plaça de les que havien sol·licitat, entre el 2n i el 8è centre d'estudi, i el converteixen en 1a preferència, renunciant així a una possible reassignació.

Rebuda de notes i altra documentació: són, bàsicament, les dels alumnes que han fet la preinscripció condicional o han millorat la nota de les PAAU, i que han aportat documentació complementària.

Renúncia a la preinscripció: les dels alumnes que es donen de baixa del procés per motius diversos.

Canvis de preferències fora de termini: són les dels alumnes que demanen un centre d'estudi quan el termini s'ha acabat, que, o bé no l'han posat a l'imprès de preinscripció, o l'han posat en un ordre equivocacat.

Errors acadèmics dels alumnes: que no han omplert degudament les caselles que fan referència a les seves dades acadèmiques, o que han posat codis incorrectes i se n'adonen un cop presentada la documentació.

Modificació de dades personals: com el DNI, els cognoms, l'adreça, etc.

Normes de permanència: són les dels alumnes assignats que no poden matricular-se en la preferència assignada per infringir les normes de permanència de la universitat de destí.

Rectificació d'errors administratius: són les que demanen la modificació dels errors comesos per l'OPU.

Nota insuficient: les dels alumnes que demanen l'assignació a un centre sense tenir nota per accedir-hi.

Minusvalideses i malalties: les dels alumnes que tenen reconegut un grau de minusvalidesa igual o superior al 65%, segons el reglament. També les dels que no arriben a aquest grau, però pateixen malalties físiques que els afec

ten greument i volen que s'estudiï el seu cas.

Preinscripcions fora de termini

Queixes: poden ser pel desacord amb la forma de baremació, en el percentatge de places assignades a la via corresponent, per no haver-se matriculat en el termini previst, o crítiques sobre l'emplaçament o el funcionament de l'OPU, de la Generalitat o de les universitats.

Taula 104. Tipus d'instàncies

Tipus d'instàncies	
Renúncia a qualsevol reassignació	2.757
Rebuda de notes / documentació	681
Renúncia a la preinscripció	555
Canvis de preferències fora de termini	503
Errors acadèmics dels alumnes	269
Modificació de dades personals	83
Normes de permanència	14
Rectificació d'errors administratius	84
Nota insuficient	51
Minusvalideses i malalties	5
Preinscripcions fora de termini	123
Queixes	16
Total	5.141

També es van rebre 10 recursos ordinaris adreçats al rector. L'OPU n'ha de fer l'informe preceptiu, per la qual cosa es tenen comptabilitzats. D'aquests, 6 no tenien nota suficient, 3 volien canviar el que havien demanat a centres on no hi havia vacants i 1 era una preinscripció fora de termini. Tots els va resoldre el rector negativament per a l'interessat, obrint així la via jurisdiccional contenciós-administrativa.

8 Breu esment al personal que ha contribuït a gestionar directament l'accés universitari a Catalunya

Des del 1982 que treballo a la Generalitat de Catalunya, i vaig començar treballant a la Direcció General d'Ensenyament Universitari, que després va canviar el nom per Direcció General d'Universitats (DGU), que ha mantingut fins ara. En aquesta Direcció General, estava assignat al Servei de Formació i Perfeccionat del Professorat, però, com que els temes d'atenció al públic i d'informació de qualsevol tipus no els portava ningú, i més aviat a tothom desagradaven, vaig començar-me a especialitzar a cercar la documentació que podia necessitar per respondre les preguntes que els ciutadans formulaven.

Al cap de tres anys ja em dedicava exclusivament a atendre les consultes de tot tipus, que arribaven per qualsevol mitjà. Vaig haver d'autoformar-me de manera eclèctica i a mida, aconseguint contactes a tots els estaments que em podien ser d'interès, especialment les universitats.

Quan, el 1985, les tres universitats existents aleshores (la UB, la UAB i la UPC) van demanar al Departament d'Ensenyament que coordinés el procés de preinscripció, que elles havien centralitzat l'any anterior, el Conseller va nomenar el Sr. **Joaquim Ibàñez**, Coordinador de la Preinscripció, i jo vaig passar a ser el seu segon sense cap mena de nomenament.

L'any següent no només es va coordinar el procés, sinó que es va centralitzar la gestió i recollida de dades tal com s'ha explicat. El senyor **Ibàñez** i jo mateix vam buscar un local per tot Barcelona per dur a terme aquesta feina, un local que havia de complir tres condicions: que fos cèntric, gran i barat, ja que gairebé no hi havia pressupost. Al final, el vam trobar a l'Institut de Formació Professional Verge de la Mercè, en un vestíbul del cinema que no havia arribat mai a posar-se en funcionament i que estava al Passeig de la Zona Franca. Allí van enviar, dos dies abans de començar el procés, tres persones de la UB, dues de la UAB, tres de la UPC, una de les quals era un guarda jurat, i tres del Departament d'Ensenyament.

Així, ens vam trobar pràcticament deu desconeguts (només jo en coneixia algunes de les que venien en representació de les universitats) a punt de treballar plegats. Però, a més, no ens havien donat cap tipus de directrius. Com que era el més alt i gros i tothom em mirava a mi, vaig començar a donar instruccions. La primera va ser començar a fer neteja, ja que el local estava ple de trastos: mobiliari vell i fet malbé, enginys de física fets pels alumnes per a una exposició, màquines d'escriure, linotípies, etc.

El primer dia de la preinscripció centralitzada, a les nou del matí, tots estàvem atemorits i nerviosos, no podíem oblidar que l'accés de totes les universitats de Catalunya depenia del que féssim nosaltres. A l'altra banda de les portes, hi havia centenars d'estudiants que venien a demanar plaça i que no contribuïen precisament a la nostra tranquil·litat. L'obertura de les portes va ser un desastre: encara que vam obrir mitja hora abans del que estava previst, ens van desbordar. Encara recordem una companya, l'Elisa, enfilada en una cadira, cridant a les multituds embogides que es portessin bé i seguissin l'ordre, no sabíem ben bé quin, però que, si no es comportaven, no els donaríem els impresos necessaris per fer el tràmit. La cosa va rutllar i vam poder treballar.

Vam haver de recórrer al Sr. **Valentí Pedrosa**, en aquella època Cap de Servei de Gestió Acadèmica de la UAB, que se'ns havia ofert dies abans per si hi havia problemes, com així va ser. Va baixar amb la seva secretària, i ens va ser de gran ajuda repartint impresos. Al final, vam aconseguir acabar el dia sense més incidents, però va quedar una OPU que semblava que hagués viscut una guerra. Així vàrem passar la primera jornada de tots aquests anys que porto dedicant-me al que jo ja considero el meu ofici.

Amb els anys i de mica en mica, es van anar professionalitzant les tasques i els recursos humans, eliminant les cues, fent que la qualitat i la flexibilitat en el tracte de les persones que venien a l'Oficina fos la divisa, fent campanyes d'orientació als centres de secundària, portant les dades, primer a lbertex i després a Internet, i arribant a uns nivells de rendiment força òptims.

L'única persona amb qui vam començar plegats i que encara té la pacièn

cia d'aguantar-me és **Javier Larreategui**, de la UB, que és responsable dels temes informàtics per les seves habilitats naturals amb els teclats, que en sap tant, o més, que jo. Pel que fa a les tasques d'informació de la DGU, les vaig passar juntament amb tots els meus contactes, a la senyora **Araceli Morales**, que encara avui les porta millor del que s'han portat mai.

Des que estic a la Generalitat, hem tingut relacions amb els següents Directors Generals d'Universitats els senyors, **Ramon Pascual i de Sans**, el primer; **Manuel Martí i Recover**, després coordinador de les PAU; **Ramon Parés**; **Abel Mariné**, que és la persona que em va encarregar que portés la preinscripció i qui la va potenciar; **Josep Guitart**, **Ramon Pla**, **Josep Font**, **Antoni Giró** i **Claudi Alzina**.

De secretaris del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), **Helena Ferrer**, **Josep Guitart**, **Abel Mariné**, que es va intercanviar els càrrecs, el senyor **Pere Torres**, que va ser qui va passar la torxa, en ser nomenat Director General, a la senyora **Irene Rigau**, quan es va crear el CUR, el 1992, i aquesta, com a secretaria del CIC, va potenciar la dependència funcional i orgànica de l'OPU a la secretaria del CIC, cosa que va continuar la Sra. **Maria Lluïsa Florensa**. Amb tots ells vaig treballar a gust, però especialment amb les dues darreres, que em van donar "molta marxa" (perdonin el col·loquialisme), de maneres diferents, però també corda per poder marxar.

Amb el Conseller que s'ha tingut més relació ha estat l'honorable senyor **Josep Laporte i Salas**, que després va ser Comissionat d'Universitats i Recerca, i que sempre que va poder, va animar i estimular la feina. El van seguir **Johan Albaigés** i, també com a CUR i després conseller del DURSI, **Andreu Mascoll**.

També cal esmentar altres tres companys que van ser nomenats Caps d'OPU: primer, la senyora **Assumpció Bolós**, ara a la UPF; després, el senyor **Antonio del Pozo**, ara als estudis de Dret de la UAB, que va estructurar l'OPU, i, per últim, la senyora **Mònica Garizuaín**, amb la qual encara es treballa amb bon humor colze amb colze. I, darrerament, amb en **Rafel González**, la **Conxi**

Domínguez, en **Txavi Barcelon**, en **Víctor Ramírez**, la **Carolina Martín**, la **Marta Mayorga**, la **Mayra Veciana**, i els diversos estudiants de relacions públiques que hi han estat en pràctiques: ben compenetrats i amb els esforços necessaris, aconseguen tirar la feina diària endavant, cosa que, moltes vegades, no deixa de sorprendre.

També persones com **Laura Baladas**, **Cristina Renart**, **Elisa Garcia**, **Ester Soler**, **Víctor Nuez**, **Carles Albarracin**, **Elisabet Alonso**, **Purificació Hernández**, **Elisabet Alonso**, **Rubén Pedrosa** o **Cristina Costales**, i molts d'altres, han deixat les seves empremtes a l'OPU en aquesta tasca a voltes tan dura i ingrata com és la de la preinscripció.

De les delegacions, i en alguns casos universitats, cal esmentar: **Joaquim Gisbert**, de Tortosa; **Vicenç Segura**, **Anna Juanhuix**, i **Montserrat Planellas**, de Girona; **Rosa Serra**, **Mònica Romeu**, **Cristina Carrasco**, de Mataró; **Joan Potau**, **Àngels Olivé**, **Montserrat Garcia**, **Patrícia Olivé**, **M. Cinta Olivé**, **Maria Bargalló**, de Tarragona; **Villar Mir**, **Julià Rodríguez**, **Rosa Mari**, **Danae Serradell**, **Montserrat Pifarré**, **Eulàlia Soler**, de Lleida; **Josefina Pla**, **Júlia Sebastian**, de Manresa; **Agnès Morató**, **Montserrat Vilalta**, **Marisa Costa**, de Vic, i moltes altres persones que sense aparèixer aquí han contribuït amb el seu esforç a fer que aquest procés tan complex funcionés de manera descentralitzada.

I de les universitats, cal citar: **Miquel Caminal**, **Jaime Rodríguez**, **Gaspar Rosselló**, **Joan Guàrdia**, **Pilar Gómez**, **Rosa Tur Fernández de Sevilla**, **Anna Massons**, **Ferran Laín**, **Paquita Blàzquez**, **Silvi Plou**, **Emília Castells**, de la UB; **Ramon Corbella**, **Montserrat Roca**, **Aurora Contreras**, **Maite Giménez**, **Dolors Castellanos**, **Helena Romero**, de la UAB; **Lluís Jofre**, **Joan M Miró Sans**, **Isabel Torras**, **Teresa Colomer**, **Mari Luz**, **Francisco Esteban**, de la UPC; **Valentí Padrosa**, **Cristina Oliva**, **Pere Torra**, **Pau Solà**, de la UPF; i un llarg etcètera, que van al mateix vaixell que nosaltres i vetllen perquè la nostra feina estigui ben feta.

Cal citar també els informàtics: **Morillas, Carme Solanic i Mònica, Jordi Hueso, Ignasi Pérez, Frederic José, Cefa Costa, Susana Pons, Montse Urgel, Anna Orti i Jordi Barro**. Sense ells i la seva tècnica, el procediment d'assignació de places hauria estat impossible i sense el gran suport de **Toni Catà**, en especial sobre el maquinari, res no funcionaria.

Altres persones que han estat properes a la feina han estat **Rosa González**, que, malauradament, va traspasar molt jove; **Rosa Moya** i **Eva Grabalós**, que sempre té un somriure a la cara; **Pia Moret**, sempre resolent les coses més impensables; **Montserrat Plaza** i **Lali Mateu**, de l'OPAU. Vull tenir un record per **Artur Bladé, Maria Sadó i Montse Blanco**, que m'han donat consells quan els he necessitat, i **Glòria Adelantado** i **Maria Eugènia Sala**, que també han col·laborat personalment i són bones amigues.

De la URL, sempre hi ha hagut un bon contacte amb **Josep Gallifa**, que ha passat per diferents càrrecs, i **Jordi Garriga**, que ha estat la persona que ha portat l'accés i sempre ha col·laborat amb nosaltres. De la UVic sempre hi ha hagut la col·laboració de les persones que ja s'han esmentat i que ha treballat com a delegació. I de la UIC, primer **Josep M Moré** i **Manel Messeguer** i, darrerament, el vicerector, **Miquel Bastons**, i el secretari general, **Carlos Gómez Ligüerre**.

Voldria no haver-me deixat ningú, encara que sé que és difícil, però si és així, segur que sabrà perdonar-m'ho.

ÍNDIX DE TAULES I FIGURES

TAULES

Taula 1. Universitats espanyoles fins el 1939	82
Taula 2. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1917 - 1939)	83
Taula 3. Universitats espanyoles (1940 - 1962).....	92
Taula 4. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1940 - 1962)	93
Taula 5. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles (1963 - 1977)	95
Taula 6. Universitats espanyoles (1968 - 1977).....	96
Taula 7. Evolució del PIB espanyol (en milers de milions de ptes. corrents) (1965 - 2000)	97
Taula 8. Percentatge de la despesa en educació superior respecte el PIB el 1998.....	99
Taula 9. Nascuts vius a Catalunya i a l'Estat Espanyol (1965 - 2000)	101
Taula 10. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles i catalanes (1978 - 1985).....	109
Taula 11. Universitats espanyoles (1978 - 1985).....	110
Taula 12. Alumnat matriculat a les universitats espanyoles i catalanes (1986 - 1999).....	149
Taula 13. Districte Compartit (1991 – 2000).....	168
Taula 14. Alumnes que acaben la secundària a Catalunya (1985 - 2000).....	185
Taula 15. Matriculats a les proves de més grans de 25 anys (1990 - 2000)...	192
Taula 16. Preferències universitàries sol.licitables per l'alumnat de nou accés (1985 - 2000)	216
Taula 17. Assignacions en 1a preferència i totals a la convocatòria tancada de juny (1985 – 2000)	223
Taula 18. Termes denominatius específics de les unitats de comunicació.....	302
Taula 19. Situació en l'organigrama de les unitats de comunicació.....	303
Taula 20. Comparació de les diferents titulacions per universitats.....	307
Taula 21. Comparació dels diferents pressupostos	310
Taula 22. Comparació dels mitjans materials propis	315
Taula 23. Valors per als recursos materials	317
Taula 24. Valors absoluts per als recursos materials	319
Taula 25. Objectius	323
Taula 26. Tècniques.....	326
Taula 27. Conferències de premsa convocades.....	329
Taula 28. Comunicats de premsa.....	330
Taula 29. Valoracions atorgades pels rectors i per les persones responsables de contestar la resta del qüestionari.....	332
Taula 30. Apartats de les memòries.....	384
Taula 31. Signatura de la presentació de la memòria.....	386
Taula 32. Índexs de les memòries: temàtica, extensió i localització	387
Taula 33. Extensió de la lliçó Inaugural	388

Taula 34. Aparició dels diferents apartats	404
Taula 35. Planes de premsa, que no són d'accés, per mesos	412
Taula 36. Gèneres segons els graus de subjectivitat – objectivitat	419
Taula 37. Valors del Camp Font.....	421
Taula 38. Valors del Camp Institució / Organització	423
Taula 39. Valors del camp Motiu	425
Taula 40. Publicacions.....	427
Taula 41. Freqüència de la informació en funció de la difusió.....	431
Taula 42. Valoració de la informació	431
Taula 43. Àmbit de la Publicació i la seva valoració	435
Taula 44. Valoració de l'objectivitat - subjectivitat.....	437
Taula 45. Freqüències dels mesos d'aparició de la informació	437
Taula 46. Dies sense informacions	439
Taula 47. Valoració en funció dels mesos.....	440
Taula 48. Redactors en funció dels articles que subscriuen. Redactors que han escrit més d'un article i menys de sis.....	442
Taula 49. Redactors amb més de 5 articles publicats	445
Taula 50. Nombre de redactors que subscriuen els articles.....	448
Taula 51. Càrrec dels redactors	449
Taula 52. Valoració dels redactors	452
Taula 53. Percentatge dels gèneres periodístics	453
Taula 54. Valoració dels gèneres periodístics.....	454
Taula 55. Font de la informació	455
Taula 56. Valoració de la Institució / Organització a qui fa referència la informació.....	459
Taula 57. Valoració Institució en funció de la titularitat	462
Taula 58. Percentatge de publicacions editades en Català.....	463
Taula 59. Percentatges de l'idioma utilitzat a les publicacions	465
Taula 60. Català en funció del gènere periodístic.....	469
Taula 61. Valoració de les publicacions en funció de l'idioma en què estan escrites	470
Taula 62. Percentatge de les informacions amb acompanyament gràfic.....	471
Taula 63. Acompanyament gràfic a les publicacions corporatives.....	472
Taula 64. Acompanyament gràfic a les publicacions estatals	472
Taula 65. Acompanyament gràfic a les publicacions nacionals	473
Taula 66. Acompanyament gràfic de les publicacions comarcals	473
Taula 67. Acompanyament gràfic a les publicacions locals	474
Taula 68. Valoració de l'acompanyament gràfic	474
Taula 69. Percentatges i freqüències dels motius	477
Taula 70. Percentatges i freqüències dels motius que han rebut una valoració negativa	479
Taula 71. Relacions entre els gèneres periodístics i les publicacions en funció de l'àmbit de difusió.....	492
Taula 72. Relació entre el nombre de redactors i els àmbits de difusió de les publicacions.....	493
Taula 73. Freqüències de català de les publicacions corporatives	494

Taula 74. Freqüències de català de les publicacions estatals.....	494
Taula 75. Freqüències de català de les publicacions nacionals.....	494
Taula 76. Freqüències de català de les publicacions comarcals.....	495
Taula 77. Freqüències de català de les publicacions locals.....	495
Taula 78. Relació entre els mesos i les publicacions per àmbit de difusió.....	497
Taula 79. Relació entre els mesos i el nombre de redactors.....	498
Taula 80. Relació entre els diferents mesos i els gèneres periodístics.....	500
Taula 81. Relació entre els diferents mesos i les informacions en català.....	503
Taula 82. Relació entre els diferents mesos i les informacions amb acompanyament gràfic.....	505
Taula 83. Relació entre els diferents mesos i els diversos motius.....	506
Taula 84. Relació entre la institució i el nombre de redactors.....	510
Taula 85. Gèneres i àmbit de difusió de la publicació.....	513
Taula 86. Relació entre el gènere i l'acompanyament gràfic.....	515
Taula 87. Relació entre el nombre de redactors i l'edició en català.....	516
Taula 88. Relació entre el nombre de redactors i l'acompanyament gràfic.....	517
Taula 89. Relació entre les fonts i la llengua.....	518
Taula 90. Relació entre les fonts i l'acompanyament gràfic.....	520
Taula 91. Webs de les memòries universitàries.....	545
Taula 92. FP per comarques i alumnes per cursos. Públics i privats.....	695
Taula 93. Cicles formatius de grau mitjà i superior <i>per comarques</i> . Públics i privats.....	696
Taula 94. Batxillerat per comarques, centres, grups i alumnes per cursos. Públics i privats.....	697
Taula 95. BUP i COU per comarques i alumnes per cursos. Públics i privats.....	698
Taula 96. Sol·licitants i assignats per universitats de procedència.....	699
Taula 97. Mobilitat geogràfica dels alumnes assignats a la preinscripció juny.....	700
Taula 98. Consultes del resultat de l'assignació.....	701
Taula 99. Resum de les estadístiques universitàries.....	701
Taula 100. Alumnes assignats i no assignats per vies.....	702
Taula 101. Assignats de juny segons l'edat i la via.....	702
Taula 102. Assignats segons la preferència.....	703
Taula 103. Preinscrits, assignats i no assignats.....	703
Taula 104. Tipus d'instàncies.....	705

FIGURES

Figura 1. L'OPU i les delegacions de preinscripció.....	197
Figura 2. Organigrama del CUR el 1997.....	200
Figura 3. Estructura administrativa de l'OPU.....	209
Figura 4. Circuit d'integració a la BD.....	221
Figura 5. <i>Feedback</i> de les Reclamacions.....	229
Figura 6. Termes denominatius genèrics de les unitats de comunicació.....	301
Figura 7. Percentatge de nomenaments de lliure designació.....	303
Figura 8. Diagrama de caixa del personal de les unitats.....	305
Figura 9. Diagrama de caixa del personal en plantilla de les unitats.....	306
Figura 10. Grau de formació del personal tècnic.....	307
Figura 11. Titulacions del personal tècnic.....	308
Figura 12. Percentatge d'unitats que disposen de pressupost propi.....	309
Figura 13. Diagrama de barres dels diferents pressupostos.....	310
Figura 14. Diagrama de caixa del pressupost.....	311
Figura 15. Diagrama de caixa dels despatxos.....	312
Figura 16. Diagrama de caixa dels ordinadors.....	313
Figura 17. Webs pròpies de les unitats.....	314
Figura 18. Participació en el web.....	314
Figura 19. Percentatges dels objectius de les unitats.....	324
Figura 20. Percentatges de tècniques responsabilitat de les unitats.....	327
Figura 21. Núvol de punts de les valoracions del rector i el tècnic.....	332
Figura 22. Diagrama de caixa del nombre de planes de les memòries.....	386
Figura 23. Diagrama de caixa del nombre de planes dels serveis no administratius.....	403
Figura 24. Planes de premsa, que no són d'accés, per mesos.....	413
Figura 25. Valoració de les informacions.....	436
Figura 26. Freqüències dels mesos d'aparició d'informació.....	438
Figura 27. Nombre de redactors que subscriuen les informacions.....	448
Figura 28. Nombre de redactors que subscriuen les notícies.....	449
Figura 29. Nombre de redactors que subscriuen els articles d'opinió.....	450
Figura 30. Nombre de persones que subscriuen les cartes al director.....	450
Figura 31. Nombre de redactors que subscriuen les entrevistes.....	451
Figura 32. Nombre de redactors que subscriuen els reportatges.....	451
Figura 33. Percentatges dels gèneres periodístics.....	453